DZIŚ › WALORYZACJA EMERYTUR

O ILE WZROSNĄ ŚWIADCZENIA OD MARCA? | DODATEK SPECJALNY

wyborcza
EMERYTURY I WALORYZACJA
Już wiadomo, ile podwyżki dostanie 10 mln emerytów

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 20 lutego 2026 | Redaktor prowadzący **Marcin Stelmasiak** | Cena gazety **13,99 zł** (w tym 8% VAT) | nr 42.11141, 1

Nakład 93 tys. + **317 tys. prenumerat cyfrowych**

Sprawa zabójstwa Krzysztofa Galosa

Czy to była zbrodnia wojenna?

Zabójstwo Polaka w rosyjskim areszcie może zostać objęte polskim śledztwem dotyczącym **zbrodni wojennych w Ukrainie.**

Marcin Rybak

O uwięzieniu przez Rosję i zakatowaniu Krakowianina Krzysztofa Galosa piszemy od grudnia 2025 r. „Wyborcza" zrekonstruowała część tej tragedii. Wiemy, że w 2023 roku, gdy Krzysztof Galos zaginął na Zaporożu, w rosyjskim areszcie w Taganrogu służba więzienna lub specnaz zamęczyły Polaka o tym samym imieniu. Rosja nie odpowiada na polskie monity w sprawie. Dotąd polska prokuratura nie wszczęła śledztwa w sprawie zabójstwa Polaka. Chociaż trwa już śledztwo ukraińskie.

Ścigane na całym świecie

Uwięzienie, torturowanie lub zabójstwo cywila znajdującego się w strefie walk to zbrodnia wojenna. Grozi za to nawet kara dożywocia, a co najmniej 12 lat więzienia. Polska prokuratura ma prawo, a nawet obowiązek ścigać sprawców. Po pierwsze, ofiarą jest Polak. Ale jest jeszcze jeden powód.

– Zbrodnie wojenne należą do przestępstw, co do których mówimy o tzw. jurysdykcji uniwersalnej, czy represji wszechświatowej – tłumaczy prokurator Andrzej Michalski z Mazowieckiego Wydziału Prokuratury Krajowej. Jest członkiem zespołu, który od marca 2022 r. prowadzi śledztwo dotyczące inwazji Rosji na Ukrainę i zbrodni wojennych dokonywanych przez rosyjskie wojsko.

Polskie śledztwo zaczęło się, gdy z Ukrainy do Polski trafiały tysiące wojennych uchodźców

– Zbrodnie wojenne mogą być ścigane przez każde państwo i na całym świecie – dodaje rozmówca „Wyborczej". Śledztwo mazowieckiego wydziału wszczęte zostało właśnie na podstawie decyzji prokuratora generalnego, którym w 2022 r. był Zbigniew Ziobro. Postępowanie w tej samej sprawie wszczęte zostało w Ukrainie.

Sprawa śmierci siedmiolatki

Niedawno do polskiego śledztwa włączono sprawę śmierci Polki, siedmioletniej Amelki, w budynku mieszkalnym w Tarnopolu w listopadzie 2025 r. W budynek trafił rosyjski dron. Ostrzeliwanie niebronionych, cywilnych obiektów to też zbrodnia wojenna.

Polskie śledztwo zaczęło się, gdy z Ukrainy do Polski trafiały tysiące wojennych uchodźców. Śledczy docierali do nich z informacją, że mogą złożyć u nas zeznania.

– Początkowo w wielu wypadkach były to relacje ze słyszenia lub wręcz z powołaniem się na doniesienia medialne. Z czasem przybywało konkretnych relacji – opowiada prokurator Michalski.

Dzisiaj w polskim śledztwie są świadkowie, którzy zrelacjonowali nam głośną zbrodnię w Buczy. Przesłuchany jest m.in. człowiek, który przeżył własną egzekucję.

Zidentyfikowanych kilkudziesięciu sprawców

– Mamy udokumentowanych kilkadziesiąt wojennych zbrodni i zidentyfikowanych kilkudziesięciu sprawców – mówi o polskim postępowaniu prokurator Michalski. – Z tego, co słyszymy od śledczych z Ukrainy, mają oni ustalony mniej więcej milion incydentów, w których podejrzewane jest dokonanie zbrodni wojennych – dodaje.

Wszystkie polskie materiały trafiają do Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze, który prowadzi własne śledztwo. Śledczy z Polski nie zdecydowali się sformułować własnych zarzutów wobec kogokolwiek i rozpocząć ścigania podejrzanych. – Przekazujemy materiały i ustalenia do Trybunału Karnego w Hadze i do Ukrainy – mówi prokurator Michalski. – Czy sami powinniśmy ścigać konkretne osoby? To powinna być decyzja polityczna podjęta na szczeblu ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego. Oczywiście po uzgodnieniu z władzami Ukrainy.

Decyzja, czy do śledztwa Mazowieckiego Wydziału Prokuratury Krajowej dołączyć sprawę Galosa, zapadnie w najbliższych tygodniach.

FOT. MAX MUMBY/INDIGO/GETTY IMAGES

Afera Epsteina

ZATRZYMANY BYŁY KSIĄŻĘ ANDRZEJ

Brat króla Karola III Andrzej Mountbatten-Windsor został zatrzymany w Wielkiej Brytanii w związku z aferą Jeffreya Epsteina. Powodem zatrzymania miały być „nadużycia podczas sprawowania urzędu publicznego" ▶ **11**

Kraj

Prezydent i kryptowaluty

Rząd przygotowuje publiczną prezentację zebranych przez służby dowodów na związki środowiska prezydenta Karola Nawrockiego i niektórych polityków prawicy z rynkiem kryptowalut – dowiedziała się „Wyborcza" ▶ **8**

Kultura

Co warto zobaczyć?

Wyczekiwane premiery i festiwale, zachwycające wystawy i kulturalne imprezy, których nie można przegapić. Dziś w „Wyborczej" przewodnik po wydarzeniach kulturalnych. Sprawdźcie, na co warto się wybrać i rezerwować czas ▶ **16-18**

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 08>
9 770860 908150

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Roman Imielski

Hańba paraolimpijska. Putin i Łukaszenka triumfują

Zgoda na występ na paraolimpiadzie sportowców z Rosji i Białorusi pod oficjalną flagą ich krajów to nie tylko skandaliczna decyzja, ale też otwarcie kolejnej furtki do powrotu Władimira Putina i Aleksandra Łukaszenki na światowe salony.

Obaj dyktatorzy są współwinni krwawej agresji na Ukrainę z lutego 2022 r. Aleksander Łukaszenka zezwolił Rosjanom na użycie własnych baz i terytorium do ataku i zgodnie z prawem międzynarodowym stał się uczestnikiem wojny.

Władimir Putin to zbrodniarz dumny z zabijania i gwałtów dokonywanych przez rosyjską armię w Ukrainie, dumny z niszczenia ukraińskich miast i wiosek.

Obaj byli dotąd pariasami w olimpijskim i paraolimpijskim sporcie. Na trwających właśnie we Włoszech zimowych igrzyskach sportowcy z Rosji i Białorusi mogą startować w niektórych konkurencjach pod neutralną flagą, a w razie zwycięstwa nie jest odgrywany hymn żadnego z tych państw. Już ten wyłom wobec przedstawicieli zbrodniczych reżimów budził niesmak.

Start rosyjskich paraolimpijczyków to podanie dłoni nie sportowcom, ale dyktatorom. To Putin i Łukaszenka będą beneficjentami tej decyzji, a ich propagandowe machiny dostaną wiatru w żagle

Start paraolimpijczyków to jednak coś więcej. To podanie dłoni nie sportowcom, lecz dyktatorom. To Putin i Łukaszenka będą beneficjentami tej decyzji, a ich propagandowe machiny dostaną wiatru w żagle. „No, popatrzcie, powoli, ale wracamy na światowe salony" – będą przekonywać.

A ja wciąż mam przed oczyma łzy ukraińskiego skeletonisty Władysława Heraskewycza, którego niedawno zdyskwalifikowano na zimowej olimpiadzie za to, że odmówił startu w kasku innym niż ten z wizerunkami sportowców zabitych przez rosyjskich żołdaków.

I choć Międzynarodowy Komitet Olimpijski i Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski (paraolimpiada odbędzie się w Mediolanie i Cortinie 6-15 marca) to dwie różne organizacje, werdykt MKOl i skandaliczna decyzja MKPOl mają wspólny mianownik – są hańbą dla ich władz.

Ukraińcy – słusznie – odmówili startu w paraolimpiadzie. Kilka reprezentacji, w tym polska, zbojkotują ceremonię otwarcia. Podobnie jak Glen Micallef, unijny komisarz ds. sprawiedliwości międzypokoleniowej, młodzieży, kultury i sportu.

Cóż z tego, skoro dyktatorzy zacierają ręce z radości. ●

▶ 4-5

Andrzej rysuje

Igrzyska olimpijskie
Dodatkowy zawodnik

FOT. PAP/EPA/HANNIBAL HANSCHKE

18 lutego 2026 r. Pies wbiegł na tor i pędził za zawodniczkami podczas kwalifikacji do sprintu drużynowego kobiet stylem dowolnym w biegach narciarskich.

Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Liczba dnia

550

MILIARDÓW DOLARÓW

Tyle mają być warte japońskie inwestycje w Stanach Zjednoczonych, do których Tokio zobowiązało się w nowej umowie handlowej z Ameryką

▶ Wyborcza.biz

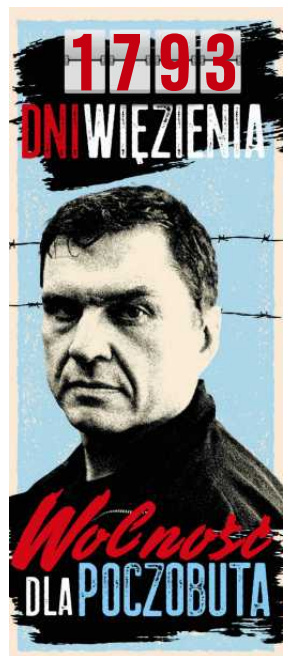

Yoon Suk-jeol
Były prezydent skazany na dożywocie

Yoon Suk-jeol, były prezydent Korei Południowej, usłyszał wyrok dożywocia za to, że w grudniu 2024 r. ogłosił stan wojenny i zorganizował zamach na parlament.

Sąd w Seulu skazał Yoon Suk-jeola za to, że „przewodził krótkotrwałym stanem wojennym, pogrążając kraj w chaosie politycznym grożącym rozpadem dekad demokracji".

Yoon Suk-jeolowi groziła kara śmierci. Nie przyznał się do winy. Utrzymuje, że „ogłoszenie stanu wojennego miało charakter ostrzegawczy i symboliczny". Tłumaczy, że „korzystał z uprawnień nadzwyczajnych poza ramami wyznaczonymi przez konstytucję".

Aresztowano go 15 stycznia ub.r. w związku z zarzutami o przeprowadzenie zamachu stanu. Tym samym został pierwszym w historii koreańskim prezydentem zatrzymanym w trakcie sprawowania urzędu. Z aresztu został zwolniony dopiero na początku marca ub.r. Wyrok w jego sprawie zapadł wczoraj.

„Zamyka on rozdział jednego z największych kryzysów politycznych w Korei Południowej – sagi pełnej dramatycznych zwrotów akcji, które wystawiły na próbę demokratyczne standardy w kraju" – pisze CNN.

FOT. REUTERS/KIM HONG-JI

Yoon ogłosił stan wojenny w swoim przemówieniu telewizyjnym 3 grudnia 2024 roku w późnych godzinach nocnych. Tłumaczył, że to dlatego, iż „w partiach opozycyjnych działają siły antypaństwowe, które sympatyzują z Koreą Północną".

Uzbrojeni żołnierze nadlecieli helikopterem nad parlament i próbowali szturmować salę obrad. Rozgniewani obywatele wraz z politykami i sejmową obsługą rzucili się do barykadowania wejść. Wszystko transmitowały na żywo stacje telewizyjne.

Nastroje w społeczeństwie były fatalne. „Deklaracja Yoona przywołała mroczne wspomnienia autorytarnej przeszłości kraju, wpędziła Koreę Południową w kryzys konstytucyjny i została powszechnie potępiona jako uderzająca w samo serce demokracji" – wyjaśnia amerykańska stacja.

Stan wojenny został uchylony po kilku godzinach przez parlamentarzystów.

W kwietniu 2025 r. ośmioro sędziów trybunału konstytucyjnego jednomyślnie opowiedziało się za podtrzymaniem wniosku o impeachment Yoona i odsunięciem go z urzędu.

Wraz z byłym prezydentem skazany został były minister obrony Kim Yong-hyun uznany za winnego udziału w stanie wojennym. Dostał karę 30 lat więzienia.

Od końca lat 80. XX wieku Korea Południowa przekształciła się w silną demokrację, z wolnością słowa i regularnymi protestami.

Kraj stał się również ważnym graczem w światowej gospodarce i pozostaje kluczowym sojusznikiem Stanów Zjednoczonych w Azji. Krajowa scena polityczna jest jednak głęboko spolaryzowana. ●

Paulina Nodzyńska

eprasa.pl c9d1359c24

Amsterdam i kwitnące tulipany

Odwiedź Amsterdam wiosną i zobacz kwitnące tulipany w parku Keukenhof.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Amsterdamu. Wiatraki w Zaanse Schans. **Dz. 2** Amsterdam – rejs po kanałach i pływający targ kwiatowy. **Dz. 3** Park kwiatowy Keukenhof. Wizyta na farmie serów. **Dz. 4** Amsterdam – czas wolny i powrót do Warszawy.

4 dni
Wylot z Warszawy
28/04 2026
od **4.498,–**

4,9 z 5

4,8 z 5

Weekend majowy

New York, New York

Pełna przygód podróż do jednego z najbardziej fascynujących i tętniących życiem miast na świecie.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot do Nowego Jorku, USA. **Dz. 2** Nowy Jork, Brooklyn Heights, Wall Street, Ground Zero i Most Brooklyński. **Dz. 3** Nowy Jork, Uptown z Upper West Side, Muzeum Historii Naturalnej, Central Park i Muzeum Guggenheima. **Dz. 4** Nowy Jork, Downtown z Flatiron Building, Greenwich Village, SoHo, Little Italy (Małe Włochy) i Chinatown (Dzielnica Chińska). **Dz. 5** Nowy Jork, Midtown z Empire State Building, Rockefeller Center, Fifth Avenue i rejs do Statuy Wolności i Ellis Island. **Dz. 6** Nowy Jork. Czas wolny i powrót do domu. **Dz. 7** Przylot do Warszawy.

7 dni | Wyloty z Warszawy 26/04, 30/04, 09/07, 30/07, 03/09, 15/10, 10/12 2026 | od **8.998,–**

Pełne wyżywienie

Wielki rejs po Nilu

Wybierz się w dwutygodniowy, fantastyczny rejs po Nilu z Kairu aż do Asuanu i zobacz wszystkie najważniejsze zabytki starożytnego Egiptu.

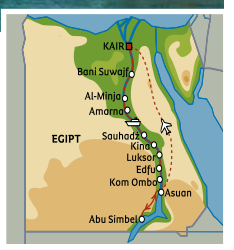

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot z Warszawy do Kairu. **Dz. 2** Kair. Piramidy w Gizie. **Dz. 3** Kair. Muzeum Egipskie cytadela. **Dz. 4** Kair - Bani Suwajf. **Dz. 5** Trasa z Bani Suwajf do Al-Minya. **Dz. 6** Rejs z Al-Minya do Amarna. Prywatne grobowce w Beni Hassan. **Dz. 7** Amarna – Asjut. Miasto heretyckiego faraona Echnatona, Tuna el-Gebel, Hermopolis i dalsza podróż do Asjutu. **Dz. 8** Rejs z Asjut do Sohag. **Dz. 9** Sohag – Nag Hammadi. Wizyta w świątyni Abydos. **Dz. 10** Nag Hammadi – Luksor. Świątynia w Luksorze i Świątynia Karnak. **Dz. 11** Luksor – Edfu. Wycieczka do Doliny Królów i świątyni królowej Hatszepsut. **Dz. 12** Edfu – Kom Ombo. Wycieczka do Świątyni Horusa. **Dz. 13** Kom Ombo – Asuan. Tama Asuańska i Świątynia Izydy. **Dz. 14** Asuan. Wycieczka fakultatywna do świątyni Abu Simbel. Ogród Botaniczny w Asuanie. **Dz. 15** Asuan. Podróż powrotna. **Dz. 16** Przylot do Warszawy.

16 dni | Wyloty z Warszawy 30/03, 12/04 2026
od **19.998,–**

2 posiłki dziennie

Czarnogóra dla koneserów

Pomiędzy najwyższymi szczytami Bałkanów a najpiękniejszym wybrzeżem Adriatyku kryje się kraj z fascynującymi skarbami kultury, niezwykłą przyrodą i dramatyczną historią.

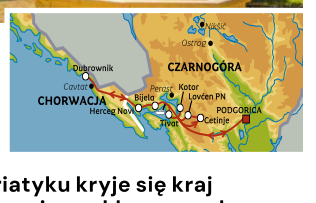

Program wycieczki: Dz. 1 Warszawa – Dubrownik – Herceg Novi – Bijela. Zwiedzanie miasta i przyjazd do hotelu. **Dz. 2** Bijela – Kotor – Tivat – Bijela. Zatoka Kotorska z pieszym zwiedzaniem Kotoru i Tivatu. **Dz. 3** Bijela. Czas wolny lub wycieczka fakultatywna do Nikšicia i klasztoru Ostrog. **Dz. 4** Bijela – Cetinje – Park Narodowy Lovćen – Bijela. Pałac króla Mikołaja i spacer po parku narodowym. **Dz. 5** Bijela. Czas wolny lub wycieczka fakultatywna do Dubrownika i rejs do Cavtat (Chorwacja). **Dz. 6** Bijela – Podgorica – Bijela. Zwiedzanie Podgoricy z degustacją wina. **Dz. 7** Czas wolny lub wycieczka fakultatywna do Perastu i na Wyspę Matki Boskiej na Skale. Kolacja pożegnalna. **Dz. 8** Powrót do domu.

8 dni | Wyloty z Warszawy 07/05, 26/09 2026
od **4.998,–**

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81
Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Rabat 4% obowiązuje na nowe rezerwacje dokonane od 18.02 do 28.02.2026 i nie łączy się z innymi zniżkami lub bonusami.
Kod rabatowy: 26PLEJUJUB40

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kraj/34417337

eprasa.pl c9d1359c24

Sport i polityka

Rosyjskich sportowców gra w neutralność

Restrykcje kruszeją. Obserwujemy wyraźny trend powrotu rosyjskich sportowców do rywalizacji – szczególnie tam, gdzie Moskwa dysponuje silnymi wpływami finansowymi i politycznymi w międzynarodowych federacjach.

• **16 grudnia 2024 r., Moskwa. Władimir Putin wita sportowca Iwana Riwenkę podczas spotkania z rosyjskimi mistrzami XVII Letnich Igrzysk Paraolimpijskich, które odbyły się w Paryżu we wrześniu 2024 r.**
FOT. GETTY IMAGES

ROZMOWA Z
MIROSŁAWEM ŻUKOWSKIM
dziennikarzem sportowym

DOROTA ROMAN: Sankcje wobec Rosji wykluczające ich sportowców z międzynarodowych zawodów jeszcze działają, ale już mówi się o ich pełnym powrocie na światowe stadiony.

MIROSŁAW ŻUKOWSKI: W tegorocznych zimowych igrzyskach olimpijskich uczestniczy kilkunastu zawodników z Rosji i kilku z Białorusi, którzy wystartowali pod tak zwanym wymogiem neutralności – nie mogą wspierać wojny w Ukrainie, nie mogą być związani z wojskiem ani klubami służb bezpieczeństwa.

„Neutralni" sportowcy nie biorą udziału w Paradzie Narodów podczas ceremonii olimpijskiej. Zostali dopuszczeni do startu pod neutralną flagą (jako AIN – Individual Neutral Athletes), podczas igrzysk nie będą też odtwarzane ich hymny narodowe.

W większości kluczowych sportów rosyjscy zawodnicy nie są na razie obecni, wydaje się jednak, że w kolejnych latach powoli te restrykcje będą łagodnieć.

Już obserwujemy powrót rosyjskich sportowców do rywalizacji międzynarodowej, szczególnie w dyscyplinach, w których Moskwa posiada silne wpływy finansowe lub polityczne w strukturach federacji. Chodzi między innymi o taekwondo, judo, zapasy, szermierkę, szachy.

To właśnie Międzynarodowa Federacja Judo (IJF) w listopadzie 2025 roku jako jedna z pierwszych odwiesiła Rosjan, umożliwiając im start pod flagą narodową i z hymnem. Federacja ta jest silnie powiązana z rosyjskimi wpływami.

Natomiast ani w łyżwiarstwie figurowym – z punktu widzenia igrzysk zimowych bardzo ważnej dyscyplinie – ani w kultowym dla Rosjan hokeju nie ma o tym jeszcze mowy. Ale Rosjanie wiele zrobią, by wrócić właśnie do rywalizacji w hokeja, bo dla nich zwycięstwo drużyny hokejowej na igrzyskach jest ważniejsze niż wszystko inne. Hokej to miłość Putina, więc bez wątpienia naciski na ich powrót do międzynarodowej rywalizacji nie osłabną.

Znaczące będą kolejne letnie igrzyska w Los Angeles. W lutym tego roku prezydentka MKOl, Kirsty Coventry, dała już sygnał, że Rosja może wrócić na nie w 2028 roku. Argumentowała, że sport powinien być „neutralnym gruntem" i areną dla wszystkich sportowców, niezależnie od działań ich rządów.

MKOl musiałby cofnąć zawieszenie rosyjskiego komitetu olimpijskiego, nałożone po włączeniu w jego struktury organizacji sportowych z okupowanych terytoriów Ukrainy. A poszczególne federacje musiałyby dopuścić rosyjskich sportowców, tyle że część z nich może utrzymać własne zakazy. Dopiero wtedy możliwy byłby pełny powrót pod narodową flagą, potencjalnie już na igrzyskach w Los Angeles.

– Patrzymy na problem startów Rosjan z naszej polskiej, europocentrycznej perspektywy. Z wojną w Ukrainie mamy bezpośredni kontakt, jest za naszą granicą. Śmierć i cierpienie Ukraińców są w naszych sercach, przecież wśród zabitych i walczących na froncie są sportowcy i sportowczynie.

Ale czy tak samo czują i odbierają to przedstawiciele komitetów olimpijskich Afryki czy Ameryki Południowej – śmiem wątpić.

Dla nich jest to daleka wojna. Ich głos w powrocie rosyjskich sportowców na stadiony i hale międzynarodowych zawodów też będzie uwzględniany, a wiemy, jakie wpływy polityczne ma Rosja na obu tych kontynentach.

Jeśli będą sygnały ze strony najważniejszych politycznie ludzi na świecie, że stosunek do agresji Rosji na Ukrainę się zmienia, powrót będzie możliwy.

Pamiętajmy jednak, że sportowa banicja Rosji spowodowana jest nie tylko przez zaatakowanie Ukrainy. Po Igrzyskach Olimpijskich w Soczi w 2014 roku Rosję wykluczono z rywalizacji z powodu wykrycia zinstytucjonalizowanego, wspieranego przez państwo systemu dopingu. Potwierdziły to decyzje Światowej Agencji Antydopingowej (WADA) i Trybunału Arbitrażowego ds. Sportu (CAS). Sprawy dopingowe nie zostały do tej pory przez Rosjan ani wyjaśnione, ani rozwiązane.

Tymczasem szef FIFA stwierdził, że zakaz gry dla reprezentacji Rosji i Białorusi „nie przyniósł żadnych efektów" i powinien zostać zniesiony. Kreml jest zapewne zadowolony.

– Gianni Infantino jest specyficznym szefem; można powiedzieć, że walczy o Rosję. Jego słabość do Putina nie jest tajemnicą. W maju 2019 roku został nawet przez niego odznaczony Orderem Przyjaźni w ramach wdzięczności za możliwość organizacji mistrzostw świata w piłce nożnej w 2018 roku w Rosji.

„Najwierniejszy z wiernych, pożyteczny idiota Putina" – jak pisał w „Wyborczej" Rafał Stec. Ale szef FIFA to też ulubieniec Donalda Trumpa.

– Pasują do siebie idealnie. Szef FIFA bardzo stara się przypodobać Trumpowi. A przyznanie w grudniu 2025 roku prezydentowi USA nagrody za „wyjątkowe działania na rzecz pokoju na świecie" – jak stwierdził wówczas Infantino – jest tego najlepszym przykładem.

Infantino mówi, że bojkot nic nie dał.

– Na miłość boską, dał właśnie to, co miał dać. Rosjan nie ma w międzynarodowych rozgrywkach, Rosja nie gra. I taka jest istota wykluczenia.

Świat piłki nożnej ulegnie Rosji?

– Pamiętam, że tuż po agresji Putina na Ukrainę, gdy na posiedzenie UEFA wybierał się Zbigniew Boniek, nie bardzo było wiadomo, jakie stanowisko zajmie wówczas Polska. Dopiero kiedy się okazało, że w najważniejszych politycznych gabinetach świata zwyciężyła opcja proukraińska, wtedy ludzie od europejskiej, a przede wszystkim światowej piłki nożnej, zorientowali się, że popieranie Rosji nie ma sensu.

eprasa.pl c9d1359c24

Sport i polityka

Wspólny komunikat FIFA i UEFA o zawieszeniu Rosji pojawił się 28 lutego 2022 roku.

– Luty 2022 roku, mało kto o tym już pamięta, to był moment, gdy Biden zaproponował Zełenskiemu ewakuację z Kijowa. Prezydent Ukrainy powiedział wtedy: „Potrzebuję amunicji, nie podwózki". I świat sportu z rosyjskimi powiązaniami, pieniędzmi i wpływami też nie wiedział od razu, jak zareagować.

Później też bywało różnie. Zarówno Międzynarodowy Komitet Olimpijski (MKOl) pod wodzą Thomasa Bacha, jak i mer Paryża Anne Hidalgo na początku 2023 roku nie zajmowali wyraźnie antyrosyjskiego stanowiska, a wręcz przeciwnie – rozważano dopuszczenie sportowców z Rosji i Białorusi do igrzysk.

Historia sportowych sprzeciwów wszelkiego rodzaju dowodzi jednej rzeczy – decyzje o bojkotach, wykluczeniach, zawieszeniach nie zapadają w sportowych gabinetach. Decydują politycy.

To nie szef Amerykańskiego Komitetu Olimpijskiego ogłaszał, że ich zawodnicy nie pojadą do Moskwy w 1980 roku, tylko prezydent Jimmy Carter. Gdy ZSRR nie wycofał wojsk z Afganistanu, prezydent potwierdził, że USA zbojkotują rosyjskie igrzyska. Do bojkotu zainicjowanego przez Cartera przyłączyło się potem około 60 innych krajów, choć niektóre państwa zachodnie, np. Wielka Brytania, Francja czy Włochy, zdecydowały się jednak wziąć udział w IO.

Późniejszy odwet ze strony Związku Radzieckiego, czyli decyzja o bojkocie Letnich Igrzysk Olimpijskich w Los Angeles w 1984 roku przez Związek Radziecki, a w konsekwencji wymuszona decyzja Polski i innych państw bloku wschodniego, nie była autonomicznie podjętą przez sportowe komitety olimpijskie, lecz polityczną dyrektywą, która zapadła na najwyższym szczeblu partyjnym.

Paradoksalnie pod tym względem nic się nie zmieniło. Jeżeli możni tego świata powiedzą, że trzymamy – przynajmniej w Europie – twardy kurs antymoskiewski, to Rosjanie do piłki nożnej długo nie wrócą.

Natomiast co się stanie, gdy dojdzie do jakiegoś głosowania w FIFA, jak zareagują szefowie związków piłkarskich Brazylii, Argentyny, Boliwii czy Kamerunu – trudno powiedzieć.

Widać wyłom w poparciu przez rosyjski świat sportu Putina, agresji na Ukrainę i zabijania także ukraińskich sportowców?

– Spotkałem nie tak dawno za granicą rosyjskiego dziennikarza, którego znam bardzo długo. Szedł korytarzem w biurze prasowym, ja z drugiej strony, widzę, że się waha, zastanawia, czy podam mu rękę.

I?

– Przywitaliśmy się, a on miał w oczach łzy. Długo rozmawialiśmy, usłyszałem, że zdaje sobie sprawę z tego, co się dzieje, wie o wojnie w Ukrainie, o politycznych wyborach rosyjskich sportowców.

W kwestii wojny na Ukrainie nie może być symetrii jak w reportażu Marii Wiernikowskiej. Rosja jest agresorem, a Ukraina ofiarą. To łzy w oczach Ukraińców i Ukrainek są najważniejsze.

– Moje stanowisko jest tak samo krytyczne i zdecydowane. Zdecydowana większość rosyjskich sportowców milczy w sprawie wojny w Ukrainie, bomb nad Kijowem, mordowanych kobiet i dzieci. Część z nich zmienia obywatelstwo, byleby tylko startować, może nikt nie będzie pytał ich o zdanie.

Dla innych wyjściem okazała się ucieczka połączona z chęcią polepszenia warunków życia – czego dobitnym przykładem są rosyjscy tenisiści. Większość z nich ciągle ma obywatelstwo rosyjskie, ale na pytanie, gdzie wracają po zawodach, odpowiadają, że do domu, do Miami.

Aryna Sabalenka czy Daniił Miedwiediew ucinają pytania polityczne, powołując się na chęć skupienia się na tenisie.

– Wyjątkiem jest chyba Daria Kasatkina, która w marcu 2025 roku ogłosiła, że zmienia obywatelstwo i będzie reprezentować Australię; była wtedy drugą rakietą Rosji. W programie „Sunday Morning" stacji CBS oświadczyła, że zdała sobie sprawę, że nie może po prostu siedzieć i nic nie mówić. I że rozumie ukraińskich tenisistów, którzy nie chcą podawać ręki tenisistom z Rosji.

W ukraińskich sportowcach, trenerach, kibicach ten ból, chęć odwetu, zostanie na pokolenia. Ale reszta świata zapomni

MIROSŁAW ŻUKOWSKI

Serhij Stachowski – ukraiński tenisista, który niegdyś pokonał Rogera Federera, dziś walczy na froncie.

– A rosyjscy sportowcy mówią, że są przeciwko wojnie, ale na pytanie, kto ją wywołał i kto za nią odpowiada, już jasnej odpowiedzi nie dają. Jakby ta wojna „sama się zaczęła".

Dlatego reakcja sportowców ukraińskich jest jednoznaczna. Ukraińcy podkreślają, że z ich punktu widzenia powrót Rosjan do rywalizacji jest niemożliwy, póki trwa wojna i zabijanie. Nie wyobrażają sobie, żeby z rosyjskimi sportowcami rywalizować, gdy ich bliscy giną z rąk Rosjan.

Ale zawodowy sport, ten, w którym są miliony dolarów, reaguje różnie na obecność rosyjskich sportów. Przecież w amerykańskiej lidze hokejowej jest dużo Rosjan. Aleksander Owieczkin – oficjalnie popierający Putina – jest bohaterem amerykańskich kibiców hokeja. A katarscy włodarze PSG kupili rosyjskiego bramkarza i ukraińskiego obrońcę, jakby nie zdawali sobie sprawy, że w drużynie może to powodować napięcia.

Z ostatniego „Raportu o stanie świata" Dariusza Rosiaka wynika, że na wojnie zginęło około 500 ukraińskich sportowców i trenerów. A wielu, z „błogosławieństwem ukraińskiego rządu", trzyma się z dala od frontu.

– Ukraińcy doskonale rozumieją, że sportowcy, którzy mają szansę walczyć o mistrzostwo świata, Europy, medale olimpijskie, nie mogą iść na wojnę. Mają walczyć o Ukrainę w sporcie. Żaden Ukrainiec nie powie, żeby ich najlepsza na świecie skoczkini wzwyż, zamiast trenować w Holandii czy w Polsce, miała iść na front.

Jak sport poradzi sobie z nieuchronnym konfliktem, gdy ofiary i bliscy ofiar wojny będą rywalizować z przedstawicielami agresora?

– To będzie ogromny problem dla Ukraińców, oby nie byli w tym sami. Polska tego przecież też doświadczyła, gdy nasi sportowcy musieli stanąć do rywalizacji z Niemcami i Rosjanami po drugiej wojnie światowej i w czasach stalinowskich.

Ale z punktu widzenia sportowców nieukraińskich wydaje mi się, że kwestia wojny szybko pójdzie w zapomnienie.

Za 10 lat o medale będzie walczyło kolejne pokolenie sportowców dzisiaj mających po naście lat. Dla nich ten problem może już nie być tak ważny. Ale Ukraińców będzie to ciągle bolało, tak jak przez dekady wielu polskich sportowców, którzy startowali i zdobywali medale dla Polski jeszcze za PRL-u. Wszyscy mówili, że pojedynek czy mecz ze sportowcem ze Związku Radzieckiego, NRD to było zawsze coś innego niż walka z Francuzem czy Włochem.

Dla polskich kibiców także.

– Mistrzostwa Europy w boksie w 1953 roku w Warszawie, w słynnej hali Gwardii, były triumfem Polaków, którzy zdobyli pięć złotych medali. Trenera Sztama niesiono wtedy na ramionach do Hotelu Polonia, a kibice krzyczeli: „Bij Ruskich za Katyń".

W ukraińskich sportowcach, trenerach, kibicach ten ból, chęć odwetu, zostanie na pokolenia. Ale reszta świata zapomni.

Iga Świątek stanęła po stronie ofiar, przez wiele miesięcy grała z symboliczną wstążką w ukraińskich barwach. – Chcę przekazać słowa wsparcia cierpiącym w Ukrainie. Trudno mi nawet sobie wyobrazić to, co się dzieje w kraju znajdującym się tak blisko mojego – mówiła po wygraniu turnieju w Dausze, dwa dni po tym, gdy Rosja rozpoczęła inwazję na Ukrainę.

– W pamięci niech zostanie rok 2022 i krakowska Tauron Arena, gdy dzięki niej odbył się turniej charytatywny „Iga Świątek i Przyjaciele dla Ukrainy". Udało się zebrać 2,5 miliona złotych na pomoc dzieciom w czasie wojny w Ukrainie. A Iga ciągle pomaga. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić

OD SOBOTY DO CZWARTKU!

Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

CZWARTY ROK WOJNY
Kiedy Zełenski odpocznie?

TECHNOLOGIE
O czym rozmyśla twój czatbot

PSYCHOLOGIA
Co nowego w leczeniu depresji

AKTORKA MARIANNA ZYDEK
Uczę się odmawiać

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Mentzen stara się o pozwolenie na broń

Sławomir Mentzen z Ktonfederacji twierdzi, że państwo polskie nie działa, dlatego po tym, jak zaczął otrzymywał groźby od Ukraińców, musi bronić się sam. Prokuratura od miesięcy prowadzi dochodzenie w sprawie.

Tomasz Nyczka

W czasie zeszłorocznej kampanii wyborczej, pod koniec lutego, Sławomir Mentzen pojechał do Lwowa. Wizytę wykorzystał do tego, żeby na krytyce Ukraińców zbijać polityczny kapitał i zdobywać poparcie.

Mentzen pod pomnikiem Stepana Bandery przekonywał, że „Ukraina musi jak najszybciej zakończyć jego kult". Przed budynkiem Muzeum Szuchewycza, byłego dowódcy UPA, polityk mówił, że „polski rząd przysyła pieniądze Ukrainie na odbudowę Lwowa", a Ukraińcy budują pomniki ku czci „ludobójców, zbrodniarzy i morderców" odpowiedzialnych za mordowanie Polaków.

Jeden z liderów Konfederacji apelował: – Koniec z banderyzmem na Ukrainie. Ukraina musi jak najszybciej przestać gloryfikować zbrodniarzy, którzy dokonywali czystek etnicznych na Polakach.

Nagrania z kampanijnego wyjazdu do Lwowa Mentzen opublikował w swoich kanałach społecznościowych. Wyborcy gratulowali mu, że zabrał głos w tej sprawie.

Ukraińcy skrytykowali postępowanie Mentzena. Mer Lwowa Andrij Sadowy nazwał go „prorosyjskim politykiem z polskim paszportem" i zaproponował mu, by wykazał się odwagą i podobny film nagrał w Doniecku. Zaproponował, żeby „pojechał na front i tam podzielił się swoimi przemyśleniami, zwłaszcza z polskimi wolontariuszami". Zasugerował, że Ukraina powinna sprawdzić, czy politykowi wolno wjechać do ich kraju.

Miejscowe media komentowały wtedy, że polityk w kampanii wyborczej „zorganizował prowokację we Lwowie". Zwróciły uwagę na to, że kandydat Konfederacji przyjechał do Ukrainy w rocznicę napaści Rosji na ten kraj. „Ukraińska Prawda" nazwała go „antyukraińskim kandydatem", a Konfederację „ukrainofobiczną partią".

Mentzen: Otrzymuję groźby śmierci

Po tym wyjeździe Mentzen poinformował o skierowanych do niego groźbach. – Otrzymujemy, ja i moja rodzina, groźby śmierci – mówił i potwierdził, że złożył w tej sprawie zawiadomienie.

W maju 2025 roku opublikował nagranie, na którym zamaskowani mężczyźni mówili: „Dajemy ci ostatnią szansę, żeby przeprosić. Zlituj się nad sobą i swoimi bliskimi. Zrobimy wszystko co możliwe, abyś nie został prezydentem. Jest nas w Polsce setki tysięcy. Nie spełnisz naszych warunków, zobaczysz nasze możliwości".

– Mam coraz bardziej dosyć naszego kartonowego państwa. Po mojej wizycie we Lwowie dostałem maila z groźbami od Ukraińców. Od razu to zgłosiłem odpowiednim służbom. Od tego czasu minęły już prawie trzy miesiące i sprawców oczywiście nie udało się znaleźć. Teraz dostałem kolejne groźby od tych samych ludzi, tym razem w formie nagrania. Machają tym samym przerobionym zdjęciem mojej rodziny, które wtedy wysłali mi mailem – komentował nagranie.

Prawie rok temu otrzymałem wiadomość od Ukraińców, którzy grozili śmiercią mi i mojej rodzinie. Zgłosiłem to na policję, która do tej pory nie była w stanie wykryć sprawców

SŁAWOMIR MENTZEN

Powtarzał też narrację Konfederacji o tym, że jeśli będzie miał wpływ na pewne decyzje, to Ukraina: „nie wejdzie do NATO, nie będzie u was na naszych żołnierzy, a w Polsce przestaniecie dostawać jakikolwiek socjal".

W minionym roku policja poinformowała serwis Interia.pl, że odebrała od Mentzena trzy zgłoszenia – 4 marca, 25 marca i 14 maja. W tych sprawach wszczęto postępowanie karne i „trwają czynności dochodzeniowo-operacyjne", które nadzoruje Prokuratura Rejonowa Toruń Centrum Zachód.

W maju 2025 roku rzecznik Prokuratury Okręgowej w Toruniu tłumaczył, że postępowanie jest w toku, ale nie przedstawiono nikomu zarzutów. Natomiast we wrześniu ubiegłego roku gazeta.pl cytowała Rafała Rutę z Prokuratury Okręgowej w Toruniu. Zaznaczył on, że w sprawie gróźb kierowanych wobec Mentzena „w toku postępowania nie wydano postanowienia o przedstawieniu zarzutów jakiejkolwiek osobie", oraz że „w sprawie trwają czynności mające na celu ustalenie sprawców kierowania gróźb, w tym m.in. w drodze zagranicznej pomocy prawnej".

– Prokuratura Rejonowa Toruń Centrum – Zachód w Toruniu nadzoruje dochodzenie w sprawie o czyn z art. 190 par. 1 kk popełniony na szkodę Sławomira Mentzena oraz osób mu najbliższych. Przedmiotowym postępowaniem objęte są wszystkie trzy zgłoszenia pokrzywdzonego. Dochodzenie prowadzone jest w fazie in rem, co oznacza, że nikomu jak dotąd nie przedstawiono zarzutów – informuje „Wyborczą" Izabela Oliver, rzeczniczka prasowa Prokuratury Okręgowej w Toruniu.

Prokuratura wyjaśnia, że „podejmowane w sprawie czynności procesowe, w tym w ramach międzynarodowej pomocy prawnej ukierunkowane są na ustalenie sprawcy/sprawców przestępstw, o których zawiadomił pokrzywdzony".

Polityk wystąpił o pozwolenie na broń

W minionym tygodniu w „Super Expressie" Sławomir Mentzen poinformował, że wystąpił o pozwolenie na broń do ochrony osobistej. Jak wyjaśnił, właśnie z powodu gróźb, które dostawał.

– Prawie rok temu otrzymałem wiadomość od Ukraińców, którzy grozili śmiercią mi i mojej rodzinie. Zgłosiłem to na policję, która do tej pory nie była w stanie wykryć sprawców. Od tego czasu Ukraińcy wielokrotnie te groźby ponawiali. Dlatego zdecydowałem się wystąpić o pozwolenie na broń do ochrony osobistej – powiedział lider Konfederacji.

Stwierdził, że sam musi sobie zapewnić bezpieczeństwo, bo państwo tego nie robi. Dodał, że każdy Polak powinien mieć prawo do samoobrony. – Skoro nasze państwo nie działa i nie jest w stanie namierzyć tych bandytów, chcę mieć chociaż możliwość obrony siebie i swojej rodziny przed ich atakami – zaznaczył.

O pozwolenie na broń polityk był też kilka dni temu pytany w Radiu Zet: – Jeszcze nie mam. Myślę, że niedługo będę miał – odpowiedział krótko.

Konfederacja gra na antyukraińskich nastrojach

Konfederacja dla politycznego zysku od dawna wykorzystuje antyukraińskie nastroje w polskim społeczeństwie. Przez całą kampanię wyborczą Mentzen opowiadał o tym, że państwo powinno ciąć świadczenia dla ukraińskich uchodźców. Przekonywał, że „Polska na sam socjal dla Ukraińców wydaje znacznie więcej niż oni płacą w podatkach", choć nasz kraj na obecności Ukraińców i ich pracy tutaj zyskuje, dzięki temu rośnie polskie PKB.

Dowodził również, że Polska „nie ma interesu w tym, żeby wysyłać 800 plus na Ukrainę" i „leczyć Ukraińców, którzy tam mieszkają, nie płacą składki zdrowotnej, ale przyjeżdżają tutaj się leczyć".

– Wysyłamy tam pieniądze, broń, socjal. W zamian dostajemy jakieś oszczerstwa, obrażają nas, nie wykazują absolutnie żadnej wdzięczności. Traktują nas jak frajerów – mówił w kampanii wyborczej.

Prezydencka kampania wyborcza to już przeszłość, ale Konfederacja trzyma się tego przekazu, bo – biorąc choćby pod uwagę badania dotyczące stosunku Polaków do Ukraińców – to dla niej polityczny zysk. Choćby dlatego Konfederaci straszyli niedawno, że „Ukraińcy chcą być w Sejmie i rządzić naszym krajem".

Gdy prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski był w grudniu 2025 roku z wizytą w Polsce, odwiedził parlament, spotkał się z prezydentem Karolem Nawrockim i premierem Donaldem Tuskiem. Wówczas Mentzen i jego ludzie zorganizowali przed budynkiem Sejmu pikietę. Mieli ze sobą transparent ze zdjęciem prezydenta Ukrainy i hasłem: „Zełenski, oddaj nasze 100 miliardów".

I kolejny raz przedstawiciel Konfederacji skrytykował działania innych ugrupowań. – Polscy politycy całkowicie zawiedli, bo nie zabezpieczyli naszych interesów. Zaczęli pomagać państwu ukraińskiemu, nie dostając nic w zamian. Wprost mówili, że są „sługami narodu ukraińskiego" – argumentował.

Konfederacja przygotowała też uchwałę, w której Sejm „wzywał rząd do natychmiastowego wstrzymania finansowania Ukrainy z pieniędzy polskich podatników" do czasu wyjaśnienia skandalu korupcyjnego w Ukrainie.

▲ **Sławomir Mentzen w czasie pikiety pod Sejmem podczas wizyty w Polsce prezydenta Ukrainy. 19 grudnia 2025 r.** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl c9d1359c24

PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

NA TORACH NOWYCH MOŻLIWOŚCI

...dzięki funduszom z Krajowego Planu Odbudowy

Podziemny, kolejowy gigant rośnie w Małopolsce

Dwie ogromne tarcze równocześnie drążą prawie cztery kilometry nowoczesnego tunelu, który połączy Kraków z południem regionu i zrewolucjonizuje transport kolejowy w tej części Polski.

Portal początkowy tunelu w Pisarzowej

Na tę inwestycję mieszkańcy Małopolski czekali długie lata. Polskie Linie Kolejowe S.A. realizują największy w tej części kraju projekt kolejowy „Podłęże – Piekiełko", którego budżet liczony jest w miliardach złotych. Po jego zakończeniu czas przejazdu pomiędzy Krakowem a Nowym Sączem skróci się do godziny. Pociągi kursować będą z prędkością do 160 km/h, a pasażerowie skorzystają z nowoczesnych stacji i przystanków kolejowych. Poprawi się dostęp do kolei, a dzięki budowie nowych obiektów inżynieryjnych wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróży zarówno na torach, jak i na drogach.

Jednym z kluczowych wyzwań w projekcie jest budowa najdłuższego tunelu kolejowego w kraju, pod Pisarzową, niedaleko Limanowej. W przypadku tej inwestycji używanie słowa „tunel" to uproszczenie. Pod ziemią równolegle drążone są bowiem dwa tunele: większym kursować będą pociągi, mniejszy to tunel techniczny. Oba tunele drążą specjalne tarcze TBM. Mniejszy tunel powstaje przy użyciu tarczy „Kinga", która zaczęła pracę niecały rok temu i zakończy ją w najbliższych tygodniach. Większa tarcza, „Jadwiga", skończy drążenie głównego tunelu w połowie roku.

Tak budujemy najdłuższy tunel kolejowy w Polsce

marzec 2025

Mniejsza tarcza TBM „Kinga", o średnicy **4,8** metra, rozpoczyna drążenie tunelu ewakuacyjnego.

czerwiec 2025

Duża tarcza „Jadwiga", o średnicy prawie **11** metrów, rozpoczyna drążenie tunelu kolejowego.

luty 2026

„Kinga" wydrążyła ponad **3100** metrów, czyli **84%** tunelu.
Zaawansowanie prac **„Jadwigi"** wynosi **58%**, czyli ponad **2100** metrów.
Obie tarcze drążą ok. **10** metrów na dobę.

połowa 2026

Planowana data zakończenia drążenia **tunelu kolejowego.**

Portal końcowy tunelu w Mordarce

WYKONAWCA ROBÓT: bx Budimex-Gülermak

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY

Rzeczpospolita Polska

Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU

PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

Inwestycja realizowana w ramach Przedsięwzięcia „Modernizacja linii kolejowej nr 104 Chabówka – Nowy Sącz, na odc. Chabówka – Rabka Zaryte – Mszana Dolna oraz Limanowa – Klęczany – Nowy Sącz"

Kraj/34421502

eprasa.pl c9d1359c24

Tusk ujawni kryptopowiązania prezydenta Nawrockiego

Nie będzie kolejnego tajnego posiedzenia Sejmu. Rząd przygotowuje publiczną prezentację zebranych przez służby dowodów na związki środowiska Karola Nawrockiego i niektórych polityków prawicy z rynkiem kryptowalut – dowiedziała się „Wyborcza".

Wojciech Czuchnowski

Według źródeł „Wyborczej" doradcy Donalda Tuska uważają, że dowody na powiązania Karola Nawrockiego z firmą Zondacrypto, liderem na polskim rynku krytptowalut, powinny zostać jak najszybciej ujawnione. Chodzi nie tylko o Nawrockiego i jego najbliższe środowisko, ale też innych polityków.

Nasi rozmówcy wymieniają nazwiska posłów Przemysława Wiplera z Konfederacji, Janusza Kowalskiego z PiS, europosła i doradcę prezydenta Adama Bielana oraz Zbigniewa Ziobrę, byłego ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego.

Wipler i Kowalski należą do najbardziej zaciekłych przeciwników rządowej ustawy o kontroli rynku kryptowalut.

Prezydent drugi raz zawetował ustawę o kontroli rynku kryptowalut

12 lutego Nawrocki po raz drugi zawetował tę ustawę. Sytuację ostro skomentował wtedy szef MSZ i wicepremier Radosław Sikorski. „Łamiąc publiczne zobowiązanie, pan Prezydent nie przedstawił swojego projektu regulacji rynku kryptowalut, lecz ponownie zawetował zmodyfikowany projekt rządowy. Wzruszająca lojalność wobec sponsorów, krajowych i zagranicznych" – napisał Sikorski na portalu X.

Kancelaria Prezydenta praktycznie nie odpowiedziała na zarzuty, że „Nawrocki wypełnia zobowiązania wobec sponsorów". W uzasadnieniu do weta napisano tylko: „Po wniesieniu przeze mnie [czyli prezydenta] wniosku o ponowne rozpatrzenie ustawy z dnia 7 listopada 2025 r., została wytworzona przez aktualną koalicję rządzącą ad hoc polityczna retoryka, że brak ustawy o tej treści służy przede wszystkim wpływom rosyjskim służb specjalnych i wykorzystywaniu przez nie kryptoaktywów do finansowania operacji sprzecznych z prawem. Tego rodzaju argumentacja nie była podnoszona w toku prac parlamentarnych nad zawetowaną ustawą z dnia 7 listopada 2025 r. jako ratio legis zmian".

• **Karol Nawrocki podczas pierwszej edycji Conservative Political Action Conference w Polsce. Głównym sponsorem imprezy w Jasionce pod Rzeszowem była giełda kryptowalut Zondacrytpo**

FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

To jedyny fragment uzasadnienia, gdzie Kancelaria Prezydenta RP odniosła się do tego, co premier Tusk mówił na zamkniętym posiedzeniu Sejmu, które odbyło się 5 grudnia.

Kancelaria nie komentuje tego, co niezależne media ustaliły w kwestii wspierania Nawrockiego przez Zondacrypto w kampanii prezydenckiej oraz udziale tej spółki w wydarzeniach podczas pierwszej oficjalnej wizyty polskiego prezydenta w USA.

Warto zaznaczyć, że Zondacyrpto stara się o pozwolenie na działanie na amerykańskim rynku. Liczy, że wykorzysta do tego dobre relacje Nawrockiego z Donaldem Trumpem, który sam jest entuzjastą kryptowalut. Amerykański prezydent wprowadził nawet swoją kryptowalutę, zarówno w formie symbolicznej monety (TrumpCoin) nazywanej też MemeCoin, jak i projektu o nazwie stablecoin USD1. Zarządził też, że część rezerw federalnych będzie gromadzona w kryptowalutach.

Według źródeł „Wyborczej" doradcy Donalda Tuska uważają, że dowody na powiązania Karola Nawrockiego z firmą Zondacrypto, liderem na polskim rynku kryptowalut, powinny zostać jak najszybciej ujawnione

Rząd ujawni powiązania prezydenta i prawicowych polityków z rynkiem kryptowalut

Wystąpienie Tuska na zamkniętym posiedzeniu Sejmu nie zrobiło jednak wrażenia na posłach opozycji i mimo ostrzeżeń ze strony premiera oraz koalicyjnej większości nie udało się przełamać prezydenckiego weta. Nawrocki przesłał do Sejmu swoje uwagi do ustawy. Sejm ich nie uwzględnił i odesłał do prezydenta projekt, w którym zmieniono tylko jeden element.

Tymczasem Nawrockiemu chodziło głównie o to, by ustawa ograniczyła możliwości kontroli państwa nad domenami, które handlują kryptowalutami, oraz oddawała rynek kryptowalut pod nadzór Komisji Nadzoru Finansowego.

Projektodawcy ustawy podkreślają, że chodzi im o zabezpieczenie inwestorów przed oszustwami i stratami. „Ponowiony przez Radę Ministrów projekt ustawy o rynku kryptoaktywów (...) pomijał fundamentalne zastrzeżenia natury konstytucyjnej i systemowej. Zaznaczyć należy, że projekt ten nie zawierał szczególnych rozwiązań przeciwdziałających wykorzystywaniu kryptoaktywów do finansowania nielegalnych operacji" – napisał prezydent w uzasadnieniu.

Zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa

Jak ustaliła „Wyborcza", rząd planuje teraz ujawnić wszystkie dowody świadczące o powiązaniach prezydenta i grupy prawicowych polityków z rynkiem kryptowalut. – Rozważaliśmy kolejne zamknięte posiedzenie Sejmu, ale zwyciężył pogląd, że to nie ma sensu. Dlatego pracujemy nad odtajnieniem materiałów zebranych przez służby i prezentacją całości w formie specjalnego raportu – mówi „Wyborczej" jeden z rządowych doradców.

Podkreśla, że równolegle zostaną złożone do prokuratury zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34421548

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

www.nekrologi.wyborcza.pl/34421547

12 lutego 2026 odeszła

Bożena Dykiel

Wspaniała aktorka, dobry i szlachetny człowiek.

Przez lata zarażała nas energią, humorem i niesamowitym ciepłem.

Była wzorem dla młodych i dobrym duchem dla nas wszystkich.

Bożenko, pozostaniesz w naszych sercach na zawsze.

Producenci i ekipa serialu „Na Wspólnej"
i FremantleMedia Polska

www.nekrologi.wyborcza.pl/34421479

Z ogromnym żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Taty

naszej koleżanki

Małgorzaty Olbryś

Wyrazy głębokiego współczucia

Rodzinie i Najbliższym

składają

Rada Nadzorcza, Zarząd oraz współpracownicy
z Kulczyk Investments

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

**Syndyk Masy Upadłości BG Trading Sp. z o.o.
z siedzibą w Białej Podlaskiej**

OGŁASZA PRZETARG NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI
wchodzących w skład masy upadłości:

1. Prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej **położonej w Białej Podlaskiej przy ulicy Stodolna 17** stanowiącej działkę ewidencyjną nr **921/2,** dla której Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr **LU1B/00008059/5**, za cenę nie niższą niż **30.000 zł netto + VAT,**
2. Prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej **położonej w Białej Podlaskiej przy ulicy Stodolna 17** stanowiącej działkę ewidencyjną nr **889/4,** dla której Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej, VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr **LU1B/00029613/0**, za cenę nie niższą niż **1.800.000 zł netto + VAT,**

Wadia dla nieruchomości opisanych w punktach 1-2 wynoszą:
1 – 3.000 zł, 2 – 180.000 zł

Wadia muszą wpłynąć na rachunek bankowy w Banku Pekao SA I o/Lublin nr Bank Pekao SA I o/Lublin 07 1240 1503 1111 0011 3993 0312 do dnia 11.03.2026 r. Za datę wpływu przyjmuje się datę uznania kwoty na rachunku. Wadium wpłacone przez oferenta, którego oferta została wybrana, zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia. W przypadku nie dojścia do zawarcia umowy sprzedaży z przyczyn leżących po stronie oferenta, którego oferta została wybrana, wpłacone przez niego wadium nie podlega zwrotowi i zostanie włączone do funduszów masy upadłości. Wadium wpłacone przez oferenta, którego oferta nie została wybrana, podlega zwrotowi.

Oferty nabycia przedmiotu należy składać z podaniem nazwy oferenta, oznaczeniem, że oferta dotyczy nieruchomości, z zaproponowaną ceną w zamkniętej, nieprzezroczystej kopercie, która winna być umieszczona również w nieprzezroczystej zamkniętej większej kopercie na adres: Kancelaria Radcy Prawnego Piotra Wyrzykowskiego ul. Budowlana 50 lok 205 „Konkurs ofert – nie otwierać IX GUp 57/22 – nieruchomości". Oferty nabycia należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 13.03.2026 r. do godziny 10:15** Otwarcie ofert nastąpi **w dniu 13.03.2026 o godz. 11:00.** Regulamin dostępny jest na stronie internetowej www.doradcarestrukturyzacyjny.net oraz w biurze Syndyka przy ul. Budowlanej 50 lok 205, 20-469 Lublin Syndykowi zastrzega się prawo do: swobodnego wyboru oferty, unieważnienia konkursu w całości lub części bez podania przyczyny. Więcej informacji można uzyskać pod nr tel. 693 466 323 w godzinach 10-16.

Kraj/34421267

BURMISTRZ MIASTA AUGUSTOWA

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.)

podaje do publicznej wiadomości,iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Augustowie na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: bip.um.augustow.pl i stronie internetowej Urzędu: urzad.augustow.pl, został zamieszczony na okres od 20.02.2026 r. do 13.03.2026 r.

WYKAZ NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONYCH W AUGUSTOWIE PRZEZNACZONYCH:

1) do sprzedaży:

- lokal mieszkalny nr 39 położony przy ul. 29 Listopada 12 wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu;
- lokal mieszkalny nr 9 położony przy ul. Przemysłowej 1A wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu;
- lokal mieszkalny nr 42 położony przy ul. Obrońców Westerplatte 5 wraz ze sprzedażą ułamkowej części gruntu;

2) do oddania w dzierżawę na okres 10 lat:

- grunt o pow. 6 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 883/7, położonej przy ul. Rybackiej;
- grunt o pow. 4 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 883/7, położonej przy ul. Rybackiej;
- grunt o pow. 20 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 883/7, położonej przy ul. Rybackiej;
- grunt o pow. 15 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 883/7, położonej przy ul. Rybackiej;
- grunt o pow. 15 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Rybackiej;
- grunt o pow. 15 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Rybackiej;
- grunt o pow. 2 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Rybackiej;
- grunt o pow. 28 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Rybackiej;
- grunt o pow. 12 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Kilińskiego;
- grunt o pow. 5 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Kiliń skiego;
- grunt o pow. 4 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Kilińskiego;
- grunt o pow. 25 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Kilińskiego;
- grunt o pow. 17 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Kilińskiego;
- grunt o pow. 15,50 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Kilińskiego;
- grunt o pow. 15,50 m^2, stanowiący część działki oznaczonej nr geodez. 3419/2, położonej przy ul. Kilińskiego;
- grunt o pow. 617 m^2, stanowiący działkę oznaczoną nr geodez. 3518, położoną przy ul. Kościelnej;
- grunt o pow. 577 m^2, stanowiący działkę oznaczoną nr geodez. 712, położoną przy ul. Waryńskiego;
- grunt o pow. 46 m^2, stanowiący działkę oznaczoną nr geodez. 3423/2, położoną przy ul. Mostowej.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Augustowie ul. Młyńska 35, pokój Nr 303, tel. 87 643 42 23, 532 401 967.

Burmistrz Miasta Augustowa

Kraj/34421525

OGŁOSZENIE

Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin informuje,

że w dniach
od 20.02.2026 r. do 12.03.2026 r.
został ogłoszony i wywieszony w siedzibie Urzędu Gminy i Miasta Żuromin wykaz nieruchomości stanowiących własność Gminy, przeznaczonych do najmu i dzierżawy **nr NiPP.6845.9.2026.**

Burmistrz Gminy i Miasta Żuromin
/-/ Michał Bodenszac

Kraj/34421559

**Syndyk Masy Upadłości
Moniki Haas - osoby fizycznej**

OFERUJE DO SPRZEDAŻY Z WOLNEJ RĘKI, W TRYBIE WYBORU NAJKORZYSTNIEJSZEJ OFERTY:

prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości Sobótka, gm. Ożarów, składającej się z działki nr 256/2 o pow. 0,1955ha, zabudowanej budynkiem mieszkalnym o pow. użyt. 79,36m2 oraz budynkiem gospodarczym o pow. 45,08m2, KW nr KI1S/00074179/7, za cenę nie niższą od wartości oszacowania tj. 210 494,00 zł.

Oferty zgodne z Regulaminem sprzedaży – z dopiskiem na kopercie **OFERTA - HAAS** należy składać do **16 marca 2026r.** do godz. **12.00** do Kancelarii Syndyka, przy ul.1-go Maja 4c, 20-410 Lublin. Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem tel. **81 53 444 38, 691 96 54 03** oraz w Kancelarii Syndyka, gdzie można zapoznać się z oszacowaniem i Regulaminem sprzedaży.

Kraj/34421473

W Sądzie Rejonowym w Sierpcu
I Wydziale Cywilnym
toczy się postępowanie z wniosku BIMS Plus sp. z o.o. sp.k. w Poznaniu (sygn. akt I Ns 259/24) **o stwierdzenie nabycia spadku po Zbigniewie Mielczarskim (s. Ryszarda i Janiny Krystyny)** zmarłym
w dniu 21 czerwca 2024 r. w Sierpcu, ostatnio stale zamieszkałym w Sierpcu przy ulicy Jana Pawła II 12/23.

Wzywa się wszystkich zainteresowanych, aby w ciągu trzech miesięcy od ukazania się ogłoszenia zgłosili się w Sądzie, w którym toczy się postępowanie i udowodnili swoje prawa, gdyż w przeciwnym razie będą pominięci w tym postępowaniu.

Kraj/34421305

Słówko • Literówka
Quizy • Sudoku • Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

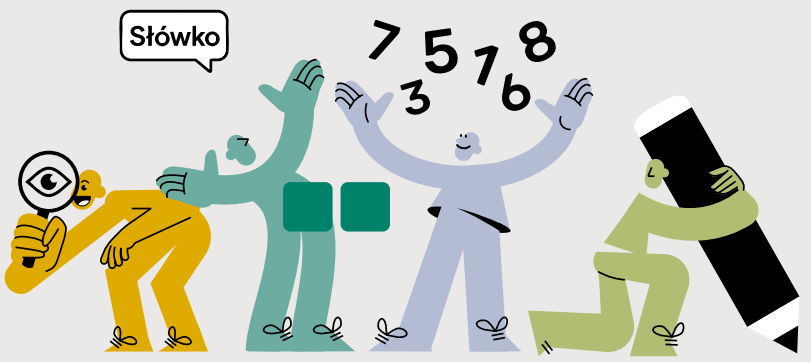

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

Słupsk

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

Prezydent Miasta Słupska ogłasza

II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości, stanowiącej własność Miasta Słupska, położonej w obrębie nr 0014 miasta Słupska, oznaczonej w ewidencji gruntów jako:

- działka zabudowana numer 712 o powierzchni 4310 m^2 położona przy ul. Raszyńskiej w Słupsku,
- działki numer: 187/4 o powierzchni 2 m^2 i 187/6 o powierzchni 15 m^2 położone od ul. Wysokiej w Słupsku, ul. Raszyńska w Słupsku.

Cena wywoławcza 2 900 000 zł, wadium 290 000 zł.

Sprzedaż nieruchomości zwolniona od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775).
Dla nieruchomości Sąd Rejonowy w Słupsku prowadzi KW nr SL1S/00018525/4 (działka nr 712) oraz KW nr SL1S/00040714/9 (działki nr 187/4 i 187/6).
Działka nr 712 zabudowana jest jednokondygnacyjnym budynkiem niemieszkalnym o numerze ewidencyjnym 66 o powierzchni użytkowej 190,76 m^2.
W ewidencji gruntów działki nr 712, 187/4 i 187/6 sklasyfikowane są jako: tereny mieszkaniowe - B.
Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Lelewela - A" nieruchomość położona jest na terenie o funkcji: tereny mieszkaniowe wielorodzinne (01.1.MW).

Przetarg odbędzie się w dniu 23.04.2026 r. o godzinie 10^{00} w sali nr 212 Urzędu Miejskiego w Słupsku, Plac Zwycięstwa 3 (II p.).

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium do 16.04.2026 r. na konto: Miasto Słupsk mBank SA nr 08 1140 1153 0000 2175 4200 1011. Za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnej na rachunek Miasta Słupska. Za datę wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków pieniężnych na rachunek Miasta Słupska.
Pełna treść ogłoszenia została wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Słupsku obok pok. 224, opublikowana na stronie internetowej www.slupsk.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.um.slupsk.pl.
Szczegółowe informacje dotyczące przetargu uzyskać można w Urzędzie Miejskim w Słupsku Plac Zwycięstwa 3, w Wydziale Zarządzania Nieruchomościami pokój 224 pod numerem tel. 0 59 84 88 472.
Prezydent Miasta Słupska zastrzega sobie prawo do odwołania przetargu z uzasadnionej przyczyny w trybie właściwym dla ogłoszenia.

Kraj/34421516

NEWSLETTER Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.
Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

eprasa.pl c9d1359c24

Załużny opowiedział o konflikcie z prezydentem Zełenskim

Były dowódca naczelny ukraińskiej armii Wałeryj Załużny potwierdził, że między nim a prezydentem dochodziło do różnicy zdań na temat strategii obrony kraju.

• **Generał Wałeryj Załużny** FOT. DOMENA PUBLICZNA

Piotr Andrusieczko

KORESPONDENCJA Z UKRAINY

Wałeryj Załużny, obecny ambasador Ukrainy w Wielkiej Brytanii, dla wielu Ukraińców pozostaje bohaterem, który ma na swoim koncie powstrzymanie Rosjan na początku wojny i dwie udane kontrofensywy w obwodach charkowskim i chersońskim jesienią 2022 roku.

O rozbieżnościach między nim a prezydentem Wołodymyrem Zełenskim było wiadomo od dawna. Efektem sporu była dymisja generała i odesłanie go na placówkę w Londynie.

W wywiadzie dla agencji Associated Press były dowódca naczelny po raz pierwszy sam publicznie opowiedział o różnicach zdań między nim a prezydentem Zełenskim. Miały się pojawić niedługo po rosyjskiej agresji w 2022 roku i dotyczyły strategii obronnej.

SBU przyszło do sztabu Załużnego

Według Załużnego krytycznym momentem w relacjach z prezydentem Ukrainy była prób przeprowadzenia przeszukania w jego sekretnym sztabie w Kijowie jednią 2022 roku. Twierdzi on, że do centrum dowodzenia przybyło kilkudziesięciu agentów Służby Bezpieczeństwa Ukrainy, w czasie, kiedy przebywali tam z wizytą brytyjscy oficerowie.

Były dowódca naczelny twierdzi, że starał się im przeszkodzić w przeglądaniu komputerów i dokumentów. Zadzwonił wówczas do szefa Biura Prezydenta Ukrainy Andrija Jermaka i uprzedził go, że jest gotowy wezwać żołnierzy dla obrony swojego sztabu. – Będę z wami walczył i już wezwałem posiłki do centrum Kijowa – przypomniał słowa, które powiedział wówczas Jermakowi.

Skontaktował się również z ówczesnym szefem SBU Wasylem Malukiem, który odpowiedział, że nic o przeszukaniu nie wie.

Zdaniem Załużnego najście służb miało wywrzeć na niego presję. A gdyby wewnętrzna rywalizacja została ujawniona, trudno byłoby o zachowanie jedności w obliczu rosyjskiej agresji.

We wtorek Służba Bezpieczeństwa Ukrainy, odpowiadając na pytanie „Ukraińskiej Prawdy", potwierdziła, że funkcjonariusze SBU przyszli w 2022 roku do Załużnego.

Według SBU, w wielu miejscach Kijowa trwały wówczas działania śledcze w sprawie przestępczości zorganizowanej. Okazało się, że pod jednym z takich adresów znajdował się tajny punkt dowodzenia Załużnego

„W rzeczywistości żadne przeszukania ani działania śledcze ze strony SBU pod tym adresem nie miały miejsca, dodatkowo Wasyl Maluk i Wałerij Załużny skomunikowali się natychmiast osobiście i sytuacja została wyjaśniona" – wyjaśnia SBU.

Nieudana zaporoska kontrofensywa

Associated Press wskazuje, że najostrzejsze rozbieżności wyniknęły w związku z kontrofensywą w obwodzie zaporoskim w 2023 roku. Zakończyła się ona niepowodzeniem i Załużny obarcza za to odpowiedzialnością Wołodymyra Zełenskiego.

W wywiadzie dla agencji Associated Press były dowódca naczelny po raz pierwszy sam publicznie opowiedział o różnicach zdań między nim a prezydentem Zełenskim. Miały się pojawić niedługo po rosyjskiej agresji w 2022 roku i dotyczyły strategii obronnej

Według byłego dowódcy naczelnego początkowy pan został opracowany razem z partnerami z NATO. Zakładał maksymalną koncentrację sił w „jedną pięść" dla przeprowadzenia uderzenia i wyzwolenia części terytorium w obwodzie zaporoskim włącznie z Zaporoską Elektrownia Jądrową i dojścia do Morza Azowskiego. Doprowadziłoby to do przecięcia rosyjskiego lądowego korytarza logistycznego na Krym.

– Sukces wymagał dużego, skoncentrowanego wzmocnienia sił i taktycznego zaskoczenia – podkreśla Załużny.

Jednak zamiast tego część potrzebnych sił została rozrzucona na innych odcinkach frontu. AP pisze, że dwóch zachodnich urzędników potwierdziło słowa Załużnego.

W maju 2023 roku rosyjskie wojska zajęły praktycznie całe miasto Bachmut, o które przez wiele miesięcy toczyły się zacięte walki. Latem 2023 roku, kiedy trwała kontrofensywa na południu, ukraińskie media informowały, że ukraińskie siły nacierają też na Bachmut. Jednak działania te nie przyniosły rezultatu.

Rosjanie mieli też czas, żeby się przygotować i nie dali się zaskoczyć. O tym, że Ukraina chce kontratakować w kierunku Krymu, mówiono publicznie często, od kiedy wyzwolono część obwodów charkowskiego i chersońskiego.

Rosyjskie wojska od 2022 roku budowały rozległy system umocnień z polami minowymi. Jeden ze zwolnionych ukraińskich jeńców powiadał „Wyborczej" w grudniu ubiegłego roku, że przez kilka miesięcy w 2022 roku był zmuszany z innymi więzionymi Ukraińcami do budowania umocnień na linii frontu w obwodzie zaporoskim.

Niektórzy z ekspertów wskazywali również, że ukraińskiej kontrofensywie brakowało jednego z kluczowych elementów tego typu operacji według standardów NATO – odpowiedniego wsparcia lotniczego. Miała je za to strona rosyjska.

Były konsultant Trumpa proponował swoje usługi Załużnemu

W lutym 2024 roku Załużny został zdymisjonowany i otrzymał stanowisko ambasadora w Wielkiej Brytanii. Wielu komentatorów oceniło to wówczas jako ruch, który miał doprowadzić do wyeliminowania konkurenta politycznego Zełenskiego.

Ostatnie sondaże pokazują, że Zełenski wyprzedza Załużnego w pierwszej turze, jednak w drugiej turze to Załużny ma szansę wygrać.

Wybory w Ukrainie zostały zawieszone, zgodnie z obowiązującym prawem, na czas stanu wojennego. Jednak ostatnio mówi się o nich coraz częściej. Sam Załużny w ostatnim wywiadzie również unika deklaracji politycznych, wyjaśniając, że nie chce doprowadzać do podziałów wśród Ukraińców.

– Dopóki wojna się nie skończy lub nie zostanie zniesiony stan wojenny, nie będę o tym rozmawiał ani podejmował żadnych działań w tym kierunku – podkreśla.

Dodał jednak, że wiosną 2025 roku kontaktował z nim „dosyć znany" amerykański specjalista od technologii wyborczych.

Agencja AP ustaliła, że był to prawdopodobnie Paul Manafort, amerykański lobbysta i konsultant polityczny. Pracował między innymi dla Wiktora Janukowycza, byłego prezydenta Ukrainy. W 2016 roku stanął na czele sztabu wyborczego Donalda Trumpa. Jednak w mediach pojawiły się informacje, że mógł on otrzymać od Janukowycza i Partii Regionów niemal 13 mln dolarów, które nie zostały przez niego zadeklarowane. Manafort podał się do dymisji, Trump ją przyjął, ale nazwał go prawdziwym profesjonalistą.

W 2017 roku postawiono mu zarzuty niepłacenia podatków i prania pieniędzy. Manafort stał się też jedną z figur w specjalnym śledztwie dotyczącym kontaktów Trumpa z Rosją. W 2020 roku Manafort został ułaskawiony przez Trumpa.

Załużny twierdzi, że podziękował konsultantowi i odmówił skorzystania z jego usług.

Wyborczy falstart w Ukrainie?

Mimo zapewnień Załużnego, że do końca wojny zamierza pozostać z dala od polityki, część ukraińskich komentatorów ocenia jego wywiad właśnie jako wyborczą zapowiedź.

18 lutego prezydent Zełenski w wieczornym wystąpieniu podziękował walczącym żołnierzom, których odwaga wzmacnia możliwości dyplomatyczne i pozycję negocjacyjną Ukrainy. Dodał, że wszyscy w Ukrainie pracują na rzecz obrony sprawiedliwego pokoju.

– Jakakolwiek inna polityka w Ukrainie jest obecnie całkowicie zbędna. To czas wojny. Czas obrony naszego państwa, obrony naszego narodu. Sprawy osobiste zostawmy na później – powiedział Zełenski, odnosząc się do wywiadu Załużnego.

Otwarta pozostaje jeszcze jedna kwestia. Czy po takim wywiadzie Załużny nadal pozostanie ambasadorem w Wielkiej Brytanii? Możliwe, że były dowódca naczelny chciał sprowokować reakcję prezydenta i swoją dymisję.

Według części ekspertów oznaczałoby to, że Załużny już przygotowuje się do wyborów. ●

eprasa.pl c9d1359c24

Były książę Andrzej aresztowany w związku z aferą Epsteina

Brat króla Karola III Andrzej Mountbatten-Windsor został zatrzymany w związku z „nadużyciami podczas sprawowania urzędu publicznego” – informuje BBC.

Paulina Nodzyńska, PAP

• **Andrew Mountbatten-Windsor** FOT. PAP/EPA/JULIEN WARNAND

BBC informuje, że Andrzej Mountbatten-Windsor został aresztowany w Sandringham w Norfolk pod zarzutem nadużycia władzy publicznej. Funkcjonariusze nie podali nazwiska zatrzymanego, poinformowali zaś, że dochodzenie wszczęli „po wnikliwej analizie”. Potwierdzili także, że przeprowadzają przeszukania adresów w hrabstwach Berkshire i Norfolk.

W najnowszej transzy dokumentów ze śledztwa w sprawie Epsteina opublikowanej pod koniec stycznia przez ministerstwo sprawiedliwości USA znalazły się m.in. maile z 30 listopada 2010 r. wymieniane między Epsteinem a byłym już księciem Andrzejem. Wynika z nich, że Epstein wysłał kobietę do Wielkiej Brytanii w celu seksualnego kontaktu z ówczesnym księciem, a także że Mountbatten-Windsor przekazywał Epsteinowi raporty ze swoich wizyt w Wietnamie, Singapurze, Hongkongu oraz Shenzhen w Chinach.

Młodszy brat króla Karola III był specjalnym przedstawicielem Wielkiej Brytanii ds. handlu i inwestycji od 2001 r. do lipca 2011 r. W ramach pełnionej funkcji często promował brytyjskie interesy gospodarcze za granicą.

Brytyjski premier Keir Starmer, zapytany o byłego księcia Andrzeja i jego związki z amerykańskim finansistą i przestępcą seksualnym Jeffreyem Epsteinem, powiedział w czwartek: – Myślę, że to sprawa dla policji. Oni przeprowadzą własne dochodzenie, ale jedną z podstawowych zasad naszego systemu jest to, że wszyscy są równi wobec prawa i nikt nie stoi ponad prawem. To bardzo ważna zasada naszego kraju i musi mieć zastosowanie w tej sprawie tak samo jak w każdej innej.

Powtórzył też swoją opinię, że Andrzej Mountbatten-Windsor powinien złożyć zeznania przed amerykańskim Kongresem.

Młodszy brat króla Karola III zaprzecza wszelkim stawianym mu zarzutom w związku ze znajomością z Epsteinem.

Andrzej Mountbatten-Windsor, dawniej znany jako książę Yorku, tytuł i książęce przywileje stracił w październiku 2025 roku za związki z Jeffreyem Epsteinem, amerykańskim finansistą i przestępcą seksualnym. Pałac Buckingham potwierdził wówczas, że król Karol wszczął wobec brata „formalną procedurę pozbawienia go tytułu, godności i zaszczytów”.

Brytyjskie media potwierdzają, że były książę wyprowadził się z rezydencji Royal Lodge w Windsorze w poniedziałek 2 lutego oraz że zamieszka w Sandringham Estate w Norfolk.

Wcześniej Pałac Buckingham oświadczył, że jest gotowy pomóc policji w badaniu powiązań byłego księcia Andrzeja z Jeffreyem Epsteinem, nieżyjącym już amerykańskim finansistą i przestępcą seksualnym. Epstein został w 2008 r. skazany przez sąd stanowy na Florydzie za wykorzystywanie seksualne nieletnich. W 2019 r. amerykańska prokuratura federalna postawiła mu zarzuty handlu nieletnimi w celu wykorzystywania seksualnego. W tym samym roku popełnił samobójstwo w areszcie.

W komunikacie Pałacu Buckingham napisano: „Król wyraził jasno, zarówno słowami, jak i poprzez bezprecedensowe działania, swoje głębokie zaniepokojenie zarzutami, które wciąż pojawiają się w związku z postępowaniem pana Mountbattena-Windsora. Chociaż do konkretnych zarzutów, o których mowa, powinien odnieść się pan Mountbatten-Windsor, to jeśli zwróci się do nas policja Thames Valley, jesteśmy gotowi udzielić jej wsparcia, zgodnie z oczekiwaniami. Jak już wcześniej stwierdzono, myśli i współczucie Ich Królewskich Mości były i pozostają z ofiarami wszelkich form przemocy”. ●

REKLAMA
Kraj/34421653

PRYWATNY DORADCA I ANALITYK

AI Asystent Sprzedawcy ułatwia sprzedaż na OTOMOTO

W kilka sekund podsumowuje kluczowe informacje, odpowiada na pytania dotyczące konta, stocku, faktur, umożliwia szybkie przedłużanie ogłoszeń, a to dopiero początek. AI Asystent Sprzedawcy, nowe narzędzie OTOMOTO dla sprzedawców, ułatwia prowadzenie firmy.

AI ma coraz więcej zastosowań, zmieniając nasze codzienne funkcjonowanie. Odpowiednio zaprojektowana może znacząco przyspieszyć procesy w firmach. Udowadnia to platforma OTOMOTO, która sukcesywnie rozwija ekosystem inteligentnych narzędzi wspierających sprzedaż samochodów.

Aby jeszcze bardziej ułatwić działanie firmom, OTOMOTO zaoferowało klientom biznesowym przełomową funkcjonalność – AI Asystent Sprzedawcy. Rozwiązanie odpowiada na kluczowe wyzwania dealerów, upraszczając ich codzienną pracę i zwiększając efektywność sprzedaży w oparciu o dane.

– *AI Asystent Sprzedawcy został zaprojektowany jako prywatny doradca i analityk dostępny 24/7. W kilka sekund podsumowuje kluczowe informacje, odpowiada na pytania dotyczące konta, stocku, faktur, umożliwia szybkie przedłużanie ogłoszeń, a to nie wszystko. Już wkrótce pojawią się kolejne funkcje* – zapewnia Agnieszka Czajka, Vice President Motors Professionals Europe w OLX Group / OTOMOTO.

AI Asystent Sprzedawcy daje sprzedawcom realną korzyść. – *Pozwala im szybciej reagować na potrzeby klientów i skupiać się na działaniach, które bezpośrednio wpływają na sprzedaż, a to kluczowa przewaga w biznesie* – zauważa Agnieszka Czajka. Szeroki zakres funkcjonalności umożliwia szybszą identyfikację najskuteczniej performujących ofert, priorytetyzowanie zadań i precyzyjniejsze działanie.

Szeroki ekosystem

AI Asystent Sprzedawcy jest częścią szerszego ekosystemu narzędzi OTOMOTO opartych na sztucznej inteligencji. – *Poszczególne rozwiązania nie tylko odpowiadają na różne wyzwania profesjonalnych sprzedawców, ale także realizują wspólny cel: upraszczają procesy sprzedażowe i zwiększają ich efektywność w oparciu o dane. Dzięki temu dealerzy zyskują szereg korzyści w postaci szybszej sprzedaży, wyższych marż oraz zoptymalizowanych operacji* – informuje Mohit Kumar, Head of Product Motors Professionals Europe w OLX Group, OTOMOTO.

Częścią pakietu narzędzi OTOMOTO jest opcja automatycznego generowania opisów ogłoszeń. Aż 40 proc. profesjonalnych sprzedawców na OTOMOTO publikuje więcej niż jedno ogłoszenie dziennie. Przy dużej skali biznesu to istotna oszczędność czasu. To także wygoda – powtarzalne zadania stają się łatwiejsze, a sprzedawcy wciąż mają pełną kontrolę nad treścią i stylem swoich ofert.

Dla klientów biznesowych dostępny jest również panel, który porządkuje statystyki związane z zainteresowaniem poszczególnymi ofertami i sprawne zarządzanie przychodzącymi połączeniami telefonicznymi. Ten obszar jest w OTOMOTO wspierany także przez funkcję Managera Połączeń. Ogranicza on ryzyko straconych okazji sprzedażowych. Sprzedawca od razu

widzi, kto czeka na odpowiedź, i w prosty sposób może monitorować, do kogo należy zadzwonić.

Sprawniejszy kontakt z klientem zapewnia również Multi Konto, które porządkuje pracę zespołu. Właściciel konta biznesowego może zaprosić współpracowników i przypisywać im konkretne zadania, co usprawnia codzienną organizację pracy. Dane OTOMOTO pokazują, że 50 najbardziej zaawansowanych klientów biznesowych przypisało średnio 7 użytkowników do swojego konta. Jasny podział obowiązków przekłada się na lepsze wyniki, w tym nawet 12-proc. wyższą responsywność na zapytania klientów. Podstawowe pytania obsługiwane są automatycznie, pozostawiając handlowcom przestrzeń do zaopiekowania pilniejszych kwestii.

Pakiet rozwiązań OTOMOTO z AI Asystentem Sprzedawcy wprowadza nowy standard sprzedaży samochodów, w którym technologia wspiera zespoły handlowe w szybszym reagowaniu na potrzeby rynku. Skuteczniejsze zarządzanie kluczowymi procesami, decyzje oparte na liczbach i mierzalna oszczędność czasu i zasobów. Zintegrowany ekosystem będzie rozwijany o kolejne funkcjonalności, dostarczając sprzedawcom skutecznych narzędzi, które zwiększają efektywność i konkurencyjność biznesu. OTOMOTO zapewnia, że pakiet będzie rozwijany o kolejne funkcjonalności, wzmacniające potencjał i konkurencyjność biznesu klienta.

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Tajemniczy partner w To on jest najbliżej Ma

• **Frans Timmermans we Wrocławiu. Okrągły stół w Saule Technologies. Na zdjęciu z założycielką, Olgą Malinkiewicz**
FOT. KOMISJA EUROPEJSKA

Na jego temat w 2017 r. powstał raport detektywistyczny, który postawił na nogi zarząd Saule. Dziś Iwan Czuryłowicz znów doradza Oldze Malinkiewicz. Ile sensacji jest w jego życiorysie? Sprawdziliśmy.

Joanna Sosnowska

Iwan Czuryłowicz nie lubi być w centrum zainteresowania. A jednak znalazł się w pobliżu Saule, którego historia od miesięcy rozgrzewa polski internet.

W 2016 r. Czuryłowicz otrzymał nagrodę „Za zasługi dla Polski i Polaków poza granicami kraju", która to przyznawana jest „wyjątkowym osobowościom ze świata nauki, kultury, polityki oraz sportu, które poprzez swoje osiągnięcia promują pozytywny wizerunek Polski i Polaków w świecie". Tę samą nagrodę otrzymała wówczas Olga Malinkiewicz. Oboje poznali się na gali. Dziś Czuryłowicz przyznaje, że gdyby wiedział, że przyjęcie nagrody doprowadzi do tego, że stanie w centrum zainteresowania, na wręczeniu by się nie pojawił.

Czuryłowicz, choć jest ważną postacią w historii Saule, zawsze był w cieniu. Jego nazwisko pojawiło się w nieoczekiwanym kontekście dopiero kilka miesięcy temu.

Telefon do studia

Koniec listopada 2025 r. W studiu Kanału Zero razem z Krzysztofem Stanowskim siedzi Olga Malinkiewicz, założycielka firmy Saule, naukowczyni, która opracowała metodę nakładania perowskitów na elastyczne podłoża (o początkach firmy pisaliśmy w artykule „Pierwsze ogniwa robiła w pudełku z Ikei. Dziś walczy o firmę i swoją technologię. Oto nieopowiedziana historia Saule", a o konflikcie z inwestorami w „«Oddaliśmy wolność za pieniądze». Kulisy upadku Saule i konfliktu Malinkiewicz z DC24").

Malinkiewicz opowiada Stanowskiemu, jak potraktowali ją ludzie z Columbus Energy i DC24, a teraz musi walczyć o swoją spółkę. W pewnym momencie Stanowskiemu udaje się połączyć z Dawidem Zielińskim, prezesem Columbus Energy. Ten mówi: „Albo Olga będzie współpracować dziś z państwem polskim, albo z panem Iwanem Czuryłowiczem. Albo będzie współpracować z polskimi przedsiębiorcami i Skarbem Państwa, albo ze Wschodem. Albo będzie współpracować z ludźmi, którzy dali jej 120 mln zł plus 130-150 z Unii Europejskiej, albo ze służbami wschodnimi".

I dalej: „Chciałbym zapytać o jedną rzecz: kim jest dla ciebie, Olga, pan Iwan Czuryłowicz?".

Malinkiewicz spokojnie mówi, że poznali się podczas wspomnianego już rozdania nagród, a potem dodaje: „Nie wiem, o co chodzi z tymi służbami, być może to próba odwrócenia uwagi od głównego tematu naszej rozmowy".

Kilka dni później, w rozmowie z Onetem, Malinkiewicz mówiła o Czuryłowiczu tak: „To były doradca w Parlamencie Europejskim, pracujący obecnie w Brukseli na rzecz sektora prywatnego" i opowiadała, że poznali się osiem lat temu, potem zerwali kontakt, a następnie przypadkiem spotkali się w marcu w Brukseli. To wspólni znajomi dali mu znać, że naukowczyni przyjeżdża do Brukseli i to Czuryłowicz odnowił kontakt, zapraszając ją na kawę.

Raport

Malinkiewicz twierdzi, że niedługo po tym, gdy się poznali, Czuryłowicz zaczął jej zwracać uwagę na to, że nikt w Saule nie kontroluje finansów, że w spółce trzeba zatrudnić dyrektora finansowego. Naukowczyni poszła z tymi sugestiami do współzałożycieli spółki – Piotra Krycha i Artura Kupczunasa.

Według jej relacji wspólnicy mieli odrzucić sugestię zatrudnienia CFO, czyli dyrektora finansowego. Malinkiewicz mówiła później prowadzącym podcast Techstorie, że „panowie się nie polubili, Jan [Czuryłowicz występuje też pod tym imieniem – red.] zwrócił mi uwagę, że mam dużo zaufania do wspólników, że mogę na tym źle wyjść i że ktoś powinien pilnować finansów w spółce".

Piotr Krych zapamiętał to inaczej.

– W 2016 r. Olga naciskała na nas, żeby jeden z jej znajomych został wiceprezesem do spraw finansowych. Olga mówiła, że Iwan zaproponował jej, że przyjdzie do spółki, będzie dyrektorem finansowym i udowodni w ciągu tygodnia, że my ukradliśmy z Arturem [Kupczunasem – red.] milion złotych. Wtedy ja powiedziałem: moment, idź do kontrolingu, jesteś wiceprezesem, masz wszystkie pełnomocnictwa, prześledź każdą fakturę, każdą wypłatę z konta, możesz zrobić to sama albo przy pomocy pracowników, którym ufasz, bo coś takiego nie ma miejsca – mówi w rozmowie z Wyborcza.biz.

Według Krycha Malinkiewicz naciskała na trójstronne spotkanie, bo Czuryłowicz ma cenną wiedzę ekonomiczną, która spółce może się przydać.

– Spotkaliśmy się z nim na gruncie prywatnym i zadaliśmy mu trzy pytania finansowe, m.in. o to, jakie znał inne instrumenty finansowania startupu, oprócz inwestora albo instrumentów dłużnych. Nie potrafił odpowiedzieć – mówi Krych.

Pomysł zatrudnienia dyrektora finansowego upadł, ale rok po tym spotkaniu, na zamówienie założycieli Saule powstał raport detektywistyczny, który prześwietlał sylwetkę i życie Iwana Czuryłowicza.

Według tego dokumentu – otrzymaliśmy go od otoczenia firmy Columbus Energy, z którą Malinkiewicz jest skonfliktowana i na temat której publikuje dużo negatywnych informacji na swoich kontach w serwisach społecznościowych – to sama naukowczyni poprosiła współzałożycieli firmy o sprawdzenie, kim jest jej nowy znajomy.

Jej niepokój wywołał m.in. fakt, że Czuryłowicz zawsze płacił gotówką, zawsze miał spakowaną walizkę, nie chciał rozmawiać o swojej przeszłości.

Tak powstał raport, który prześwietlał życiorys Czuryłowicza. Poniżej publikujemy tylko te elementy życiorysu, które udało nam się zweryfikować.

Kim jest Iwan Czuryłowicz?

To Białorusin, w młodości związany ze środowiskiem białoruskiej opozycji. Ludzie, którzy go wtedy znali, wspominają, że był bardzo antysystemowy. Jako student zbierał materiały, które miały wskazywać na fałszowanie wyników białoruskiego referendum z 1996 roku. Został wtedy aresztowany i zmuszony do wyjazdu do Polski, gdzie otrzymał azyl polityczny, a kilka lat później – polskie obywatelstwo.

Aleksandr Łukaszenka był wtedy u władzy dopiero od dwóch lat, więc Czuryłowicz był jednym z pierwszych białoruskich uciekinierów politycznych. Media uważały go za interesującego i chętnie udostępniały mu swoje łamy. Na przełomie wieków zaczął pisać dla „Wprostu", „Życia". Artykuły dotyczyły tematów białoruskich: o Łukaszence, przemycie broni przez Białoruś, ale także o atrakcjach swojego państwa.

Czuryłowicz studiował na Uniwersytecie Warszawskim i na Uniwersytecie Środkowo-Europejskim w Budapeszcie, chciał się doktoryzować w Polskiej Akademii Nauk. Jego znajomi z tamtych czasów wspominają go jako osobę o bardzo dużej wiedzy, trochę tajemniczą.

Podczas tych pierwszych lat w Polsce poznał go Aleksiej Dzikawicki, białoruski dziennikarz, wieloletni korespondent Radia Swaboda. W podcaście Techstorie mówił o nim tak: „Opowiadał, iż jego ojciec tragicznie zginął, już kiedy on był w Polsce. Chyba sugerował, że mogło być w tym jakieś wrogie tło. Byliśmy aktywni politycznie, więc przez jakiś czas widywaliśmy się na białoruskich protestach czy podobnych wydarzeniach. Potem Iwan wyjechał do Brukseli".

„Do Brukseli", czyli do Parlamentu Europejskiego. Polska w 2004 r. dołączyła do Unii Europejskiej, a Czuryłowicz od tamtego roku zaczął pracę jako doradca wiceprzewodniczącego Parlamentu.

Był nim wówczas Janusz Onyszkiewicz, były minister obrony narodowej. Funkcję tę pełnił w latach 2004-2007. Onyszkiewicz potwierdził nam, że „Jan" Czuryłowicz był jego asystentem, zajmował się przede wszystkim sprawami białoruskimi i ukraińskimi. Ówczesny szef gabinetu Onyszkiewicza, dr Bartłomiej E. Nowak, potwierdził, że Czuryłowicza poleciło im środowisko Białorusinów w Polsce.

„Mieliśmy wtedy mocne kontakty z białoruską opozycją, wspieraliśmy Aleksandra Milinkiewicza. I potrzebny był ktoś do kontaktów z Białorusinami. I faktycznie, Czuryłowicz dosyć solidnie w tym zakresie pracował. Miał świetny angielski. Był merytoryczny. Ale ja zawsze miałem do niego pewną rezerwę" – mówił we wspomnianym podcaście.

Później, bogatszy o nowe doświadczenia, Czuryłowicz wrócił do Polski. Dzięki znajomościom w polityce trafił do biznesu. Tak zaczęła się jego współpraca ze spółkami energetycznymi. Dostał pracę w Polskiej Grupie Energetycznej, a następnie w Enei.

Później Czuryłowicz wyjechał na Ukrainę. Zaczął pracę w Sadovaya Group, firmie zajmującej się wydobyciem i przetwarzaniem węgla oraz obrotem węglem z Ukrainy. Był tam dyrektorem ds. strategii i rozwoju, pomagał w 2010 r. w wejściu spółki na giełdę w Warszawie.

Niedługo później przez Ukrainę przeszły największe w nowożytnej historii tego kraju protesty, które dziś znamy jako rewolucję godności. W latach 2013-2014 r. Ukraińcy, oburzeni tym, że prezydent Wiktor Janukowycz wstrzymał podpisanie umowy stowarzyszeniowej z UE, wyszli na ulice. Czuryłowicz był wtedy doradcą ds. zagranicznych w sztabie Majdanu. Jego praca polegała na łączeniu dyplomatów zachodu z protestującymi Ukraińcami.

Gdy do władzy doszedł nowy prezydent, Petro Poroszenko, Czuryłowicz współpracował z dwoma resortami ukraińskiego rządu – z ministrą finansów Natalią Jareśko i ministrą zdrowia Ulaną Spurun.

Kolegom mówił wtedy, że jest zatrudniony w Ukrainie w amerykańskim programie pomocowym. – Iwan pracował na zlecenie rządu Stanów Zjednoczonych w Ukrainie, bo bardzo dobrze zna ZSRR – mówiła w Techstoriach Olga Malinkiewicz. Zresztą obie ministry są Amerykankami ukraińskiego pochodzenia.

Potem Czuryłowicz znów wrócił do Polski. W mediach pojawiał się jako „doradca w firmie Clifford Eastcastle". W sieci nie ma o tej firmie żadnych informacji.

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Saule. linkiewicz

Raport kończył się na tym, że w 2016 r. dostał nagrodę TVP Polonia „Za zasługi dla Polski i Polaków poza granicami kraju". Jak czytamy we wnioskach konkludujących raport: „Samo przyznanie nagrody TVP Polonia w 2016 r. Czuryłowiczowi jest o tyle ciekawe, że wszystkie osoby z nagrodami rzeczywiście działały poza granicami kraju, zwłaszcza na wschodzie, a jedynie Malinkiewicz, mimo samej nazwy nagrody, mało pasowała do tego towarzystwa. To pozwala podejrzewać, że może chodziło o wykreowanie sytuacji, pozwalającej pojawić się Czuryłowiczowi przy Malinkiewicz".

Detektywi kończą raport wnioskiem, że Czuryłowicz, choć sam stara się nie rzucać w oczy, to ciągle jest blisko decydentów politycznych i biznesowych.

W dokumencie zawarto także uwagi założycieli Saule dotyczące znajomości Malinkiewicz z Czuryłowiczem. Naukowczyni po zapoznaniu się z raportem stwierdza, że „w umiejętny sposób zakończy znajomość z JCz".

Wkrótce po tym, jak założyciele Saule zapoznali się z raportem, Czuryłowicz odsunął się w cień. Kontakt z Malinkiewicz odnowił dopiero wiosną 2025 r., kiedy naukowczyni desperacko walczyła o utrzymanie spółki przy życiu.

Co na to Czuryłowicz?

Razem z Sylwią Czubkowską, z którą prowadzimy podcast Techstorie, spotykamy się z Czuryłowiczem w kawiarni w Śródmieściu Warszawy. Nie zgadza się na nagrywanie, nie chce podać do siebie numeru telefonu czy adresu e-mail. Jego wypowiedzi do autoryzacji mamy wysłać do Olgi Malinkiewicz.

Zapytany, co sądzi o tym, że ludzie, których kiedyś poznał, czuli się wobec niego tak niepewnie, że zamówili taki sprawdzający raport, rzuca tylko: „Dzieciaki. Chcieli się bawić w bajki ze szpiegami".

Zastrzegł, że nie chce rozmawiać o swojej przeszłości ani o obecnej pracy, bo dba o prywatność. Nie odpowiedział wprost na pytanie, gdzie teraz pracuje.

Na poszczególne etapy swojego życia prezentował odpowiednie dokumenty:

- legitymację Departamentu Stanu USA z czasu, gdy doradzał ministrom zdrowia i finansów;
- polski paszport;
- kartę pracownika dużego banku, w którym pracował już po powstaniu raportu.

Od afery Saule się dystansuje. – Ja chcę być jak najdalej od całego tego zamieszania – mówił. Zapewnił, że nie ma żadnych bieżących interesów związanych z Saule. Owszem, doradzał Malinkiewicz, ale ze względów grzecznościowych. Dziś, wg niego, naukowczyni ma już większe grono doradców, a także PR-owców.

Nie chciał mówić o szczegółach pracy doradczej w Brukseli, argumentując, że jego dzisiejsza praca nie ma żadnego związku ani z Saule, ani z Polską. Dopytywany o luki, jakie są w jego przeszłości – choćby takie, jak tajemnicza spółka Clifford Eastcastle – wyjaśniał: – To była prywatna firma konsultingowa jak każda inna. Nie była to firma publiczna, więc nie było ustawowego obowiązku o niej komunikować.

Dodawał, że gdy odnowił znajomość z Malinkiewicz, było dla niego jasne, że „władowano ją w pułapkę kolejnych pożyczek, a na koniec przedstawiono wysoce szkodliwą umowę, która tak naprawdę była wrogim przejęciem".

To „wrogie przejęcie" to tzw. plan naprawczy – umowa między Saule a Columbus Energy, na mocy której cały dług Saule wobec DC24 (ok. 60 mln zł + odsetki) miał przejść na Columbusa. DC24 to fundusz inwestycyjny, który należy do Piotra Kurczewskiego. DC24 zainwestował w Columbus Energy i wiele lat pożyczał Saule pieniądze. To m.in. z nim spiera się obecnie Malinkiewicz.

Columbus Energy w ramach tej umowy miał stać się większościowym właścicielem Saule (90 proc. udziałów). Taki ruch miał według Columbusa wyczyścić sytuację finansową firmy, co pozwoliłoby sięgnąć po wciąż dostępne dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 84 mln zł. Malinkiewicz – po konsultacji z Czuryłowiczem – nie podpisała tej umowy, wskazując, że byłaby ona nie fair wobec mniejszych udziałowców, bo rozwadniałaby ich udziały.

Czuryłowicz w rozmowie z nami twierdził, że umowa z Columbusem doprowadziłaby do zmniejszenia wartości udziałów innych udziałowców, w tym giełdowych, bez należnej rekompensaty, co jest może zgodne z prawem, ale nieetyczne, a Malinkiewicz straciłaby kontrolę nad firmą.

Argumentował też, że wejście Malinkiewicz na wojenną ścieżkę z inwestorami to właściwa droga. – Zebrała 1,5 mln zł, w końcu ma z czego żyć i jak płacić za spór z CE i DC24 – mówił. I dalej:

– Alternatywą dla Olgi Malinkiewicz byłoby niewolnictwo i dalsze upokarzanie.

Konsultacje

Choć w 2017 r. Malinkiewicz przejęła się raportem, dziś go bagatelizuje. Teraz, wg niej, raport jest naciągany, nie należy szukać w nim sensacji. Odkąd znów się spotkali w Brukseli wiosną 2025 r., Malinkiewicz konsultuje z Czuryłowiczem sporo decyzji, po rozmowie z nim odrzuciła wspomniany „plan naprawczy", ale także zaczęła z nim konsultować ważne sprawy, pomysły i projekty biznesowe.

Jednym z takich projektów były specjalne maty zasilane perowskitami, które w ostatnim roku Saule chciało zaoferować wojsku ukraińskiemu. Czuryłowicz nawet pojechał do Kijowa, żeby negocjować tam z wojskiem ich potencjalny zakup.

Zresztą od kwietnia 2025 r. Czuryłowicz zaczął dosyć regularnie pojawiać się w Saule. Bywał też na spotkaniach Malinkiewicz z ówczesnym dyrektorem finansowym firmy.

Odkąd znów się spotkali w Brukseli wiosną 2025 r., Malinkiewicz konsultuje z Czuryłowiczem sporo decyzji, po rozmowie z nim odrzuciła m.in. „plan naprawczy", ale także zaczęła z nim konsultować ważne sprawy, pomysły i projekty biznesowe

W maju (w tym samym tygodniu, w którym Malinkiewicz została odwołana z zarządu swojej spółki), do siedziby Saule we Wrocławiu przyjechał europejski komisarz do spraw klimatu Wopke Hoekstra. Na nagraniu z tej wizyty widać, że oprócz Olgi Malinkiewicz, po biurze oprowadza go także Czuryłowicz, który w rozmowie z nami przyznał, że pomagał w organizacji tej wizyty.

Tydzień po tej rozmowie Iwan Czuryłowicz na profilach Olgi Malinkiewicz opublikował oświadczenie, zarzucając mi i Sylwii Czubkowskiej brak rzetelności dziennikarskiej. Nie odnosi się jednak do meritum sprawy. ●

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na Wyborcza.pl/swiat**

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34420854

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG

DYREKTOR ODDZIAŁU REGIONALNEGO AGENCJI MIENIA WOJSKOWEGO WE WROCŁAWIU

ogłasza II ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowych pozostających w zasobie Agencji Mienia Wojskowego, położonych w rejonie ul. Małujowickiej w Brzegu.

Przedmiotowa nieruchomość usytuowana jest w Brzegu w rejonie ul. Małujowickiej w zachodniej, peryferyjnej części miasta, w odległości ok 3 km od Rynku. W najbliższym otoczeniu znajdują się treny zabudowy jednorodzinnej oraz obecnie powstające osiedle w rejonie ul. Małujowickiej będące jednym z pierwszych osiedli wielorodzinnych w najbliższej okolicy. Nieruchomość stanowi dawne tereny wojskowe z siecią dróg wykonaną z płyt betonowych, z licznymi konstrukcjami betonowymi o nieokreślonym przeznaczeniu, znajdującymi się na terenie działek. Dla nieruchomości prowadzone są księgi wieczyste nr **OP1B/00051320/3** (571/57), **OP1B/00042553/9** (571/58) przez Sąd Rejonowy w Brzegu – V Wydział Ksiąg Wieczystych w Brzegu.
Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Brzeg dla obszaru rejonu ul. Małujowickiej zatwierdzonym uchwałą nr XII/98/15 Rady Miejskiej Brzegu z dnia 25 września 2015 r., zmienionym uchwałą nr XXII/258/20 Rady Miejskiej Brzegu z dnia 26 listopada 2020 r., przedmiotowe nieruchomości znajdują się na terenie oznaczonym symbolami:
A12.MW-U (dz. 571/58) – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług;
A11.ZP (dz. nr 571/57) – zieleń parkowa. Na terenie: A11.ZP nakazuje się: a) utworzenie ciągu pieszo – rowerowego, b) nasadzenie minimum 2 rzędów zieleni wysokiej – izolacyjnej.
Nieruchomości posiadają bezpośredni dostęp do drogi publicznej kategorii gminnej tj. działki nr 571/56. Działki nie mają zapewnionej dostawy mediów, znajdują się w zasięgu sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz energii elektrycznej.
Rada Miejska w Brzegu podjęła w dniu 27.02.2025 r. uchwałę nr XIV/87/25 *w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego dla obszaru miasta Brzeg*.

Adres nieruchomości	Oznaczenie nieruchomości wg danych z ewidencji gruntów i budynków: AM – 9, obręb 1101 Rataje, oznaczenie księgi wieczystej	Powierzchnia nieruchomości (działki gruntu) w ha	Cena wywoławcza netto nieruchomości w zł	Kwota wadium w złotych
Brzeg, rejon ul. Małujowickiej, woj. opolskie	**Działka nr 571/57** (KW OP1B/00051320/3) wraz z **działką nr 571/58** (KW OP1B/00042553/9)	**0,1385** (dz. nr 571/57) **0,7430** (dz. nr 571/58)	**1 360 000,00**	**136 000,00**

Do sprzedaży nieruchomości mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu publikacji ogłoszenia przedmiotowe nieruchomości podlegają zwolnieniu z podatku VAT.

Przetarg odbędzie się 30 kwietnia 2026 r. o godz. 11:00 w budynku Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego we Wrocławiu przy ul. Zwycięskiej 39, sala 20 (parter)

Warunkiem dopuszczenia do uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 24 kwietnia 2025 r. przez dokonanie wpłaty na rachunek bankowy Oddziału Regionalnego AMW we Wrocławiu: BGK Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział we Wrocławiu nr 78 1130 1033 0018 8159 1520 0009.
O dotrzymaniu wyznaczonego terminu decyduje data wpływu wadium na konto Oddziału Regionalnego AMW. Na dowodzie wpłaty należy zaznaczyć „Przetarg nr 17/2026" oraz wskazać nazwę osoby prawnej lub osoby fizycznej będącej uczestnikiem przetargu.
Przed przystąpieniem do przetargu należy zapoznać się z jego szczegółowymi warunkami, zawartymi w pełnym ogłoszeniu wywieszonym od dnia od 20.02.2026 r. do dnia 30.04.2026 r. na tablicy informacyjnej w siedzibie OR AMW we Wrocławiu przy ul. Sztabowej 32 tel. 71/710 72 00, budynku OR AMW we Wrocławiu, przy ul. Zwycięskiej 39 tel. 71/710 72 63 oraz na stronie internetowej www.amw.com.pl

ODDZIAŁ REGIONALNY AMW WE WROCŁAWIU
ul. Sztabowa 32, 50-984 Wrocław • tel. (071) 710 72 00 • fax (071) 710 72 01
e-mail: wroclaw@amw.com.pl • www.amw.com.pl

PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG PRZETARG

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34421504

Syndyk Masy Upadłości w postępowaniu upadłościowym IDS-BUD S.A. w upadłości z siedzibą w Warszawie, prowadzonym przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie, XVIII Wydziałem Gospodarczym ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych pod sygn. akt WA1M/GUp/24/2022, ogłasza przetarg (aukcje) przedmiotem którego jest **prawo własności nieruchomości gruntowej położonej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej, stanowiącej działki ew. o nr 15/35 i 15/42 w obrębie S-9, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi KW nr LD1M/00237088/4,** ujętej w spisie inwentarza sporządzonym przez Syndyka w pozycji 2.2.

Cena wywoławcza Przedmiotu przetargu wynosi **2.583.000,00 zł (słownie: dwa miliony pięćset osiemdziesiąt trzy tysiące złotych i 00/100) brutto**, z czego: kwota 2.100.000,00 zł netto (słownie: dwa miliony sto tysięcy złotych i 10/00) oraz podatek VAT w stawce 23% w wysokości 483.000,00 zł (słownie: czterysta osiemdziesiąt trzy tysiące złotych i 00/100).

Oferty należy składać w formie pisemnej do dnia **10 czerwca 2026 roku** na adres: Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XVIII Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i restrukturyzacyjnych, ul. Czerniakowska 100A, 00-454 Warszawa. Decydująca jest data wpływu oferty do sądu. Oferta, która wpłynęła do sądu po terminie nie będzie rozpatrywana.

Do przetargu/aukcji mogą przystąpić osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej utworzone zgodnie z przepisami prawa i którym odrębne przepisy przyznają zdolność prawną – o ile posiadają status przedsiębiorcy w rozumieniu art. 43[1] Kodeksu cywilnego, jak też status czynnego podatnika VAT w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 roku – o podatku od towarów i usług. Status przedsiębiorcy oraz czynnego podatnika VAT oferent musi posiadać zarówno na moment złożenia oferty nabycia Przedmiotu przetargu, jak też zawarcia umowy sprzedaży Przedmiotu przetargu albo warunkowej umowy sprzedaży i umowy przenoszącej własność Przedmiotu przetargu (umowy rozporządzającej). Oferta wraz z wymaganymi dokumentami powinna być umieszczona w zamkniętej kopercie, którą należy umieścić w drugiej, większej kopercie. Każda z tych kopert powinna być zaadresowana do wskazanego sądu wraz z podaniem sygnatury akt WA1M/GUp/24/2022 oraz dopiskiem: *„NIE OTWIERAĆ – OFERTA PRZETARGOWA w postępowaniu upadłościowym IDS-BUD S.A. – Nieruchomość nr KW LD1M/00237088/4"* i zawierać dokładne oznaczenie składającego ofertę.

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest m.in. wpłacenie wadium w wysokości 250.000,00 zł (słownie: dwieście pięćdziesiąt tysięcy złotych i 00/100) Wadium należy wpłacić przelewem na rachunek bankowy masy upadłości IDS-BUD S.A. w upadłości z siedzibą w Warszawie w banku BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie o numerze 53 1600 1462 1744 7910 9000 0003 z dopiskiem „Przetarg – sygn. akt. WA1M/GUp/24/2022, Nieruchomość nr KW LD1M/00237088/4" najpóźniej do dnia stanowiącego ostatni dzień terminu wyznaczonego do składania ofert, przy czym liczy się faktyczny termin uznania kwoty wadium na rachunku bankowym.

Otwarcie i rozpoznanie ofert nastąpi na posiedzeniu jawnym dnia **30 czerwca 2026 roku o godzinie 10:00** w budynku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie XVIII Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i restrukturyzacyjnych, ul. Czerniakowska 100A, 00 – 454 Warszawa **w sali nr 120**. Jeśli zostanie złożona więcej niż jedna oferta spełniająca warunki przetargu, syndyk zarządzi przeprowadzenie aukcji (przetarg ustny) wśród wszystkich obecnych oferentów, których oferty nie zostały odrzucone, na warunkach określonych w Warunkach przetargu i aukcji z dnia 3 lipca 2025 roku.

Operat szacunkowy nieruchomości opracowany przez rzeczoznawcę majątkowego mgr inż. Artura Olczaka według stanu na dzień 28 lipca 2023 r. jest dostępny do wglądu w aktach sprawy o sygn. akt: WA1M/GUp/24/2022 prowadzonych w Krajowym Rejestrze Zadłużonych (KRZ) oraz w Kancelarii Syndyka Tycjana Saltarskiego – Al. Komisji Edukacji Narodowej 55 lok. 27, 02-797 Warszawa w godz. 8.00 – 15.00. Opis i oszacowanie może być udostępnione przez Syndyka również w formie skanu za pośrednictwem poczty e-mail lub usługi „Dropbox". Syndyk udostępni Opis i oszacowanie po złożeniu przez zainteresowanego oświadczenia o poufności, o treści i formie określonej przez Syndyka. Wzór oświadczenia o poufności oraz szczegółowe Warunki przetargu i aukcji są dostępne do pobrania na stronie internetowej Kancelarii Syndyka www.saltarski.com w zakładce przetargi. Wszelkie informacje o przedmiocie i warunkach przetargu można uzyskać za pośrednictwem e-mail: kancelaria@saltarski.com.

Zapraszam do udziału w przetargu
Syndyk Tycjan Saltarski

www.infopublikator.pl

eprasa.pl c9d1359c24

Bezpieczeństwo

Przeciwnicy Europy przejmują inicjatywę

Mamy do czynienia nie tyle nawet z rywalizacją dwóch przeciwstawnych narracji o Europie, ile raczej z ofensywą eurofobów i pustką narracyjną po stronie proeuropejskiej.

Zerka

Biorąc pod uwagę chaos międzynarodowy, Europejczycy mają dziś wiele powodów do tego, by nie tylko odczuwać niepokój o siebie i swój kraj, ale także troskę o Europę. Jeśli nie odczuwają, to nie dlatego, że rzeczywistość jest niejednoznaczna. Powodem są niejednoznaczne sygnały wysyłane przez liderów.

Od potrzeby uzbrojenia się w obliczu zagrożenia ze strony Rosji po konieczność zmniejszenia strategicznej zależności Europy od Stanów Zjednoczonych – obecna sytuacja wymaga jasnej narracji. Jednak przywódcy europejscy w większości nie potrafią jej zapewnić. Zamiast tego wielu z nich kluczy. Friedrich Merz, Donald Tusk i Keir Starmer w wypowiedziach na temat USA oscylują między asertywnością a naiwnością. Alexander Stubb i Giorgia Meloni, stawiają na osobiste relacje i taktyczne pochlebstwa, wierząc, że to może spowolnić oddalanie się Ameryki od Europy. Niektórzy, jak Pedro Sánchez, łączą jastrzębią retorykę z uporczywą niechęcią do poważnych inwestycji w obronność. Z kolei asertywność Emmanuela Macrona może wydawać się bez pokrycia, zważywszy na trudną sytuację budżetową Francji i polityczną słabość prezydenta we własnym kraju.

Na początku 2026 r. europejscy przywódcy zareagowali z niezwykłą ostrożnością na porwanie Nicolása Maduro w Wenezueli i ponowili apele o negocjacje w odpowiedzi na groźby Trumpa wobec Danii i Grenlandii. Każdy z tych epizodów wzmacniał wrażenie, że Europa albo nie jest pewna, czy na Amerykanach może jeszcze polegać, albo zwyczajnie unika niewygodnej prawdy.

Pragmatyzm sam w sobie nie byłby skazany na porażkę. Strategia selektywnych ustępstw wobec Waszyngtonu mogłaby być uzasadniona – i publicznie wyjaśniona – jako niezbędna, aby zapobiec katastrofalnemu osłabieniu pozycji militarnej Ukrainy lub niebezpiecznemu załamaniu bezpieczeństwa, dobrobytu i jedności Europy. Jednak takiej jasnej argumentacji zabrakło. Zamiast tego obywatele Europy zostali w dużej mierze pozostawieni samym sobie, aby domyślać się logiki stojącej za powściągliwością swoich przywódców. W Polsce trzeba było, niespodziewanie, czekać na Włodzimierza Czarzastego, aby ktoś w końcu powiedział, że król jest nagi.

Obywatele Europy zostali pozostawieni samymi sobie i muszą domyślać się logiki stojącej za powściągliwością ich przywódców

Wiele wynika ze zrozumiałych kalkulacji wyborczych. Nadmierna asertywność Tuska zostałaby natychmiast wykorzystana przez prawicową opozycję i obóz prezydenta jako dowód na to, że rząd lekkomyślnie naraża na szwank bezpieczeństwo narodowe. Analogicznie w Hiszpanii niechęć Sáncheza do poważnego zwiększenia wydatków na obronność doskonale wpisuje się w preferencje wyborców lewicowych. Obaj przywódcy stoją w obliczu arcyważnych wyborów parlamentarnych w przyszłym roku, które w obu krajach mogą być „na żyletki". Jednak kalkulacja wyborcza nie zwalnia przywódców z odpowiedzialności – zwłaszcza w momencie tak istotnych zmian strukturalnych.

Jak dotąd, transatlantycki rozłam nie stał się tego rodzaju kryzysem mobilizującym Europejczyków i przypominającym im o potrzebie wspólnego działania, jak te wcześniejsze – czy to podczas pandemii Covid-19, czy po pełnej inwazji Rosji na Ukrainę. Zamiast tego to przeciwnicy Europy – zarówno tutejsi, jak i ci spoza UE – przejęli inicjatywę. Mają teraz doskonałą okazję, by przedstawić europejski mainstream jako zdezorientowany, podzielony i niezdolny do sprawowania przywództwa. Mogą twierdzić, że to oni uosabiają ducha nowej ery. Co więcej, politycy tacy jak Jordan Bardella, Alice Weidel i Nigel Farage zręcznie wykorzystali kontrowersje związane z Grenlandią i Wenezuelą, aby przedstawić się jako patriotyczni, niezależni i trzeźwo myślący liderzy.

Ich instynktowne nastawienie na interes własnego kraju w połączeniu z wrogością wobec Unii Europejskiej sprawiają, że nie ma co liczyć na to, by pomogli Europie w sprostaniu geopolitycznym zawirowaniom. Jednak nie wystarczy potępiać ich jako „populistów" i „eurofobów". Aby wygrać dyskusję o Europie, utrzymać się przy władzy i faktycznie obronić kontynent przed czyhającymi nań zagrożeniami, przywódcy proeuropejscy muszą przestać kluczyć. Muszą przedstawić narrację, która potraktuje Europejczyków jako obywateli zdolnych do zrozumienia trudnych prawd i która ponownie wleje w ich serca nadzieję co do czekającej Europę przyszłości. Obecnie mamy do czynienia nie tyle nawet z rywalizacją dwóch przeciwstawnych narracji o Europie, ile raczej z pustką narracyjną po proeuropejskiej stronie. Korzystają na tym siły antyeuropejskie.

Ostatni sondaż przeprowadzony przez Europejską Radę Stosunków Zagranicznych pokazuje, że wielu Europejczyków doświadczyło jedynie częściowego przebudzenia geopolitycznego – popierają zwiększenie wydatków na obronność, ale sprzeciwiają się twardszemu stanowisku wobec Stanów Zjednoczonych, lub odwrotnie.

Połączenie tych fragmentarycznych poglądów wymaga spójnej narracji, konsekwentnie zarysowywanej przez krajowych i unijnych przywódców. Bez tego Europejczycy pozostaną podzieleni, zagubieni i pozbawieni nadziei. Przywódcy proeuropejscy nie mogą pozwolić sobie na utratę kontroli nad europejską opowieścią. ●

Paweł Zerka

Paweł Zerka jest starszym pracownikiem naukowym w paryskim biurze think tanku Europejska Rada Spraw Zagranicznych (European Council on Foreign Relations).

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34421455 REKLAMA Kraj/34421544

BURMISTRZ ALEKSANDROWA ŁÓDZKIEGO

zamieszcza wyciąg z ogłoszenia na przetarg ustny nieograniczony

Położenie nieruchomości	KW	Nr działki	Powierzchnia nieruchomości	Przeznaczenie w planie	Cena zabudowanej nieruchomości	WADIUM: do kiedy wpłacić wysokość	Data i godzina przetargu
Ruda Bugaj, gm. Aleksandrów Łódzki	LD1G /00109231/0	148/22	0,9598ha	H20MN/U	800.000,00zł	1) 22 kwietnia 2026r. 2) 160.000,00zł	28 kwietnia 2026r. godz. 12.00

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Aleksandrowie Łódzkim Plac Kościuszki 2 (budynek B-I piętro, sala ślubów).

Wadium należy wpłacić przelewem na konto Urzędu nr 37878000070000023110000009, winno wpłynąć na konto tut. Urzędu najpóźniej do dnia 22.04.2026r.

Ogłoszenie o przetargu publikowane jest na tablicy ogłoszeń tut. Urzędu, stronie internetowej www.aleksandrow-lodzki.pl, na BIP-ie tut. Urzędu, prasie lokalnej, ogólnokrajowej i biuletynie informacyjnym 40 i cztery.

Szczegółowych informacji o nieruchomości będącej przedmiotem przetargu udziela Wydział Geodezji i Gospodarki Przestrzennej, pok. 112, tel. 42 270 03 54 i 42 270 03 53.

Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego zastrzega sobie prawo do odwołania przetargu jedynie z ważnych powodów oraz odstąpienie od zawarcia umowy w razie stwierdzenia, że przetarg został przeprowadzony z naruszeniem prawa.

www.podtezniami.pl

KLINIKA UZDROWISKOWA „POD TĘŻNIAMI" W CIECHOCINKU

Zadbaj o zdrowie. Odzyskaj energię.

LECZENIE I REHABILITACJA
7-DNIOWE POBYTY ZDROWOTNE
21.02–02.04.2026

W ramach pobytu:
• 15 lub 20 zabiegów leczniczych
• diagnostyka fizjoterapeutyczna i laboratoryjna*
• pełne wyżywienie
• basen wewnętrzny i zewnętrzny —do 90 minut dziennie
• basen solankowy
• animacje i wydarzenia kulturalne

PRZY REZERWACJI DŁUŻSZEJ NIŻ 7 DNI KAŻDY KOLEJNY TYDZIEŃ **30% TANIEJ!**

TURNUSY SPECJALISTYCZNE: ZDROWY KRĘGOSŁUP • NEUROLOGICZNY • DLA AKTYWNYCH • BIODRA • KOLANA • BARK • ANTYSTRESOWY • KARDIOLOGICZNY Z DIAGNOSTYKĄ

* możliwa dopłata

PAKIET DIETETYCZNY ODCHUDZAJĄCY
7-DNIOWE POBYTY ZDROWOTNE
21.02–02.04.2026

W pakiecie:
• opieka dietetyka i analiza składu ciała
• indywidualny plan żywienia oraz jadłospis do domu
• 15 zabiegów wspierających redukcję masy ciała
• ćwiczenia grupowe, FIT Park
• basen, sauny, łaźnie, grota solna
• konsultacje i badania lekarskie

54 416 70 00 rezerwacja@podtezniami.pl ul. Warzelniana 7, 87-720 Ciechocinek

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Potrzebujemy silnego ruchu, który stanie na drodze fali prawicowego populizmu zasilanego przez Rosję

Ponad pięć lat temu Szymon Hołownia uwiódł wielu z nas, mnie również

Emil Tokarczyk

Autor felietonów o polityce „Na moje oko", zbiorów opowiadań i poezji (publikacje w: Lirydram, Migotania, Gazeta Kulturalna). Społecznik, były samorządowiec i członek Polski 2050.

Tekst ukazał się 17 lutego 2026 r. na serwisie Wyborcza.pl./WyborczatoWy, poniżej skrót

Czekałem ponad dwa lata, by dokonać podsumowania, w taki sposób, by nie wpływać negatywnie na sytuację partii. Teraz z pewnością nie zrobię jej żadnej krzywdy. Większej krzywdy, niż Polska 2050 Szymona Hołowni robi sobie sama, już zrobić się jej nie da.

Żałosna opera mydlana, której byliśmy mimowolnymi świadkami, pod tytułem „wybory szefa Polski 2050 Szymona Hołowni", była wizerunkowym gwoździem do trumny tego ugrupowania. Na naszych oczach partia dokonała spektakularnego samozaorania (proszę wybaczyć brutalny kolokwializm).

Wpadki wizerunkowe towarzyszą Polsce 2050 Szymona Hołowni od początku jej istnienia. Najpierw miała problem zarejestrowaniem nazwy (nazwę zarejestrował ktoś inny i Szymon zdecydował, że do nazwy doda własne nazwisko, nomen omen), potem z przeprowadzeniem wyborów do kół regionalnych (naruszenia zasad demokratycznych standardów wyborczych), długo nie potrafiła przeprowadzić wyborów prezesa. To symboliczne 2050 problemów ugrupowania Polski 2050, które jawi się jednym wielkim problemem technicznym, od samego zarania.

Ponad pięć lat temu Szymon Hołownia uwiódł wielu z nas, mnie również, obietnicą nowej jakości w polityce. Deklarował, że wstępuje do polityki, by ją zmienić, i nie pozwoli, by to polityka zmieniła jego. Szumna nazwa partii „Polska 2050 Szymona Hołowni" była swoistą deklaracją, powtarzaną przez jej twórcę nader często: to miała być partia nie na kadencję, ale na pokolenie!

Ponad dwa lata temu, wraz ze sporą grupą osób rozczarowanych postawą kierownictwa partii, wobec braku naszej zgody na to, co działo się w strukturach świętokrzyskich, wystąpiliśmy z partii. Nie widzieliśmy szans na budowę nowej jakości w polskiej polityce. Podobne odejścia były w innych regionach: też chodziło o lekceważenie standardów demokratycznych, zamiatanie problemów pod dywan, kolesiostwo, układy, popieranie namaszczonych.

Brakowało spójnego ideowego przekazu, wyraźnego kierunku marszu, a przede wszystkim rzeczywistej troski o budowę struktur partyjnych, poszanowania haseł założycielskich i deklarowanych wartości. Królowała głęboka hipokryzja.

Polityka rzeczywiście nie zmieniła Szymona. Był i pozostał skoncentrowanym na sobie narcyzem z nadmiernie rozrośniętym ego.

Polityczną pozycję zbudował w pewnym stopniu dzięki mediom, głównie na podszytych nutą arogancji, ciętych bon motach i uszczypliwościach, które bardzo źle się zestarzały. Po drodze było jeszcze wiele błędnych decyzji, jak choćby ta o taktycznym sojuszu z najbardziej „obrotową" partią w Polsce. Trzecia Droga okazała się politycznym niewypałem. Sam Szymon Hołownia poszedł w końcu czwartą drogą, drogą osobistej kariery. Jego cyniczna gra z PiS-em (nocne kolacje z Kaczyńskim i wiele niejasnych zachowań, m.in. gesty w stronę prezydenta Nawrockiego), jak się później okazało, mogła mieć na celu m.in. zdobycie poparcia własnej kandydatury na stanowisko Wysokiego Komisarza ONZ ds. uchodźców. Wtedy jednak Hołownia był już mentalnie uchodźcą z własnej partii.

Wielka szkoda, że za narcystyczną fanfaronadę Szymona Hołowni w polityce zapłaci cały kraj

Szkoda, że Szymon Hołownia nie powiedział nam wszystkim wcześniej, że pewnie się rozmyśli i znudzi, tylko mówił coś o pokoleniu. To polityka w krótkich majteczkach, które opadły na podłogę i okazało się jak bardzo nagi jest król.

Ale nie to jest najgorsze. Moim zdaniem Szymon Hołownia założył Polskę 2050 nie po to, by zmieniać politykę i naprawiać kraj. On założył ją głównie dla... samego Szymona Hołowni. Życie pokazało, że ugrupowanie nie będzie partią na pokolenie, wygląda na to, że nie będzie nią nawet na kadencję. Z pewnością natomiast już jest... na pośmiewisko.

To tym smutniejsze, że Szymon Hołownia zaprzepaścił rzeczy w polityce i w życiu publicznym najcenniejsze: zaufanie społeczne i wiarygodność. Przypomnijmy dla porządku, że partia w swoim „prime time" (maj 2021) miała 22-24 proc. poparcia w sondażach, dziś partia oscyluje wokół jednego procenta, czyli jest na granicy błędu statystycznego.

Utraconego zaufania nie da się odbudować. Zrażono do polityki wielu ludzi, którzy mieli nadzieję na jej poprawę. Rozczarowani albo milczą na wewnętrznej emigracji i ignorują wybory, albo rozpaczliwie próbują się odnaleźć w bardzo złych miejscach, niestety. To fatalnie dla Polski, jeśli okaże się, że tak zachowa się 30 proc. społeczeństwa.

Najprawdopodobniej wielki potencjał ludzkiej wiary i nadziei na lepszą politykę został bezpowrotnie zmarnowany. Najbardziej żal mi wszystkich świetnych ludzi, których poznałem, a którzy zaangażowali się w działalność Stowarzyszenia Polska 2050 i od lat wykonują kawał dobrej, bardzo potrzebnej społecznie roboty (jak chociażby kielecka akcja „Zupa na Skwerze" – oferująca pomoc osobom w kryzysie bezdomności). To w znaczącej większości wspaniali, bezinteresowni ludzie, pozbawieni politycznych aspiracji. Chcieliby poprawy sytuacji w kraju i naprawy życia politycznego.

Polityczny Titanic, jakim stała się Polska 2050 Szymona Hołowni, właśnie tonie. W powstałym w Parlamencie chaosie zapewne wkrótce rozpoczną się łowy na rozbitków. Pytaniem otwartym jest przede wszystkim kwestia stabilności koalicji rządzącej.

Co dalej? Na razie wielka niewiadoma, czarna dziura politycznego jutra. Polski horyzont polityczny ewidentnie brunatnieje (czy może raczej „braunieje"). Szymon Hołownia koncertowo rozłożył jedyny projekt polityczny, który miał szansę zagospodarować realnie ów sfrustrowany jakością polskiego życia politycznego elektorat. Polityczną próżnię natychmiast zaanektowali prawicowi radykałowie i bezlitośnie ją poszerzają.

Polska potrzebuje silnego ruchu, który stanie na drodze narastającej fali prawicowego populizmu (niewątpliwie zasilanego przez Rosję), ocierającej się o faszyzujący nacjonalizm. Koalicja Obywatelska, wspierana jedynie przez bardzo słabą i podzieloną lewicę oraz dogorywający sondażowo PSL, to z pewnością niewystarczający falochron.

Potrzeba kogoś, kto będzie w stanie stanąć na barykadzie. Wiemy już na pewno, że nie będzie to Szymon Hołownia. To nie jego format ani nie jego powołanie. Ponad wszelką wątpliwość nam to udowodnił.

Wielka szkoda, że cenę tej jego narcystycznej fanfaronady w polityce zapłaci cały kraj. ●

wyborcza to WY • **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34419150

DO 21 LUTEGO

Zamów PRENUMERATĘ TECZKOWĄ „Wyborczej"

na marzec u swojego sprzedawcy prasy

- Masz pewność, że każde wydanie będzie na Ciebie czekać (zamawiasz gazetę na cały miesiąc z góry)
- Masz niższą cenę niż przy zakupie pojedynczych wydań każdego dnia
- Masz bezpłatny dostęp do Wyborcza.pl*
- Masz gwarancję niezmienności cen w okresie realizacji prenumeraty
- Możesz zostać członkiem Klubu Wyborczej i mieć dostęp do archiwum tekstów

CENA 199,99 zł**
OSZCZĘDZISZ CO NAJMNIEJ 30 zł

Dostęp także do Wyborcza.pl*

*Prenumeratorów teczkowych zapraszamy do Klubu „Wyborczej". Jego członkowie mogą m.in. uczestniczyć w spotkaniach online z redakcją i jej gośćmi. Dodatkowo Klubowicze mają dostęp do archiwum tekstów „Wyborczej". Co zrobić, by zostać członkiem Klubu: 1. Skontaktuj się z naszą infolinią, tel. 22 555 54 55 (od poniedziałku do piątku w godz. 8-17). 2. Podaj numer dowodu zakupu prenumeraty teczkowej.
**Cena sugerowana. Kwota oszczędności wynika z różnicy ceny sugerowanej i sumy cen codziennej sprzedaży detalicznej.

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Muzea i galerie

10 WYSTAW DO OBEJRZENIA WIOSNĄ

Nowe wystawy w Muzeum Sztuki Nowoczesnej i MOCAK-u, immersyjny pojedynek mistrzów, a także powrót odnowionego Muzeum Plakatu. Podpowiadamy, na które wystawy warto się wybrać tej wiosny

Magdalena Dubrowska

„LEONARDO VS MICHAŁ ANIOŁ”
do 14 czerwca, Fabryka Norblina w Warszawie

1 Immersyjna wystawa w Fabryce Norblina to pojedynek mistrzów. Bohaterami ekspozycji są Leonardo da Vinci i Michał Anioł. W Art Box Experience na przestrzeni 800 m² zobaczymy wielokanałowe i wielkoformatowe projekcje i filmy 3D inspirowane najsłynniejszymi obrazami i rzeźbami obu artystów, a dzięki wirtualnej rzeczywistości będzie można przenieść się do XVI-wiecznej Florencji.

Wystawę stworzyło renomowane w tej branży studio Layers of Reality, i jest to największa i najbardziej innowacyjna realizacja w jego historii.

Punkt wyjścia to prawdziwe wydarzenie z 1503 roku – legendarny pojedynek artystyczny we florenckim Palazzo Vecchio, gdzie obaj mistrzowie mieli stworzyć konkurencyjne malowidła. Widzowie wezmą udział w opowieści – na sam koniec będą mogli zagłosować na wybranego artystę.

„STEFAN KNAPP. ALCHEMIK I WIZJONER”
20 lutego – 31 maja, Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu

2 Wystawa Stefana Knappa w Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu prezentuje ponad 110 prac jednego z najwybitniejszych polskich artystów emigracyjnych. Knapp był pionierem techniki wielkoformatowej emalii na stali, a dzięki innowacyjnej metodzie łączenia sztuki z architekturą zdobył międzynarodową sławę. Dwa emaliowane panneaux znajdują się w warszawskim metrze, a wielka kolorowa mozaika symbolizująca układ ciał niebieskich od 50 lat upiększa kampus Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. I to właśnie z okazji obchodów 80-lecia UMK odbędzie się wystawa Knappa, na której znalazły się nie tylko emalie, ale także obrazy, rysunki, gobeliny, rzeźby i lampy z korzeni drzew.

„WSCHÓD SŁOŃCA NA ZACHODZIE”
1 marca – 31 maja, Pawilon Czterech Kopuł we Wrocławiu

3 Zobaczymy tu dzieła trzech artystów urodzonych w Japonii, którzy swoją twórczość rozwijali w Europie.

Kōji Kamoji jest malarzem oraz autorem obiektów i instalacji. Absolwent Akademii Sztuk Pięknych Musashino w Tokio, od 1959 roku mieszka i tworzy w Warszawie.

Yoshio Nakajima to malarz, grafik i performer, który studiował sztukę w Tokio, następnie w Los Angeles, a w 1966 roku przyjechał do Göteborga jako pierwszy japoński student Konsthögskolan Valand. Współpracował m.in. z Yoko Ono, Johnem Cage'em i Robertem Rauschenbergiem, a jego prace znajdują się w ponad 35 muzeach sztuki na całym świecie.

Keiji Uematsu jest rzeźbiarzem i twórcą instalacji, który studiował na Kobe University, a obecnie mieszka i pracuje zarówno w japońskiej Osace, jak i niemieckim Düsseldorfie.

PARTUM, TOYEN, KELM
7 marca – 14 czerwca, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK

4 Trzy wiosenne ekspozycje szykuje krakowski MOCAK. Pierwsza z nich to wystawa Ewy Partum, która obchodzi w tym roku 80. urodziny i 60-lecie twórczości. Artystka od początku swojej działalności podkreślała, że jej sztuka jest głosem kobiety, konfrontowała się z męskocentryczną neoawangardą i badała pozycję kobiet w świecie sztuki. Znakiem rozpoznawczym uczyniła odcisk uszminkowanych ust, a nagie ciało stanowiło w jej sztuce medium konfrontacji z władzą.

Wystawa „Ewa Partum: Contemplating Art, Contemplating Love” umieszcza twórczość Partum w kontekście współczesnych jej artystów (Joseph Beuys, George Maciunas, Katalin Ladik, VALIE EXPORT), jak i artystek rozwijających strategie feministycznej rebelii współcześnie (Iwona Demko, Monika Drożyńska, Joanna Pawlik).

„Toyen. Sny z obrzeży” to z kolei ekspozycja poświęcona jednej z najbardziej intrygujących postaci europejskiego surrealizmu – Marie Čermínovej, artystce urodzonej w 1902 r., która przyjęła pseudonim Toyen i żyła oraz tworzyła poza granicami płci i norm społecznych. Wraz z Jindrichem Štyrským formowała czeski surrealizm, eksplorując erotykę, nieświadomość i wolność jako przestrzenie radykalnej wyobraźni.

Trzecia wystawa pokazuje dwa cykle fotograficzne Annette Kelm, urodzonej w 1975 roku niemieckiej fotografki. W „Die Bücher” artystka przedstawia okładki książek, które zostały wpisane na czarną listę lub nawet publicznie spalone przez reżim nazistowski w latach 1933–1945. W drugim cyklu Kelm portretuje rząd kolumn z przedmieść Stuttgartu, które miały stać się częścią pomnika na cześć włoskiego dyktatora Benita Mussoliniego.

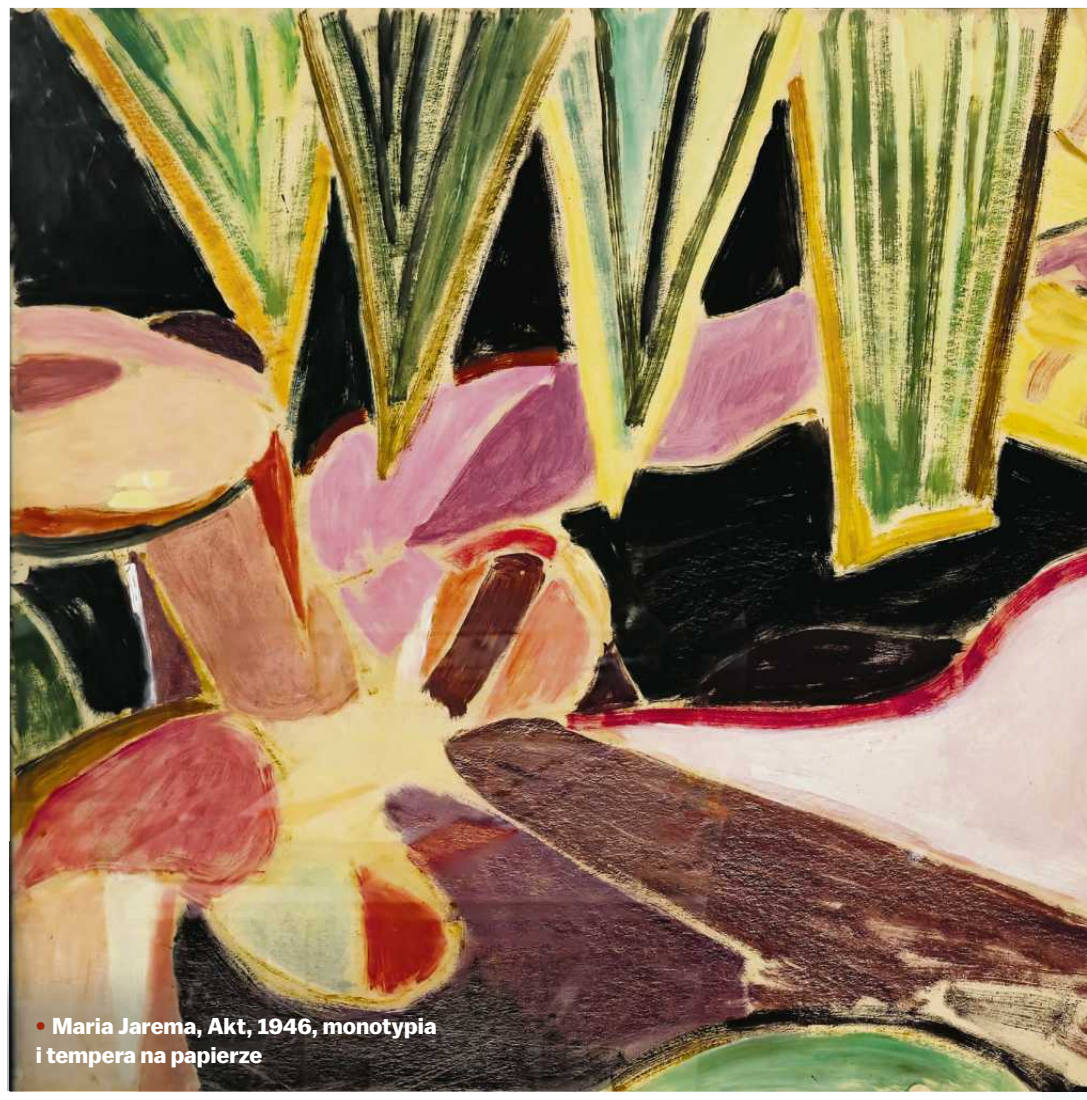
• Maria Jarema, Akt, 1946, monotypia i tempera na papierze

• Prace Emine Ziyatdin można obejrzeć na wystawie „O czym jest mowa, kiedy rozmawiamy o Krymie”

FOT. CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ ZAMEK UJAZDOWSKI

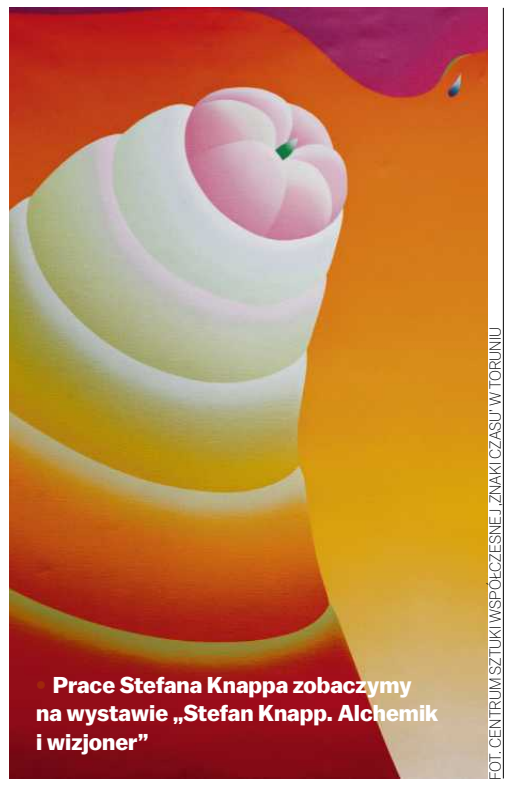
• Prace Stefana Knappa zobaczymy na wystawie „Stefan Knapp. Alchemik i wizjoner”

FOT. CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ „ZNAKI CZASU” W TORUNIU

eprasa.pl c9d1359c24

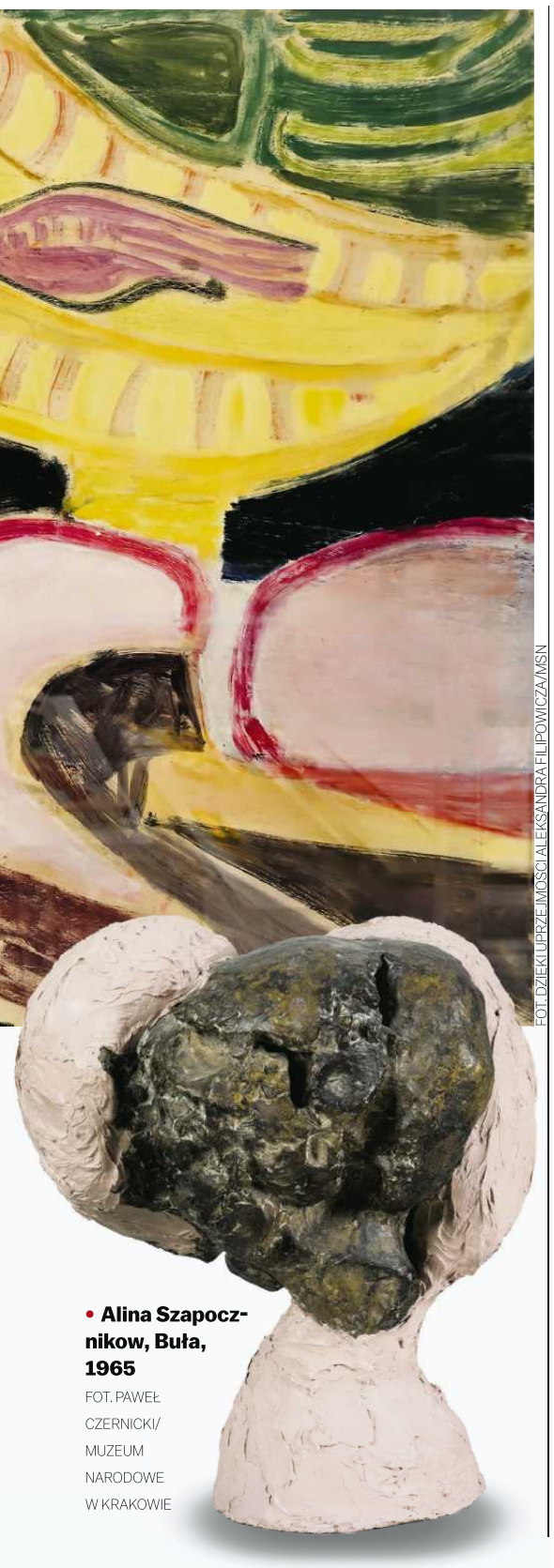

FOT. DZIĘKI UPRZEJMOŚCI ALEKSANDRA FILIPOWICZA/MSN

• **Alina Szapocznikow, Buła, 1965**
FOT. PAWEŁ CZERNICKI/ MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE

„PLAKAT POLSKI. KOLEKCJA”
od 14 marca, Muzeum Plakatu w Wilanowie

5 Po długiej przerwie powraca warszawskie Muzeum Plakatu, które przeszło gruntowną modernizację. Otwarciu towarzyszyć będzie nowa wystawa stała podzielona na części: czasy Młodej Polski, reklama artystyczna XX-lecia międzywojennego, powojenna propaganda, artystyczny fenomen polskiej szkoły plakatu oraz nowoczesne projektowanie graficzne. Zobaczymy blisko 36 tys. obiektów, prac polskich artystów i artystek, którzy na swoich plakatach pozostawili ślad przemian społecznych, kulturowych i politycznych.

„SZAPOCZNIKOW. OSOBISTA”
20 marca-23 sierpnia, Muzeum Narodowe w Krakowie

6 W tym roku przypada setna rocznica urodzin Aliny Szapocznikow, słynnej polskiej rzeźbiarki znanej z ekspresyjnych form i odważnego podejścia do tematów ciała, choroby i pamięci historycznej. Z tej okazji Muzeum Narodowe w Krakowie przygotowało wystawę „Szapocznikow. Osobista”.

Twórczość artystki wyróżniają brutalne formy i ekspresja – zdeformowane sylwetki oraz naturalistyczne odlewy z poliestru. Rzeźbiarka zaczynała od socrealistycznej stylistyki, interpretując ją całkowicie po swojemu, by z czasem odejść od konwencji i wypracować własny język sztuki. Jej prace odnosiły się do bolesnej pamięci o wojnie i Holokauście, a od diagnozy raka piersi w 1969 roku poruszały temat choroby i przemijania. Mimo dramatycznych doświadczeń Szapocznikow podkreślała zmysłowe i erotyczne aspekty ludzkiej egzystencji, stawiając ciało w centrum swojej twórczości, a wystawa w Krakowie ma umożliwić widzom niemal fizyczne doświadczenie tych dzieł.

W Muzeum Narodowym w Krakowie będzie też można oglądać wystawę „Gotyk w Karpatach” (10.04 – 9.08).

DWIE WYSTAWY O WOJNIE W UKRAINIE
20 marca – 13 września, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie

7 20 marca w CSW otworzą się dwie wystawy poświęcone współczesnym konfliktom zbrojnym. **„O czym jest mowa, kiedy rozmawiamy o Krymie”** prezentuje refleksje współczesnych ukraińskich artystów i artystek na temat utraty Krymu po rosyjskiej okupacji w 2014 roku, ukazując różne wymiary tożsamości, pamięci i oporu. Prace Oleksii Borysova, Pavla Makova, Vlodka Kaufmana i innych łączą malarstwo, grafikę, rzeźbę i performans, badając zarówno osobiste, jak i polityczne znaczenie półwyspu dla Ukrainy i Europy.

Druga wystawa – **„Ten kot został narysowany w czasie wojny”** – bada rolę sztuki współczesnej w sytuacjach kryzysowych i eksploruje wpływ wojny na twórczość, wrażliwość i debatę publiczną. Prace artystek i artystów z Ukrainy, Polski i Niemiec, m.in. Kateryny Libkind, Lady Nakonechnej, Julii Kryvich, Kseni Hnyłyckiej, Darka Foksa czy Zbigniewa Libery, ukazują różnorodne strategie artystyczne wobec wojny, tożsamości europejskiej, praw kobiet i dekolonizacji.

JAREMA, MEHRETU, LAN TRAN
20 marca – 28 czerwca, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie

8 Muzeum Sztuki Nowoczesnej otwiera na wiosnę aż trzy wystawy jednocześnie. Pierwsza z nich: **„Maria Jarema. Pęknięty modernizm”,** to nowe spojrzenie na twórczość jednej z najbardziej oryginalnych postaci polskiej sztuki nowoczesnej okresu między- i powojennego, a także czołowej przedstawicielki krakowskiej awangardy. Jarema współtworzyła Grupę Krakowską i należała do zaangażowanego politycznie środowiska odrzucającego normy akademickie. W latach 1934–1939 współpracowała z eksperymentalnym teatrem Cricot, w którym zajmowała się scenografią, kostiumami, lalkarstwem i grą sceniczną. W 1949 roku, odmawiając podporządkowania się dyktatom realizmu socjalistycznego, rozpoczęła eksperymenty z techniką monotypii.

Druga wystawa w MSN-ie prezentuje twórczość Julie Mehretu, amerykańskiej artystki o polskich korzeniach, urodzonej w 1970 r. w Etiopii. Tytuł ekspozycji: **„Kairos / Wariacje duchologiczne”** łączy ideę antycznego kairosu (punktu zwrotnego) – z filozoficzną koncepcją duchologii Jacques'a Derridy, w której teraźniejszość nawiedzają widma niedomkniętej przeszłości. Mehretu w swoich pracach odwołuje się do kartografii, poezji i literatury, historii sztuki i muzyki, obrazów medialnych, a także wydarzeń polityczno-społecznych, a na wystawie poznamy różne etapy twórczości artystki: od analitycznych diagramów z końca lat 90., przez rysunki i akwarele, prace na papierze i folii z pierwszej dekady XXI wieku, po współczesne wielkoformatowe płótna.

Minh Lan Tran artystka z Hongkongu stworzyła monumentalną instalację pt. **„Rdzeń”,** która 20 marca pojawi się na klatce schodowej muzeum, wchodząc w bezpośredni dialog z architekturą wnętrza budynku. Praca stworzona jest z pojedynczego, 19-metrowego arkusza naturalnego lateksu, a zawieszona w przestrzeni działa jak półprzezroczysta membrana podatna na światło, grawitację i ruch.

„KUCHNIA OD KUCHNI”
od 26 marca, Muzeum Inżynierii i Techniki w Krakowie

9 Ta wystawa to podróż przez XX wiek, która ma pokazać, jak rozwój techniki, np. pojawienie się prądu i gazu, zrewolucjonizował sposób, w jaki zdobywamy, przygotowujemy, przetwarzamy i przechowujemy żywność. I jaki miało to wpływ na codzienne życie i kulinarne praktyki Polaków.

Zobaczymy 400 eksponatów, m.in. urządzenia, które przez dekady ułatwiały pracę w kuchni, a także archiwalne zdjęcia i materiały filmowe.

„KRAKÓW. DŹWIĘKI, MELODIE, SŁOWA”
– do 13 grudnia, Centrum Interpretacji Niematerialnego Dziedzictwa Krakowa, oddział Muzeum Krakowa

10 To wystawa o dźwiękach miasta, odgłosach miejskiego życia, które kształtują tożsamość Krakowa i codzienność mieszkańców. Usłyszymy dźwięki ulic, placów i dzwonów, muzykę graną na podwórkach i słuchaną w domach, a w końcu oczywiście melodię hejnału z wieży Mariackiej.

Na potrzeby wystawy powstała artystyczna instalacja dźwiękowa – stworzona przez Marcina Dymitera, artystę dźwiękowego realizującego projekty z kręgu elektroniki, field recordingu i muzyki improwizowanej –, w której nagrania z przeszłości i teraźniejszości wchodzą ze sobą w dialog. ●

REKLAMA

Kraj/34419563

POMORSKA NAGRODA
DLA LIDEREK I LIDERÓW KULTURY
NAGRODA TEODORY
NABÓR WYSTARTOWAŁ!

Nadbałtyckie Centrum Kultury Gdańsk
Instytucja Kultury Samorządu Województwa Pomorskiego
Pomorskie dla kultury
SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Rezerwuj czas

Kulturalny rozkład jazdy

• Florence + The Machine
FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• Festiwal Nowe Epifanie – „Krzyżacy" w reżyserii Jana Klaty
FOT. KAROLINA JÓŹWIAK

• Filip Bajon – bohater retrospektywy reżyserskiej Kina na Granicy
FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Magdalena Dubrowska

Festiwal Nowe Epifanie

18 lutego-29 marca, Warszawa

• „Krzyżacy" w reżyserii Jana Klaty, głośny spektakl z Teatru im. Jaracza w Olsztynie to jedno z wydarzeń tegorocznej 17. edycji Festiwalu Nowe Epifanie. Przedstawienie będzie pokazane w Warszawie 3 marca w Teatrze Polskim.

Nowe Epifanie to wielkopostny festiwal, który zaprasza do rozmowy o duchowości, a łączy teatr, muzykę, film, kulinaria i wystawy. Każda edycja ma hasło zaczerpnięte z Biblii, które w tym roku brzmi: „Czyńcie sobie Ziemię poddaną". W programie m.in. spektakl „Trąbka do słuchania" Weroniki Szczawińskiej z Wrocławskiego Teatru Współczesnego czy performance Daniela Kotowskiego „kiss to tell" (Komuna Warszawa).

Szczegóły: www.noweepifanie.pl

„Wyzwolenie"

premiera: 28 lutego, Kraków

• Maja Kleczewska, reżyserka głośnych „Dziadów" i „Wesela", zamyka narodowy tryptyk „Wyzwoleniem" Stanisława Wyspiańskiego. Premiera w Teatrze im. Słowackiego w Krakowie odbędzie się dokładnie w 123. rocznicę prapremiery. Teatr zapowiada: „Wracamy do zmagań z polskim mitem, z polskością i tym, co w niej straszne, bolesne... Na wielką, pustą scenę znowu wejdzie więc Konrad, by burzyć stary, skostniały teatr, by oglądać Polskę współczesną i współczesnych Polaków, by spierać się z maskami, walczyć z Geniuszem, odpierać Erynie i by... wyzwalać".

Więcej: www.teatrwkrakowie.pl

„Mała empiria"

premiera: 6 marca, Warszawa

• Monodram Eweliny Żak na podstawie książki, w którym Katarzyna Sobczuk tropi symptomy wieku średniego i jego paradoksów. Spektakl w warszawskim Teatrze Studio reżyseruje Anna Ilczuk.

Szczegóły: www.teatrstudio.pl

Koncert Florence + The Machine

7 marca, TAURON Arena Kraków

• Florence Welch – znana jako Florence + The Machine – podczas trasy koncertowej po Europie promuje szósty album studyjny „Everybody Scream". Artystka, która doświadczyła poważnych problemów zdrowotnych, zgłębia tematy starzenia się i umierania, ale też kobiecości i relacji w związkach. Płyta powstała przy współpracy m.in. z Markiem Bowenem z IDLES, Aaronem Dessnerem oraz Mitskim.

„Thorgal. Pieśń Przeznaczenia"

11 marca, Spodek w Katowicach; 25 marca, COS Torwar w Warszawie; 28 marca, ERGO Arena w Gdańsku/Sopocie

• „Thorgal" to seria komiksowa fantasy z elementami nordyckiej mitologii i science fiction zapoczątkowana w 1977 roku przez Jeana Van Hamme (scenariusz) i Grzegorza Rosińskiego (rysunki). Dziś uniwersum Thorgala liczy 42 zeszyty i kilka spin-offów, a teraz przyszedł czas na widowisko multimedialne. Warstwa dźwiękowa to połączenie muzyki symfonicznej i nordyckich brzmień, a współtworzą ją Michał Wasilewski z XXANAXX-u oraz Buslav. Śpiewać będą: Mela Koteluk, IGO oraz Nergal.

Poznańskie Targi Książki

13-15 marca, Poznań

• Jedno z największych w Polsce wydarzeń poświęconych literaturze. Weźmie w nim udział ponad 400 wystawców, którzy zaprezentują zarówno bestsellerowe książki, jak i nowości wydawnicze. Wśród gości m.in. Eliza Kącka, laureatka Nagrody Literackiej Nike 2025 za książkę „Wczoraj byłaś zła na zielono", Szczepan Twardoch, a także Sławek Gortych, twórca m.in. „Karkonoskiej serii kryminalnej". W programie: m.in. Strefa Rodzinnego Czytania, wystawa mistrzów ilustracji, strefa Scrabble, giełda winyli czy tzw. „przestrzeń bookmedialna".

Hans Zimmer Live

14 i 15 marca, TAURON Arena Kraków

• Hans Zimmer, słynny kompozytor, wielokrotny laureat Oscara, Grammy i Złotych Globów, autor muzyki do takich filmów jak „Diuna", „Gladiator", „Thelma i Louise", „Blade Runner 2049", „Top Gun: Maverick" wyrusza w europejską trasę koncertową „Hans Zimmer Live – The Next Level" i wystąpi w Polsce w TAURON Arena Kraków.

Misteria Paschalia

21 marca-5 kwietnia, Kraków

• Misteria Paschalia to festiwal muzyki dawnej odbywający się w czasie Wielkiego Tygodnia. Obok dzieł dawnych mistrzów przywołuje zapomniane kompozycje. To efekt badań muzykologicznych i rekonstrukcji. Stąd na Misteriach liczne muzyczne odkrycia i współczesne światowe wykonania utworów. W programie: koncerty zespołów takich jak Le Poème Harmonique, Le Concert de la Loge czy Collegium 1704 & Collegium Vocale 1704, a także recital Voces Suaves i występy Vox Luminis oraz Wrocławskiej Orkiestry Barokowej.

30. Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena

22 marca-3 kwietnia, Warszawa

• To będzie pierwszy Wielkanocny Festiwal Beethovenowski bez Elżbiety Pendereckiej. Dyrektorka artystyczna i pomysłodawczyni wydarzenia zmarła w październiku 2025 r. Zdążyła jeszcze zaprogramować tegoroczną, jubileuszową edycję festiwalu, która odbędzie się pod hasłem „Beethoven. Przełom klasycyzmu i romantyzmu". W programie 11 koncertów symfonicznych i trzy kameralne prezentujące dzieła Beethovena w kontekście twórczości m.in. Franza Schuberta, Roberta Schumanna, Johannesa Brahmsa i Gustava Mahlera

Festiwal otworzy IX Symfonia Beethovena w wykonaniu Orkiestry i Chóru Teatru Wielkiego – Opery Narodowej pod batutą Marzeny Diakun, a zwieńczy „Pasja wg św. Łukasza" Krzysztofa Pendereckiego (z okazji 60. rocznicy prawykonania) pod dyrekcją Macieja Tworka. Podczas festiwalu wystąpią czołowe polskie orkiestry, m.in. Filharmonia Narodowa, NOSPR, Sinfonia Varsovia i Orkiestra Akademii Beethovenowskiej, a także zespoły zagraniczne, w tym Sinfonieorchester Liechtenstein i Stuttgarter Kammerorchester.

Więcej: www.beethoven.org.pl

„Pan Wołodyjowski"

premiera: 11 kwietnia, Kraków

• Pan Wołodyjowski, postać z „Trylogii" Henryka Sienkiewicza, szlachcic, „mały rycerz", uwieczniony już nie tylko w literaturze, ale i w kinie (w filmie Jerzego Hoffmana z 1969 r. grał go Tadeusz Łomnicki) doczekał się teraz adaptacji teatralnej. Spektakl w reżyserii Stanisława Chludzińskiego i Bartosza Cwalińskiego będzie można oglądać w Teatrze Ludowym w Krakowie.

Szczegóły: www.ludowy.pl

Łódzkie Spotkania Baletowe

11–30 kwietnia, Łódź

• Międzynarodowy festiwal baletowy, kuratorowany przez choreografa Jacka Przybyłowicza, odbywa się na łódzkiej scenie operowej od 1968 roku. Tegoroczną edycję otworzy premiera spektaklu „Supernova" w wykonaniu zespołu Baletu Łódzkiego. Na scenie łódzkiego Teatru Wielkiego pojawią się światowe zespoły, takie jak English National Ballet z „Masters in Motion: Forsythe / Pite", Gauthier Dance // Dance Company Theaterhaus Stuttgart z „Turning of Bones" i „Elements" czy Companhia Nacional de Bailado z „Os Maias".

Timeless Film Festival Warsaw

17-27 kwietnia, Warszawa

• To festiwal, który przywraca dawny blask klasyce kina. Przypomina twórców ważnych dla światowej historii kina, którzy wcześniej nie zaistnieli w polskim obiegu. Pokazuje zarówno odnowione cyfrowo filmy z kanonu, jak i przygląda się nowym spojrzeniom na historię kina, łącząc retrospektywy, dokumenty, gatunki artystyczne i awangardowe, a także animację. Program tegorocznej edycji zostanie ogłoszony 1 kwietnia. Sprzedaż biletów online rozpocznie się 9 kwietnia.

www.timelessfilmfestival.pl

MasterCard Off Camera

24 kwietnia-3 maja, Kraków

• Ten międzynarodowy festiwal kina niezależnego stawia na konfrontację debiutujących twórczyń i twórców z uznanymi artystami kina. Najważniejszym punktem imprezy pozostaje Konkurs Główny „Wytyczanie Drogi" o Krakowską Nagrodę Filmową Andrzeja Wajdy, w którym zwycięzca otrzyma 25 000 dolarów.

Równie ważną częścią festiwalu będzie Konkurs Polskich Filmów Fabularnych Mastercard OFF CAMERA, prezentujący najciekawsze dzieła rodzimej kinematografii z minionego roku. Na razie nie ma jeszcze programu.

www.offcamera.pl

Kino na Granicy

29 kwietnia-3 maja, Cieszyn

• Jeden z najciekawszych przeglądów filmowych odbywa się w Cieszynie – po polskiej i czeskiej stronie miasta. Promuje polską, czeską i słowacką kinematografię. Zobaczymy tu nowości, ale też klasykę, filmowe perełki, ułożone w cykle tematyczne i retrospektywy. Bohaterką retrospektywy aktorskiej będzie w tym roku legenda czeskiego kina Iva Janžurová, a bohaterem retrospektywy reżyserskiej – Filip Bajon.

W programie 28. Kina na Granicy znalazło się też 5 filmów nominowanych w tegorocznej edycji Nagrody Publiczności LUX, współorganizowanej przez Parlament Europejski. Są to: „Christy", „Dźwięki miłości", „To był zwykły przypadek", „Love Me Tender" i „Wartość sentymentalna". Wstęp na te pokazy jest wolny.

Szczegóły: www.kinonagranicy.pl

Festiwal Filmów Jednominutowych

7-10 maja, Gdańsk

• Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku zaprasza na Festiwal Filmów Jednominutowych, który odbędzie się w maju. Jeszcze do 23 marca trwa nabór konkursowych filmów i zgłosić się może każdy, niezależnie od wieku, wykształcenia i doświadczenia. Jedynym ograniczeniem jest czas trwania filmu – dokładnie 60 sekund. Przegląd odbywa się od 2006 roku, a idea przyszła z The One Minute Foundation z Holandii.

Z kolei 27-28 maja w Centrum św. Jana w Gdańsku odbędzie się Dzień Działających w Kulturze. W tym roku uczestnicy będą rozmawiać o tym, jak tworzyć społeczności wokół twórczości, wartości i dziedzictwa oraz jak kultura może wspierać lokalne społeczności.

Krakowski Festiwal Filmowy

31 maja-19 czerwca, Kraków

• Krakowski Festiwal Filmowy odbędzie się w formule hybrydowej od 31 maja do 7 czerwca w krakowskich kinach oraz od 5 do 19 czerwca online na platformie KFF VOD. W programie: filmy dokumentalne, fabularne i animowane, a także wystawy, koncerty i spotkanie. Organizatorzy nie ogłosili jeszcze programu.

www.krakowfilmfestival.pl

Mystic Festival

3-6 czerwca, Gdańsk

• To najważniejszy w Polsce, a zarazem jeden z większych w Europie Środkowo-Wschodniej, czterodniowy festiwal poświęcony muzyce metalowej i jej odcieniom: od klasycznego metalu przez shoegaze po klimaty eksperymentalne. Ogłoszono już pierwsze gwiazdy line-upu i będą to metalowe tuzy, takie jak Megadeth, Behemoth, Black Label Society, Anthrax, Down, Mastodon, Electric Wizard czy Saxon.

Szczegóły: www.mysticfestival.pl

eprasa.pl c9d1359c24

Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie

PREMIERA: 28 lutego 2026
DUŻA SCENA

123 LATA OD PRAPREMIERY

Stanisław Wyspiański

WYZWOLENIE

reżyseria: Maja Kleczewska

OBSADA:

Tomasz Augustynowicz ..... KARMAZYN / CHÓR / ERYNIA

Mateusz Bieryt ..... KONRAD / MASKA VIII / KONRAD XIX / CHÓR

Lidia Bogaczówna ..... MASKA XIV / AKTORKA / CHÓR / ERYNIA

Dorota Godzic ..... KONRAD IX / MASKA X / CHÓR / ERYNIA

Krzysztof Głuchowski / Tomasz Wysocki ..... REŻYSER

Mateusz Janicki / Paweł Smagała..... SAMOTNIK / KONRAD VI / GENIUSZ / CHÓR / ERYNIA

Agnieszka Judycka-Cappuccino ... MASKA XVI / KONRAD XVII / CHÓR / ERYNIA

Marcin Kalisz ..... PRYMAS / KONRAD IV / MASKA XV / CHÓR / ERYNIA

Karolina Kamińska ..... MASKA IV / KONRAD XV / CHÓR / ERYNIA

Karolina Kazoń ..... MUZA / KONRAD VIII / KONRAD XVIII / CHÓR / ERYNIA

Martyna Krzysztofik ..... KONRAD II / KONRAD XIII / KONRAD XIV / MASKA XIX / CHÓR / ERYNIA

Tomasz Międzik ..... STARY AKTOR

Wojciech Skibiński ..... KAZNODZIEJA / CHÓR / ERYNIA

Natalia Strzelecka .... MASKA IX / KONRAD XI / KONRAD XII / CHÓR / ERYNIA

Anna Syrbu ..... HESTIA / KONRAD X / CHÓR / ERYNIA

Rafał Szumera ..... PRZODOWNIK / KONRAD III / MASKA VII / MASKA XVIII / AKTOR / CHÓR / ERYNIA

Jerzy Światłoń ..... PREZES / MASKA VI / KONRAD VII / MÓWCA / KONRAD / CHÓR / ERYNIA

Marta Waldera ..... MASKA III / CHÓR / ERYNIA

Tomasz Wysocki ..... HOŁYSZ / MASKA XI / MASKA XVII / CHÓR / ERYNIA

Katarzyna Zawiślak-Dolny ..... MASKA II / MASKA XII / CHÓR / ERYNIA

dramaturgia: Grzegorz Niziołek, scenografia, światło: Justyna Łagowska, kostiumy: Konrad Parol
muzyka: Cezary Duchnowski, choreografia: Kaya Kołodziejczyk, wideo: Krzysztof Garbaczewski

opracowanie wokalne: Mateusz Bieryt, przygotowanie wokalne: Mateusz Bieryt, Zuzanna Skolias-Pakuła
inspicjent: Marcin Stalmach, producent: Bartosz Jelonek

asystent reżyserki: Piotr Trzęsowski, asystentka wokalna: Sara Bieryt, asystentka scenografki: Hanna Kłopocka
asystentka producenta: Oliwia Adamowicz, stażystka scenografki: Yura Kocik

teatrwkrakowie.pl

Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie
INSTYTUCJA KULTURY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
KULTURALNA MAŁOPOLSKA
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Partnerzy Teatru
BMW M-Cars Group
Bielenda GROUP

Patroni medialni Teatru
65 TVP3 KRAKÓW
TEATR DLA WSZYSTKICH

eprasa.pl c9d1359c24

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

Krzywda w domu dziecka

Dyrektorka domu dziecka nie powiadomiła M., że jej syn był krzywdzony przez innego chłopca. Matka dowiedziała się o tym dopiero z sądowego pisma. Kiedy chciała wyjaśnić sprawę, usłyszała, że ma wpłacić 10 tys. zł na fundację charytatywną.

AGATA SAWCZENKO

M. straciła dzieci ponad rok temu: – Przyjechali znajomi, był alkohol. Pokłóciłam się z partnerem, uderzył mnie. Wezwałam policję – opowiada.

Nie spodziewała się, że policjanci zwrócą uwagę przede wszystkim na dzieci. Zabrali jej kilkunastoletnią córkę z poprzedniego związku i kilkuletniego syna z ówczesnym partnerem. Nie podajemy żadnych personaliów ze względu na ich dobro. Również policjanci powołują się na dobro dzieci, gdy decydują się na odebranie ich rodzicom. – Gdy dostajemy informację, że dzieciom może dziać się krzywda, a rodzice mogą sprawować nienależytą opiekę, to automatycznie uruchamiana jest procedura pomocy. Jeśli trzeba, policjanci włączają w sprawę sąd rodzinny – mówi nam jeden z białostockich policjantów.

Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy. Według nich, dzieci w pierwszej kolejności powinny być umieszczone u bliskiej rodziny, która nie mieszka w tym samym domu. Matka M., czyli babcia dzieci, była gotowa je przyjąć. Ojciec starszej córki mieszka za granicą. Jednak dzieci M. nie trafiły do nich.

Zapytałam o to IV Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Białymstoku. Dostałam odpowiedź: „W sprawach opiekuńczych osób małoletnich postępowanie może być niejawne, jeżeli przeciwko publicznemu rozpoznaniu sprawy przemawia dobro małoletnich. Udzielenie odpowiedzi na powyższe pytanie godzi w sferę prywatną i głęboko osobistą małoletnich".

Dzieci zamieszkały w pogotowiu opiekuńczym, po kilku miesiącach przeniesiono je do jednego z białostockich domów dziecka. Ale to tam, gdzie wszyscy mówią o dobru dziecka, chłopcu stała się niewyobrażalna krzywda.

M. zapewnia, że wszystko robi dla dzieci. Zaprasza do domu.

O dzielnicy, gdzie mieszka, taksówkarze i kierowcy Boltów mówią, że niechętnie tam jeżdżą, bo zbyt często się zdarza, że jej mieszkańcy nie płacą za przejazd.

– Uciekają i tyle. Przecież nie będę ich gonił. Dlatego zgadzam się tam pojechać tylko wtedy, gdy klient ma podpiętą kartę do aplikacji. Wtedy jest gwarancja, że dostaną zapłatę za przejazd – opowiadał mi kilka dni temu jeden z kierowców Bolta.

Zresztą takich miejsc w Białymstoku jest więcej, w różnych częściach miasta. W niewysokich blokach mieszkają ci, którym miasto przyznało lokale socjalne i komunalne. Tak było z rodziną M. Gdy wysiedlano jej mamę ze starego, drewnianego, należącego do miasta domu, dostała mieszkanie właśnie tutaj. Gdy M. dorosła, mama przeprowadziła się gdzie indziej, mieszkanie przepisała na córkę.

– Przyzwyczaiłam się. Mieszkam tu przecież już tyle lat – mówi M.

Klatka schodowa jest zdewastowana i brudna. Na ścianach wyznania miłości mieszają się z wulgaryzmami. Mieszkania są tu niewielkie, mieszkańcy wystawiają przed drzwi różne domowe rzeczy, m.in. sanki i stare rowery. Ktoś wystawił fotel. Sąsiadka M. przegląda się w lusterku, chodzi po mieszkaniu. Wszystko widać, bo ma na oścież otwarte drzwi wejściowe. Nie zamyka ich, nawet gdy zauważa obcych ludzi na korytarzu.

Pukamy do mieszkania M. Zaprasza nas do środka. Trudno się przecisnąć, przejście zagradza szafa na ubrania.

– Porządku nauczyła mnie mama. Zawsze staram się, by u mnie w domu było czysto – podkreśla M. Pokazuje pokój, który przygotowała na powrót dzieci. Odmalowała ściany, kupiła nowe meble. Siadamy w drugim pokoju przy stole, M. ma przygotowane dokumenty i zdjęcia, by potwierdzić prawdziwość tego, o czym chce nam opowiedzieć.

– Byłam na odwyku w Choroszczy [znajduje się tam szpital psychiatryczny – red.]. Już nie piję. Nadal chodzę na terapię – mówi. Czeka na decyzję o stopniu niepełnosprawności. Wtedy – ma nadzieję – łatwiej jej będzie znaleźć pracę. Pierwszą w jej życiu.

– Mam piątkę dzieci. Ciężko było żyć z zasiłków, ale dawaliśmy sobie radę – mówi. – Jeszcze niedawno wydawało mi się, że jeszcze tylko muszę znaleźć pracę i wszystko skończy się szczęśliwie. To był ostatni warunek, żeby dzieci mogły wrócić do domu.

Sąd rodzinny potwierdza: „Powyższa sprawa jest na etapie uzupełniania braków formalnych przez wnioskodawczynię. Dzieci mogą wrócić do matki, o ile będzie dawała gwarancję należytego zabezpieczenia bezpieczeństwa oraz dobrostanu małoletnich".

Nie mogę zrozumieć, dlaczego przez tyle miesięcy nikt nie powiedział mi, że mojemu dziecku działa się krzywda? Przecież jestem matką, nie mam odebranych praw rodzicielskich, tylko ograniczone

eprasa.pl c9d1359c24

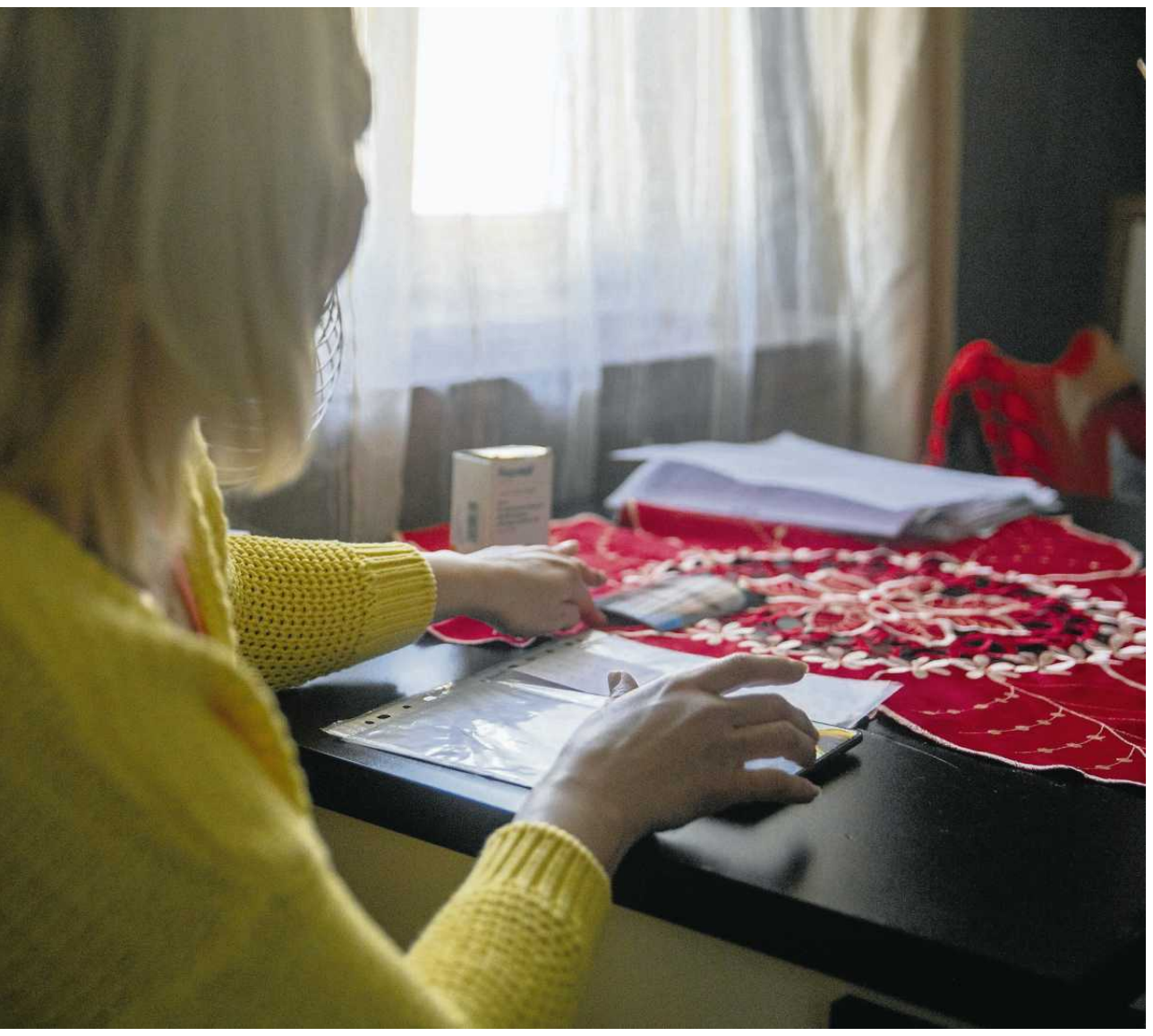

• **M.: Miałam wrażenie, że dzieci mają zakaz opowiadania o tym, co się dzieje w domu dziecka**
FOT. AGNIESZKA SADOWSKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

WIEDZIELI, MATCE NIE POWIEDZIELI

12 stycznia M. dostała pismo z sądu rodzinnego. Dowiedziała się z niego, że pod koniec lutego odbędzie się rozprawa; M. może na nią przyjść, choć nie jest to obowiązkowe. Oskarżonym jest jeden z wychowanków domu dziecka, w którym przebywają jej dzieci. Jednym z poszkodowanych – jej syn.

Z pisma wynika tylko tyle, że policja do domu dziecka została wezwana w czerwcu ubiegłego roku, a chłopiec, który krzywdził inne dzieci, przebywa już w innej placówce, poza Białymstokiem.

M. przypomina sobie, że kiedy dostawała syna na tzw. urlopowanie w czasie weekendu, widziała zadrapania i siniaki na jego ciele. Pokazuje zdjęcia. Fotografowała go, bo bardzo ją to niepokoiło.

– Zaczynał płakać, gdy o to pytałam – mówi M. – Córka też nie chciała o niczym mówić. Zbywała mnie, że spadł z parapetu. Miałam wrażenie, że dzieci mają zakaz opowiadania o tym, co się dzieje w domu dziecka.

Kiedy dostała pismo z sądu, od razu pojechała do domu dziecka. Prosiła o wyjaśnienia, ale nie dowiedziała się niczego więcej. Tym razem nie dostała też dzieci na planowane urlopowanie.

– Jakby za karę, że pytam. A ja nie mogę zrozumieć, dlaczego przez tyle miesięcy nikt nie powiedział mi, że mojemu dziecku działa się krzywda?

Przecież jestem matką, nie mam odebranych praw rodzicielskich, tylko ograniczone.

Kocham moje dzieci, a one kochają mnie. Chcę dla nich jak najlepiej. A w domu dziecka jestem traktowana tak, jakbym to ja chciała im zaszkodzić – mówi.

Opowiada, jak ważne jest dla całej rodziny to urlopowanie. Mówi o wspólnych wyprawach na sanki, o rozmowach, o przedświątecznym lepieniu pierogów:
– Czekamy na ten czas i my, i dzieci. Jedna decyzja pani dyrektor sprawiła, że to straciliśmy.

Zgłosiła się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, który nadzoruje rodzinne domy dziecka w Białymstoku. MOPR w odpowiedzi przysłał pismo, w którym sprawę kieruje do policji.

– Nie mam już w ogóle kontaktu z moimi dziećmi – mówiła mi M. podczas naszego spotkania pod koniec stycznia. – Córka ma wyłączony telefon, a gdy w poniedziałek 26 stycznia przyszłam, by zabrać je do domu na tydzień ferii, to okazało się, że urlopowanie znów jest cofnięte. Nie zobaczyłam nawet dzieciaków, nie zostałam do nich wpuszczona. Wychowawczyni sugerowała, że to za to, że rozmawiałam z „Wyborczą”. Mówiła, że podadzą mnie do sądu, bo upubliczniam dane dzieci.

WIEDZĄ O SPRAWIE, NIE CHCĄ ROZMAWIAĆ

Dzień później M. dostała pismo z domu dziecka. Dyrekcja placówki wezwała ją do „natychmiastowego zaniechania naruszania dóbr osobistych małoletnich” i zapłaty 10 tys. zł na rzecz jednej z ogólnopolskich fundacji pomagających skrzywdzonym dzieciom.

Dyrektorka placówki grozi, że stawia to żądanie „pod rygorem skierowania ww. sprawy na drogę postępowania sądowego”. Dalej pisze jeszcze o M., że brak jej „jakichkolwiek kompetencji wychowawczych i wyczucia”.

– A ja chcę tylko wyjaśnić sprawę krzywdzenia mojego syna – mówi M. Wiedziała, że nie upublicznię żadnych danych, nie podam jej imienia ani imion dzieci, bo tak się umówiłyśmy. Podałam je dyrektorce domu dziecka – bo długo udawała, że nie wie o kim chcę rozmawiać.

Zapytałam Urszulę Boublej, rzeczniczkę Urzędu Miasta, jak MOPR (instytucja podlegająca miastu) zareagował na to, co dzieje się w domu dziecka – czy sprawa została wyjaśniona oraz czy skierowano tam kontrolę.

Urszula Boublej odpowiada na piśmie bardzo ogólnie: „Prawo nie pozwala mi udzielać informacji dotyczących indywidualnych spraw ani komentować jakichkolwiek zgłoszeń, związanych z małoletnimi. Mogę mówić wyłącznie o ogólnych zasadach postępowania. W placówkach opiekuńczych obowiązują ściśle określone procedury ochrony małoletnich, zgodnie z którymi pracownicy mają obowiązek reagowania na każde podejrzenie krzywdzenia dziecka. Obejmują one m.in. niezwłoczne zabezpieczenie dobra dziecka, udzielenie mu wsparcia oraz powiadomienie właściwych instytucji. Pracownicy są zobowiązani reagować na każdy sygnał zgodnie z tymi procedurami. Priorytetem zawsze jest ochrona dzieci i zapewnienie im bezpieczeństwa, a wszystkie działania muszą być prowadzone w granicach prawa i z poszanowaniem prywatności podopiecznych”.

DYREKTORKA W DOMU DZIECKA PRZEBYWAĆ NIE MUSI

Dyrektorka domu dziecka, w którym doszło do nieprawidłowości badanych teraz przez sąd rodzinny, przed laty brała udział w wyborach samorządowych z ramienia PiS. Organizuje z mężem rekolekcje, prowadzi punkt pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i jest prezeską jednego ze stowarzyszeń pomocowych.

Dzwonię do domu dziecka, by z nią porozmawiać, ale pracownica nie wie, kiedy dyrektorka będzie w pracy. Pytam, czy jest na urlopie lub zwolnieniu lekarskim. W odpowiedzi słyszę, że nie. Pytam więc, czy mam dzwonić tego samego dnia czy następnego.

– Nie wiem, kiedy pani dyrektor będzie w pracy – powtarza w kółko pracownica.

W końcu udaje mi się zdobyć numer komórkowy. Na początku dyrektorka udaje, że nie wie, o co mi chodzi:
– Ale jakie nieprawidłowości? – pyta.

Kiedy zadaję konkretne pytanie, dyrektorka zaczyna opowiadać o „złych rodzicach”. W końcu zgadza się, bym odwiedziła ją w domu dziecka. Tuż przed wizytą odwołuje spotkanie. Mówi, żeby pytania przesłać mailem.

Pytam więc:

* ile dni w tygodniu i ile godzin dziennie poświęca na pracę w domu dziecka;
* ile osób oprócz niej pracuje w placówce;
* czy zapewniają dzieciom bezpieczeństwo;
* kto opiekował się dziećmi w czasie, gdy doszło do nieprawidłowości;
* kto powiadomił policję;
* czy któryś z opiekunów zauważył, że dzieje się coś niepokojącego;
* w jaki sposób zapobiega się takim wydarzeniom;
* jak długo dochodziło do nieprawidłowości;
* czy to jedyny przypadek krzywdzenia dzieci w placówce;
* jakie działania zostały podjęte po ujawnieniu nieprawidłowości;
* czy dzieci zostały objęte specjalną opieką;
* dlaczego matka poszkodowanego chłopca nie została powiadomiona o tym, co się stało?
* dlaczego zostało wstrzymane urlopowanie poszkodowanego chłopca?
* czy dzieci dostały zakaz opowiadania o tym, co je spotkało?

Dyrektorka nie odpowiada na poszczególne pytania. Wyjaśnia, że zarządzać domem dziecka może nie tylko z jego siedziby. I zapewnia, że placówka sprawy bezpieczeństwa „traktuje z najwyższą powagą”.

„W takich sprawach obowiązują nas ścisłe procedury ochrony małoletnich oraz przepisy prawa. Nie możemy komentować szczegółów ani potwierdzać jakichkolwiek informacji, ponieważ dobro dzieci i prowadzone czynności są absolutnym priorytetem. Wszelkie podejrzenia niewłaściwych zachowań są niezwłocznie przekazywane właściwym instytucjom” – pisze. I poucza mnie: „Jeżeli posiada Pani jakiekolwiek informacje dotyczące nadużyć bądź niewłaściwego postępowania wobec dzieci proszę o zgłoszenie ich na maila (...), Policję lub do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku”.

Dalej pisze o standardach. Na końcu o sobie: „Praca dyrektora jest w czasie nienormowanym i obejmuje zaangażowanie i gotowość na rzecz placówki 24 godziny na dobę”. Na żadne z pytań nie dostaję odpowiedzi.

Matka: – Serce mi pęka. Czuję się osaczona przez panią dyrektor i jej pracowników. Pani dyrektor nie rozmawia ze mną jak z matką, tylko takim tekstem, którego nauczyła się na pamięć. Zachowuje się, jakby sędzią była. Jakby całą winę chciała przerzucić na mnie. A to przecież ona nie dopilnowała bezpieczeństwa mojego dziecka, z którym nie mam już kontaktu.

Po tym, jak skontaktowałam się z dyrektorką, M. napisała do mnie smsa: „Dostałam zgodę na urlopowanie”.

Zmieniłam niektóre szczegóły, by chronić dobro dzieci

34415721

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCA: Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Marek Wilk
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.
IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl c9d1359c24

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

Kazimierz Szulist*

...leków na nadciśnienie z niedbaniem o zęby

Blokery kanału wapniowego to leki na nadciśnienie. Dzięki nim nasze ciśnienie się normuje. Niestety preparaty mają swoje skutki uboczne. U niektórych pacjentów, po kilku miesiącach stosowania, dziąsła zaczynają puchnąć, narastać na zęby i krwawić.

Leki te zaburzają równowagę kolagenu w tkance dziąsłowej – zaczyna się ona nadmiernie rozrastać. Płytka nazębna dodatkowo podsyca zapalenie.

Zmiany mogą pojawić się po dwóch miesiącach stosowania leków lub dopiero po roku ich przyjmowania.

Gdy przyjmujesz leki na nadciśnienie z tej grupy najlepiej zwiększ intensywność higieny jamy ustnej. Badania pokazują, że skrupulatne czyszczenie może ograniczyć nasilenie zmian. Należy zęby szczotkować dwa do trzech razy dziennie, codziennie używać irygatora i dbać o regularne wizyty u dentysty.

Możesz też zapytać kardiologa o inne leki. Nie wszystkie preparaty na nadciśnienie mają taki skutek uboczny, a zmiana leczenia może spowodować, że tkanka cofnie się w ciągu kilku miesięcy. W zaawansowanych przypadkach konieczne jest chirurgiczne usunięcie nadmiaru tkanki, ale bez zmiany leku problem może wrócić.

Powiedz też dentyście o przyjmowanych lekach. ● **Not. ET**

*specjalista implantologii stomatologicznej, prowadzi prywatną praktykę stomatologiczną w Bydgoszczy i Nakle nad Notecią

PRAWDA CZY MIT

Margit Kossobudzka

Oczyszczacze powietrza pomagają w walce z alergiami?

Oczyszczają powietrze w pomieszczeniu, zasysając je, zatrzymując w nim zanieczyszczenia, a następnie wypychając przefiltrowane, czyste powietrze z powrotem do pomieszczenia. Niektóre z unoszących się w powietrzu cząsteczek, takie jak pyłki, sierść zwierząt i zarodniki pleśni, są czynnikami drażniącymi, które mogą zaostrzać alergie.

Czy zatem oczyszczacze powietrza pomagają w walce z alergiami? Krótko mówiąc, tak, ale tylko do pewnego stopnia.

Oczyszczacze powietrza mogą skutecznie wychwytywać drobne cząsteczki wywołujące alergie, zapobiegając ich krążeniu w powietrzu i wdychaniu. Jednak urządzenia te nie stanowią kompletnego rozwiązania. Każde urządzenie ma swoje ograniczenia.

Oczyszczacze powietrza najskuteczniejsze są w połączeniu z regularnym sprzątaniem, kontrolą wilgotności i odpowiednią wentylacją. ●

Liczba

16

PROC.

• Polaków bada wzrok co najmniej raz w roku – wynika z badania użytkowników okularów korekcyjnych, zrealizowanego na zlecenie grupy EssilorLuxottica w 11 krajach Europy

Statystyki

Tylko co drugie dziecko w wieku 8–18 lat potrafi dokładnie opisać, co i gdzie je boli – wynika z nowego badania społecznego przeprowadzonego przez BioStat na zlecenie Kliniki Onkologii i Chirurgii Onkologicznej Dzieci i Młodzieży Instytutu Matki i Dziecka (IMiD). Ten rozdźwięk między tym, co dzieci czują, a tym, co dorośli słyszą, to jeden z tematów towarzyszących czwartej edycji kampanii (P)okaż Serce. ●

Więcej na: pokazserce.pl

Serce w rytmie presto i adagio

Czym grozi zb

Prawidłowe tętno jest fundamentalnym wskaźnikiem zdrowia, ponieważ pokazuje skuteczność działania naszego układu sercowo-naczyniowego.

Margit Kossobudzka

W naszym ciele istnieje wiele naturalnych rytmów, które narzucają pracę różnych narządów czy substancji. Rytmy te są wrodzone i choć ich zakres różni się pomiędzy osobami, mają pewne „widełki", których przekroczenie może oznaczać kłopoty.

Jednym z takich rytmów, który rządzi naszym sercem, jest puls, inaczej nazywany tętnem.

To falisty ruch naczyń krwionośnych, który jest zależny od skurczów serca oraz sprężystości tętnic.

U zdrowych osób tętno w spoczynku powinno wynosić nie mniej niż 60 uderzeń na minutę i nie więcej niż 100. Jeśli tętno jest zbyt wysokie, nazywamy go **tachykardią**, a jeśli zbyt niskie lekarze określają to mianem **bradykardii**. Czy zbyt szybkie lub wolne uderzenia serca może być oznaką problemów z sercem?

SERCE POD PRESJĄ TĘTNA

Wszystko zależy od powodu, dla którego nasze serce bije szybciej lub wolniej. Nasze ciało doświadcza różnych stanów: aktywności, pobudzenia, spoczynku, relaksu, stresu. Każde z nich wpływa na rytm serca. W stresie i po wysiłku fizycznym tętno w sposób naturalny rośnie, a kiedy jesteśmy głęboko zrelaksowani – spada.

Problem jest wtedy, gdy nasze tętno stale przekracza 100 uderzeń na minutę, nawet gdy siedzimy spokojnie.

To bowiem oznacza, że nasze serce stale jest pod presją.

Wykonuje ciężką pracę bezustannie. Kurczy się szybciej, niż wskazuje na to norma. Skutek? Serce jest nadmiernie obciążone i „zmęczone".

Zwykle szybkie bicie serca nie jest spowodowane chorobą serca. Może jednak świadczyć o istnieniu innych zaburzeń w organizmie. Często wysokie tętno pojawia się, gdy mamy gorączkę, niski poziom czerwonych krwinek, nadczynność tarczycy lub wypijemy zbyt dużo napojów z kofeiną, lub innymi stymulantami. Również niektóre preparaty mogą podnosić tętno np. te obkurczające błonę śluzową nosa.

Wysokie tętno może również wystąpić, gdy mięśnie budujące lewą komorę serca słabną. Zmusza to serce do częstszych skurczów, aby pompować wystarczającą ilość krwi do reszty ciała.

KARDIOLODZY GO NIE LUBIĄ

By ustalić czy tętno jakie mamy nie jest dla nas zagrożeniem określa się normę pulsu, ale pod kątem danego pacjenta. Określa ją m.in. ogólna kondycja zdrowotna oraz wiek pacjenta.

Tętno mierzy się w spoczynku i przy uspokojonym oddechu. Tylko wtedy można ocenić je prawidłowo.

Uważa się, że prawidłowe tętno powinno wynosić około:

- 85 uderzeń na minutę u młodzieży,
- 70 uderzeń na minutę u dorosłych,
- 60 uderzeń na minutę u starszych dorosłych i sportowców.

Kardiolodzy „nie lubią" zbyt wysokiego tętna. Jeśli ktoś ma na stałe tętno w górnej granicy normy (90-100 uderzeń na minutę) decydują się je nieco obniżyć lekami.

Najbardziej jednak ich niepokoi sytuacja, w której do podwyższonego pulsu dołączają zaburzenia tego rytmu, czyli np., uczucie kołatania serca (bije ono nierówno, „trzepie się" w piersi, czasem mamy uczucie, że się zatrzymuje na moment).

Może to świadczyć o chorobach serca lub płuc, a także o nadczynności tarczycy, anemii lub niedoborach potasu, magnezu i wapnia.

Wysoki puls połączony z osłabieniem, kołataniem serca, zawrotami głowy, dusznościami oraz uczuciem niepokoju wymaga konsultacji kardiologicznej!

Warto też zwrócić uwagę na zbyt wysokie tętno po przebudzeniu, bo to oznacza, że było ono już podwyższone w czasie spoczynku, co nie jest objawem zdrowia.

Nie należy bagatelizować wysokiego pulsu. Jeśli problem nawraca, powinniśmy iść do lekarza rodzinnego lub kardiologa. Podczas wizyty lekarz zleci nam wykonanie badanie EKG, które polega na zapisie przewodzenia elektrycznego pochodzącego z pracy serca. Możliwe też, że potrzebne będzie badani tzw. echa serca, które ocenia czynność zastawek serca oraz objętość i grubość przedsionków i komór serca.

wyborcza.pl

• Więcej czytaj na Wyborcza.pl/TylkoZdrowie

OGŁOSZENIE Kraj/34421071

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

TYLKO ZDROWIE

yt szybkie lub wolne tętno?

FOT. SHUTTERSTOCK

RODZAJE TACHYKARDII

Lekarze określają rodzaj tachykardii na podstawie miejsca, w którym dochodzi do szybkiego bicia serca – u góry serca (w przedsionkach) lub u dołu (w komorach). Niektóre rodzaje tachykardii są znacznie cięższe niż inne.

• **Tachykardia zatokowa**. To przyspieszone tętno spowodowane wysiłkiem fizycznym, stresem, strachem, lekami lub gorączką. Może być całkowicie normalne. Jeśli serce bije szybko bez powodu, nazywa się to nieadekwatną tachykardią zatokową.

• **Tachykardia nadkomorowa.** Ten rodzaj tachykardii ma swoje źródło w przedsionkach. Może powodować kołatanie serca, które szybko się rozpoczyna i kończy. Trzepotanie przedsionków i migotanie przedsionków to dwa najczęstsze częstoskurcze nadkomorowe. Muszą być leczone!

Wysoki puls połączony z osłabieniem, kołataniem serca, zawrotami głowy, dusznościami oraz uczuciem niepokoju wymaga konsultacji kardiologicznej!

• **Częstoskurcz komorowy.** W przypadku częstoskurczu komorowego szybkie rytmy pochodzą z komór serca. Epizody częstoskurczu mogą powodować bicie serca z częstością do 200 uderzeń na minutę i trwać zaledwie kilka sekund. Dłuższe epizody mogą zagrażać życiu.

Na podstawie wywiadu i zleconych badań lekarz ustala u nas przyczynę zbyt szybkiego tętna i ewentualnie zaburzeń rytmu. Leczenie najczęściej polega na stosowaniu leków, np. beta-blokerów lub blokerów kanału wapniowego, które spowalniają tętno. Czasem jednak to zbyt mało. Lekarz może zdecydować o wykonaniu u nas zabiegu usuwającego przyczynę zaburzeń rytmu serca.

Nie należy ignorować nieprawidłowej pracy serca. Powikłania tachykardii mogą obejmować omdlenia, udar mózgu spowodowany zakrzepem krwi, niewydolność serca, a nawet zatrzymanie jego akcji!

KIEDY SERCE SIĘ ROZLENIWIA

Bradykardia to z kolei sytuacja, w której nasze tętno jest niższe od normy dla zdrowego człowieka. Stan ten dotyczy tętna spoczynkowego poniżej 60 uderzeń na minutę. Uważa się, że tętno spoczynkowe poniżej 40 uderzeń na minutę jest granicą, za którą lekarze mówią o ciężkiej bradykardii.

Zbyt wolne bicie serca powoduje, że organizm nie dostaje odpowiedniej ilości potrzebnego tlenu.

Niskie tętno nie zawsze daje objawy i podobnie jak w przypadku tachykardii nie musi być groźne. Niskie tętno także może zależeć od wielu innych czynników zdrowotnych.

Wiele objawów bradykardii wynika ze zmniejszonego dotlenienia. Krew transportuje tlen do narządów. Gdy serce nie pompuje jej wystarczająco szybko, narządy mogą źle funkcjonować. Problem ten jest szczególnie widoczny w przypadku niedotlenionego mózgu.

Najczęstsze objawy bradykardii to:
• ból w klatce piersiowej,
• dezorientacja i trudności z pamięcią,
• zawroty głowy lub uczucie oszołomienia,
• omdlenie lub uczucie omdlenia,
• zmęczenie przy minimalnym wysiłku,
• duszność.

Zazwyczaj młodsi dorośli i osoby o wysokiej aktywności fizycznej mają stosunkowo niskie tętno spoczynkowe bez objawów bradykardii. Tętno to mierzy się, gdy dana osoba jest obudzona, ale mało aktywna. Jest normą, że tętno podczas snu może wynosić od 40 do 50 uderzeń na minutę.

Bradykardia może mieć wiele przyczyn. Do najczęstszych należą:
• nierównowaga chemiczna we krwi,
• powikłania po operacji serca,
• wrodzone wady serca,
• uszkodzenie tkanki serca spowodowane starzeniem się, chorobą serca lub zawałem serca;
• niedoczynność tarczycy,
• choroby zapalne, także mięśnia sercowego;
• obturacyjny bezdech senny;
• częsty stres i niepokój,
• duże spożycie alkoholu;
• wysokie ciśnienie krwi.

Pamiętajmy, że prawidłowe tętno jest fundamentalnym wskaźnikiem zdrowia, ponieważ pokazuje skuteczność działania naszego układu sercowo-naczyniowego. Stałe odchylenia od normy – zbyt wysoki puls lub zbyt niski mogą nie być niczym groźnym, ale mogą także sygnalizować poważne problemy zdrowotne. Lepiej sprawdzić, jaka jest przyczyna, że nasze serce nie trzyma się normy podczas pracy. ●

REKLAMA
Kraj/34420989

Zadbaj o swoje serce już dziś!
Skorzystaj z bezpłatnych badań profilaktycznych
Wirtualnej Kardiologicznej Poradni Servier.

SERVIER dla serca misja życia

tylko do 31 marca

Umów badanie już teraz:
22 357 45 30
pon. - pt., 08:00 - 22:00

Bezpłatny pakiet badań obejmuje:
• badanie stężenia glukozy we krwi
• badanie stężenia cholesterolu we krwi (cholesterol ogólny, HDL, LDL, trójglicerydy)

Wyniki możesz wygodnie skonsultować z lekarzem w formie teleporady – bez wychodzenia z domu.

SV260212

www.dbajoserce.pl

SERVIER moved by you

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Igrzyska olimpijskie 2026

Moja Cortina od C do A

Justyna Kowalczyk-Tekieli

Kończą się igrzyska. Moje pierwsze w roli ekspertki Eurosportu. Niby w centrum wydarzeń, a z boku. Różne rzeczy z tego miejsca widać. Taka jest na razie moja Cortina 2026. Od C do A.

C jak ciało sportowca

Na dzień przed startem na 10 km stylem dowolnym kobiet w Tesero zrobiło się gorąco. Dosłownie. Było miękko, grząsko, wolno. Zapytałam Elizę Rucką-Michałek jak się czuje i czy jest gotowa na bieg-katorgę w takich warunkach. Odpowiedziała, że dokładnie dwa lata temu urodziła Frania. Bardziej boleć nie będzie. Uśmiechnęłam się. Miała rację. Ale ból wywołany zakwaszeniem mięśni jest niewiele mniej intensywny. Na szczęście trwa krócej. Biegacze narciarscy padają jak podcięci tuż za metą dlatego, że mniej więcej od połowy dystansu czują przeszywający ból w całym ciele. Kwas mlekowy zalewa komórki mięśni. Przez ten ból powoli traci się technikę i zwalnia. Na taki stan mówimy „laktat-party".

Jeśli ktoś lubi oglądać takie imprezy, to na panczenach jest u siebie. Tam kwas mlekowy leje się bez przerwy. Wszystko idzie wspaniale i nagle na ostatnim okrążeniu, bach!, nogi nie chcą pracować, pozycja się sypie, łyżwiarz się prawie prostuje. Widzieliście Francescę Lollobrigidę na finiszowym okrążeniu 5000 m? Co to był za ból! Co to była za walka! A nasz Władimir Semirunniij?

Ciało dla sportowca jest narzędziem pracy. Trzeba o nie dbać, karmić dobrze, regenerować, ale nade wszystko ciągle zmuszać do przekraczania i przesuwania granic. Najbardziej spektakularny tego objaw, czyli wymioty, są w sumie najmniej szkodliwe. Wieloletnie balansowanie to kontuzje przeciążeniowe, to ubytki, które pozostają z nami do końca życia. Ja np. nie mam jednej łąkotki (po trzech operacjach w trakcie wyczynu), mam za to kilkanaście przepuklin w kręgosłupie i kilka innych drobniejszych uszkodzeń. Nie wyrzucam sobie teraz, że do tego doprowadziłam. Doskonale wiedziałam, jaką cenę płacę za mistrzostwo i było warto. Zdecydowana większość sportowców wam tak odpowie. I moje ciało, jak wielu innych na emeryturze, nie dość, że trochę poharatane, to wciąż domaga się nowych obciążeń. Tu na igrzyskach olimpijskich przez pierwszy tydzień udało mi się wyjść tylko trzy razy trochę pobiegać. Od porodu synka nie miałam tak luźnego, pod tym względem, tygodnia. I wcale dobrze się z tym nie czuję.

O jak oświadczenia i apele

Młodziutka Pola Bełtowska zderzyła się z miłością zawiedzionych, patologicznych kibiców. Czytałam oświadczenie. Słyszałam apele. I zastanawiam się, czy to przypadkiem nie jest woda na młyn dręczycieli. Może jestem w tym odosobniona, ale dla mnie takimi oświadczeniami tylko utwierdza się krzywdzących, że ich działania przynoszą cel. Dajemy im klarowną odpowiedź: tak, sportowcy czytają, co im piszecie! Tak, rozkłada ich to psychicznie na łopatki! Czyli – wygraliście. Czyli – następnym razem pewnie przywalicie jeszcze mocniej. Bo chyba nikt się po hejterach nie spodziewa empatii i poczucia wstydu. Chamstwo jest modne. Internet wydaje się być anonimowy. Oni, krzywdziciele, się nie zatrzymają ani nie znikną. W takim świecie żyjemy i młody człowiek musi umieć sobie z tym poradzić.

Już od kilku lat to oczywistość, że w grupie szkoleniowej jest psycholog. Super. Jestem za. Tylko niech to będą osoby kompetentne. Uważam, że przygotowanie dzieciaka na zło internetowego świata jest równie ważne, jak przygotowanie fizyczne. Możemy srogo wymachiwać palcami, że nam się hejt nie podoba. Ale co to za odkrycie? Że ogień parzy? Może pora realnie zacząć pracować u podstaw, by koleżanki i koledzy Poli się nie parzyli? By mieli gdzieś rozważania przegrywającego właśnie w zakładzie bukmacherskim frustrata. Dlaczego nikt nie powiedział tej dziewczynce i jej rodzinie, że pod żadnym pozorem przez najbliższe dni nie wolno im czytać tego wszystkiego? Że nie mogą po powrocie do pokoju z konkursu odpalać serwisów społecznościowych? Już przed igrzyskami powinna była mieć przygotowane inne kanały kontaktu z rodziną i przyjaciółmi. To, co publiczne, powinno być na jej kontach zamknięte na cztery spusty.

Wiadomo było, że wystartuje w drużynówce. Wiadomo było, że to na nią będą patrzeć, czy udźwignie. Wystarczy spojrzeć na pierwsze lepsze forum internetowe pod artykułem o czyimś słabszym występie, by przewidzieć ciąg dalszy. Pola miała prawo tego nie wiedzieć. Ale dlaczego my, bardziej doświadczeni, apelujemy i piszemy oświadczenia po fakcie, zamiast nauczyć, jak chronić się przed oparzeniem? Róbmy kampanie, walczmy z hejtem systemowo. Tak jak zawstydzamy piratów drogowych. Ale to nas nie zwalnia z uczenia się zasady ograniczonego zaufania na drodze.

Kijem Wisły nie zawrócę, ale by chronić swoje emocje mam od prawie trzech lat wyłączoną możliwość komentowania na swoich kanałach. To, co działo się po śmierci mojego męża, przekroczyło wszystkie granice. Wyłączyłam też w większości możliwość wysyłania wiadomości, a tam gdzie można, powiadomienia są wyciszone. Czytam te wiadomości tylko, gdy muszę, i gdy jestem w odpowiednim nastroju. Zanim przejdę przez tę ulicę, trzy razy się upewniam, że jestem gotowa to przetrwać. Bo jeśli zginę na przejściu dla pieszych, co to za pocieszenie, że miałam pierwszeństwo?

R jak ryzyko

Wiadomo – Lindsey Vonn. Przed Igrzyskami nabawiła się poważnej kontuzji. Postanowiła ją zignorować. Nie udało się. Miała okropny wypadek na trasie. Przeszła trzy operacje. Dziś już z uśmiechem kontaktuje się ze światem i dziękuje za wsparcie. Wyliże się z tego. Nie bez kolejnych uszczerbków, ale się wyliże. Jak nikt wiedziała, czym ryzykuje i jakie mogą być tego konsekwencje. Poszła w to. Sama płaci cenę. To powinien być koniec dyskusji.

Iluż ludzi chce jednak po swojemu układać życie dojrzałej kobiecie. Iluż czuje się w obowiązku wyrazić swoją opinię. W takich sytuacjach nie mogę się nadziwić, jak ogromną trudność sprawia nam zrozumienie, że jesteśmy różni. Mamy różne potrzeby, różne systemy wartości, różnie rozumiemy świat i się w nim odnajdujemy. Gdyby Amerykanka nie potrafiła stawiać na szali wszystkiego w walce o marzenia, pewnie nigdy byśmy o niej nie słyszeli. To jest motor jej sukcesów sportowych. Kto nie ryzykuje, ten nie pije szampana. Jej tym razem butelka rozprysnęła się w drobny mak i ją poraniła, ale jestem pewna, że Lindsey jeszcze wielokrotnie wzniesie toast po sukcesie. Nawet jeśli to już nie będą sukcesy sportowe.

T jak tapeta

Dacie wiarę, że najwięcej czasu na tych igrzyskach spędzam na makijażu? Wiem, że jest co poprawiać, ale że dwie, trzy godziny każdego dnia? Przygotowanie do wejścia do studia to prawie dwie godziny na malowanie i włosy. Gdybym wiedziała, ze trzeba je tak długo układać, tobym się na Sinéad O'Connor zrobiła. A tu jeszcze przed każdym kolejnym wejściem na wizję 30 minut poprawek. Jeśli mam czas pobiegać w międzyczasie, to przed kolejnym studiem robi się wszystko od początku.

Panie makijażystki są przeurocze i profesjonalne. Jest Szwedka, Francuzka, Niemka i Australijka. Umilają czas jak to tylko możliwe. Fantastyczne jest to połączenie kultur w zrozumieniu żartów, w kibicowaniu różnym dyscyplinom sportu, w pułapkach językowych. Pokój makijażowy na pewno będę ciepło wspominać.

Nie marudzę. I żeby nie wyszło, że jestem jedynym takim dziwadłem w Cortinie: wczoraj w tym samym czasie co ja, malowane były alpejki. Tina Maze i Irene Curtoni. Też, jak ja, są na tych igrzyskach ekspertami Eurosportu. Pani ze Szwecji zapytała, jakie chcą loki. Dziewczyny się roześmiały, a Irene odpowiedziała: „Chcemy prosto! My byłyśmy narciarkami!".

I jak interes

Żal mi dziewczyn uprawiających kombinację norweską. Żal mi Joanny Kil, którą często widuję na treningach. Żal mi amerykanki Anniki Malaciński, jednej z czołowych zawodniczek, która mimo że od zawsze uprawiała z bratem ten sam sport, ogląda jego olimpijskie zmagania jako kibicka. To niepojęte. Trudno mi zrozumieć, że MKOl, który tyle mówi o równouprawnieniu i walce o prawa kobiet, w dwudziestym pierwszym wieku wprost nam przedstawia, że im się to [kombinacja norweska] po prostu nie opłaca. Facetów z rozpędu puszczą, bo tradycja. Choć też się nie opłaca. Ale w rozwoju kobiecej konkurencji już nie chcą pomóc.

To, że światowemu olimpizmowi już dawno rozjechały się drogi z ideą de Coubertina, wie każdy, kto interesuje się sportem. Wiemy, że to biznes. Ale jednak w wielu sprawach MKOl potrafi tak ładnie prezentować wzniosłość. Czym zawiniła kombinacja norweska, że pozostała jedyną konkurencją olimpijską, w której paniom mówi się, żeby wracały do garów?

N jak nowości

To dla mnie jedna z najważniejszych atrakcji ostatniego tygodnia igrzysk: narciarstwo wysokogórskie. Debiutant. To swoisty tor przeszkód na stromym odcinku stoku zjazdowego. Zawodnicy biegają zygzakiem po schodach, na nartach, bez nart, w mgnieniu oka ściągają foki, czyli pasy przyklejane na nartę na tę część wyścigu, gdy potrzebna jest przyczepność. A potem zjeżdżają slalomem. Teoretycznie mają nam w krótkim czasie pokazać wszystkie umiejętności potrzebne, by przemierzać szczyty Alp na nartach. Dla mnie to taki crossfit narciarski, albo biegówki na sterydach. Ma tyle wspólnego ze skialpinizmem co bieganie na czas po ścianie z prawdziwą wspinaczką. Ale jest super widowiskowe. Wymaga wytrzymałości, szybkości i zwinności. A i zabawy ze sprzętem to jakiś kosmos.

[*Od redakcji:* we wczorajszych zawodach indywidualnych Polacy odpadli w eliminacjach. Wyniki – na Sport.pl. Druga konkurencja – sztafeta par mieszanych – w sobotę.]

A jak awantury

Zacznijmy od draki dość błahej. O odzież. Szkoda, że temat ubrań zdominował pierwsze dni. Igrzyska to jedyny czas w ciągu czterolecia, gdy sportowcy dyscyplin w Polsce niepopularnych mogą się kibicom przedstawić. Mogą opowiedzieć o swoim sportowym życiu, o problemach, z jakimi się borykają, o specyfice konkurencji. A my musieliśmy się pokłócić, i to o krój kurtek. To nie jest fashion week, to święto sportu. Nie zauważyłam ani jednej uwagi od olimpijczyków na temat jakości i funkcjonalności dostarczonych strojów. To dla mnie wystarczający powód, by uznać, że są odpowiednie. Kropka.

Jest też spór bardzo poważny, o Władysława Heraskewycza, który został wykluczony przez MKOl z igrzysk. Skeletonista chciał startować w kasku, na którym są podobizny sportowców – ofiar wojny z Rosją. Nie próbuję sobie nawet wyobrazić ciężaru emocjonalnego, jaki dźwigają ukraińscy sportowcy. Władysław, moim zdaniem, mimo dyskwalifikacji, osiągnął cel. Trafił z przekazem pod najdalsze strzechy na ziemi. Wszystkie telewizje, które są na igrzyskach, robiły o nim materiał. Gdyby wystartował, zamieszania tak ogromnego na pewno by nie było. Każdy olimpijczyk powinien jednak znać kartę olimpijską. Przepisy są jasne. Igrzyska to nie czas na manifesty. Nawet najbardziej słuszne. Najbardziej wzruszające. Bo wyjątek zrobiony w dobrej sprawie może wyzwolić lawinę nie do zatrzymania. Lawinę, w której już nic nie będzie wzruszające, tylko dyktowane przez polityków. ●

Justyna Kowalczyk-Tekieli

• **Cały felieton na Sport.pl**

SPORT.PL
- **Radosław Leniarski: Dlaczego Mediolan schował igrzyska**
- **Snoop Dogg w końcu dostał Pieroguszkę**
- **Jak Lech i Jagiellonia wypadły w Lidze Konferencji**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

eprasa.pl c9d1359c24

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 20 lutego 2026 | Redaktor prowadząca **Beata Żurek**

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

Katowice

Coraz bliżej mieszkań na działce po kortach

Jeden z mieszkańców, wspierany przez aktywistów, odwołał się od decyzji prezydenta Katowic. A pierwsze pozwolenie na budowę uchylił wojewoda śląski. Spór o to, jak ma wyglądać to miejsce, ciągnie się od lat.

Przemysław Jedlecki

• **Pierwotna koncepcja zabudowy mieszkaniowej na działce po kortach tenisowych przy ul. Astrów w Katowicach** WIZ. MATERIAŁY OPAL MAKSIMUM

Murapol już przymierza się do budowy mieszkań pomiędzy siedzibą katowickiej prokuratury a stadionem AWF w Katowicach. Deweloper ogłosił, że w ramach projektu o nazwie Murapol Vita powstanie tu 348 mieszkań i 32 apartamenty inwestycyjne.

Osiedle powstanie na działce po kortach tenisowych „Baildon" im. Jadwigi Jędrzejowskiej przy ul. Astrów w Katowicach. Zostały zbudowane w 1927 roku jako polska odpowiedź na niemieckie organizacje sportowe w Katowicach.

W 1928 roku zorganizowano tu po raz pierwszy mistrzostwa Polski, a dwa lata później na kortach odbył się pierwszy turniej międzynarodowy. Tutaj rozegrano również mecz Pucharu Davisa. Polska wygrała wówczas z Danią. Po wojnie można było tu podziwiać Jadwigę Jędrzejowską, zdaniem wielu najlepszą polską tenisistkę wszech czasów.

Osiedle przy stadionie AWF i A4

Zanim jednak domy powstaną, trzeba zbudować drogę do działki. Kluczowa w tej sprawie jest decyzja, którą podjęły władze Katowic. 13 stycznia prezydent wydał tak zwany „zrid" czyli zezwolenie na realizację inwestycji drogowej.

Zrobił to na podstawie specustawy drogowej. To przepisy, które umożliwiają łatwiejsze przejęcie potrzebnych gruntów pod budowę dróg. – Przepisy stanowią istotne ułatwienia w przygotowaniu i budowie dróg – przyznają urzędnicy.

W tym konkretnym przypadku chodzi o budowę 70-metrowego łącznika od ul. Wita Stwosza do działki, gdzie Murapol chce postawić bloki.

Już w minionym roku Urząd Miasta wydał pozwolenie na budowę mieszkań w tym miejscu, ale Prokuratura Okręgowa w Gliwicach oprotestowała decyzję i wojewoda śląski ją uchylił. Powodem był brak dostępu do drogi publicznej.

W połowie roku wydano kolejne pozwolenie na budowę, a prokuratura ponownie je zaskarżyła. Sprawę nadal rozpatruje wojewoda.

Agnieszka Wojdowska ze stowarzyszenia Mieszkańcy dla Katowic, które od wielu lat śledzi losy działki po kortach mówi, że trudno jej zrozumieć, dlaczego miasto sięgnęło po specustawę. – Przecież chodzi tylko o budowę drogi dojazdowej do osiedla, a nie jakąś kluczową trasę – mówi.

Spory i dyskusje o inwestycje w miejscu dawnych kortów toczą się od dawna

Jej zdaniem, warunki w tym miejscu tego nie uzasadniają. – Ta ulica i tak jest w planie miejscowym. Wydaje się, że chodzi tylko o to, by wykorzystać grunty Skarbu Państwa pod budowę. Pomogliśmy jednemu z właścicieli garaży w złożeniu odwołania od ZRID do wojewody. Czekamy na rozstrzygnięcie – mówi Wojdowska.

Miasto nie komentuje odwołania. Sandra Hajduk, rzeczniczka Urzędu Miasta przekazała nam jednak, że budowa tej drogi jest „uzasadniona koniecznością zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej terenu przeznaczonego pod zabudowę usługowo-mieszkaniową".

Przypomina, że drogę wpisano też do planu zagospodarowania tej okolicy. – Ma zapewnić komunikację terenu z mieszkaniami wyłącznie do ul. Wita Stwosza, tym samym nie obciążając dodatkowym ruchem pojazdów ul. Astrów – przekazuje rzeczniczka i dodaje, że wpisanie drogi do planu nie wyklucza możliwości skorzystania ze specustawy drogowej.

Historia sporu

Spory i dyskusje o inwestycje w miejscu dawnych kortów toczą się od dawna. Chodziło również o teren stadionu AWF przy ul. Kościuszki.

Kilka lat temu władze AWF wpadły na pomysł, by sprzedać swój stadion. Uczelnia wystąpiła o tzw. decyzję środowiskową, która miała być pierwszym krokiem do uzyskania zgody na budowę tu mieszkań. Gdy mieszkańcy Katowic zaczęli protestować przeciwko budowie osiedla w tym miejscu, uczelnia mówiła, że przecież nic nie zamierza budować.

Jednocześnie petycję w obronnie stadionu podpisało ponad 1,6 tys. mieszkańców centrum Katowic, którzy uważają, że budowa kolejnego osiedla w miejscu rekreacji i sportu to zły pomysł. Argumentów było wiele, większość z nich dotyczyła dodatkowej liczby samochodów, hałasu czy wycinki drzew. Katowiczanie podkreślali, że w centrum miejsc do uprawiania sportu nigdy nie jest za wiele.

W efekcie AWF zrezygnował ze starań o warunki zabudowy stadionu przy ul. Kościuszki, a decyzją radnych katowicki urząd zaczął przygotowywać plan zagospodarowania miejscowego okolicy ul. Górnośląskiej oraz Kościuszki. Przy okazji wstrzymano również wydanie warunków zabudowy dla pobliskich terenów po kortach tenisowych.

Plan, który przyjęli radni ochronił stadion AWF. Na terenie kortów biurowce chciała zbudować spółka GC Investment. Plany pozostały jednak na papierze. Potem o budowie osiedla w tym miejscu myślała firma Opal Maksimum. Plan ograniczył jednak skalę zabudowy. Maksymalną wysokość budynków ustalono na pięć kondygnacji, ale od tej zasady jest odstępstwo. Można bowiem postawić dominantę o wysokości 8 kondygnacji (maksymalnie 32 metry) na powierzchni aż połowy zabudowy budynku.

Dojazd do mieszkań przy nowych kortach ma się odbywać m.in. od strony ul. Wita Stwosza, wykluczona jest droga dojazdowa przez stadion AWF.

eprasa.pl c9d1359c24

Nagroda im. Kazimierza Kutza

Wojciech Smarzowski: Robię

Wojciech Smarzowski został laureatem szóstej edycji Nagrody im. Kazimierza Kutza. – Śląsk jest dla mnie ciekawym tematem – powiedział reżyser.

Marta Odziomek-Pawlikowska

Śląskość to stan umysłu. To coś fajnego w tym sensie, że mamy skomplikowaną historię, jesteśmy otwarci na świat. Bądźmy dumni, że tu mieszkamy, czy godomy, czy też nie godomy po śląsku – mówił Robert Talarczyk, prowadzący galę.

Przypomniał, że nagroda powstała, aby przede wszystkim imię Kazimierza Kutza szło w świat i żeby łączyć pozornie odległe światy: sztuki, polityki i lokalności. A sama nagroda powinna honorować osoby, które w jakiś sposób przypominają osobę Kutza i łączą sztukę z obywatelską postawą oraz szacunkiem dla lokalności.

NAGRODA DLA WOJCIECHA SMARZOWSKIEGO

Zwycięzcę kapituła Nagrody im. Kazimierza Kutza ogłosiła w miniony poniedziałek nieprzypadkowo, bo wtedy jej patron obchodziłby 97. urodziny. Gala odbyła się w Teatrze Śląskim w Katowicach. Laureat otrzymał czek na 50 tys. zł oraz statuetkę stworzoną przez Ksawerego Kaliskiego według projektu Erwina Sówki.

Sylwetkę nominowanego przedstawiła profesor Krystyna Doktorowicz. Podkreśliła, że Wojciech Smarzowski perfekcyjnie łączy sztukę z głębokim przesłaniem. Posiada talent i odwagę swoistą tylko dla wielkich artystów.

Laudację na cześć laureata również wygłosił Robert Talarczyk, dyrektor Teatru Śląskiego. Nazwał w niej Smarzowskiego reżyserem totalnym. Człowiekiem, który nie boi się dotykać ran i ich rozdrapywać. Spadkobiercą filozofii Kutza, wedle którego sztuka miała uwierać.

– To zaszczyt, że jestem tu, gdzie jestem. Dwa razy w życiu spotkałem Kazimierza Kutza. Pierwszy był wtedy, gdy wręczał mi Laur Konrada podczas festiwalu Interpretacje w Katowicach. Drugi, gdy moi producenci poprosili Kutza, by przeczytał scenariusz mojego pierwszego „Wesela". Powiedział: „Dobre, kur...a, robić" – mówił Wojciech Smarzowski ze sceny.

• **Wojciech Smarzowski odebrał w poniedziałek w Katowicach Nagrodę im. Kazimierza Kutza**

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

SZTUKA POWINNA PROWOKOWAĆ

– Robię filmy o tym, co mnie boli czy uwiera w tej otaczającej rzeczywistości. Uważam, że sztuka powinna prowokować, ale jeżeli chodzi o filmy, to oglądam je przede wszystkim dla emocji. Muszę rozumieć, dlaczego postać robi to, co robi. To jest

Nagroda im. Kazimierza Kutza

Laudacja dla Wojciecha Smarzowskiego wygłoszona przez Roberta Talarczyka

Szanowni Państwo, Wysoka Kapituło, Drodzy Goście,

Spotykamy się dziś, by uhonorować artystę, którego twórczość nie pozwala na obojętność. Kazimierz Kutz mawiał, że sztuka musi „uwierać". Nie ma być dekoracją. Nie ma być ładną opowieścią do snu. Ma prowokować, wytrącać z wygody. Ma wyrastać z prawdy o człowieku – nawet jeśli ta prawda jest brudna, bolesna i skrzętnie zamiatana pod dywan narodowych mitów.

Dzisiejszy Laureat jest – w tym sensie – najwierniejszym spadkobiercą tej filozofii. Choć idzie własną drogą. Bez manifestów. Bez deklaracji. Z kamerą ustawioną tam, gdzie inni woleliby nie zaglądać. Kiedy myślimy o jego kinie, nie przychodzą nam do głowy ładne kadry. Przychodzi nam do głowy napięcie. Ciężar. Emocjonalny wstrząs. To nie są filmy, które się „ogląda". To są filmy, przez które się przechodzi.

Jego kamera nie jest chłodnym obserwatorem. Jest narzędziem. Czasem jak skalpel, który rozcina tkankę społeczną. Czasem jak reflektor, który nagle zapala się w ciemnym pomieszczeniu. A czasem jak lustro, którego nie da się stłuc ani zasłonić. Bo w tych filmach przeglądamy się my wszyscy. W jego opowieściach odbija się społeczeństwo – ze swoimi traumami i ze swoimi kompleksami. Z historią, która wciąż pulsuje pod skórą. Z pamięcią, której nie udało się zagłuszyć.

Od lat obserwujemy, jak z bezkompromisową precyzją demontuje mechanizmy zła. Czy to w roztańczonym, dusznym „Weselu", gdzie alkohol i ambicja mieszają się z frustracją. Czy w krajobrazie naznaczonym historią, która wciąż krwawi. Czy w murach prywatnych domów, które miały chronić, a stawały się więzieniem. Zawsze interesuje go moment pęknięcia.

Ten moment, w którym człowiek przestaje być bohaterem własnej opowieści, a staje się jej ofiarą lub sprawcą. I zawsze zadaje to samo pytanie: jak do tego doszło? To kino nie oskarża z łatwością. Ono bada. Rozkłada na czynniki pierwsze. Szuka źródła. Szuka odpowiedzialności. A odpowiedzialność – w jego świecie – nigdy nie jest zbiorowa i bezosobowa. Zawsze ma twarz.

W swojej najnowszej wypowiedzi artystycznej – „Dom dobry" – Laureat wraca do przestrzeni najbardziej intymnej. Do domu, ale nie do domu jako symbolu. Nie do domu jako dekoracji, ale do domu, w którym mieszka wielu z nas. Pod pozorem codziennej rutyny, pod warstwą czułych słów i wspólnych posiłków, rozgrywa się dramat cichy, a przez to najgroźniejszy. „Dom dobry" stawia pytanie, czy dobro można zadekretować. Czy wystarczy je nazwać, by stało się rzeczywistością. Kiedy troska staje się kontrolą, a miłość zamienia się w przemoc. Kiedy milczenie jest pierwszym sojusznikiem zła.

To film o mechanizmach. O tym, jak łatwo usprawiedliwiamy własne decyzje, jeśli robimy to „dla dobra". Szczególnie własnego. I znów – reżyser nie moralizuje. Nie podsuwa gotowych odpowiedzi. Zostawia widza z pytaniem, które wraca jeszcze długo po wyjściu z kina: czy mój dom jest „dobry", a może po raz kolejny zobaczyłem siebie w lustrze, które stawia przede mną reżyser? To właśnie ta intymność sprawia, że film jest tak bolesny. Bo nie możemy go odesłać do historii. Nie możemy powiedzieć: to było kiedyś, to było gdzie indziej. To dzieje się tu. I teraz.

Choć nagroda, którą dziś wręczamy, ma swoje korzenie tutaj – na Śląsku – jej sens jest szerszy. Kazimierz Kutz cenił ludzi, którzy „stoją o własnych siłach". Którzy nie kłaniają się modom. Którzy nie szukają wygodnej akceptacji. Dzisiejszy Laureat od lat jest wierny tej maksymie. Nie szuka bezpiecznych tematów. Nie łagodzi tonu, gdy robiło się niewygodnie. Nigdy nie wycofywał się pod naporem krytyki. Jest w nim ta sama przekora, którą miał Kutz. Ta sama niezgoda na uproszczenia. Ta sama wiara w aktora – bo jego kino jest przecież teatrem wielkich ról. Aktorzy w jego filmach nie grają postaci. Oni przechodzą przez graniczne doświadczenia. To twórca, który ufa, że prawda rodzi się z napięcia. Z ryzyka. Z przekroczenia. Mówi się o nim, że jest pesymistą. Ale czy artysta, który z taką determinacją szuka prawdy, może być nihilistą? W jego twórczości jest głęboka wiara w to, że nazwanie zła po imieniu jest pierwszym krokiem do jego oswojenia. Że tylko to, co wypowiedziane, może zostać przepracowane.

To nie jest kino rozpaczy. To jest kino odpowiedzialności. Jego warsztat jest surowy i precyzyjny. Montaż nie służy ozdobie. Muzyka nie służy wzruszeniu dla samego wzruszenia.

Światło nie służy estetyce. Wszystko podporządkowane jest jednemu celowi: wywołać wstrząs, który nas, widzów, obudzi. To twórczość totalna. Pochłaniająca. Często niewygodna. Czasem bolesna. Ale zawsze uczciwa. Bo uczciwość jest tu słowem kluczowym. Uczciwość wobec widza. Uczciwość wobec historii. Uczciwość wobec samego siebie.

Szanowni Państwo, Nagroda im. Kazimierza Kutza trafia dziś w ręce człowieka, który nie boi się dotykać ran i ich rozdrapywać. Który udowodnił, że kino może być sumieniem wspólnoty. Który swoją postawą pokazuje, że bycie artystą nie jest zawodem – jest odpowiedzialnością. Za bezkompromisowość. Za odwagę w przełamywaniu tabu. Za konsekwencję w budowaniu własnego języka. Za to, że nie pozwala nam spać spokojnie. Za to, że zmusza nas do patrzenia, choć wolelibyśmy odwrócić wzrok.

Z ogromną dumą i zaszczytem ogłaszam, że laureatem Nagrody im. Kazimierza Kutza zostaje Wojciech Smarzowski. ●

1KA

eprasa.pl c9d1359c24

filmy o tym, co mnie boli

• **Grażyna Bułka została honorowym Ambasadorem Śląska**

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Alojzy Lysko także otrzymał tytuł honorowego Ambasadora Śląska**

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

dla mnie najważniejsze – mówił Wojciech Smarzowski podczas spotkania z mediami.

Wspominał, że jako młody widz lubił kino akcji, potem jednak zaczął szukać w nim znaczeń. – W przypadku Kutza te znaczenia od razu przekładają się na historię – powiedział reżyser. W planach ma dwa kolejne filmy. – Są dwa tematy, dość bliskie. Słowian, których przygotowuję od wielu lat, czyli film o początkach państwa polskiego i film o eutanazji po polsku – mówił Smarzowski.

– Zrobiłem już film o Mazurach, zrobiłem o Żydach, ale też o Wołyniu. I teraz mam w głowie wątek, który będzie dotyczył Śląska. Jestem w trakcie dokumentacji, która zawsze zabiera mi najwięcej czasu – dodał Smarzowski.

WYJĄTKOWI HONOROWI AMBASADORZY ŚLĄSKA

Podczas poniedziałkowej gali po raz czwarty wręczono także nagrodę honorową Ambasador Śląska. Tytułem uhonorowano tym razem dwie osoby: aktorkę Grażynę Bułkę i pisarza oraz pedagoga, Alojzego Lyskę. Laudację na ich cześć wygłosił profesor Andrzej Gwóźdź.

– To oni właśnie łączą od lat w jedno sztukę i los Śląska z zaangażowaniem społecznym: „dzioucha z Lipin" (jak sama mówi o sobie) Grażyna Bułka i Alojzy Lysko, „mój bojszowiok", jak pisał o nim patron nagrody. „Mój", bo z Bojszów, tej „wspaniałej wsi", pochodziła babka Kutza. Bułka i Lysko zasłużyli ex aequo na tytuł Ambasadora Śląska – mówił prof. Gwóźdź.

Podkreślał, że tegoroczni wyróżnieni to niezwykłe osobistości i piękne umysły. Znakomici ambasadorowie, rozpoznawalni, przyczyniający się do tworzenia wspaniałej aury wokół Śląska i propagatorzy języka śląskiego, w którym potrafią wyrażać swoje uczucia.

– Kto by pomyślał, że ta wygadana i głośna Grażyna zapomniała języka w gębie ze wzruszenia. Bo tak, wzruszyłam się bardzo! Mam jednak ze sobą w odwodzie postacie, które gram – śląskie kobitki, z którymi idę przez świat. Alojzowi dziękuję za to, że dał mi taki wspaniały prezent w postaci Hanki. Tak sobie pomyślałam, że gdyby moja mama i tata zobaczyli tę moją 64-letnią drogę... Naprawdę można się urodzić w Lipinach i dotrzeć tam, gdzie teraz jestem ja! – mówiła wzruszona Grażyna Bułka.

– W dobie paskudnego hejtu miło słyszeć słowa, że człowiek czegoś tam dokonał w tym życiu. Od stu lat na katowickim rynku stoi niezwykły obiekt. Ja go nazywam Górnośląską Świątynią Muz. Wtapia się w główny nurt życia duchowego naszego regionu, aby być blisko ludzi. W ostatnich latach muzy tu zamieszkujące zaczęły mocniej manifestować swoją energię duchową. Czy stało się tak za sprawą niezwykłej postaci Kazimierza Kutza? Trudno przesądzić. Pragnę jednak zwrócić uwagę na pewien zbieg okoliczności – Kazimierz Kutz z rocznika 1929, rodem z Szopienic był ołowianym dzieckiem. Mógł wyrosnąć albo jako ktoś wielki, albo życiowy niedorajda. Stał się genialnym twórcą. A tytuł przyjmuję jako swoje naczelne zadanie – wspierać tradycyjne wartości górnośląskie – dziękował ze sceny Alojzy Lysko.

Nagrodę im. Kazimierza Kutza ustanowiono w 2020 roku z inicjatywy Marcina Krupy, prezydenta Miasta Katowice, Ryszarda Koziołka, JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego i Roberta Talarczyka, dyrektora Teatru Śląskiego. Po raz pierwszy została wręczona w 2021 roku i otrzymała ją Anna Dymna. Kolejnymi laureatami zostali: Szczepan Twardoch, Maja Kleczewska, Agnieszka Holland i Adam Michnik.

Rok później kapituła postanowiła wręczać także tytuł Ambasadora Śląska. W tym gronie znaleźli się wcześniej: Tadeusz Sławek, Jerzy Buzek, Jan Olbrycht i Joanna Wnuk-Nazarowa.

Nominowanych do Nagrody im. Kazimierza Kutza, a następnie laureata bądź laureatkę wybiera kapituła. Tworzy ją 16 osób związanych z naszym regionem: Halina Bieda, Antoni Cygan, Krystyna Doktorowicz, Andrzej Gwóźdź, Jerzy Illg, Aleksandra Klich, Dariusz Kortko, Ryszard Koziołek, Krzysztof Kraus, Marcin Krupa, Olgierd Łukaszewicz, Ewa Niewiadomska, Jacek Siebel, Edyta Sytniewska, Iwona Świętochowska-Kutz i Robert Talarczyk (przewodniczący).

W tym roku nominowani do Nagrody im. Kazimierza Kutza byli także: Monika Braun, Krzysztof Czyżewski, Ryszard Kaczmarek oraz duet Katarzyna Sobańska i Marcel Sławiński. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34420857

Obwieszczenie syndyka o sprzedaży z wolnej ręki

Syndyk upadłego Andrzeja Małysiaka prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Instalatorswo Sanitarne i Gazowe Andrzej Małysiak w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w Pszczynie ogłasza o sprzedaży z wolnej ręki ruchomości upadłego. Przedmiot sprzedaży:

koparka Volvo EC240 NLC rok prod. 2001 (nie działająca) za cenę wywoławczą nie niższą niż 22.500,00 zł netto + VAT (60% ceny oszacowania); wadium wynosi 2250,00 zł;

Oferty należy składać w zamkniętych podwójnych kopertach w Kancelarii Radcy Prawnego Jarosław Wieczorek ADVERSARIUS ul. Ligonia 30/3, 40-036 Katowice (biuro syndyka) w terminie do dnia 12.03.2026r., g. 16:30 z dopiskiem na kopercie „Przetarg na ruchomości ISIG Małysiak". Oferenci mogą zapoznać się z przedmiotem przetargu, regulaminem sprzedaży, wycenami po uprzednim umówieniu się z syndykiem pod nr tel. 504 096 476 (dokumenty będą wysyłane po uprzednim mejlu na **jwieczorek@adversarius.pl**). Otwarcie ofert nastąpi we wskazanej wyżej Kancelarii w dniu 12.03.2026r., g. 16:45.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34420837

Obwieszczenie syndyka o sprzedaży z wolnej ręki

Syndyk upadłego Leszka Witosza, osoby fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej, zam. w Jankowicach gmina Pszczyna, ogłasza o sprzedaży z wolnej ręki nieruchomości upadłego. Przedmiot sprzedaży: prawo własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej (łąki) stanowiącej działki nr 532/430 i 533/431 położonej w Grzawie (gmina Miedźna, powiat pszczyński) o powierzchni łącznej 0,2760 ha, dla której Sąd Rejonowy w Pszczynie prowadzi księgę wieczystą nr KA1P/00019791/4; cena wywoławcza: 11.528,00 zł netto (80% ceny oszacowania).

Oferty spełniające warunki regulaminu sprzedaży należy składać w zamkniętych podwójnych kopertach w Kancelarii Radcy Prawnego Jarosław Wieczorek ADVERSARIUS ul. Ligonia 30/3, 40-036 Katowice (biuro syndyka) w terminie do dnia 12.03.2026r. g. 16:30. z dopiskiem na kopercie „Oferta dot. nieruchomości L. Witosz". Oferenci mogą zapoznać się z przedmiotem sprzedaży, regulaminem sprzedaży, wycenami po uprzednim umówieniu się z syndykiem pod nr tel. 504096476 (dokumenty będą wysyłane po uprzednim mejlu na jwieczorek@adversarius.pl). Otwarcie ofert nastąpi we wskazanej wyżej Kancelarii w dniu 12.03.2026 r., g. 16:45.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34414054

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI
tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

1KA

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34421265

Burmistrz Miasta Czeladź

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 1145 ze zm.) informuje, że na tablicy ogłoszeń, II piętro (poziom 4) w Urzędzie Miasta Czeladź ul. Katowicka 45 od 20 lutego 2026 r. do 13 marca 2026 r. wywieszony został do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości:

- **nr 11/2026** dotyczący zbycia w drodze przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomości lokalowej nr 1 przy ul. Strzeleckiej 16 w Czeladzi. Z własnością nieruchomości związany jest udział wynoszący 5/12 w częściach wspólnych budynku oraz działce gruntu oznaczonej numerem 6943 obręb Czeladź (dotychczasowy numer działki 174/1 arkusz mapy 30) o powierzchni 0,0450 ha

eprasa.pl c9d1359c24

Atrakcyjne miejsca

Najpiękniejsza wioska w Europ nie chce być na liście UNESCO

• **Górska wioska Vlkolínec jest popularna wśród turystów** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Vlkolinec to miejsce, w którym czas się zatrzymał. Ściągają tutaj turyści z całego świata. Głośno zrobiło się teraz o tym, że mieszkańcy nie chcą być turystycznym zoo. Pojechaliśmy dowiedzieć się, o co chodzi.

Ewa Furtak

Droga do wsi Vlkolínec, uważanej za najpiękniejszą na Słowacji, pnie się stromo. Pasmo Wielkiej Fatry należy do najbardziej dzikich grup górskich u naszych południowych sąsiadów, utworzono tutaj park narodowy.

Choć to dopiero połowa lutego, w słowackich górach jest już wiosennie. Szczyty Wielkiej Fatry wyglądają jeszcze jak przyprószone cukrem pudrem, ale niżej są już tylko resztki topniejącego śniegu. Po drodze z Polski mijaliśmy kilka ośrodków narciarskich, jeszcze są czynne, ale na trasach tłoku już nie ma. Na jednym ze stoków widzieliśmy tylko kilka osób.

TURYŚCI NAWET Z JAPONII

Mijamy znak ostrzegający przed możliwym spotkaniem z niedźwiedziem, według szacunków w Wielkiej Fatrze żyje około 100-150 tych zwierząt. Najwyższym szczytem całego pasma jest Ostredok, który ma 1592 m n.p.m. Ze względu na rozległe, górskie łąki Wielka Fatra bywa porównywana do polskich Bieszczad. Są tutaj szlaki, ale ruch turystyczny jest znacznie mniejszy niż np. w słowackich Tatrach, nie mówiąc o Beskidach.

Osad tu mało, Vlkolínec na południowych zboczach Sidorova jest wyjątkiem. Wioska to grupa tradycyjnych, drewnianych domów. Ze względu na unikatową architekturę w 1993 roku została wpisana na listę UNESCO.

O ukrytej w górach wiosce zrobiło się niedawno głośno za sprawą brytyjskich dziennikarzy. Twierdzą, że wpisanie jej na listę UNESCO zamieniło życie mieszkańców w koszmar. – Jesteśmy zmiażdżeni przez tłumy, zasady i globalną uwagę, które odebrały nam prywatność, godność i wszelkie poczucie normalnego życia – mówili cytowani przez www.mirror.co.uk.

Jeden z mieszkańców powiedział dziennikarzom, że UNESCO zmieniło wioskę w turystyczne zoo. Narzeka, że wpis na listę wiąże się także z różnymi ograniczeniami. – Nie wolno nam już hodować zwierząt, sadzić roślin ani nawet swobodnie naprawiać własnych domów. Trudno uwierzyć, że teraz każdy gwóźdź, deska i dachówka muszą być zatwierdzone. Tytuł, który miał uratować naszą wioskę, jprowadzi ją ku upadkowi – mówił.

Wybraliśmy się w słowackie góry, by porozmawiać o tym z mieszkańcami i sprawdzić, czy rzeczywiście turyści są tutaj niemile widziani.

Co roku Vlkolínec odwiedza nawet 100 tys. osób. Przyjeżdżają tutaj ludzie z całego świata, bardzo wielu Czechów, Słowaków, Węgrów, ale zdarzają się nawet grupy z Japonii. Jednak luty nie jest sezonem na zwiedzanie. W czwartkowe południe, gdy pięliśmy się w górę, minęły nas tylko trzy samochody, jeden na słowackich numerach rejestracyjnych i dwa kolejne, należące zapewne do turystów, bo jeden na czeskich, a drugi na polskich numerach rejestracyjnych. Na wąskiej drodze trudno się wyminąć. Potem w wiosce spotykamy jeszcze szkolną wycieczkę oraz kilkuosobową grupę mężczyzn, którzy zeszli z gór.

Dojeżdżamy do miejsca, w którym turyści muszą zostawić samochody; jest to parking w polach. Za bilet wstępu do wioski trzeba zapłacić 4-8 euro. Wycieczka grupowa z przewodnikiem mówiącym w języku angielskim kosztuje 20 euro, ale kasy biletowe są nieczynne.

CZAS SIĘ ZATRZYMAŁ

Vlkolínec administracyjnie wchodzi w skład miasta Rużomberk. Pierwsze wzmianki o istnieniu wioski pochodzą jeszcze z XIV wieku. Wielką wartością tego miejsca jest oryginalna, XIX -wieczna architektura z drewnianymi chałupami postawionymi na malutkich działkach przez pasterzy i drwali. Domy z bali zbudowano z pni drzew iglastych pokrytych kolorową gliną, a ich fundamenty są z kamienia. W wiosce zachowała się drewniana dzwonnica z 1770 roku. Są tutaj także m.in. stajnie i stodoły, łącznie ponad 40 obiektów. Vlkolínec ma też kościół pod wezwaniem Nawiedzenia Marii Panny z 1875 r. i murowaną szkołę z końca XIX w. Zachowała się też studnia z kołowrotem z 1860 roku.

Pasmo Wielkiej Fatry należy do najbardziej dzikich grup górskich u naszych południowych sąsiadów, utworzono tutaj park narodowy

Mieszkańcy Vlkolínca przez lata żyli trochę odizolowani od świata. Elektryczność została tutaj doprowadzona dopiero w 1956 roku, do wioski nie docierały architektoniczne nowinki. „Podobny zestaw oryginalnych domów nie zachował się w całej Europie Środkowej, co czyni Vlkolínec wyjątkowym" – czytamy na stronie skansenu.

26 stycznia 1977 roku rząd Czechosłowacji ogłosił Vlkolínec rezerwatem zabytków architektury ludowej. Kolejnym krokiem było właśnie wpisanie na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO podczas kongresu w Cartagenie, w Kolumbii.

Wielkim atutem wioski jest to, że nadal jest zamieszkana, choć stali mieszkańcy to ledwie kilkanaście osób. Zostawiamy samochód i idziemy pod górę, w stronę pierwszych zabudowań. Wejścia na posesje tych domków, które są jeszcze zamieszkane, są zagrodzone, a na płotach wiszą tabliczki zakazujące wstępu.

TE SAME PYTANIA

Na jednym z domków widzimy także zakaz fotografowania. Mieszka tutaj Anton. Zgadza się porozmawiać. Czy jest za tym, żeby usunąć wioskę z listy UNESCO? – Znalazłem 80 przypadków z całego świata, gdzie ludzie mają dość UNESCO z powodu nawału turystów – mówi Anton.

Opowiada, że turyści ściągali do wioski od zawsze. Ale kiedyś byli to zupełnie inni ludzie. Okolica jest niezwykle malownicza, więc artyści przyjeżdżali tutaj na plenery malarskie i fotograficzne. Do wioski przyjeżdżali także zainteresowani etnografią i kulturą pasterską, mieli szacunek do starszych, notowali i nagrywali ich opowieści. Nikt nie miał nic przeciwko takim odwiedzinom.

1KA

eprasa.pl c9d1359c24

ie

Dzisiaj przyjeżdżają zupełnie inne osoby. Często w ogóle nie interesuje ich drewniana architektura czy kultura pasterska, po prostu usłyszeli, że to modne miejsce. Niektórzy hałasują, nie szanują prywatności mieszkańców.

– Turyści w kółko mnie pytają, jak się tutaj żyje. Mogę odpowiedzieć raz, drugi, trzeci, czwarty, ale ile jeszcze? – mówi nam Anton.

Mężczyzna przynosi z domu album z rodzinnymi zdjęciami. Pokazuje, jak wyglądało jeszcze kilkadziesiąt lat temu życie wioski. Miała wtedy około 300 mieszkańców. Ludzie ciężko pracowali, uprawiając tarasowe pola wokół miejscowości. Ale był też czas na zabawę. – Zabiliśmy barana, była uczta – pokazuje na zdjęciu Anton.

Na innych zdjęciach widać kościelne uroczystości, sianokosy, szatkowanie kapusty. – Gdzie podziali się ci wszyscy ludzie? – pytamy Antona. – Większość leży na naszym cmentarzu – mężczyzna pokazuje ręką, gdzie mamy iść, jeśli chcemy zobaczyć to miejsce.

Za to, że dawnego świata już nie ma, obwinia właśnie UNESCO, bo nikt nie chce żyć w skansenie. Ale nawet on nie jest całkowicie przeciwny turystom. Po prostu, jest oburzony tym, jak niektórzy z nich się zachowują.

NA RATUNEK PRZED BEZMYŚLNĄ ZABUDOWĄ

Vlkolínec ma ochotniczą straż pożarną, galerię obrazów, restaurację i kawiarnię. Restauracja jest akurat nieczynna, ale w kawiarni urządzonej w malutkiej, drewnianej chałupie za barem stoi Slavomir. Także mieszkaniec wioski. – Turyści przyjeżdżają do nas głównie latem, teraz jest pusto – mówi, przygotowując dla nas kawę i czekoladę na gorąco.

Slavomir mówi nam, że wpis na listę UNESCO wiąże się z różnymi ograniczeniami. Ale gdyby nie to, napór turystów byłby jeszcze większy i bardziej niekontrolowany. – Nie wyobrażam sobie, że Vlkolínec znika z tej listy. Teraz wioska jest chroniona przed chaotyczną zabudową, a wtedy momentalnie zaczęłyby powstawać wokół letniskowe bungalowy. Wąska droga przez wieś stałaby się dostępna dla wszystkich samochodów. To byłby dopiero dramat – mówi nam Slavomir.

Nie tylko on zarabia na turystach. W innym domu (tzw. Dom UNESCO) jest ekspozycja pokazująca historię wsi. Pracuje tu Barbara. Dojeżdża codziennie i mówi nam, że w opowieściach o problemach stwarzanych przez turystów jest dużo przesady. – Sezon jest w zasadzie tylko latem – mówi.

W budynku o nazwie Rolnický dom można zobaczyć, w jakich warunkach mieszkali kiedyś tutaj ludzie. Chata wygląda, jakby dopiero co wyszli z niej mieszkańcy. Są tam meble, sprzęty gospodarstwa domowego, religijne obrazy. Obok jest sklepik z pamiątkami. Muzeum jest teraz zamknięte, ale Pavel, który pracuje w muzeum, gdy nas widzi, przychodzi z kluczami. – Otworzę, jeśli chcecie zobaczyć, co jest w środku – mówi z uśmiechem.

Pavel codziennie dojeżdża do wioski. Gdy dowiaduje się, że jesteśmy dziennikarzami z Polski, prosi, żebyśmy napisali, że warto odwiedzić Vlkolínec, bo to piękne, gościnne miejsce. – Nie piszcie, że nie chcemy tutaj turystów, bo to nieprawda – mówi.

Wystawa

Magia beboków Grzegorza Chudego

Na klopsztandze na Nikiszowcu, w okienku tramwajowej „siódemki", a nawet pędzące przez centrum stolicy. Pierzińskie Beboki od dekady buszują po akwarelach Grzegorza Chudego. Najciekawsze z nich można oglądać w „Galerii pod łukami" Miejskiego Domu Kultury Ligota w Katowicach.

Łukasz Karkoszka

„Uwożej, bo cie bebok weźnie!" – to ostrzeżenie wielu z nas w dzieciństwie traktowało całkiem serio. Dziś kudłate, czarne stwory wyszły z szafy strachów i na dobre zadomowiły się w śląskim krajobrazie, zwłaszcza te, które Grzegorz Chudy od dziesięciu lat ożywia na swoich akwarelach.

– Beboki to tak naprawdę realizacja pomysłu mojej córki, która stwierdziła, że te stwory wcale nie są straszne, tylko miłe, a jedynie udają groźne, żeby ludzie dali im święty spokój – mówi Grzegorz Chudy.

Z czasem te sympatyczne postaci stały się dla niego sposobem na pokazanie miasta w zupełnie nowym świetle. – To także sposób na opowiedzenie o tym, jak postrzegam otaczający nas świat, oczywiście z przymrużeniem oka. Odbijają się w nich moje przemyślenia i krytyczne spojrzenie na współczesną rzeczywistość, zarówno tę realną, jak i wirtualną. Przyjmują formę lekkiej satyry, która zamiast wywoływać nerwowość, częściej prowokuje do uśmiechu – dodaje Chudy.

Śląsk bywa nieoczywisty

I rzeczywiście autor prac umieszcza sympatycznie stworki na tle najbardziej rozpoznawalnych miejsc regionu, nadając im przy tym odrobinę magii. Beboki zaglądają więc do studni na rynku w Tarnowskich Górach, serfują na fali w Rydułtowach, żeglują po stawie Trzewiczek w katowickim Janowie, a nawet szpanują w eleganckich wozach przed Teatrem Śląskim. Każda scena to mała przygoda, która łączy lokalny koloryt z fantazją.

– Śląsk w moich pracach bywa nieoczywisty – nie zawsze taki, jaki jest naprawdę, lecz taki, jakim ja go widzę. Beboki choć mieszkają w Katowicach, często wyruszają ze mną w świat, na przykład do Warszawy – mówi artysta. – Bardzo ważna jest dla mnie również praca ukazująca te sympatyczne stwory w Charkowie. Przeprowadzają tam akcję „Control Z", próbując symbolicznie cofnąć to, co dzieje się w Ukrainie. Grafiki zostały przeznaczone na pomoc uchodźcom zza naszej wschodniej granicy. Beboki potrafią rozśmieszyć, ale mogą również pomagać i angażować się w sprawy naprawdę istotne dla świata – podkreśla.

Na wystawie znalazły się najlepsze akwarele, które powstały na przestrzeni ostatniej dekady. Po raz pierwszy publicznie pokazane zostały także prace z cyklu „Bebok codzienny". To krótkie, satyryczne, niemal memiczne rysunki: proste w formie, ale niosące mocny i ważny przekaz.

• **Jedna z akwareli z bebokami** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Autor umieszcza sympatycznie stworki na tle najbardziej rozpoznawalnych miejsc regionu, nadając im przy tym odrobinę magii

– Beboki są o tyle wyjątkowe, że bawią zarówno dzieci, jak i dorosłych – podkreśla Grzegorz Chudy. – Najmłodsi cieszą się ich sympatycznym wyglądem, a dorośli odnajdują w nich wiele treści i aluzji. Fani popkultury też będą mieli frajdę, bo w moich pracach można znaleźć odwołania do różnych dzieł sztuki, filmów czy seriali. Skojarzenia z „Peaky Blinders" albo „Gwiezdnymi wojnami" będą jak najbardziej słuszne – dodaje z uśmiechem.

To nie żarta, to atrakcja

Beboki stały się też już jednym z symboli Katowic. Figurki rozsiane po całym mieście tworzą swoisty szlak małych, psotnych bohaterów. Jest ich już 82, a każda nawiązuje do konkretnego miejsca, instytucji, firmy albo lokalnej historii. Spotkamy więc Hajera, Szperhoka – mistrza kluczy i zamków, Hercklekotka – studenta Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, czy Ecika – specjalistę od prawa. Każdy z nich dodaje miastu odrobinę humoru, charakteru i śląskiego ducha.

– Myślałem, że Beboki będą tylko formą żartu. Nie przypuszczałem, że wyjdą z akwarel na ulice i staną się tak sympatyczną miejską atrakcją – przyznaje autor.

Już niedługo trafią również na karty książki, nad którą obecnie pracuje ich pomysłodawca.

– Napisałem i zilustrowałem opowieść dla dzieci – po polsku i po śląsku – odsłaniającą, co dzieje się w świecie Beboków w grudniu i jak wygląda nasza codzienność widziana ich oczami. Śląskie dialogi dopracowuje obecnie Grzegorz Kulik, dbając o ich autentyczne brzmienie. Premiera zaplanowana jest na październik – podkreśla twórca.

Wystawę „Te pierzińskie beboki!" można oglądać w „Galerii pod łukami" Miejskiego Domu Kultury Ligota do 28 lutego. Wstęp wolny.

eprasa.pl c9d1359c24

Laski koło Bolesławca

Ziemia usłana dziurami

Ludzie przyjeżdżają oglądać „gejzery", a miejscowi obawiają się o swój dobytek. BL40 sięga 150 metrów.

Wojciech Todur

• **„Gejzer" w Laskach w zimowej odsłonie** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W Laskach – niewielkiej wsi położonej w gminie Bolesław – nauczyli się żyć „za pan brat" z wodą. A to za sprawą rzeki Białej, lewego dopływu Białej Przemszy, do której odprowadzano wody kopalniane, utrudniające zdobywanie w tym regionie srebra i ołowiu.

Woda wartko płynęła do Lasek za sprawą Sztolni Ponikowskiej. Tej – wraz z postępującą eksploatacją rud – przybywało. Rzeka występowała więc z brzegów, tworząc mokradła. W latach 50. XX wieku na podmokłym terenie utworzono groble i zapory. Te spiętrzyły wodę na tyle, że powstało dziewięć stawów. Mocno zabiegał o to pochodzący z Lasek Henryk Czerniak, w czasie wojny żołnierz AK, a później działacz społeczny i kulturalny.

Obecnie do Lasek nie trafia się już tylko po to, żeby pospacerować leśnymi ścieżkami wijącymi się między urokliwymi stawami. Teraz przyjeżdża się tam także „na gejzery".

Józef Niewdana, geolog i były pracownik Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław" w Bukownie opowiada nam, że otwory, którymi tryska dziś woda zaczęto wiercić w latach 50.. – To były działania, których celem było rozpoznanie złoża. Przyjechały wiertnice. Montowano kolejne żerdzie i wgryzano się w głąb. Laski mają ciekawą strukturę geologiczną. Bo to i iły, dolomity, triasowe wapienie. Wiercono do spągu złoża [dolna granica pokładu surowca – przyp. red.]. Różnie. Na 100, 150 i 200 metrów. Otworów powstało dużo. Wiercono je w odległości co 150-200 metrów – opowiada.

OTWORY DLA CELÓW BADAWCZYCH

Dziś trudno przesądzić kto odpowiadał za wykonanie poszczególnych odwiertów. – Powstały m.in. dla celów badawczych – mówi Józef Niewdana. Na powierzchnię ziemi wyciągano walce o średnicy od kilku do kilkunastu centymetrów. Te trafiały potem do ponumerowanych, drewnianych skrzynek. Metr za metrem można było z czasem prześledzić, jak zmieniają się podziemne warstwy.

Takie skrzynki oglądaliśmy w Państwowym Instytucie Geologicznym – a dokładniej w jego Górnośląskim Oddziale – przy ul. Królowej Jadwigi w Sosnowcu. Znajduje się tam magazyn rdzeni. Takich skrzynek są tam setki, jeśli nie tysiące. Każda opisana, każda z niepowtarzalną sygnaturą. Rdzenie są zeskanowane i opisane. Ich próby pobiera się do badań.

– Gdy wiercono otwory, to było fajnie, sucho. Wodą gospodarowała kopalnia. Łatwo było je zasklepić. Wiele otworów jednak pozostawiono. Z czasem zaczęły pełnić funkcję piezometrów – wyjaśnia geolog.

Piezometr to hydrologiczny otwór obserwacyjny. Wkłada się do niego „gwizdek", czyli świstawkę hydrologiczną. Dzięki temu można sprawdzić na jakiej głębokości znajduje się woda. W Laskach „gwizdek" nie jest potrzebny. Woda sama wystrzeliwuje z ziemi. Obecnie dość wysoko, ale takie „źródełka" były popularne w Laskach już przed laty.

WODA NIEZDATNA DO SPOŻYCIA

Ludzie przyjeżdżali w takie miejsce z baniakami, butelkami, żeby zaczerpnąć „źródlanej wody". – Ta woda była zanieczyszczona. Spożywanie jej to proszenie się o problemy – mówi geolog. Badania potwierdzały, że w wodzie znajdują się kadm, ołów i nikiel. Nie były to stężenia kancerogenne, ale długotrwałe spożywanie takiej wody na pewno nikomu by się nie przysłużyło.

Z czasem przy „źródełku" stanął znak, że woda jest niezdatna do spożycia, ale ludzie powtarzali, że „babka piła i dożyła 90 lat, więc woda dobra".

W Laskach łatwo znaleźć osoby, które ucierpiały z powodu podnoszącego się lustra wody. Pytamy pod sklepem. Kobieta mówi nam, że do ogródka chodzi w gumiakach. – Piwnica nieraz była już zalewana. Obawiamy się o fundamenty. Najtwardszy beton w końcu kruszeje, rozmaka – martwi się. Tym bardziej, że w PRL-u utarło się, że przy robieniu zaprawy, wody i piasku nigdy za dużo...

– W naszej gminie ciągle wpływają pisma od zaniepokojonych mieszkańców. Dom zaczyna stać w wodzie, pękają ściany, osiada teren. Zaczyna się niepozornie. Na przykład elektryczna brama wjazdowa zaczyna skrzypieć, gdyż wypoziomowany wcześniej mechanizm traci stabilną podstawę. Problem będzie tylko narastał – mówi nam Alan Sikora, radny z Bolesławia.

KULA Z IŁU NIE WYSTARCZY

Józef Niewdana nie ma wątpliwości, że niekontrolowany wypływ wody przez otwory piezometryczne nie przysłuży się Laskom.

– Ludzie przyjeżdżają oglądać otwór, który znajduje się tuż przy rzece Białej. Jest blisko domostw. Woda bije spektakularnie. Ale takich otworów w obszarze artezyjskim [miejsce, gdzie woda jest zdolna do samoczynnego wypływu – przyp.red.] jest więcej. Myślę, że ponad dwadzieścia. Warto pomyśleć o tym, żeby je zasklepić. Przed laty robiło się to prostym, niezbyt kosztownym sposobem. Wiertacz przyjeżdżał we wskazane miejsce z kulą z iłu. Wrzucał do środka. Ugniatał żerdzią i było po sprawie – wspomina Józef Niewdana.

Ludzie przyjeżdżali z baniakami, butelkami, żeby zaczerpnąć „źródlanej wody"

Temat zasklepienia otworów w Laskach był poruszany podczas spotkań specjalistów, którzy radzą, jak zaradzić szkodliwym skutkom wyłączenia pomp w zlikwidowanej kopalni Olkusz-Pomorzany. Na cenzurowanym znajduje się wtedy niemal zawsze zakład ZGH Bolesław-Bukowno. Ale nie tym razem.

Tomasz Wójcik, rzecznik prasowy ZGH przypomina, że to nie kopalnia wierciła w Laskach. – Słaliśmy w tej sprawie pisma do Głównego Geologa. Bez odzewu. Nad sprawą pochylił się też sosnowiecki PIG. Oczywiście, że są sposoby, żeby zasklepić otwory, ale to nie jest tak prosta operacja, jak się z pozoru może wydawać. Woda jest pod ciśnieniem. Kula z iłu nie wystarczy. Rozmawiano też o pomyśle wyciągnięcia rur. Nie znam technologii, która mogłaby się z tym uporać tanim kosztem – mówi Tomasz Wójcik.

BL 40 BIJE NAJMOCNIEJ

Państwowy Instytut Geologiczny w Sosnowcu ma pod swoją pieczą około 70 piezometrów w tamtym rejonie. Fakty są jednak takie, że podobnych otworów są tam tysiące. Powstawały z różnych powodów i na różne zlecenie. Wiele z nich zostało skutecznie zaczopowanych. Te otwarte – na początek najniżej położone – toczą wodę. Zbiegło się to z wyłączeniem kopalnianych pomp.

Najbardziej spektakularny „gejzer" w Laskach to „otwór złożowy", czyli taki, który został wykonany do badania złoża. W dokumentach określa się go jako BL40. Został nawiercony w 1963 roku i sięga 150 metrów. Jego stalowa obudowa nie jest pod ziemią aż tak głęboko. Trudno jednak przesądzić, ile to metrów. Zwykle było to ok. 30.

Marcin Pasternak, geolog z sosnowieckiego PIG-u, mówi nam, że stalowa rura, która znaczy otwór nad poziomem ziemi to tzw. świadek. – Zostawiało się go, żeby wskazywał na wykonanie otworu. Tyle że wielu takich „świadków" zostało z czasem zniszczonych. Otwory wykonywano na prywatnych działkach. Jeżeli właściciel gruntu uznał, że rura mu przeszkadza, to ją na przykład wycinał – mówi Marcin Pasternak.

DROGIE ZASKLEPIENIE

PIG zasklepiał już podobne otwory w naszym rejonie. Na przykład w rejonie Zawiercia i Myszkowa. Wykorzystano tanią technologię. Na rurę założono stalowy czop, kołnierz. Wtedy wystarczy kilka tysięcy złotych i jest po problemie.

Ale może być tak, że taki kołnierz nie wystarczy. Woda zatrzymana u góry rozlewa się niewiele głębiej przez nieszczelności. Wtedy technologia jest znacznie bardziej skomplikowana, a przez to droższa. Ciśnienie w otworze stabilizuje się za pomocą płuczki barytowej [baryt to minerał o dużej gęstości – przyp. red.]. Następnie otwór się cementuje. Szacuje się, że potrzeba nawet kilkuset tysięcy złotych, żeby uporać się z zadaniem w taki sposób.

– Zasklepienie tych otworów sprawiłoby, że z czasem tryskająca dziś woda zasiliłaby podziemne źródła na przykład Białej. Część źródeł zostałaby odtworzona. Stałoby się to z pożytkiem dla ludzi i natury – mówi Józef Niewdana.

Warto jednak pamiętać o tym, że piezometry obniżają też ciśnienie wody. Można założyć, że ich zasklepienie spowoduje wypływ w innym miejscu i przyczyni się do jeszcze większych szkód. – Jest koncepcja, która zakłada zasklepienie otworów w Laskach. To jednak wymaga niezbędnych zgód, badań i środków – przyznaje Marcin Pasternak.

POGOTOWIE PRZECIWPOWODZIOWE

O tym, że sytuacja staje się poważna, świadczy wprowadzenie stanu pogotowia przeciwpowodziowego w gminie Bolesław. Wójt Krzysztof Dudziński poinformował o tym fakcie 10 lutego. Dotyczy czterech miejscowości gminy Bolesław. To Bolesław, Hutki, Kolonia i właśnie Laski.

Stan wprowadzono za sprawą rekomendacji z 5 lutego Międzyresortowego Zespołu ds. usuwania skutków i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z zapadliskami i podtopieniami w gminie Trzebinia oraz w rejonie olkuskim.

„W związku z dynamiczną sytuacją na ww. obszarze, podnoszący się poziom wody zaczyna zagrażać budynkom mieszkalnym, jak i infrastrukturze, w szczególności w miejscowości Hutki. Zgodnie z wyliczeniami, podnoszący się poziom wody w powołanych wyżej zalewiskach zagraża stateczności skarp ziemnych, przy czym taki stan zagrożenia może zaistnieć w ciągu dwóch miesięcy. Zgodnie ze stanowiskiem ZGH Bolesław z dnia 3 lutego 2026 r., w ciągu ostatnich 3 tygodni, do dnia 2 lutego br. przyrost poziomu wody wyniósł 13 cm, co potwierdza rosnące zagrożenie. Ewentualne przerwanie skarp ziemnych przez wodę doprowadzi do powodzi w miejscowości Hutki i Laski" – czytamy w dokumencie. ●

1KA

eprasa.pl c9d1359c24

Wójt Gminy Krupski Młyn
informuje,

iż od 20.02.2026 r. do 13.03.2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Krupski Młyn zostały wyłożone do publicznego wglądu

wykazy Nr 1/2026/Ig – 2/2026/Ig

dla dzierżawy nieruchomości gruntowych niezabudowanych położonych na terenie Gminy Krupski Młynie.

Katowice/34421350

Burmistrz Miasta i Gminy Pilica

i n f o r m u j e

Na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Pilicy, ul. Żarnowiecka 46A, wywieszono

wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia, stanowiących własność Gminy Pilica.

Wykaz podlega wywieszeniu w dniach od 20 lutego 2026 r. do 13 marca 2026 r.

Katowice/34421447

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
Google Play App Store

WÓJT GMINY BOBROWNIKI

zaprasza do udziału

w konsultacjach społecznych dotyczących projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Bobrowniki".

Konsultacje społeczne będą prowadzone

od dnia 23.02.2026 r. do dnia 31.03.2026 r.

Projekt dokumentu i formularze konsultacyjne są dostępne:

– w wersji papierowej w budynku Urzędu Gminy w Bobrownikach, w godzinach pracy Urzędu;
– w wersji elektronicznej na stronie internetowej Gminy Bobrowniki (https://www.bobrowniki.pl) oraz na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (https://bip.bobrowniki.pl).

Wypełnione czytelnie formularze prosimy przekazać:

a. drogą elektroniczną na adres e-mail: sekretariat@bobrowniki.pl wpisując w tytule: – *„Konsultacje społeczne – projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Bobrowniki"*,
b. drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy w Bobrownikach, ul. Gminna 8, 42-583 Bobrowniki, z dopiskiem jak wyżej,
c. bezpośrednio w sekretariacie urzędu, w budynku Urzędu Gminy Bobrowniki, w godzinach pracy Urzędu.

Ponadto, konsultacje będą prowadzone w następujących formach:

- Spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiającego omówienie zapisów proponowanego Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Bobrowniki. *Szczegółowy termin i miejsce podane zostaną co najmniej 7 dni kalendarzowych przed planowanym spotkaniem*,
- Zbieranie uwag ustnych przekazanych z wykorzystaniem dedykowanego numeru telefonu. Uwagi ustne można zgłosić pod numerem telefonu 576937852 od godz. 09:00 do 12:00 w środy oraz od godz. 15:00 do 18:00 w piątki.

Korespondencja złożona przed rozpoczęciem i po zakończeniu konsultacji społecznych nie będzie brana pod uwagę jako zajęcie stanowiska w przedmiocie konsultacji.

W celu realizacji zadania polegającego na sporządzeniu gminnego programu rewitalizacji prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE przysługuje w zakresie, w jakim nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane pozyskano. Stosownie do art. 13 ust. 1 i ust. 2 tego rozporządzenia, administratorem danych osobowych jest Gmina Bobrowniki reprezentowana przez Wójta Gminy Bobrowniki, adres: ul. Gminna 8, 42-583 Bobrowniki, e-mail: sekretariat@bobrowniki.pl, kontakt telefoniczny: (32) 287 78 83

Katowice/34421446

BK-GN.6840.14.2026

Burmistrz Miasta Czeladź
informuje,

że zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1145 ze zm.),

podaje do publicznej wiadomości:

Informację o wywieszeniu **wykazu numer 32/2026** - dotyczącego przeznaczenia do zbycia niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź, położonej w pobliżu ul. Przełajskiej, oznaczonej numerem działki 10639 obręb Czeladź wraz z udziałem ułamkowym w wysokości 1/10 w działce nr 10642 obręb Czeladź.

Wykaz wywieszony został na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Czeladź - ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, II piętro, a także zamieszczony na stronie internetowej www.bip.czeladz.pl na okres 21 dni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj.

od 20 lutego 2026 r. do 12 marca 2026 r.

Katowice/34421348

BK-GN.6840.16.2026

Burmistrz Miasta Czeladź
informuje,

że zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1145 ze zm.),

podaje do publicznej wiadomości:

Informację o wywieszeniu **wykazu numer 30/2026** - dotyczącego przeznaczenia do zbycia niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź, położonej w pobliżu ul. Przełajskiej w Czeladzi, oznaczonej numerem działki 11539 obręb Czeladź wraz z udziałem ułamkowym w wysokości 1/13 w działce nr 11540 obręb Czeladź.

Wykaz wywieszony został na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Czeladź - ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, II piętro, a także zamieszczony na stronie internetowej www.bip.czeladz.pl na okres 21 dni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj.

od 20 lutego 2026 r. do 12 marca 2026 r.

Katowice/34421346

BK-GN.6840.15.2026

Burmistrz Miasta Czeladź
informuje,

że zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1145 ze zm.),

podaje do publicznej wiadomości:

Informację o wywieszeniu **wykazu numer 33/2026** - dotyczącego przeznaczenia do zbycia niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź, położonej w pobliżu ul. Przełajskiej, oznaczonej numerem działki 10640 obręb Czeladź wraz z udziałem ułamkowym w wysokości 1/10 w działce nr 10642 obręb Czeladź.

Wykaz wywieszony został na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Czeladź - ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, II piętro, a także zamieszczony na stronie internetowej www.bip.czeladz.pl na okres 21 dni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj.

od 20 lutego 2026 r. do 12 marca 2026 r.

Katowice/34421349

BK-GN.6840.17.2026

Burmistrz Miasta Czeladź
informuje,

że zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1145 ze zm.),

podaje do publicznej wiadomości:

Informację o wywieszeniu **wykazu numer 29/2026** - dotyczącego przeznaczenia do zbycia niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź, położonej w pobliżu ul. Przełajskiej, oznaczonej numerem działki 11527 obręb Czeladź wraz z udziałem ułamkowym w wysokości 1/13 w działce nr 11540 obręb Czeladź.

Wykaz wywieszony został na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Czeladź - ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, II piętro, a także zamieszczony na stronie internetowej www.bip.czeladz.pl na okres 21 dni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj.

od 20 lutego 2026 r. do 12 marca 2026 r.

Katowice/34421345

BK-GN.6840.13.2026

Burmistrz Miasta Czeladź
informuje,

że zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1145 ze zm.),

podaje do publicznej wiadomości:

Informację o wywieszeniu **wykazu numer 31/2026** - dotyczącego przeznaczenia do zbycia niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Czeladź, położonej w pobliżu ul. Przełajskiej, oznaczonej numerem działki 10648 obręb Czeladź wraz z udziałem ułamkowym w wysokości 1/10 w działce nr 10642 obręb Czeladź.

Wykaz wywieszony został na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Czeladź - ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź, II piętro, a także zamieszczony na stronie internetowej www.bip.czeladz.pl na okres 21 dni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj.

od 20 lutego 2026 r. do 12 marca 2026 r.

Katowice/34421347

NEWSLETTER Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

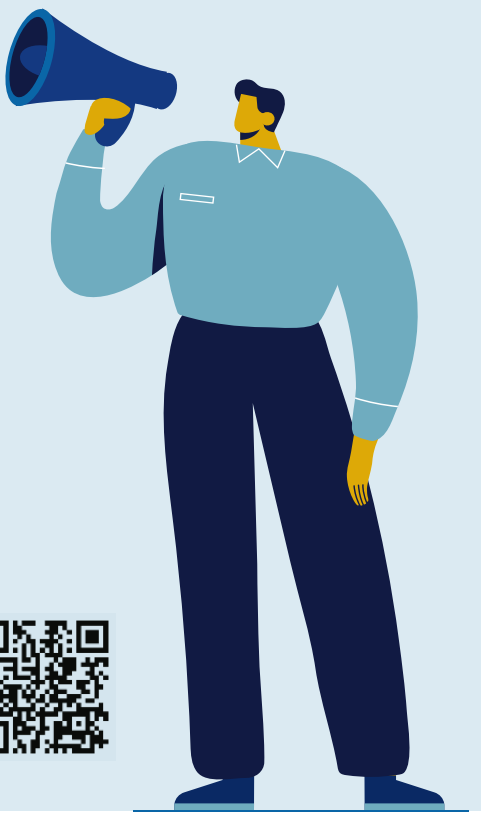

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl** lub użyj kodu QR

1 KAL

eprasa.pl c9d1359c24

Wsparcie dla strażaków

30 pojazdów dla jednostek w całym garnizonie

Sześć średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochód z drabiną mechaniczną, pięć samochodów kwatermistrzowskich, 17 lekkich pojazdów rozpoznawczo-ratowniczych i quad, trafiły do jednostek PSP w garnizonie śląskim.

Michał Hyra

• **Do strażaków z województwa śląskiego trafił sprzęt wart prawie 22 mln zł**

FOT. WFOŚIGW W KATOWICACH

Strażacy codziennie wyjeżdżają do pożarów i wypadków, walczą ze skutkami klęsk żywiołowych, a w czasie pandemii Covid-19 dowozili ludzi na szczepienia. Dziś już tylko jedna czwarta ich interwencji związana jest z pożarami.

Obowiązująca od początku 2025 roku ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej w centrum zarządzania kryzysowego stawia właśnie strażaków, wskazując na ich potencjał osobowy i sprzętowy. Rosnąca rola straży: państwowej i ochotniczej wymaga coraz większych nakładów na wyposażenie strażaków.

– Straż pożarna nie odpowiada obecnie już tylko za bezpieczeństwo obywateli pod kątem ratowniczym, ale również jest podstawowym podmiotem ochrony ludności w kraju. Sprzęt, który buduje i rozbudowuje nasze możliwości, zapewni nam rozwój w kierunku budowy bezpieczeństwa wszystkich obywateli w kraju. Dbamy o to, by strażacy byli wysokiej klasy profesjonalistami, ale by tę misję należycie wypełnić, konieczny jest odpowiedni sprzęt – podkreśla nadbryg. Wojciech Kruczek komendant Państwowej Straży Pożarnej.

W straż pożarną inwestuje wiele instytucji. – Państwowa Straż Pożarna ma sprawdzonych przyjaciół, którzy wspierają ją od lat. To urząd marszałkowski, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, samorządy, które regularnie zasilają fundusz wsparcia. Dzięki temu możemy modernizować sprzęt, wymieniać go na nowy i uzupełniać brak – podkreśla wojewoda śląski Marek Wójcik.

BEZPIECZNY STRAŻAK TO BEZPIECZNI MIESZKAŃCY

W Centralnej Szkole PSP w Częstochowie 10 lutego strażacy oficjalnie otrzymali nowe pojazdy o wartości blisko 22 mln zł. Największy wkład w ich zakup miał Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, który przeznaczył na ten cel 9,5 mln zł.

– Bezpieczeństwo w dzisiejszych czasach to jest słowo klucz. Nie bez powodu kwota 9,5 mln zł została przeznaczona na zakup pojazdów specjalistycznych, pojazdów ratowniczo-gaśniczych. Nie kto inny jak my rozumiemy słowo bezpieczeństwo, ale nie tylko pod kątem akcji ratowniczo-gaśniczych, ale również zapobieganiu poważnym awariom, usuwaniu skutków klęsk żywiołowych, czy adaptacji do klimatu. Bezpieczny strażak to bezpieczni mieszkańcy województwa śląskiego – mówi Mateusz Pindel, prezes WFOŚiGW w Katowicach.

Pozostałe pieniądze pochodziły z Funduszu Modernizacji, na który składają się samorządy: 3,5 mln zł, z Funduszu Wsparcia PSP dołożono 2,5 mln zł, urząd marszałkowski województwa śląskiego dołożył 1,8 mln zł, komendy straży z województwa – 1,8 mln zł, a ponad 900 tys. zł pochodziło z programu INTERREG CZ-PL.

– Najlepszy sprzęt trafia do najlepszych, świetnie wyszkolonych ludzi, którzy na co dzień dbają o bezpieczeństwo mieszkańców regionu. Stało się to dzięki bardzo dobrej, wręcz wzorcowej współpracy wielu instytucji, dla których wspólnym mianownikiem jest właśnie troska o szeroko rozumiane bezpieczeństwo publiczne – zaakcentował marszałek Wojciech Saługa.

Za te pieniądze PSP w województwie wzbogaciła się o 30 specjalistycznych samochodów: sześć średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochód specjalny z drabiną mechaniczną, pięć samochodów specjalnych kwatermistrzowskich oraz do przewozu osób, 17 specjalnych lekkich pojazdów rozpoznawczo-ratowniczych i quada.

Pojazdy trafiły do: KM PSP w Bielsku-Białej, KM PSP w Chorzowie, KP PSP w Cieszynie, KM PSP w Dąbrowie Górniczej, KM PSP w Gliwicach, KM PSP w Jastrzębiu-Zdrój, KM PSP w Katowicach, KP PSP w Mikołowie, KP PSP w Raciborzu, KM PSP w Rybniku, KM PSP w Sosnowcu, KM PSP w Tychach, KP PSP w Lublińcu, KP PSP Wodzisławiu Śląskim, KP PSP w Zawierciu, KP PSP w Żywcu oraz Komendy Wojewódzkiej PSP w Katowicach.

– Sprzęt musi być sukcesywnie wymieniany. W pożarnictwie sięgamy po nowoczesne technologie, które w równym stopniu wykorzystywane są podczas eliminacji różnego rodzaju zagrożeń ekologicznych czy też usuwaniu skutków klęsk żywiołowych – powiedział wojewoda śląski.

PROGRAMY NIE TYLKO DLA PSP

Na wsparcie ze strony WFOŚiGW mogą też liczyć strażacy ochotnicy. – WFOŚiGW w Katowicach od lat wspiera zarówno państwową, jak i ochotniczą straż pożarną znacznymi środkami. Tylko w 2025 roku na rzecz Państwowej Straży Pożarnej przekazaliśmy ponad 11,2 mln zł na zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych, ale również środków ochrony osobistej, czy środków gaśniczych. To bardzo ważne z punktu widzenia bezpieczeństwa – podkreśla prezes Pindel.

Trwa obecnie nabór wniosków w programie „Bezpieczny strażak" dedykowanym dla Ochotniczych Straży Pożarnej. Pieniądze z programu mogą być przeznaczone na wsparcie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz w przeciwdziałaniu klęskom żywiołowym i usuwaniu ich skutków dla środowiska.

– Program „Bezpieczny Strażak" to realne wsparcie dla druhen i druhów, którzy każdego dnia dbają o bezpieczeństwo mieszkańców i ochronę środowiska – podkreślają przedstawiciele Funduszu.

WSOŚiGW w Katowicach ma na program 3,5 mln zł. Jednostki mogą otrzymać dofinansowanie pokrywające do 80 proc. kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, ale nie więcej niż 100 tys. zł.

To już trzecia edycja programu, poprzednie cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. W połowie 2025 roku WFOŚiGW ogłosił, że wsparcie otrzymało 161 jednostek OSP z całego województwa śląskiego. Łącznie trafiła do nich kwota blisko 3 mln zł. Dzięki wsparciu do jednostek trafił specjalistyczny sprzęt ratowniczy, pojazdy, a także wyposażenie do działań ratowniczych i przeciwkryzysowych. ●

Kolumnę dofinansowano ze środków

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja

eprasa.pl c9d1359c24

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek, 20 lutego 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Skowrońska** krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Sześć wariantów trasy Kraków-Myślenice odrzuconych

Rząd kasuje plany nowej zakopianki

Protestujący przeciwko nowej dwupasmówce świętują. Trasa S7 z Krakowa do Myślenic nie powstanie w żadnym z dotychczas planowanych wariantów. Minister infrastruktury poinformował o odrzuceniu wszystkich propozycji przygotowanych przez GDDKiA.

Piotr Starmach

Plany budowy nowej zakopianki między Krakowem a Myślenicami właśnie zostały wywrócone do góry nogami. Podczas poniedziałkowej konferencji prasowej ministra infrastruktury rządzący poinformowali, że dotychczasowe warianty przebiegu trasy S7 przygotowane przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad zostały odrzucone.

Powrót do punktu wyjścia

To oznacza, że inwestycja, nad którą pracowano od lat, wraca do punktu wyjścia.

„Krakowianie odnieśli dziś sukces! Minister Dariusz Klimczak poinformował o odrzuceniu wszystkich sześciu wariantów przebiegu drogi S7 Kraków-Myślenice. To efekt wielu lat pracy i starań mnóstwa Krakowian" – napisał na platformie X Aleksander Miszalski, prezydent Krakowa.

Budowa nowej dwupasmówki z Krakowa do Myślenic od miesięcy wywoływała ogromne emocje wśród mieszkańców Małopolski. Szczególnie ostre protesty wybuchły w gminach położonych na południe od Krakowa. Mieszkańcy obawiali się wywłaszczeń, wyburzeń domów i przecięcia lokalnych społeczności nową trasą.

• **Protest w miejscowości Gaj w gminie Mogilany, 7 listopada 2025 r.** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Brak ekspresowego połączenia między Krakowem a Myślenicami od lat pozostaje największą luką w całym przebiegu drogi S7

W ostatnich latach wielokrotnie dochodziło do blokad zakopianki. Protestujący wychodzili na jezdnię m.in. w Libertowie, spowalniając ruch i zwracając uwagę na swoje obawy. Transparenty z hasłami sprzeciwiającymi się inwestycji drogowej pojawiały się również w Mogilanach, Sieprawiu i Świątnikach Górnych. Mieszkańcy podkreślali, że nie sprzeciwiają się poprawie komunikacji, ale nie chcą, by nowa droga powstała kosztem ich domów i otoczenia.

Miały być tunele, estakady i nowy ślad drogi

Nieco wcześniej Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przedstawiła sześć możliwych wariantów przebiegu nowej trasy ekspresowej S7. Każdy z nich zakładał budowę zupełnie nowej drogi, która miała odciążyć obecną zakopiankę na trasie z Krakowa do Myślenic – jedną z najbardziej zatłoczonych tras w Polsce.

Nowa arteria miała mieć około 25 kilometrów długości i w wielu miejscach biec tunelami oraz estakadami. W niektórych wariantach planowano nawet osiem tuneli o łącznej długości ponad siedmiu kilometrów. Droga miała rozpoczynać się w Krakowie w rejonie autostrady A4, a kończyć na południe od Myślenic, gdzie łączyłaby się z istniejącą ekspresówką w kierunku Rabki-Zdroju i Zakopanego.

Projekt zakładał również budowę nowych węzłów drogowych oraz odciążenie obecnej zakopianki, na której natężenie ruchu już dziś sięga dziesiątek tysięcy pojazdów na dobę. W wielu miejscach obecna trasa jest otoczona zwartą zabudową i nie ma możliwości jej dalszej rozbudowy bez głębokiej ingerencji w istniejące miejscowości.

Będą dalej walczyć

Poniedziałkowa decyzja rządu oznacza, że dotychczasowe propozycje nie będą dalej brane pod uwagę.

„To jeszcze nie koniec. Będziemy dalej walczyć, by finalnie droga S7 na odcinku do Myślenic nie przebiegała przez Kraków – bez wyburzeń domów mieszkańców, bez wywłaszczeń, bez przesiedleń" – dodaje Miszalski.

Brak ekspresowego połączenia między Krakowem a Myślenicami od lat pozostaje największą luką w całym przebiegu drogi S7. Nowa trasa docelowo ma połączyć północ i południe kraju. To właśnie ten fragment powoduje codzienne korki i spowolnienia, szczególnie w godzinach szczytu oraz w weekendy, gdy ruch turystyczny w kierunku Podhala gwałtownie rośnie. ●

Młodzi pracują „na chwilę"

Korporacja jako plan B

„Po co się męczyć?" – pytają młodzi i bez wahania zmieniają pracę. Ich rodzice nie mogą uwierzyć, że odchodzą z bezpiecznych etatów. Dla młodych korporacje stały się jednak zajęciem na chwilę.

▶3

Akcja referendalna

Błędny brak limitów

– Podpisów nie zbierają rozgoryczeni wolontariusze, ale ludzie, którzy dostają za to pieniądze. Broniąc się, prezydent Miszalski zwiększa nakład magazynu miejskiego. Tam też padają niebagatelne sumy.

▶4

Szkoła na krawędzi upadku

Dzieci czytają, że są bananami

Elitarna szkoła sportowa w Wieliczce, wychowująca medalistki mistrzostw Polski, może zniknąć. Rodzice i trenerzy mówią wprost: to ofiara politycznej wojny, w której cierpią dzieci.

▶6-7

Teatr im. Słowackiego

Po 123 latach od „Wyzwolenia"

Kiedy Maja Kleczewska reżyseruje, można śmiało zakładać, że spektakl będzie do bólu prawdziwy. Jak znana reżyserka postrzega dziś Wyspiańskiego? - Wracamy do zmagań z polskim mitem - zapowiada teatr

▶10

eprasa.pl c9d1359c24

Raport o pedofilii w Kościele

Za pierwszym krokiem musi iść zadośćuczynienie

Biskup Ważny, powołując niezależną komisję i zgadzając się na publikację jej ustaleń, wykonał ruch, na który wciąż nie zdobyło się wielu hierarchów. Odpowiedzialność Kościoła nie może się jednak skończyć na publikacji nawet najrzetelniej przygotowanego raportu.

Skowrońska

W polskim Kościele rzadko zdarza się moment, w którym instytucja, zamiast chować się za parawanem sekretów, półprawd i „duszpasterskich środków naprawczych", decyduje się spojrzeć w lustro. Raport komisji „Wyjaśnienie i Naprawa", powołanej przez biskupa Artura Ważnego, to właśnie taki moment. Zapewne spóźniony o dekady i wciąż niewystarczający, ale jednak bez wątpienia przełomowy. Oto diecezja sosnowiecka, jedna z najbardziej doświadczonych skandalami, mówi wreszcie głośno o własnych grzechach.

Kraków wciąż czeka na swoją komisję – jej powołanie zapowiedział kard. Grzegorz Ryś.

To, co ujawniła komisja, nie jest ani szokiem, ani odkryciem, które zburzy dotychczasowy obraz Kościoła. Liczby wpisują się w statystyki znane z innych diecezji. Mechanizmy tuszowania (przenoszenie sprawców, gaszenie pożarów zamiast opieki nad ofiarami) znamy aż za dobrze. Po raz pierwszy jednak od dawna to sam Kościół decyduje się przedstawić tak szczegółowe dane, zamiast czekać, aż zrobią to media, prokuratura albo kolejni skrzywdzeni, którzy po latach milczenia zdobędą się na odwagę.

Sosnowiec nie jest „czarną owcą" – to jedno z najważniejszych zdań, jakie padły podczas prezentacji raportu. Choć pokazane statystyki nie wyróżniają się na tle innych diecezji, wreszcie mamy zmianę podejścia. Koniec z udawaniem, że skandale to seria nieszczęśliwych incydentów, a nie efekt wieloletnich zaniedbań, złych decyzji i ochrony sprawców.

Komisja „Wyjaśnienie i Naprawa" zrobiła coś, na co polski Kościół przez lata nie był gotowy – nazwała rzeczy po imieniu. Pokazała konkretne liczby, mechanizmy, nazwiska, opisała błędy biskupów i kurii, sięgnęła do archiwów, także tych najstarszych. I – co kluczowe – wprost wskazała, że zgłoszeń ofiar nie traktowano poważnie, że wierzono księżom, a nie dzieciom, że „duszpasterska troska" była tylko eufemizmem.

Najistotniejsza zmiana polega jednak na czymś innym – po latach traktowania duchownych jako „dobra, którego imię trzeba za wszelką cenę chronić", wreszcie słychać w Kościele zdanie, które już dawno powinno paść: najważniejsze są ofiary. Nie ich „wiarygodność", nie „intencje", nie „okoliczności", lecz ich krzywda.

Raport nie unika słów „skrzywdzeni", „małoletni", „przemoc". Nie przerzuca winy na „atmosferę epoki" ani „błędne decyzje jednostek". Stwierdza wprost: Kościół w Sosnowcu zawiódł, a jego błędy miały realne skutki, czasem dramatyczne. Czy to początek głębszej zmiany? Tego dziś nie wiemy. Historia Kościoła w Polsce zna momenty przebudzenia, które kończyły się powrotem do strategii milczenia. Jest coś symbolicznego w tym, że właśnie diecezja naznaczona serią skandali – od seks party na plebanii po procesy księży oskarżonych o wykorzystywanie nieletnich – robi krok, którego większość polskich diecezji wciąż nie ma odwagi wykonać. Przypomnę, że taka komisja powstała w Łodzi, a kolejna ma powstać w Krakowie. Decyzję w obu przypadkach podjął kard. Grzegorz Ryś.

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sosnowiec nie jest „czarną owcą" – to jedno z najważniejszych zdań, jakie padły podczas prezentacji raportu

Biskup Artur Ważny, powołując niezależną komisję i zgadzając się na publikację jej ustaleń, wykonał ruch, na który wciąż nie zdobyło się wielu hierarchów. Fakt, że raport przygotowali świeccy i duchowni, a nie kościelna komisja „od spraw wewnętrznych", też ma znaczenie. Podobnie jak to, że w centrum narracji pojawiają się ofiary, a nie „wizerunek Kościoła".

Nie oznacza to oczywiście, że Sosnowiec stał się nagle wzorem rozliczeń. Raport opisuje bolesną przeszłość, ale odpowiedzialność Kościoła nie może skończyć się na konferencji prasowej i publikacji nawet najrzetelniej przygotowanego raportu. Kościół wciąż musi podjąć decyzję, jak zadośćuczynić pokrzywdzonym, jak pomóc ofiarom, którym traumatyczna przeszłość zrujnowała życie. ●

Małgorzata Skowrońska

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34415665

Całodobowe wsparcie i doradztwo

Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja styp i pożegnań

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH TRADYCJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta
10 lokalizacji w Krakowie

- ul.Rakowicka 26A 12 222 00 30
- ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
- ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
- ul. Reduta 3B 12 222 50 49
- ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
- ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
- ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
- ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
- Cm.Batowice 12 413 63 46
- Cm.Grębałów 12 645 14 35
- Krakowskie Krematorium
- ul. Wielogórska 12 413 33 33

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20
Gwarantujemy:
bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy firmy pogrzebowe

1KR

eprasa.pl c9d1359c24

Młodzi pracują „na chwilę” i bez sentymentów

Korporacja jako plan B

„Po co się męczyć?” – pytają młodzi i bez wahania zmieniają pracę. Ich rodzice nie mogą uwierzyć, że odchodzą z bezpiecznych etatów. Dla młodych korporacje stały się jednak zajęciem na chwilę.

Milena Kuchnia

Dla starszych pokoleń korporacja to symbol sukcesu: nowoczesne biuro, stabilność, benefity. Dla wielu młodych to dziś raczej wygodna opcja na przeczekanie: plan B albo przystanek w drodze do czegoś innego. Badacze rynku pracy mówią, że podejście pracowników w dużych firmach wyraźnie się zmienia.

– Nazwałabym to podejściem transakcyjnym. W korporacji są benefity, stałość i struktura. Coraz więcej osób uświadamia sobie jednak, że są tylko śrubkami w machinie, więc do pracy podchodzą luźniej – mówi 26-letnia Julia, która niedawno wróciła do Polski po dłuższym pobycie za granicą.

W korporacji zatrudniła się „na przeczekanie”, żeby przez kilka miesięcy mieć stały dochód. Docelowo szuka jednak czegoś innego. Takich historii jest coraz więcej.

NIE PLANUJĄ ETATU NA LATA

Pytani o pierwsze skojarzenia z hasłem „praca w korporacji”, młodzi najczęściej wymieniają: ograniczenia, nudę i spotkania, które „mogłyby być mailem”. Wśród plusów: umowa o pracę i przestrzeganie kodeksu pracy.

– Część młodych chce po prostu „świętego spokoju”: zrobić swoje i wrócić do życia prywatnego. Wiele osób jest jednak ambitnych, szybko się nudzi i w korporacjach prędko się wypala – ocenia prof. Justyna Bugaj z Uniwersytetu Ekonomicznego, która od lat obserwuje rynek pracy i sposób, w jaki wchodzą na niego kolejne pokolenia.

Jej zdaniem dla wielu młodych korporacja stała się formą „pracy tymczasowej”. – Sprawdzają, czy to świat dla nich. Jeśli nie, po prostu odchodzą. Decyzje zapadają szybko, często bez większych wyjaśnień i sentymentów – twierdzi.

Niektórzy studenci, z którymi pracuje, traktują korporacje instrumentalnie. Jedni odkładają pieniądze na start własnego biznesu, inni na długą podróż. – Jedna z moich studentek popracowała trzy miesiące, zarobiła na wyjazd życia i się zwolniła – opowiada.

Na takie podejście pozwala rynek pracy. Dla młodych nie kończy się on na miejscu zamieszkania: mogą pracować zdalnie, zmieniać branżę, testować różne modele zatrudnienia.

STABILNOŚĆ JUŻ NIE WYSTARCZA

Z perspektywy pracodawców to trudna zmiana. – To już nie są czasy pracowników na lata, oddanych i stałych. Zmienia się mentalność. Polacy wciąż się uczą, że praca może być przyjemnością i że pracuje się nie po to, by pracować, ale by spełniać swoje potrzeby. Młode pokolenie wymaga zupełnie innego podejścia, ale ta zmiana kulturowa nie zadziała się przecież wczoraj. Organizacjom i firmom, które nie będą na to otwarte, będzie trudno – tłumaczy prof. Bugaj.

Młodzi – jak twierdzi badaczka – doceniają to, co oferują korporacje (wyższe zarobki, jasne procedury i przejrzyste zasady), ale dla coraz większej grupy to za mało.

– Moja praca w korporacji była mało rozwijająca i nastawiona stricte na zysk, a nie na rozwijanie jakichś idei. Nieliczni czuli tam powołanie, a bez zaangażowania trudno zostać gdzieś na dłuższą metę – mówi Hanna, 25-letnia prawniczka, która wybrała pracę w małej kancelarii, bliższej jej wartościom.

Zmieniają się też same definicje sukcesu. Ponad połowa przedstawicieli pokolenia Z deklaruje, że w trakcie kariery chce kilkukrotnie zmienić miejsce pracy. Liczą się różnorodność, rozwój i poczucie sensu.

– Nasze babcie mówiły: „Masz pracę, to się jej trzymaj”. My myślimy inaczej: jeśli firma nie daje mi tego, czego chcę od życia, to je zmieniam. Po co się męczyć? – mówi Julia.

STRATEGIA MŁODEGO POKOLENIA

Raporty Deloitte i Resource Solutions pokazują, że 73 proc. młodych jest gotowych wybrać niższe wynagrodzenie w zamian za większą satysfakcję z pracy. Podobny odsetek zwraca uwagę na wpływ pracodawcy na środowisko i społeczność. Chcą widzieć sens w tym, co robią.

Przeciętny przedstawiciel pokolenia Z spędza w jednej firmie około dwóch lat. Najczęstsze powody odejścia to:

- niezadowolenie z pensji (26 proc.);
- brak równowagi między pracą a życiem prywatnym (25 proc.);
- brak możliwości rozwoju (21 proc.);
- wypalenie zawodowe (14 proc.)

Młodzi bywają postrzegani jako roszczeniowi, ale eksperci rynku pracy widzą w tym raczej pragmatyzm. – To świadome korzystanie z możliwości, jakie daje współczesny rynek. Zetki kwestionują *status quo* i domagają się lepszych warunków, bo chcą poprawić jakość życia – podkreślają specjaliści z Headhunters Group, którzy pomagają firmom w procesach rekrutacyjnych.

FOT. JAKUB PORZYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pracodawcom radzą elastyczność, szkolenia, jasne ścieżki awansu i wyraźne oddzielenie pracy od życia prywatnego. – Dla młodych brak służbowych telefonów po godzinach bywa ważniejszy niż kolejny benefit – twierdzą.

RYNEK PRACY NIE NADĄŻA

Optymizm młodych zderza się jednak z sytuacją gospodarczą. W Krakowie bezrobocie wśród młodych w 2025 roku wzrosło o 40 proc. rok do roku. – Warto się zastanowić, czy to faktyczny brak pracy, czy raczej chodzi o to, że nie ma pracy, która spełnia oczekiwania młodych – mówi prof. Bugaj.

Jak mówią sami młodzi, zatrudnienie w gastronomii czy korporacji wciąż jest możliwe. Gorzej, jeśli ma się wobec pracy konkretne wymagania.

– Znalezienie godnej pracy w zawodzie zajęło mi pół roku. Dużo, ale czasem lepiej poczekać, a nie zatrudniać się byle gdzie. Nie dam się robić w konia z umową czy prawami pracowniczymi – mówi Iwona, która skończyła logopedię, neurologopedię i studium pedagogiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Ostatnio od starszego współpracownika usłyszała, że ma szczęście, bo może iść do toalety, a „kiedyś to nawet w spokoju wysikać się nie dało”.

Eksperci ostrzegają: jeśli rynek nie zaproponuje młodym realnych ścieżek rozwoju, szybko poszukają ich gdzie indziej. – Zetki nie będą czekać. Jeśli nie znajdą tu miejsca dla siebie, wyjadą tam, gdzie ktoś im je zaoferuje – mówi Krzysztof Inglot, ekspert rynku pracy.

REKLAMA Kraj/34412087

eprasa.pl c9d1359c24

Akcja referendalna w Krakowie

Błędny brak limitów

– Podpisów nie zbierają rozgoryczeni wolontariusze, ale ludzie, którzy dostają za to pieniądze. Broniąc się, prezydent Miszalski zwiększa nakład magazynu miejskiego. Tam też padają niebagatelne sumy.

ROZMOWA Z
PROF. MARKIEM BANKOWICZEM
kierownikiem Katedry Współczesnych Systemów Politycznych i Partyjnych Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ

MAGDALENA KURSA: W Krakowie zbierane są podpisy pod referendum w sprawie odwołania prezydenta Aleksandra Miszalskiego. Obserwuje pan to jako mieszkaniec i politolog. Jakie wnioski?

PROF. MAREK BANKOWICZ: Zawsze jest tak, że gdy pojawiają się grupy niezadowolonych obywateli, o co przecież nietrudno, od razu dochodzi do tego obudowa polityczna. W Krakowie w przypadku wniosku o referendum też mamy wyraźny kontekst polityczny, a element niezadowolenia społecznego schodzi na plan dalszy. Przeciw Aleksandrowi Miszalskiemu jako reprezentantowi strony rządowej mamy całkowicie zintegrowaną opozycję, która na jego odwołaniu chce zyskać punkty w skali ogólnopolskiej. Inicjatywa referendalna w Krakowie wydaje się akcją bardzo dobrze zorganizowaną – nie będzie według mnie, problemów z zebraniem podpisów pod wnioskiem o referendum.

Nie jestem natomiast pewien, czy uda im się przekonać Krakowian, by poszli do głosowania. By to referendum było ważne, musi w nim wziąć udział prawie 160 tys. osób. Wydaje mi się, że Aleksander Miszalski nie budzi aż tak negatywnych emocji, by tyle osób uczestniczyło w referendum.

Trzeba też pamiętać, że gdyby prezydent Miszalski został odwołany w referendum, a w Krakowie odbyły się kolejne wybory, to jego następca rządziłby miastem tylko około półtora roku, bo kadencje samorządu są wiążące.

W jakiej sytuacji prawo zezwala na odwołanie prezydenta przed upływem kadencji?

– Referendum odwoławcze to procedura przewidziana przez porządek prawny. Ustawodawca nie określił jednak, co dokładnie może być przyczyną przerwania kadencji włodarza gminy: czy ciąg jego poważnych błędów, czy po prostu stan ogólnego niezadowolenia. Intencja ustawodawcy była jednak jasna – referenda odwoławcze mogą się odbyć tylko w sytuacji absolutnie wyjątkowej.

W doktrynie demokracji mamy bowiem zasadę nadrzędności wyborów. Zakładamy, że podczas wyborów obywatele podejmują rozstrzygnięcie wiążące i zarazem sami są związani tym rozstrzygnięciem. Gdybyśmy przyjęli, że wynik wyborów można odwołać w każdej chwili, byłoby to śmiertelne zagrożenie dla demokracji. W większości państw referendum odwoławcze jest zarezerwowane dla szczebla lokalnego. Absolutnym wyjątkiem jest prawo słowackie, które dopuszcza referendum ws. odwołania prezydenta kraju.

W Krakowie mamy do czynienia z sytuacją nadzwyczajną?

– Według mnie w Krakowie takiej sytuacji nie ma. Nie jest oczywiście tak, że prezydent Miszalski jest prezydentem z marzeń i snów większości Krakowian i że większość jest nim zachwycona. Nie jest też jednak tak, że na każdej ulicy da się odczuć ogromne niezadowolenie z tej prezydentury. Wydaje się, że Miszalski jest oceniany jako przeciętny prezydent – nie mający ani nadzwyczajnych sukcesów, ani spektakularnych porażek.

• **Prezydent Krakowa Aleksander Miszalski** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Nie jestem pewien, czy uda się przekonać Krakowian, by poszli do głosowania

PROF. MAREK BANKOWICZ

Kto może skorzystać na referendum w Krakowie?

– Na pewno opozycja antyrządowa, poprzez pokazywanie, że w Krakowie dzieje się coś złego. Kraków to największe po Warszawie miasto w Polsce, referendum nie byłoby więc sprawą czysto lokalną, na pewno wyszłoby poza opłotki krakowskie i miało konsekwencje ogólnopolskie.

Ryszard Terlecki w felietonie na portalu „Kurier Krakowski" wieszczy, że odwołanie Miszalskiego w Krakowie może pociągnąć za sobą całą serię referendalnych wyborów, m.in. w Gdańsku czy Poznaniu.

– Taki ciąg referendów odwołujących prezydentów dużych miast, którzy przeważnie są związani z Koalicją Obywatelską, nie byłby dla tej formacji komfortowy. Opozycji ogólnopolskiej te referenda dałyby tytuł do argumentowania, że ludzie Koalicji Obywatelskiej nie radzą sobie z rządzeniem.

Łukasza Gibałę, polityka, któremu na pewno najbardziej zależy na przeprowadzeniu referendum, trudno jednak utożsamiać z prawicą.

– Tak, ale w tym przypadku działa zasada: wszyscy przeciw KO i Aleksandrowi Miszalskiemu. Taka koalicja ponad podziałami uformowała się w Krakowie już w II turze ostatnich wyborów samorządowych, gdy Łukasza Gibałę poparł zdecydowanie PiS, co wywindowało jego poparcie tak znacząco, że był blisko wygranej. Przegrał niewielką liczbą głosów. Teraz też objawił się stabilny front od lewicy do prawicy, który jest spajany przez niechęć do Koalicji Obywatelskiej i Miszalskiego.

Odwołanie Aleksandra Miszalskiego jest realne?

– Nie sądzę. Znakomita część Krakowian nie sympatyzuje z opozycją rządową.

Jednak w mieście jest spora grupa wyborców Łukasza Gibały.

– Wydaje mi się jednak, że wyborcy w Krakowie dojdą do przekonania, że odwołanie prezydenta byłoby działaniem ryzykownym, bo nawet jeśli Aleksander Miszalski ich nie zachwyca, to nie jest z gruntu złym gospodarzem miasta. Te tańce na dachu czy filmy ze sprzątania pubu nie są na tyle kompromitujące, by go odwoływać. Ma owszem potknięcia związane np. ze Strefą Czystego Transportu, ale też kilka plusów np. ruszenie z przygotowaniem metra.

Jeśli więc dojdzie do głosowania w referendum, to z jednej strony Aleksander Miszalski będzie miał przeciwko sobie liczący się front wyborców rozczarowanych, głównie Strefą Czystego Transportu, ale z drugiej strony będą wyborcy kalkulujący, że gdyby doszło do odwołania go, byłby to cios w stosunku do rządu, dający w skali kraju dynamikę opozycji.

W wyborach parlamentarnych czy samorządowych obowiązują limity finansowe określające, ile kandydaci mogą wydać na swą kampanię. Czy podobnie jest w przypadku referendum?

– W przypadku referendum nie ma żadnych limitów. Jest tylko zastrzeżenie, że pieniądze na kampanię nie powinny pochodzić ze środków publicznych. W Krakowie widzimy, że strona, która zainicjowała zbieranie podpisów pod referendum, ma zasoby finansowe. Ta akcja jest prowadzona na bogato. Uwagę zwraca to, że podpisów nie zbierają rozgoryczeni wolontariusze, ale ludzie motywowani finansowo, którzy dostają za to pieniądze. Spore kwoty są wydawane na różne gazetki, ulotki. Bez wątpienia zaangażowano poważne środki finansowe.

Broniąc się, Miszalski zwiększa z kolei nakład magazynu miejskiego, choć mówi, że to nie ma nic wspólnego z referendum, że to było od dawna planowane. Tam też padają niebagatelne sumy. Obie strony referendalnego sporu w Krakowie poczynają sobie na bogato.

Według mnie brak limitów finansowych w kampanii przed referendum to niedopatrzenie ustawodawcy, który powinien być konsekwentny – skoro przewidział limity w kampaniach wyborczych, powinny one być też w kampanii referendalnej. Poza tym brak limitów i całkowita swoboda finansowa to spore ryzyko, bo możemy sobie wyobrazić, że w którymś momencie pojawi się bogaty obywatel, czy cała grupa obywateli dysponująca tak dużymi zasobami, że w imię własnych, wąsko pojętych interesów będą chcieli doprowadzić do zmiany władzy. To oczywiście jest niebezpieczne dla demokracji. ●

Rozmawiała Magdalena Kursa

1KR

eprasa.pl c9d1359c24

Akcja referendalna w Krakowie

Niebieskie kamizelki, atak botów i pogróżki w sieci

Inicjatorzy referendum alarmują, że zbierający podpisy są atakowani przez zwolenników prezydenta. Ci zaś skarżą się na zastraszanie w sieci. Prezydent Aleksander Miszalski mówi o ataku armii botów na jego profil. Agresja wybucha między politykami, ale też między mieszkańcami miasta.

• **Zbiórka podpisów pod wnioskiem o referendum w sprawie odwołania prezydenta Krakowa Aleksandra Miszalskiego, 11 lutego 2026 r.** FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Magdalena Kursa

Uwaga Kraków! Niebieskie kamizelki w terenie!" – przypominają na swym profilu organizatorzy referendum w Krakowie, podkreślając, że ubranych w charakterystyczne, niebieskie kamizelki wolontariuszy można spotkać we wszystkich dzielnicach. Dotąd zebrali już ponad 40 tys. podpisów.

O ile emocje przed ostatnimi wyborami prezydenckimi w Krakowie były gorące, a kampania niezwykle brutalna, o tyle teraz – po zgłoszeniu inicjatywy referendalnej o odwołanie prezydenta – te nastroje mają jeszcze wyższą temperaturę. W Krakowie kipi. Obie strony sporu zarzucają sobie bezpardonowe ataki. Dochodzi do agresji fizycznej na ulicach i słownej w internecie, padają groźby pozbawienia życia.

Inicjatorzy przeprowadzenia referendum złożyli zawiadomienie do prokuratury w związku z atakami na osoby zbierające podpisy. Chodzi o wydarzenie, do którego miało dojść w ostatnią niedzielę w okolicy kościoła Najświętszej Marii Panny z Lourdes (Krowodrza). Zbierający tam podpisy Piotr Kubiczek został zaatakowany – słownie i fizycznie przez starszego mężczyznę. Podobny los spotkał drugiego wolontariusza – Marka Stobierskiego, który ruszył mu z pomocą. – Atakujący mężczyzna zaczął nas popychać całym ciałem i rękami, dążąc do sprowokowania rękoczynów – relacjonował podczas konferencji prasowej Stobierski. Agresor miał być też wulgarny i niegrzeczny w stosunku do osób wychodzących z mszy, które chciały podpisać wniosek o referendum. Odpuścił dopiero wówczas, gdy jeden ze zbierających zadzwonił pod numer 112.

Na przejawy agresji podczas zbierania podpisów poskarżył się też Michał Drewnicki, krakowski radny PiS. Opowiadał, że kiedy zbierał podpisy przed Placem Bieńczyckim w Nowej Hucie, podszedł do niego mężczyzna, wziął od niego podkładkę z kartą do podpisu i zaczął długopisem coś przekreślać. Drewnicki zareagował szybko i dzięki temu, jak zapewnia, żaden podpis nie został uszkodzony. Przy okazji nagrał zachowanie agresora.

NARODOWCY POMAGAJĄ

Mamy też inne relacje. Nasza czytelniczka pani Iwona (nazwisko znane redakcji) zaalarmowała nas o niepokojącym zdarzeniu na os. Kolorowym. – Przed przychodnią na os. Kolorowym stał wolontariusz w niebieskiej kamizelce i wyłapywał starsze osoby, prosząc je o podpis w sprawie referendum. Przystanęłam obok, bo byłam ciekawa, jak namawia ludzi do podpisania – relacjonuje pani Iwona. – Słyszałam, jak wolontariusz tłumaczył starszej pani, że są podwyżki w mieście i dlatego trzeba odwołać prezydenta. Pani kiwała głową i powtarzała za nim, że trzeba odwołać. Najbardziej zbulwersowało mnie to, że wolontariusz namawiał tę panią, by na listę wpisała też członków swojej rodziny, choć nie było ich razem z nią. A ona przystała na to, ale wtedy zainterweniowałam – relacjonuje pani Iwona.

Przeciwników referendum denerwuje też to, że w zbieranie podpisów zaangażowały się osoby, które w Krakowie nie mieszkają np. oburzeni wprowadzeniem Strefy Czystego Transportu mieszkańcy okolicznych gmin czy prawicowi działacze z innych miast. „Nasze miasto w naszych rękach, czy w rękach skrajnej prawicy z Poznania?" – zapytał na forum internetowej grupy „Nasze miasto w naszych rękach" jeden z jej członków, wyjaśniając, że do Krakowa zjechały różnego rodzaju prawicowe grupy (Kamraci, Młodzież Wszechpolska, Ruch Narodowy, Konfederacja, Korona Brauna oraz PiS), by zbierać podpisy. „Tutaj podpisy referendalne zbierają narodowcy z Poznania. Damy ukraść sobie miasto ludziom, którzy nie płacą tutaj podatków? – spytał, odsyłając do profilu Ruchu Narodowego z Poznania.

Podpisy pod referendum

60

TYSIĘCY

• **Tyle podpisów trzeba zebrać do 30 marca, by referendum mogło się odbyć**

CZARNY PR I FARMA BOTÓW

Gorące polityczne spory wokół referendum w Krakowie toczą się też w internecie. – Ludzie są zastraszani. Jak tylko ktoś napisze coś pozytywnego o prezydencie, a złego na referendum, to od razu na jego konto wbijają hejterzy i go wyzywają od „kolesi Miszalskiego". Nasyłają na niego armię botów. Nie każdy jest bohaterem i jest na to gotów – ubolewa jeden z polityków Koalicji Obywatelskiej, tłumacząc tym fakt, że strona prezydencka wydaje się w sieci stosunkowo słabo aktywna.

Jeden z działaczy KO zdradza, że pod jego wpisem w sprawie referendum pojawił się ściek obelg i wyzwisk – lżono go i grożono mu publicznie, że go „maczetami pod domem potną" za to, że popiera Miszalskiego.

Tymczasem pod postami Aleksandra Miszalskiego w mediach społecznościowych pojawiły się masowe lajki ze strony egzotycznych kont zarejestrowanych, m.in. na Filipinach i w Pakistanie. Przeciwnicy wykorzystali to do ataku na niego i sugestii, że kupił sobie lajki. Sam prezydent uznał pojawienie się tych lajków za formę brudnej kampanii i prowokację: „Od wczoraj ktoś »życzliwy« zapłacił za farmę botów, które udając moich sympatyków lajkują moje wpisy. Prowokacja szyta tak grubymi nićmi, jak portfele osób, które za nią stoją". I podkreślił: „Boty podszywające się pod moich sympatyków, próba łączenia mnie z aktami agresji wobec osób zbierających podpisy, manipulacja faktami – to są metody, którymi się brzydzę" – napisał.

Oficjalnie wszyscy apelują o prawdziwą debatę zamiast agresji i hejtu.

Polityczny spór w Krakowie przebiega inaczej niż ten w polityce ogólnopolskiej. Inicjatywa referendalna wyszła od grupy mieszkańców z przewodniczącym dzielnicy I na czele, ale szybko przyłączyli się do niej politycy spod znaku PiS, Konfederacji, Grzegorza Brauna, ale też Partii Razem.

W referendum zaangażował się również bardzo mocno Łukasz Gibała, który w ostatnich wyborach był konkurentem Miszalskiego – w drugiej turze przegrał o włos. To właśnie on może najwięcej zyskać, gdyby odwołano obecnego prezydenta Krakowa. Gibała przyznał, że płaci osobom zbierającym podpisy pod referendum – stawka to ok. 500 złotych dziennie.

Zwolennicy referendum zarzucają Miszalskiemu m.in. zadłużenie miasta, dawanie posad kolegom, brak profesjonalnego audytu po objęciu władzy, a także brak dbałości o wizerunek, w tym np. taniec na dachu magistratu.

By referendum odbyło się, jego inicjatorzy muszą zebrać blisko 60 tys. podpisów, ale deklarują, że chcą mieć 100 tys. Zbiórka musi się zakończyć do 30 marca. Komisarz wyborczy ma potem 50 dni na zweryfikowanie podpisów. Jeśli będą prawidłowe, referendum będzie musiało się odbyć do 14 czerwca. ●

eprasa.pl c9d1359c24

Elitarna szkoła sportowa na krawędzi upadku

Dzieci czytają, że są bananami

Elitarna szkoła sportowa w Wieliczce, wychowująca medalistki mistrzostw Polski, może zniknąć. Rodzice i trenerzy mówią wprost: to ofiara politycznej wojny, w której cierpią dzieci.

Anna Kolet

Nie jestem już tym samym człowiekiem, co jeszcze rok temu – mówi ze łzami w oczach Kinga Ptak, nauczycielka języka polskiego, dyrektorka Niepublicznej Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Wieliczce i wiceprezeska fundacji prowadzącej szkołę. – O tym, że władza potrafi zniszczyć człowieka, słyszałam tylko w telewizji, nie wierzyłam, że takie rzeczy dzieją się naprawdę, dopóki sama tego nie doświadczyłam – dodaje.

SEKCJA SIATKARSKA JEDNĄ Z NAJLEPSZYCH

W kierowanej przez nią Niepublicznej Szkole Mistrzostwa Sportowego uczy się obecnie ponad 160 dzieci, to uczniowie klas 4-8 szkoły podstawowej oraz liceum. Trenują piłkę nożną i siatkówkę. Większość to mieszkańcy gminy Wieliczka lub powiatu wielickiego, ale są też uczniowie z Warszawy, Wrocławia, Olsztyna, a nawet ze Słowacji. Szkoła oferuje im miejsca w prowadzonym przez siebie internacie.

Kinga Ptak jednym tchem wylicza sukcesy młodych siatkarek, uczących się SMS w Wieliczce: mistrzostwo Polski szkół podstawowych, wicemistrzostwo Polski młodziczek, brązowy medal mistrzostw Polski juniorek, brązowy medal mistrzostw Polski kadetek, dwa wicemistrzostwa Polski szkół średnich, kilkanaście medali mistrzostw Małopolski.

Sekcja siatkarska SMS Wieliczka jest jedną z najlepszych w Polsce w młodzieżowych kategoriach. Uczniowie i absolwenci szkoły występują w czołowych polskich drużynach, są powoływani na międzynarodowe rozgrywki oraz do kadr narodowych. Wielicka SMS, jako jedna z trzech w Polsce, posiada dwie srebrne odznaki Polskiego Związku Piłki Siatkowej za stworzenie najlepszego ośrodka szkoleniowego w kraju.

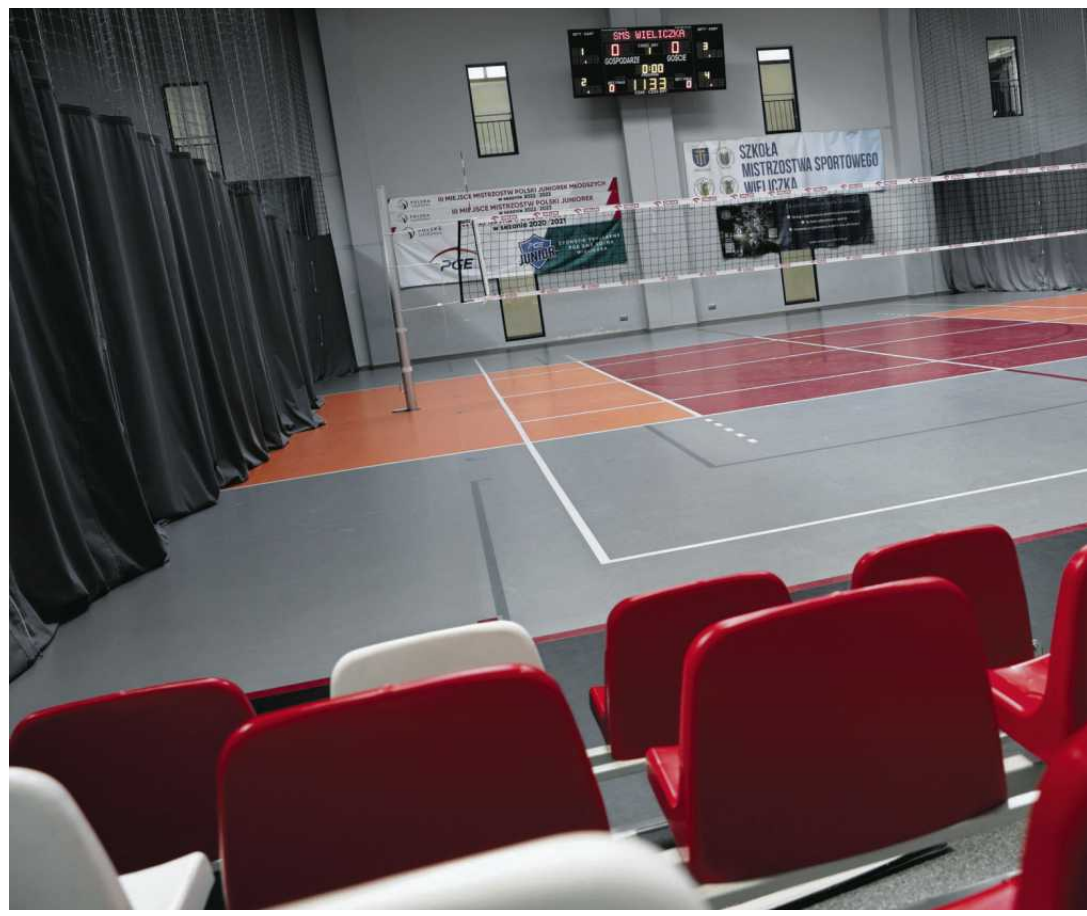

• **Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Wieliczce**
FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

OFIARY POLITYCZNEJ WOJNY?

Społeczną Szkołę Mistrzostwa Sportowego w Wieliczce założyły dwa wielickie kluby: WTS Solna i nieistniejący już Młodzieżowy Klub Futsalu, powołując w tym celu Fundację Szkoła Mistrzostwa Sportowego. Jej prezesem jest Piotr Ptak, lokalny polityk KO, radny powiatowy i przedsiębiorca. Przy powołaniu szkoły swój udział miał ówczesny burmistrz Wieliczki Artur Kozioł.

– Obecne władze miasta są skłócone z poprzednimi, dlatego projekty zainicjowane przez byłego burmistrza są przez obecnego torpedowane – słyszymy w Wieliczce.

Słowa mieszkańców potwierdza starosta wielicki Roman Ptak (zbieżność nazwisk z osobami prowadzącymi szkołę przypadkowa). Jako przykład podaje niedokończoną budowę szkoły w Śledziejowicach.

– To dla mnie niezrozumiała decyzja. Tym bardziej że niewiele tam trzeba dołożyć, żeby ukończyć budowę – uważa starosta. Jego zdaniem ofiarą tej wojny padły również dzieci ze szkoły sportowej.

SZKOŁA WYRZUCONA Z GMINNEGO BUDYNKU

Jej problemy zaczęły się niedługo po wyborach samorządowych z 2024 r. Wówczas na fotelu burmistrza Artura Kozioła (popieranego przez KO) zastąpił związany z PiS Rafał Ślęczka.

– Nowy burmistrz od razu dał nam do zrozumienia, że mu ta szkoła nie pasuje – mówi Piotr Ptak, prezes Fundacji.

Jedną z pierwszych decyzji Rafała Ślęczki było wyrzucenie szkoły z dotychczas zajmowanego budynku w kompleksie szkolno-sportowym przy ul. Boguckiej. Sale były pilnie potrzebne uczniom przepełnionej miejskiej podstawówki, ale decyzja wywołała ogromne protesty rodziców młodych sportowców i samych uczniów, którzy w obronie swojej szkoły wyszli na ulicę. Na niewiele się to zdało i szkoła musiała poszukać dla siebie nowego miejsca.

Udało się wynająć budynek w centrum Wieliczki od prywatnego przedsiębiorcy, jednak część lekcji oraz zajęcia sportowe odbywają się w wynajmowanych od gminy obiektach. I tu pojawia się problem. Władze gminy, które niechętnie patrzą na działalność fundacji, nie chcą przedłużyć szkole umowy najmu hali sportowej i sal lekcyjnych, a bez tego szkoła przestanie istnieć.

DWA MILIONY DŁUGU

Do tego dochodzą ogromne długi fundacji. Kinga Ptak szacuje je na około 2 mln zł. To zaległości za wynajem gminnych obiektów sportowych, ale również te w ZUS-ie. Obecnie fundacja przechodzi proces restrukturyzacji. – Nasi nauczyciele nigdy nie dostali trzynastej pensji, a premie wypłacane są sporadycznie. Zdaję sobie sprawę z błędów, jakie popełniliśmy w fundacji, nie wypieram się tych długów, ale nikt nie zapytał nas, dlaczego one powstały i jak nam pomóc – mówi Kinga Ptak.

Szkoła zalega miastu ponad 450 tysięcy złotych. „Od września ubiegłego roku fundacja nie opłaciła niemal żadnej faktury za wynajem"- podkreśla urząd miasta w przesłanym nam oświadczeniu.

Dyrektorka tłumaczy jednak, że w ubiegłym roku Wieliczka drastycznie podniosła szkole czynsz za najem obiektów sportowych. Jeszcze w 2024 roku za wynajem wszystkich sal fundacja płaciła 464 tysiące złotych rocznie. Obecnie czynsz wynosi już ponad 930 tysięcy złotych na rok.

Urząd tłumaczy jednak, że to nie podwyżka, tylko waloryzacja, bo do 2024 roku fundacja płaciła za wynajem obiektów znacznie zaniżone czynsze. „Różnica pozwalająca na tylko częściowe pokrycie kosztów bieżącego utrzymania obiektów była pokrywana z budżetu Gminy Wieliczka" – twierdzi urząd. – „Obecne stawki zostały ustalone z 30–40 procentowym rabatem wobec stawek rynkowych i cennikowych".

Kinga Ptak zaznacza, że choć szkoła jest niepubliczna, rodzice nie płacą czesnego, z którego można by finansować działalność. Ponoszą jedynie tzw. opłatę sportową, która wynosi 250 zł miesięcznie.

– Cały czas swoimi środkami wspieram działalność szkoły i klubu. Przynosi mi to wielką satysfakcję, ale są granice. Nie pobieram wynagrodzenia, pracuję społecznie, jak każdy prezes klubu, ale bezpieczeństwo rodziny, spokój i zdrowie są dla mnie najważniejsze – przyznaje Piotr Ptak.

I wylicza, że każdego roku gmina dopłaca do publicznych i niepublicznych szkół i przedszkoli około 80 mln złotych. – Ale wszystkie plagi gminne przypisywane są dzieciom trenującym w WTS Solna i uczącym się w SMS. Burmistrz, który sam jest przecież nauczycielem wuefu, pozwolił na hejtowanie dzieci, nauczycieli, trenerów i konflikt rodziców – mówi Piotr Ptak. 1KR

OGŁOSZENIE Kraków/34420412

26 LUTEGO W „WYBORCZEJ" INFORMATOR

Krakowskie przedszkola

- Opłaty
- Wyżywienie
- Liczba grup
- Zajęcia dodatkowe

REKLAMA
SPONSOR
kangurowe przedszkola

eprasa.pl c9d1359c24

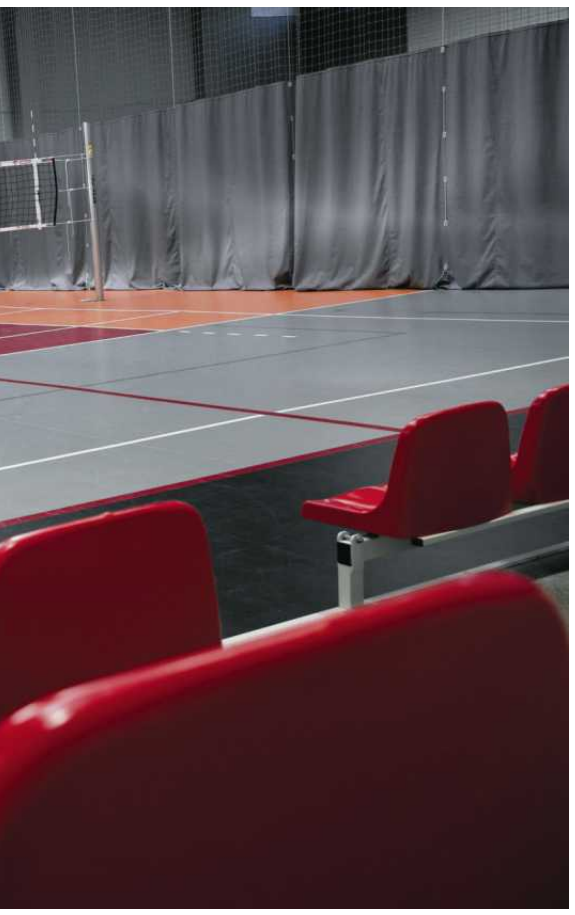

DZIECI CZYTAJĄ „WON Z WIELICZKI"

O hejcie opowiadają nam też rodzice uczniów. – Nasze dzieci są nazywane tłumokami, które nadają się tylko do sportu. I bananami, bo chodzą do prywatnej szkoły – mówi jedna z matek.

Inna dodaje: – Dzieci czytają na lokalnych forach internetowych: „wara od budynku gminy", „won z Wieliczki", „nie jesteście z Wieliczki", „te dzieci nie są nasze, zabierajcie je stąd".

– Niedawno na profilu miasta na FB, pod postem o sukcesie jednej z naszych uczennic, ktoś zamieścił wpis, że to wstyd dla dzieci uczyć się w tej szkole. Dopiero po naszej interwencji urząd usunął ten komentarz – mówi Patrycja Góralczyk, przewodnicząca Rady Rodziców w SMS.

Matki i ojcowie mają też żal do miasta, że nie chwali się w oficjalnych kanałach sukcesami uczniów i uczennic SMS Wieliczka.

– A przecież nasze dzieci z dumą noszą na zawodach koszulki z herbem Wieliczki i dla tego miasta zdobywają medale – mówi z żalem Patrycja Góralczyk.

– Mieszkańcy miasta, podburzani przez niektórych radnych, obwiniają naszą szkołę nawet o to, że Wieliczka jest zadłużona i musi podnosić opłaty i podatki. Twierdzą, że to przez wsparcie, jakie kiedyś otrzymywała szkoła – denerwuje się Agnieszka, mama dwójki młodych sportowców.

O szczuciu na rodziców i uczniów z SMS mówi też wojewoda małopolski Krzysztof Jan Klęczar.

– To jest fatalne, my to musimy przeciąć – podkreśla. I dodaje, że nie podoba mu się nierówne traktowanie podmiotów na terenie gminy. Chodzi o działający przy szkole klub sportowy Solna, w którym uczennice SMS trenują siatkówkę.

– Według mojej wiedzy, miasto stosuje dla nich zaporowe ceny, a inne kluby sportowe mogą korzystać z miejskich obiektów za darmo lub za symboliczną opłatą. To nie jest w porządku. Wszystkie podmioty z terenu gminy powinny mieć takie same stawki za wynajem obiektów – mówi wojewoda.

WALKA ZAMIAST TRENINGÓW

Ryszard Litwin, trener siatkówki i wiceprezes klubu Solna Wieliczka wylicza, że od momentu zmiany władzy w Wieliczce, miejska dotacja na działalność klubu jest systematycznie obcinana.

– Co roku dostajemy o 50 procent mniej, podczas gdy wszystkie inne podmioty otrzymują taką samą albo nawet wyższą dotację. Wygląda to na systemowe działanie, mające doprowadzić do naszego upadku – uważa Litwin.

Zapytaliśmy w wielickim urzędzie, dlaczego klub otrzymuje zmniejszoną dotację. W odpowiedzi usłyszeliśmy, że „jej wysokość wynika z prac komisji w zakresie oceny i prawidłowości złożonych wniosków".

Ryszard Litwin pracuje w Wieliczce od 8 lat, wcześniej trenował zawodniczki Wisły Kraków i Muszynianki Muszyny, współpracował z reprezentacją Polski U-22.

– Z dużym zdziwieniem obserwuję to, co się dzieje wokół szkoły i klubu. Efekty naszej pracy są widoczne. Dzięki nam Wieliczka jest znana w środowisku sportowym w całej Polsce, tymczasem nikt z władz nie chce nam pomóc i brać udziału w tym projekcie. A my, zamiast skupić się na treningach, musimy walczyć o przetrwanie. W ubiegłym roku walka o szkołę przełożyła się na wyniki sportowe dziewczyn. Obawiam się, że tym razem może być podobnie – mówi Litwin.

WIELICZKA TONIE W DŁUGACH

Jak tłumaczył w zeszłym roku burmistrz Wieliczki Rafał Ślęczka, do tej pory gmina wspierała szkołę finansowo. Od 2017 poszło na to z budżetu prawie 5,2 miliona złotych. – 2,5 miliona złotych w dotacjach celowych, 740 tysięcy ze środków promocyjnych oraz 750 tysięcy na organizację imprez – wyliczał Ślęczka.

To nie podoba się niektórym miejskim radnym, ale pretensje o wspieranie prywatnej szkoły ma również część mieszkańców.

– W Wieliczce brakuje pieniędzy niemal na wszystko. Ważne inwestycje edukacyjne nie są realizowane, chodniki są w fatalnym stanie, ulicą Sienkiewicza nawet strach iść. Szkoły samorządowe są przepełnione, a dzieci mają dużo gorsze warunki do nauki, niż w innych miastach – wylicza Tomasz, mieszkaniec Wieliczki.

– Mam wrażenie, że całe to przedsięwzięcie ze szkołą miało na celu prywatyzację korzyści i uspołecznienie kosztów – mówi Dominik Mikuła, radny Konfederacji w Wieliczce. On również przypomina, że gmina jest w fatalnym stanie finansowym, a jej dług wynosi grubo ponad 300 milionów złotych i nie stać jej na dalsze dotowanie prywatnej inicjatywy.

– Jeśli ktoś decyduje się na tego typu działalność, powinien sam zapewnić sobie dodatkowe finansowanie lub poszukać prywatnych sponsorów, ewentualnie zwrócić się o pomoc do starostwa powiatowego, a nie kolejny raz sięgać do kieszeni wszystkich mieszkańców gminy – mówi Mikuła.

Rodzice uczniów SMS ripostują: – My też jesteśmy mieszkańcami tej gminy, płacimy tu podatki i nie rozumiemy, dlaczego nasze dzieci mają być traktowane gorzej niż pozostałe.

Mikuła przekonuje, że szkoły mistrzostwa sportowego to „wspaniała inicjatywa", ale – jak podkreśla – gmina w pierwszej kolejności musi zadbać o uczniów w szkołach samorządowych, które często mają katastrofalne warunki do nauki.

Nowy burmistrz od razu dał nam do zrozumienia, że mu ta szkoła nie pasuje

PIOTR PTAK
prezes Fundacji Szkoła Mistrzostwa Sportowego

Jego partyjny kolega Bartosz Krzych dodaje: – Prezesem fundacji jest lokalny polityk uśmiechniętej koalicji i z tego względu szkoła mogła liczyć na przychylność władz gminy. Inne prywatne podmioty działające w Wieliczce nie otrzymują takiej pomocy.

SPOTKANIE OSTATNIEJ SZANSY

Konflikt próbuje załagodzić wojewoda Krzysztof Klęczar. Na przyszły tydzień zwołał spotkanie mediacyjne, na którym oprócz przedstawicieli fundacji mają pojawić się włodarze gminy i powiatu.

– W tym sporze rację mają wszyscy po trochu. Mam wrażenie, że polityka miesza się tu ze sportem, a to się zawsze źle kończy. Granie dziećmi jest absolutnie nieetyczne. Jak one mają się czuć w tej niepewnej sytuacji? – zauważa wojewoda. Twierdzi, że szkołę mógłby przejąć powiat w porozumieniu z gminą.

– Jako fundacja jesteśmy gotowi zrzec się prowadzenia tej szkoły, przekazać ją innemu podmiotowi, byleby tylko przetrwała i dzieci mogły kontynuować naukę – deklaruje Kinga Ptak.

– Był już pomysł, żeby przekształcić szkołę w placówkę publiczną i przenieść ją do naszego zespołu w Gdowie, ale to byłoby bardzo trudne organizacyjnie, bo tam również brakuje miejsca. Ciężko znaleźć dobre rozwiązanie bez współpracy z miastem, które dysponuje odpowiednią bazą sportową i dydaktyczną, by móc prowadzić taką szkołę – mówi starosta wielicki Roman Ptak.

Burmistrz Wieliczki nie jest jednak tym zainteresowany. Jak czytamy w przesłanym nam stanowisku: „Szkolnictwo specjalne, w tym prowadzenie szkoły mistrzostwa sportowego, należy do ustawowych kompetencji jednostki samorządu terytorialnego na poziomie powiatu. Gmina Wieliczka nie zamierza wkraczać w zakres kompetencji innego szczebla samorządu". Jak deklaruje urząd w razie potrzeby, gmina zapewni uczniom SMS miejsce w gminnych podstawówkach.

Od wojewody Klęczara burmistrz Wieliczki oczekuje „przedstawienia propozycji rozwiązań finansowych, które pozwolą na spłatę zobowiązań Fundacji za wynajem obiektów gminnych".

– Szkoda tylko tych dzieci, zdolnej i utalentowanej młodzieży. Na takie sukcesy trzeba pracować latami – mówi Gabriela Olszowska, małopolska kuratorka oświaty. I deklaruje: – Jestem z trenerami i nauczycielami. Wstawię się wszędzie, byleby tylko uratować tę szkołę. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraków/34415707

PUK KRAKÓW
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

TELEFONY CAŁODOBOWE:
12 411 45 02 | +48 509 246 176

Zadzwoń i dowiedz się, jak zorganizować pogrzeb bez wychodzenia z domu.

www.puk.krakow.pl | Kraków, ul. Rakowicka 35A

1KR

eprasa.pl c9d1359c24

OGŁOSZENIE BURMISTRZA MIASTA I GMINY SKAWINA

z dnia 20 lutego 2026 r.

o konsultacjach społecznych dotyczących projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Skawina w jego granicach administracyjnych dla terenu zabudowy usług oświaty i kultury A1Uo

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130, z późn. zm.), art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1688 ze zm.), a także w związku z uchwałą nr X/127/25 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Skawina w jego granicach administracyjnych dla terenu usług kultury i oświaty A1Uo, zmienioną uchwałą nr XIV/178/25 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 28 maja 2025 r.,

zawiadamiam o rozpoczęciu w dniu 23 lutego 2026 r. konsultacji społecznych

dotyczących projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Skawina w jego granicach administracyjnych dla terenu zabudowy usług oświaty i kultury A1Uo wraz z niezbędną dokumentacją, **które odbywać będą się do 1 kwietnia 2026 r.**

Zmiana planu obejmuje zmianę zapisów wyłącznie dla terenu zabudowy usług oświaty i kultury, oznaczonego w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Miasta Skawina w jego granicach administracyjnych symbolem A1Uo.

Zmiana dotyczy wyłącznie części tekstowej ustaleń planu, nie wprowadza się żadnych zmian w części graficznej.

W ramach konsultacji społecznych:

1) **zbierane będą uwagi w terminie od 23 lutego 2026 r. do 1 kwietnia 2026 r.**; uwagi należy składać w formie papierowej poprzez złożenie pisma z uwagą do Burmistrza Miasta i Gminy Skawina w Urzędzie na Dzienniku Podawczym, Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 14, pokój 1 lub drogą pocztową na adres: Urząd Miasta i Gminy w Skawinie, 32-050 Skawina, Rynek 1, lub w przypadku ograniczeń w bezpośredniej obsłudze klienta – wrzucenie do odpowiedniego pojemnika w pobliżu wejścia do budynku Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 14 lub w formie elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: urzad@gminaskawina.pl oraz na adres e-Doręczeń: AE:PL-90745-70998-FGUJT-25.

   Uwagi należy składać z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby. Uwagi należy składać – z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby – na obowiązującym FORMULARZU (zgodnym z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), udostępnionym wraz z projektem zmiany planu miejscowego w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Gminy.

   Pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawione będą bez rozpatrzenia. Uwagi zostaną rozpatrzone w drodze zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Skawina, publikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Skawina na stronie internetowej: www.gminaskawina.pl.

2) **w dniu 16 marca 2026 r. o godzinie 17.00 odbędzie się spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją projektu tekstowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; spotkanie to odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, 32-050 Skawina, Rynek 1;

3) **projektant pełni dyżur stacjonarny w dniu 16 marca 2026 r. w godz. 16.00-17.00** w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, 32-050 Skawina, Rynek 1.

Projekt zmiany planu wraz z niezbędną dokumentacją udostępniony będzie do konsultacji społecznych:

– w dniach od 23 lutego 2026 r. do 1 kwietnia 2026 r. (z wyjątkiem sobót i niedziel) w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie, Rynek 3, I piętro, pokój nr 14 w godzinach pracy Urzędu.

– na stronie internetowej: www.gminaskawina.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: www.bip.malopolska.pl/umigskawina

Informuję w związku z Rozporządzeniem o Ochronie Danych Osobowych (RODO), że:

1) dane osobowe są podawane w celu składania uwag do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i będą przetwarzane do momentu zakończenia sprawy,
2) podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy, nie podanie danych osobowych jest związane z pozostawieniem uwagi bez rozpatrzenia,
3) administratorem podanych w uwadze danych osobowych jest Burmistrz Miejska w Skawinie z siedzibą: 32-050 Skawina, Rynek 1,
4) składający uwagę ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania, a także prawo do przenoszenia danych,
5) składający uwagę ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzoru, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (00-193 Warszawa, ul. Stawki 2), jeżeli uzna, że przetwarzanie jego danych osobowych w związku ze złożeniem uwagi do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego narusza przepisy prawa,
6) podstawę prawną przetwarzania podanych danych stanowi art. 8c i art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.) oraz § 11 pkt 14 w związku z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404),
7) składający uwagę ma prawo w dowolnym momencie wnieść sprzeciw wobec przetwarzania podanych danych osobowych z przyczyn związanych ze szczególną sytuacją składającego wniosek,
8) Administrator powołał inspektora ochrony danych osobowych w Urzędzie Miasta i Gminy w Skawinie, z którym można skontaktować się w formie; e-mail: iodo@gminaskawina.pl; telefonicznie 606 487 587 lub tradycyjnie, wysyłając pismo na adres administratora z dopiskiem Inspektor Ochrony Danych Osobowych.

Burmistrz Miasta i Gminy Skawina

Kraków/34421351

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

PREZYDENTA MIASTA TARNOWA

o I przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż **nieruchomości** położonej **przy ul. Nowodąbrowskiej w Tarnowie**

1. Do sprzedaży przeznacza się nieruchomość położoną w obrębie 78 oznaczoną numerem działki 448/19 o pow. 155 m^2 objętą księgą wieczystą TR1T/00062466/2 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Tarnowie.
2. Nieruchomość przeznaczona jest do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.
3. **Cena wywoławcza dla nieruchomości wynosi 50 000,00 zł brutto (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych),** w tym podatek od towarów i usług według stawki 23%.
4. Przetarg odbędzie się w dniu **25 marca 2026 r.** w budynku Urzędu Miasta Tarnowa, przy ul. Wałowej 10, I piętro, Sala Boczna przy Sali Lustrzanej o godz. **9^{40}.**
5. W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne, które wpłacą wadium w pieniądzu w wysokości **7 500,00 zł (słownie: siedem tysięcy pięćset złotych) na konto Urzędu Miasta Tarnowa Bank PKO BP SA Nr 15 1020 2892 0000 5002 0765 9693 w taki sposób, aby najpóźniej w dniu 18 marca 2026 roku wadium znajdowało się na rachunku bankowym organizującego przetarg ustny nieograniczony. Za dokonanie wpłaty uważa się dzień wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy tut. Urzędu.**
6. Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Tarnowa ul. Nowa 3 i Nowa 4, a także opublikowane na stronie internetowej Urzędu Miasta Tarnowa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
7. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Urzędzie Miasta Tarnowa, Wydziale Geodezji i Nieruchomości ul. Nowa 3, 33-100 Tarnów, pok. 204, II piętro, Tel. (14) 68 82 754.

Kraków/34421328

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

PREZYDENTA MIASTA TARNOWA

o II przetargu ustnym ograniczonym na sprzedaż **nieruchomości** położonej **przy ul. Sadowej w Tarnowie**

1. Do sprzedaży przeznacza się nieruchomość położoną w obrębie 9 oznaczoną numerem działki 349 o pow. 502 m^2 objętą księgą wieczystą TR1T/00038883/4 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Tarnowie.
2. Nieruchomość przeznaczona jest do sprzedaży w trybie przetargu ustnego ograniczonego do właścicieli nieruchomości przyległych oznaczonych numerami działek 350 obrębu 9 lub 348/3 obrębu 9 lub 361 i 348/4 obrębu 9 lub 359/1 i 359/2 obrębu 9.
3. **Cena wywoławcza dla nieruchomości wynosi 84 000,00 zł (słownie: osiemdziesiąt cztery tysiące złotych),** zwolniona z podatku od towarów i usług.
4. Przetarg odbędzie się w dniu **25 marca 2026 r.** w budynku Urzędu Miasta Tarnowa, przy ul. Wałowej 10, I piętro, Sala Boczna przy Sali Lustrzanej o godz. **10^{00}.**
5. W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne, które wpłacą wadium w pieniądzu w wysokości **12 600,00 zł (słownie: dwanaście tysięcy sześćset złotych) na konto Urzędu Miasta Tarnowa Bank PKO BP SA Nr 15 1020 2892 0000 5002 0765 9693 w taki sposób, aby najpóźniej w dniu 18 marca 2026 roku wadium znajdowało się na rachunku bankowym organizującego przetarg ustny ograniczony. Za dokonanie wpłaty uważa się dzień wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy tut. Urzędu.**
6. Warunkiem niezbędnym do uczestnictwa w przetargu jest wpłata wadium, oraz złożenie przez właściciela nieruchomości przyległej pisemnego oświadczenia o uczestnictwie w przetargu. Oświadczenie należy złożyć w terminie do dnia 18 marca 2026 roku, w godzinach pracy Urzędu Miasta Tarnowa w Wydziale Geodezji i Nieruchomości ul. Nowa 3 pok. 212.
7. Brak złożenia oświadczenia w terminie do dnia 18 marca 2026 r. traktowany będzie jako rezygnacja z uczestnictwa w przetargu.
8. Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Tarnowa ul. Nowa 3 i Nowa 4, a także opublikowane na stronie internetowej Urzędu Miasta Tarnowa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
9. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Urzędzie Miasta Tarnowa, Wydziale Geodezji i Nieruchomości ul. Nowa 3, 33-100 Tarnów, pok. 204, II piętro, Tel. (14) 68 82 754.

Kraków/34421330

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

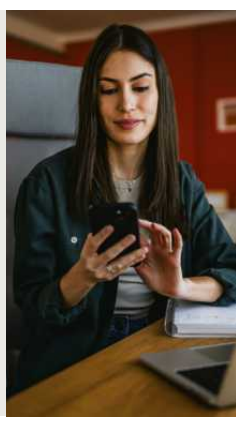

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

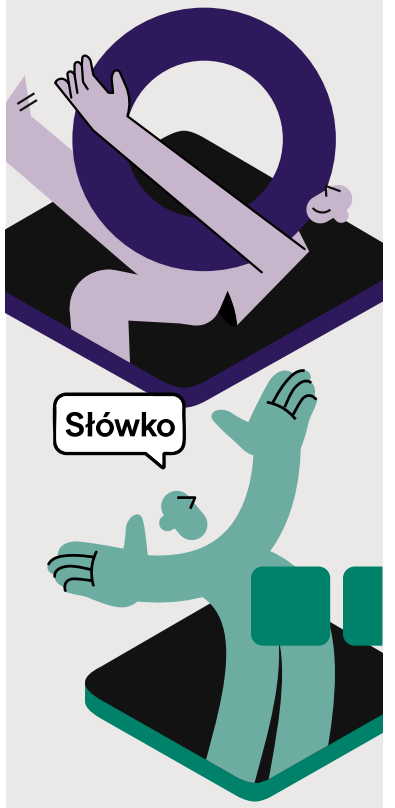

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

KRL 1

eprasa.pl c9d1359c24

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości
w przepisach,
zamówienia publiczne,
porady ekspertów,
raporty,
ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców,
urzędników,
zainteresowanych
gospodarką.

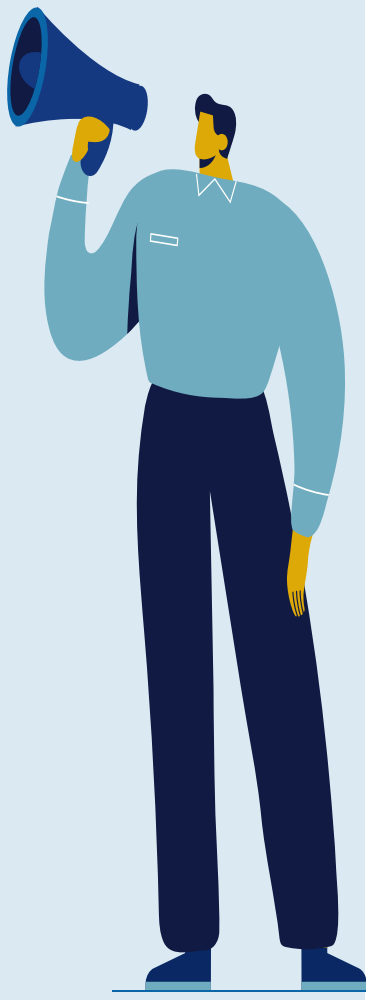

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

Wyciąg z ogłoszenia

Prezydenta Miasta Tarnowa

o II przetargu ustnym nieograniczonym
na sprzedaż kompleksu nieruchomości położonego
w rejonie **ul. Urszulańskiej w Tarnowie.**

1. Do sprzedaży przeznacza się kompleks nieruchomość położony w rejonie ul. Urszulańskiej w Tarnowie stanowiącą własność Gminy Miasta Tarnowa, oznaczony numerami działek:
   - 65/2 obrębu 252 o powierzchni 14 m² objętą księga wieczystą TR1T/00072354/7 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Tarnowie;
   - 64/6 obrębu 252 o powierzchni 200 m² objętą księgą wieczystą TR1T/00075920/7 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Tarnowie;
   - 65/7 obrębu 252 o powierzchni 120 m² objętą księgą wieczystą TR1T/00075920/7 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Tarnowie.
2. Kompleks nieruchomości przeznaczony jest do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.
3. Cena wywoławcza dla nieruchomości wynosi: **140 000,00 zł brutto (słownie: sto czterdzieści tysięcy złotych),** w tym podatek od towarów i usług według stawki 23%.
4. Przetarg odbędzie się w dniu **25 marca 2026 r.** w budynku Urzędu Miasta Tarnowa, przy **ul. Wałowa 10, I piętro Sala Boczna przy Sali Lustrzanej o godz. 9⁰⁰**.
5. W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i prawne, które wpłacą **wadium** w pieniądzu w wysokości **21 000,00 zł (słownie: dwadzieścia jeden tysięcy złotych)** na konto Urzędu Miasta Tarnowa Bank PKO Bank Polski Nr **15 1020 2892 0000 5002 0765 9693** w taki sposób, **aby najpóźniej w dniu 18 marca 2026 roku wadium znajdowało się na rachunku bankowym organizującego przetarg ustny nieograniczony. Za dokonanie wpłaty uważa się dzień wpływu środków pieniężnych na rachunek bankowy tut. Urzędu.**
6. Ogłoszenie o przetargu wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Tarnowa ul. Nowa 3 i 4, a także opublikowane zostało na stronie internetowej Urzędu Miasta Tarnowa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
7. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Urzędzie Miasta Tarnowa, Wydziale Geodezji i Nieruchomości ul. Nowa 3, 33-100 Tarnów, pok. nr 205, II piętro, tel. (14) 68 82 755.

Kraków/34421327

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY
I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz
Pierwsza kwatera ekologiczna
Kolumbaria na urny
Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

34415678

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OGŁOSZENIE z dnia 20 lutego 2026 r.

o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu części projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru: „Czyżyny Zachód” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i niezbędną dokumentacją

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) , art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.) i art. 54 ust. 2 w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), a także w związku z uchwałą Nr XLVIII/1323/20 Rady Miasta Krakowa z dnia 18 listopada 2020 r.

zawiadamiam

o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu części projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru: **„Czyżyny Zachód”** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją – w związku z wprowadzonymi zmianami wynikającymi z przyjęcia przez Radę Miasta Krakowa poprawek wniesionych do projektu planu, otrzymanym uzgodnieniem i dostosowaniem do obowiązujących aktów prawnych. Granice obszaru objętego planem szczegółowo określa załącznik graficzny.

Projekt planu (w zakresie objętym wyłożeniem) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz niezbędną dokumentacją udostępniony zostanie do publicznego wglądu w dniach **od 3 do 31 marca 2026 r.** poprzez:

- bezpośredni kontakt i obsługę obywateli w Wydziale Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa, ul. Mogilska 41, w godz. 8.00-15.00 (z wyjątkiem sobót i niedziel), **wizytę można również umówić na konkretną godzinę** – mailowo pod adresem: *bp.umk@um.krakow.pl* lub telefonicznie pod numerami: 12 616-8526, – 8542;
- zamieszczenie projektu planu **„Czyżyny Zachód”** wraz z prognozą oddziaływania na środowisko na stronie internetowej: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne* (w zakładce *PLANY SPORZĄDZANE).*

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu miejscowego obszaru **„Czyżyny Zachód”** (w zakresie objętym wyłożeniem) zostanie przeprowadzona w dniu **12 marca 2026 r.**, w Urzędzie Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4, **sala Dietla**, początek o **godz. 15:30**.

Będzie możliwość uczestnictwa w dyskusji publicznej *online,* tj. za pomocą środków porozumiewania na odległość. Link do połączenia z platformą zostanie wygenerowany i umieszczony na stronie planu. Szczegółowe informacje są publikowane w zakładce *ZAPROSZENIA* pod adresem: *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

Każdy ma prawo złożenia uwag do projektu planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Uwagi należy składać w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 14 kwietnia 2026 r.** – z podaniem oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także imienia i nazwiska albo nazwy oraz adresu zamieszkania albo siedziby.

Uwagi można wnosić w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poprzez e-doręczenia, pocztę elektroniczną lub formularz zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej: www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne (w zakładce WZORY). Formularz dostępny jest również w formie elektronicznej – można go przesłać online.

LINK: *Formularz pismo dotyczące aktu planowania przestrzennego – Krakowski Portal Usług Miejskich*

W przypadku poczty elektronicznej – maile należy kierować na adres: uwagi-bp@um.krakow.pl.

Forma papierowa obejmuje:

- złożenie pisma z uwagą/ formularza na dziennikach podawczych zlokalizowanych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa lub – w przypadku ograniczeń w bezpośredniej obsłudze klienta – wrzucenie do odpowiedniego pojemnika umieszczonego w pobliżu wejścia do budynku UMK,
- wysłanie drogą pocztową na adres: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Planowania Przestrzennego, ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków,
- przekazanie wypełnionego formularza w czasie prowadzonej dyskusji publicznej.

UWAGA: Liczy się data wpływu do tut. urzędu, a pisma niespełniające powyżej wskazanych warunków pozostawi się bez rozpoznania.

W projekcie planu wprowadzono następujące zmiany:

1) **wyznaczono nowe tereny: Ub.1, Un.6, KU.1 wraz z ustaleniem dla nich zasad zagospodarowania;**
2) **zmieniono zasięg terenu U.9;**
3) **zmieniono zasięg i część zasad zagospodarowania terenu Un.3;**
4) **zmieniono zasięg *strefy ochrony i kształtowania zieleni* w terenach: Uz.1 i Un.3;**
5) **zmieniono przebieg fragmentu *nieprzekraczalnych linii zabudowy* w terenach: U.3, U.4 i U.9, Uz.1;**
6) **zmieniono przebieg fragmentu *linii regulacyjnej wysokości zabudowy* w terenie Un.3;**
7) **zmieniono część zasad zagospodarowania terenu ZPp.1, w tym wprowadzono *nieprzekraczalną linię lokalizacyjną*;**
8) **wprowadzono *strefę ochrony przed hałasem* w terenie Un.3;**
9) **zmieniono część zasad zagospodarowania w *strefie ochrony i kształtowania zieleni*;**
10) **zmieniono część zasad zagospodarowania w terenach: ZP.2, ZP.3, MW/U.1, Uz.1, Uz.2;**
11) **doprecyzowano przeznaczenie podstawowe terenów Uz.1 i Uz.2;**

wraz z niezbędną korektą redakcyjną projektu planu wynikającą z ww. zmian i konieczności dostosowania do obowiązujących aktów prawnych.

Informuję, że:

1. Złożenie uwagi stanowić będzie odpowiedź na niniejsze Ogłoszenie.
2. Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 unijnego ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (tzw. RODO) administratorem danych osobowych jest Prezydent Miasta Krakowa z siedzibą Pl. Wszystkich Świętych 3-4, 31-004 Kraków. Z administratorem możesz się skontaktować listownie (adres jw.) lub drogą elektroniczną – adres e-mail: bp.umk@um.krakow.pl.
3. Składający uwagę ma prawo do żądania od administratora dostępu do podanych danych osobowych, ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania.
4. Podane dane osobowe będą przetwarzane do czasu załatwienia sprawy, dla potrzeb której zostały zebrane, a następnie będą przechowywane przez 25 lat, po czym zostaną przekazane do Archiwum Narodowego w Krakowie.
5. Składający uwagę ma prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
6. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i ma charakter obowiązkowy. Konsekwencją niepodania danych osobowych jest pozostawienie uwagi bez rozpoznania.
7. Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowią przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
8. Dane kontaktowe inspektora ochrony danych – adres pocztowy – jw., e-mail: iod@um.krakow.pl

Uwagi są rozpatrywane przez Prezydenta Miasta Krakowa w terminie 21 dni od dnia upływu terminu ich składania. Rozpatrzenie następuje w formie Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa publikowanego w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa na stronie internetowej *www.bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne*

GRANICE SPORZĄDZANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU „CZYŻYNY ZACHÓD”

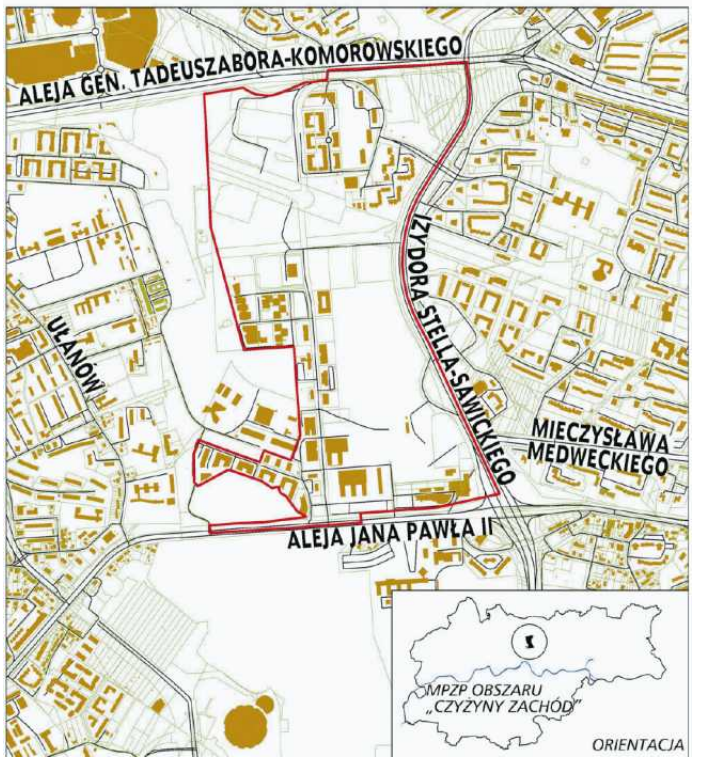

Kraków/34421245

eprasa.pl c9d1359c24

CO JEST GRANE

Teatr im. Juliusza Słowackiego

Premiera po 123 latach

Kiedy Maja Kleczewska reżyseruje, można śmiało zakładać, że spektakl będzie do bólu prawdziwy. Jak znana reżyserka postrzega dziś Wyspiańskiego? – Wracamy do zmagań z polskim mitem, z polskością i tym, co w niej straszne, bolesne i czasami naznaczone optymistycznym pojęciem nienawiści – zapowiada teatr.

• **Premiera „Wyzwolenia" w reżyserii Mai Kleczewskiej 28 lutego o godz. 19** FOT. REGINA ZAWADZKA-BIGAJ

Marta Gruszecka

28 lutego 1926 roku w Krakowie panowało wielkie poruszenie. Wieczorem w Teatrze Miejskim miała odbyć się premiera „Wyzwolenia", dramatu Stanisława Wyspiańskiego, autora słynnego na całą Młodą Polskę „Wesela". Oczekiwania były ogromne. Co tym razem przygotował wszechstronny artysta? Jaką diagnozę postawi Polsce?

Antypolskie „Dziady" i „Wesele"

98 lat później oczekiwania przed „Wyzwoleniem" również są spore. Dzieło młodopolskiej „gwiazdy" zaadaptowała bowiem na scenę Teatru im. Juliusza Słowackiego Maja Kleczewska, reżyserka, która nie boi się kontrowersji i odważnych gestów, a jej spektakle mają taką siłę rażenia politycznego i społecznego, że były niemal w stanie odwołać ze stanowiska Krzysztofa Głuchowskiego, dyrektora Teatru im. Słowackiego (słynne „Dziady" z 2021 roku). Mimo ostrzeżeń ze strony ówczesnej władzy z ramienia PiS, która przestrzegała, że to antypolski spektakl, sukces frekwencyjny był i jest ogromny.

16 marca 2024 roku Maja Kleczewska wróciła do krakowskiego teatru z „Weselem". Zapowiadała wtedy: „Może ta perwersyjna, triumfalna i monumentalna scena uśmiercania społecznej energii, wyzwala poczucie ulgi, uwalnia od lęku przed krwawą przemocą, zapewnia błogie uczucie wzniosłości i bezgrzeszności? Czy pulsująca w dramacie groźba rozpętania rewolucyjnych żywiołów zostaje zdławiona przez iluzję wspólnoty i towarzyszącą jej zawsze przemoc symboliczną? Czy dramat Wyspiańskiego nawiedzany jest przez widma podświadomości narodowej, jak zwykliśmy uważać, czy raczej przez trupy historii o znacznie większym zasięgu rażenia?".

„Wesele" też okazało się frekwencyjnym hitem.

Zburzyć skostniały teatr

Jak Maja Kleczewska, po 123 latach od premiery Wyspiańskiego, odczyta jego popisowe „Wyzwolenie"?

– Wracamy do zmagań z polskim mitem, z polskością i tym, co w niej straszne, bolesne i czasami naznaczone optymistycznym pojęciem nienawiści. Bo przecież nienawidzimy się wzajem. I to wcale nie musi być nasze najgorsze złe. Na wielką, pustą scenę znowu wejdzie więc Konrad, by burzyć stary, skostniały teatr, by oglądać Polskę współczesną i współczesnych Polaków, by spierać się z maskami, walczyć z Geniuszem, odpierać Erynie i by... wyzwalać. Od czego? Z kogo? Co? – zastanawia się Krzysztof Głuchowski, dyrektor Teatru im. Juliusza Słowackiego.

Cały zespół na jednej scenie

W rolach głównych prawie cały zespół Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie: Tomasz Augustynowicz, Mateusz Bieryt, Sara Bieryt (gościnnie), Lidia Bogaczówna, Krzysztof Głuchowski, Dorota Godzic, Mateusz Janicki, Paweł Smagała, Agnieszka Judycka Cappuccino, Marcin Kalisz, Karolina Kamińska, Karolina Kazoń, Martyna Krzysztofik, Tomasz Międzik, Wojciech Skibiński, Natalia Strzelecka, Anna Syrbu, Rafał Szumera, Marta Waldera, Tomasz Wysocki i Katarzyna Zawiślak-Dolny.

Autorem dramaturgii jest Grzegorz Niziołek, scenografię i światło przygotowała Justyna Łagowska, kostiumy Konrad Parol, wideo – Krzysztof Garbaczewski, choreografię – Kaya Kołodziejczyk, a muzykę – Cezary Duchnowski.

Artystów przygotowali wokalnie Mateusz Bieryt (również autor opracowań wokalnych) i Zuzanna Skolias-Pakuła, o efekty kaskaderskie zadbał Tadeusz Widomski, a konsultacji kaskaderskich udzielił Tomasz Maziarz. Inspicjentem będzie Marcin Stalmach, a spektakl wyprodukował Bartosz Jelonek. ●

Premiera „Wyzwolenia" w reż. Mai Kleczewskiej 28 lutego o godz. 19 na Dużej Scenie Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie (plac św. Ducha 1). Kolejne pokazy 1 marca, 3-5, 7-8 marca, 29-30 kwietnia oraz 1-3 maja. Bilety na stronie teatrwkrakowie.pl.

Premiera baletu w Operze Krakowskiej

Muzyka językiem ciała, czyli zatańczyć do Mozarta

Opera Krakowska szykuje pierwszą w tym sezonie premierę baletową. Jak opowiedzieć ostatnią, niedokończoną kompozycję Wolfganga Amadeusza Mozarta za pomocą tańca? Przekonamy się 28 lutego podczas premiery „Requiem" w reżyserii i z choreografią Jacka Tyskiego.

Słynna dziś na całym świecie kompozycja „Requiem d-moll" Wolfganga Amadeusza Mozarta mogła nigdy nie ujrzeć światła dziennego. Pisał utwór na anonimowe zlecenie i to w obliczu nadchodzącej śmierci. Nie dokończył go – dopiero przyjaciel kompozytora, Joseph Eybler oraz jego uczeń, Franz Xaver Süssmayr, sfinalizowali dzieło. „Requiem d-moll" to jedna z najważniejszych kompozycji sakralnych w historii muzyki.

Zespół Opery Krakowskiej postanowił przyjrzeć się jej bliżej w nieco innym kontekście. A gdyby tak zatańczyć do Mozarta?

– Są dzieła, które nie tylko rozbrzmiewają w czasie, lecz przekraczają jego granice. „Requiem" Wolfganga Amadeusza Mozarta należy do tych kompozycji, które od ponad dwóch stuleci poruszają głębię ludzkiej wrażliwości. Mówią o przemijaniu, pamięci, żalu i nadziei. W baletowej interpretacji Jacka Tyskiego muzyka Mozarta staje się językiem ciała, gdzie ruch, gest i przestrzeń sceniczna przejmują rolę słów, prowadząc widza przez emocjonalny obraz ludzkiego doświadczenia: od lęku i bólu, przez bunt i tęsknotę, aż po ukojenie i światło – komentuje prof. Piotr Sułkowski, dyrektor Opery Krakowskiej.

Podkreśla szczególny charakter kompozycji: – „Requiem" pozostaje symbolicznym pożegnaniem kompozytora z życiem. Niedokończone, a zarazem kompletne w swoim przesłaniu dzieło staje się metaforą ludzkiej drogi – nieustannie niedomkniętej, a jednak otwartej na sens, który wykracza poza to, co widzialne.

Co ciekawe, Opera Krakowska zorganizowała konkurs na plakat promujący spektakl. Wygrała go Veronika Korol, studentka Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

– Moją koncepcją był symbol drzewa, który jest obecny w wielu kulturach i wierzeniach i łączy życie ze śmiercią. Często gałęzie były asocjowane z niebem, sferą niebiańską, a korzenie ze światem podziemnym, światem martwych. A dodatkowym kierunkiem był rodzaj plastyki, który tworzy tak twardy materiał jak drewno pod działaniem warunków atmosferycznych, takich jak mocny, stały wiatr. To jednocześnie wskazuje na wytrzymałość, ale również na giętkość i plastyczność. Obie te jakości kojarzą mi się ze sztuką tańca, zwłaszcza baletem – komentuje artystka.

W partiach solowych zatańczą: Paulina Cisłowska, Airi Fatjo, Iyo Hataishi, Mizuki Kurosawa, Sofia Manca, Mariana Morfin-Sanchez, Malika Tokkozhina i Teresa Żurowska oraz Javier Ares Cabeza, Alef Carvalho, Yauheni Raukuts, Matheus Tertuliano, Gabriele Togni, Flavio Valentino, Fabian von Lindern i Andrea Zulian.

Solistom będzie towarzyszył zespół w składzie: Bożena Kowalska, Greta Krajewska, Anastasiya Krasouskaya, Agata Steinke-Wojtala, Weronika Wilczyńska i cztery rezydentki: Taïsia Lohman, Janell Matushek, Ruby McVey oraz Maja Skowron), a także Edoardo Malabaila, Filippo Penco, Maciej Pluskowski i Yauheni Yatskevich.

Partie solowe zaśpiewają: Zuzanna Caban i Katarzyna Oleś-Blacha (sopran), Monika Korybalska i Ewa Menaszek (alt), Jarosław Bielecki i Aleksander Kunach (tenor) oraz Sebastian Marszałowicz i Adam Zaremba (bas).

Artystkom i artystom będzie towarzyszyła Orkiestra oraz Chór Opery Krakowskiej pod batutą Marca Moncusiego. Autorką scenografii jest Stefania Chiarelli, kostiumy przygotowała Marta Koncewoj, światła Paweł Murlik, a projekcje Piotr Bednarczyk. Choreografowi asystowali Gabriela Kubacka, Alesia Smyrnova i Rafael Rivero Hervis, a chór przygotowali Joanna Wójtowicz i Andrzej Korzeniowski. Inspicjentami będą Mateusz Makselon i Justyna Jarocka-Lejzak. ●

Marta Gruszecka

Premiera opery baletowej „Requiem" w reżyserii Jacka Tyskiego 28 lutego o godz. 18.30 w Operze Krakowskiej (Lubicz 48). Kolejne pokazy – 1 marca i 1-2 kwietnia. Bilety na stronie opera.krakow.pl.

1 KR

eprasa.pl c9d1359c24

CO JEST GRANE

Teatr Łaźnia Nowa

Thriller o starciu jednostki z korporacją

Co może się wydarzyć, gdy pracownik sprzeciwi się korporacji? Teatr Łaźnia Nowa zaprasza na pierwszą, trzymającą w napięciu premierę 2026 roku. Pokazy spektaklu „Kopista Bartleby" 27 i 28 lutego oraz 1 marca.

Marta Gruszecka

Teatr Łaźnia Nowa świetnie sprawdza się w spektaklach, podczas których przyspiesza tętno. Organizuje śledztwa w sprawie młodych księży („Czerwone i czarne"), przeprowadza przez proces zabójcy prezydenta („Proces Eligiusza Niewiadomskiego"), wraca do historii pogromu kieleckiego, o którym żaden teatr jeszcze w tak odważny sposób nie opowiedział.

Tym razem nowohucka scena zaserwuje widzom egzystencjalny thriller o starciu jednostki z korporacją.

Kiedy język zawodzi

„Wolałbym nie" – to krótkie zdanie przesądza o całym dotychczasowym życiu Bartleby'ego, kopisty z nowojorskiej kancelarii na Wall Street. I uruchamia serię zdarzeń, które burzą wszystko, co do tej pory było rutyną: relacje służbowe, hierarchie, procedury i sposoby rozumienia odpowiedzialności.

– Opowiadanie Hermana Melville'a od ponad stu pięćdziesięciu lat nie przestaje budzić niepokoju i prowokować kolejnych interpretacji. W naszej adaptacji ta opowieść staje się studium rozpadu porządku. Napięcie rozgrywa się między dwojgiem ludzi – w języku, który nie poddaje się logice przymusu, i w relacji, w której przestają działać automatyczne mechanizmy władzy. Każda decyzja, zarówno działanie, jak i zaniechanie, zaczyna ujawniać swojego autora. Co dzieje się z relacją między ludźmi, gdy znane role zawodzą, a język przestaje być narzędziem porozumienia? – zastanawiają się reżyser Tomasz Fryzeł i dramaturg Piotr Froń.

• **Za tydzień premierowe pokazy spektaklu „Kopista Bartleby"** FOT. KLAUDYNA SCHUBERT

Na scenie i poza nią

W rolach głównych: Adam Borysowicz i Sebastian Grygo. Autorem adaptacji i dramaturgii jest Piotr Froń, scenografię i kostiumy przygotowała Anna Oramus, światło Klaudyna Schubert, a muzykę Nikodem Dybiński. Inspicjentką będzie Katarzyna Białooka.

W spektaklu jest wykorzystywane intensywne, pulsujące światło oraz głośne efekty dźwiękowe. Twórcy opierają się na powieści „Kopista Bartleby" Hermana Melville'a, w przekładzie Adama Szostkiewicza. ●

Premierowe pokazy spektaklu „Kopista Bartleby" 27-28 lutego i 1 marca o godz. 19 w Teatrze Łaźnia Nowa (os. Szkolne 25). Bilety na stronie laznianowa.pl.

REKLAMA

Kraków/34419559

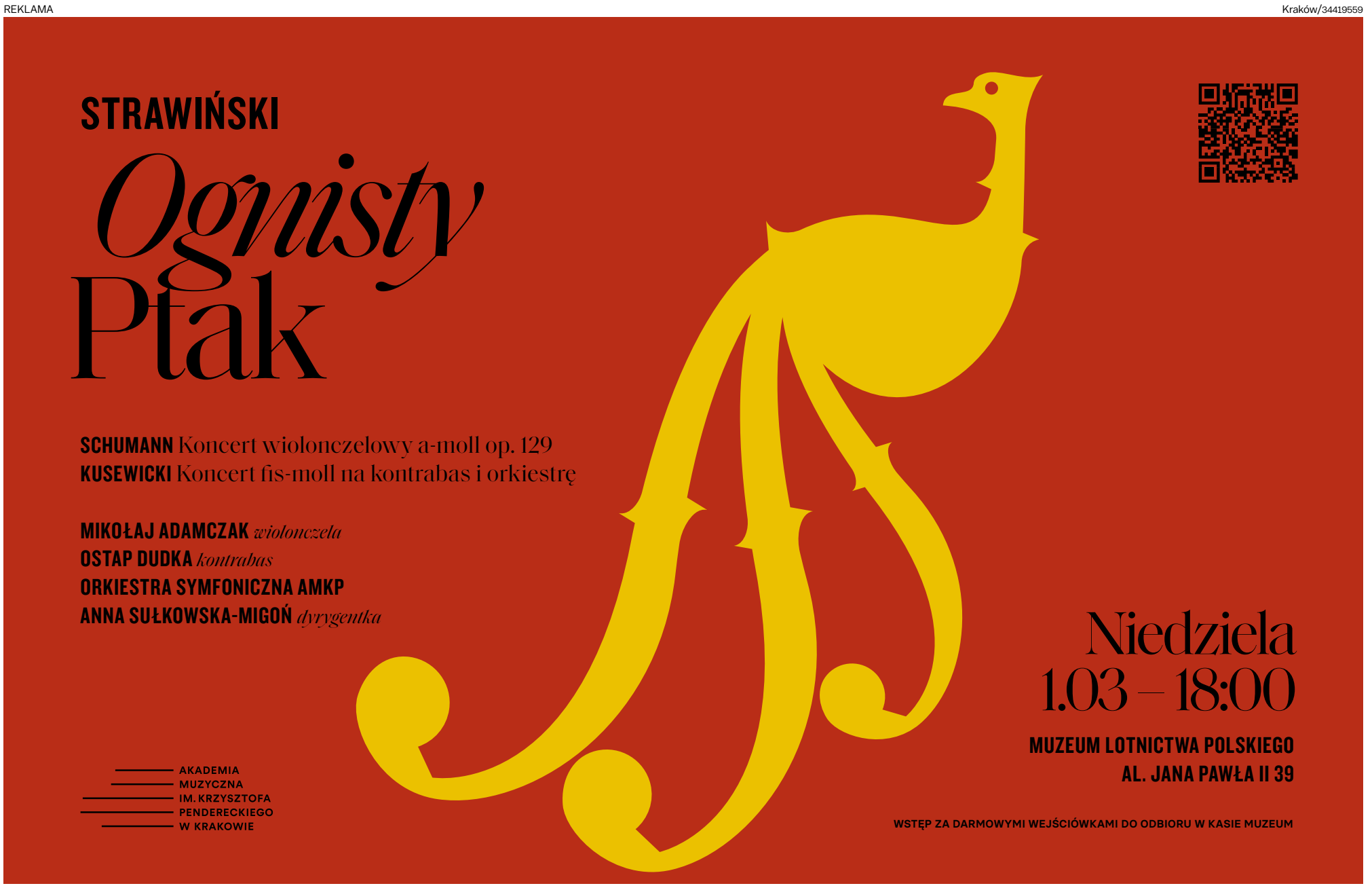

1KR

eprasa.pl c9d1359c24

CO JEST GRANE

60-lecie Teatru STU

Jubileuszowy pakt z diabłem

Teatr STU obchodzi 60. urodziny. Jubileusz uczci premierą autorskiego spektaklu „Pan Twardowski. Faust krakowski" w reżyserii Krzysztofa Jasińskiego. Pokazy premierowe w najbliższą sobotę i niedzielę.

• **Jubileusz Teatr STU uczci premierą spektaklu „Pan Twardowski. Faust Krakowski" w reżeserii Krzysztofa Jasińskiego** FOT. RADEK KRZYŻOWSKI

Marta Gruszecka

W 1966 roku Teatr STU, jedna z najbardziej znanych w całej Polsce scen teatralnych, właśnie rozpoczynała działalność artystyczną. Założycielami STU była grupa krakowskich studentów, z Krzysztofem Jasińskim na czele.

Sześćdziesiąt lat później jego teatr – dziś również pod opieką dyrektora Krzysztofa Pluskoty (Krzysztof Jasiński pełni funkcję dyrektora artystycznego) – ma stuprocentową frekwencję na większości spektakli, około 40 tys. widzów rocznie, wyprzedane bilety i gości z najdalszych zakątków Polski.

Od lat w tym samym miejscu

Teatralne emocje przeżywamy w budynku przy Alei Krasińskiego. – Dawno temu zdecydowałem, że przestaniemy latać ze spektaklami po świecie, osiądziemy na stałe w Krakowie jako teatr repertuarowy, a więc taki, który gra codziennie w tym samym miejscu. Nie przypuszczałem, że, przykładowo, „Wariata i zakonnicę" Witkacego będziemy grać przez 35 lat w tej samej obsadzie. Po śmierci Dariusza Gnatowskiego, który grał w nim główną rolę, nie wznowiłem spektaklu, ale gdyby nie jego odejście, pewnie gralibyśmy go do dziś. Nie ma w Polsce również takiego „Hamleta", granego w tej samej inscenizacji od 26 lat. Któż go u nas nie grał! – wspominał przed rokiem w wywiadzie z „Wyborczą" Krzysztof Jasiński.

Teatr STU ma stuprocentową frekwencję na większości spektakli, około 40 tys. widzów rocznie, wyprzedane bilety i gości z najdalszych zakątków Polski

Dokładnie dziś, 20 lutego 2026 roku, Teatr STU skończy 60 lat. Plany na jubileusz są od dawna ustalone. – Zapraszamy publiczność na premierę sztuki „Pan Twardowski. Faust krakowski". Niezwykle symbolicznej – Goethe pisał „Fausta" przez 60 lat, dokładnie tyle, ile skończy Teatr STU. Zawrzemy pakt z diabłem i będziemy się odmładzać – zapowiada Krzysztof Jasiński, reżyser sztuki. Dodaje, że tematyka spektaklu nawiązuje do często goszczących w repertuarze STU wątków faustowskich.

Czego dyrektor artystyczny życzy Teatrowi STU z okazji jubileuszu? – Najważniejsze jest samopoczucie, samo – poczucie. Zarówno aktora, czyli artysty, który niemal każdego wieczoru wciela się w kogoś innego, jak i widza, który przegląda się w teatrze jak w lustrze. Życzę nam zatem intensywnych spotkań i obyśmy wszyscy zdrowi byli.

Magiczne kulisy

W rolach głównych: Krzysztof Pluskota (Mefistofeles), Andrzej Róg (Stary Faust), Marcin Januszkiewicz (Młody Faust), Beata Rybotycka (Siostra Barbara), Kamila Bestry (Siostra Barbara i Siostra Anna), Joanna Pocica (Siostra Anna) oraz Katarzyna Cichosz i Julia Roman (Siostra Małgorzata).

Dekoracje przygotowała Katarzyna Wójtowicz, kostiumy Anna Czyż, a muzykę ilustracyjną i aranżacje Piotr Rościszewski. Za światło są odpowiedzialni Grzegorz Marczak i Maciej Skorupa, a za dźwięk Piotr Roszczyk i Daniel Schnober. Rolę inspicjentek przejmą Eliza Palka-Grochal oraz Grażyna Solarczykówna. Spektakl wyprodukowała Dominika Kosek-Turowska. ●

Premierowe pokazy spektaklu „Pan Twardowski. Faust krakowski" 21 i 22 lutego, kolejne – 18 i 19 kwietnia. Bilety na stronie scenastu.pl.

Orkiestra Symfoniczna AMKP w Muzeum Lotnictwa Polskiego

„Ognisty ptak" zapowie wiosnę

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie łączy siły z Muzeum Lotnictwa Polskiego. Koncert „Ognisty ptak" ze słynnym utworem Igora Strawińskiego w repertuarze rozpocznie XIII Krakowską Wiosnę Wiolonczelową. Muzyczne powitanie wiosny – 1 marca.

Wystarczy spojrzeć za okno, by utwierdzić się w przekonaniu, że słowo „wiosna" brzmi na razie abstrakcyjnie. Studenci i pedagodzy Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z Katedry Wiolonczeli i Kontrabasu robią jednak wszystko, by przyspieszyć jej nadejście. I to od lat – Krakowska Wiosna Wiolonczelowa jest jednym z najciekawszych festiwali organizowanych przez uczelnię.

– Wierzymy, że przynosi ona dużo słońca i energii na cały rok – mówi prof. dr hab. Jan Kalinowski, koordynator Krakowskiej Wiosny Wiolonczelowej.

Tradycją festiwalu jest uroczysty koncert inauguracyjny. Trzynastą edycję 1 marca rozpocznie wieczór pod hasłem „Ognisty ptak", od nazwy kompozycji Igora Strawińskiego z 1945 roku. Utwór zabrzmi na scenie Muzeum Lotnictwa Polskiego, co jest wynikiem współpracy obu instytucji.

Ponadto w repertuarze jeszcze dwie kompozycje: „Koncert wiolonczelowy a-moll op. 129" Roberta Schumanna oraz „Koncert fis-moll na kontrabas i orkiestrę" Sergieja Kusewickiego. Dzieła wykona Orkiestra Symfoniczna AMKP pod batutą Anny Sułkowskiej-Migoń oraz soliści, laureaci konkursu Gram z Orkiestrą: wiolonczelista Mikołaj Adamczak i kontrabasista Ostap Dudka.

Koncert „Ognisty ptak" będzie pierwszym z pięciu zaplanowanych w ramach XIII Krakowskiej Wiosny Wiolonczelowej. Co jeszcze w programie?

– Recital „Duo Fortecello" z repertuarem inspirowanym muzyką hiszpańską oraz jubileuszowy koncert z okazji 65-lecia Katedry Wiolonczeli i Kontrabasu. Szczególne miejsce w repertuarze zajmie monograficzny koncert „Hommage à Heitor Villa-Lobos", prowadzony przez wiolonczelistę Larsa Hoefsa z UNICAMP w Brazylii, prezentujący monumentalne dzieła na zespoły wiolonczelowe i sopran. Wezmą w nim udział pedagodzy i studenci Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie oraz zaproszeni goście, w tym sopranistka Joanna Freszel oraz wiolonczeliści Błażej Goliński i Marko Miletić – zapowiada prof. dr hab. Jan Kalinowski. ●

Marta Gruszecka

Koncert Orkiestry Symfonicznej AMKP odbędzie się 1 marca o godz. 18 w Muzeum Lotnictwa Polskiego (al. Jana Pawła II 39). Bezpłatne wejściówki do odbioru w szatni AMKP przy ul. św. Tomasza 43 lub w kasie Muzeum Lotnictwa Polskiego na godzinę przed koncertem. XIII Krakowska Wiosna Wiolonczelowa odbędzie się między 1 a 8 marca. Szczegółowy program na stronie amuz.krakow.pl. Wstęp wolny. 1KR

eprasa.pl c9d1359c24

wyborcza

MELODIE, SŁOWA, DŹWIĘKI

SPONSOR WYDANIA

Muzeum Krakowa

▶ Muzycy występujący na ulicy Grodzkiej, fot. Leszek Jesionkowski, Kraków, 1996, ze zbiorów Muzeum Krakowa FOT. MUZEUM KRAKOWA

▲ Przywiezienie dzwonów do kościoła św. Stanisława Kostki na Dębnikach, Agencja Fotograficzna „Światowid", Kraków, 1937, ze zbiorów Muzeum Krakowa FOT. MUZEUM KRAKOWA

▼ Tworzenie efektów dźwiękowych w Rozgłośni Krakowskiej Polskiego Radia – imitatorzy dźwięku podczas realizacji nagrania, Koncern Ilustrowany Kurier Codzienny Kraków, 1936, Narodowe Archiwum Cyfrowe FOT. MUZEUM KRAKOWA

▶ Ulotka propagująca radiofonizację kraju, 1936, ze zbiorów Biblioteki Narodowej FOT. MUZEUM KRAKOWA

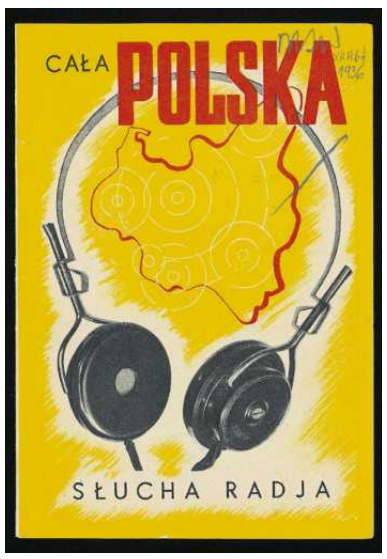

▲ Widok na Kościół Mariacki i Wieżę Ratuszową (kolaż), Agencja Fotograficzna „Światowid", ok. 1935, ze zbiorów Muzeum Krakowa FOT. SKAN WYKONAŁ MARCIN GULIS

◀ Kapela Andrusy na osiedlu w Nowej Hucie, fot. Janusz Podlecki, Kraków, lata 70. XX w., ze zbiorów Muzeum Krakowa FOT. SKAN WYKONAŁ W.PYZIK

„KRAKÓW. DŹWIĘKI, MELODIE, SŁOWA"

20.02--13.12.2026

eprasa.pl c9d1359c24

Przez miasto bez słuchawek

Słuchamy melodii Krakowa

Rozwój technologii spowodował, że dziś każdy może nosić ze sobą własny soundtrack. Po mieście chodzimy ze słuchawkami, nie zwracamy uwagi na brzmienie miasta. A gdyby tak zdjąć słuchawki i posłuchać Krakowa? – proponuje Monika Widzicka, kuratorka wystawy „Kraków. Dźwięki, melodie, słowa" w Muzeum Krakowa.

• **Hejnalista pod megafonem transmitującym hejnał na falach Polskiego Radia, fot. Agencja Fotograficzna „Światowid", Kraków, ok. 1930, w zbiorach Muzeum Krakowa** FOT. MUZEUM KRAKOWA

• **Dzwonienie Zygmuntem, fot. Jakub Zawadziński, Kraków, 2023, Muzeum Krakowa** FOT. MUZEUM MIASTA KRAKOWA

• **Muzycy występujący na ulicy Szewskiej, fot. Leszek Jesionkowski, Kraków, 1996, ze zbiorów Muzeum Krakowa** FOT. MUZEUM MIASTA KRAKOWA

ROZMOWA Z
MONIKĄ WIDZICKĄ

MARTA GRUSZECKA: Kiedy spaceruję po Krakowie, słyszę na przykład: gruchające gołębie, stukot dorożek i – jeśli spacer odbywa się o pełnej godzinie – hejnał mariacki. Ale to miasto pełne też różnych innych dźwięków, a Muzeum Krakowa postanowiło przyłożyć ucho do tej wielowarstwowej tkanki miejskiej.
MONIKA WIDZICKA: Wystawa „Kraków. Dźwięki, melodie, słowa" to wielowątkowa opowieść o audiosferze miasta. Inspiracją do jej powstania były moje własne zainteresowania – audiosfera to coś, co mnie ciekawi i porusza. Pomyślałam, że misję Muzeum Krakowa, która mówi: „Słuchamy miasta", potraktujemy dosłownie.

W ramach wystawy będziemy zatem słuchać Krakowa – tego, jak brzmi dziś oraz jak brzmiał dawniej. Zastanowimy się, jakie dźwięki tworzą współczesną melodię miasta, co było słychać dawniej i które dźwięki już zniknęły. Nie zmieściliśmy wszystkich dźwięków Krakowa – zresztą dla każdego mieszkańca byłyby ważne zupełnie inne – ale wybraliśmy te najbardziej charakterystyczne.

Czyli jakie?
– Podzieliliśmy wystawę na cztery części. Pierwsza opowiada o gwarze krakowskich ulic i tym, co było słychać dawniej. Umożliwiamy tutaj słuchanie m.in. dorożek, gwaru związanego z handlem na krakowskich placach, które niegdyś pełniły właśnie funkcję handlową. Prezentujemy dźwięki katarynek czy wędrownych handlarzy, którzy odwiedzali podwórka kamienic i swoimi zawołaniami kształtowali krakowską audiosferę. To też dźwięki związane z ruchem ulicznym, m.in. odgłos tramwajów, które w XX wieku przecinały wąskie ulice Starego Miasta i były ważnym komponentem dźwiękowym Krakowa.

Z drugiej strony, balansujemy to dźwiękami współczesnego życia miasta. Wykorzystujemy tu nagrania terenowe artysty dźwiękowego Marcina Dymitera. Słyszymy na nich m.in. wielojęzyczny gwar, który dzisiaj dominuje w centrum miasta i kontrastuje z tym, jak śródmieście brzmiało kiedyś.

Nie wyobrażam sobie Krakowa bez dźwięku dzwonów.
– Dotyczy ich drugi wątek wystawy. Dźwięki dzwonów trwają mimo upływu lat. Opowiadamy m.in. o tych średniowiecznych, nowożytnych i słynnym dzwonie Zygmunt. Dzięki uprzejmości Parafii Archikatedralnej św. Stanisława B. M. i św. Wacława M zaprezentujemy jego serce, które biło nieprzerwanie od 1521 roku do Bożego Narodzenia 2000 roku. To jeden z tych metafizycznych dźwięków, którego obecność w mieście wykracza daleko poza skalę ludzkiego życia.

We współpracy z Ludwisarnią rodziny Felczyńskich z Taciszowa możemy też pokazać, w jaki sposób wykonuje się dzwony i jakie mogą pełnić funkcje. W kolejnej, trzeciej części oddamy głos muzyce.

Krakowskim artystom?
– Przypomnimy występujących na ulicach grajków i kapele podwórkowe, co w dużej mierze jest już pieśnią przeszłości. Na przełomie XX i XXI wieku artystów ulicznych było natomiast całkiem sporo. Opowiemy o tych, którzy szczególnie zapisali się w historii Krakowa, jak na przykład Aleksander Łodzia-Kobyliński „Makino" (artysta zmarł 14 maja 2025 roku). To też opowieść o Kororo, wirtuozie skrzypiec z ulicy Floriańskiej. W tej części pokażemy instrumenty, na jakich zwykli grać muzycy uliczni, zwiedzaniu potowarzyszy playlista utworów sprzed lat.

Rewersem do muzyki granej na ulicach będzie muzyka słuchana w mieszczańskim domu. Opowiadamy o rewolucji słuchania, która dokonała się na przestrzeni XX wieku wraz z rozwojem technologii. Słuchanie zaczynaliśmy od pozytywek, potem pojawiły się patefony, gramofony, magnetofony, walkmany, discmany i odtwarzacze MP3. Dawniej słuchanie było ściśle powiązane z umiejętnością gry na instrumencie, a edukacja muzyczna, zwykle gra na pianinie, była normą pożądaną w mieszczańskim domu.

Rozwój technologii spowodował, że dziś każdy może nosić ze sobą swój własny soundtrack. Po mieście chodzimy ze słuchawkami, nie zwracamy uwagi na brzmienie miasta. Naszą intencją jest to, by wystawa skłaniała do słuchania Krakowa i dźwięków, które nas otaczają, z którymi obcujemy. Zastanowienia się, co oznacza dla nas warstwa dźwiękowa miasta, czy jest dla nas sentymentalna, czy i jak ją wspominamy? Mam nadzieję, że ten mocny akcent dźwiękowy zachęci do doświadczania Krakowa bez słuchawek na uszach.

W ramach wystawy będziemy zatem słuchać Krakowa – tego, jak brzmi dziś oraz jak brzmiał dawniej. Zastanowimy się, jakie dźwięki tworzą współczesną melodię miasta, co było słychać dawniej i które dźwięki już zniknęły

Zatrzymania się i skupienia zwłaszcza wtedy, gdy słychać hejnał...
– Hejnał mariacki jest najważniejszą sygnaturą dźwiękową Krakowa. Opowiadamy o jego historii, akcentujemy też transmisję radiową hejnału – zjawiska, które sprawiło, że Kraków może być słyszalny na całym świecie. Transmisja jest dźwiękowym łącznikiem z miastem. Przypomnimy, jak do niej doszło, zaprezentujemy kolaże dźwiękowe z fragmentami archiwalnych audycji oraz urządzenia radiowe.

W ramach wystawy planujemy interaktywne warsztaty, podczas których będzie można bawić się dźwiękami. Zapraszamy też na spacery dźwiękowe – jak Kraków brzmi w ciągu dnia, a jak nocą? Co słychać w centrum, a co w innych dzielnicach? Posłuchajmy razem Krakowa i jego niepowtarzalnej melodii. ●

Rozmawiała Marta Gruszecka

1 KR

„Kraków. Dźwięki, melodie, słowa"

• Wystawę będzie można oglądać od 20 lutego do 13 grudnia 2026 roku w Centrum Interpretacji Niematerialnego Dziedzictwa Krakowa (Szpitalna 21), oddziale Muzeum Krakowa. Szczegółowe informacje o biletach i godzinach otwarcia są dostępne na stronie muzeumkrakowa.pl.

eprasa.pl c9d1359c24

Muzyka z krakowskiego podwórka

Jakie dźwięki tworzą Kraków?

Kiedyś ulicą Floriańską przejeżdżał tramwaj, było słychać też tętniący wieloma głosami targ na krakowskim rynku. Dziś dominującym dźwiękiem są tutaj walizki na kółkach przemieszczających się turystów – mówi artysta dźwiękowy Marcin Dymiter.

ROZMOWA Z
MARCINEM DYMITEREM

MARTA GRUSZECKA: 20 lutego Muzeum Krakowa otwiera nową wystawę „Kraków. Dźwięki, melodie, słowa". Podczas zwiedzania usłyszymy instalację dźwiękową pana autorstwa. Co się na nią składa?
MARCIN DYMITER: Dźwięki Krakowa. Moje zadanie polegało na pracy z archiwalnymi nagraniami dźwiękowymi, gromadzeniu własnych oraz stworzeniu na ich kanwie pejzaży audiosfery miejskiej. Przygotowałem w sumie kilkaset różnych materiałów. Wnioski? Nie da się opowiedzieć o dźwiękowej historii miasta, zwłaszcza tak dużego, jak Kraków, w sposób kompletny. Dlatego wybrałem te dźwięki, które najbardziej odpowiadają temu, na czym koncentruje się nasza wystawa.

Pierwsza część mówi o zmieniających się warunkach pejzażu dźwiękowego przestrzeni miejskiej w związku z postępem technologicznym. Szukałem na mapie centrum Krakowa elementów, które były świadkami elektryfikacji. Korzystałem tutaj zarówno z nagrań terenowych, które sam zrealizowałem, oraz z tych archiwalnych udostępnionych dzięki współpracy Muzeum Krakowa z Radiem Kraków i Narodowym Archiwum Cyfrowym. Nasłuchiwałem i nagrywałem dźwięki z ważnych dla miasta miejsc, m.in. z wieży telewizyjnej na Krzemionkach, oddziału Radia Kraków, który odpowiada za emisję dźwięku czy z Kopca Kościuszki.

Kiedy zestawiłem nagrania sprzed lat z tym, co słychać obecnie, zauważyłem ciekawe zmiany w otoczeniu dźwiękowym. Na przykład na ulicy Floriańskiej.

Jak zmieniło się jej brzmienie?
– Kiedyś przejeżdżał tamtędy tramwaj, było słychać też tętniący wieloma głosami targ na Rynku. Dziś audiosferę ulicy Floriańskiej zdominowały walizki na kółkach przemieszczających się turystów.

Ale wciąż słychać hejnał i dzwony bazyliki Mariackiej.
O dźwiękach historycznych opowiada druga część naszej wystawy. Skoncentrowaliśmy się na brzmieniu miejskich sygnatur i dzwonów. Wytypowaliśmy te, których dźwięk jest najbardziej związany z historią Krakowa. To oczywiście dzwon Zygmunt, ale też, jeden z najstarszych w Krakowie, dzwon Matki Boskiej Śnieżnej.

W tej przestrzeni udostępnimy również mapę zjawisk akustycznych, które są świadkami historii Krakowa. Brzmiący w powietrzu zegar albo dobrze znane dźwięki, do których jesteśmy przyzwyczajeni.

Nie zapominajmy, że przez Kraków przepływa rzeka, która towarzyszy wszystkim ważnym dla miasta wydarzeniom. Dźwięk Wisły ma istotny wpływ na jego pejzaż dźwiękowy.

Krakowską audiosferę budowali też niegdyś uliczni grajkowie. Pamiętam gitarzystów na Szewskiej, skrzypaczki na Floriańskiej czy wokalistów próbujących swoich sił pod pomnikiem Adama Mickiewicza. Dziś widzę ich dużo rzadziej.
– Muzyka grana na podwórkach i ulicach również ma miejsce na naszej wystawie. Interesująca jest też kultura słuchania muzyki w domach. Kiedyś grał patefon, gramofon, magnetofon, mieszkania brzmiały i tworzyły krakowską atmosferę.

Dźwięk Wisły ma istotny wpływ na pejzaż dźwiękowy Krakowa

Czy na nagraniach usłyszymy konkretne głosy?
– Tak, na przykład Stanisława Andrasza, jednego z najdłużej pracujących Lajkoników, czy hejnalistów z wieży Mariackiej. Instalacja obejmuje też przedwojenne audycje radiowe, które pokazują, jak zmieniał się język czy tempo mówienia.

Od czego zaczynamy zwiedzanie?
– Aranżacja dźwiękowa wystawy zbudowana jest wokół wertykalnej osi – od parteru, a więc symbolicznie ulic, parków, skwerów, przechodzimy przez Planty, przechadzamy się nad Wisłą, docieramy do salonów i kamienic (pierwsze piętro), aby na poddaszu posłuchać dźwięków, które unoszą się nad miastem. Na poddaszu wybrzmiewają minione historie, dawnego radia, ale powiązane są ze współczesnym pejzażem. Tak skomponowana wystawa powinna uwrażliwić, symbolicznie „otworzyć uszy" odwiedzających na słuchanie Krakowa, poszukiwanie ciekawych miejsc, a tym samym poznawanie i odkrywanie fenomenu miejsca i historii miasta.

Wystawa „Kraków. Dźwięki, melodie, słowa" będzie dla zwiedzających nieoczywistym dialogiem z Krakowem. Opowieścią o pewnym fragmencie historii miasta, o której jeszcze nikt w taki sposób nie opowiedział. ●

Rozmawiała Marta Gruszecka

• Kataryniarz występujący podczas odpustu na Skałce, fot. Agencja Fotograficzna „Światowid", Kraków, ok. 1930, w zbiorach Muzeum Krakowa FOT. AGENCJA FOTOGRAFICZNA ‚ŚWIATOWID' W ZBIORACH MUZEUM KRAKOWA

eprasa.pl c9d1359c24

REKLAMA

eprasa.pl c9d1359c24

wyborcza

WROCŁAW TYGODNIK

Piątek, 20 lutego 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

FOT. ZAMEK KSIĄŻ

Książę Lexel znów na Zamku Książ

Był nazistą w SA, potem polskim żołnierzem

▶6-7

PiS opluwa Olgę Tokarczuk

Jaka jest prawda o grze za 17 mln

„Wyborcza" sprawdziła, jaka jest prawda o grze, na którą 17 mln zł dotacji Unii Europejskiej z programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki" dostała spółka Olgi Tokarczuk. Ludzie i media PiS insynuują, że noblistka jest zamieszana w przekręt. Temat grzeją też propisowskie media.

▶3

Fortuny rektorów

Dodatek nie wiadomo za co

FOT. TOMASZ WALÓW

Jak tylko rektor zostaje wybrany, z automatu przysługuje mu około czterokrotność tego, ile wcześniej zarabiał. Wynagrodzenie zasadnicze to 300 proc. średniej pensji profesora, a dochodzi jeszcze dodatek funkcyjny w wysokości do 100 proc. Dlatego obliczany na ich podstawie kolejny dodatek – zadaniowy – to całkiem spora suma. I nikt nie kontroluje, czy się należy.

▶4-5

Braun w prokuraturze

Zablokował ogłoszenie mu zarzutów

Grzegorz Braun miał być przesłuchany w charakterze podejrzanego o popełnienie sześciu przestępstw. Ale zanim się ono zaczęło, złożył wniosek o wyłączenie prokuratorki z prowadzenia sprawy. Liczył zapewne na wyznaczenie innego śledczego, co wydłużyłoby śledztwo. Przeliczył się.

▶8

eprasa.pl c9d1359c24

„Najpierw byłem progermański, a teraz prorosyjski”

Czy prof. Ruchniewicz był szpiegowany?

– Twierdzenie, że jest notatka kontrwywiadu o mnie, budzi mój niepokój. Byłem śledzony? Mam telefon na podsłuchu? Tak czy siak, ktoś tu ma bujną wyobraźnię.

• **Prof. Krzysztof Ruchniewicz** FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
PROF. KRZYSZTOFEM RUCHNIEWICZEM
historykiem, byłym dyrektorem Instytutu Pileckiego

BEATA MACIEJEWSKA: Znowu jest pan w centrum politycznej zawieruchy. „Ruchniewiczem, który odpowiadał za istotną część polskiej polityki historycznej, interesował się polski kontrwywiad” – napisała w środę Wirtualna Polska. Bo kontaktował się pan z niejakim Ursem Unkaufem. Według WP to analityk i sympatyk Grupy Wagnera, więc prawicowi politycy rozpoczęli szarżę na rząd, twierdząc, że to dowód na związki ludzi Tuska z Rosją. „Wczoraj Czarzasty, a dziś Ruchniewicz? Co za ekipa” – skomentował Tobiasz Bocheński z PiS.

PROF. KRZYSZTOF RUCHNIEWICZ: Nie jestem politykiem. Ani człowiekiem Tuska. Jestem historykiem i naukowcem. Nie zajmuję żadnego stanowiska rządowego. Nic mi nie wiadomo o żadnym zainteresowaniu kontrwywiadu moją osobą.

Gdyby Wirtualna Polska poprosiła mnie o wypowiedź, to bym te jej rewelacje zdementował. Jeśli służby chcą prowadzić rozgrywki polityczne, to bardzo proszę mnie z tego wyłączyć.

Chyba się nie da wyłączyć, skoro kontrwywiad postanowił zrobić przeciek. Zdaniem WP dowodem na pana bliską znajomość z Unkaufem jest wstęp do książki „Deutschland und Polen. Die Geschichte der amtlichen Beziehungen” („Niemcy i Polska. Historia oficjalnych relacji”). Unkauf jest jej współautorem.

– To jakieś szaleństwo. Przecież napisałem wstępy do wielu książek i katalogów, choć na oczy nie widziałem ich autorów. W tym przypadku było podobnie. Z propozycją wystąpiła Fundacja Konrada Adenauera, z którą od wielu lat współpracuję. To poważna organizacja pozarządowa, czołowy niemiecki think-thank powiązany z CDU, ma 80 biur w ponad 120 państwach na całym świecie, projekty z polskimi organizacjami robi od 1989 r. Zwrócili się do mnie, bo byłem wtedy jeszcze pełnomocnikiem rządu ds. relacji polsko-niemieckich.

Przeczytałem książkę, uznałem, że jest wartościowa, bo wypełnia pewną lukę historyczną; omawia stosunki niemiecko-polskie z perspektywy historii dyplomacji oraz instytucji i osób, które ją tworzyły od średniowiecza do współczesności. Autorzy koncentrują się na informacjach o najważniejszych protagonistach kontaktów dyplomatycznych i opisach ich działalności.

Nie budzi kontrowersji?

– Każda książka może wywołać dyskusję, ale w tej nie zauważyłem nic niepokojącego. Poza tym, obszerne posłowie napisał do niej Markus Meckel, wschodnioniemiecki pastor ewangelicki i opozycjonista, ostatni minister spraw zagranicznych NRD w jej jedynym demokratycznym rządzie. No i książkę wydrukowało bardzo szacowne wydawnictwo BeBra Wissenschaft Verlag z Berlina. Dlaczego miałbym odmówić?

Kontrwywiad się z panem w tej sprawie nie kontaktował?

– Ależ ja nigdy nie byłem członkiem rządu! Ani jako pełnomocnik ministra spraw zagranicznych, ani jako dyrektor Instytutu Pileckiego. Nie przyszłoby mi do głowy konsultować z kontrwywiadem moje publikacje, przecież to absurd. Ale gdyby kontrwywiad był faktycznie zatroskany moją pracą, zapewne by okazał jakoś tę troskę, choćby przekazując ostrzeżenie.

Podobno objawem troski kontrwywiadu jest obszerna notatka na pana temat. Mówię „podobno”, bo czytał ją tylko dziennikarz WP i zredukował ją do enigmatycznego zdania: „spotkania, które nie do końca miały uzasadnienie w kontekście pracy Instytutu”.

– To alternatywna rzeczywistość. Jakie spotkania? Widziałem pana Unkaufa raz, na promocji książki w ambasadzie niemieckiej w Warszawie. W promocji uczestniczyło wiele szanowanych osób, a książka jest wymieniana na stronie Instytutu Zachodniego.

I nie było innych spotkań?

– Nie było, ale zdanie, że jest notatka o „spotkaniach, które nie do końca miały uzasadnienie w kontekście pracy Instytutu”, budzi mój niepokój. Byłem śledzony? Mam telefon na podsłuchu? Tak czy siak, ktoś tu ma bujną wyobraźnię. Albo autor notatki z kontrwywiadu, albo dziennikarz WP.

Podobno służby zainteresowały się panem, bo pan „negował sens i legalność prowadzonych przez Instytut Pileckiego programów dotyczących Białorusi i Ukrainy, nakierowanych na wsparcie dla białoruskiej opozycji, czy dyskusje wokół wojny na Ukrainie. Pytania zrodził również jego sceptycyzm do gromadzącego świadectwa o zbrodniach rosyjskich Centrum Lemkina”.

– Przecież to brednie. Powtarzają je głównie prawicowe media i prawicowi politycy, walczący o pozostawienie Instytutu Pileckiego w orbicie ich wpływów. Gdy obejmowałem Instytut, miałem go tak zreformować, żeby powstała placówka badawcza i popularyzująca naukę.

Przypominam, że za rządów PiS było to niezwykle kosztowne narzędzie polityki historycznej, według wyliczeń audytorów działalność Instytutu w ciągu sześciu lat kosztowała państwo polskie ok. 700 mln złotych, a konto IP obciąża jeden z większych skandali prawicowych rządów – za pośrednictwem Instytutu państwo polskie wydało 115 mln złotych na zakup Hotelu Schwanen w Rapperswilu, który miał służyć jako muzeum polskiej emigracji, ale budynek nie nadaje się do tego celu.

Wiemy, bałagan w IP był koszmarny, ale czy pan faktycznie sceptycznie podchodził do gromadzenia świadectw o zbrodniach rosyjskich?

– Bałagan w IP był koszmarny i dlatego najpierw trzeba go było trochę posprzątać. Centrum Lemkina nie mieściło się w ustawie o Instytucie Pileckiego, dlatego wystąpiłem do ówczesnej ministry kultury, Hanny Wróblewskiej, z prośbą, ażeby tę kwestię uregulować. I nie zlikwidowałem Centrum Lemkina, a umożliwiłem mu funkcjonowanie. W czasie mojej kadencji opublikowano dwa raporty opisujące rosyjskie zbrodnie przygotowane przez Centrum Lemkina. Każdy może je przeczytać, podobnie jak trzeci, wydany wcześniej, bo dostępne są – nie tylko po polsku – online, na stronie Instytutu.

Prowadziłem rozmowy z partnerami z Ukrainy (spotykałem się m.in. z ambasadorem) o dalszej współpracy i wysłałem również delegację pracowników IP do Kijowa, żeby na miejscu zastanowili się, czy istnieje tam możliwość utworzenia filii Centrum Lemkina.

Toczyły się również rozmowy z prokuraturą w sprawie przygotowania szkolenia dla prokuratorów, którzy mieliby zbierać dowody na potrzeby ewentualnych procesów zbrodniarzy rosyjskich. W ubiegłym roku obchodziliśmy rocznicę Procesów Norymberskich, więc to była dobra okazja, żeby Instytut zorganizował takie szkolenia.

Tajemniczy rozmówca WP z rządu twierdzi, że w zasadzie nic panu nie można zarzucić: „nie przekroczył granicy. Nie zrobił niczego, co byłoby procesowe. Nikt nie zabroni mu relacji z fanklubem Putina i Gazpromu w Niemczech. To jego sprawa. Inną kwestią jest natomiast pytanie, czy takie znajomości nie są barierą do sprawowania ważnych funkcji publicznych”.

– Obrzydliwe, anonimowe pomówienia. Ja nie mam żadnych relacji z „fanklubem Putina i Gazpromu w Niemczech”, bo nie zajmuję się problematyką stosunków niemiecko-rosyjskich czy też polsko-rosyjskich. Badam historię Niemiec oraz stosunków polsko-niemieckich. Kontaktowałem się co najwyżej z opozycją białoruską, rosyjską i z Ukraińcami.

Co do „sprawowania funkcji publicznych”: przecież ich nie sprawuję i nie zamierzam sprawować, a jednak jestem atakowany. Czy to przypadek? Notatki kontrwywiadu nie leżą na ulicy, służby robią przecieki kontrolowane. Dlaczego akurat teraz, gdy poruszane są tematy wymagające spokojnej dyskusji, jak kwestia zmian w polityce zagranicznej, czy konflikt z pałacem prezydenckim, pojawia się taka wrzutka?

Nie będę spekulować, ale prawica oszalała ze szczęścia. „Tych związków ludzi Tuska z Rosją jest niestety dużo więcej – to bardzo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa naszego państwa” – pisze Paweł Jabłoński z PiS.

– Jeszcze raz powtarzam: nie jest człowiekiem Tuska, ale naukowcem. Nie miałem i nie mam żadnych związków z Rosją. A pan Jabłoński chciał mnie już raz wsadzać do więzienia za zdradę na korzyść Niemiec. Rozumiem, że mu mało, ale jego zainteresowanie moją osobą sprawia już chorobliwe wrażenie. To jest dla mnie okropna sytuacja i wielkie rozczarowanie. Jako specjalista z wieloletnim doświadczeniem chciałem wesprzeć reformy rządu, a zostałem wykorzystany przez polityków do ich wewnętrznych rozgrywek. ●

Rozmawiała Beata Maciejewska

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34416497

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34421403

1 WR

eprasa.pl c9d1359c24

PiS kłamie i opluwa Olgę Tokarczuk, robiąc z niej aferzystkę

Sprawdzamy, jaka jest prawda o grze za 17 mln

„Wyborcza" sprawdziła, jaka jest prawda o grze, na którą 17 mln zł dotacji dostała spółka Olgi Tokarczuk. Ludzie i media PiS insynuują, że noblistka jest zamieszana w przekręt.

Marcin Rybak

W środę, 11 lutego poseł PiS Michał Woś, wiceminister sprawiedliwości w rządzie Morawieckiego napisał na swoim facebookowym profilu: „Pamiętacie 17 mln zł z naszych podatków na grę Olgi Tokarczuk? Okazuje się, że gry nie ma i z zarządu firmy od gry wyparowała też Tokarczuk..."

Dwa dni wcześniej Prokuratura Krajowa ogłosiła, że składa wniosek o uchylenie Wosiowi immunitetu w związku z przygotowywanymi zarzutami nadużywania uprawnień w czasie, gdy był wiceministrem nadzorującym Służbę Więzienną. Miał stać za decyzjami personalnymi w Służbie Więziennej, które były niezgodne z obowiązującym prawem.

OBÓZ PIS SZKALUJE OLGĘ TOKARCZUK

Temat milionów na grę firmy Olgi Tokarczuk podchwycił też inny poseł PiS, który ma kłopoty z prawem, Dariusz Matecki. Jest oskarżony przez prokuraturę m.in. o udział w przekrętach związanych z wydawaniem pieniędzy z Funduszu Sprawiedliwości i fikcyjne zatrudnienie w Lasach Państwowych.

Matecki w rolce na Fb z szyderczym uśmiechem pyta: „jak tworzenie postaci w grach RPG, opartych tym bardziej na twórczości pani Tokarczuk, ma rozwinąć polską gospodarkę". Dodaje, że to 17 milionów „z waszych pieniędzy" i do tego na pisarkę, która „atakowała rząd Prawa i Sprawiedliwości".

Temat grzeją też propisowskie media.

- **wPolsce24:** „Gra Olgi Tokarczuk, której wciąż nie ma. Miliony z państwowej dotacji i coraz więcej pytań",
- **wpolityce.pl:** „Gry Tokarczuk dalej nie ma! Samej noblistki nie ma już w radzie nadzorczej spółki Sundog. Co z milionami z państwowej dotacji?"
- **ithardware.pl:** „Załatwiła dotację i zniknęła? Gra od Olgi Tokarczuk to nowa Izera"

Inspiracją dla Mateckiego i Wosia oraz mediów PiS były doniesienia portalu Telepolis z poniedziałku, 8 lutego. Autor materiału podał rezultaty swojego śledztwa dziennikarskiego; że Olga Tokarczuk zrezygnowała z zasiadania w radzie nadzorczej spółki w lutym 2025 roku i że niewiele się dowiedział na temat zaawansowania produkcji gry, na którą jej spółka dostała 17 milionów.

„WYBORCZA" SPRAWDZA. NIC SIĘ NIE ZGADZA

- **Woś:** „Pamiętacie 17 mln zł z naszych podatków". **Matecki:** „17 milionów z waszych pieniędzy".
- **„Wyborcza":** Dotację – dokładnie to 16,6 mln zł – przyznała Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości z pieniędzy Unii Europejskiej z programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki". Czyli są to tak samo „nasze podatki" jak podatki podatników wszystkich innych krajów Unii Europejskiej w tym m.in. Niemców, czy choćby Węgrów.

Dotację przyznano spółce Sundog z Białegostoku. Kluczowi właściciele to pięć osób m.in. Olga Tokarczuk i jej syn Zbyszko Fingas. Szefowie i akcjonariusze Sundog – Aleksandra Bieluk, Zbyszko Fingas i Carlos Castanon w rozmowie z „Wyborczą" tłumaczą, że nie dostali całej kwoty od razu. Wiosną 2025 wypłacono im pierwszą transzę, na pokrycie wydatków, jakie spółka poniosła od rozpoczęcia pracy nad projektem, czyli od listopada 2024. Żeby otrzymać kolejne transze dotacji, spółka musi wykazać w PARP, że osiągnęła kolejne „założone w harmonogramie prac kamienie milowe".

NA CO JEST DOTACJA DLA SPÓŁKI TOKARCZUK?

- **Woś:** Na grę Olgi Tokarczuk. **„Wyborcza":** Chodzi o grę inspirowaną jedną z powieści noblistki: „Anna In w grobowcach świata". Ma to być – jak mówią nam jej twórcy z firmy Sundog – gra detektywistyczna, osadzona w futurystycznym świecie sumeryjskich bogów.

Dofinansowanie z PARP przeznaczone jest nie tyle na samą grę, ile na prace badawczo-rozwojowe nad technologią do produkcji gier komputerowych. „Rezultatem projektu będzie gotowy do wdrożenia (...) innowacyjny system do tworzenia gier typu RPG, który Wnioskodawca wykorzysta podczas opracowania i wprowadzenia na rynek swojej pierwszej gry fabularnej Ibru opartej o prozę noblistki Olgi Tokarczuk" – czytamy w informacji PARP. Krótko mówiąc, za pieniądze z Unii Europejskiej powstać ma nie „gra Olgi Tokarczuk", a system komputerowy do tworzenia różnych gier. Pierwszą z nich ma być gra inspirowana prozą Olgi Tokarczuk.

- **Olga Tokarczuk** FOT. DOMINIK GAJDA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Olga Tokarczuk zrezygnowała z członkostwa w Radzie Nadzorczej, co nie znaczy, że nie ma wpływu na to, jak wyglądać będzie finalny produkt. Pani Olga ogranicza ostatnio różne swoje aktywności, gdyż pisze książkę, często wyjeżdża. Co ważne, Olga Tokarczuk nie wzięła z naszej spółki ani złotówki. Przeciwnie, zainwestowała w nią swoje pieniądze

ALEKSANDRA BIELUK, ZBYSZKO FINGAS I CARLOS CASTANON
kluczowi właściciele spółki Sundog

JAK GRA MOŻE WSPIERAĆ ROZWÓJ GOSPODARCZY?

- **Matecki:** „jak tworzenie postaci w grach RPG, opartych tym bardziej na twórczości pani Tokarczuk, ma rozwinąć polską gospodarkę". **"Wyborcza":** W Polsce powstało i działa co najmniej kilka firm, które produkują gry, powszechnie znane i sprzedające się na całym świecie. Spółka CD Projekt, wydawca gier serii Wiedźmin czy Cyberpunk, w 2024 roku wypracowała przeszło 470 mln zł zysku netto. Co oznacza, że firma nie tylko daje ludziom pracę, ale i płaci solidne podatki. Sięgamy do dostępnych w sieci informacji, dotyczących wrocławskiej spółki Techland. Producenta znanych i sprzedawanych na całym świecie gier jak Dying Light czy Dying Light 2. Jej twórcą, współwłaścicielem i szefem jest biznesmen Paweł Marchewka, dobry znajomy pisowskiego premiera Mateusza Morawieckiego, o czym nie raz pisaliśmy w Wyborczej. Spółka dostała z Unii Europejskiej siedem dotacji na kwotę przeszło 50 mln zł na projekty warte łącznie 119,8 mln zł. Wszystkie dotacje pochodzą z czasów rządów partii PiS. Na co? Oto przykłady:

Opracowanie nowatorskiej technologii dla proceduralnego kształtowania wiarygodnych środowisk urbanistycznych na potrzeby zaawansowanych technologicznie gier AAA – dotacja 3 mln zł

Przeprowadzenie badań nad opracowaniem nowatorskich rozwiązań i narzędzi dla tworzenia zaawansowanych technologicznie gier komputerowych typu AAA. Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie nowych narzędzi dot. technologii tworzenia i administrowania wirtualnych światów na potrzeby gier komputerowych – dotacja 8,2 mln zł.

Przeprowadzenie prac rozwojowych nad opracowaniem technologii do automatycznej generacji map w grach AAA – 11,7 mln zł.

Czy w latach 2016-19 Dariusz Matecki pytał szyderczo Mateusza Morawieckiego, jaki wpływ na polską gospodarkę ma tworzenie „wiarygodnych środowisk urbanistycznych" w grach?

ILE TRWA PRODUKCJA TAKIEJ GRY?

- **Woś:** Okazuje się, że gry nie ma
- **„Wyborcza":** „W dniu 26 marca 2025 roku Spółka zawarła z PARP umowę o dofinansowanie (...) dla Projektu, którego realizacja zaplanowana jest na okres od 1 listopada 2024 r. do 30 kwietnia 2028 r" – czytamy w sprawozdaniu spółki Sundog za rok 2024. Można je bez problemu znaleźć w internecie.

– Cały czas trwa praca nad kolejnymi etapami produkcji gry. Najdalej za osiem tygodni pokażemy materiał wideo, na którym będzie można zobaczyć, jak nasza gra finalnie ma wyglądać – mówią szefowie Sundog. Premiera gry planowana jest na 2028 rok, ale wszystko zależy od tego, czy finalny produkt będzie odpowiedniej jakości, przejdzie fazę testów i nie będzie trzeba niczego poprawiać. – Zależy nam przede wszystkim na wysokiej jakości – przekonują w Sundog.

I dodają, że przygotowanie tego typu gry – jeśli ma być naprawdę na wysokim poziomie – trwa kilka lat. – Pierwsza edycja znanej polskiej gry Wiedźmin przygotowywana była siedem lat, a jego twórcy dopiero budowali swoje struktury i zespół – słyszymy.

Bez problemu znaleźć można w internecie informację, że najbardziej znane gry wrocławskiej firmy Techland – Dying Light i Dying Light 2 – produkowane były też po siedem lat każda. Oficjalny trailer Dying Light 2 został pokazany w 2018 roku na targach w Los Angeles. A było to cztery lata przed premierą gry.

„TOKARCZUK WYPAROWAŁA"

- **Woś:** Z zarządu firmy od gry wyparowała też Olga Tokarczuk...
- **„Wyborcza"** spytała posła Wosia, kiedy to – jego zdaniem – Olga Tokarczuk miała wejść, a kiedyś odejść z zarządu firmy Sundog. Na odpowiedzi wciąż czekamy.

W rzeczywistości Tokarczuk nigdy w tym zarządzie nie była. Zasiadała natomiast w Radzie Nadzorczej spółki od 2022 do kwietnia 2025.

– Z panią Olgą jesteśmy w stałym kontakcie. Konsultuje kluczowe elementy scenariusza gry. Jest jedną z pięciorga założycieli i kluczowych akcjonariuszy spółki – mówią nam Aleksandra Bieluk, Zbyszko Fingas i Carlos Castanon. – Zrezygnowała z członkostwa w Radzie Nadzorczej, co nie znaczy, że nie ma wpływu na to, jak wyglądać będzie finalny produkt. Pani Olga ogranicza ostatnio różne swoje aktywności, gdyż pisze książkę, często wyjeżdża. A praca w radzie nadzorczej naszej spółki wymaga dużego zaangażowania. Co ważne, Olga Tokarczuk nie wzięła z naszej spółki ani złotówki. Przeciwnie, zainwestowała w nią swoje pieniądze.

eprasa.pl c9d1359c24

Fortuny wrocławskich rektorów

Dodatek zadaniowy nie wi

Rektorom tzw. dodatki zadaniowe przyznają rady uczelni. – Powinny być za realizację szczególnych obowiązków, ale nie są. Przyznaje się rektorowi właściwie wszystko, co mu się wydaje, że mu się należy – komentuje prawnik, prof. Hubert Izdebski.

Magda Nogaj

• **Rektor Politechniki Wrocławskiej Arkadiusz Wójs, rektor Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu Piotr Ponikowski i rektor Uniwersytetu Wrocławskiego Robert Olkiewicz**

FOT. ARCHIWUM

O tym, ile zarabiają rektorzy uczelni publicznych, decyduje minister. Jest to także uregulowane ustawą o szkolnictwie wyższym. Jednak regulacja jest częściowa, bo dotyczy tylko dwóch składników pensji – wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego.

A wraz z zaszczytem noszenia gronostajów rektorowi mogą przypaść także niestandardowe obowiązki. Zgodnie z ustawą należy mu się za nie dodatek zadaniowy. Pozwala dorobić niemal drugie tyle, bo aż 80 proc. wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego.

Przepis, który o nim mówi, jest bardzo ogólny. By rektor otrzymał taką gratyfikację, wystarczy, że przyzna mu ją rada uczelni. Te skwapliwie z tego uprawnienia korzystają i nie muszą tego nawet uzasadniać.

Szczodrze wynagradzają rektorów m.in. we Wrocławiu. Sprawdziliśmy, jak to wygląda na tych największych uczelniach.

Jak tylko rektor zostaje wybrany, z automatu przysługuje mu około czterokrotność tego, ile wcześniej zarabiał. Wynagrodzenie zasadnicze to 300 proc. średniej pensji profesora, a dochodzi jeszcze dodatek funkcyjny w wysokości do 100 proc. Dlatego obliczany na ich podstawie kolejny dodatek – zadaniowy – to całkiem spora suma.

ILE WYNOSI PENSJA REKTORA POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Prof. Arkadiusz Wójs z Politechniki Wrocławskiej jest najlepiej zarabiającym rektorem w Polsce. Otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 27 771 zł brutto i dodatek funkcyjny 8 tys. zł. Do tego pobiera dodatek zadaniowy w maksymalnej wysokości, na jaką pozwala ustawa. To kolejne 28 616,80 zł, a trzeba jeszcze doliczyć dodatek stażowy, w grudniu było to 5 554,20 zł brutto. W sumie daje to kwotę 69 942 zł miesięcznie.

Magnificencja PWr zarabia więc około 839 304 rocznie.

Dodatek zadaniowy rektor Wójs dostaje już drugą kadencję, od 2020 r. Został mu przyznany do 2028 r. – z góry, wraz z objęciem funkcji.

Spytaliśmy, czy w związku z tym można uznać, że uchwały rady uczelni, które tego dotyczą, są zgodne z art. 138. Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Przepis mówi, że dodatek może być przyznany, m.in. „z tytułu czasowego zwiększenia obowiązków służbowych lub czasowego powierzenia dodatkowych zadań".

Andrzej Charytoniuk z biura prasowego PWr odpisał: – Art. 138 nie określa długości okresu „czasowego zwiększenia obowiązków", pozostawiając Radzie Uczelni możliwość dostosowania go do charakteru powierzonych zadań. Zadania przyznane rektorowi mają charakter wieloletni, dlatego dodatek został ustanowiony na okres odpowiadający czasowi ich realizacji.

O jakie zadania chodzi? To kolejna niejasna kwestia. Uchwała uczelni jest bardzo lakoniczna. Zawiera tylko informację, że rada przyznaje rektorowi dodatek „z uwagi na określenie dodatkowych zadań i celów wykraczających poza podstawowe obowiązki służbowe". Jednak ich nie wymienia. Ciężko więc zweryfikować zasadności przyznania dodatku.

– Obowiązujące przepisy nie nakładają na radę uczelni obowiązku publikowania w uchwale ani szczegółowego katalogu dodatkowych zadań rektora, ani ich uzasadnienia – wyjaśnia Charytoniuk. – Informacje te są przekazywane Radzie Uczelni w toku jej prac i stanowią element wewnętrznego procesu decyzyjnego.

Przedstawiciel PWr zdradza jednak, że to nie rada wyznaczyła te dodatkowe obowiązki. – Przed rozpoczęciem kadencji 2020–2024 rektor zgłosił Radzie zakres dodatkowych zadań związanych m.in. z:

- organizacją otwartych konkursów na innowacje wspierających tworzenie cyfrowej wizji funkcjonowania uczelni i nowych form kształcenia,
- przygotowaniem partnerstw i umów o współpracy, w szczególności z zagranicznymi instytutami badawczymi,
- rozwojem przedsiębiorczości akademickiej, w tym utworzeniem Centrum Innowacji i Biznesu oraz wzmocnieniem Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości – wylicza pracownik.

Zgodnie z ustawą uczelnia może wypłacić rektorowi dodatek z góry, nim ten cokolwiek zrobi. Jednak, jak nas zapewniono, politechnika nie robi tego w ciemno.

– Rada uczelni, zgodnie z art. 18 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, posiada wiedzę o strategii i bieżących zadaniach uczelni. Dlatego już na etapie podejmowania uchwały zna zakres dodatkowych obowiązków, które będą spoczywać na rektorze. Może również pozyskiwać informacje i opinie od pracowników, w tym od samego rektora – tłumaczy Charytoniuk.

Okazuje się, że nie ma znaczenia, czy rektor zrealizuje te zadania. I tak dodatek dostaje.

– Dodatek zadaniowy nie jest premią za wykonanie zadań, lecz formą wynagrodzenia za konieczność ich realizacji w zwiększonym wymiarze. Ustawa nie przewiduje przyznawania go „po fakcie", lecz w związku z powierzeniem dodatkowych obowiązków – pisze przedstawiciel PWr.

Rektor PWr sam je sobie powierza, a przepisy nie nakładają nawet obowiązku zweryfikowania przez uczelnię, czy je zrealizował. Spytaliśmy, czy rada politechniki oceniła pracę rektora po upływie pierwszej kadencji. Poprosiliśmy o przesłanie dokumentu, który będzie tego potwierdzeniem. Nie otrzymaliśmy jednak takiego pisma, a jedynie zapewnienie, że „Rada uczelni, w trybie bieżącej działalności, m.in. monitoruje zarządzanie uczelnią".

Chcieliśmy wiedzieć, czy zadań określonych jako dodatkowe rektor nie powinien wykonywać w ramach swoich podstawowych obowiązków, za realizację których otrzymuje już trzykrotność pensji profesorskiej. Spytaliśmy, jak jego cele wykraczają poza standardowe obowiązki rektora.

– Dotyczą m.in. wieloletnich projektów rozwojowych oraz działań strategicznych, które znacząco rozszerzają odpowiedzialność rektora ponad podstawowe obowiązki wynikające z pełnionej funkcji i, co zrozumiałe, wymagają zwiększonego zaangażowania – wyjaśniło biuro komunikacji PWr.

Dostaliśmy z uczelni wykaz dodatkowych obowiązków rektora:

„Prof. Arkadiusz Wójs w pierwszej kadencji zrealizował m.in. wprowadzenie programu Polytechnica Nova, dzięki któremu na uczelni realizowane są innowacyjne pomysły pracowników, doktorantów i studentów.

Rozwinął także współpracę międzynarodową – PWr dołączyła do sojuszu uniwersytetów europejskich Unite!, nawiązała partnerstwa z TU Dresden, TU Munich, instytutami badawczymi i wrocławskimi szpitalami.

Doprowadził też do powołania Makroklastra „Technologie w bezpieczeństwie publicznym" i dzięki jego pracy PWr zaczęła pełnić rolę lidera technologicznego w Europejskim Hubie Innowacji Cyfrowych (EDIH) „WRO4digITal".

Wzmocnił również przedsiębiorczość akademicką, m.in. poprzez utworzenie Centrum Innowacji i Biznesu, rozwój Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości i konsolidację działań w obszarze transferu technologii.

Zadbał także o realizację kluczowych działań rozwojowych, m.in. utrzymanie jakości badań i kształcenia w pandemii, poprawę finansów, duże inwestycje, reorganizację struktury uczelni, wdrożenie Google Workspace i USOS oraz uruchomienie kierunku lekarskiego.

Należy także pamiętać, że PWr osiągnęła w tym czasie najwyższy w historii wynik ewaluacji badań".

Tylko od rady uczelni zależy, co uzna za standardowe, a co za dodatkowe obowiązki. Jej decyzje nie podlegają niczyjej kontroli.

ZA CO REKTOR PONIKOWSKI DOSTAJE DODATEK ZADANIOWY

Na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu rektor, prof. Piotr Ponikowski również jest człowiekiem od zadań specjalnych. Uczelnia publikuje je na swojej stronie internetowej wraz z uchwałami rady. Dodatek jest przyznawany transparentnie.

Jednak odpowiedź na pytanie „Wyborczej" o jego wysokość rzeczniczka UMW, Monika Kowalska przeciąga przez prawie trzy miesiące. Sprawa komplikuje jeszcze bardziej, gdy listę niestandardowych obowiązków porówna się z regulaminem organizacyjnym UMW.

Do wskazanych tam kluczowych zadań rektora należy m.in.: „Inicjowanie i wdrażanie działań, dzięki którym Uniwersytet stanie się: znaczącą, europejską uczelnią medyczną, (...) renomowanym, nowoczesnym ośrodkiem medycznym".

Tymczasem przez cały 2024 r. rektor Ponikowski pobierał dodatek zadaniowy np. za „zaprojektowanie i wdrożenie szerokich działań oraz ukierunkowywanie aktywności zespołów dydaktycznych i naukowych, których rezultatem jest osiągnięcie najwyższej spośród wszystkich polskich uczelni pozycji w rankingach międzynarodowych".

Inne jego cele – tj. „najwyższa zdawalność egzaminu zawodowego absolwentów (...) oraz ustalenie celów oraz wdrożenie i zapewnienie finansowania dla procesu przygotowania do ubiegania się o status uczelni badawczej w konkursie w 2026 roku" – też uznano za wykraczające poza standard.

Spytaliśmy uczelnię, czy zadania dodatkowe nie pokrywają się z tymi kluczowymi. Rzeczniczka UMW nie odpowiedziała jednak na to pytanie. O wyjaśnienie zasadności przyznania dodatku zwróciliśmy się także do przewodniczącego rady uczelni, dr. Aleksandra Kacprzyka. Również nie odpowiedział.

1 WR

eprasa.pl c9d1359c24

adomo za co

Kolejnym celem rektora, z powodu którego zarabiał 80 proc. więcej, była „kontynuacja wzmożonych działań w celu zapewnienia finansowania dla powstania nowej siedziby Uniwersyteckiego Centrum Pediatrii". Z tego powodu wypłacono mu dodatek za cały 2024 r., choć już dwa lata wcześniej przyznano na tę inwestycję uczelni ponad 200 mln zł z rządowego konkursu. Już wtedy też prof. Ponikowski „za podjęcie skutecznych działań" w tym zakresie dostał niemal dwukrotność rocznej pensji.

Chcieliśmy się dowiedzieć, w jaki sposób rektor wykazał przed radą uczelni swoje „wzmożone działania" w 2024 r. Czy przedstawił jakieś sprawozdanie na ten temat. Do tych kwestii rzeczniczka uczelni też się nie odniosła.

Rektor Ponikowski w 2025 r. z tytułu samego dodatku zadaniowego zarobił 278 400 zł. Na jego pensję składają się następujące kwoty brutto:
- 20 000 zł – wynagrodzenie zasadnicze,
- 3 200 zł – dodatek stażowy,
- 9 000 zł – dodatek funkcyjny,
- 23 200 zł – dodatek zadaniowy.

W sumie to 55 400 zł brutto miesięcznie, a więc ponad 664 tys. rocznie.

ILE ZARABIA REKTOR UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO

Jeszcze bardziej enigmatycznie przedstawia się kwestia dodatku zadaniowego, jaki pobiera rektor Uniwersytetu Wrocławskiego. Prof. Robert Olkiewicz ekstra pieniądze dostaje nie za dodatkowe zadania, a ze względu „na charakter pracy oraz na warunki jej wykonywania". W uchwałach rady uczelni nie ma wyjaśnienia, co kryje się za tym stwierdzeniem. To po prostu cytat z ustawy o szkolnictwie wyższym, która wskazuje, że również z tego powodu rektor może dostać dodatek. Uczelnia wykorzystała to ogólne sformułowanie, by uzasadnić dodatkowe wypłaty dla profesora w latach 2022-28.

Rzeczniczka uczelni, Katarzyna Górowicz-Maćkiewicz przekazała, że dodatek pobierali także poprzedni rektorzy UWr. Wysłała porównanie, z którego wynika, że ten obecny i tak nie dorabia najwięcej. Prof. Olkiewicz skromnie wypada również na tle rektorów innych uczelni. W jego przypadku dodatek wynosi tylko około 36, a nie 80 proc. innych przychodów.

Uzasadnienie przyznania dodatku można znaleźć w protokole z posiedzenia rady uczelni. Jest tam informacja, że subwencja wypłacana uniwersytetowi jest niska, a „Pan Rektor aktywnie i skuteczne podejmuje działania na rzecz pozyskiwania innych środków na rozwój Uniwersytetu".

Rada nie wyjaśniła, czy te starania rektora wykraczały poza jego standardowe obowiązki. Uznało jedynie, że „jest to bardzo pozytywny aspekt jego działalności".

Rada nagrodziła też prof. Olkiewicza za... skromność. Sam zawnioskował początkowo, by jego dodatek zadaniowy wynosił tylko 5 590 zł. Podniesiono go więc do 10 tys. zł, bo jego prośba „była decyzją pewnego umiaru, którą należy ocenić pozytywnie".

Przywołano też argument, że wynagrodzenia rektorów innych uczelni „wynoszą dużo ponad 40 i 50 tys. zł. Rektor UWr obecnie wynagradzany jest w tym gronie najniżej". Wychodzi więc na to, że te warunki pracy, za które rektor dostaje dodatek, polegają – według rady – głównie na jego niskich zarobkach.

Prof. Olkiewicz otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 20 002 zł. Jego dodatek funkcyjny to 7 210 zł, a zadaniowy 10 tys. Nie znamy wysokości dodatku stażowego. Rektor zarabia więc w sumie co najmniej 37 212 zł, a więc ponad 446 tys. zł rocznie.

UCZELNIE WYKORZYSTUJĄ OGÓLNIK W USTAWIE

Przyjęta za rządów PiS tzw. Ustawa Gowina porównywała rektorów z szefami spółek Skarbu Państwa. Jednocześnie jednak uczelnie pozbawione zostały wewnętrznych mechanizmów nadzoru, jakie są w spółkach. Zlikwidowano rady wydziałów. Wybieralnych dziekanów zastąpili powoływani przez rektora kierownicy. Rady uczelni natomiast decydują o dodatku zadaniowym „stosownie do swojej woli", jak podało MEN.

– Rola tych rad jest jednak tylko fasadowa – uważa prof. Hubert Izdebski, prawnik specjalizujący się w prawie publicznym i administracyjnym.

– To miała być rada nadzorcza jak w spółce Skarbu Państwa czy komunalnej – mówi ekspert. – W takiej spółce rzeczywiście wynagrodzenie za-

Uczelnie wykorzystują ogólnik w ustawie. Dodatek zadaniowy, jak sama nazwa wskazuje, powinien być przyznawany za szczególną realizację zadań. Zadań wyznaczonych, a nie zadań rektora w ogóle

PROF. HUBERT IZDEBSKI
prawnik specjalizujący się w prawie publicznym i administracyjnym

rządowi przyznaje rada nadzorcza, według określonych standardów prawnych, dokonując różnego rodzaju ocen. Najpierw stawiane są zadania, potem ocenia się, czy zostały wykonane i jest głosowanie rady, czy przyznać, czy nie przyznać dodatku.

Na uczelni według profesora tak to nie działa. – Rady nie powołują akcjonariusze, którzy z jej pomocą pilnują, żeby prezes i reszta zarządu działali jak najlepiej – tłumaczy prawnik. – Na uczelni nie ma akcjonariuszy. Połowa członków rady jest wybierana przez senat uczelni. Nie robi więc tego zewnętrzna instytucja. Rada ma relatywnie słabą pozycję w porównaniu do rektora, którego kompetencje ustawowo bardzo wzmocniono. Dlatego przyznaje mu właściwie wszystko, co mu się wydaje, że mu się należy.

Przepisy tylko to ułatwiają. – Uczelnie wykorzystują ogólnik w ustawie. Dodatek zadaniowy, jak sama nazwa wskazuje, powinien być przyznawany za szczególną realizację zadań. Zadań wyznaczonych, a nie zadań rektora w ogóle – wyjaśnia prof. Izdebski.

Podobnie, jeśli dodatek jest wypłacany za złe warunki pracy. – Jeśli rada uczelni chce wykorzystać ten przepis ustawy, powinna wyjaśnić, na czym te przesłanki ustawowe konkretnie polegają w stosunku do rektora. Zwłaszcza, że za złe warunki pracy rektora odpowiada rektor. Jest zobowiązany zapewnić należyte warunki pracy wszystkim pracownikom.

Uczelnie przyznając w taki sposób dodatki, wypaczyły – zdaniem prof. Izdebskiego – ich pierwotną rolę.

– To miał być instrument w rękach rady uczelni do zmotywowania rektora. Jednak przez słabą pozycję tych rad dodatek nie służy wynagradzaniu go za coś szczególnego, a stał się dodatkiem do pozostałych składników wynagrodzenia – uważa ekspert. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34421233

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 15 lutego 2026 roku
odszedł Ukochany Mąż, Ojciec, Dziadziuś i Pradziadek

ŚP

Jan Janiszewski

Msza święta żałobna i ceremonia pogrzebowa odbędą się
dnia 21.02.2026 r. (sobota) o godz. 09:50
na cmentarzu komunalnym Osobowice.

Pogrążona w smutku i bólu
Rodzina

Wrocław/34421397

urząd miejski wrocławia

Prezydent Wrocławia

informuje,

że dnia 17 lutego 2026 r. wywieszony został wykaz nieruchomości niezabudowanej, położonej w rejonie ul. Lublańskiej (dz. nr 234/5) przeznaczonej do sprzedaży w trybie bezprzetargowym.

Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.), mogą składać wnioski o jej nabycie w terminie 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu.

Pełne informacje dotyczące nieruchomości zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – pl. Nowy Targ 1-8 – obok pokoju nr 102, pierwsze piętro oraz na stronie internetowej bip.um.wroc.pl.

Dodatkowe informacje można uzyskać w pok. 101 Urzędu Miejskiego Wrocławia – pl. Nowy Targ 1-8, tel. 71 777 71 21.

Wrocław/34421166

Lubin, dnia 20.02.2026 r.

O G Ł O S Z E N I E

PREZYDENTA MIASTA LUBINA

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina Nr 88

Na podstawie art. 8h oraz art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, ze zm.) oraz uchwały Nr LV/406/24 Rady Miejskiej w Lubinie z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina Nr 88

z a w i a d a m i a m

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lubina Nr 88.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w dniach od **24 lutego do 25 marca 2026 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lubinie, ul. Kilińskiego 10, 59-300 Lubin, w godzinach pracy urzędu i obejmują:

- **zbieranie uwag** do ww. projektu planu miejscowego w dniach **od 24 lutego do 25 marca 2026r.**
- **zbieranie wniosków i uwag** do prognozy oddziaływania na środowisko **od 24 lutego do 25 marca 2026r.**
- **spotkanie otwarte** poprzedzone prezentacją ww. projektu planu miejscowego odbędzie się **w dniu 3 marca 2026 r. w godz. 16:05 – 17:05**, a **dyżur projektanta w godz. 17:05 – 18:05,** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lubinie, ul. Kilińskiego 10, 59-300 Lubin, **(pokój nr 7 na parterze).**
- **dyżur projektanta** odbędzie się **w dniu 10 marca 2026 r. w godz. 16:05 – 17:05** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lubinie, ul. Kilińskiego 10, 59-300 Lubin, **(pokój nr 7 na parterze).**

Projekt ww. planu miejscowego oraz prognoza oddziaływania na środowisko będą udostępnione:

– w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lubinie, ul. Kilińskiego 10, 59-300 Lubin, (**pokój nr 213, II piętro**), w godzinach pracy urzędu;

– na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Lubinie pod adresem: https://bip.um.lubin.pl/artykul/konsultacje-spoleczne

Uwagi do ww. planu miejscowego należy składać za pomocą formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego, wprowadzonego Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509). Wzór ww. formularza jest dostępny w Urzędzie Miejskim w Lubinie w pokoju 213 oraz w BIP pod adresem: ***https://bip.um.lubin.pl/artykuly/wnioski.***

Uwagi do ww. planu miejscowego oraz uwagi i wnioski do prognozy oddziaływania na środowisko mogą być wnoszone w formie:

– papierowej na adres Urzędu Miejskiego w Lubinie, ul. Kilińskiego 10, 59-300 Lubin,

– elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej w szczególności poczty elektronicznej, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym (email: **kontakt@um.lubin**, ePUAP: **/um-lubin/SkrytkaESP** lub adres do doręczeń elektronicznych: **AE:PL-52327-21421-RACII-29**),

– ustnie do protokołu w przypadku prognozy oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 8g ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag/wniosków jest Prezydent Miasta Lubina.

Prezydent Miasta Lubina

Prezydent Miasta Lubina informuje, ze przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się zgodnie z przepisami art. 8a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w związku z przepisami, o których mowa w ustawie, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn.. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679". Dane osobowe podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazaniu polegającym co najmniej na:

1. *dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;*
2. *pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności. Szczegółowe informacje o zasadach przetwarzania Państwa danych osobowych oraz o przysługujących Państwu prawach z tym związanych znajdują się na stronie Urzędu Miejskiego w Lubinie pod adresem: https://bip.um.lubin.pl/artykul/rodo.*

eprasa.pl c9d1359c24

Niezwykła postać księcia Lexela z Zamku Książ

Był niemieckim nazistą, potem polskim żołnierzem

Był ukochanym synem księżnej Daisy, ale na Zamku Książ długo miejsca nie zagrzał. W życiu pełnym dramatycznych zwrotów był chwilowo zafascynowany nazizmem, potem zrzekł się niemieckiego obywatelstwa, wstąpił do polskich sił zbrojnych i został bohaterem.

Agnieszka Dobkiewicz

Do Zamku Książ wrócił portret księcia Lexela. Zabrał go ze sobą, wyjeżdżając z rodowej siedziby Hochbergów na Dolnym Śląsku.

Jego wizerunek namalował przed I wojną światową „signor Galli", jak nazywała go księżna Daisy. W swoim pamiętniku pisała, że zamieszkuje z nimi w Książu i maluje portrety rodziny, a ona sama korzysta z okazji i uczy się włoskiego. Alfredo Galii był bowiem popularnym portrecistą, który pochodził z Florencji.

Był czerwiec 1914 roku, ostatnie tygodnie pokoju w Europie, który symbolicznie skończyło zabójstwo w Sarajewie arcyksięcia austriackiego Franciszka Ferdynanda przez serbskiego nacjonalistę Gavrilo Principa. Już 28 lipca Austro-Węgry wypowiedziały wojnę Serbii, wywołując efekt domina i światowy konflikt, który trwał do 1918 roku.

Aleksander Hochberg, zwany w rodzinie Lexelem miał wtedy 9 lat i szybko musiał się usamodzielnić.

DZIECIŃSTWO W CIENIU KONFLIKTU ŚWIATOWEGO

I wojna światowa, choć z Zamkiem Książ obeszła się łaskawie, to jednak nie oszczędziła rodziny Hochbergów. Rodzice Lexela – księżna Daisy i Hans Heinrich XV, wojnę spędzili w Niemczech, będąc uczestnikami wielkich wydarzeń. Oskarżana o szpiegostwo na rzecz Anglii, pochodząca stamtąd Daisy pracowała w pociągach Czerwonego Krzyża i z dziećmi widywała się podczas urlopów. Hans Heinrich natomiast był adiutantem cesarza Wilhelma II i przebywał w sztabie, który przez pewien czas mieścił się także w Pszczynie, stanowiącej część majątku Hochbergów.

Choć małżonkowie pisali do siebie czułe listy, to jednak nadwyrężone już przed wybuchem wojny małżeństwo nie przetrwało i skończyło się głośnym rozwodem, zatwierdzonym w grudniu 1922 roku w Berlinie. Młodzi hrabiowe spędzali więc czas pod opieką kolejnych niań i guwernerów. Najstarszy 14-letni Hansel marzył o zaciągnięciu się do niemieckiej armii, co stało się faktem pod koniec wojny, gdy miał 16 lat. Najmłodszym, zaledwie 4-letnim Bolkiem zajmowały się opiekunki, gdy był pod opieką matki – angielskie, a gdy był pod opieką ojca – niemieckie.

A środkowy Lexel – pozostawiony nieco sam sobie – spędzał czas wśród zamkowej służby, przyjaźniąc się z dziećmi francuskiego kucharza Hardouina oraz angielskiego dyrektora stajni Stewarta, których jako obcokrajowców w tym czasie internowano. Ponoć Lexela trudno było zagonić do książek, za to uwielbiał jazdę konną i polowania.

LEXEL Z ZAMKU KSIĄŻ SĄDZONY ZA HOMOSEKSUALIZM

Gdy hrabia skończył 19 lat, stał się bohaterem głośnego skandalu. To były czasy, gdy w Niemczech można było być sądzonym za orientację seksualną, którą kryminalizował artykuł 137 kodeksu karnego. Zniesiono go zresztą dopiero w 1994 roku, dekadę po śmierci Lexela.

W 1924 roku młodego hrabiego oskarżono o to, że razem z pięcioma innymi mieszkańcami, głównie z okolic Wałbrzycha, oddawał się orgiom homoseksualnym na terenie Ma Fantaise, którą w okolicach Książa zbudowała jego Daisy, a które miało służyć jako miejsce odosobnienia. Akta sprawy, która toczyła się przed sądem, nie zachowały się. Wiadomo jednak, że w I instancji skazano Lexela na dwa miesiące więzienia, co w apelacji upadło.

• **Młody hrabia Lexel w Zamku Książ** FOT. ZAMEK KSIĄŻ

Podczas trwania procesu samobójstwo popełnił jeden z oskarżonych – syn rzeźnika Fritz Langner z Pełcznicy. By uciszyć skandal, jakim historia ta się odbiła, rodzice wysłali hrabiego za granicę. Był w Szwajcarii, Włoszech i Francji, później pracował dwa lata w Londynie w banku, a ostatecznie wylądował u matki w Monachium.

Księżna Daisy była już po rozwodzie z Hansem Heinrichem XV, a rodzina znalazła się w niezwykle trudnej sytuacji finansowej, na którą olbrzymi wpływ miała polityka i kryzys światowy oraz szalejąca inflacja. Ostatecznie nad majątkiem Hochbergów ustanowiono zarząd Pless Gremium, co bardzo skomplikowało rodzinne życie księżnej, bo przyznane jej sądownie alimenty nie docierały na czas, a ich wysokość nijak miała się do ówczesnej wartości pieniądza.

LEXEL HOCHBERG I RUMUŃSKA KSIĘŻNICZKA

Lexel był ukochanym synem księżnej. Postawny blondyn o niebieskich oczach, którego urodziła jako jedynego w Anglii i to w czasach, gdy jej małżeństwo jeszcze wydawało się udane.

W 1929 roku księżna postanowiła ustabilizować życie syna. Poznała Lexela z 21-letnią księżniczką Ileną, córką swojej przyjaciółki Marii, królowej Rumunii. Młodzi już przy pierwszym spotkaniu przypadli sobie do gustu i potajemnie się zaręczyli. Wyznaczyli nawet datę ślubu i planowali wspólne życie. Do mediów przedostała się jednak informacja o skazaniu Aleksandra za związki homoseksualne. W efekcie młodzi nie otrzymali zgody na małżeństwo. Księżniczkę wywieziono do Egiptu, a Lexel wylądował w willi matki na Lazurowym Wybrzeżu.

Już wtedy zarysował się jego wyraźny konflikt ze starszym bratem Hanselem, którego obwiniał za przekazanie do Rumunii szczegółów sprawy. Zaognił się on

eprasa.pl c9d1359c24

jeszcze bardziej, gdy ich ojciec, winiąc pierworodnego za śmierć najmłodszego Bolka, głównym spadkobiercą majątku uczynił średniego syna.

Do końca życia bracia Hochbergowie żywili do siebie niechęć. Nie zatarła jej nawet kolejna wojna, która pozbawiła ich majątku.

FASCYNACJA NAZIZMEM KSIĘCIA Z ZAMKU KSIĄŻ

Monachium, w którym przebywał Lexel, było wówczas miejscem szczególnym – kolebką ruchu narodowosocjalistycznego. Tutaj na początku lat 20. XX wieku doszło do puczu monachijskiego i nieudanej próby przejęcia przez Hitlera władzy. Przyszły Führer trafił po nim do więzienia w Landbergu, gdzie napisał pierwszą część swojego manifestu „Mein Kampf". To właśnie z Monachium do 1933 roku Hitler kierował swoim prężnie rozwijającym się ruchem.

Lexel także nie oparł się fascynacji nazizmem i zaraz po skandalu z Ileną wstąpił do oddziałów szturmowych – SA. Jak podaje Bronisława Jesce-Cybulska, wkrótce po dojściu Hitlera do władzy został komendantem małej jednostki NSKK (Narodowosocjalistyczny Korpus Motorowy), a później paramilitarnej organizacji służącej głównie celom ceremonialnym. „Według starszego brata, Lexel miał pięknego Packarda, który był wykorzystywany do przekazywania „blood banner" – flagi splamionej krwią podczas demonstracji w Monachium, gdzie Hitler był aresztowany".

Sam Lexel w swoich wspomnieniach twierdził, że był to nieupolityczniony klub

• **Książęca rodzina Hochberg von Pless podczas I wojny światowej. 11-letni Lexel, książę Hans Heinrich XV, księżna Daisy, 16-letni Hansel i na dole 6-letni Bolko** FOT. ZAMEK KSIĄŻ

automobilowy, który nie był organizacją paramilitarną, a wstąpił do niego, by w ten sposób zyskać przychylność III Rzeszy w negocjacjach, jakie rodzina prowadziła w sprawie ich majątku w Niemczech.

HOCHBERG JAKO PSZCZYŃSKI BOHATEREM POD MONTE CASINO

Po Nocy Długich Noży w czerwcu 1934 roku, kiedy oczyszczono szeregi SA, mordując przeciwników politycznych, Lexel został z SA usunięty i wyjechał do Pszczyny, która należała już do Rzeczpospolitej Polskiej. Przyjął też obywatelstwo polskie. W latach 20. przeszedł też na katolicyzm. Decyzje te zamknęły mu powrót do nazistowskich Niemiec.

Dzień przed wybuchem II wojny światowej i spodziewaną napaścią na Polskę zachodniego sąsiada, Lexel pojechał z Pszczyny do Warszawy, gdzie był właścicielem apartamentu w budynku Prudentiala, wtedy najwyższego budynku w stolicy, w którym ponoć urządzał niezapomniane przyjęcia. Zabrał ze sobą wdowę po swoim bracie Bolku i jej dzieci oraz kuzynkę matki Enę Fitzpatrick. Ostatecznie uciekli z Polski. Wtedy zaczął się kolejny niezwykle ciekawy etap w życiu Lexela.

Zmienił nazwisko na Aleksander Pszczyński i zaciągnął się do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Dosłużył się stopnia podporucznika, należał do osobistej ochrony Władysława Sikorskiego, a po jego śmierci był tłumaczem na Bliskim Wschodzie. Wziął też udział w bitwie pod Monte Cassino, po której otrzymał między innymi Krzyż Zasługi z Mieczami, nadawany za czyny męstwa i odwagi.

PRZYSTAŃ NA MAJORCE

Po wojnie, gdy cały majątek Hochbergów znalazł się w Polsce, Lexel pozostał za granicą. Zamieszkał najpierw na Riwierze Francuskiej i zrzekł się obywatelstwa polskiego. Przez lata sądził się z komunistycznym państwem polskim o odzyskanie rodowych dóbr. Bez skutku.

Podczas II wojny światowej zaczął się kolejny niezwykle ciekawy etap w życiu Lexela. Zmienił nazwisko na Aleksander Pszczyński i zaciągnął się do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie

Został dyrektorem banku we Frankfurcie, gdzie poznał kilkunastoletniego chłopca Maksa Heeleina. Opiekował się jego rodziną, a następnie usynowił go i zamieszkali razem na Majorce. Max mieszkał tu razem ze swoją żona Anke.

Aleksander kupił posiadłość na Majorce za odszkodowanie, jakie wywalczył za przejęcie majątku rodziny na Dolnym Śląsku przez III Rzeszę w latach 40. XX wieku. Po śmierci swojego brata Hansela przez miesiąc, do swojej śmierci, był tytularnym księciem von Pless.

Lexel Hochberg zmarł w lutym 1984 roku na Majorce w wieku 79 lat.

Po jego śmierci pamiątki po nim odziedziczył Max. Był wśród nich portret namalowany w 1914 roku w Zamku Książ przez „signora Galli". Lexel zabrał go ze sobą, gdy wyjechał z Polski i do końca życia zachował.

Został on wystawiony na aukcjiw styczniu tego roku, jak wiele przedmiotów po księciu i ostatecznie zaraz potem przez władze Książa kupiony za 4 tysiące euro.

To jeden z pięciu namalowanych w 1914 roku obrazów. Podobizny Daisy, Hansa Heinricha i najstarszego syna Hansela są znane, bo pojawiały się w publikacjach. Nie wiadomo jednak, gdzie znajdują się oryginały.

Portret Bolka, najmłodszego syna, znajduje się w zbiorach rodziny. – Bardzo byśmy chcieli, by wszystkie obrazy trafiły z powrotem do Zamku Książ – mówi Mateusz Mykytyszyn, rzecznik zamku i prezes Fundacji Daisy von Pless. – Byłoby pięknie, by ponownie zawisły w miejscach, które wyznaczono im pierwotnie. ●

REKLAMA

Wrocław/34421293

1 WR

eprasa.pl c9d1359c24

Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu

Braun zablokował ogłoszenie mu zarzutów

Grzegorz Braun podczas występu pod wrocławską prokuraturą sam sobie zaprzeczał. I jest niemal pewne, że zarzutów mu przybędzie.

Marcin Rybak

• **Grzegorz Braun przed budynkiem Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu, 17 lutego 2026 roku**

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Skrajnie prawicowy europoseł został wezwany do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu na wtorek, 17 lutego. Miał być przesłuchany w charakterze podejrzanego o popełnienie sześciu przestępstw.

Cztery dotyczą incydentu w szpitalu Oleśnicy:

Pozbawienie wolności dr. Gizeli Jagielskiej, wówczas wicedyrektorki szpitala,

- znieważenie jej,
- pomówienie,
- naruszenie jej nietykalności.

Akcja była konsekwencją dramatycznej historii, opisanej w reportażu „Wyborczej". Doktor Jagielska dokonała aborcji dziecka w 9 miesiącu ciąży. Po tym tekście prokuratura wszczęła śledztwo, w sprawie nielegalnej aborcji, które niedawno umorzyła.

W kwietniu 2025 Braun, poseł Roman Fritz i grupa ich zwolenników, weszli do szpitala. Doktor Jagielska została przez nich zatrzymana w gabinecie szpitalnej dyrekcji. Nie pozwolono jej wyjść na szpitalny oddział. Była obrażana i lżona.

Dwa – spośród sześciu zarzutów – najścia na szpital nie dotyczą;

- zniszczenia na opolskim Rynku wystawy zdjęć z marszu równości,
- rasistowskiej, antysemickiej wypowiedzi w kanale na YouTube.

We wtorek, 17 lutego, na konferencji prasowej pod siedzibą wrocławskiej prokuratury Braun i jego zwolennicy opowiadali o sobie, jako o obrońcach życia. Padały bardzo mocne słowa o doktor Gizeli Jagielskiej i prokurator Stockiej-Mycek. Lekarka była nazywana „seryjnym mordercą". Przyrównywano ją do ludobójców z Auschwitz.

O prokurator Stockiej-Mycek, prowadzącej śledztwo, a zarazem rzeczniczce wrocławskiej Prokuratury Okręgowej – powiedział Braun, że „w swoich działaniach i zaniechaniach jest wspólnikiem seryjnego mordercy."

WNIOSEK O WYŁĄCZENIE PROKURATORKI

Zanim przesłuchanie się zaczęło, Braun złożył wniosek o wyłączenie prokuratorki z prowadzenia sprawy. Powodem ma być doniesienie o przestępstwie, jakie – według Brauna – popełniła Karolina Stocka-Mycek.

Liczył zapewne, że automatycznie oznacza to wyłączenie jej i wyznaczenie innego śledczego, co wydłużyłoby śledztwo. Przeliczył się.

– Często spotykamy się z takimi doniesieniami w zwykłych sprawach kryminalnych – mówi jeden z naszych rozmówców z wrocławskiej prokuratury.

I dodaje, że jest nawet orzeczenie Sądu Najwyższego, że sam fakt zawiadomienia na prokuratora nie oznacza automatycznie konieczności odsuwania go od śledztwa. A co jeśli kolejny raz powtórzy wniosek o wyłączenie? Jeśli będzie taki sam, jak pierwszy, to nikt się nim nie zajmie. – Takie działania są skuteczne tylko w pierwszej chwili. Kolejne takie same wnioski, jeśli zostaną uznane za składane tylko po to, żeby zablokować śledztwo, już skuteczne nie będą – przekonuje prof. Zbigniew Ćwiąkalski, wybitny specjalista od prawa karnego, adwokat, były minister sprawiedliwości i prokurator generalny. – W ostateczności podejrzany może zostać doprowadzony przez policję na przesłuchanie. Ogłoszone mu zostaną zarzuty i będzie składał wyjaśnienia, albo odmówi – dodaje.

GRZEGORZ BRAUN SAM SOBIE ZAPRZECZA

Warto przyjrzeć się zarzutom, jakie Braun formułuje wobec prokuratorki. Na konferencji prasowej mówił o artykułach 231 i 234 kodeksu karnego.

Artykuł 231 mówi przekroczeniu uprawnień przez funkcjonariusza publicznego. Żeby je popełnić, prokuratorka musiałaby nie tylko nadużyć swoich ustawowych uprawnień, ale na dodatek „działać na szkodę interesu prywatnego lub publicznego". Na czym – według Brauna – miałoby polegać owo przekroczenie, nie wiadomo.

Wiadomo, że Stocka–Mycek prowadziła śledztwo w sprawie konkretnych przestępstw ws. najścia na szpital w Oleśnicy. Zbierała dowody, które potem przesłała Parlamentowi Europejskiemu, by uchylił Braunowi immunitet. Ten – po zbadaniu sprawy – uwzględnił wniosek i zgodził się na ogłoszenie zarzutów.

> *Takie działania są skuteczne tylko w pierwszej chwili. Kolejne takie same wnioski, jeśli zostaną uznane za składane tylko po to, żeby zablokować śledztwo, już skuteczne nie będą*
>
> **PROF. ZBIGNIEW ĆWIĄKALSKI**
> wybitny specjalista od prawa karnego, adwokat, były minister sprawiedliwości i prokurator generalny

Co więcej, Braun w swoim wystąpieniu pod wrocławską prokuraturą przyznał, że mówienie o złamaniu prawa, w sprawie najścia na szpital, jest jak najbardziej słuszne. Stwierdził bowiem, że działał „w stanie wyższej konieczności, próbując seryjnego mordercę powstrzymać".

A działanie w stanie wyższej konieczności oznacza, że ktoś złamał prawo po to, żeby bronić inne, ważniejsze „dobro chronione prawem". Można więc uznać, że Grzegorz Braun sam sobie zaprzecza. Najpierw oskarża prokuratorkę o przekraczanie uprawnień i nękanie go niesłusznymi zarzutami, a potem sam przyznaje, że zasadnie w postępowaniu jego samego i jego zwolenników, dopatruje się złamania prawa.

Jak bowiem ocenić czy akcja w szpitalu była owym działaniem w „stanie wyższej konieczności"? Braun – zamiast blokować przesłuchanie prawnymi kruczkami – musiałby dać się przesłuchać jako podejrzany, złożyć wyjaśnienia i spróbować do takiej oceny szpitalnej akcji przekonać prokuraturę. Gdyby mu się to udało, prokuratura umorzyłaby śledztwo. Gdyby mu się to nie udało, akt oskarżenia trafiłby do sądu i tam sąd oceniłby, czy mamy do czynienia z sytuacją, w której oskarżeni, łamiąc prawo nie popełnili przestępstwa.

Braun zarzuca też prokuratorce Stockiej–Mycek przestępstwo z art. 234 kodeksu karnego, czyli „fałszywe oskarżenie przed organem powołanym do ścigania lub orzekania w sprawach o przestępstwo." Tyle, że – póki co – nikt go nie oskarża. Na razie prokuratura chce ogłosić mu zarzuty przestępstw. A to oznacza m.in. konieczność przesłuchania go i wysłuchania jego racji. W tym wersji o „stanie wyższej konieczności".

Poza tym, czy zdemolowanie wystawy zdjęć w Opolu oraz antysemicki atak na religię żydowską Braun też uzasadni „stanem wyższej konieczności" i działaniem „w obronie życia"?

BRAUNA MOGĄ CZEKAĆ KOLEJNE ZARZUTY

Po wtorkowych wypowiedziach Brauna rodzi się pytanie, czy konieczne będzie śledztwo w sprawie znieważenia prokuratorki Karoliny Stockiej-Mycek w związku z nazwaniem jej „wspólniczką seryjnego mordercy"? Wszak znieważenie funkcjonariusza publicznego to przestępstwo. Jeśli tak, to czy będzie to oznaczać konieczność odebrania prokurator Stockiej śledztwa w sprawie Brauna?

Otóż nie będzie. W jednym ze swoich wyroków Sąd Najwyższy zajmuje się podobną sytuacją, tyle, że w odniesieniu do sędziego. SN zauważa, że gdyby wyłączać z automatu każdego, kogo oskarżony znieważy, to mógłby on w taki sposób sam sobie dobierać „właściwy" skład sądu. Taka sama sytuacja dotyczy podejrzanego, który zniesławianiem albo nie zniesławianiem „wybierałby" najwłaściwszego śledczego.

Na koniec dodajmy, że wrocławskie wystąpienie Brauna może oznaczać dla niego jeszcze inne problemy prawne. Po tym jak – kolejny już raz – zniesławił Gizelę Jagielską, porównaniami do ludobójcy z Auschwitz i określeniami typu „seryjna morderczyni".

Zniesławienie jest przestępstwem, w którym sam pokrzywdzony składa w sądzie akt oskarżenia. Choć prokuratura może, jeśli uzna sprawę za ważną, objąć zniesławienie ściganiem z urzędu. Tak się właśnie stało w przypadku obelg miotanych przez Brauna w czasie akcji w kwietniu 2025. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Wrocław/34421458

Wójt Gminy Kobierzyce

informuje,

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Kobierzyce, Aleja Pałacowa nr 1, na okres 21 dni od dnia 20 lutego do 13 marca 2026 r.. zostanie wywieszony wykaz do sprzedaży: w trybie bezprzetargowym, nieruchomości stanowiącej własność Gminy Kobierzyce w granicach działki nr 56/6 obręb Pełczyce o pow.19 m², dla której IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków prowadzi księgę wieczystą nr WR1K/00093496/1.

1 WR

eprasa.pl c9d1359c24

Dolnośląskie Centrum Sportu

Przyjeżdżają tysiące turystów

Dzięki sztucznemu naśnieżaniu narciarze mogą korzystać z tras biegowych w Jakuszycach nawet podczas odwilży. Wkrótce Dolnośląskie Centrum Sportu rozbuduje system naśnieżania, co znacznie wydłuży sezon narciarski.

• **Zawody FIS Para Cross-Country World Cup na Polanie Jakuszyckiej** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Artur Brzozowski

Zima przełomu 2025/2026 roku w dużej części Polski jest wyjątkowo mroźna, z dużymi opadami śniegu. Pod tym względem pewnym zaskoczeniem była sytuacja pogodowa w rejonie Polany Jakuszyckiej w Górach Izerskich, gdzie znajduje się Dolnośląskie Centrum Sportu – ważne miejsce dla osób uprawiających narciarstwo biegowe. Pierwszy śnieg w tym rejonie spadł w połowie listopada, dlatego wszyscy spodziewali się, że to dobry znak i zimą nie będzie go brakowało.

Jednak z upływem tygodni było coraz gorzej – w grudniu śniegu wyraźnie brakowało. Na szczęście dla narciarzy sytuacja poprawiła się na początku 2026 roku i dobre, a momentami nawet bardzo dobre warunki śniegowe, utrzymują się drugiej połowy lutego.

INWESTYCJA W SZTUCZNE NAŚNIEŻANIE

– Nie tylko w Jakuszycach, ale w wielu miejscach Europy, które kojarzone są ze sportami zimowymi, śniegu bywa mniej niż kiedyś, a w przyszłości te problemy mogą się powtarzać. Ze względu na zmiany klimatyczne będzie coraz trudniej organizować zawody narciarskie. Dlatego tak ważne było zainwestowanie w system sztucznego naśnieżania Polany Jakuszyckiej i pętli biegowej wokół niej – podkreśla Wojciech Gęstwa, prezes Dolnośląskiego Parku Innowacji i Nauki, który zarządza Dolnośląskim Centrum Sportu na Polanie Jakuszyckiej.

Inwestycja kosztowała nieco ponad 14 mln zł, a armatki produkujące śnieg pierwszy raz zostały uruchomione pod koniec minionego roku.

Dzięki temu narciarze amatorzy i zawodowcy w styczniu mogli korzystać z tras biegowych w Jakuszycach. Podobnie było w lutym, gdy przez kilka dni utrzymywały się dodatnie temperatury.

Teraz na Polanie Jakuszyckiej leży około metra śniegu.

Jak zaznacza prezes Gęstwa inwestycja w system sztucznego naśnieżania będzie kontynuowana. Znacznie powiększony zostanie zbiornik z wodą (o osiem razy), który wykorzystuje się przy produkcji sztucznego śniegu. Na Polanie Jakuszyckiej zainstalowanych jest dziesięć armatek, ale pojemność zbiornika z wodą jest ograniczona i równocześnie można teraz uruchomić połowę armatek.

Gęstwa: – Po rozbudowie będziemy „strzelać" już z wszystkich armatek, co umożliwi naśnieżenie całej Polany oraz około siedmiu kilometrów tras wokół niej. W tym roku planujemy ogłoszenie przetargu, a w przyszłym sezonie rozbudowany system naśnieżania powinien być gotowy.

Warto dodać, że w końcówce lutego, a więc po zakończeniu tegorocznej edycji Biegu Piastów – Festiwalu Narciarstwa Biegowego, przewidywane jest znacznie ocieplenie, także w Jakuszycach. Dlatego już dziś można założyć, że armatki produkujące śnieg ponownie będą używane. Ich zadaniem będzie jak najdłuższe przedłużenie sezonu dla narciarzy biegowych.

Jednak pod znakiem zapytania stanęła – właśnie ze względu na pogodę – organizacja w Jakuszycach 14 i 15 marca Mistrzostw Polski oraz Pucharu Polski seniorów w narciarstwie. Miejscem rezerwowym jest Kubalonka w Beskidzie Śląskim.

Przypomnijmy, że w lutym 2024 roku śniegu w Jakuszycach było tak mało, że odwołano 48 Bieg Piastów – największą masową imprezę narciarstwa biegowego w Polsce. W przeszłości taka sytuacja wydarzyła się tylko raz – ze względu na zbyt małą ilość śniegu zawody odwołano też w 1998 roku.

OGŁOSZENIE
PARTNER AKCJI
Polana Jakuszycka
Dolnośląskie Centrum Sportu

WIĘCEJ TURYSTÓW W JAKUSZYCACH

Inwestycje w rozbudowę infrastruktury Dolnośląskiego Centrum Sportu w Jakuszycach są ważne głównie ze względu na rosnącą popularność narciarstwa biegowego w Polsce, które jest bardzo popularną formą spędzania wolnego czasu. W 2025 roku Polanę Jakuszycką odwiedziło ponad milion osób, co jest rekordem dla tego miejsca. Rosnącą popularność tej dyscypliny widać choćby po coraz większej ilości wypożyczanych nart w DCS-ie oraz dużym ruchu samochodowym w Szklarskiej Porębie-Jakuszycach.

– Do startu w jubileuszowym 50 Biegu Piastów – Festiwalu Narciarstwa Biegowego zapisała się rekordowa liczba startujących – osiem tysięcy osób.

To kolejny dowód na rosnącą popularność narciarstwa biegowego w Polsce, bo ostatnio w wielu znanych imprezach w Europie frekwencja jest nieco niższa – podkreśla prezes Gęstwa.

Co ważne, do Jakuszyc ściągają nie tylko narciarze amatorzy, ale również osoby jeżdżące na rowerach górskich oraz ci, którzy lubią turystykę pieszą. Turystów bywa aż tak wielu, że czasami przeszkadzają sobie. Szczególnie dotyczy to fragmentów poza Polaną Jakuszycką, gdzie niektórzy piesi spacerują po trasach narciarskich, co może być niebezpieczne.

Z tego względu prowadzone są działania, aby wprowadzić przepisy, które uniemożliwią pieszym wędrówki po trasach narciarskich. W tym przypadku ważnym argumentem za ustanowieniem zakazów jest bezpieczeństwo turystów.

Warto dodać, że w tym roku w Jakuszycach przeprowadzono akcję „Dolnośląska Zima 2026", organizowaną przez Urząd Marszałkowski Dolnego Śląska. Właśnie tu wystartował cykl weekendowych imprez, które promują zimową aktywność, turystykę i atrakcje tego regionu. Na Polanie Jakuszyckiej postawiono miasteczko promocyjne oraz stoiska gmin – dla zwiedzających zapewniono atrakcje turystyczne, animacje dla rodzin, warsztaty, konkursy, a także prezentacje lokalnych produktów.

Inwestycja w rozbudowę infrastruktury DCS w Jakuszycach jest ważna głównie ze względu na rosnącą popularność narciarstwa biegowego w Polsce, które jest bardzo popularną formą spędzania wolnego czasu

Wzrost zainteresowania Dolnośląskim Centrum Sportu widać także rezerwacjach miejsc. W DCS-ie do dyspozycji jest 38 pokoi resortowych oraz 13 hostelowych, co w sumie zapewnia 200 miejsc noclegowych.

– W sezonie wakacyjnym, podczas ferii oraz w czasie Biegu Piastów mamy 95 proc. obłożenia miejsc w naszym hotelu i hostelu. Poza sezonem obłożenie sięga ponad 60 proc., co jest dobrym wynikiem – podkreśla prezes Gęstwa. – Rosnące zainteresowanie naszą wszechstronną ofertą sportowo-rekreacyjną spowodowało, że konieczna jest rozbudowa bazy noclegowej. Udało mi się przekonać właściciela kompleksu do postawienia nowego budynku, w którym poza miejscem m.in do smarowania nart powstanie 150 nowych miejsc noclegowych. Jeżeli wszystkie plany zostaną zrealizowane zgodnie z założeniami, to budynek oddamy do użytku w 2029 roku – dodaje.

DUŻE IMPREZY NA POLANIE JAKUSZYCKIEJ

Dolnośląskie Centrum Sportu to nie tylko jedno z najważniejszych miejsc w Polsce dla narciarzy amatorów, ale istotny ośrodek dla zawodowców. Przypomnijmy, że w 2024 roku DCS w Jakuszycach pierwszy raz w historii było areną dwóch dużych imprez rangi europejskiej. Najpierw na trasach Polany Jakuszyckiej przeprowadzono Puchar IBU Juniorów w biatlonie. Zawody były próbą generalną przed najważniejszą imprezą – mistrzostwami Europy Juniorów w biatlonie.

A w ostatnich tygodniach na Polanie Jakuszyckiej ponownie przeprowadzono kolejne międzynarodowe zawody. Po raz pierwszy w historii w Polsce zorganizowano dwie najważniejsze imprezy paranarciarskie: IBU Para Biathlon World Cup oraz FIS Para Cross-Country World Cup. Na trasach w Jakuszycach wystartowało niemal 150 zawodników z 21 krajów – w tym mistrzowie paraolimpijscy, zdobywcy Pucharu Świata i debiutanci, którzy dopiero rozpoczynają swoją drogę. Wśród nich była m.in. Oksana Masters – legenda światowego paranarciarstwa i multimedalistka igrzysk.

Wydarzenia były sportowym świętem, ale również organizacyjnym sukcesem, co podkreślali zawodnicy i przedstawiciele międzynarodowych federacji. Wiadomo już, że w następnym sezonie Jakuszyce będą areną kolejnej dużej imprezy.

– W 2027 roku będziemy organizatorem Mistrzostw Świata Juniorów w biatlonie – mówi Wojciech Gęstwa.

– Robimy wszystko, aby w przyszłości otrzymać prawo do przeprowadzenia najważniejszego wydarzenia w biathlonie czyli zawodów Pucharu Świata. Mamy szansę, aby za trzy lata Jakuszyce znalazły się w kalendarzu tych imprez.

Przypomnijmy, że w kompleksie Dolnośląskiego Centrum Sportu – poza trasami narciarskimi i strzelnicą biathlonową – znajdą się m.in: rolkostrada, hala sportowa, siłownie, kryty basen, trasa rowerowa oraz boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią i bieżnią lekkoatletyczną. Poza tym na miejscu można korzystać z szatni, kabin do smarowania nart, wypożyczalni sprzętu narciarskiego, rolek i rowerów, systemu hipoksji regulującego zawartość tlenu w pomieszczeniu i gabinetów odnowy biologicznej.

W centrum kongresowym jest pięć sal konferencyjnych, poza tym restauracja oraz bistro cafe.

eprasa.pl c9d1359c24

Koleje Dolnośląskie

W Unii pojazdy spalinowe na cenzurowanym

Prawie każdy pociąg we flocie Kolei Dolnośląskich został kupiony z wykorzystaniem środków unijnych. Na pojazdy elektryczne europejskie fundusze nadal są dostępne, ale na spalinowe, nawet jeśli to ekodiesle, już nie płyną.

Sławomir Szymański

• **Koleje Dolnośląskie zbliżają się do poziomu stu pojazdów w swoim parku taborowym** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

18 lat temu, gdy Koleje Dolnośląskie rozpoczynały działalność, miały we flocie pięć niewielkich, bo jedno- lub dwuczłonowych pojazdów. Wszystkie spalinowe.

Te pojazdy, przekazane przez urząd marszałkowski województwa dolnośląskiego w 2008 roku, przyjechały na Dolny Śląsk z wykorzystaniem dotacji unijnych.

– Jako urząd marszałkowski pozyskaliśmy środki na zakup taboru, z którego początkowo korzystały Przewozy Regionalne, a później Koleje Dolnośląskie. Poza czterema pojazdami zakup każdej jednostki KD był wsparty środkami unijnymi – mówi Wojciech Zdanowski, obecnie wiceprezes Kolei Dolnośląskich, ale w 2008 roku, gdy powoływano samorządową kolejową spółkę, dyrektor w UMWD.

ELEKTRYKI Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Pierwsze elektryczne zespoły trakcyjne w taborze KD, czteroczłonowe pojazdy 31WE, zostały kupione przy wsparciu środków z Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) na lata 2007-2013. Podobnie było z elektrycznymi pojazdami trójczłonowymi 36WE. Następne pięć sztuk 31WE kupiono ze środków z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, wówczas największego, który miał ułatwić dostęp do niskoemisyjnego transportu.

OGŁOSZENIE
PARTNER AKCJI

– Później były jeszcze zakupy pięcioczłonowych 45WE, a następnie hybryd i całej puli Elfów. Jeden z tych Elfów, który w maju tego roku przyjedzie do nas z bydgoskiej fabryki PESA, będzie setnym pojazdem w naszym parku taborowym – zaznacza Damian Stawikowski, prezes Kolei Dolnośląskich.

W tej chwili trwają dostawy 10 Elfów z programu „Zakup 10 sztuk czołowych zespołów trakcyjnych" ze środków KPO. W marcu producent, Pesa, powinien dostarczyć Kolejom Dolnośląskim 10 pojazd z tego programu. Aktualnie bydgoski producent i KD mają zakontraktowaną budowę 55 takich pociągów. To znaczy, że tego rodzaju pojazdy będą stanowić większość w taborze przewoźnika.

Nikt w Polsce nie będzie miał też tak dużej floty Elfów. Te pociągi obsługują kluczowe linie w regionie, jak te z Wrocławia do Legnicy, Kłodzka, Wałbrzycha i Jeleniej Góry, jeżdżą też do Zielonej Góry, Rawicza i na trasach do województwa opolskiego.

PRAWIE KAŻDY POCIĄG DOFINANSOWANY

Tylko w ostatnich latach zakup taboru czy budowę hali serwisowej Kolei Dolnośląskich w Legnicy wsparły środki unijne na poziomie ponad 1,3 miliarda złotych. Dzięki tej kwocie wybudowano wspomniany obiekt i zakupiono lub zamówiono już 40 pociągów.

– Koleje Dolnośląskie zbliżają się do poziomu stu pojazdów w swoim parku taborowym, a raptem cztery z nich były zakupione bez wsparcia ze środków Unii Europejskiej. Średni poziom dofinansowania na wszystkich projektach UE Kolei Dolnośląskich przekracza 70 proc. A nie zapominajmy, że do Karpacza, Chocianowa czy Bielawy docieramy po torach w zarządzie województwa, które również są współfinansowane z funduszy europejskich – mówi Michał Rado, wicemarszałek województwa dolnośląskiego odpowiedzialny za kolej.

UE NIE WSZYSTKO CHCE FINANSOWAĆ

Dziś już nie każdy pojazd szynowy da się sfinansować ze środków unijnych. Te z napędem spalinowym znalazły się na cenzurowanym. Jest to problem, ponieważ KD obsługują sporo linii niezelektryfikowanych, których elektryfikacja w przewidywalnym czasie nie nastąpi. Taką perspektywę ma właściwie tylko jeden odcinek – między Wrocławiem a Trzebnicą.

Tymczasem linii niezelektryfikowanych ostatnio przybyło, bo uruchomiono ponownie połączenia do Świeradowa-Zdroju czy Karpacza, a dojdą następne, bo już trwają prace lub są planowane na następnych liniach, jak przedłużenie trasy w Bielawie, z perspektywą jej rozbudowy do Srebrnej Góry, Kłodzko-Stronie Śląskie, odtworzenie linii Jelenia Góra-Lwówek Śląski, przywrócenie połączeń do Przemkowa i jeszcze kilka innych.

Co zrobić, żeby na takich liniach jeździł nowoczesny tabor?

– Z własnych środków finansujemy zakup 10 ekodiesli, a więc pociągów spalinowych, które według nowych reguł nie mogą uzyskać dotacji unijnej, mimo że są o dziesiątki razy bardziej ekologiczne w przeliczeniu emisji na jednego pasażera niż samochody czy chociażby starsze pojazdy spalinowe.

Mam jednak nadzieję, że pojawią się programy na finansowanie pociągów z napędem ekodiesel – podkreśla Damian Stawikowski.

MOŻE HYBRYDA PANTOGRAFU Z WODOREM

Na razie unijne dofinansowanie do ekodiesli na torach pozostaje pod znakiem zapytania. Koleje Dolnośląskie szukają też niestandardowego rozwiązania. W tej chwili trwa postępowanie – w ramach tzw. partnerstwa innowacyjnego – mające wyłonić wykonawców prototypów pojazdów z podwójnym napędem: elektrycznym oraz zeroemisyjnym. Może to być zasilanie bateryjne, przez superkondensator lub z silników wodorowych.

Nikt w Polsce nie będzie miał też tak dużej floty Elfów. Te pociągi obsługują kluczowe linie w regionie, jak te z Wrocławia do Legnicy, Kłodzka, Wałbrzycha i Jeleniej Góry

– Kryteriami oceny pojazdów będą koszty utrzymania, współczynniki niezawodności i efektywności. Takiego postępowania w historii kolei w Polsce jeszcze nie było, a spora grupa naszych pracowników spędziła nad nim wiele miesięcy, wypracowując w efekcie najlepsze możliwe rozwiązanie – wyjaśnia prezes Kolei Dolnośląskich.

Przypomnijmy, że latem testowano na Dolnym Śląsku lokomotywę z napędem wodorowym, zbudowaną przez bydgoską Pesę. Wykonała kilka regularnych kursów na obsługiwanej przez Koleje Dolnośląskie trasie Jelenia Góra-Karpacz. Wiadomo jednak, że lokomotywy tego typu nie są zaprojektowane do prowadzenia pociągów pasażerskich. To typowe maszyny manewrowe.

Ten sam producent ogłosił jednak niedawno, że zbuduje prototyp pociągu pasażerskiego z hybrydowym napędem. Źródłem jego zasilania będą nie tylko ogniwa wodorowe, zostanie wyposażony także w pantograf i baterie. To da możliwość wyboru tego rodzaju napędu, który na danej linii będzie najbardziej efektywny.

Być może inni producenci pojazdów szynowych również podejmą rękawicę. KD spodziewają się, że w ciągu najbliższych lat pojawią się dwa lub cztery prototypy takich nowoczesnych pociągów. Dlaczego? Postępowanie skonstruowane jest tak, że producenci pociągów spełniających kryteria, po podpisaniu umowy z KD, będą mieli 30 miesięcy na wybudowanie co najmniej dwóch zamówionych prototypów. Następnie przez 12 miesięcy producent i przewoźnik będą wspólnie testować te pojazdy na dolnośląskich trasach.

Można się spodziewać, że pociągi z takim napędem znajdą finansowanie ze środków UE. ● 1WR

eprasa.pl c9d1359c24

Technologia we wsparciu psychologicznym

Psychologia w algorytmach

Technologia cyfrowa, sztuczna inteligencja jest ogromnym osiągnięciem. Jednak musimy z niej mądrze korzystać, wiedząc, że może być przydatna, ale i niebezpieczna – mówi Daria Cerazy.

ROZMOWA Z
DARIĄ CERAZY
psycholożką, psychoterapeutką

BOŻENA SOBIECH: Technologia coraz silniej towarzyszy nam w życiu: podsuwa treści, reaguje na wybory, prowadzi z nami rozmowy, wpływa na emocje. Nasze samopoczucie jest jeszcze „nasze", czy projektowane już przez technologię?

DARIA CERAZY: W pewnym sensie nasze samopoczucie jest współkształtowane przez technologię, choć mam nadzieję, że odpowiedzialność i sprawczość pozostaną po naszej stronie. Emocje są nasze, ale coraz silniej modeluje je środowisko cyfrowe, zwłaszcza media społecznościowe. Algorytmy promują treści wywołujące reakcję, jednocześnie analizują to, co już klikaliśmy i co wzbudzało w nas emocje. Tak tworzy się samonapędzające koło: im częściej reagujemy na określone treści, tym więcej ich dostajemy. Jeśli klikam w pozytywne – zobaczę ich więcej. Jeśli reaguję na katastrofy czy teorie spiskowe – one zaczną dominować.

Ekspozycja na konkretne treści wpływa na nasz stan emocjonalny. Czasem świadomie „podbijamy" algorytm, ale często dzieje się to przypadkowo – wystarczy gorszy dzień, niepokojąca wiadomość, a system zaczyna wzmacniać podobne treści. Szczególnie ważne jest to w kontekście dzieci i młodzieży. Za chatbotami i algorytmami stoją dane i modele matematyczne – „zera i jedynki". Dorośli czasem się w tym zatracają, a dzieci jeszcze łatwiej. Technologia coraz częściej przejmuje rolę pierwszego powiernika, zwłaszcza dla osób, którym trudno rozmawiać twarzą w twarz.

OGŁOSZENIE

PARTNER

UNIWERSYTET WSB MERITO WROCŁAW

Gdzie przebiega granica między realnym wsparciem przez technologię cyfrową a uzależnieniem od niej?

– Technologia cyfrowa, sztuczna inteligencja jest ogromnym osiągnięciem, ale też jest tylko narzędziem. Musimy z niego mądrze korzystać, wiedząc, że może być przydatne, ale i niebezpieczne. Jak choćby z ogniem, na którym można ugotować coś do jedzenia, ale też spalić dom. Granica przebiega tam, gdzie funkcję regulowania emocji przejmuje technologia, a nie relacja z drugim człowiekiem oraz tam, gdzie przestajemy samodzielnie podejmować decyzje i oddajemy odpowiedzialność sztucznej inteligencji. W czasach telefonów analogowych pamiętaliśmy sporo numerów, jadąc autem nie korzystaliśmy z Google Maps, bo zapamiętywaliśmy topografię. Dziś to wszystko robią za nas urządzenia. Pamiętam badania prowadzone w muzeum – pokazały, że osoby, które podczas zwiedzania robiły zdjęcia, zapamiętały mniej szczegółów niż te, które oglądały wystawę bez używania telefonu. Z technologią cyfrową wchodzimy w tryb „nie muszę myśleć", sprzyjamy skłonności do lenistwa naszych mózgów.

Czyli warto robić sobie cyfrowy reset?

– Po pierwsze robić reset od technologii, po drugie uczyć się korzystać z niej mądrze. Uzależnienia behawioralne od telefonu czy mediów cyfrowych są objawem, który mówi o potrzebie regulacji emocji, na przykład przy braku bliskości, radości, poczucia sensu. Media społecznościowe dostarczają „strzałów" dopaminy. To neuroprzekaźnik odpowiedzialny za nagrodę, biologicznie powinna pojawić się po jakimś wysiłku. Gdy dostajemy ją bez przerwy, np. podczas scrollowania, organizm obniża jej bazowy poziom. W efekcie potrzebujemy coraz więcej bodźców, by poczuć satysfakcję. I tu zaczyna się problem.

Możliwa jest zdrowa relacja z technologią bez edukacji i regulacji?

– Rzadko kiedy jesteśmy w stanie rozwinąć w sobie na tyle dużą świadomość własnych emocji, higieny psychicznej, by być w stanie zorientować się, że coś jest nie tak. Zachłysnęliśmy się technologią i zdecydowanie za mało uczymy, jak mądrze z niej korzystać. Rodzice często sami żyją „w telefonach", więc trudno im uczyć dzieci higieny cyfrowej. Można też stosować ograniczenia i one na pewno są potrzebne, ale muszą być mądre. Całkowite zakazy mogą działać odwrotnie – to, co zakazane, bywa bardziej kuszące. Odpowiedzialność spoczywa na nas: psychologach, nauczycielach, rodzicach, ustawodawcach.

Technologia może pomagać w niesamowitych rzeczach, ale może też wyrządzać szkody. Edukacja powinna iść w stronę krytycznego myślenia – zwłaszcza w epoce deepfake'ów i treści generowanych przez sztuczną inteligencję. Musimy uczyć zadawania pytań: czy to jest prawdziwe? skąd pochodzi dana informacja? jak ją zweryfikować? Badania pokazują też, że młodzież, która wspólnie analizuje treści, lepiej rozpoznaje fałszywe informacje. Dobre relacje z realnymi ludźmi pomagają konfrontować wątpliwości i nie ulegać bezrefleksyjnie technologii. AI może doradzić, którą torebkę kupić czy jaki kierunek studiów wybrać – ale pytanie brzmi: czy naprawdę chcemy oddać jej sprawczość nad naszym życiem?

• **Należy robić reset od technologii i uczyć się korzystać z niej mądrze**
FOT. GETTY IMAGES

Technologia może pomagać w niesamowitych rzeczach, ale może też wyrządzać szkody. Edukacja powinna iść w stronę krytycznego myślenia – zwłaszcza w epoce deepfake'ów

Czy pomysł na kierunek uczelniany łączący psychologię i informatykę był odpowiedzią na problemy, które obserwujecie w systemie wsparcia psychicznego?

– Był efektem kilku czynników. Z jednej strony widzieliśmy, że system wsparcia psychologicznego jest niewydolny i niedostosowany do skali potrzeb. Z drugiej coraz wyraźniej dostrzegaliśmy wpływ technologii na zdrowie psychiczne i konsekwencje, które dopiero przed nami. Poza tym akurat ruszały prace nad wchodzącą właśnie w życie ustawą o zawodzie psychologa i psychoterapeuty, które miały uporządkować wiele obszarów. Istniało ryzyko, że część specjalistów wypadnie z rynku, a już dziś mamy ogromny deficyt pomocy psychologicznej. W Polsce jesteśmy na jednym z ostatnich miejsc w Europie pod względem dostępności specjalistów zdrowia psychicznego w stosunku do realnych potrzeb społeczeństwa. U nas na 100 tysięcy osób przypada 8,75 lekarzy, dla porównania w Niemczech 26,4, w Finlandii 24,47, a we Francji nieco ponad 22 psychiatrów. Ten problem szczególnie mocno dotyka osób spoza dużych miast. To wszystko sprawiło, że zaczęliśmy zadawać sobie pytanie: skoro technologia jest już tak silnie obecna w naszym życiu, to jak możemy ją mądrze wykorzystać, by realnie pomogła odpowiedzieć na kryzys zdrowia psychicznego, zamiast go pogłębiać?

Czy zatem psycholog przyszłości powinien rozumieć technologię równie dobrze jak emocje i relacje międzyludzkie?

– W pewnym momencie wszyscy będziemy musieli rozumieć technologię coraz lepiej. Psychologia powstawała w świecie analogowym. Dziś pacjenci funkcjonują jednocześnie offline i online, w środowisku wielu bodźców i relacji cyfrowych. Psycholog nie musi być informatykiem, ale znajomość technologii staje się pomocna – także dlatego, że może ona wspierać pracę terapeutyczną na wielu poziomach.

Jak konkretnie?

– Mamy aplikacje do monitorowania nastroju, urządzenia mierzące sen czy puls, programy VR do terapii fobii czy PTSD, narzędzia do analizy danych i psychoedukacji. Jestem jednak sceptyczna wobec chatbotów terapeutycznych, które aktualnie są na rynku. Zmiany emocjonalne bywają bardzo subtelne i łatwo je przeoczyć bez doświadczenia klinicznego. Brakuje specjalistów, którzy łączyliby wiedzę technologiczną z psychologiczną. Jednocześnie z optymizmem patrzę na potencjał przyszłych aplikacji działających na zasadzie chatbotów – o ile jeśli będą projektowane przez odpowiednio wykwalifikowane osoby, z poszanowaniem etyki i pacjenta, z odpowiednim „wentylami" bezpieczeństwa.

To właśnie specyfika kierunku, którym pani kieruje na uczelni?

– Tak, kierunek psychologia i informatyka powstał, by kształcić specjalistów, którzy łączą wiedzę psychologiczną z rozumieniem technologii. Uczymy projektowania rozwiązań cyfrowych wspierających zdrowie psychiczne – od aplikacji do regulacji emocji, przez narzędzia diagnostyczne, po systemy AI i VR wykorzystywane w terapii i profilaktyce. Równocześnie kładziemy nacisk na tworzenie technologii etycznej, opartej na dowodach naukowych i realnych potrzebach użytkowników – uwzględniającej neuroróżnorodność, osoby starsze, dzieci, młodzież czy osoby z niepełnosprawnościami. To kierunek o odpowiedzialnym projektowaniu technologii dla człowieka, nie odwrotnie.

Trochę się martwię o dobrostan analogowych terapeutów.

– Nie obawiałabym się samej technologii, ale uproszczenia, że rozmowa z AI może zastąpić terapię. W psychoterapii jednym z kluczowych czynników leczniczych jest osoba terapeuty i relacja terapeutyczna – realne spotkanie dwóch podmiotów. To w tej relacji dochodzi do pracy z oporem, przeniesieniem, trudnymi emocjami i do korektywnego doświadczenia, które uruchamia zmianę. Rozmowa z AI jest w dużej mierze rozmową z samym sobą. System jest zaprogramowany tak, by odpowiadać w sposób wspierający i satysfakcjonujący użytkownika. Nie wnosi innej perspektywy ani napięcia, które w terapii bywa niezbędne. Terapeuta czasem konfrontuje, stawia granice, nazywa mechanizmy obronne – i to właśnie te momenty często mają charakter leczniczy. Technologia może nam bardzo pomóc wspierać pacjenta między sesjami czy w kryzysach, pomagać w regulacji emocji i monitorowaniu nastroju. Nie zastąpi jednak relacji, intencjonalności terapeuty i odpowiedzialności klinicznej, które stanowią fundament skutecznej terapii.

Czy w obszarze wsparcia psychologicznego możemy czuć się bezpiecznie?

– Będę ostrożnie sceptyczna. Technologia to narzędzie, wszystko zależy od intencji i sposobu użycia. Trzeba też zwracać uwagę na dane osobowe, twórców aplikacji i to, czy projektowane są z myślą o realnym dobrostanie użytkownika. Zawsze z refleksją oraz ostrożnością. ●

Rozmawiała Bożena Sobiech

Daria Cerazy

• psycholożka, psychoterapeutka, wykładowczynią akademicką, menadżerka kierunku psychologia i informatyka na Uniwersytecie WSB Merito we Wrocławiu.

eprasa.pl c9d1359c24

Już w weekend finał Dolnośląskiej Zimy 2026! Spotkajmy się w Świeradowie-Zdroju

Jakuszyce, Zieleniec, Karpacz, Czarna Góra, Wrocław to dotychczasowe przystanki Dolnośląskiej Zimy 2026. Tym razem, 21-22 lutego, zapraszamy do pięknego uzdrowiska i znanego ośrodka narciarskiego w Górach Izerskich. W programie mnóstwo atrakcji.

– Narty, sanki, piesze wędrówki czy biegówki: Dolny Śląsk jak zwykle zachwyca różnorodnością i bogactwem atrakcji dla każdego. W ramach Dolnośląskiej Zimy chcemy pokazać zarówno mieszkańcom, jak i turystom, że nasz region jest idealnym miejscem na zimowy wypoczynek w trakcie ferii. Zapraszam wszystkich do wspólnej zabawy i odkrywania uroków Dolnego Śląska! – mówi Paweł Gancarz, Marszałek Województwa Dolnośląskiego.
W weekend 21-22 lutego spotykamy się w Świeradowie-Zdroju, w przepięknym miejscu – na górnym tarasie Domu Zdrojowego. W programie m.in. pokaz Szalonego Naukowca przygotowany przez Time Gates (Bramy Czasu) z Jeleniej Góry, laserową strzelnicę udostępni Dolnośląskie Centrum Sportu (DCS) z Polany Jakuszyckiej, zaprezentują się też atrakcje turystyczne z różnych stron regionu – od Kopalni Podgórze w Kowarach, przez Pałac Marianny Orańskiej w Ząbkowicach Śląskich czy Zamek Czocha, po Stawy Milickie. Ze wszystkich atrakcji można korzystać bezpłatnie.

Łyżwiarze pod ratuszem

W poprzedni, walentynkowy weekend akcja Dolnośląska Zima 2026 gościła we Wrocławiu. Hitem jest tu lodowisko zlokalizowane w wyjątkowej scenerii, bo w sercu Rynku. Wróciło w to miejsce po prawie 20 latach. Być może jest to jedno z najpiękniejszych lodowisk w Europie Środkowej.
Obok lodowiska stanęło miasteczko Dolnośląskiej Zimy, która w tym roku do stolicy regionu zawitała po raz pierwszy. Znalazła się tam nawet mini skocznia narciarska – pomysł bardzo na czasie biorąc pod uwagę olimpijskie sukcesy naszych skoczków, a do tego różnego rodzaju stoiska, warsztaty, animacje oraz konkursy z nagrodami. Można było spróbować swoich sił również w curlingu czy łyżwiarstwie szybkim, obejrzeć olimpijskie stroje i bobsleje, a także spotkać sportowców wrocławskich drużyn.
Sport to jednak nie wszystko. Prezentowały się tam również unikatowe i najciekawsze dolnośląskie atrakcje, w tym Hydropolis, wrocławskie zoo, Geopark Kraina Wygasłych Wulkanów, Kopalnia Uranu w Kletnie, Kopalnia Złota w Złotym Stoku, Twierdza Srebrna Góra, Zamek Czocha czy wałbrzyskie Muzeum Porcelany (jedyne takie w Polsce). A jeden z namiotów wyglądał jak Śnieżka w miniaturze.
Do tego organizowano różne warsztaty, animacje i konkursy z nagrodami. Miasteczko Dolnośląskiej Zimy – jak zawsze – tętniło życiem, pozytywną energię i cieszyło się dużym powodzeniem. We Wrocławiu odwiedziło je łącznie około 25 tys. mieszkańców i turystów.
A lodowisko w Rynku przez dwa tygodnie przyciągnęło 12 tys. łyżwiarzy! Równocześnie można korzystać z trzech krytych miejskich lodowisk – przy ul. Spiskiej, Wejherowskiej (Orbita) oraz najnowszego przy ul. Jaksonowickiej na Nowym Dworze. Podczas ferii skorzystało z nich w sumie ponad 26 tys. osób. Na każdym z tych lodowisk można się ślizgać przez całą zimę.

Fot. materiały prasowe Urzędu Marszałkowskiego Woj. Dolnośląskiego

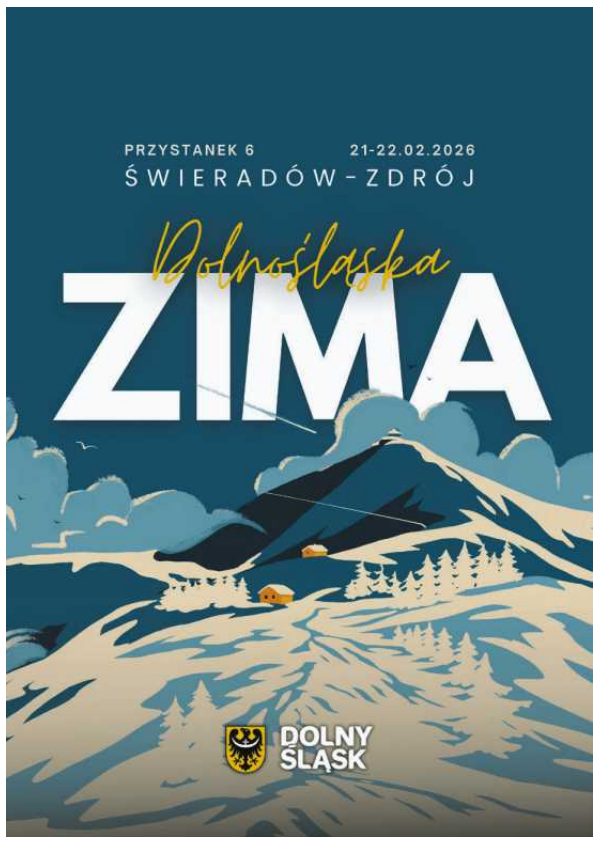

W stolicy „biegówek”

Podczas tegorocznej edycji Dolnośląska Zima miała już pięć przystanków. Każdy w innej, zawsze bardzo atrakcyjnej części regionu.
Pierwszym przystankiem była Polana Jakuszycka przy Dolnośląskim Centrum Sportu. To oczywiście mekka narciarstwa biegowego nie tylko w regionie, ale i w całej Polsce. Czekają tam kilometry przygotowanych tras, a narty można wypożyczyć w jednej z wypożyczalni na Polanie Jakuszyckiej. W tym roku zima dopisała, więc śniegu nie zabraknie na pewno do końca marca. Zarówno biegacze, jak i turyści – bo na nartach biegowych wcale nie trzeba od razu biegać, a część tras w Górach Izerskich jest łatwych i dostępnych naprawdę dla każdego. Kto jeszcze nie miał na nogach „biegówek”, powinien spróbować. To świetna zabawa i wcale nietrudna!
A gdy zniknie śnieg, koniecznie wybierzcie się tam na wycieczkę rowerową.

Na narty z widokiem

Następny przystanek był wyjątkowy atrakcyjny dla fanów „zjazdówek”. Dolnośląska Zima gościła w Zieleńcu. To największy ośrodek narciarski w Sudetach oraz jeden z największych w Polsce. Znajduje się tam 47 tras o łącznej długości grubo ponad 20 km. Co ważne, są zróżnicowane – od łatwych, w sam raz dla początkujących, po naprawdę wymagające.
Ten ośrodek wyróżnia się jednak nie tylko wielkością. Zieleniec ma mikroklimat zbliżony do alpejskiego. W dodatku można się tu rozkoszować panoramicznym widokiem, ponieważ trasy narciarskie znajdują się nie w dolinie, lecz wysoko, na północnym zboczu Gór Orlickich.

Dodajmy, że warto tu przyjechać również latem. Wtedy można tu pozjeżdżać na rowerze, który na górę wjeżdża wyciągiem. Poza tym w okolicy nie brakuje unikatowych atrakcji, jak Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, czyli obiekt, który już niedługo znajdzie się na liście światowego dziedzictwa UNESCO.

Byliśmy pod Śnieżką

Trzecim przystankiem był kultowy kurort karkonoski położony tuż pod Śnieżką, czyli Karpacz. Dokładniej, spotkaliśmy się na górnej stacji wyciągu, w Białym Jarze. Co tam się działo? Np. Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu, które zdecydowanie warto odwiedzić (znajduje się w samym centrum), pokazywało replikę sań rogatych. Można było wziąć udział w warsztatach „Odkrywca Karkonoskich Tajemnic”, Kolejkowa Modelarni, tworząc makiety i malując własne figurki.
Ale były też atrakcje z innych okolic Dolnego Śląska, w tym kulinarne. Miasto Złotoryja przygotowało degustację husyckich bułeczek, a Stawy Milickie kusiły Bigosem Rybaka, pierogami z karpiem czy zupa rybną. Można było spróbować produktów lokalnych również z okolic Kłodzka.

I pod Śnieżnikiem

Następnie Dolnośląska Zima znów przeniosła się do Sudetów Wschodnich, goszcząc w ośrodku Czarna Góra Resort. W tamtych okolicach też nie brakuje niezwykłych atrakcji, na czele z Jaskinią Niedźwiedzią, nową wieżą widokową na Śnieżniku czy Kopalnią Uranu w Kletnie. Warto się też wybrać do Międzygórza, czyli miasteczka u stóp Śnieżnika, które zachowało klimat dawnego, kameralnego kurortu górskiego.

Zima w najlepsze!

Jest to już 8. edycja akcji Dolnośląska Zima. Finał akcji nie oznacza jednak, że kończy się sezon zimowy w regionie. W tym roku można liczyć na to, że jeszcze przez kilka tygodni będą dostępne trasy narciarskie – zarówno dla fanów zjazdówek, jak i biegówek. Nic tylko korzystać.
Natomiast wiosną, latem i jesienią Dolny Śląsk, nie tylko góry, zaprasza do pieszych wędrówek, na rowerowe trasy i do odkrywania różnych atrakcji. Większość z nich czeka na was przez cały rok!

DOLNY ŚLĄSK

eprasa.pl c9d1359c24

wyborcza

25-LECIE

POLONEZA DLA FREDRY

Piątek, 20 lutego 2026 | Redaktor prowadzący **Artur Brzozowski**

wyborcza.pl

Tajemnica sukcesu poloneza dla Fredry

Święto maturzystów

▶ 2-3

• **Pamiątkowe zdjęcie maturzystów z 2003 roku pod pomnikiem hrabiego Aleksandra Fredry** FOT. ŁUKASZ GIZA / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl c9d1359c24

Tajemnica sukcesu poloneza dla Fredry

Święto maturzystów

Na pierwszą edycję wydarzenia przyszło 12 osób, choć inni mówią, że 18 osób i facet z psem. Z czasem frekwencja znacznie wzrosła i poloneza dla Fredry tańczyło na wrocławskim Rynku po kilka tysięcy maturzystów. Za nami już 25 edycji tej imprezy, więc stała się miejską tradycją.

Sławomir Szymański

Jak to się stało, że maturzyści po raz pierwszy zatańczyli poloneza we wrocławskim Rynku? Pomysł narodził się w 2001 roku, we wrocławskiej redakcji „Gazety Wyborczej" znajdującej się już przy pl. Solnym. Lokalizacja mogła mieć znaczenie, bo Rynek narzucał się sam jako miejsce różnego rodzaju wydarzeń.

Tak wspomina tamte wydarzenia Barbara Piegdoń, wówczas redaktorka naczelna „Wyborczej" we Wrocławiu oraz inicjatorka poloneza dla Fredry. – Robiliśmy wtedy dużo akcji proobywatelskich. Wymyśliliśmy nalepkę na samochód o treści „Jestem Dolnoślązakiem", która rozeszła się w setkach tysięcy egzemplarzy, dyskutowaliśmy, czy w Rynku ma być waga, czy fontanna? Co tydzień mieliśmy spotkania całej ekipy redakcyjnej i kombinowaliśmy, co tu jeszcze zrobić. Polonez pojawił się jako jeden z takich pomysłów – zaznacza.

Pierwsza edycja nie okazała się jednak wydarzeniem spektakularnym. Jedni mówią, że przyszło 12 osób, inni że 18 i facet z psem.

To było popołudnie, więc nieszczęśliwa pora. Zadzwonił do mnie Maciek Nowak, który był szefem promocji, i mówi: „Basia, to się chyba nie uda, to nie był dobry pomysł". A ja na to: „Maciek, to pierwszy raz i już przyszło kilkanaście osób. Zobaczysz, jeszcze doczekamy się tłumów" – wspomina Barbara Piegdoń.

Polonez dla Fredry. Poszli na żywioł

Dodajmy, że z tych kilkunastu osób część przyszła spontanicznie, być może pod wpływem nastroju chwili. Tak wspominała to wydarzenia Daria Lalko, maturzystka z 2001 roku (wówczas uczennica XV LO na Nowym Dworze) i uczestniczka premierowego, historycznego poloneza dla Fredry:

– Dzień wcześniej ktoś rzucił hasło w szkole, spotkaliśmy się wieczorem, a drugiego dnia już tańczyliśmy poloneza pod chmurką na wrocławskim Rynku. Nie przygotowywaliśmy się do tego, przed samym polonezem mieliśmy tylko krótką rozgrzewkę. Można powiedzieć, że poszliśmy na żywioł, ale wszystko wyszło bardzo fajnie. Nad wszystkim czuwał wodzirej, który miał na sobie frak i kapelusz. Dzięki niemu stres był nieco mniejszy. Pamiętam, że zaraz po polonezie poszliśmy z koleżankami i kolegami na małe świętowanie – opowiadała w rozmowie z „Wyborczą" w 2017 roku.

Jednak pomysł się przyjął

Pierwszy korowód był więc sporo krótszy niż wrocławski tramwaj, ale Barbara Piegdoń nie myliła się. Dość szybko na polonezie rzeczywiście pojawiły się tłumy.

– To nawet nie chodzi o frekwencję. Wrocławianie świetnie ten pomysł przyjęli. Jestem słuchowcem, wyłapałabym narzekanie, ale tego nie było, raczej atmosfera zabawy. Polonez stał się jeszcze jednym dowodem na to, że mieszkamy w świetnym mieście. Czuło się, że jest w tym element budowania wspólnoty, której przed powodzią z 1997 roku we Wrocławiu nie było – opowiada.

Co jeszcze, jej zdaniem, sprawiło, że polonez dla Fredry okazał się sukcesem? – Maturzyści mieli poczucie, że to jest coś dla nich. A matura to przecież ostatni moment, kiedy oni mogą być razem. Później każdy pójdzie w swoją stronę. Oni zdają sobie z tego sprawę, choć czasem udają, że tak nie jest – zauważa.

I jeszcze jedno przyczyniło się do sukcesu poloneza: wspaniała scenografia. Wrocławski Rynek nie zawsze był tak elegancki jak dzisiaj. Przez wiele lat pozostawał szarobury. Jednak pierwsza edycja poloneza dla Fredry odbyła się cztery lata po zakończeniu wielkiego remontu, kiedy odzyskał blask. Wtedy był już ozdobą miasta, na takiej scenie aż chciało się tańczyć.

Jest przestrzeń na taniec

Poza tym wrocławski Rynek to scena na tyle obszerna, że wszyscy się tam mieszczą, a korowód może się swobodnie rozciągnąć. To też ma znaczenie. Zwykle uczestników jest tak wielu, że zanim w tan ruszą ostatnie pary, czoło korowodu ma już za sobą prawie całą drogę wokół Rynku, ale miejsca zawsze wystarcza dla wszystkich i nigdy nie zdarzyły się żadne zatory czy inne komplikacje tego rodzaju. Tak jakby ta przestrzeń Rynku została skrojona pod poloneza.

Co nie znaczy, że zawsze tańczy się łatwo. Bywały w historii poloneza dla Fredry wyzwania niemalże sportowe. Barbara Piegdoń wspomina edycję z udziałem 4 tys. maturzystów. W pewnym momencie tańczący szli w figurze nazywanej tunelem. Polega na tym, że połowa par trzyma ręce złączone wysoko w górze, a pozostałe przechodzą pomiędzy nimi dołem, schylone czy może w ukłonie.

Dobrą tradycją poloneza jest to, że w pierwszej parze szedł prezydent Wrocławia – tak jest prawie w każdej edycji. Wtedy zajmował to stanowisko Rafał Dutkiewicz, wysoki człowiek. I właśnie ten tunel okazał się dla niego wyzwaniem. Prezydent musiał iść w tym głębokim ukłonie przez dłuższy czas, bo korowód przy takiej liczbie tańczących był oczywiście bardzo długi.

A jak jest z przygotowaniem tańczących? Polonez nie jest tańcem bardzo wymagającym. Właściwie wystarcza opanowanie dość prostego kroku podstawowego, by sobie poradzić w korowodzie. Na Rynku tańczy się jednak zwykle z gracją. To dlatego, że maturzyści akurat w tym czasie dużo poloneza ćwiczą, rzecz jasna przez studniówką – niektórzy tańczą dla Fredry już po tym wydarzeniu, inni mają je dopiero przed sobą.

Dodajmy, że na wrocławskim Rynku maturzyści tańczą do „Poloneza noworocznego" skomponowanego przez Mariana Waśkiewicza oraz do „Poloneza" Wojciecha Kilara, czyli utworu znanego z filmu „Pan Tadeusz".

Rekord na szpilkostradzie

Polonez to taniec pełen dostojeństwa, nie liczy się tu tempo czy dynamika, dlatego przejście korowodu wokół Rynku zawsze trochę trwa. Jednak w 2026 roku pod tym względem prawdopodobnie został pobity rekord. Tańczono łącznie aż 39 minut – licząc od momentu, gdy zabrzmiały pierwsze takty.

Okazuje się, że wcale nie jest to jednak wynik najlepszy, nawet nie w tym roku we Wrocławiu. Maturzyści z I LO opowiadali, że na swojej studniówce tańczyli poloneza przez 45 minut, więc 39 minut w Rynku nie zrobiło na nich wrażenia. – Mieliśmy dobry trening. I jeszcze tunele musieliśmy robić, w szpilkach i kreacjach – opowiadały uczennice „jedynki".

Korowód w Rynku przeszedł co prawda po tzw. szpilkostradzie, czyli nawierzchni przystosowanej do poruszania się nawet w takim obuwiu, ale w szpilkach nikogo nie było.

Wiwaty, euforia, entuzjazm

Przez kilka lat z rzędu poloneza dla Fredry prowadziło znane trio radiowe: Katarzyna Pawlak, Tomasz Wołodźko i Maciej Stajniak.

– To było niesamowite uczucie, niesamowita energia – wspomina Katarzyna Pawlak, dziś rzeczniczka AWF we Wrocławiu.

Co zapamiętała najlepiej?

– Wspólne zdjęcie wykonywane z kamienicy na rogu Rynku i pl. Solnego robiło ogromne wrażenie. Wszyscy maturzyści musieli się zmieścić pod choinką, tak żeby każdy był w kadrze – mówi.

Ustawienie tak dużej grupy nie było oczywiście łatwe, ale zawsze wszystko się udawało.

– O dziwo nas słuchali – dodaje.

Co jeszcze?

– Ze sceny wymienialiśmy szkoły, z których maturzyści brali udział w polonezie. Podawaliśmy też nazwy miejscowości, z których przyjeżdżali. Wywoływało to euforię, pojawiały się krzyki, wiwaty, wielki entuzjazm, cieszyli się, że zostali zauważeni.

Transparenty z nazwą szkoły i miejscowości, nieraz przygotowywane w bardzo pomysłowy sposób, do dziś są tradycją poloneza dla Fredry.

Podobnie jak przebrania i kostiumy.

– Zwracały uwagę np. kapelusze z piórami i inne fantazyjne okrycia głowy. Wielu maturzystów się przebierało. Pojawiały się np. elementy strojów lekarskich, pielęgniarskich, w pewnym momencie bardzo widoczne stały się klasy mundurowe. Potem była moda na stroje zwierzaków. Pamiętam klasę, która przyszła m.in. w przebraniach tygrysów. Była w tym wszystkim niezwykła kreatyw-

eprasa.pl c9d1359c24

1. **Pierwszego poloneza zatańczyło kilkanaście osób. Z upływem lat frekwencja wzrosła do kilku tysięcy maturzystów** FOT. MIECZYSŁAW MICHALAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

2. **We Wrocławiu polonez świetnie się sprawdził i mocno zakorzenił** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

3. **Uczniowie ZSB założyli do tańca charakterystyczne pomarańczowe kamizelki budowlańców** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

4. **Maturzyści tańczą do „Poloneza noworocznego" skomponowanego przez Mariana Waśkiewicza oraz do „Poloneza" Wojciecha Kilara** FOT. MIECZYSŁAW MICHALAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

5. **Maturzyści w figurze nazywanej tunelem** FOT. MIECZYSŁAW MICHALAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

6. **Wielu maturzystów do tańca przebierało się w historyczne stroje** FOT. MACIEJ ŚWIERCZYŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

7. **Poloneza dla Fredry wymyśliła Barbara Piegdoń (z lewej), w środku prezydent Wrocławia Rafał Dudkiewicz, obok wodzirej Wojciech Mach** FOT. KRZYSZTOF RAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

8. **W tańcu prezydent Wrocławia Jacek Sutryk (z prawej), w środku Leszek Frelich, redaktor naczelny „Wyborczej Wrocław"** FOT. KRZYSZTOF ĆWIK

ność i chęć bycia dostrzeżonym – mówi Katarzyna Pawlak.

Tak jest do dzisiaj. Na przykład w tym roku wyróżniali się m.in. uczniowie ZSB, którzy założyli do tańca charakterystyczne pomarańczowe kamizelki budowlańców. Wyjaśnili, że to wyposażenie szkolne. Wraz z nimi szedł również duży królik-budowlaniec w kasku, maskotka „budowlanki".

Dla szkół polonez to też okazja, by się pokazać szerzej. W tym dodatku bliżej przedstawiamy dwie z nich, choć na taką prezentację zasługuje z pewnością dużo więcej. Mamy we Wrocławiu świetne, rozwijające się szkoły!

Tańczyli w dniu brexitu

Nietypowe było zakończenie 20. poloneza dla Fredry. Wtedy uczestniczy zrobili sobie dwa wspólne pamiątkowe zdjęcia pod wrocławską choinką. Jedno z napisem „Polonez 2020", a drugie z flagą Wielkiej Brytanii. Dlaczego? Ta edycja odbywała się 31 stycznia. Akurat tego samego dnia, niecałe dwanaście godzin później, miało nastąpić formalne wyjście Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, czyli tzw. Brexit.

Oxford, miasto współpracujące z Wrocławiem, ogłosił wtedy, że nadal chce utrzymywać te kontakty w ramach edukacji, ochrony środowiska, współpracy w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Wspólne zdjęcie z brytyjską flagą miało podkreślić, że Wrocławiowi też zależy na kontynuowaniu tej partnerskiej współpracy.

Właściwie to w tym roku powinna się odbywać już 26. edycja poloneza dla Fredry. Jednak po drodze zdarzył się rok przerwy, przez pandemię. Maturzyści zatańczyli po raz 21. dopiero w 2022 roku. Na dodatek w nietypowym terminie, bo 25 kwietnia, czyli już w wiosennej aurze i tuż przed rozpoczęciem matur. Dawno było już po studniówkach. W zwykłym, zimowym terminie poloneza nie zorganizowaliśmy w związku z groźbą rosyjskiej inwazji na Ukrainę, co niestety ostatecznie stało się faktem. Szczególne znaczenie miał wtedy udział w tańcu młodzieży ukraińskiej uczęszczającej do wrocławskich szkół.

Do szczęścia trzeba mieć podejście

Już od lat znana jest zasada, że powodzenie na maturze zależy nie tylko od nauki, ale też od udziału w polonezie dla Fredry. Kto zatańczy, temu los sprzyja podczas egzaminów. A może to hrabia Fredro trzyma wtedy kciuki? Nie jest jednak do końca zbadane i zmierzone, o jakiej dozie szczęścia mówimy. Najpewniej jest niemała. Przy czym maturzyści mają różne strategie wykorzystania tego szczęścia.

Na przykład podczas 18. edycji, w 2018 roku, Paulina i Filip z Technikum Gastronomicznego mówili: – Wiara czyni cuda. Wierzymy, że jak zatańczymy dla Fredry, zdamy maturę. Skoro chęci do nauki zawiodły, niech zostanie chociaż wiara. To nasza jedyna szansa.

W 2019 roku Leszek Frelich, redaktor naczelny „Gazety Wyborczej Wrocław", radził maturzystom:

– Poloneza organizujemy już tyle lat, bo wiadomo: kto go zatańczy, ten maturę zda. Ale napiszcie ściągi, bo się przy tym uczycie.

Uczennice III LO, Julia i Michalina, mówiły wtedy otwarcie: – Liczymy nie tylko na szczęście, ale i na to, że hrabia zmotywuje nas do nauki. Bo póki co udajemy przed sobą, że się uczymy.

Inne podejście prezentowały dziewczyny z IX LO:- Nasi nauczyciele tak nas wyuczą, że na pewno zdamy! Ale na wszelki wypadek tańczymy. Nie chcemy kusić losu.

Natomiast w 2026 roku dominowały optymizm i pewność siebie. Pod każdym względem.

Lena z XVII LO: – My już jesteśmy po studniówce. Do poloneza jesteśmy przygotowani tak samo jak do matury: perfekcyjnie. Wiemy, że taniec w Rynku przynosi szczęście na maturze, ale dla nas to tylko kwestia symboliczna, wszystko już wiemy – stwierdziła.

Polonez w akademickim towarzystwie

Wrocław to miasto akademickie, więc do współorganizowania poloneza od lat zapraszamy uczelnie. Rzecz jasna profesorowie i doktorzy tańczą również w korowodzie, dodając mu powagi. Poza tym dla przedstawicieli uczelni to znakomita okazja, by zwrócić się do maturzystów bezpośrednio. Dla młodzieży to też ciekawe spotkanie, bo myśli maturzystów krążą już przecież wokół wyboru uczelni i kierunku studiów.

Jeden z artykułów w tym dodatku poświęcamy właśnie wrocławskim uczelniom. Poprosiliśmy, by opisały, jak się zmieniają, co nowego proponują i czym starają się przyciągać maturzystów.

We Wrocławiu polonez świetnie się sprawdził i mocno zakorzenił. Szybko okazało się jednak, że to pomysł uniwersalny. Poloneza tańczy się dziś również w Legnicy, Katowicach i wielu innych miastach.

– Robiłam poloneza z powodzeniem w Łodzi, jest w Płocku czy Opolu. Pojawił się we wszystkich miastach, za które odpowiadałam, bo ten model jest bardzo prosty do powielenia. Widziałam też poloneza na Litwie! Jest w tym pomyśle coś trwałego, cieszę się, że tak dobrze się trzyma – podsumowuje Barbara Piegdoń.

Już teraz zapraszamy przyszłorocznych maturzystów do udziału w 26. polonezie dla Fredry! ●

eprasa.pl c9d1359c24

Reprezentacyjny Dolnośląski Zespół Pieśni i Tańca „Wrocław”

Osiągają sukcesy, ale mają wiele problemów

Zespół działa od 1952 roku – prezentuje polski folklor na kilku kontynentach, w dorobku ma prestiżowe nagrody. Jego tancerki i tancerze prowadzili poloneza dla Fredry. Zespół chce się rozwijać, ale potrzebuje lepszych warunków. – Z okien ze starości wypadają szyby stanowiąc zagrożenie dla uczestników zajęć – mówi Katarzyna Nowak.

• **Zespół Pieśni i Tańca „Wrocław” prezentuje tańce polskie, jak i mniejszości dolnośląskich – łemkowskie, ukraińskie** FOT. WOJTEK KORPUSIK

ROZMOWA Z
KATARZYNĄ NOWAK
prezeską i tancerką zespołu

SŁAWOMIR SZYMAŃSKI: Właściwie co znajduje się w waszym repertuarze? Polski folklor to szerokie pojęcie.
KATARZYNA NOWAK: Tańce i przyśpiewki z wielu regionów Polski, w tym oczywiście z Dolnego Śląska. To zarówno tańce polskie, jak i mniejszości dolnośląskich – łemkowskie, ukraińskie. Repertuar powstawał przez ponad 70 lat, więc jest bardzo różnorodny.

Zmieniał się przez lata?
– Dawniejsze programy sceniczne aktywnie łączyły stylizowaną choreografię taneczną z wokalem wykonywanym przez – również tańczący – chór. Towarzyszyła im klasyczna orkiestra filharmoniczna. W podobnym stylu tworzone były choreografie zespołów „Mazowsze” i „Śląsk” – taka specyfika lat 50., 60. czy 70.

Jednak od lat początku tego wieku zespół zaczął tworzyć nowe choreografie, bardziej zbliżone do oryginału wykonawczego z konkretnego regionu Polski, bliższe tradycji, mniej stylizowane, z towarzyszeniem kapeli ludowej. Jest to tak zwany folklor opracowany scenicznie, który wymaga dokładniejszego poznania kultury konkretnego regionu, zwracania uwagi na niuanse i odchodzenia od ujednolicania.

Czy jest coś, co wyróżnia wasz repertuar?
– Na pewno czymś takim są piękne wielogłosowe opracowania utworów wokalnych, które zostały napisane przez prof. Jerzego Zabłockiego, wieloletniego kierownika artystycznego, wybitnego lokalnego kompozytora.

Kim są członkowie zespołu? To osoby młodsze, czy raczej starsze?
– Nasza społeczność to mieszanka ludzi z każdej generacji. Mamy grupę Mały Wrocław, w której uczą się tańczyć i śpiewać dzieci w wieku od 7 do 18 lat, a maluszki od 3 do 6 lat poznają wraz z rodzicami tradycyjne zabawy ludowe. Dorośli doskonalą swoje umiejętności w trzech grupach tanecznych w zależności od stopnia umiejętności. Mamy także grupę taneczną dla osób 40+ oraz chór.

• **Do nowych choreografii potrzebne są nowe stroje, których koszt jest ogromny, liczony w dziesiątkach tysięcy złotych** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Zespół jest mieszanką ludzi z każdej generacji** FOT. WOJTEK KORPUSIK

Historia każdej osoby jest inna – najmłodszych przyprowadzają rodzice, którzy szukali ciekawej alternatywy dla swoich dzieci, zwykle sami wcześniej tańczyli. A czasami po przyprowadzeniu dzieci sami zaczynają tańczyć lub śpiewać, chcąc się aktywnie włączyć w życie zespołu.

Często trafiają do nas studenci, którzy tańczyli w zespołach regionalnych i na studiach chcą kontynuować przygodę z folklorem.

Inni przychodzą po długiej przerwie po odchowaniu dzieci. Są też tacy, którzy zawsze interesowali się folklorem i pod wpływem naszych akcji naborowych lub zachęty znajomych postanawiają spróbować swoich sił.

I dla każdego jest miejsce?
– Mamy bardzo wielu chętnych, niestety z uwagi na ograniczenia lokalowe i niedoinwestowanie musimy wybierać osoby do zespołu, bo nie jesteśmy w stanie przyjąć wszystkich. Moim zdaniem to jest marnowanie okazji do zapoznania szerszej grupy odbiorców z polskim dziedzictwem kulturowym, ale działamy w granicach naszych możliwości.

Jakie wydarzenia w historii zespołu są najważniejsze?
– Było ich mnóstwo, trudno je wszystkie wymienić, zwłaszcza że dla każdego pokolenia było to coś innego. To m.in. przeróżne konkursy, z których przywoziliśmy nagrody, zagraniczne wojaże po całym świecie. Szczególnie ekscytujące były wyprawy na inne kontynenty – do Ameryki, Australii czy Azji. Albo występ w polskim pawilonie na EXPO 1992 we Francji. A dla naszego pokolenia – ostatni jubileusz, czyli 70-lecie zespołu, które zorganizowaliśmy w Hali Stulecia dla ponad dwutysięcznej widowni.

I oczywiście nagrody od władz, dzięki którym czujemy, że nasza praca nie zostaje niezauważona: nagroda prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka, srebrny i złoty medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” od ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Dolnośląski Klucz Sukcesu za godne reprezentowanie Dolnego Śląska na polu kultury oraz Nagroda Kulturalna Dolnego Śląska „Silesia”, przyznawana przez samorząd województwa dolnośląskiego za osiągnięcia artystyczne i kulturalne o szczególnym znaczeniu dla regionu. 2 WR

eprasa.pl c9d1359c24

A co robiliście w ostatnich latach?
– Ostatnia dekada to czas ciągłego rozwoju: wstąpiliśmy do Polskiej Sekcji Międzynarodowych Stowarzyszeń Folklorystycznych Festiwali i sztuki Ludowej CIOFF, rozbudowaliśmy nasz repertuar o osiem nowych choreografii tanecznych dla dorosłych i sześć dla Małego Wrocławia, uszyliśmy nowe stroje z trzech regionów Polski, zorganizowaliśmy przeglądy dla śpiewaków ludowych, odwiedziliśmy kolejne odległe kraje – Brazylię, Chiny i Koreę, prezentując polski folklor.

A przede wszystkim przybyło nam mnóstwo nowych członków. Tylko w ubiegłym roku przez nasze sale przewinęło się ponad 170 osób ćwiczących w grupach dla dorosłych. Wszystko to cieszy, ale ma też drugą stronę.

To znaczy?
– Do nowych choreografii potrzebne są nowe stroje, których koszt jest ogromny, liczony w dziesiątkach tysięcy złotych. Jeden kostium to kwota zaczynająca się od 3500 zł za strój stosunkowo prosty i mało zdobiony haftami. Takich kostiumów potrzebujemy minimum 24 do jednej choreografii!

Nasza siedziba mieści się w centrum miasta przy ul. Kościuszki 35, a sala ćwiczeń ma ok 120 metrów kw., co przy takiej liczbie osób powoduje, że na próbach tańczymy na zmianę, aby nie wpadać na siebie.

Siedziba wymaga remontu, nie spełnia wymogów dostępności, nie ma prawidłowej wentylacji, klatka schodowa jest zbyt wąska i straszy odpadającym tynkiem, z okien ze starości wypadają szyby stanowiąc zagrożenie dla uczestników zajęć.

Chcielibyśmy, aby Gmina Wrocław zauważyła jakie znaczenie ma nasz zespół dla zachowania i pielęgnowania kultury naszego regionu i przyznała nam odpowiedniej wielkości miejsce, w którym moglibyśmy się jeszcze bardziej rozwijać, działając na jej rzecz.

Jakie macie plany na przyszłość?
– Bardzo zależy nam na tym, by promować dolnośląski folklor. Już podjęliśmy w tym kierunku pierwsze kroki prowadząc warsztaty dla instruktorów. Mamy w planach warsztaty dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej, aby z folklorem zapoznawali dzieci od małego. Intensywnie propagujemy kulturę dolnośląskich mniejszości, z którymi współpracujemy i wspieramy się i uważamy za nasze regionalne bogactwo. Marzy nam się taki program edukacyjny, w którym pokażemy folklor Dolnego Śląska i jego wielokulturowość. Warsztaty połączone z pokazem scenicznym dla szkół.

Gdybyśmy mieli dużą siedzibę ze sceną, moglibyśmy cyklicznie organizować takie spotkania edukacyjne dla młodych. W ubiegłym roku, dzięki współpracy z NFM, program o polskich tańcach narodowych zobaczyło kilkaset wrocławskich dzieci. A chciałoby się dotrzeć do jeszcze większej grupy.

Mamy mnóstwo pomysłów, które realizujemy na miarę naszych możliwości i zasobów finansowych. Wierzymy, że przy udziale naszych zaangażowanych członków i większym wsparciu władz lub sponsorów moglibyśmy zrobić wiele dobrego dla regionu zarówno pod względem edukacji jak i jego promocji. ●

Rozmawiał Sławomir Szymański

Katarzyna Nowak
prezes zarządu Reprezentacyjnego Dolnośląskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Wrocław”, tancerką

Liceum i Technikum Regionalnego Ośrodka Edukacji

Szkoła łączy odkrywanie pasji z przygotowaniem do egzaminów

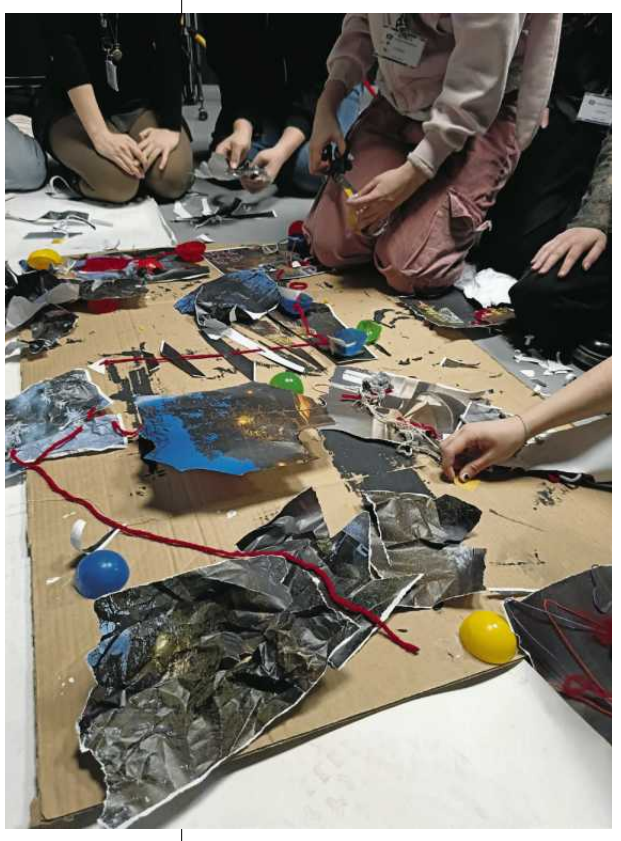

▲ **Warsztatowa forma zajęć sprzyja twórczości i samodzielności** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

◀ **Indywidualne podejście i nowoczesne metody pracy sprawiają, że młodzież czuje się zauważona** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

W liceum mają klasę aktorską, projektowania graficznego, wokalną czy prawniczą. W technikum można się uczyć, jak realizować nagrania lub tworzyć reklamy. A przede wszystkim w obu szkołach, funkcjonujących wspólnie, stawiają na indywidualne podejście.

Sławomir Szymański

– Udało nam się stworzyć szkoły, w których młody człowiek nie będzie anonimowy. Łączymy solidne przygotowanie do egzaminów, w tym do matury, z przestrzenią do odkrywania pasji. Edukacja ma prowadzić do samodzielności i wzmacniać poczucie sprawczości – mówi Anetta Prajzner, dyrektorka Liceum i Technikum Regionalnego Ośrodka Edukacji ROE), niepublicznych, ale ogólnodostępnych szkół działających od 2016 roku.

I dodaje: – Indywidualne podejście i nowoczesne metody pracy sprawiają, że młodzież czuje się zauważona. Relacja jest fundamentem skutecznej edukacji. Wspieramy, motywujemy i cieszymy się z sukcesów naszych uczniów, które można zmierzyć w różnych obszarach.

Liceum i Technikum Regionalnego Ośrodka Edukacji. Autentyczność i praktyka

W liceum funkcjonuje dziś osiem profilowanych klas (oprócz ogólnej): aktorska, fotograficzno-operatorska, plastyczna, taneczna, wokalna, projektowania graficznego, prawnicza i dziennikarska. Jak wyjaśniają w szkole, pasja jest tu integralną częścią planu lekcji, a warsztatowa forma zajęć sprzyja twórczości i samodzielności.

– Młodzież potrzebuje dziś autentyczności. Jeśli ktoś marzy o scenie czy pracy w mediach, powinien móc spróbować już w szkole średniej. My dajemy narzędzia, ale też uczymy systematyczności i odpowiedzialności za własny rozwój – podkreśla dyrektorka.

Technikum ROE stawia na praktyczne przygotowanie do zawodu. Co jest do wyboru? W ofercie są kierunki: technik programista, informatyk, reklamy, stylista, realizacji nagrań i organizacji turystyki. Pięcioletnia nauka kończy się egzaminem zawodowym i uzyskaniem tytułu technika, a matura otwiera drogę na studia.

– Stawiamy na praktykę. Współpracujemy z branżowymi specjalistami, organizujemy warsztaty i projekty, dzięki którym uczniowie zdobywają doświadczenie jeszcze przed ukończeniem szkoły – dodaje Anetta Prajzner.

Aktywności i wsparcie

Zarówno uczniowie liceum, jak i technikum odwiedzają m.in. instytucje kultury, uczelnie, redakcje radiowe i telewizyjne, studia filmowe. Uczestniczą w różnego rodzaju ogólnopolskich programach społecznych i edukacyjnych. W samej szkole też organizowane są koncerty, konkursy i wydarzenia tematyczne. A dwa razy w roku odbywają się Szkolne Przeglądy Artystyczne, podczas których młodzież prezentuje swoje talenty.

Do tego dochodzą inicjatywy społeczne. W obu szkołach aktywnie działa samorząd uczniowski i wolontariat. Młodzież organizuje akcje społeczne i charytatywne, angażuje się też w działalność Młodzieżowej Rady Miasta Wrocławia.

Szkoły zapewniają również bezpłatne, kompleksowe wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.

– Zespół psychologów i pedagogów pracuje z uczniami, którzy przychodzą do nas z różnymi doświadczeniami edukacyjnymi, uczniami zdolnymi, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w kryzysie czy po doświadczeniach traumy. Najważniejszy jest dobrostan młodego człowieka. Bez poczucia bezpieczeństwa psychospołecznego trudno mówić o prawdziwym rozwoju – podkreśla dyrektorka.

Czesne wynosi 0 zł

Liceum i Technikum ROE to środowisko międzynarodowe. Oprócz uczniów z Polski uczy się tu duża grupa młodzieży z Ukrainy. Są również osoby z Azerbejdżanu, Mołdawii, Rosji, Kamerunu, Izraela, Irlandii, Białorusi. Mają wsparcie asystenta międzykulturowego oraz dodatkowe lekcje języka polskiego.

– Różnorodność jest naszą siłą. Uczymy się od siebie nawzajem otwartości i szacunku. Mówimy „nie” wszelkim formom dyskryminacji – zaznacza Anetta Prajzner.

Dajemy równe szanse edukacyjne wszystkim uczniom, jednak to ich zaangażowanie współdecyduje o efektach edukacyjnych – dodaje dyrektorka.

W Liceum i Technikum ROE uczy się obecnie kilkuset uczniów. Co istotne, czesne wynosi tutaj 0 zł. Obowiązuje jedynie opłata za Szkolny Pakiet Organizacyjny w wysokości 55 zł miesięcznie. Jak informuje szkoła, uczniowie klas pierwszych w roku szkolnym 2026/2027 otrzymają darmowy tablet na cały okres nauki.

Kto chce zobaczyć tę szkołę od środka, może się wybrać na drzwi otwarte. Odbędą się 21 marca w godz. 9.00–15.30. Szkoła mieści się przy ul. Wagonowej 12 we Wrocławiu. ●

eprasa.pl c9d1359c24

Zespół Szkół Zawodowych nr 5 we Wrocławiu

Co robić, aby szkolna edukacja nadążała za zmianami w świecie

„Stawiamy na kształcenie praktyczne, ścisłą współpracę z pracodawcami oraz uczenie się poprzez doświadczenie". Ta wrocławska szkoła zaangażowała się też w testowanie i rozwijanie edukacyjnych nowości na poziomie europejskim.

Sławomir Szymański

• **Szkoła stawia na kształcenie praktyczne i ścisłą współpracę z pracodawcami** FOT. ZSZ5 WE WROCŁAWIU

Zespół Szkół Zawodowych nr 5 we Wrocławiu (ZSZ5) to technikum oraz branżowa szkoła I i II stopnia przy ul. Dawida 5. Uczęszcza tam w sumie prawie 1000 uczniów. Zespół szkół kształci w różnych zawodach, to m.in.: technik usług fryzjerskich, technik handlowiec, fryzjer, sprzedawca, cukiernik i piekarz, a także w szerokim zakresie zawodów rzemieślniczych.

– Naszym wyróżnikiem jest elastyczność, w szkolnictwie branżowym możemy uruchamiać niemal każdy zawód, jeśli stoi za nim realny pracodawca – mówi Maciej Najwer, wicedyrektor ZSZ5.

Podkreśla, że technikum dysponuje dobrze wyposażonymi pracowniami, natomiast szkoła branżowa funkcjonuje w modelu dualnym. Co to znaczy? Polega to na tym, że uczniowie od początku edukacji są równocześnie pracownikami młodocianymi (to określenie z kodeksu pracy), czyli pracują, zdobywają doświadczenie zawodowe i otrzymują wynagrodzenie, chociaż nie są jeszcze pełnoletni.

– Stawiamy na kształcenie praktyczne, ścisłą współpracę z pracodawcami oraz uczenie się poprzez doświadczenie. Nauczyciele przedmiotów zawodowych systematycznie doskonalą kompetencje i pozostają w stałym kontakcie z branżą, dzięki czemu szkoła odpowiada na realne zmiany w rzemiośle i usługach. Ważnym elementem rozwoju są projekty europejskie – uczniowie uczestniczą w zagranicznych praktykach i stażach, m.in. w Niemczech, Danii i Włoszech – opowiada wicedyrektor szkoły.

Dodaje, że jednym z aktualnych wyzwań jest odpowiedzialne włączanie sztucznej inteligencji do edukacji zawodowej: – Szkolimy nauczycieli oraz, między innymi w ramach projektu WIN4SMEs, przygotowujemy się do metodycznego wykorzystania AI jako narzędzia realnie wspierającego proces kształcenia – wyjaśnia. Zespół Szkół Zawodowych nr 5 bierze udział w różnych projektach międzynarodowych. Wspomniane przedsięwzięcie Workplace Innovation for SMEs (WIN4SMEs), finansowane ze środków Unii Europejskiej, to jeden z nich.

Co jest jego celem? Przede wszystkim testowanie i rozwój innowacyjnych metod kształcenia oraz uczenia się. Chodzi tu o stworzenie przestrzeni do współpracy między szkołami, uczelniami i przedsiębiorcami. Tak żeby różne podmioty, wspólnie, mogły budować nowoczesne kształcenie zawodowe.

Jak działa projekt w praktyce? Przewiduje szkolenia i warsztaty dla nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym nauczycieli praktycznej nauki zawodu, a także kadry zarządzającej szkołami. Równolegle prowadzone są działania kierowane do pracowników oraz właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw, koncentrujące się na innowacjach organizacyjnych, zarządzaniu zmianą, rozwoju kompetencji miękkich i współpracy z młodymi pracownikami i uczniami odbywającymi kształcenie praktyczne.

Wypracowane w ten sposób metody mają wspierać budowanie kompetencji zawodowych, społecznych i przedsiębiorczych, odpowiadających na realne potrzeby rynku pracy, a szczególnie sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Projekt zakłada wymianę dobrych praktyk na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

W grę wchodzą też programy doradztwa zawodowego oraz działania wspierające uczniów w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Chodzi o wspieranie przedsiębiorczości i kreatywności młodych ludzi, jak również budowanie otwartości na uczenie się przez całe życie.

Dlaczego to wszystko jest ważne? Rzecz w tym, że zmiany technologiczne, organizacyjne i pokoleniowe następują tak szybko, że „standardowa" edukacja zawodowa może za nimi nie nadążać. A przecież uczniowie powinni wchodzić na rynek pracy jak najlepiej przygotowani. To jest dziś poważne wyzwanie zarówno dla szkół uczących różnego rodzaju zawodów, jak i dla małych i średnich przedsiębiorstw.

We współpracy z ZSZ5 w realizację projektu Workplace Innovation for SMEs zaangażowały się też Dolnośląska Izba Rzemieślnicza oraz Politechnika Wrocławska. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34421459

Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

2 WR

eprasa.pl c9d1359c24

UNIWERSYTET WSB MERITO WROCŁAW

TWOJE DZIECKO IDZIE NA STUDIA?

Naucz się pytać, zamiast radzić i kierować

Każdy rodzić chce być wsparciem dla swojego dziecka. Ale można to różnie rozumieć i różnie działać. Ważne, co naprawdę pomaga młodemu człowiekowi, który właśnie stoi przed wyborem uczelni i kierunku studiów.

– Wszystko jest nowe, uczelnia, ludzie. To z jednej strony trochę przerażające, ale z drugiej jestem ciekawa, jak to będzie – śmieje się Maria, studentka I roku na Uniwersytecie WSB Merito.
– Boję się, czy sobie poradzę i czy dobrze wybrałam, bo wahałam się między dwoma kierunkami studiów – mówi Anna, studentka I roku.
– Na początku było mi ciężko, bo na studia wyjechałem z rodzinnej miejscowości. Musiałem robić sam zakupy, sprzątać, o wszystkim pamiętać. Złapałem pracę w weekendy. No i studia, nauka, znajomi. Teraz już to ogarniam, ale pierwszy rok to było wyzwanie – mówi Robert, student II roku.

Początek studiów rzeczywiście bywa wyzwaniem. Ale jeszcze trudniejszy dla młodego człowieka może być wybór uczelni i kierunku, a także sama myśl o wyjeździe i wejściu w zupełnie nowy świat. Wątpliwości i niepokój są w takiej sytuacji czymś naturalnym: czy to kierunek dla mnie? Czy uda mi się pogodzić studia i pracę? Jak sobie poradzę bez rodziców?

A rodzice pewnie zadają sobie te same pytania. Na dodatek wiedzą, że powinni być dla dziecka wsparciem. Tylko jak to zrobić, żeby naprawdę pomóc i nie przedobrzyć?

Łatwo się mówi: być wsparciem dla swojego dziecka, które wybiera się na studia. Przecież to już młody, dorosły człowiek, który niekoniecznie potrzebuje „dobrych rad" czy „podpowiedzi".

dr Agnieszka Gawor, psycholog, menedżer i wykładowca kierunku psychologia, Uniwersytet WSB Merito we Wrocławiu: – Wybór studiów to jeden z pierwszych naprawdę autonomicznych kroków młodego człowieka w dorosłość, dlatego rola rodzica polega bardziej na towarzyszeniu niż decydowaniu.

Wsparcie nie oznacza wskazywania „najlepszej" drogi, lecz pomaganie dziecku w poznaniu własnych zainteresowań, możliwości i ograniczeń.

Czyli to rodzice muszą się najpierw odnaleźć w nowej dla nich sytuacji?
– To właśnie w tym momencie relacja rodzic dziecko zaczyna się wyraźnie zmieniać – z takiej opartej na prowadzeniu i kontroli w opartą na dialogu, zaufaniu i stopniowym przekazywaniu odpowiedzialności.

Ale przecież rodzice mają doświadczenie, wiedzą, jak to jest, przeżyli swoje... Naprawdę chcieliby pomóc.
– Dla rodziców bywa to trudne, bo naturalnie chcą chronić dziecko przed błędem lub rozczarowaniem. Jednocześnie nadmierne przejmowanie odpowiedzialności za wybór studiów może osłabiać poczucie sprawstwa młodego człowieka i utrudniać mu budowanie własnej tożsamości. Z psychologicznego punktu widzenia ważniejsze od „idealnego wyboru" jest doświadczenie podejmowania decyzji i uczenia się ich konsekwencji.

Dla współczesnego rodzica to dość stresujące podejście. Żyjemy w świecie, w którym błąd jest zwykle postrzegany jako porażka.
– Warto pamiętać, że wybór studiów nie jest decyzją ostateczną ani nieodwracalną. Współczesne ścieżki edukacyjne i zawodowe są coraz bardziej elastyczne, a zmiana kierunku studiów czy obszaru pracy staje się częścią naturalnego procesu rozwoju. Świadomość tego pomaga rodzicom zmniejszyć napięcie związane z decyzją dziecka i skupić się na tym, co najważniejsze: wspieraniu jego samodzielności, odpowiedzialności i gotowości do uczenia się przez całe życie.

Załóżmy, że mamy tę lekcję odrobioną. Wspomniała pani o tym, że rola rodzica polega raczej na towarzyszeniu niż decydowaniu. Co to znaczy w praktyce? Co robić, a czego nie robić?
– Towarzyszenie oznacza przede wszystkim uważną rozmowę i ciekawość świata młodego człowieka: tego, co go interesuje, co przychodzi mu z łatwością, a co jest trudne, jakie ma wyobrażenia o przyszłości i czego się obawia. Pomocne jest zadawanie pytań, które porządkują myślenie, zamiast udzielania gotowych odpowiedzi. Taka postawa wzmacnia autonomię, ale jednocześnie daje poczucie bezpieczeństwa, młody człowiek wie, że nie jest z tą decyzją sam. Rodzice naprawdę mogą realnie pomóc, zadając pytania zamiast udzielać odpowiedzi.

Jak mogą brzmieć takie pytania?
– „Co cię naprawdę ciekawi?", „W jakim środowisku lubisz pracować?", „Jak wyobrażasz sobie swój dzień za kilka lat?". Takie rozmowy wzmacniają wgląd w siebie i odpowiedzialność młodego człowieka.

Dobrze jest także normalizować niepewność.

To znaczy?
– Brak pewności co do wyboru studiów nie jest oznaką niedojrzałości, jest naturalnym elementem wchodzenia w dorosłość. Najważniejszym zasobem, jaki rodzic może wtedy zaoferować, jest przekaz: „Twoja decyzja jest ważna, a ja jestem obok, niezależnie od tego, jaką drogę wybierzesz".

Jeszcze jedno: rodzic nie musi być ekspertem od rynku pracy, ani znać szczegółowo wszystkich kierunków studiów, aby skutecznie wspierać dziecko w podejmowaniu decyzji edukacyjnych. Wsparcie merytoryczne może polegać przede wszystkim na pomocy w szukaniu rzetelnych źródeł informacji i specjalistów zajmujących się doradztwem edukacyjno-zawodowym.

Co może dać rozmowa z takim specjalistą?
– Spotkanie z doradcą zawodowym w szkole, poradni psychologiczno-pedagogicznej lub prywatnym ośrodku, może pomóc młodej osobie lepiej rozpoznać swoje predyspozycje, zainteresowania oraz styl uczenia się.

Dla wielu młodych ludzi rozmowa z kimś spoza rodziny bywa odciążająca, bo pozwala spojrzeć na wybór studiów bardziej realistycznie i bez emocjonalnej presji. Rolą rodzica jest wtedy nie tyle interpretowanie wyników testów czy rekomendacji specjalisty, ile wspieranie dziecka w refleksji nad tym, co z tej rozmowy jest dla niego ważne i pomocne. Taka postawa pokazuje, że odpowiedzialność za decyzję pozostaje po stronie młodego człowieka, ale nie musi on podejmować jej w samotności.

Uniwersytet WSB Merito we Wrocławiu (wcześniej Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu) jest najczęściej wybieraną uczelnią niepubliczną na Dolnym Śląsku. W ofercie ma studia I stopnia licencjackie i inżynierskie oraz studia II stopnia, jak również studia jednolite magisterskie, studia podyplomowe, MBA oraz szkolenia.

Na uczelni prężnie działa Biuro Karier i doradcy zawodowi, Centrum Współpracy Międzynarodowej i Centrum Dostępności i Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Realizowany jest program Erasmus+ i liczne partnerstwa międzynarodowe oraz biznesowe.

Studenci mogą też korzystać ze stypendiów. Uczelnia wspiera ambitnych kandydatów poprzez Program VIS (Very Important Student), który za bardzo dobre wyniki z matury przyznaje 100 proc. promocji w czesnym na pierwszym semestrze studiów licencjackich, inżynierskich i jednolitych magisterskich. Z VIS skorzystają najlepsi maturzyści z „nową" i „starą" maturą oraz laureaci i finaliści olimpiad.

34421080

eprasa.pl c9d1359c24

Wrocławskie uczelnie odświeżają programy

Nowe kierunki i dużo praktyki

Wrocław jest miastem akademickim – studiuje tu ok. 110 tys. osób, działa ponad 20 uczelni. Zapytaliśmy w pięciu z nich, jak się zmieniają i jakie nowości proponują młodzieży.

Sławomir Szymański

• **Studenci w kompleksie budynków Politechniki Wrocławskiej** FOT. MARCIN ZIELIŃSKI/POLITECHNIKA WROCŁAWSKA

• **Uniwersytet WSB Merito ma w ofercie kierunki związane z finansami i zarządzaniem, grafiką, reklamą, IT, nowymi technologiami i zdrowiem** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Politechnika Wrocławska wprowadza nowe kierunki. Moduły z zakresu sztucznej inteligencji, analizy danych i zrównoważonego rozwoju stają się standardem. Stawiają na projekty zespołowe odtwarzające realne warunki pracy badawczej i inżynierskiej

Na Politechnice Wrocławskiej stawiają na technologie przyszłości.

– Odświeżamy programy studiów i wprowadzamy nowe kierunki, a moduły z zakresu sztucznej inteligencji, analizy danych i zrównoważonego rozwoju stają się standardem. Stawiamy na projekty zespołowe odtwarzające realne warunki pracy badawczej i inżynierskiej – informuje uczelnia.

Wkrótce ogłosi nowe kierunki, na które będzie rekrutować w tym roku. Wiadomo, że będą powiązane z rozwojem AI, ale też z dalszym poszerzaniem oferty studiów medycznych.

Letni nabór rozpocznie się 1 czerwca. Wcześniej, 27 marca, można się wybrać na PWr na dzień otwarty. To okazja, by zobaczyć laboratoria, w tym komputer kwantowy Odra 5, kampus i sale wykładowe oraz porozmawiać ze studentami i wykładowcami.

A dla wybitnych maturzystów PWr uruchomiła nowy program Stypendium Solaris: – Oferujemy w nim wsparcie w wysokości 2 500 zł miesięcznie, indywidualnego opiekuna, miejsce w akademiku oraz możliwość udziału w badaniach już od pierwszego semestru.

Co jeszcze z nowości? W lutym uczelnia rozpoczyna budowę modelarni na Wydziale Architektury z prototypownią i salami warsztatowymi dla studentów.

– Nasi studenci korzystają z blisko 1 000 laboratoriów, współpracują z IBM, Volvo czy KGHM, a swoje pasje rozwijają w ponad 280 kołach naukowych. Dzięki sieci Unite! współpracują z ośmioma czołowymi uczelniami technicznymi w Europie – opisuje PWr możliwości, jakie czekają na studentów.

Z pieskiem na wykład

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu tylko w ostatnich dwóch latach otworzył kilka nowych, przyszłościowych kierunków, jak inżynieria danych satelitarnych i kosmicznych, adaptacja do zmian klimatu, dietetyka czy Applied Bioeconomy.

Do tego dochodzą kierunki, które od lat cieszą się popularnością, w tym weterynaria – wielu młodych ludzi marzy o leczeniu zwierząt, architektura krajobrazu, ogrodnictwo oraz rolnictwo czy zootechnika, której absolwenci bardzo często znajdują pracę w zoo.

– Nasza uczelnia jest Uniwersytetem Europejskim. Konsorcjum EU GREEN jest w całości jest nakierowane na studentów, którzy mają szansę edukacji i rozwoju na europejskich uczelniach jednocześnie studiując blisko domu. Oferujemy też wiele rzeczy nietypowych: studenci mogą przychodzić na zajęcia ze swoim czworonożnymi pupilami, jest pasieka, gdzie można obserwować pszczoły – wylicza prof. Krzysztof Kubiak, rektor UPWr.

I dodaje, że każdy student ma też zagwarantować miejsce w domu studenckim: – A nasze akademiki to w większości miejsca komfortowe i bardzo atrakcyjne, jak „Arka", która po kompleksowym remoncie oferuje wciąż jeszcze pachnące nowością jednoosobowe lub dwuosobowe pokoje z aneksami kuchennymi i łazienką – mówi rektor.

Na UPWr dbają też o kondycję psychiczną studentów, stąd wsparcie terapeutyczne dla tych, którzy go potrzebują oraz plan równościowy czy QueerUP – pierwsza organizacja studencka we Wrocławiu o szeroko pojętej tematyce LGBTQ+. Uczelnia zapewnia również strefy chillout'u czy książkomaty, proponuje też prężnie działające koła studenckie.

Tylko dostawcą być nie chcą

– Wierzymy, że najlepsze wyniki osiąga się wtedy, gdy nauka staje się przyjemnością. Dlatego w UEW promujemy studia z pasją. Nie chcemy być tylko „dostawcą" wiedzy, ale partnerem w budowaniu kariery – mówi prorektor ds. studenckich i kształcenia Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, dr hab. inż. Andrzej Okruszek, prof. uczelni.

I dodaje: – Nasi studenci mają wpływ na to, jak wygląda ich ścieżka rozwoju: od Biznesowego Indywidualnego Programu Studiów (BIPS), przez Szkołę Liderów Lokalnych, aż po projekty realizowane metodą Design Thinking. UEW to miejsce dla odważnych, którzy chcą projektować przyszłość biznesu, a nie tylko się jej przyglądać. Nasz uniwersytet zapewnia nie tylko kształcenie, ale przede wszystkim bezcenny networking i relacje z najlepszymi praktykami z branży – podkreśla.

UEW przygotował w tym roku 23 kierunki dla kandydatów na studia I stopnia oraz 18 kierunków na studia drugiego stopnia. Uczelnia stawia na „umiędzynaradawianie ścieżek kształcenia", aktualnie oferuje pięć programów studiów prowadzonych w języku angielskim, do tego szeroką ofertę studiów podyplomowych i szkoleń.

Od roku akademickiego 2026/2027 nowością będzie kierunek Business Management dla studentów studiów niestacjonarnych I stopnia, czyli to propozycja dla tych, którzy pracują, a chcą zdobyć kompetencje menadżerskie. W ofercie kształcenia pozostaje także drugi kierunek inżynierski włączony do oferty uczelni w ubiegłym roku – informatyka w zarządzaniu produkcją, zapewniający kształcenie w zakresie informatyki technicznej, telekomunikacji oraz zarządzania w produkcji.

– Dodatkowo osobom studiującym na pierwszych latach studiów oferujemy możliwość udziału w innowacyjnym projekcie „Uczelnie przyszłości" opartym na Modelu Edukacji Spersonalizowanej. W tej interdyscyplinarnej inicjatywie bierze udział konsorcjum 12 uczelni publicznych z całej Polski, a celem jest stworzenie nowoczesnych, dopasowanych do potrzeb młodych ludzi ścieżek kształcenia – podsumowuje prof. Okruszek.

Stawiają na ruch i indywidualne podejście

Na wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego jest kierunek nazwany po prostu „sport". Z jednej strony – oczywiste na takiej uczelni. Ale co to właściwie za studia?

– Przygotowują do pracy jako trenerzy, instruktorzy, organizatorzy wydarzeń sportowych oraz menedżerowie sportu – zarówno w Polsce, jak i za granicą. Łączymy solidne podstawy teoretyczne z praktycznymi umiejętnościami, dając absolwentom realne kompetencje i szerokie możliwości rozwoju zawodowego – wyjaśnia dr hab. Aneta Stosik, prorektor AWF ds. rozwoju i współpracy z otoczeniem.

Można też studiować turystykę i rekreację. Ten kierunek przygotowuje do pracy w branży turystycznej, rekreacyjnej i eventowej. Jak wyjaśnia uczelnia, studenci zdobywają praktyczne umiejętności organizacji wypoczynku i wydarzeń, ale mogą też uzyskać uprawnienia instruktorskie w wybranych dyscyplinach sportu.

– To kierunek łączący pasję do podróży z kompetencjami menedżerskimi i animacyjnymi – dodaje prof. Stosik.

Co jeszcze można studiować na AWF we Wrocławiu? To kierunki takie jak fizjoterapia, wychowanie fizyczne, kosmetologia czy terapia zajęciowa, „oparta na biopsychospołecznym podejściu do człowieka", a nawet bezpieczeństwo i porządek publiczny,

– Jakość naszego kształcenia i badań potwierdzają międzynarodowe rankingi. W najnowszym dziedzinowym Rankingu Szanghajskim Global Ranking of Sport Science Schools and Departments 2024/2025 Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, obok AWF w Katowicach, została najwyżej ocenioną polską uczelnią sportową, zajmując miejsce w przedziale 151–200 na świecie. Ranking uwzględnia dorobek naukowy, liczbę cytowań oraz publikacje w prestiżowych czasopismach międzynarodowych – zauważa prorektor AWF.

Podkreśla, że uczelnia dysponuje basenem, świetnie wyposażonymi salami do ćwiczeń oraz halą wielofunkcyjną, w których studenci doskonalą swoje umiejętności, prowadzą zajęcia praktyczne i realizują projekty sportowe: – Jednocześnie stawiamy na relacje – jesteśmy kameralną społecznością, w której studenci i wykładowcy znają się nawzajem, a indywidualne podejście nie jest hasłem, lecz codzienną praktyką. Rozumiemy, że współczesna młodzież jest coraz bardziej wrażliwa emocjonalnie, dlatego zapewniamy profesjonalną opiekę psychologiczną i realne wsparcie w trudniejszych momentach studiów.

Liczy się nie tylko program

Uniwersytet WSB Merito we Wrocławiu ma w ofercie kierunki związane z finansami i zarządzaniem, grafiką i reklamą, IT i nowymi technologiami, zdrowiem i pielęgnacją, kierunki psychologiczne, filologiczne, prawnicze i wiele innych. Nowości na następny rok akademicki to administracja i dietetyka.

– Widzę na co dzień, że o jakości studiowania decyduje dziś nie tylko program, lecz także to, jak i gdzie studenci się uczą. Świadomie budujemy środowisko przyjazne, które jednocześnie mocno stawia na praktykę – mówi dr Daria Hofman, prodziekan ds. studenckich.

Podkreśla, że dla uczelni ważny jest wymiar praktyczny, pod każdym względem: – Mamy nowoczesne laboratoria i pracownie, dzięki czemu studenci nie poznają technologii jedynie z prezentacji, tylko pracują z nimi. W laboratorium XR uczą się, jak tworzy się rozwiązania w wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości. W pracowniach IoT i sieci 5G sprawdzają, jak działają systemy, z których korzysta dziś przemysł. W laboratoriach kosmetologicznych uczą się zawodu na profesjonalnym sprzęcie, a w sali rozpraw czy laboratorium przywództwa ćwiczą role i decyzje, które czekają ich w przyszłej pracy. Studia stają się tu przestrzenią testowania, nauki przez doświadczenie, a nie odtwarzania wiedzy. Takie uczenie się przez doświadczenie wzmacnia zaangażowanie studentów i ich poczucie sensu studiowania. Przyjazne warunki i praktyczne zaplecze nie zastępują akademickich ambicji. One tworzą dla nich realne warunki – podsumowuje dr Hofman.

eprasa.pl c9d1359c24

wyborcza

EMERYTURY I WALORYZACJA

Piątek, 20 lutego 2026 | Redaktor prowadząca **Beata Żurek** wyborcza.pl

Marcowa waloryzacja

Już wiadomo, ile podwyżki dostanie 10 mln emerytów

Znany jest już ostateczny wskaźnik waloryzacji emerytur i rent. Wiadomo o ile wzrosną świadczenia w 2026 roku.

Leszek Kostrzewski

Waloryzację emerytur wprowadzono, aby świadczenia nie traciły na wartości. Gdyby ich nie podwyższano, seniorów stać byłoby na coraz mniej. Emerytury i renty rosną jednak, nie jak się komu podoba, ale o ustalony procent. A dokładnie o wskaźnik inflacji (chodzi o tzw. inflację emerycką, a więc obliczaną na podstawie koszyka towarów i usług przypisanych seniorom), i przynajmniej 20 proc. realnego wzrostu płac z roku poprzedniego.

W marcu 2023 roku w wyniku waloryzacji emerytury podwyższono o 14,8 proc., w 2024 roku było to 12,2 proc., w zeszłym roku – 5,5 proc.

A jak będzie w 2026 roku? Rząd prognozował, że waloryzacja może wynieść ok. 4,88 proc.

15 stycznia GUS ogłosił, że inflacja emerycka wyniosła 4,2 proc. Z kolei w poniedziałek 9 lutego poznaliśmy drugi wskaźnik, od którego zależy waloryzacja, a więc realny wzrost płac.

– Wyniósł on 5,5 proc., 20 proc. z tego to 1,1 proc. A więc sumując 4,2 proc. inflacji i 1,1 proc. realnego wzrostu płac mamy waloryzacje na poziomie 5,3 proc. – wylicza dr Łukasz Wacławik z wydziału zarządzania krakowskiej AGH,

O ile wzrosną emerytrury?

Skoro waloryzacja będzie na poziomie 5,3 proc., można wyliczyć, ile wyniesie podwyżka świadczeń. I tak najniższe świadczenie – dziś 1878,91 zł brutto – zwiększy się o 99,58 zł do 1978,49 zł.

Natomiast przeciętna emerytura, która obecnie wynosi ok. 4000 zł brutto, wzrośnie o 212 zł brutto – do 4212 zł brutto.

• **Emerytury i renty po podwyżce będą wypłacane już od marca** FOT. ADAM

W przypadku emerytów pobierających 5 tys. zł brutto, podwyżka wyniesie 265 zł brutto, a jeśli ktoś ma 6 tys. zł brutto, dostanie w marcu przyszłego roku 318 zł więcej.

Kwoty, które podajemy, to kwoty brutto, a to oznacza, że na konto emerytów wpłynie mniej pieniędzy. Od emerytury należy bowiem odliczyć 9 proc. składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz 12 proc. podatku dochodowego. Tylko emerytury do 2500 zł brutto są zwolnione z podatku.

Przy waloryzacji o 5,3 proc. niektóre osoby dotychczas zwolnione z podatku będę już musiały zapłacić daninę na rzecz państwa.

Jeśli ktoś ma dziś np. emeryturę w wysokości 2400 zł brutto, to po waloryzacji w marcu 2026 roku wzrośnie ona do 2527,20 zł. A to oznacza, że taki emeryt będzie musiał zapłacić już podatek.

Druga waloryzacja

Warto dodać, że zgodnie z pomysłem rządu, może zostać wprowadzona druga waloryzacja emerytur we wrześniu. Jest tylko jeden warunek: inflacja musi w pierwszym półroczu danego roku (a więc np. w 2026 r. czy 2027) przekraczać 5 proc.

Druga, wrześniowa waloryzacja będzie przeprowadzana na takich samych zasadach jak pierwsza, marcowa. Emerytury będą podnoszone o inflację i 20 proc. realnego wzrostu płac.

Gdy od stycznia do czerwca inflacja wyniesie np. 6 proc., a 20 proc. realnego wzrostu płac to będzie 0,5 proc., to emeryci dostaną podwyżkę o 6,5 proc.

Przy okazji będą też zmiany w kolejnej, marcowej waloryzacji. Otóż nadal będzie ona wyliczana na podstawie inflacji i wzrostu płac z całego ubiegłego roku. Ale uwaga – marcowa waloryzacja ma być pomniejszana o to, co dostaliśmy we wrześniu.

Chodzi o to, by w sytuacji, gdy wzrost cen jest szybki (przekracza 5 proc.), emeryci nie musieli czekać na wyrównanie realnej wartości swego świadczenia aż do marca. Łączna kwota waloryzacji będzie więc taka jak przy obecnych zasadach.

Rząd zapewnia, że żaden emeryt na zmianach nie straci, a wręcz przeciwnie zyska, bo szybciej będzie „konsumował" wyższą inflację, przez co jego świadczenie nie będzie traciło na wartości.

Wydaje się jednak, że w tym roku wprowadzenie drugiej waloryzacji jest mało prawdopodobne. Zgodnie bowiem z założeniami w budżecie państwa na 2026 rok inflacja ma wyniesie jedynie 3 proc.

Pomysł prezydenta

W ostatnim czasie prezydent Karol Nawrocki opracował projekt ustawy, zakładający waloryzację procentowo-kwotową, gdzie minimalna podwyżka w 2026 roku miałaby wynieść 150 zł.

Przykładowo, jeśli z obecnych zasad procentowych wynikałoby, że ktoś ma dostać 100 zł podwyżki, to ZUS dołożyłby jeszcze dodatkowe 50 zł. Jeśli jednak z obecnych zasad wynika, że ktoś ma mieć o 170 zł więcej, to w jego przypadku nic by się nie zmieniło. Miałby wyliczaną waloryzację dalej, na obecnych zasadach.

Projekt prezydenta jest już w Sejmie. Na jego wejście w życie w tym roku nie ma jednak szans. Niezależnie od tego, czy miałby polityczne poparcie, ZUS już ogłosił, że na wdrożenie pomysłu potrzebuje co najmniej 9–12 miesięcy od ogłoszenia ustawy. To czas potrzebny na dostosowanie do zmian systemu informatycznego Zakładu.

W tym roku po raz pierwszy z waloryzacji skorzysta pierwsza dama 39-letnia Marta Nawrocka, która latem 2025 r. odeszła na emeryturę mundurową (przez 18 lat była funkcjonariuszką celno-skarbową).

Podobnie pierwszy raz waloryzowane świadczenie będzie miał, była już pilot myśliwca Urszula Brzezińska-Hołownia. 38-letnia żona wicemarszałka Sejmu zdecydowała się odejść z wojska na początku 2026 roku i skorzystać z emerytury mundurowej, która należy się już po 15 latach służby. ●

O tyle wzrosną emerytury w marcu 2026 r.

Kwoty w zł

Dotychczasowa emerytura

Wzrost

Wysokość emerytury po waloryzacji zaznaczono kolorem **niebieskim**.

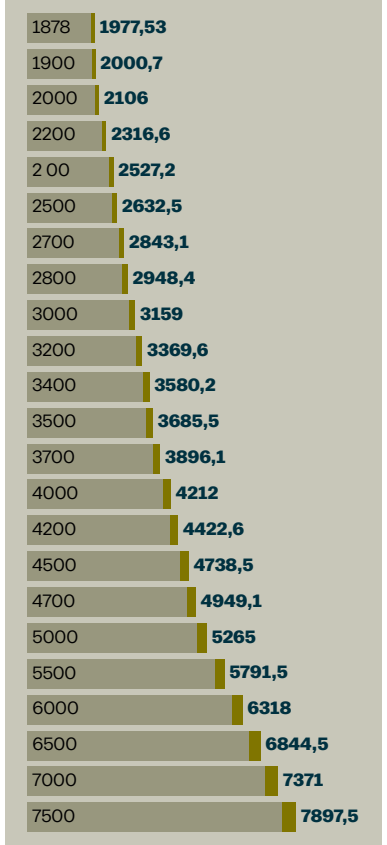

© GAZETA WYBORCZA

ŹRÓDŁO: WYLICZENIA WŁASNE

Przy waloryzacji o 5,3 proc. niektóre osoby dotychczas zwolnione z podatku będą musiały zapłacić daninę na rzecz państwa

eprasa.pl c9d1359c24

Nowa ustawa obowiązuje od stycznia

Nawet 500 zł podwyżki dla części emerytów

Podwyżka od stycznia należy się seniorom, którzy przeszli na emeryturę „w złym" miesiącu i którym, jak w przeciwieństwie do Jarosława Kaczyńskiego, nikt nie doradził, aby wybrali inny termin na złożenie wniosku o świadczenie.

• **Rząd po raz drugi rozwiązuje problem zaniżonych emerytur części świadczeniobiorców. Od stycznie obowiązuje nowe prawo, a to oznacza podwyżki** FOT. SHUTTERSTOCK

Leszek Kostrzewski

Na początku wyjaśnijmy, z jakiego powodu wynikają podwyżki. Otóż większość z nas co miesiąc odkłada na emeryturę 19,52 proc. pensji. Te pieniądze ZUS zapisuje na naszych indywidualnych kontach emerytalnych. Aby gromadzone tam składki nie traciły na wartości, są waloryzowane. Im większa waloryzacja, tym większa emerytura.

I właśnie w waloryzacji jest problem. Bo ktoś, kto odejdzie na emeryturę w czerwcu, ma waloryzację dużo niższą. Przez to jego emerytura może być niższa nawet o 10 proc.

Wszystko za sprawą ustawy emerytalnej, która zakłada, że każdy, kto przejdzie na świadczenie od stycznia do maja albo od lipca do grudnia, ma waloryzowane konto ze składkami emerytalnymi rocznie i kwartalnie. Dzięki temu zyskuje podwójnie. Natomiast osoba odchodząca z pracy w czerwcu ma tylko waloryzację roczną. To „dziura" w systemie, na którą od lat zwracali uwagę eksperci, a politycy nic z tym nie robili.

Nowa ustawa w sprawie emerytów czerwcowych. Co zakłada?

W 2020 roku wprowadzono ustawę, która tylko częściowo problem rozwiązała. Wszyscy, którzy po 2020 roku przechodzili na emeryturę w czerwcu, już na tym nie tracili. Ich świadczenia były naliczane tak samo jak osób, które przeszły na emeryturę w maju czy październiku. Problem pozostał z wypłatą wyrównań zaniżonych świadczeń osobom, które zaczęły pobierać emerytury w latach 2009-19.

Gdy już urzędnicy ustalą nam nową, wyższą emeryturę, seniorzy nie dostaną wyrównania za cały okres, kiedy pobierali niższe świadczenia. Chodzi o koszty. Rząd po prostu uznał, że w budżecie państwa nie ma na to pieniędzy

I właśnie w tej sprawie rząd przygotował kolejną zmianę prawa; nową ustawę w wakacje podpisał prezydent. Na jej podstawie osobom, które odeszły na emeryturę w czerwcu w latach 2009-2019, na nowo przeliczono świadczenie. Przy tym ZUS zastosuje zasady, jakim podlegali seniorzy, którzy na emeryturę przechodzili w maju. Dzięki czemu „czerwcowi" emeryci otrzymają wyższe świadczenie, bo z dodatkową, kwartalną waloryzacją.

– Po przeliczeniu emerytura może być większa o kilkaset złotych, w zależności od indywidualnej sytuacji. W niektórych przypadkach podwyżka może wynieść nawet 500 zł – szacuje dr Łukasz Wacławik z wydziału zarządzania krakowskiej AGH.

Zła wiadomość? Gdy już urzędnicy ustalą nam nową, wyższą emeryturę, seniorzy nie dostaną wyrównania za cały okres, kiedy pobierali niższe świadczenia.

Dlaczego? Chodzi o koszty. Rząd po prostu uznał, że w budżecie państwa nie ma na to pieniędzy. Nowa ustawa weszła w życie w styczniu 2026 roku.

Nie trzeba składać wniosku

Ważna uwaga, aby dostać podwyżkę, nikt musi składać wniosku do ZUS.

– Potwierdzam. Osoby, których dotyczą zmiany, nie muszą składać żadnych dokumentów. ZUS sam przeliczy świadczenie i wyda nową decyzję. Jeśli po przeliczeniu wyszłaby niższa kwota, świadczenie nadal będzie wypłacane w takiej wysokości jak do tej pory – wyjaśnia Wojciech Ściwiarski, rzecznik prasowy ZUS w województwie mazowieckim.

I dodaje, że w całej Polsce nowe zasady obejmą ok. 265 tys. osób, w tym 243,6 tys. emerytów i 21,2 tys. osób pobierających renty.

A dokładnie podwyżki dostaną ubezpieczeni, którzy:

W latach 2009–2019 przeszli na emeryturę od czerwca lub mieli przeliczoną emeryturę od tego miesiąca, albo pobierają rentę rodzinną po zmarłym, któremu ZUS ustalił lub przeliczył emeryturę od czerwca w latach 2009–2019, albo pobierają rentę rodzinną po osobie, która osiągnęła powszechny wiek emerytalny (60 lat – kobieta, 65 lat – mężczyzna) i zmarła w czerwcu w latach 2009–2019, ale nie zdążyła złożyć wniosku o emeryturę lub nie miała ustalonego prawa do tego świadczenia.

Prezes opóźnił przejście na emeryturę

Niewiele brakowało, aby w grupie osób poszkodowanych był też prezes PiS Jarosław Kaczyński.

Urodził się 18 czerwca 1949 r. Dziewięć lat temu, po ukończeniu 67 lat, w czerwcu chciał złożyć wniosek o emeryturę. Doradcy ZUS podpowiedzieli mu jednak, że może na tym, stracić. Prezes opóźnił więc przejście na emeryturę o miesiąc i zyskał kilkaset złotych miesięcznie.

Dzięki temu dziś Kaczyński pobiera co miesiąc – jak wynika z jego oświadczenia majątkowego – ok. 8 tys. zł brutto. Tak, jak wszyscy inni emeryci, dostaje co roku jeszcze 13. emeryturę. Nie dostaje za to 14-tki, bo ma za wysokie świadczenie. ●

Od marca podwyżki renty wdowiej

Większe świadczenia po mężu i własne

Od marca wzrasta maksymalny limit renty wdowiej, A to oznacza, że wdowy będą mogły liczyć na większe świadczenia.

Zgodnie z przepisami, które obowiązują już od wielu lat, kobieta, która pobiera swoją emeryturę, może po śmierci męża przejść na jego świadczenie i dostawać 85 proc. tego, co należało się mężowi. To świadczenie po mężu nazywamy rentą rodzinną. Takie samo prawa mają mężczyźni po śmierci żony. Renta rodzinna przysługuje też dzieciom zmarłego.

Zmiana przepisów

Tymczasem od 1 lipca 2025 r. weszły w życie przepisy o nowej rencie wdowiej. Nowa ustawa przewiduje, że od teraz mamy prawo do pełnej swojej emerytury i 25 proc. renty rodzinnej po małżonku. Albo – i to jest drugi wariant – możemy mieć rentę rodzinną po mężu lub żonie (czyli 85 proc. jego świadczenia) i 25 proc. swojej emerytury.

Najpierw jednak od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r., podwyżka wyniesie 15 proc. tego dodatkowego świadczenia (czyli np. do renty rodzinnej po mężu lub żonie dojdzie 15 proc. własnej emerytury), a dopiero od 1 stycznia 2027 r. mamy osiągnąć docelowy, 25-proc. dodatek.

Ale uwaga, są limity. W ustawie przyjęto, że maksymalnie oba świadczenia nie mogą przekroczyć trzykrotności minimalnej emerytury. Od marca 2025 r. minimalna emerytura wynosi 1878,91 zł brutto, a to oznacza, że maksymalne świadczenie renty wdowiej wynosi 5636,73 zł brutto.

W marcu 2026 r. czeka nas jednak kolejna, coroczna waloryzacja świadczeń. A to oznacza, że najniższe świadczenie zwiększy się o 99,58 zł, do 1978,49 zł.

W związku z tym zwiększy się też limit maksymalnej renty wdowiej. Po waloryzacji wzrośnie o blisko 300 zł, do 5935,47 zł. I tyle od marca maksymalnie będzie mogła dostawać wdowa łącząca swoje świadczenie z emeryturą męża. Uwaga – oprócz większych limitów renty wdowiej, od marca wyniku waloryzacji zwiększą się też oczywiście też oba świadczenia, które składają się na rentę wdowią – a więc emerytura własna wdowy i emerytura po mężu. Oba świadczenie będą waloryzowane o 5,3 proc.

Jakie warunki trzeba spełnić, aby dostać rentę wdowią?

Aby ZUS czy KRUS mogły wypłacić rentę wdowią, osoba wnioskująca powinna spełnić łącznie wszystkie warunki: kobieta powinna mieć co najmniej 60 lat, a mężczyzna co najmniej 65 lat, do dnia śmierci małżonka pozostawać z nim we wspólności małżeńskiej, nabyć prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż w dniu ukończenia 55 lat przez kobietę, 60 lat przez mężczyznę, nie być obecnie w związku małżeńskim.

Warto dodać, że niektórzy seniorzy, którzy wystąpią o rentę wdowią, będą mieli przyznane dwa świadczenia, w tym jedno z ZUS-u, a drugie z innej instytucji wypłacającej emerytury i renty. W takim przypadku seniorka lub senior otrzymają w ramach renty wdowiej dwa przelewy/przekazy pocztowe: jeden z ZUS-u, a drugi na przykład z KRUS-u. Dotyczy to osób, które odprowadzały składki np. do ZUS-u, a później prowadziły gospodarstwo rolne i podlegały pod KRUS.

Podwójna renta wdowia nie jest przyznawana z automatu, ale na wniosek wdowy czy wdowca. Po prostu trzeba o to nowe świadczenie wystąpić i złożyć wymagane podanie i dokumenty. A co w sytuacji, gdy ktoś pobiera dziś 8 tys. zł i wystąpi (np. przez pomyłkę) z wnioskiem o nową rentę wdowią, która maksymalnie może wynieść dużo mniej, czyli dziś maksymalnie 5,6 tys. zł, a od marca ponad 5,9 tys. zł? Wtedy ZUS czy KRUS takie wniosek odrzuci, tłumacząc wdowie, że nowe wyliczenie nie jest dla niej korzystne. ●

Leszek Kostrzewski

eprasa.pl c9d1359c24

Luka w systemie emerytalnym

Kobiety mogą dwa razy przechodzić na emeryturę

Wyjaśniamy, ile kobiety mogą zyskać i co muszą zrobić, aby skorzystać z największej od 25 lat luce w systemie emerytalnym.

• **Na podstawie obowiązującego prawa kobiety mogą dwukrotnie mieć wyliczaną emeryturę. Wystarczy, że wystąpią z odpowiednim wnioskiem do ZUS** FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Leszek Kostrzewski

Kobiety mogą dwa razy przejść na emeryturę, a właściwie ZUS dwa razy ją wylicza. Dziurę w systemie odkryli dr Tomasz Lasocki, wykładowca Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej oraz prof. Monika Domańska z Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. Opisali ją w lutym 2025 roku w artykule „Ponowne obliczenie emerytury po osiągnięciu 65. roku życia. Część I – mechanizm przeliczenia" na łamach czasopisma „Praca i Zabezpieczenie Społeczne".

Na czym luka polega?

Okazuje się, że na podstawie istniejącego prawa kobiety mogą dwukrotnie mieć wyliczaną emeryturę. Po raz pierwszy, gdy osiągną ustawowy wiek emerytalny, a więc 60 lat, i wystąpią z odpowiednim wnioskiem do ZUS. I po raz drugi, gdy ukończą 65 lat. To drugie przeliczenie jest możliwe z powodu niedopatrzenia polityków.

Otóż ZUS „nie widzi", że kobiety przeszły na emeryturę już wcześniej. A to oznacza, że traktuje takie osoby, jakby przechodziły na świadczenie po raz pierwszy. W efekcie zebrane składki są niezwykle korzystnie waloryzowane i emerytura kobiety jest niemal tak wysoka, jak gdyby zwlekała z jej pobieraniem przez ostatnich 5 lat.

Po naszych tekstach na ten temat dostaliśmy mnóstwo pytań od czytelników. Oto one, wraz z odpowiedziami.

Pan Wojciech: Proszę wybaczyć, ale nie rozumiem, o co chodzi w tej luce. Obecnie kobiety mogą przechodzić na emeryturę, mając 60 lat. Osiągając 65 lat mogą zlecić przeliczenie świadczenia. Przecież to przeliczenie zakładano już na samym początku, gdy reformowano system. O jakiej więc luce mówimy? Ja jej nie dostrzegam.

Pan Wojciech ma rację, że obecny system dopuszcza przeliczanie emerytury i nie ma w tym nic nowego. Kobieta, która przeszła na świadczenie w wieku 60 lat, możne je przeliczyć, gdy skończy np. 61, 63, 65 czy 67 lat. Po warunkiem, że na emeryturze pracowała i odkładała dodatkowe składki. Wtedy bowiem jej kapitał składkowy się zwiększa i kobieta może występować co roku do ZUS z wnioskiem o podwyższenie emerytury poprzez przeliczenie.

Podobne przeliczanie możliwe jest też u mężczyzn, którzy odejdą na emeryturę w wieku 65 lat (to ich ustawowy wiek emerytalny) i dalej pracują. Takiego przeliczenia mogą dokonać np. gdy skończą 66 lat.

Bo przypomnijmy, że wysokość emerytury wylicza się dzieląc sumę zebranych składek przez statystyczną dalszą długość życia (liczba miesięcy). Skoro na emeryturze odkładamy nowe składki, to oczywiste, że zwiększamy kapitał i w wyniku tego nasza emerytura się zwiększa.

Gdzie więc ta luka? Jest, i to poważna. Otóż przez lukę w systemie kobieta, która odeszła na emeryturę w wieku 60 lat ma ją ponownie przeliczaną, gdy osiągnie wiek 65 lat. I uwaga: to przeliczanie odbywa się nawet gdy nie pracowała na emeryturze i nie odkładała dodatkowych składek w czasie pobierania świadczenia.

Powtórzmy: ZUS „nie widzi", że emerytura była pobierana między 60. a 65. rokiem życia, traktuje więc taką osobę, jakby przechodziła na świadczenie po raz pierwszy.

Każda pracująca osoba co miesiąc odkłada na emeryturę 19,52 proc. pensji. Te pieniądze ZUS zapisuje na indywidualnych kontach emerytalnych. Aby gromadzone tam składki nie traciły na wartości, są waloryzowane. Im większa waloryzacja, tym większa emerytura. Oczywiście waloryzacja składek kończy się, gdy przejdziemy na emeryturę i zostanie nam wyliczone świadczenie. Tyle że nie dotyczy to kobiet. Bo gdy Polka po raz drugi ma przeliczaną emeryturę, w wieku 65 lat, Zakład uznaje, że kobieta jeszcze nie ma świadczenia, i jej zgromadzony kapitał waloryzuje również za ostatnie 5 lat (a więc za czas, gdy kobieta już pobierała świadczenia – uprzednio wyliczone). To powoduje, że nowe świadczenie jest niezwykle korzystne i większe od tej pierwszej emerytury nawet o kilkadziesiąt procent.

Niższy od mężczyzn wiek emerytalny Polek oznacza, że nie dość, że mniej odkładają, to jeszcze robią to krócej. I dostają za to po kieszeni. Rezultatem tego wszystkiego są biedaemerytury Polek. Odchodzące dziś na emerytury panie mają świadczenia średnio o 1 tys. zł niższe od mężczyzn

Pani Patrycja: Jeśli ta luka istnieje, to znaczy, że są już beneficjentki, którym przeliczono drugi raz emeryturę i mają większe świadczenia? Jakim cudem nikt o tym nie słyszał? Co można zrobić zrobić, żeby w moim przypadku dokonano takiego przeliczenia?

Na początku wyjaśnijmy, że aby po raz pierwszy przejść na emeryturę np. w wieku 60 czy 61 lat, kobieta musi sama złożyć wniosek do ZUS. W Polsce każdy sam bowiem decyduje, kiedy chce zacząć pobierać świadczenie, a zwolnienie pracownika z powodu osiągnięcia wieku emerytalnego jest prawnie zabronione.

Załóżmy więc, że pani Maria złożyła wniosek o przejście na emeryturę w wieku 60 lat. Wtedy Zakład wyliczy jej świadczenie w oparciu o zgromadzone składki.

Aby skorzystać na luce i mieć ponowienie, niezwykle korzystnie obliczoną emeryturę pani Maria nic nie musi robić. ZUS automatycznie bowiem każdej Polce (poza wyjątkami, ale o tym niżej) wylicza po raz drugi emeryturę, gdy skończy 65 lat.

I z tych ponownych wyliczeń kobiety już korzystają. Dr Lasocki szacuje, że dotyczy to już kilkuset tysięcy kobiet. Część nawet o tym nie wie.

Tak jak jedna z naszych czytelniczek, która napisała: „Faktycznie, gdy skończyłam 65 lat, dostałam decyzję ZUS o podwyższeniu emerytury o 1 tys. zł. Byłam zaskoczona i do dziś nie wiedziałam, skąd ta podwyżka. Nawet myślałam, żeby zgłosić ZUS-owi, że się pomylili, ale ostatecznie odpuściłam. Przyszło mi do głowy, że może jakieś nowe przepisy weszły w życie, albo ZUS wcześniej się pomylił w obliczeniach i teraz wypłaca mi wyrównanie."

Pan Jan: Piszecie, że kobiety już zyskują na luce. Ale podajcie jakieś liczby. Ile konkretnie zyskują?

Według naukowców, którzy wykryli lukę, kobieta, która przeszła na emeryturę w 60 roku życia, po ponownym przeliczeniu zyskała:

- w przypadku osiągnięcia 65 roku życia **w 2017 r.** – o 36,5 proc. wyższą emeryturę;
- **w 2018 r.** – o 43,3 proc. wyższą emeryturę;
- **w 2019 r.** – o 47,6 proc. wyższą emeryturę;
- **w 2020 r.** – o 61,5 proc. wyższą emeryturę;
- **w 2021 r.** – o 61,4 proc. wyższą emeryturę;
- **w 2022 r.** – o 71,2 proc. wyższą emeryturę;
- **w 2023 r.** – o 59,5 proc. wyższą emeryturę.

Pani Wanda: Zastanawiam się, jak tę lukę przeoczono i czy dziś można ją zlikwidować?

Problemu by nie było, gdyby PiS w 2017 r. nie obniżył wieku emerytalnego. Kobiety przechodziłyby na emeryturę mając 65 lat i nie byłoby mowy o ponownym przeliczaniu świadczeń. Stało się jednak inaczej. Teraz, gdyby politycy chcieli dziurę w przepisach wyeliminować, powinni zrównać wiek emerytalny kobiet i mężczyzn.

Pani Mariola: „Dlaczego jedne kobiety mogą z luki w przepisach korzystać, a inne nie? Czy to zgodne z konstytucją?"

To prawda, nie ma tu „równości". Dziś na luce korzystają tylko kobiety, które wybrały OFE i mają subkonto. Prawa do drugiego przeliczenia nie mają więc kobiety urodzone w latach 1949-1968, które nie wybrały OFE (nie było wówczas takiego obowiązku) i nie mają subkonta, czyli chodzi aż o 20 roczników.

Wielu ekspertów uważa, że choć podwójne przechodzenie na emeryturę w ogóle nie powinno mieć miejsca, to nie może być tak, że jednym obliczamy ją drugi raz, a innym nie. Państwo nie może arbitralnie dzielić obywateli.

Nie wszyscy jednak podzielają ten pogląd. Gdy zapytałem jednego z ekspertów, czy takie dzielenie obywateli jest zgodne z konstytucją, odparł, że tak. – Przecież nikt tym kobietom nie bronił się zapisać do OFE. Gdyby tak zrobiły, dziś by na tym korzystały, a że wybrały inaczej, muszą się liczyć z konsekwencjami – podkreślał ekspert.

Problem w tym, że kobiety podejmując wiele lat temu decyzję, czy należeć do OFE, nie miały świadomości, że od tego będzie zależeć ich prawo do ponownego, niezwykle korzystnego przeliczania emerytury w wieku 65 lat. Gdyby o tym wiedziały, z pewnością by do OFE przystąpiły. Nie można więc ich teraz za to karać.

Pan Jerzy: Skoro kobiety mają możliwość dwukrotnego wyliczania emerytury, to dlaczego takiego prawa nie dać też mężczyznom? Ja się czuję dyskryminowany.

Aby mówić o dyskryminacji mężczyzn w kontekście emerytur, należy wziąć pod uwagę wszystkie przepisy. Moim zdaniem (wypowiadam się tu we własnym imieniu) to kobiety są dziś dyskryminowane – przez to, że ich wiek emerytalny jest o pięć lat niższy niż w przypadku mężczyzn.

Dodatkowo mniej zarabiają i tracą na przerwach w pracy, związanych z urodzeniem i wychowywaniem dzieci. A nowy system emerytalny jest bezlitosny. Emerytura jest bowiem wyliczana – podkreślmy to jeszcze raz – na podstawie odkładanych składek. Im mniej zarabiamy, tym świadczenie będzie niższe.

Niższy od mężczyzn wiek emerytalny Polek oznacza, że nie dość, że mniej odkładają, to jeszcze robią to krócej. I dostają za to po kieszeni. Rezultatem tego wszystkiego są biedaemerytury Polek. Odchodzące dziś na emerytury panie mają świadczenia średnio o 1 tys. zł niższe od mężczyzn.

Mało przerażające? Prawie pół miliona rodaków pobiera dziś emerytury niższe niż minimalne, np. 500 czy 1 tys. zł. I tu znów zdecydowana większość to kobiety. Czy za 1 tys. zł można przeżyć? Nie można, dlatego kobiety są skazane na życie z zasiłków pomocy społecznej, albo na pomoc rodziny.

Czy mężczyźni mogą zatem czuć się dyskryminowani z powodu tego, że nie korzystają z luki w systemie? Patrząc całościowo na system, można mieć wątpliwości. Co nie zmienia faktu, że owa luka w przepisach nigdy nie powinna wystąpić. A nie wystąpiłaby, gdybyśmy – i to też jeszcze raz podkreślę – mieli równy wiek emerytalny kobiet i mężczyzn.

eprasa.pl c9d1359c24

Wcześniejsze emerytury dla nauczycieli

Jedni mogą zyskać 300 zł, a inni tyle samo stracić

– Zwróćcie uwagę na wyliczenia wcześniejszych świadczeń dla nauczycieli. Tysiące nauczycieli mogą na tym stracić duże pieniądze – ostrzega nasz czytelnik. I ma rację. Niektórzy rzeczywiście mogą stracić na sposobie wyliczenia, ale jest też grupa osób, która sporo zyska. Znaczenie ma, kiedy zrezygnujemy z pracy.

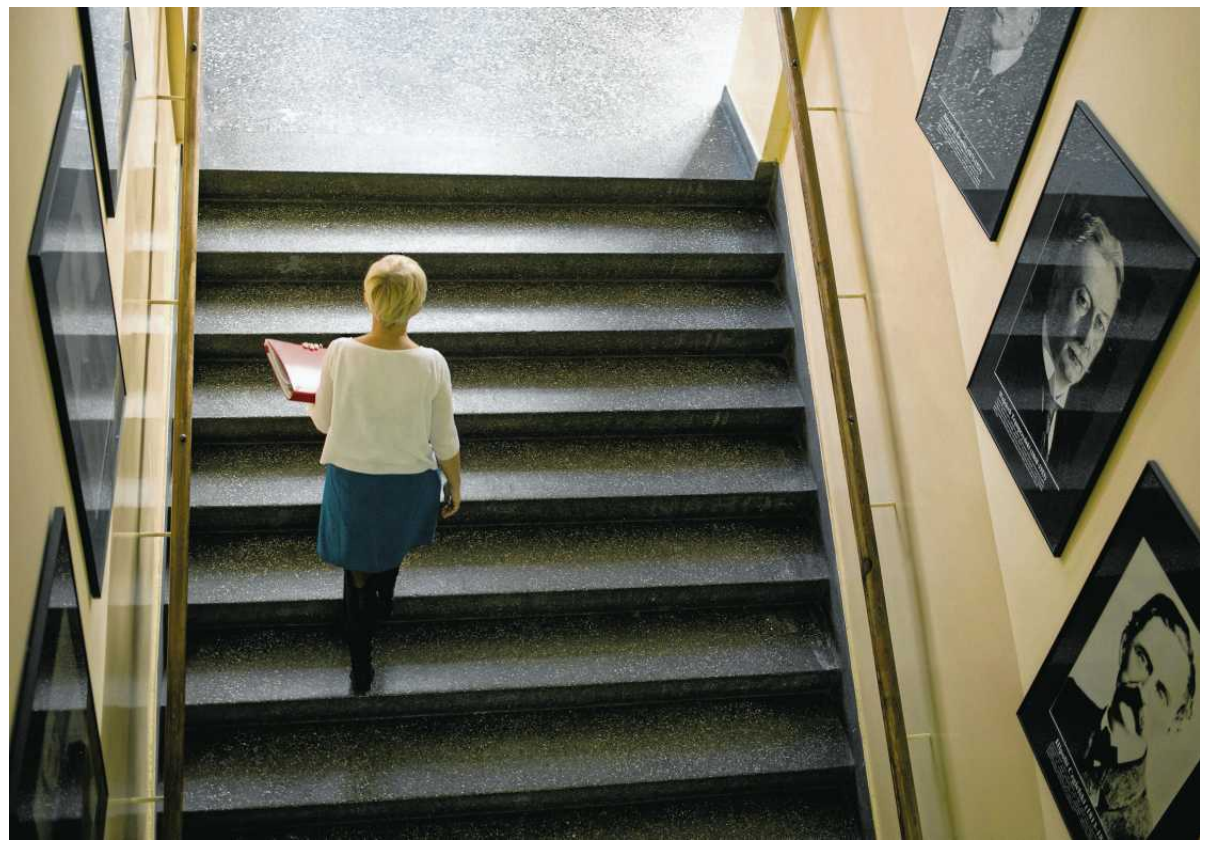

• **Niektórzy nauczyciele mogą stracić na sposobie wyliczenia wcześniejszych świadczeń**
FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Leszek Kostrzewski

Problem dotyczy tysięcy nauczycieli, wychowawców, ale także psychologów, bibliotekarzy i innych pracowników pedagogicznych.

– Radziłbym każdemu z nich dokładnie zwrócić uwagę na jeden aspekt związany z wyliczeniami wcześniejszych emerytur. On ma bowiem decydujące znaczenie, jeśli chodzi o wysokość świadczenia i od niego zależy, czy będziemy mieli emeryturę większą o 300 zł, czy o 300 zł niższą – mówi dr Łukasz Wacławik z wydziału zarządzania krakowskiej AGH.

Jak ZUS wylicza świadczenia

Czego dotyczy problem? Chodzi o tzw. świadczenia kompensacyjne. To rodzaj wcześniejszych emerytur dla nauczycieli.

„Zwracam uwagę na rażącą niesprawiedliwość w systemie obliczania nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, które dotyka nauczycieli przechodzących na to świadczenie po ukończeniu 60. roku życia. To przykład dyskryminacji wiekowej w polskim systemie ubezpieczeń społecznych" – alarmuje nasz czytelnik.

I wskazuje, jak wyliczane są świadczenia kompensacyjne. Otóż ZUS dzieli nasze zebrane składki przez średnie dalsze trwanie życia (wyrażone w miesiącach) dla 60-latków (na podstawie danych GUS). I właśnie w dalszym trwaniu życia jest problem. Nieważne bowiem, kiedy na świadczenie odejdziesz, i tak zawsze ZUS przy obliczeniach będzie uznawał, że odszedłeś na emeryturę mając 60 lat.

To odejście od zasad obowiązujących w systemie powszechnym. W przypadku ustawowej emerytury (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn) ZUS sprawdza dokładnie, kiedy zakończyliśmy pracę. Jeśli ktoś nie przechodzi na emeryturę od razu po osiągnięciu wieku emerytalnego, ale np. dopiero w wieku 64 lat, zyskuje na tym w obliczeniach.

ZUS przyjmuje bowiem, że 64-latek będzie pobierał świadczenie przez krótszy czas niż 60-latek. W efekcie ten sam kapitał dzieli się na mniejszą liczbę miesięcy, co oznacza wyższą miesięczną emeryturę.

Przy świadczeniach kompensacyjnych ta zasada nie obowiązuje.

Paradoksy systemu

Czytelnik podaje, jakie są tego skutki w przypadku nauczyciela, który odchodzi na świadczenie kompensacyjne w wieku 63 lat.

Według aktualnych tablic GUS, dalsze trwanie życia dla 60-latka wynosi 266,4 miesiąca.

Tymczasem dla 63-latka wynosi ono 238,6 miesiąca. Różnica – 27,8 miesiąca.

Załóżmy, że odłożyliśmy 500 tys. zł kapitału emerytalnego.

Świadczenie liczone dla 60-latka będzie wtedy wynosić 1 876,88 zł.

Świadczenie liczone prawidłowo dla 63-latka: 2 088,55 zł.

Ponieważ ZUS przy obliczaniu emerytury dla 63-latka nie uwzględnia rzeczywistego dalszego trwania życia dla jego wieku, lecz stosuje dane dla 60-latka, nauczyciel otrzymuje świadczenie niższe o 211,68 zł miesięcznie – czyli ponad 11 proc. mniej.

Oczywiście, przy wyższym kapitale różnica się jeszcze powiększa.

Czytelnik wymienia więc paradoksy, które powoduje taki system.

1 Kara za dłuższą pracę – nauczyciel, który pracuje dłużej (do 63. roku życia, zamiast do 60.), otrzymuje niższe świadczenie niż ten, który odszedł wcześniej, gdyż nawet składki zbierane przez te 3 lata nie rekompensują straty wynikającej z przelicznika.

2 Korzyść dla młodszych – osoba przechodząca na świadczenie przed 60. rokiem życia (np. kobieta w wieku 56 lat) otrzymuje świadczenie liczone tak, jakby miała 60 lat, co jest dla niej korzystne.

3 Brak w tym logiki ekonomicznej. Bo owe reguły nie zachęcają do dłużej pracy.

„Nie mam więc wątpliwości, że system może naruszać art. 32 Konstytucji RP (zasada równego traktowania) i łamany jest zakaz dyskryminacji wiekowej wynikający z kodeksu pracy" – pisze czytelnik

Poprosiliśmy ZUS o wyjaśnienie, dlaczego obecne przepisy nie zachęcają nauczycieli do dłuższej pracy, oraz dlaczego ktoś, kto później przechodzi na emeryturę może mieć niższe świadczenie od osób, które pracują krócej. – Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie tworzy przepisów prawa, a jedynie je wykonuje. Zmiana przepisów prawa jest możliwa tylko przez ustawodawcę – odpisał nam ZUS

Jeden zyska inny traci

Wszystkie obliczenia naszego czytelnika potwierdza Katarzyna Siwiec, radczyni prawna i doradczyni podatkowa: – Rzeczywiście, nauczyciele, którzy odejdą na świadczenie w wieku 61, 62 czy 63 lat na tym tracą, bo do obliczenia świadczenia przyjmujemy średnią długość życia dla wieku 60 lat, która jest wyższa niż dla 62 czy 63-latka i tym samym wysokość ich świadczenia się zmniejsza – tłumaczy Siwiec.

Ale zaraz dodaje, że na podstawie tych samych przepisów inne grupa nauczycieli zyska.

Zyskują nauczycielki, które przejdą na świadczenie wcześniej – na przykład w wieku 56 lub 58 lat. Dla 56-latek rzeczywista długość dalszego życia wynosi 305,6 miesiąca, natomiast w obliczeniach ZUS stosuje dane dla 60-latek, czyli 266,4 miesiąca. Oznacza to, że przy wyliczaniu świadczenia uwzględnia się krótszy okres dalszego trwania życia, niż wynika to z rzeczywistości, co sprawia, że emerytura tych osób jest wyższa.

– Można więc powiedzieć, że nauczyciele, którzy przechodzą na świadczenie później niż w wieku 60 lat, dostają niższą emeryturę, ponieważ ZUS przyjmuje średnie dalsze trwanie życia dla 60-latka. Taki sposób wyliczania świadczenia stawia nauczycieli w nierównej sytuacji – część zyskuje na tym rozwiązaniu, ale część traci – dodaje Katarzyna Siwiec.

Na obecnych przepisach mogą skorzystać kobiety, one na świadczenia kompensacyjne mogą bowiem odchodzić w tym i w przyszłym roku w wieku 56 lat (od 2027 r. ten wiek będzie wzrastał). Natomiast mężczyźni, aby przejść na świadczenie kompensacyjne, muszą ukończyć 61 lat (tu też od 2027 r. wiek będzie wzrastał).

Od Annasza do Kajfasza

Poprosiliśmy ZUS o wyjaśnienie, dlaczego obecne przepisy nie zachęcają nauczycieli do dłuższej pracy, oraz dlaczego ktoś, kto później przechodzi na emeryturę może mieć niższe świadczenie od osób, które pracują krócej.

„Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie tworzy przepisów prawa, a jedynie je wykonuje. Zmiana przepisów prawa jest możliwa tylko przez ustawodawcę" – odpisał nam ZUS

Wysłaliśmy więc pytania do resortu pracy.

„To nie jest nasza kompetencja. W sprawie świadczeń kompensacyjnych dla nauczycieli właściwe do zadawania pytań jest Ministerstwo Edukacji Narodowej" – słyszymy.

„Ale przecież ZUS wam podlega. A to ZUS wypłaca świadczenia kompensacyjne" – mówię.

„To prawda, ale za wszelkie sprawy związane ze świadczeniami odpowiada resort edukacji" – przekonuje nas ministerstwo pracy.

Piszemy więc do Ministerstwa Edukacji Narodowej. I jeszcze tego samego dnia dostajemy odpowiedź:

„Ministerstwem właściwym do odpowiedzi na pytania w sprawie nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W świetle obowiązujących przepisów prawa podejmowanie interwencji w przedstawionej sprawie nie znajduje się w zakresie kompetencji Ministra Edukacji, tylko Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej" – czytamy.

Jeszcze raz udajemy się więc do resortu pracy.

„Wie pan, to my musimy to z resortem edukacji wyjaśnić. Odezwiemy się" usłyszeliśmy w resorcie pracy. ●

eprasa.pl c9d1359c24

Resort zmienia przepisy

ZUS przestanie konfiskować Polakom składki emerytalne

Inżynierowi Tomaszowi ZUS skonfiskował na podstawie Polskiego Ładu 1 mln zł składek emerytalnych; księgowej Aldonie – 350 tys.; informatykowi Robertowi – 200 tys. zł. Wszystkie te przypadki opisaliśmy. Po serii artykułów w serwisie Wyborcza.biz Ministerstwo Pracy ogłosiło, że zmienia przepisy. Oto szczegóły zmian.

Leszek Kostrzewski

• **Możesz 10-20 lat pracować i odkładać składki na emeryturę, a potem zostać z niczym. ZUS może zabrać te pieniądze, pozwalają mu na to przepisy z PiS-owskiego Polskiego Ładu** FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Skąd cały problem? Otóż ZUS może przejąć nasze składki ubezpieczeniowe, jeśli uzna, że płacenie ich było niepotrzebne. Słowem robiliśmy to, choć nie musieliśmy.

ZUS może nakazać przejęcie składek przez państwo za czas ubezpieczenia dowolnej długości. Obywatel może domagać się ich zwrotu, ale tylko za ostatnie pięć lat. Wcześniejsze składki przepadają. To efekt wprowadzonego przez PiS w niesławnego Polskiego Ładu.

„Państwo zachowuje się jak Robin Hood"

Pani Aldona (imię zmienione) od 19 lat pracuje jako księgowa w swojej spółce i odprowadza pełne składki emerytalne na ZUS. Jej wynagrodzenie wynosiło 8 tys. zł miesięcznie. W sumie po wszystkich waloryzacjach na jej indywidualnym koncie emerytalnym było kilkaset tysięcy złotych. To może nie gwarantowało jeszcze bardzo wysokiego świadczenia na starość, ale kobieta nadal zamierzała pracować. Liczyła, że na emeryturze będzie miała godne życie. Ale nic z tego. Nagle ZUS stwierdził, że to, co kobieta odkładała, nie będzie służyć jej emeryturze. Z jej indywidualnego konta w Zakładzie zniknęło 350 tys. zł. Podkreślmy jeszcze raz – jej prywatnych, przez lata odkładanych składek. ZUS je przejął i przelał do jednego wielkiego worka z napisem Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. To Fundusz, z którego wypłacane są emerytury dla wszystkich Polaków. Mówiąc inaczej – składki pani Aldony poszły na wypłatę pieniędzy dla innych rodaków.

Od kiedy opublikowaliśmy pierwszy tekst o tym procederze do „Wyborczej" zgłosiło się kilkadziesiąt osób, które straciły oszczędności życia (od 200 tys. do nawet 1 mln zł) i w efekcie na starość mogą zostać z niczym. Z powodu konfiskaty składek mogą nie dostać nawet emerytury minimalnej (dziś ok. 1700 zł na rękę).

Jedna z kobiet, która decyzją ZUS już straciła swoje składki, mówiła nam tak: „Niestety, moje państwo zachowuje się jak Robin Hood. Bo Robin Hood zabierał bogatym i rozdawał biednym. I tak się dzieje w moim przypadku. Politycy w kampaniach wyborczych obiecali świadczenia specjalne dla osób, które nigdy nie odprowadzały składek. Tak jest z rentą alkoholową, emeryturą matczyną dla kobiet mających przynajmniej czwórkę dzieci, czy podwójną rentą wdowią. I żeby było jasne, naprawdę rozumiem, że są osoby, które nie mają żadnych środków do życia i takie świadczenie jest dla nich bardzo ważne. Szczególnie dla matek, które całe życie wychowywały czwórkę czy piątkę dzieci i nigdy nie pracowały. Tylko, że jeżeli komuś, kto przez całe życie pracował, zabiera się jego pieniądze, aby mieć z czego finansować prezenty wyborcze dla osób nieodprowadzających przez całe życie składek, to gdzie tu jest sprawiedliwość? Jak politycy chcą być dobrymi wujkami, niech swoje prezenty finansują ze zmniejszenia wydatków na prowadzenie biur poselskich albo ze swoich diet".

Po wprowadzeniu zmian w przepisach ZUS będzie musiał powiadomić daną osobę, że ma nadpłatę składek (a więc że płaciła składki, choć nie musiała) i od momentu zawiadomienia o nadpłacie każdy z nas będzie miał 5 lat na domaganie się zwrotu wszystkich nadpłaconych składek, a nie tylko – jak dziś – zwrotu oszczędności emerytalnych za ostatnie 5 lat

Poszkodowani masowo zgłaszają się też do kancelarii prawnych. ZUS uznał, że niepotrzebnie płacili składki, pracując na etatach we własnej spółce, w przypadku innych zakwestionował odprowadzanie danin na umowach zleceniach i jednocześnie odkładanie składek z pracy na etacie czy z działalności gospodarczej (tzw. zbieg tytułów).

– W kancelarii prowadzimy obecnie ok. 50 spraw dotyczących zakwestionowania przez ZUS etatu we własnej spółce. Łącznie jednak, jeśli chodzi o spory o zbiegi tytułów, prowadzimy obecnie ponad 2000 spraw. To pokazuje skalę problemu – to nie są jednostkowe błędy, ale praktyka, która dotyka Polaków masowo – mówi dr Katarzyna Kalata, radca prawny z Kancelarii Kalata

Ministerstwo analizuje przepisy...

Po naszych tekstach w sprawie interweniowali Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców i Rzecznik Praw Obywatelskich. Zwołano też specjalne posiedzenie Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych Rady Dialogi Społecznego. Wszyscy czekali jednak na ruch Ministerstwa Pracy. Bo to właśnie jemu podlega ZUS i tylko ono może realnie doprowadzić do zmiany przepisów.

W połowie października 2025 roku Sebastian Gajewski, wiceminister rodziny, pracy i polityki społecznej, oświadczył nam, że resort przeanalizuje przepisy.

– Przyjrzymy się w Ministerstwie przepisom ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie zasad zwrotu nienależnie opłaconych składek i terminu przedawnienia tego żądania – zapewniał wiceminister.

Analiza właśnie się zakończyła i zdecydowano, że będzie zmiana przepisów.

Zapowiedź konkretnych zmian

Ministerstwo już dokładnie określiło, jak zmienią się przepisy i kiedy. Oto dokładne informacje o reformie w języku urzędniczym:

„W Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzimy prace nad kompleksową regulację stwierdzania i zwrotu nienależnie opłaconych składek, w tym wprowadzeniem zasady, że ZUS musi stwierdzić nadpłatę, a termin przedawnienia żądania jej zwrotu będzie liczony od daty doręczenia zawiadomienia/decyzji stwierdzającego nadpłatę" – pisze do nas resort.

I dodaje: „Czyli chodzi o to, żeby nie było ryzyka tzw. przepadku nienależnie opłaconych składek: płatnik zawsze będzie wiedział, że nadpłacił, a termin na złożenie wniosku o zwrot będzie biegł od momentu, gdy ZUS go o tym zawiadomi".

Dr Tomasz Lasocki, wykładowca Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej tłumaczy nam, co oznaczają te zmiany na przykładzie jednej z poszkodowanych, pani Anny.

Dziś ZUS, jeśli uzna, że niepotrzebnie płaciła składki przez 20 lat, może wydać decyzję, że wszystkie składki przejmuje, a kobieta może się jedynie domagać zwrotu składek za ostatnie 5 lat. A wiec odkładane przez 15 lat pieniądze przepadają.

A jak będzie po zmianach? Otóż ZUS będzie musiał powiadomić daną osobę, że ma nadpłatę składek (a więc że płaciła składki, choć nie musiała) i od momentu zawiadomienia o nadpłacie każdy z nas będzie miał 5 lat na domaganie się zwrotu wszystkich nadpłaconych składek, a nie tylko – jak dziś – zwrotu oszczędności emerytalnych za ostatnie 5 lat.

– Zmiany zaproponowane przez Ministerstwo Pracy są bardzo dobre i potrzebne. Bo oznaczają, że od teraz nikt, nie straci ze swoich oszczędności ani złotówki – mówi Piotr Juszczyk, główny doradca podatkowy InFakt.

I dodaje: – Liczę, że ZUS przy okazji wprowadzenia w życie nowego prawa zrobi przegląd wszystkich kont ubezpieczonych na B2B czy etatach i wyśle każdemu, kto ma nadpłatę składek, informację o tym. Tak aby nie dochodziło do sytuacji, że dowiadujemy się o nadpłacie po 20 czy 30 latach pracy. Mam też nadzieję, że nowe przepisy obejmą sprawy, które już się toczą np. przed sądem, aby również te osoby mogły odzyskać wszystkie pieniądze.

Druga zmiana: składki z jednej szuflady do drugiej

Jednocześnie będzie też wprowadzona druga zmiana.

– W Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzimy też kompleksową regulacją tzw. przeksięgowywania składek z tytułu na tytuł, aby ograniczyć ryzyka po stronie ubezpieczonych w związku z decyzjami ZUS weryfikującymi podleganie – pisze nam resort.

– Tutaj chodzi o sytuację, gdy np. ktoś powinien płacić składki od działalności gospodarczej, a płacił od etatu. Zmiany zakładają, że nie trzeba będzie domagać się zwrotu wpłaconych składek za etat, abyśmy później musieli część odzyskanych składek wpłacić za działalność gospodarczą. Teraz już sam ZUS przeksięguje za nas składki z jednego konta na drugie. A jak pozostanie jakaś nadpłata, to będziemy mogli ją odebrać – mówi Tomasz Lasocki.

A Piotr Juszczyk dodaje: – To zdejmie z obywateli mnóstwo pracy i np. konieczność płacenia karnych odsetek za brak wpłat na właściwe konto.

Kiedy zmiana prawa?

Udało nam się też dowiedzieć, kiedy zmiany mogą wejść w życie. Otóż wniosek o wpis do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów będzie przekazany prawdopodobnie w lutym.

Dalej czeka normalna ścieżka legislacyjna. Konsultacje, przyjęcie projektu przez rząd i wysłanie projektu do Sejmu i Senatu. Na koniec zostaje podpis prezydenta. Nowe prawo ostatecznie może wejść w życie w połowie 2026 r. ●

eprasa.pl c9d1359c24

Inwestowanie w IKZE

Pracuje w IT, oszczędza na emeryturę, ale i tak nie ma złudzeń: „Nie będę mógł

– Dla mnie emerytura ma być wolnością, nawet jeśli finansowo nie będzie to spektakularne, to ma być stabilne i spokojne. Dzieci będą miały swoje życie, swoje rodziny, swoje problemy. Nie chcę ich obciążać, jeśli kiedyś pomogą to super. Ale wolę odwrócić tę relację: chciałbym być tym ojcem, który bardziej pomaga swoim dzieciom, niż czeka, aż one pomogą jemu – mówi nam pan Piotr, który od lat oszczędza i inwestuje na IKZE.

• **Polacy zaczynają oszczędzać w IKE i IKZE. Powód? Nie wierzą w tradycyjną emeryturę** FOT. SHUTTERSTOCK

ANNA POPIOŁEK: Jak wygląda pana miesięczny budżet, jakie macie z żoną dochody, a jakie wydatki i gdzie w tym wszystkim jest miejsce na oszczędzanie na emeryturę?
PAN PIOTR: Mam 35 lat, mieszkam z rodziną w dużym mieście wojewódzkim. Pracuję w IT, na rękę wychodzi mi około 12 tysięcy miesięcznie. Moja żona zarabia 5 tysięcy, więc łącznie mamy jakieś 17 tysięcy dochodu. Dużo i niedużo jednocześnie, jak się ma dwójkę małych dzieci i kredyt na mieszkanie, to pieniądze potrafią znikać szybciej, niż by się chciało.

Mieszkanie kupiliśmy parę lat temu, jeszcze zanim stopy procentowe zaczęły iść w dół. Rata wynosi teraz około 3200 zł, po ostatnich zmianach oprocentowania. Do tego dochodzi przedszkole dla młodszego, a to koszt 1100 zł, świetlica i zajęcia dodatkowe dla starszego, a tu różnie, ale miesięcznie średnio 300-400 zł, opłaty za mieszkanie to około 1200 zł, auto, czyli paliwo, serwis, ubezpieczenia zwykle 800-1000 zł miesięcznie, licząc średnio. Już to razem mocno uszczupla nasz budżet.

Najwięcej idzie na jedzenie i podstawowe rzeczy dla dzieci. Starszy rośnie jak na drożdżach, więc co kilka miesięcy trzeba kompletować ubrania na nowo. Młodszy wciąż potrzebuje masy rzeczy, od środków pielęgnacyjnych po zabawki, choć staramy się wykorzystywać to, co zostało nam po starszym synu i dużo kupujemy z drugiej ręki.

Zakupy spożywcze to myślę, że 2–2.5 tysiąca miesięcznie to absolutna norma dla nas.

Ile po tych wydatkach zostaje na oszczędzanie?
– Szczerze? Staram się oszczędzać, ale to nie jest takie proste. Mamy ustawione automatyczne odkładanie: 500 zł miesięcznie na konto oszczędnościowe, to taki raczej awaryjny fundusz, 200 zł na IKZE, 300 zł na fundusz dla dzieci, to taki prosty ETF.

Chciałbym odkładać więcej, ale jak coś wyskoczy, a przy dzieciach zawsze coś wyskakuje, to te oszczędności czasem się kurczą.

Nie żyjemy bardzo luksusowo, ale raz na jakiś czas coś kupię. Na przykład elektronikę, ostatnio wymieniłem telefon na raty 0 proc., raz w tygodniu zamawiamy jedzenie na wynos, żeby dać sobie odpocząć, raz-dwa razy w roku staramy się wyjechać całą rodziną, choć częściej wybieramy tańsze opcje typu góry albo morze poza sezonem.

Stoi to wszystko na pograniczu równowagi. Nie jesteśmy pod kreską, ale nie czuję też, żebyśmy mieli forsy jak lodu. Mamy stabilność, ale mało luzu finansowego. Staram się pilnować budżetu, ale w praktyce życie bardzo szybko weryfikuje wszystkie te plany, zwłaszcza przy dwójce małych dzieci.

Od kiedy stuknęła mi 30-tka, coraz bardziej zacząłem myśleć o tym, jak będzie wyglądać moja emerytura. Pracuję w IT, zarabiam dobrze, ale też wiem, że ZUS mnie nie uratuje, zwłaszcza w naszym pokoleniu. Właściwie od początku kariery odkładałem jakieś drobne kwoty, ale dopiero po kilku latach zacząłem robić to bardziej świadomie, głównie przez IKZE.

Dlaczego akurat w IKZE?
– Ulga podatkowa – to mnie tak naprawdę przekonało. W IT jadę na podatku liniowym 19 proc., więc każda wpłacona kwota na IKZE daje mi realny zwrot. Jeżeli wpłacam rocznie np. 8 000 zł, to z powrotem w rozliczeniu dostaję ok. 1 520 zł.

To jest jak gwarantowany zwrot na starcie – żadna lokata tyle nie da. Podatek przy wypłacie jest niższy niż normalnie. Po 65. roku życia płacę tylko 10 proc. ryczałtu przy wypłacie. Gdybym te same pieniądze inwestował poza IKZE, w przyszłości zapłaciłbym 19 proc., czyli podatek Belki. Dla mnie to brzmi sensownie.

Ile konkretnie udało się panu odłożyć na IKZE?
– Odkładam do IKZE prawie od początku pracy, choć w pierwszych latach kwoty były małe. Realnie odkładam regularnie od ok. 10 lat. Średnia roczna wpłata przez te lata: ok. 6 000 zł. Teraz staram się wykorzystywać cały limit. Łącznie wpłacone: około 60-70 tys. zł Wartość obecna portfela: mniej więcej 95–110 tys. zł, w zależności od tego, co dzieje się na rynku. To nie są jakieś gigantyczne pieniądze, ale z perspektywy gościa przed 40-stką to już solidny fundament.

Nie jestem typem day-tradera, a pracy mam wystarczająco dużo, żeby nie siedzieć godzinami nad wykresami. Dlatego postawiłem na prosty, pasywny portfel ETF-ów: 60 proc. globalny ETF akcji, a dokładnie MSCI ACWI, 20 proc. ETF na rynki rozwinięte S&P500 i MSCI World, 20 proc. obligacje i rynki pieniężne.

Dlaczego tak? Dywersyfikacja. Mam ekspozycję na cały świat, a nie tylko USA czy Europę. To też niskie koszty – ETF-y są dużo tańsze niż aktywne fundusze. Pasywność – nie chcę na co dzień decydować, co sprzedać, a co kupić. I długi horyzont – mam 35 lat, więc do emerytury zostało mi minimum 30 lat. Ryzyko krótkoterminowe mnie nie interesuje, bo i tak kupuję co miesiąc.

Z mojego punktu widzenia zysk jest potrójny. Po pierwsze, to zwrot podatku każdego roku. Przy mojej stawce wychodzi to zwykle między 1 200 a 1 800 zł rocznie. To jest autentyczna, bez ryzyka, czysta korzyść.

Po drugie, zysk z inwestycji. Średnio mój portfel przez te lata robił około 6-8 proc. rocznie. Oczywiście bywało lepiej i gorzej, ale w długim terminie tak to wyszło. Po trzecie, niższy podatek przy wypłacie: 10 proc. ryczałtu w przyszłości zamiast 19 proc. dziś.

W Polsce bardzo popularne jest również inwestowanie w nieruchomości.
– Z nieruchomościami mam trochę mieszane uczucia. Z jednej strony są namacalne, łatwo je wynająć, ludzie zawsze będą potrzebowali, gdzie mieszkać. Ale z drugiej kredyty potrafią boleć, remonty zjadają nerwy i pieniądze, najemcy to często loteria.

Mamy teraz jedno mieszkanie – nasze. Nie planuję drugiego za kredyt, bo już jeden dług mi wystarczy. Ale jeśli kiedyś uzbieramy większą gotówkę albo dostaniemy spadek, to może pomyślę o małej kawalerce pod wynajem, najlepiej bez kredytu. Chciałbym, żeby mieszkanie na wynajem było taką „fizyczną emeryturą": co miesiąc wpada 1 500-2 000 zł i mam dodatkowy filar bezpieczeństwa. Ale na razie to bardziej wizja niż cel na tu i teraz.

Czy zamierza pan coś zmienić w tym planie oszczędzania na emeryturę?
– Tak, docelowo chcę wykorzystywać cały limit IKZE co roku do końca kariery, zwiększyć ekspozycję na akcje do 80 proc. kiedy przez kilka lat będę miał większy bufor finansowy, być może otworzyć małe IKE pod inwestycje bardziej „agresywne", bo limit tam jest wyższy, a wypłata całkiem bez podatku.

Szczerze mówiąc, myślenie o emeryturze zaczęło mi się udzielać dopiero wtedy, kiedy urodziło nam się drugie dziecko. Wcześniej byłem przekonany, że „jakoś to będzie". Ale kiedy człowiek ma rodzinę, zaczyna inaczej patrzeć na przyszłość, nie tylko swoją, ale też ich.

Co planuje pan robić na emeryturze z takim zabezpieczeniem finansowym?
– Mam takie wyobrażenie, że kiedy już będę miał te 65 lat i więcej, chciałbym żyć trochę wolniej. Nie marzę o wielkich podróżach po świecie, choć jedna-dwie większe wyprawy, by mnie bardzo ucieszyły.

Bardziej widzę siebie w czymś takim: mały domek w górach albo nad jeziorem, może nie na stałe, ale jako baza wypadowa, dużo spacerów, rower, kontakt z naturą, wyjazdy z wnukami, jeśli się pojawią, może dorabianie zdalnie jako konsultant, ale to bardziej dla przyjemności niż z konieczności, czas na swoje hobby – fotografia, trochę programowania „dla przyjemności", majsterkowanie. Nie chciałbym pracować do końca życia z przymusu. Dlatego właśnie zacząłem odkładać wcześniej.

Czy IKZE to wyrzeczenia?
– Tak i nie, zależy, jak na to patrzeć. Każdego roku muszę wygospodarować kilka tysięcy, które nie pójdą na wakacje, nowy sprzęt czy remont, czasem,

gdy budżet jest napięty, a przy dzieciach bywa często, i tak pilnuję, żeby ta automatyczna wpłata poszła, nie mogę tych pieniędzy „tknąć" aż do 65. roku. Psychicznie to blokada – one są zamrożone.

Ale z drugiej strony, IKZE daje mi ten zwrot podatku, więc mentalnie czuję, jakby państwo dopłacało mi do oszczędzania, przelew mam ustawiony automatycznie, więc nie odczuwam go tak bardzo, nie żyjemy jakoś rozrzutnie, więc da się to wkomponować w budżet. Powiem tak: gdyby nie rodzina i odpowiedzialność, pewnie odkładałbym mniej. Ale teraz czuję, że to po prostu obowiązek wobec siebie i przyszłości.

A co z pana żoną – czy ona też oszczędza na emeryturę?
– To jest temat, o którym rozmawiamy dość często. Żona zarabia mniej, przerwy rodzicielskie mocno odbiły się na przyszłej emeryturze. Ona sama ma IKE, ale nie korzysta z niego regularnie tak jak ja – odkłada tam nieregularnie, jak zostanie jej trochę z budżetu. Większość wydatków „dzieciowych" spada na nią, częściej bierze wolne, zajmuje się chorobami dzieci, ma mniejszą przestrzeń na ryzyko finansowe.

Dlatego ustaliliśmy między sobą, że moja emerytura będzie „naszą" emeryturą. Nie ma u nas czegoś takiego jak „twoje oszczędności" i „moje oszczędności". Wszystko jest wspólne. Gdybym miał odkładać tylko dla siebie, pewnie robiłbym to inaczej, ale robię to z myślą o nas.

Trochę boję się, że to nie wystarczy, wiem, że moje IKZE to dopiero początek. Żeby na spokojnie żyć na emeryturze, powinniśmy odkładać jeszcze więcej. Ale biorąc pod uwagę koszty życia i dzieci, robimy tyle, ile jest realnie możliwe. Mam plan, żeby za kilka lat, kiedy dzieci podrosną i koszty nieco spadną, zacząć odkładać więcej, nie tylko w IKZE, ale też w IKE i założyć zwykłe konto maklerskie.

Szczerze mówiąc, te wszystkie symulacje emerytalne robię sobie dość „po domowemu", ale jednak regularnie. Lubię mieć poczucie kontroli. Nie wierzę, że państwowa emerytura będzie sensowna, więc wolę liczyć na siebie.

Jak rozmawia pan z żoną o finansach?
– Powiem szczerze: to wcale nie jest takie łatwe, jak mówią ludzie w internetowych poradnikach. Nie jesteśmy kłótliwi, ale mamy inne podejście do pieniędzy: ja bardziej analityczny, ona bardziej praktyczna i emocjonalna, ja lubię planować na lata, ona patrzy na tu i teraz.

Kiedyś się przez to trochę ścieraliśmy, zwłaszcza przy dużych wydatkach. Z czasem wypracowaliśmy sobie zasady: mamy pełną wspólnotę finansową, nie ma „moje" i „twoje". Jeśli ja odkładam więcej, to z myślą o nas. Raz na miesiąc siadamy i omawiamy budżet. Bez napięcia, bez pretensji. Taka mała odprawa: ile wydaliśmy, ile odłożyliśmy, co mamy w planach na przyszły miesiąc. Ustalamy wspólne priorytety. Dla mnie to emerytura i inwestowanie. Dla niej bezpieczeństwo i stabilność dnia codziennego.

Więc ja inwestuję, ona dba, żebyśmy nie zajechali budżetu codziennymi kosztami. Każde z nas ma ma-

eprasa.pl c9d1359c24

…żyć jak król”

łe „osobiste” konto. Takie na własne zachcianki, żeby nie pytać siebie wzajemnie o każdą pierdołę. Ustaliliśmy, że na emeryturę idziemy razem. Nie ma czegoś takiego, że ja będę miał emeryturę „z inwestowania”, a ona „z ZUS-u”. Moje oszczędności są naszą przyszłością, a jej niższe zarobki czy przerwy na dzieci, są wspólną odpowiedzialnością.

To mi daje przede wszystkim spokój. Wiem, że nie jestem sam z tym ciężarem. Wiem też, że nie muszę wszystkiego wygrywać na giełdzie, wystarczy, że będziemy konsekwentni. Na starość nie chcę luksusów. Chcę stabilności, bezpieczeństwa, czasu, zdrowia, ludzi blisko. Pieniądze są tylko narzędziem.

To jak pan liczy, ile uda się uzbierać do 65. roku życia?

– Zaczynam od prostego założenia: mam 35 lat, do emerytury – teoretycznie – 30 lat, rocznie wpłacam do IKZE mniej więcej 9 000 zł, bo staram się zbliżyć do limitu. Do tego zakładam średnią roczną stopę zwrotu 6 proc., co przy globalnych ETF-ach jest raczej realistyczne w długim terminie.

Kalkulator wygląda mniej więcej tak: obecny stan: około 100 000 zł, 30 lat wpłat po 9 000 zł, procent składany robi swoje.

Wychodzi mi z tego mniej więcej 650–750 tys. zł realnej wartości, już po uwzględnieniu inflacji i konserwatywnych założeń.

Nie będę ukrywał: kiedy zobaczyłem tę cyfrę po raz pierwszy, pomyślałem „super”. Ale chwilę później – „kurde, to wcale nie jest aż tak dużo”.

Ile ma pan nadzieję dostawać miesięcznie z tych oszczędności?

– Tutaj jestem realistą. Nie chcę konsumować wszystkiego naraz, więc myślę o tzw. bezpiecznej stopie wypłaty na poziomie 3-4 proc. rocznie. Czyli z tych 700 tys.: 3 proc. rocznie daje mi ok. 21 000 zł rocznie, czyli około 1 700 zł miesięcznie. To jest… niewiele.

Z jednej strony dużo lepiej niż nic. Z drugiej – sam z tego nie wyżyję. Na szczęście IKZE to tylko jedna noga. Zakładam, że będę miał jeszcze IKE, prywatne konto maklerskie, jakieś oszczędności, a może i nieruchomość na wynajem, jeśli kiedyś będzie nas stać.

Moim marzeniem jest, żeby łącznie z różnych „osobistych” źródeł pasywnie wpadało mi 4-6 tysięcy zł miesięcznie. Do tego pewnie jakaś państwowa emerytura, jakaś będzie, choć śmiesznie mała, więc realnie liczę, że docelowo ok. 6-8 tys. miesięcznie to poziom, który da jako taki komfort.

Na co to wystarczy? Patrzę na to tak: na mieszkanie i podstawowe koszty – tak, na jedzenie i normalne życie – tak, na podróże i większe zachcianki – raczej sporadycznie, na życie „jak król” – absolutnie nie.

Chciałbym mieć przede wszystkim spokój, nie martwić się, że muszę iść dorabiać do Biedronki, żeby opłacić rachunki. Jeśli zdrowie pozwoli, pewnie i tak będę coś robił zawodowo, ale bardziej hobbystycznie niż z konieczności.

Czy liczy pan, że dzieci będą was wspierać finansowo?

– Absolutnie nie. I szczerze mówiąc, bardzo bym nie chciał, żeby musiały. One będą miały swoje życie, swoje rodziny, swoje problemy. Nie chcę ich obciążać. Jeśli kiedyś pomogą – super. Ale wolę odwrócić tę relację: chciałbym być tym ojcem, który bardziej pomaga swoim dzieciom, niż czeka, aż one pomogą jemu.

Dlatego odkładam. Dlatego robię te symulacje. Dla mnie emerytura ma być nie zależnością od dzieci, tylko wolnością, nawet jeśli finansowo nie będzie to spektakularne, to ma być stabilne i spokojne.

Jeśli chodzi o IKE i inwestowanie poza IKZE, to mam już w głowie dość poukładany plan. IKZE było dla mnie takim pierwszym „wejściem” w myślenie o emeryturze, ale dość szybko zrozumiałem, że na jednej nodze się nie stoi stabilnie. Trzeba mieć co najmniej trzy.

IKE uważam za świetny produkt, może nawet lepszy od IKZE, tylko działa trochę inaczej. Najbardziej przekonuje mnie jedna rzecz: brak podatku Belki przy wypłacie. Jeśli dożyję tych 60 lat – wypłacam wszystko, i nie muszę oddawać 19 proc. państwu. To potężna przewaga.

Dlaczego więc nie wpłaca pan na IKE od początku?

Szczerze? Bo IKE nie daje ulgi podatkowej tu i teraz, a rodzina i koszty życia trochę wymuszają priorytety. IKZE jest bardziej „namacalne”: wpłacam i mam zwrot. Ale planuję, że za 3-5 lat, kiedy raty kredytu trochę spadną, dzieci pójdą do szkoły i mniej będą kosztować, a może nawet wpadnie podwyżka, zacznę regularnie wpłacać na IKE. Może nie od razu całą kwotę limitu, ale na pewno kilka tysięcy rocznie.

Podchodzę do inwestowania trochę jak do prowadzenia samochodu z rodziną na tylnym siedzeniu. Nie muszę być pierwszy, nie muszę wyprzedzać na trzeciego, chcę po prostu bezpiecznie dojechać do celu.

Dlatego nie gram na pojedynczych akcjach, nie tykam kryptowalut (miałem kiedyś chwilową pokusę, ale doszedłem do wniosku, że to nie dla mnie), nie poluję na szybkie okazje. Dla mnie ryzyko ma sens tylko wtedy, gdy jest rozłożone na lata. Wtedy nawet gorsze momenty nie bolą aż tak bardzo.

Najważniejsze pytanie, które sobie czasem zadaję, brzmi: „czy jak dziś wszystko spadnie o 20-30 proc., to i tak będę mógł pracować dalej, żyć normalnie i nie sprzedam tych ETF-ów w panice?” Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to znaczy, że mam dobrze ustawiony portfel. ●

Rozmawiała Anna Popiołek

Specjalne przepisy

Polacy wygrywają z dezubekizacją

Okazuje się, że nie trzeba nowej ustawy i procesów sądowych. Tysiące byłych funkcjonariuszy służb w PRL odzyskuje pełne emerytury na podstawie wciąż nie wszystkim znanego niepozornego zapisu w prawie.

Leszek Kostrzewski

Tzw. ustawa dezubekizacyjna obowiązuje od 1 października 2017 r. Po obniżce świadczeń byli funkcjonariusze organów bezpieczeństwa PRL nie mogą dostawać więcej, niż wynosi średnia emerytura. Niektórym obniżono jednak świadczenia do emerytury minimalnej – dziś to ok. 1,6 tys. zł na rękę.

Ustawa zakłada obniżki emerytur funkcjonariuszy służb i policjantów, którzy choć jeden dzień przepracowali w strukturach uznanych przez IPN za „organy państwa totalitarnego”. Ich katalog znacznie rozszerzono, dodając np. pracowników wydziałów łączności, policjantów, którzy w PRL przeszli szkolenia oficerskie i funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu.

Zmniejszone emerytury mają też pracownicy MSW z departamentu PESEL, czyli ok. 200 programistów i informatyków, absolwentów informatyki Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej, którzy opracowali Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności. Według MSWiA służyli na rzecz „totalitarnego państwa”.

Decyzję o obniżkach dostało blisko 40 tys. osób, w tym 8 tys. wdów i dzieci pobierających po funkcjonariuszach rentę rodzinną.

Dostają wyższe emerytury

Nowy rząd, gdy tylko przejmował władze, zapowiedział, że naprawi wprowadzone przez PiS niesprawiedliwości.

W punkcie 20. umowy koalicyjnej zapowiedziano „wprowadzenie rozwiązań przywracających prawa nabyte emerytów pobierających świadczenia na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy”.

Mówiąc inaczej: nowy rząd zamierzał odkręcić PiS-owską dezubekizację. Najłatwiej byłoby to zrobić nową ustawą, tyle że wtedy jeszcze prezydent Andrzej Duda kilka razy zapowiedział, że takiej ustawy nie podpisze.

Dlatego rząd wybrał inne rozwiązania. Jakie? Przywracanie pełnych emerytur na podstawie art. 8a ustawy dezubekizacyjnej. Pozwala on szefowi MSWiA wypłacać pełne świadczenia. Wystarczy, że z takim wnioskiem wystąpi do ministra funkcjonariusz, któremu zmniejszono emeryturę.

Są jednak pewne warunki. Służba takich funkcjonariuszy w PRL musi być „krótkotrwała”, a oni sami musieli „rzetelnie wykonywać zadania i obowiązki” w wolnej Polsce, „w szczególności z narażeniem zdrowia i życia”. Jak się okazuje, właśnie na podstawie tego specjalnego artykułu funkcjonariusze wygrywają z dezubekizacją i odzyskują pełne emerytury.

Zgodnie z informacją z MSWiA „od kwietnia 2024 r. do czerwca 2025 r. Zakład Emerytalny MSWiA zrealizował 1 217 ostatecznych decyzji wydanych na podstawie art. 8a ustawy i wypłacił wyrównania w łącznej kwocie 239 mln 375 ty 876 zł i 69 groszy.

W następnych miesiącach będą kolejne wypłaty, bo jak przyznał nam resort: „od kwietnia 2024 r. do czerwca 2025 r. wydano w sumie 1 606 decyzji pozytywnych o wypłacie pełnych emerytur na podstawie specjalnego przepisu. 20 decyzji było z kolei negatywnych”.

Wyrok Sądu Najwyższego w sprawie dezubezkizacji z 16 września 2020 roku oznacza, że nie można karać obniżeniem emerytury wszystkich tylko dlatego, że pracowali w danej instytucji – wymienionej w ustawie dezubekizacyjnej i zaliczonej do takiej, w której praca oznaczała służbę na rzecz totalitarnego państwa

Obecnie w toku jest dalszych ok. 2,6 tys. spraw. – To jest przełom, jeśli chodzi o działania resortu. Już pod rządami PiS pokrzywdzeni emeryci wysłali ok. 5 tys. wniosków do ministra o przywrócenie pełnych emerytur. I co się z tymi wnioskami stało? Wszystkie zostały odrzucone. W wielu przypadkach minister z PIS nie podał nawet szczegółowego uzasadnienia decyzji – mówi Jan Gałady ze Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Policyjnych.

Gdzie są pieniądze na dodatkowych sędziów?

Wiele osób nie wystąpiło do ministra o ponowne rozważenie decyzji dot. ich emerytury, a sprawiedliwości postanowiły szukać w sądzie.

Jak te sprawy się zakończyły?

„Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA w 2024 r. zrealizował 4 883 prawomocne wyroki zmieniające decyzje wydane na podstawie ustawy. ZER MSWiA wypłacił wyrównania w łącznej kwocie 936 mln zł” – odpisało nam ministerstwo.

W sumie, jak szacuje Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Policyjnych, już 12 tys. osób wygrało w sądzie.

– Niestety, według naszych szacunków aż 11 tys. świadczeniobiorców przez przewlekłość postępowań nie doczekało się zakończenia procesu i zmarło – dodaje Gałady.

Tymczasem PiS wprowadzając ustawę dezubekizacyjną zdawał sobie sprawę, że emeryci będą się masowo odwoływać do sądów, a te będą niewydolne. Dlatego w 2018 roku resort sprawiedliwości pod kierownictwem Zbigniewa Ziobry wystąpił o przyznanie mu 8,6 mln zł na dodatkowe 119 etatów w warszawskim Sądzie Okręgowym.

Ziobro zapowiedział, że pieniądze zostaną przeznaczone na dodatkowe 30 etatów sędziowskich, 15 etatów asystenckich i 74 etaty urzędnicze. Wszystkie te osoby miały się zająć tylko rozpatrywaniem odwołań emerytów od decyzji dezubekizacyjnych.

Ministerstwo Sprawiedliwości pieniądze na dodatkowe etaty dostało z budżetu państwa. Problem w tym, że nie wiadomo, co się z tymi pieniędzmi stało. Bo według Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Policyjnych na pewno nie przeznaczono ich na sprawy związane z dezubekizacją.

Stowarzyszenie wysłało pismo do ministrstwa sprawiedliwości, w którym domaga się kontroli, na co poszło 8,6 mln zł, które dostał Ziobro „na dezubekizację”.

Wyroki sądów

W sprawie dezubekizacji wypowiedział się Sąd Najwyższy. 16 września 2020 roku siedmiu sędziów SN orzekło, że kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” jako podstawa obniżenia świadczeń „powinno brać pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w tym także indywidualne czyny i ich weryfikację pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka”.

Wyrok Sądu Najwyższego oznacza, że nie można karać obniżeniem emerytury wszystkich tylko dlatego, że pracowali w danej instytucji – wymienionej w ustawie dezubekizacyjnej i zaliczonej do takiej, w której praca oznaczała służbę na rzecz totalitarnego państwa.

Po wyroku SN teraz w każdej sprawie sądy muszą badać, czy funkcjonariusz, pracując w danej instytucji, łamał prawa człowieka (np. działał przeciwko opozycji czy Kościołowi).

Podobnie orzekł Naczelny Sąd Administracyjny, który wskazał, że sam fakt pełnienia służby, bez względu na to, czy charakteryzowała się ona bezpośrednim zaangażowaniem w realizację zadań i funkcji państwa totalitarnego, czy też ograniczała się do zwykłych, standardowych działań, jest nie do zaakceptowania z punktu widzenia standardów demokratycznego państwa prawnego.

Do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu wpłynęło kilkadziesiąt skarg na dezubekizację. I już kilku Polaków wygrało przed tym trybunałem. ●

eprasa.pl c9d1359c24

Kiedy odchodzić na emeryturę?

W Polsce nie rozmawiamy o wieku emerytalnym

Wyrastamy w Europie na wyjątek. Nie tylko ze względu na niski poziom wieku emerytalnego, ale i zróżnicowanie zależne od płci. Finansowych konsekwencji takiej sytuacji nie unikniemy. A jak radzą sobie inne kraje?

• **Głosy o podniesieniu wieku emerytalnego spotykają się z wyraźnym sprzeciwem wielu środowisk**

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wojciech Podgórski

Powiedzieć, że dyskusja o wieku emerytalnym w Polsce wywołuje skrajne emocje, to jak nic nie powiedzieć. Choć sygnały, że obecnego systemu nie da się utrzymać, są wyraźne, to głosy o podniesieniu wieku emerytalnego spotykają się z wyraźnym sprzeciwem różnych środowisk. Zdaniem wielu komentatorów to właśnie z powodu podwyższenia wieku emerytalnego przez koalicję PO-PSL władzę w Polsce przejął PiS. Jakie są obecne plany i oczekiwania w tym zakresie?

Kiedy Otto von Bismarck wprowadzał w 1889 r. w Niemczech pierwszy na świecie powszechny system emerytalny, ludzie żyli średnio niewiele ponad 50 lat, a emerytura przysługiwała 65-70-latkom jako forma ochrony przed nędzą. Dziś proporcje się odwróciły. Żyjemy dłużej, a emeryturę pobieramy wcześniej.

W przeszłości próbowano już podnosić wiek emerytalny w Polsce – w 2013 roku wprowadzono stopniowe podnoszenie go do 67 lat dla obu płci. Jednak w 2017 roku PiS ponownie go obniżył. Polki mogą dziś odchodzić na emeryturę, mając 60 lat, a mężczyźni 65 lat. To jeden z najniższych poziomów w Europie.

Przeciętna emerytura zależy od płci

Warto dodać, że minimalny staż pracy uprawniający do pobierania emerytury w Polsce wynosi 20 lat dla kobiet oraz 25 lat dla mężczyzn. Osoby te zyskują prawo do emerytury minimalnej (obecnie 1878,91 zł brutto), nawet jeśli zebrane przez nich oszczędności dałyby niższe świadczenie.

Tego wymogu stażowego nie spełnia ponad 430 tys. osób, które w efekcie otrzymują tzw. groszowe świadczenia. Obecnie przeciętna emerytura wypłacana przez ZUS wynosi 4 045 zł brutto. W danych widać jednak wyraźne różnice w zależności od płci. Świadczenie mężczyzn to średnio ok. 5 tys. zł brutto, a kobiet – nieco ponad 3,4 tys. zł brutto.

Co więcej prawie 40 proc. kobiet dostaje emeryturę niższą niż 2,8 tys. zł, a tylko co szósta – więcej niż 5 tys. zł. U mężczyzn sytuacja wygląda inaczej: ponad 40 proc. ma powyżej 5 tys. zł, a prawie co piąty – więcej niż 6,5 tys. zł.

Powodów tej sytuacji jest kilka. Przede wszystkim niższy o 5 lat w porównaniu z mężczyznami wiek emerytalny, ale także niższe zarobki czy tracenie przez kobiety pracy w wyniku przerw związanych z urodzeniem i wychowaniem dziecka.

Przedstawiciele rządu zapewniają, że nie ma planów podwyższenia wieku emerytalnego. Pojawiały się wręcz przeciwne pomysły. „Gdybyśmy mieli zrównywać wiek emerytalny „na twardo", musielibyśmy dążyć raczej do tego, aby obniżyć wiek dla mężczyzn, niż podnosić dla kobiet. Podniesienie wieku emerytalnego w grę nie wchodzi. Nie ma takich planów, nie toczą się takie prace i ja też jestem przeciwna podnoszeniu wieku emerytalnego" – mówiła ministra pracy Agnieszka Dziemianowicz-Bąk.

Emerytury stażowe i zachęty do dłuższej pracy dla seniorów

Jest także rządowy pomysł tzw. emerytur stażowych. Miałyby one pozwolić kobietom odchodzić na emeryturę w wieku nawet 53 lat (po 35 latach pracy), a mężczyznom nawet po skończeniu 58 lat (po 40 latach pracy).

Istnieją również zachęty dla emerytów i emerytek, by dłużej pozostawali na rynku pracy. Według danych Eurostatu z 2023 roku, 77,2 proc. osób w Polsce po otrzymaniu pierwszej emerytury przestawało pracować. Szacuje się, że w Polsce pracuje prawie 900 tys. emerytów. By takich osób było więcej, w 2022 roku wprowadzono tzw. „zerowy PIT dla seniora".

Osoby te mogą liczyć na wyższą emeryturę za kolejne lata pracy, ale w tym czasie nadal muszą opłacać składkę emerytalną. Nie mogą też korzystać z dodatkowych świadczeń, takich jak trzynasta i czternasta emerytura.

W Polsce jest grupa zawodów, dla których przepisy przewidują inny wiek emerytalny. To m.in. nauczyciele (możliwość skorzystania z tzw. nowej emerytury nauczycielskiej w zależności od roku urodzenia i stażu przy tablicy), służby mundurowe (po 25 latach służby i osiągnięciu 55 lat), czy osoby wykonujące pracę w szczególnych warunkach, jak górnicy lub hutnicy.

Duńska emerytura dopiero po siedemdziesiątce

Emerytury są poważnym problemem również w innych krajach. Starzeje się cała Europa, w 2060 r. w wielu państwach prawie dwie trzecie obywateli będzie mieć ponad 65 lat. Dlatego rządy wybierają kierunek przeciwny niż Polska i w ostatnich latach zdecydowały się na podwyższenie wieku emerytalnego.

W maju tego roku parlament w Kopenhadze przegłosował najwyższy wiek emerytalny w całej UE. W efekcie w 2030 roku wzrośnie on do 68 lat, aby w 2035 roku osiągnąć próg 69 lat, a symboliczna granica 70 lat przekroczona zostanie w 2040 roku. Rekordowy wiek emerytalny będzie miał zastosowanie wobec osób urodzonych po 31 grudnia 1970 roku.

Dania podąża śladem polityki powiązania okresu aktywności zawodowej z przewidywaną długością życia. Podwyższenie wieku emerytalnego do 70 lat ma „zapewnić odpowiedni dobrobyt przyszłym pokoleniom". Jednak nawet w duńskim parlamencie wybrzmiało wiele głosów krytycznych wobec aż tak wysokiego wieku emerytalnego.

Wstrzymana reforma wieku emerytalnego we Francji

Z kolei w 2023 roku Francja przyjęła ustawę podnoszącą wiek emerytalny z 62 do 64 lat. Reforma ta doprowadziła wówczas do masowych ogólnokrajowych protestów. W listopadzie 2025 roku francuscy posłowie zdecydowali o zawieszeniu tej reformy. W efekcie minimalny wiek przechodzenia na emeryturę we Francji pozostaje na dotychczasowym poziomie, przynajmniej do wyborów prezydenckich w 2027 roku.

Warto jednak dodać, że francuski parlament jest od dłuższego czasu niestabilny, a każdy kompromis ma charakter czysto taktyczny. W przypadku głosowania w sprawie wieku emerytalnego niektórzy przyznawali, że kluczowe było uniknięcie upadku rządu.

Minimalny staż pracy uprawniający do pobierania emerytury w Polsce wynosi 20 lat dla kobiet oraz 25 lat dla mężczyzn. Osoby te zyskują prawo do emerytury minimalnej (obecnie 1878,91 zł brutto), nawet jeśli zebrane przez nich oszczędności dałyby niższe świadczenie

Konieczność podnoszenia wieku emerytalnego dostrzegają Niemcy. Obecnie ustawowy wiek emerytalny w Niemczech wynosi 65 lat, ale jest stopniowo podnoszony i do 2031 roku ma wzrosnąć do 67 lat. Podobnie robią Hiszpanie, a do docelowego progu 67 lat dojdą w 2027 roku.

Zrównywanie wieku emerytalnego w Chorwacji, Austrii czy na Litwie

W Chorwacji natomiast trwa stopniowe zrównywanie wieku emerytalnego mężczyzn i kobiet. Dla mężczyzn wynosi on 65 lat (granica pozostaje taka sama od 2008 roku), kobiety mają osiągnąć ten próg do 2030 roku (obecnie 63 lata).

W Chorwacji, aby uzyskać prawo do emerytury, wymagany jest co najmniej 15-letni staż pracy. Nie brakuje głosów o konieczności podniesienia wieku emerytalnego do 67 lat, ale w przeszłości takie plany rządu spotykały się z protestami związków zawodowych.

Podobnie wygląda kwestia wieku emerytalnego w Austrii. Dla mężczyzn wynosi on 65 lat, a dla kobiet jest stopniowy podwyższany (od 2024 r. o sześć miesięcy rocznie), a wyrównanie ma nastąpić w 2033 roku. Zmiany dotyczą kobiet urodzonych od 1964 roku.

W trakcie zmian są również Czechy. Od tego roku obowiązują rządowa reforma, zakładająca podnoszenie wieku emerytalnego z 65 do 67 lat. W tym wieku na emeryturę będą przechodzić osoby urodzone po 1988 roku.

U innego naszego sąsiada, na Litwie, wiek emerytalny jest ujednolicany i podnoszony, a od przyszłego roku ma dobić do zapowiadanej granicy 65 lat. Aby dostawać pełną emeryturę na Litwie, każda osoba musi pracować co najmniej 34 lata, inaczej jej świadczenie zostanie zmniejszone. ●

Współpraca: Marina Kelava (H-Alter.org), Kim Son Hoang (Der Standard), Petr Jedlicka (Denik Referendum), Lena Kyriakidi (Efsyn).

Tekst powstał w ramach projektu PULSE, europejskiej inicjatywy wspierającej międzynarodową współpracę dziennikarską.

Artykuł udostępniany jest na licencji Creative Commons BY-NC-SA 4.0, która obejmuje tylko cele niekomercyjne oraz nie uprawnia do tworzenia utworów zależnych. Ponowna publikacja wymaga zamieszczenia nazwisk autorów i informacji na temat projektu z bezpośrednim aktywnym linkiem do strony artykułu.

eprasa.pl c9d1359c24

wyborcza.pl
wyborcza TV
20-26 LUTEGO 2026
VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„WONDER MAN”. HISTORIA AKTORA
S. 4-5

„ZABÓJCZA PRZYJAŹŃ”. OBSADA WYGRYWA Z LOGIKĄ
S. 6

GORĄCA RYWALIZACJA

Widzowie pokochali serial o romansie hokeistów S. 2-3

Gorący romans HOKEISTÓW

FOT. HBO MAX

„Gorąca rywalizacja" to najbardziej oczekiwany serial tej zimy.

Dwóch przystojniaków z dumą niesie olimpijski znicz przez górskie miasteczko wśród okrzyków rozentuzjazmowanego tłumu. Żaden z nich nie jest jednak sportowcem. To aktorzy Hudson Williams i Connor Storrie. Do niedawna szerzej nieznani, z miejsca stali się gwiazdami dzięki najgorętszemu serialowi tej zimy – i zdążyli już nawet wręczyć Złote Globy.

Sukces „Heated Rivalry" przerósł najśmielsze oczekiwania nie tylko twórców i nadawców. A pomyśleć, że Jacob Tierney długo nie mógł znaleźć chętnych na ekranizację popularnej serii queerowych romansów autorstwa Rachel Reid. Najwięksi gracze na rynku oczekiwali kompromisów, na które showrunner nie chciał się zgodzić – m.in. w kwestii scen intymnych.

W końcu dogadał się z mniejszym kanadyjskim streamerem Crane. Tuż przed premierą prawa do emisji w Stanach Zjednoczonych kupiło HBO Max. Serial trafił na platformę bez większej reklamy, ale z odcinka na odcinek notował rzadko spotykany przyrost oglądalności. Wielu widzów przyszło zwabionych obietnicą gorącego romansu, ale zostały, bo znalazły coś więcej.

Pożądanie i tęsknota

W Polsce 6-odcinkowy serial „Heated Rivalry" pojawił się jako „Gorąca rywalizacja", ale pozwólcie, że pozostanę tym razem przy oryginalnym tytule.

Nie wiem, czy to efekt mistrzowskiego marketingu, który podchwycił emocje odbiorców, czy po prostu serial wstrzelił się idealnie w potrzeby widzów – a może jedno i drugie. Faktem jest jednak, że stał się kulturowym zjawiskiem. Według danych Crave aż jedna trzecia widzów zdecydowała się na ponowny seans. Ręce zacierają też władze ligi NHL – sprzedaż biletów na hokejowe mecze wzrosła o 20 procent.

Historia jest prosta, ale przecież mało kto sięgnął po „Heated Rivalry" dla fabuły. Serial opowiada o dwóch młodych hokeistach, którzy poznają się przed rozpoczęciem debiutanckiego sezonu w lidze. Shane Hollander to wycofany, uroczo nieśmiały Kanadyjczyk, a arogancki Rosjanin Ilya Rozanov wydaje się jego przeciwieństwem. Trafiają do klubów z Montrealu i Bostonu, będących odwiecznymi rywalami. Obaj szybko wyrastają na gwiazdy rozgrywek i wykorzystują każdą okazję, żeby spotkać się po rywalizacji na lodzie. Znajomość rozwija się od jednego spotkania do kolejnego, między którymi mija czasem kilka miesięcy.

– Chciałem, żeby widzowie poczuli tęsknotę, którą odczuwali bohaterowie, a można to osiągnąć tylko z upływem czasu. Właśnie dlatego powstało sześć godzin materiału na serial – tłumaczy Jacob Tierney, który napisał adaptację i wyreżyserował wszystkie odcinki „Heated Rivalry".

eprasa.pl c9d1359c24

VOD

Jak historia miłosna dotarła do szatni

Rachel Reid przekonuje, że jej książki powstały z potrzeby przepracowania przemocy i homofobii, jaka panuje w jej ulubionym sporcie. Nieprzypadkowo hokeiści, ale i zawodnicy innych dyscyplin zespołowych, decydują się na coming out najczęściej dopiero po zakończeniu kariery, obawiając się reakcji środowiska, sponsorów i kibiców.

„Heated Rivalry" wpisuje się w ten kontekst, wykorzystując konwencję romansu do opowiedzenia o życiu w ukryciu, strachu oraz o potrzebie akceptacji. Pod warstwą erotycznego napięcia i sportowej rywalizacji kryje się historia o świecie, który wciąż uczy się, jak zrobić miejsce dla inności. Wie coś o tym starszy kolega Hollandera i Rozanova, Scott Hunter (w tej roli François Arnaud). Chociaż wreszcie odnalazł prawdziwą miłość, nie może cieszyć się nią publicznie. Na skarpetki ze wzorem w banany podarowane przez partnera zakłada podkolanówki.

Serial podkreśla, jakie znaczenie ma coming out osób znajdujących się w świetle reflektorów: wymaga od nich nie lada odwagi, ale może tej odwagi dodać innym. Niesie przesłanie wsparcia i akceptacji do hokejowej szatni. – Czy taki był plan? Chciałbym powiedzieć, że tak. Nie sądziłem jednak, że dotrzemy do hokejowych szatni. Stworzyliśmy po prostu historię miłosną – mówi „Wyborczej" Jacob Tierney.

Tym większym zaskoczeniem był dla niego oddźwięk serialu. Twórcy dostają wiadomości od sportowców, nieujawnionych gejów. Niektórzy decydują się po latach na coming out. Płyną też głosy wsparcia prosto z szatni. Tierney przywołuje m.in. wypowiedź młodej gwiazdy hokeja Nicka Suzukiego. Kapitan kanadyjskiej drużyny olimpijskiej mówił na konferencji prasowej o wsparciu dla gejów w szatni i gotowości, by taka osoba czuła się w drużynie bezpiecznie.

– Jak widać, w historiach miłosnych tkwi ogromna siła – dodaje Tierney.

Trauma? Pora na happy end

Tierney wspomina o tym, jak przez dekady wyglądała reprezentacja osób LGBTQ+ w kinie.

– Jestem po czterdziestce. Kiedy dorastałem, gej na ekranie pojawiał się w jednym z trzech wariantów: jako komediowy przerywnik, trup albo osoba aseksualna. Nie było mowy o tym, że zostawał głównym bohaterem. Nie miał też prawa zaznać szczęścia – wspomina. – Nie zamierzam udawać, że trauma nie jest częścią naszej historii. Jednak jeśli będziemy opowiadać historie oparte wyłącznie na traumie, wiecznie będziemy czuć się straumatyzowani. Dlatego nie mogłem zakończyć serialu cliffhangerem. Wiedziałem, że bohaterowie muszą dostać to, na co zasługują – happy end.

Blisko dwie trzecie odbiorów serialu stanowią kobiety. „Heated Rivalry" cieszy się ogromną popularnością wśród – jak to określa Tierney – „wine moms". Chodzi o matki, które, kiedy już położą dzieci spać, szukają odprężenia przed ekranem z kieliszkiem wina. Kobiety są również głównymi odbiorczyniami książkowych romansów m/m (male/male) – czyli opowiadających o związkach mężczyzn. Według chętnie przywoływanych statystyk serwisu Pornhub stanowią również prawie połowę widzów gejowskich filmów porno.

Tyle że w „Heated Rivalry" nie chodzi tylko o seks, choć intensywnych scen intymnych jest tutaj sporo. Jak to w erotycznej fantazji.

Na fali popularności serialu viralem stały się nagrania z hokejowych rozgrzewek na lodzie, z seksualnym podtekstem i żartobliwym komentarzem, że lepszej przestrzeni na osadzenie romansu znaleźć się nie dało. Zresztą promocja serialu opiera się na chemii pomiędzy odtwórcami głównych ról – zarówno na ekranie, jak i poza nim. Hudson Williams i Connor Storrie umiejętnie podkręcają napięcie w programach telewizyjnych, podcastach, wywiadach.

Nie jest to tym bardziej opowieść o hokeju, bo rywalizacja na lodowisku stanowi jedynie tło. Kontrastuje z sercem tej opowieści, którym okazuje się budowanie relacji. Shane i Ilya komunikują własne potrzeby, w łóżku zawsze pytają o zgodę. Bez dominacji – rywalizację zostawiają za drzwiami sypialni czy hotelowych pokoi, gdzie zwykle się spotykają. Potajemnie i bez zobowiązań, przynajmniej na początku.

Po drodze spróbują zrozumieć i przewartościować swoje lęki. Stopniowo otwierają się na siebie, obnażając wrażliwość w sposób, który rzadko bywa pokazywany nawet w klasycznych romansach. Krytycy określają to mianem „slow burn" – rozwijającej się powoli, autentycznej bliskości, która z czasem staje się ważniejsza niż pożądanie. Jakby formuła serialu dojrzewała wraz z bohaterami: w pierwszych odcinkach przyciąga uwagę pikantną nagością, z czasem odchodząc nieco od konwencji taniego romansidła.

Bezpieczna fantazja

Skąd to zainteresowanie „wine moms"? Kobiety podkreślają, że „Heated Rivalry" pozwala zobaczyć w mężczyznach to, czego dawno nie miały okazji doświadczyć z ich strony: że potrafią być wrażliwi, empatyczni i obecni emocjonalnie, zamiast odgrywać tradycyjną, zahartowaną w milczeniu wersję męskości. To buduje poczucie bezpiecznej fantazji, romansu bez hierarchii i toksycznej dominacji.

Wreszcie mogą wejść w męską narrację na własnych warunkach – bez konieczności utożsamiania się z romantycznym wizerunkiem kobiety i bez rywalizacji o uwagę. Serial tworzy przestrzeń, w której śledzą miłość dwojga ludzi jako czystą historię o oddaniu i akceptacji, pozbawioną ciężaru własnych doświadczeń i lęków, często towarzyszących heteroseksualnym romansom.

No dobrze, a jak „Heated Rivalry" ogląda się osobie, która – jak ja – nie jest jego docelową publicznością? Przyznam, że zaskakująco dobrze, o ile zaakceptuje się pewne ograniczenia gatunku. Odcinki są sprawnie skonstruowane, postaci również. Mamy czas, żeby zrozumieć dynamikę tej relacji. Raz się nawet wzruszyłem. Jeśli tylko na moment, to i tak rzadkość przy tego typu historiach.

Serial gra z oczekiwaniami budowanymi na stereotypach: na lodzie porywczy i zadziorny Ilya okazuje się bardzo czułym kochankiem, pomagając Shane'owi w odkrywaniu samego siebie.

Właściwie jedyne, co uwiera, to narodowość jednego z głównych bohaterów. Reid pisała książki przed pełnoskalową agresją Rosji na Ukrainę, a wśród inspiracji wymienia budzącą emocje rywalizację Crosby-Owieczkin. Stereotyp „brutalnego niedźwiedzia", który można rozbroić, pasował do tej układanki. Dziś jednak trudno ogląda się uroczego Rosjanina bez zgrzytu. Tym bardziej że serial do sytuacji osób LGBTQ+ w Rosji podchodzi dość powierzchownie, a o wykorzystywaniu ich jako amunicji w prowokacjach i podsycaniu homofobii nie mówi właściwie nic.

Jacob Tierney ma własną teorię, dlaczego „Heated Rivalry" cieszy się taką popularnością. Jego zdaniem to kwestia zakończenia: – Słyszę od widzów, że czekają, aż coś złego spotka bohaterów. Kiedy kończy się szósty odcinek, nie dowierzają: „To wszystko?". Samochód nie ulegnie wypadkowi, nie wydarzy się nic złego? Wtedy chcą obejrzeć serial jeszcze raz, już na spokojnie – już bez żadnych obaw, i przejść przez całą opowieść ze świadomością, że skończy się szczęśliwie.

Piotr Guszkowski

GORĄCA RYWALIZACJA

serial dramatyczny, Kanada 2025, tw. Jacob Tierney, wyk. Connor Storrie, Hudson Williams, François Arnaud, Robbie G.K., Christina Chang, Dylan Walsh, Ksenia Daniela Kharlamova

3/6 odc., HBO Max
Kolejne odcinki co piątek w HBO Max

eprasa.pl c9d1359c24

VOD

FOT. SUZANNE TENNER

Historia aktora

„Wonder Man" to perełka. Zamiast robić wielkie widowiska, Marvel powinien zmniejszyć skalę

Ten serial można opisać na kilka sposobów. Komediowa rozprawka o przyjaźni, aktorstwie, procesie tworzenia i branży filmowej. Portret człowieka, któremu życie rzuca kłody pod nogi, kogoś, kto postawił wszystko na jedną kartę, a teraz usilnie stara się, by ten zakład w końcu się opłacił. Historia aktora – nie takiego z pierwszych stron gazet, obsypanego nagrodami, tylko będącego w branży od lat, a wciąż starającego się przebić.

Tak wygląda przecież życie większości aktorów, również w Polsce. Najpierw poświęcają wszystko marzeniu, by dostać się do jednej z kilku elitarnych szkół, poświęcić kilka lat na wymagającą edukację w często bardzo toksycznym środowisku, a potem i tak dorabiać jako kelnerzy, akwizytorzy czy ekspedienci. Oczywiście licząc na to, że kiedyś w końcu nastanie przełom.

Aktor z problemami

Simon Williams (Yahya Abdul-Mateen II) jest właśnie takim aktorem. Żyje od przesłuchania do przesłuchania i łapie się wszystkiego, co pozwoli mu przetrwać kolejny miesiąc, bo dla pasji poświęcił wszystko. Gdy go poznajemy, rozpada mu się związek, z rodziną niemal nie utrzymuje kontaktu, a przed całym światem musi ukrywać swój największy sekret – moc, nad którą nie panuje i wolałby jej nie mieć, bo przez lata sprawiała mu wyłącznie kłopoty.

Ilekroć puszczają mu nerwy, traci kontrolę nad sobą, a rzeczy wokół niego pękają. Umywalka, stół, kawałek ściany... Dość powiedzieć, że Simon nie radzi sobie najlepiej ze stresem, a tak się składa, że właśnie zaczyna się najbardziej stresujący rozdział w dotychczasowym życiu: casting na Wonder Mana.

W świecie serialu produkcja jest klasykiem kina SF. Owszem, kiczowatą, ale też wielbioną z religijną czcią. Simon zakochał się w filmie w dzieciństwie, był on jednym z najważniejszych, jakie obejrzał ze zmarłym już ojcem. Nic dziwnego, że gdy przypadkiem dowiaduje się, że ma powstać remake, postanawia poruszyć niebo i ziemię, by dostać się na casting.

Czy o castingu też dowiaduje się przypadkiem? Nie do końca, ale tu trzeba byłoby zdradzić więcej z fabuły kolejnych odcinków. Istotnym jest natomiast, od kogo się o projekcie dowiedział.

Ben Kingsley w świetnej formie

Jeśli fani Marvela nie kojarzą Trevora Slattery'ego, to znaczy, że bardzo dawno nie oglądali „Iron Mana 3" (2013 r.). Tam Tony Stark miał walczyć z groźnym terrorystą zwanym Mandarynem, który okazuje się wynajętym do tej roli aktorem, Trevorem Slatterym (Ben Kingsley).

Ta zapomniana przez lata postać pojawia się na chwilę w filmie „Shang-Chi i legenda dziesięciu pierścieni" (2021), ale

eprasa.pl c9d1359c24

koniec końców trafia do brytyjskiego więzienia, by dokończyć wyrok za udział w terrorystycznym spisku.

W „Wonder Manie" jest już na wolności i również ma zamiar wziąć udział w głośnym castingu. Podczas niego zaprzyjaźnia się z Simonem. Tylko czy to szczera przyjaźń? To się jeszcze okaże. Niemniej oglądanie grających wspólnie Bena Kingsleya i Yahyę Abdul-Mateena II jest czystą przyjemnością.

To duet doskonałych aktorów wcielających się w intrygująco nakreślonych bohaterów. Więcej w tym dobrego dramatu o komediowym zabarwieniu niż produkcji, do jakiej przywykli fani Marvela. I bardzo dobrze, bo może ten kierunek powinny obrać wszystkie przyszłe produkcje w tym nurcie.

Kłopoty Marvela

Od czasu „Avengers: Koniec gry" Marvel jako studio filmowe ewidentnie przeżywa kryzys. Kolejne premiery to seria rozczarowań. Jeśli nie frekwencyjnych, to jakościowych.

Recenzenci narzekają na „zmęczenie materiału" w kinie superbohaterskim w ogóle. A warto pamiętać, że jeszcze dekadę temu był to najpopularniejszy gatunek filmowy. Kolejne produkcje Marvela podbijały zaś szczyty list box-office. Dwie ostatnie części serii „Avengers" były przez jakiś czas najlepiej zarabiającymi produkcjami w historii – obecnie „Wojna bez granic" zajmuje drugie miejsce zaraz za pierwszym „Avatarem". Wyświetlono go ponownie w kinach tylko po to, by odzyskać pierwsze miejsce w rankingu.

Naprawdę dobrym wynikiem finansowym przez ostatnie siedem lat mogły pochwalić się tylko „Spider-Man: Bez drogi do domu" i „Deadpool i Wolverine" z 2024 r., ale w tym czasie Marvel wypuścił aż 12 innych kinowych produkcji.

Ciekawiej było z serialami, lecz Disney+ nie chwali się wynikami oglądalności. W ich wypadku można więc chwalić jedynie kreatywność twórców i chęć do podejmowania ryzyka. Tu pochwalić można takie tytuły jak „Loki", „Hawkeye" z Piotrem Adamczykiem, „To zawsze Agatha" czy pierwsze odcinki „WandaVision" i „Ms. Marvel".

Powyższe tytuły wyróżniały się oryginalnym pomysłem i łączeniem kina akcji z innymi gatunkami. Nawet najlepsze z nich nie mogły jednak liczyć na równie dużą promocję, jak te trzymające się klasycznej formuły. A przy tym nudne, wtórne i zwyczajnie nieudane.

Mniejsza skala zamiast spektaklu

„Wonder Man", również w katalogu Disney+, pojawia się niemal pozbawiony promocji. Medialny gigant za to już od początku roku napędza kampanię „Avengers: Doomsday" – nowej odsłony flagowej serii filmów, która pojawi się dopiero 18 grudnia!

Można z tego wnioskować, że Marvel szczerze wierzy, iż nowa superprodukcja pozwoli na podobny zysk, co poprzedni „Avengersi" z 2019 r. Nic dziwnego, że ściągnęli tam gwiazdy poprzednich odsłon, którym już dawno skończyły się kontrakty ze studiem. Obsada wypchana jest gwiazdami: od Roberta Downeya Jr. i Pedro Pascala do Chrisa Evansa i Iana McKellena. I pewnie wielu innych, których udział gigant ogłosi w nadchodzących miesiącach.

Coś mi jednak mówi, że film nie dowiezie wyniku zgodnego z oczekiwaniami studia, więc para pójdzie w gwizdek. Para i miliony dolary, które można byłoby przecież przeznaczyć do stworzenia kolejnych bawiących się gatunkiem perełek pokroju „Wonder Mana".

Radosław Czyż

WONDER MAN

serial komediowy sci-fi, USA 2026, tw. Destin Daniel Cretton, Andrew Guest, wyk. Yahya Abdul-Mateen II, Ben Kingsley, Byron Bowers, Arian Moayed, X Mayo, Zlatko Burić, Olivia Thirlby

8 odc., Disney+

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34420604

DO 21 LUTEGO

Zamów PRENUMERATĘ TECZKOWĄ „Wyborczej"

— **na marzec** u swojego sprzedawcy prasy

CENA 199,99 zł*
OSZCZĘDZISZ CO NAJMNIEJ **30 zł**

*Cena sugerowana. Kwota oszczędności wynika z różnicy ceny sugerowanej i sumy cen codziennej sprzedaży detalicznej.

REKLAMA 34419796

TOLEK®
Rehabilitacyjne Rowery Trójkołowe

Rowery mogą być z napędem elektrycznym
Rower jako wyrób medyczny jest częściowo refundowany przez Centrum Pomocy Rodzinie oraz serwis gwarancyjny i pogwarancyjny.

ROWERY POLECANE SĄ:
➔ Osobom z niedowładem nóg z napędem ręcznym
➔ Nieumiejącym jeździć na rowerze dwukołowym
➔ Osobom Starszym mniej sprawnym ruchowo
➔ Dzieciom ➔ Osobom z zachwianiem równowagi

Więcej informacji: www.rowertolek.pl
e-mial: biuro@rowertolek.pl
adres: ul. 3 Maja 2A, 87-850 Choceń k. Włocławka
tel. 54 284 65 40 Emilia | kom. 723 881 675 Michał
kom. 600 790 138 Teofil | kom. 600 467 513 Anna

To jest wyrób medyczny.
Używaj go zgodnie z instrukcją używania lub etykietą.

eprasa.pl c9d1359c24

VOD

Obsada wygrywa z logiką

To serial zdrowo szurnięty i zabójczo wciągający.

FOT. NETFLIX

Oparta na powieści Alice Feeney – specjalistki od zaskakujących przewrotek fabularnych – „Zabójcza przyjaźń" to kryminał, dreszczowiec, opowieść o żałobie i drama rodzinna w jednym.

Takich seriali powstaje rocznie kilkadziesiąt, ale jest coś, co na ich tle „Zabójczą przyjaźń" wyróżnia. W rolach głównych występują tu hipnotyzująca, nominowana w tym roku do Złotego Globu za rolę w filmie „Hedda" Tessa Thompson, a partneruje jej nieco pierwotny, ale przez to bardzo przekonujący Jon Bernthal. Ten duet sprawia, że „Zabójcza przyjaźń" z produkcji zabójczo przewidywalnej staje się zabójczo wciągająca. Dzięki obsadzie wiele mogę tej produkcji wybaczyć, każdy absurd łyknąć bez protestów, nawet jeśli po ostatnim odcinku czeka mnie lekka niestrawność.

Thompson gra tu Annę Andrews – twarz telewizji w Atlancie, dziennikarkę, którą rozpoznają wszyscy mieszkańcy Georgii. A przynajmniej tak było jeszcze rok temu, nim Andrews zniknęła bez wieści, a jej miejsce przy biurku spikerki newsowej zajęła jasnowłosa, długonoga Lexie Jones – co, jak zauważa Andrews po powrocie do pracy, jest w Atlancie pomysłem dość absurdalnym ze względu na demografię. Większość mieszkańców stolicy stanu jest bowiem, jak Anna, czarna.

Powrót do pracy po rocznej nieobecności nie jest łatwy. Anna traci koronę królowej ekranu, musi też szarpać się z szefem o kolejną szansę. Ta na szczęście dla niej nadarza się wyjątkowo szybko: w jej rodzinnej mieścinie Dahlonega, nieopodal Atlanty, zamordowana została biała kobieta. Morderca dźgnął ofiarę nożem ponad 40 razy. Pachnie to z daleka sprawą osobistą. Tylko dla kogo?

Anna postanawia odzyskać fotel prezenterki – a czy istnieje lepszy sposób niż dostarczenie stacji ekskluzywnego materiału z samego oka tajfunu? Uzbrojona w czerwoną szminkę i niebezpieczny urok, z kamerzystą u boku (to, że prywatnie jest on mężem Lexie Jones, tylko dodaje całej sytuacji pikanterii), wraca tam, skąd tak desperacko próbowała uciec.

W końcu zamordowana to jej przyjaciółka z lokalnej szkoły dla dziewcząt – ponurej, koszmarnej instytucji, której hierarchia przypomina nieco tę więzienną.

Liczba mrocznych sekretów przypadających na jedno małe – populacja to nieco ponad siedem tysięcy osób – miasteczko Dahlonega bywa przytłaczająca. Bohaterowie też są przerysowani. Nie tylko Anna – harpia w kosztownych ciuchach – czy Jack, detektyw twardy jak jego odznaka. Jest jeszcze mąż ofiary: właściciel sieci pizzerii, impotent, który co jakiś czas wybucha średnio odegranym płaczem. Albo małomiasteczkowy burmistrz ze sprytną zaczeską kiepsko maskującą odwrót włosów na barykady. Są wreszcie dawne koleżanki Anny ze szkoły: prymuska Helen, która teraz zasiada w gabinecie dyrektorki instytucji, czy Zoe, siostra Jacka. Życie tej ostatniej nie potoczyło się w prostej linii. Samotna matka i z pewnością nie rokuje, wydaje się w tym gronie najprawdziwsza. Ale i ona strzeże sekretów innych niczym akta Pentagonu. Do śledztwa Jacka też można się przyczepić. .

ZABÓJCZA PRZYJAŹŃ
Serial kryminalny, USA 2026, tw. William Oldroyd, wyk. Tessa Thompson, Jon Bernthal, Pablo Schreiber, Crystal R. Fox, Sunita Mani, Poppy Liu

6 odc., Netflix

„Zabójcza przyjaźń" to serial, w którym fikołki fabularne bywają niebezpieczne. Kiedy już wydaje się widzowi, że wszystko wie i rozumie, twórcy serialu dają mu przytyczka w nos, prowadząc opowieść w zupełnie inną stronę. Stąd pewnie podwójny zwrot akcji w zakończeniu, tak lubiany przez scenarzystów thrillerów z lat 90. „Zabójcza przyjaźń" trochę je przypomina, choć tu wątki znane ze szlagierów tamtej dekady prezentowane są na napędzie kosmicznym.

Serial przypomina przez to maraton odcinków szalenie niegdyś popularnego w USA talk-show Doktora Phila. Jego formuła była skazana na sukces. Prowadzący, Phil McGraw, zapraszał do swojego programu ludzi z problemami tak niewiarygodnymi, że już sama ich absurdalność przykuwała do ekranu.

„Zabójcza przyjaźń" jest połączeniem tego pomysłu z realizacyjnym sznytem „Zaginionej dziewczyny" Davida Finchera. Świetnie zagrana, więc wiele można temu serialowi wybaczyć. Choć wybaczenie, jak wynika tu z bombastycznego finału, można uzyskać jedynie oddając wcześniej wiadro swojej własnej krwi.

Marta Górna

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Fot. Sabrina Lantos; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl c9d1359c24

PIĄTEK 20.02

BIATLON

• BIEG MĘŻCZYZN ZE STARTU WSPÓLNEGO NA 15 KM
13:45 | EUROSPORT 1

• BIATLON – BIEG MĘŻCZYZN ZE STARTU WSPÓLNEGO NA 12,5 KM
14:10 | TVP SPORT

BOBSLEJE

• 1. PRZEJAZD DWÓJEK KOBIET
17:55 | EUROSPORT 2

CURLING

• PÓŁFINAŁ KOBIET
15:00 | EUROSPORT 1

HOKEJ NA LODZIE

• 1. PÓŁFINAŁ MĘŻCZYZN
16:35 | 17:35 | 18:30 | TVP SPORT
17:55 | EUROSPORT 1
• 2. PÓŁFINAŁ MĘŻCZYZN
21:05 | TVP 1
22:20 | EUROSPORT 1

ŁYŻWIARSTWO SZYBKIE

• BIEG KOBIET NA 1500 M
17:05 | EUROSPORT 1

• SHORT TRACK – PÓŁFINAŁY BIEGU NA 1500 METRÓW KOBIET, FINAŁY SZTAFETY MĘŻCZYZN
21:00 | 21:55 | TVP 2

NARCIARSTWO DOW.

• KWALIFIKACJE SKICROSSU KOBIET
10:00 | EUROSPORT 1
• FINAŁ SKICROSU KOBIET
11:45 | EUROSPORT 1
11:55 | TVP SPORT

• FINAŁ HALFPIPE'U MĘŻCZYZN
19:15 | EUROSPORT

SOBOTA 21.02

BIATLON

• BIEG KOBIET ZE STARTU WSPÓLNEGO NA 12,5 KM
14:00 | EUROSPORT 1
14:10 | TVP 1

BIEGI NARCIARSKIE

• BIEG MĘŻCZYZN NA 50 KM STYLEM KLASYCZNYM
10:55 | TVP 1
11:00 | EUROSPORT 1

BOBSLEJE

• 1. PRZEJAZD CZWÓREK MĘŻCZYZN
09:55 | EUROSPORT 2, TVP SPORT
• 2. PRZEJAZD CZWÓREK MĘŻCZYZN
11:55 | TVP SPORT

• 3. PRZEJAZD DWÓJEK KOBIET
18:55 | EUROSPORT 1
• 4. PRZEJAZD DWÓJEK KOBIET
21:00 | EUROSPORT 1

CURLING

• MECZ KOBIET O 3. MIEJSCE
14:35 | TVP SPORT

HOKEJ NA LODZIE

• MECZ MĘŻCZYZN O 3. MIEJSCE
20:35 | 21:35 | 22:30 | TVP SPORT
21:50 | EUROSPORT 1

ŁYŻWIARSTWO FIG.

• GALA
19:55 | TVP 2

ŁYŻWIARSTWO SZYBKIE

• BIEG MASOWY KOBIET I MĘŻCZYZN
14:35 | TVP SPORT
15:00 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO DOW.

• KWALIFIKACJE SKICROSSU MĘŻCZYZN
10:00 | EUROSPORT 1
• FINAŁ SKICROSSU MĘŻCZYZN
13:10 | TVP SPORT

• FINAŁ HALFPIPE'U KOBIET
20:00 | EUROSPORT 1

SKIALPINIZM

• FINAŁ SZTAFETY MIESZANEJ
13:25 | TVP SPORT
13:30 | EUROSPORT 2

NIEDZIELA 22.02

BIEGI NARCIARSKIE

• BIEG KOBIET ZE STARTU WSPÓLNEGO NA 50 KM STYLEM KLAS.
09:55 | TVP SPORT
10:00 | EUROSPORT 1

BOBSLEJE

• 3. PRZEJAZD CZWÓREK MĘŻCZYZN
09:55 | EUROSPORT 2, TVP SPORT
• 4. PRZEJAZD CZWÓREK MĘŻCZYZN
12:35 | EUROSPORT 1

CURLING

• FINAŁ KOBIET
13:00 | EUROSPORT 1

HOKEJ NA LODZIE

• FINAŁ MĘŻCZYZN
14:05 | EUROSPORT 1, TVP 1

CEREMONIA ZAMKNIĘCIA

20:25 | TVP 2, TVP SPORT
20:30 | EUROSPORT 1

PIĄTEK 20.02

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Wisła Kraków – Wieczysta Kraków
20:25 | 21:30 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
1. FSV Mainz 05 – Hamburger SV
20:20 | ELEVEN SPORTS 2

• LALIGA EA SPORTS
Athletic Club – Elche CF
20:55 | ELEVEN SPORTS 3

• PKO BP EKSTRAKLASA
Piast Gliwice – Motor Lublin
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

Półfinały hokeja na lodzie mężczyzn 20 lutego od 16:35 na Eurosport 1 · FOT. REUTERS / MIKE SEGAR

Widzew Łódź – Cracovia
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• SERIE A ENILIVE
US Sassuolo Calcio – Hellas Werona
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
ZAKSA Kędzierzyn-Koźle – Indykpol AZS Olsztyn
20:00 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT EXTRA 2

SOBOTA 21.02

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
Bayern Monachium – Eintracht Frankfurt
15:20 | ELEVEN SPORTS 1
RB Lipsk – Borussia Dortmund
18:20 | ELEVEN SPORTS 1

• PKO BP EKSTRAKLASA
Raków Częstochowa – Bruk-Bet Termalica Nieciecza
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Górnik Zabrze – Pogoń Szczecin
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
17:40 | 18:45 | TVP SPORT
Legia Warszawa – Wisła Płock
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Aston Villa – Leeds United
15:55 | CANAL+ EXTRA 3
Chelsea FC – Burnley FC
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
West Ham United – AFC Bournemouth
18:25 | CANAL+ EXTRA 1
Manchester City – Newcastle United
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Juventus FC – Como 1907
14:55 | ELEVEN SPORTS 2
US Lecce – Inter Mediolan
17:55 | ELEVEN SPORTS 2
Cagliari Calcio – SS Lazio
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Aluron CMC Warta Zawiercie – Energa Trefl Gdańsk
14:45 | POLSAT SPORT 1
BOGDANKA LUK Lublin – Ślepsk Malow Suwałki
17:30 | POLSAT SPORT 1
Steam Hemarpol Politechnika Częstochowa – JSW Jastrzębski Węgiel
20:00 | POLSAT SPORT 1

NIEDZIELA 22.02

PIŁKA NOŻNA

• LALIGA EA SPORTS
FC Barcelona – Levante UD
16:10 | ELEVEN SPORTS 1

• PKO BP EKSTRAKLASA
Arka Gdynia – GKS Katowice
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Jagiellonia Białystok – Radomiak Radom
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Korona Kielce – Lech Poznań
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Nottingham Forest – Liverpool FC
14:55 | CANAL+ EXTRA 1
Sunderland AFC – Fulham FC
14:55 | CANAL+ EXTRA 3
Tottenham Hotspur – Arsenal FC
17:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Genoa CFC – Torino FC
12:25 | ELEVEN SPORTS 1
Atalanta BC – SSC Napoli
14:55 | ELEVEN SPORTS 2
AC Milan – Parma Calcio 1913
17:55 | ELEVEN SPORTS 2
AS Roma – US Cremonese
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
PGE GiEK Skra Bełchatów – Asseco Resovia Rzeszów
14:45 | POLSAT SPORT 1
Barkom Każany Lwów – InPost ChkS Chełm
20:00 | POLSAT SPORT 1

PONIEDZIAŁEK 23.02

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
FKS Stal Mielec – ŁKS Łódź
17:55 | TVP SPORT

• PKO BP EKSTRAKLASA
Lechia Gdańsk – KGHM Zagłębie Lubin
18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Everton FC – Manchester United
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
ACF Fiorentina – Pisa SC
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Bologna FC 1909 – Udinese Calcio
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
PGE Projekt Warszawa – Cuprum Stilon Gorzów
20:00 | POLSAT SPORT 1

WTOREK 24.02

PIŁKA NOŻNA

• LIGA MISTRZÓW UEFA
20:55 | CANAL+ EXTRA 1
20:55 | CANAL+ EXTRA 2
20:55 | CANAL+ EXTRA 3

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Indykpol AZS Olsztyn – BOGDANKA LUK Lublin
17:30 | POLSAT SPORT 1
Ślepsk Malow Suwałki – Aluron CMC Warta Zawiercie
20:00 | POLSAT SPORT 1

ŚRODA 25.02

PIŁKA NOŻNA

• LIGA MISTRZÓW UEFA
20:55 | CANAL+ EXTRA 1
20:55 | CANAL+ EXTRA 2
20:55 | CANAL+ EXTRA 3
Play-off – rewanż
20:55 | TVP 1, TVP SPORT

CZWARTEK 26.02

PIŁKA NOŻNA

• LIGA KONFERENCJI UEFA
Play-off – rewanż: ACF Fiorentina – Jagiellonia Białystok
18:35 | POLSAT SPORT 1
Play-off – rewanż: Lech Poznań – Kuopion Palloseura
20:50 | POLSAT SPORT 1

eprasa.pl c9d1359c24

PIĄTEK 20.02

Od A do Z

22 KULE ★★★
film sens., Francja 2010, reż. Richard Berry, wyk. Jean Reno, Kad Merad, Jean-Pierre Darroussin
22:00 | tv puls
Gangster na emeryturze staje się ofiarą zamachu, ale cudem uchodzi z życiem. Przychodzi pora, by się dowiedzieć, kto i dlaczego do niego strzelał?

ADWOKAT ★★★
film sens., USA 1998, reż. Steven Zaillian, wyk. John Travolta, Robert Duvall, William H. Macy
22:00 | stopklatka
John Travolta jako bostoński adwokat prowadzący sprawę przeciwko dwóm korporacjom przemysłowym o skażenie wody pitnej: upór jednostki kontra zespół doświadczonych prawników z nieograniczonym budżetem.

GRINDHOUSE VOL. 1 DEATH PROOF ★★★
thriller, USA 2007, reż. Quentin Tarantino, wyk. Kurt Russell, Zoë Bell, Rosario Dawson
23:05 | cinemax
Quentin Tarantino i Robert Rodriguez składają hołd tanim kinom z przedmieść lat 70. XX wieku. Pastisz horroru klasy B: starcie z seryjnym mordercą, kaskaderem zabijającym swe ofiary samochodem.

KINGSAJZ ★★★
komedia, Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura
20:00 | kino polska
Juliusz Machulski o państwie totalitarnym w tonie utopii negatywnej. Szkoda, że nie jest to „Seksmisja II". Mimo to – ma swoich zwolenników.

KLER ★★★★
dramat obycz., Polska 2018, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Robert Więckiewicz, Jacek Braciak
20:00 | tvn
Kontrowersyjne (czy tak bardzo?) spojrzenie Wojciecha Smarzowskiego na polski Kościół: trzech księży i ich biskup jako egzemplifikacja kościelnych karier. Wielki przebój na 5 milionów widzów w kinach.

KOD DEDALA ★★★
thriller, Belgia/Francja 2019, reż. Régis Roinsard, wyk. Lambert Wilson, Alex Lawther, Olga Kurylenko
21:10 | tvp historia
Grupa tłumaczy zamknięta w luksusowym bunkrze tłumaczy ostatni tom wyczekiwanego przez wszystkich bestsellera. Nagle fragment ich pracy pojawia się w sieci, a wydawca zrobi wszystko, by ukarać złodzieja.

NOTTING HILL ★★★
komedia romantyczna, Wlk. Brytania/USA 1999, reż. Roger Michell, wyk. Julia Roberts, Hugh Grant, Hugh Bonneville
19:00 | canal+ premium
Richard Curtis wraca do ogranych tematów: tkwiący po uszy w rzeczywistości londyński księgarz oczarowuje bujającą w obłokach amerykańską gwiazdę filmową. Krzepi i bawi.

PEWNY KANDYDAT. JAK NIE ZOSTAĆ PREZYDENTEM ★★★
film biograficzny, USA/Kanada 2018, reż. Jason Reitman, wyk. Hugh Jackman, Vera Farmiga, J.K. Simmons
20:00 | hbo
W 1987 roku senator Gary Hart zgłosił swą kandydaturę w wyborach prezydenckich i musiał ją szybko wycofać – zniszczony przez media, gdy wyszedł na jaw jego romans z modelką. Plus Hugh Jackman.

PIĘĆ MINUT NIEBA ★★★
dramat krym., Irlandia/Wlk. Brytania 2009, reż. Oliver Hirschbiegel, wyk. Liam Neeson, Mark Ryder, Niamh Cusack
21:35 | cinemax
Na faktach: w 1975 roku nastoletni katolicki aktywista zastrzelił protestanta, za co odsiedział wyrok. Po latach telewizja próbuje doprowadzić przed kamerami do pojednania mordercy i brata ofiary.

PRZEKLEŃSTWO WYSPY ★★★
thriller, USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley, Catherine McCormack, Sean Penn
20:10 | ale kino+ hd
Kathryn Bigelow bawi się konwencją: dziennikarka wraz z mężem i szwagrem z narzeczoną próbuje zrekonstruować okoliczności morderstwa sprzed stu lat, nie dostrzegając w porę, że historia lubi się powtarzać. Solidne.

RODZAJE ŻYCZLIWOŚCI ★★★
komedia, Irlandia/Wlk. Brytania/USA/Grecja 2024, reż. Yorgos Lanthimos, wyk. Jesse Plemons, Emma Stone, Willem Dafoe
21:50 | hbo
Yorgos Lanthimos w wersji niskobudżetowej, jakkolwiek z międzynarodową gwiazdorską obsadą, bawi się absurdem, podglądając – w trzech nowelach – ludzi, którym przyszło zmagać się z przeznaczeniem.

ROZDROŻE CAFE ★★★
dramat krym., Polska 2005, reż. Leszek Wosiewicz, wyk. Robert Olech, Maria Pakulnis, Dominika Markuszewska
23:00 | tvp historia
Wokół głośnego napadu na lokalny oddział dużego banku Leszek Wosiewicz buduje moralitet o społeczeństwie czasu przemian, szkoda, że z wnioskami budzącymi tyle wątpliwości. Plus nagrody w Gdyni.

TAK SIĘ POZNALIŚMY ★★
komedia romantyczna, USA 2023, reż. Peter Hutchings, wyk. Lucy Hale, Nat Wolff, Britne Oldford
21:50 | canal+ premium
Para tzw. młodych dorosłych spotyka się na weselu, zaczyna wzajemnie wspominać dawne i obecne związki, co staje się stałym tematem kolejnych spotkań. Kiedy wreszcie zrozumieją, że są sobie pisani?

TRZYDZIEŚCI SIEDEM ★★
thriller, Francja 2024, reż. Arthur Môlard, wyk. Guillaume Pottier, Melodie Wakivuamina, Agnès Sourdillion
20:00 | cinemax
Kierowca ciężarówki zabiera dziewczynę, która przedstawia się tytułowym numerem. Wkrótce jej zachowanie budzi niepokój kierowcy – nic dziwnego, zważywszy jego mroczną przeszłość. Jednak rutyna.

ZGADNIJ, KTO PRZYJDZIE NA OBIAD? ★★★
komediodramat, USA 1967, reż. Stanley Kramer, wyk. Spencer Tracy, Sidney Poitier, Katharine Hepburn
20:00 | tvp kultura
Dziewczyna z dobrego domu decyduje się na małżeństwo z Murzynem, a Katharine Hepburn (Oscar) i Spencer Tracy (w ostatniej roli) wyrażają na to – po dyskusji – zgodę. Deklaratywne, ale krzepiące.

„Dzień świra"

23:20 | tvp kultura
★★★★

Grand Prix w Gdyni: Marek Kondrat (owacja!) jako uosobienie kompleksów polskiego inteligenta niepotrafiącego odnaleźć się na przełomie tysiącleci: celna, jakkolwiek gorzka wizja Marka Koterskiego.

KOMEDIODRAMAT
POLSKA 2002, REŻ. MAREK KOTERSKI, WYK. MAREK KONDRAT, JANINA TRACZYKÓWNA, ANDRZEJ GRABOWSKI

eprasa.pl c9d1359c24

PIĄTEK 20.02

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Agape blisko Ciebie (119)
08:00 Serwis Info
08:25 Okrasa łamie przepisy
09:05 Ranczo VII (12/13)
10:05 Komisarz Alex XXII (9)
11:05 Ojciec Mateusz VI (3/13)
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes
12:40 Halo, tu Mediolan
13:00 Kanada – sztuka przetrwania na dzikiej północy
14:00 Wichrowe wzgórze
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (468)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:30 Jaka to melodia? (5843)
18:10 Klan - telenowela
18:45 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Studio olimpijskie Mediolan-Cortina d'Ampezzo 2026** (na żywo)
21:05 **Zimowe Igrzyska Olimpijskie Mediolan-Cortina d'Ampezzo 2026** (na żywo)
00:05 **Nic śmiesznego** ** - komediodramat Polska 1994 (95 min)
01:40 **Wykrywacz kłamstw**
02:10 **Parasite (Gisaeng-chung)** ***** - thriller Korea Południowa 2019, reż. Bong Joon-ho (130 min)

TVP2

06:15 Anna Dymna – spotkajmy się (431) - dyskusja
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7471) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7471) - mag. Polska 2026
11:50 Operacja zdrowie (67)
12:30 Koło fortuny (2084)
13:15 Panna młoda (26/34)
14:05 Va banque (945)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (92) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2085)
16:35 Familiada (3034)
17:20 Panna młoda (27/34) - serial obycz. Turcja 2024
18:05 Przepis dnia
18:15 Va banque (946)
18:50 Jeden z dziesięciu (12)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:45 **Studio olimpijskie**
21:00 **Zimowe Igrzyska Olimpijskie Mediolan-Cortina d'Ampezzo 2026** (na żywo)
23:00 **Dusigrosz (Radin !)** ** - komedia Francja/Hiszpania 2016, reż. Fred Cavayé (105 min)
00:45 **Żelazny most** *** - dramat obycz. Polska 19, reż. Monika Jordan-Młodzianowska, wyk. Julia Kijowska (95 min)

POLSAT

05:35 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2606) - magazyn Polska 2024
11:30 Gliniarze XI (22—24/60) - serial fab.-dok. Polska 2021
14:40 Dlaczego ja? 31 (53) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5841) - mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XIV (57/60) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XVIII (67) - serial fab.-dok. Polska 2024
18:00 Pierwsza miłość 49 (209) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Aneta Zając, Aleksandra Zienkiewicz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (220)
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Farma** (155) - reality show Polska 2025
21:00 **Zaczęło się od morza... 100-lecie Gdyni** - koncert Polska 2026
23:05 **Pięćdziesiąt twarzy Greya (Fifty Shades of Grey)** ** - melodramat USA 2015, reż. Sam Taylor-Johnson, wyk. Jamie Dornan (165 min)
01:50 **Niewidzialny człowiek (The Invisible Man)** **** - horror Australia/USA 20, reż. Leigh Whannell (170 min)

TVN

05:35 Uwaga! (7926) - mag. reporterów Polska 2026
05:50 Ukryta prawda (34/60)
06:45 Kuchenne rewolucje XXV (5) - reality show Polska 22
07:45 Dzień Dobry TVN (5632) - mag. Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Bajkowa", Swarzędz XV (13)
12:30 Kuchenne rewolucje: Włocławek – Karczma Kujawska 29 (7) - reality show
13:35 Ukryta prawda (25,26,27/48) - serial fabularno-dok. Polska 2024
16:50 Detektywi V (48,49) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Anna Potaczek
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Kroniki Mediolan-Cortina- mag. olimpijski
19:50 Uwaga! (7934) - mag.

20:00 **Kler** - dramat obyczajowy Polska 2018, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik (175 min)
22:55 **Coś jest nie tak z dzieciakami** ** - horror USA 23, reż. Roxanne Benjamin, wyk. Alisha Wainwright (115 min)
00:50 **Akademia policyjna VI: Operacja Chaos (Police Academy 6: City Under Siege)** * - komedia USA 89, reż. Peter Bonerz (105 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges IV (23,24/24) - serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVI (4,3/15)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obyczajowy Turcja 2013, wyk. Halit Ergenç
14:00 Lombard. Życie pod zastaw IX - serial obycz.
16:00 Ranczo VII (9,10/13) - serial kom. Polska 2013
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (52,53) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Zabójczy cel (Kill Switch)** ** - film sens. USA/Kanada 2008, reż. Jeff King, wyk. Steven Seagal (120 min)
22:00 **22 kule (L'Immortel)** *** - film sensacyjny Francja 2010, reż. Richard Berry (145 min)
00:25 **Więzienie w ogniu (Riot)** ** - film sensacyjny USA 2015, reż. John Lyde, wyk. Matthew Reese (100 min)
02:05 **Lombard. Życie pod zastaw XVII** (48)

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (45,54,55/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (29,38,39/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
14:00 Detektywi (23/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (35) - serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (26) - serial fabularno-dok. Polska 2019
17:00 Tajemnice miłości - serial fabularno-dok.
18:00 Zagadki losu III (30) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Idź na całość (1) - teleturniej Polska 2026
20:00 **Pan Church (Mr. Church)** **** - dramat obycz. USA 2016, reż. Bruce Beresford, wyk. Eddie Murphy, Britt Robertson (135 min)
22:15 **Walentynki (Valentine's Day)** ** - komedia USA 2010, reż. Garry Marshall (155 min)
00:50 **Morderstwo doskonałe (A Perfect Murder)** ** - film sens. USA 1998, reż. Andrew Davis (135 min)

MEZZO

09:35 Christoph Willibald Gluck: Semiramida, Don Juan - balet Francja 2024
11:10 Joaquín Achúcarro: Chopin, Grieg, Brahms, Rachmaninow, Skriabin, Liszt – Guggenheim Bilbao
12:40 Intermezzo
13:00 Richard Wagner: Zygfryd - opera Szwajcaria 24
17:20 Madeleine Peyroux w Grand-Théâtre w Bordeaux
18:50 Duke Ellington Orchestra – Berliner Jazztage 1969 - koncert Niemcy 1969
19:35 Gil Evans Orchestra & Mccoy Tyner Sextet – Berliner Jazztage - koncert Niemcy 76
20:30 Young Euro Classic 2025: European Union Youth Orchestra - muzyka klasyczna
22:05 Grigorij Sokołow w Filharmonii Berlińskiej

PULS 2

11:25 Baranek Shaun VI
11:40 Były sobie rzeczy
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Kacze opowieści (3)
14:00 Fineasz i Ferb
14:35 Marta mówi! III (3)
15:00 Miraculous IV (3,4/26)
16:00 My Little Pony
17:00 Fineasz i Ferb (18/26)
17:35 Blue III (1,15,16/50)
18:00 Świnka Peppa
18:10 Bing (21,22/78)
18:35 Masza i niedźwiedź III
19:00 Psi patrol VIII (6/26)
19:35 Pingwiny z Madagaskaru II (38/39)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (43) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 As nad asy - komedia sens. Francja/Niemcy 1982
01:10 Park grozy - horror USA 2018, reż. Gregory Plotkin

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X - serial dok. Polska 2023
08:55 Policjantki i policjanci VII (17,18/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVII (2,47) - serial fabularno-dok.
11:55 Trudne sprawy XIX (9,10,11/40) - serial fab.-dok.
14:55 Ktoś tu kłamie? (2/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (399, 400)
18:00 Policjantki i policjanci XXIII (59,60) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (34, 35) - kabaret i satyra
22:10 Babylon A.D. - film s.f. Wlk. Brytania/Francja/USA 2008, reż. Mathieu Kassovitz, wyk. Vin Diesel
00:20 STOP Drogówka (360)
01:20 Love Island II (29)
02:25 Hardcorowy Lombard

METRO

07:00 Zapisane w gwiazdach
08:00 SOS. Ekipy w akcji
08:55 J.A.G. VII (3/24)
09:55 Dziwaczne potrawy: smakowite miasta IX
10:25 Lotnisko II (6/8)
11:25 Farma Clarksona II (8)
12:25 Przepis na życie V
13:25 Zapukaj do moich drzwi
14:25 Zapisane w gwiazdach
15:25 Słoneczny patrol III (3/22) - serial przyg. USA 1992
16:25 J.A.G. VII (4/24)
17:25 Milionerzy (595)
18:00 Celnicy na straży Szwecji (1/14) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek
20:00 Podatek od miłości - komedia romant. Polska 18
22:10 Dom wygranych - komedia kryminalna USA 17
23:50 Formuła E: ePrix Jeddah – podsumowanie

eprasa.pl c9d1359c24

PIĄTEK 20.02

STOPKLATKA DVB T

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (50)
09:00 Robert Makłowicz (142, 159) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (5,6/12)
11:55 Wojny kontenerowe (5/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (6,7,5/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VI (9,10/21)
18:00 Hudson i Rex III (6/16) - serial krym. Kanada ,21
18:55 Zajazd. Będzie się działo (18)
20:00 Szczęśliwego Nowego Jorku - komediodramat Polska 1997, reż. Janusz Zaorski, wyk. Bogusław Linda, Zbigniew Zamachowski, Janusz Gajos (120 min)
22:00 Adwokat (A Civil Action) - film sens. USA 1998, reż. Steven Zaillian, wyk. John Travolta, Robert Duvall, William H. Macy, John Lithgow (150 min)
00:30 Patriota - film akcji USA 1998, reż. Dean Semler, wyk. Steven Seagal, Gailard Sartain, L.Q. Jones (120 min)

KINO POLSKA

07:55 Bolek i Lolek (5,6,7/13)
08:40 Polska Kronika Filmowa 09/47 - reportaż Polska 1947
08:50 Podróże Pana Kleksa: Wysłannicy Bajdocji (1) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985, reż. Krzysztof Gradowski
10:45 Podróże Pana Kleksa: Wyspa Wynalazców (2) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985, reż. Krzysztof Gradowski
12:35 Janosik - film przyg. Polska 1974, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Marek Perepeczko, Ewa Lemańska
15:15 Milioner - film obycz. Polska 1977, reż. Sylwester Szyszko, wyk. Janusz Gajos, Jadwiga Andrzejewska
17:20 Pogranicze w ogniu
20:00 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura, Jan Machulski, Witold Pyrkosz
22:10 Wojna żeńsko-męska - komedia Polska 2011, reż. Łukasz Palkowski, wyk. Sonia Bohosiewicz, Tomasz Karolak, Maja Bohosiewicz
00:35 Game Over - dramat obyczajowy Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand, wyk. Mikołaj Chroboczek, Aleksandra Justa

ALE KINO+

09:45 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:15 Bestia II (3,4/6)
12:15 Vera IX (4/4)
14:05 Niezwyciężony (Stronger) - dramat obycz. USA 17, reż. David Gordon Green, wyk. Jake Gyllenhaal (140 min)
16:25 Opera! (The Opera! Arie Per Un'eclissi) - film fantasy Francja/Włochy 2024, reż. Paolo Gep Cucco, Davide Livermore (115 min)
18:20 Vera X (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2020
20:10 Przekleństwo wyspy (The Weight of Water) - thriller USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley (135 min)
22:25 Anatomia zbrodni (Crimes et petits mensonges) - komedia kryminalna USA 2013, reż. Daniel Schechter (120 min)
00:25 Miasteczko Cut Bank (Cut Bank) - thriller USA 2014, reż. Matt Shakman, wyk. Liam Hemsworth, Teresa Palmer (100 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XXIII (11,12)
10:25 Świat według Kiepskich
13:30 Nie kłam, kochanie - komedia romant. Polska 08
15:40 S.W.A.T. Jednostka specjalna - film sens. USA 2003
18:00 Whitney Houston: I Wanna Dance with Somebody - film biograficzny USA 2022
21:00 Strzelec wyborowy - film sens. USA 21, reż. Robert Lorenz, wyk. Liam Neeson
23:20 Nikita - film sens. Francja/Włochy 1990, reż. Luc Besson, wyk. Anne Parillaud
01:45 Ślad (41/48)

KINO TV

07:30 Kojak IV (22/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (10,11/13)
11:00 Poirot: Kurtyna XIII (5/5)
13:05 Panna Marple (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12,13/13)
17:50 Poirot X (1/4)
20:00 Fan - thriller USA 1996, reż. Tony Scott, wyk. Robert De Niro, Wesley Snipes
22:35 Liberator - film sens. USA/Francja 1992, reż. Andrew Davis, wyk. Steven Seagal
00:40 Detoks - thriller USA/Niemcy 2002, reż. Jim Gillespie

TVP KULTURA DVB T

09:00 Pan wzywał, Milordzie? III (2/7)
10:00 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
10:40 Ukrainian Freedom Orchestra gra IX symfonię Beethovena
12:10 Arthur Miller, człowiek swojego stulecia
13:25 Dekalog: Siedem - dramat obycz. Polska/Niemcy 1990 (65 min)
14:30 Kulturalni (5) - mag.
15:20 Dobre strony (8)
15:45 Ciuciubabka - film obycz. Polska 77 (60 min)
16:45 Informacje kulturalne
17:05 Gwiazdozbiór TVP Rozrywka (140, 141)
17:55 Największe przeboje
18:50 Gaudi, wizjoner z Barcelony - film dok.
20:00 Zgadnij, kto przyjdzie na obiad? (Guess Who's Coming to Dinner) - komediodramat USA 1967 (120 min)
22:00 Tygodnik kulturalny
22:55 Scena alternatywna
23:20 Dzień świra - komediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski (110 min)
01:10 Przed Madrytem - film krótkometrażowy Urugwaj 2023 (35 min)

WARNER TV

07:50 J.A.G. V (14/25)
08:45 Bajer z Bel-Air III
09:45 Teraz albo nigdy! III
11:35 J.A.G. V (15,16/25)
13:30 Bajer z Bel-Air III
15:30 Teraz albo nigdy! IV (1,2,3) - serial obyczajowy
18:20 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
20:00 Facet z ogłoszenia - komedia romantyczna USA 2005, reż. Gary David Goldberg
21:55 Zmowa pierwszych żon - komedia USA 1996
23:55 Kochaj i tańcz - komedia romantyczna Polska 2008

PARAMOUNT

12:50 Snake Eyes: Geneza G.I. Joe - film akcji USA 2021
15:25 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
17:30 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
20:00 Londyn w ogniu - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016
22:00 Uprowadzona - thriller Francja/USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Pierre Morel
23:50 Uwierz w ducha - melodramat USA 1990

HBO

08:00 Ewolucja planety małp - film s.f. USA/Wlk. Bryt./Kanada 14 (130 min)
10:10 A Picture of Her - romans USA/Kanada 2023, reż. Michael Robison (85 min)
11:35 Na planie (8) - mag.
12:05 Karate Kid - film familijny USA 1984, reż. John G. Avildsen (125 min)
14:10 Harry Potter i Czara Ognia - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2005, reż. Mike Newell (155 min)
16:45 A potem się zobaczy - komedia Włochy 2025, reż. Giovanni Calvaruso (100 min)
18:25 Sanctuary - thriller USA/Francja/Rosja 2023, reż. Zachary Wigon, wyk. Kathie Young (95 min)
20:00 Pewny kandydat. Jak nie zostać prezydentem - film biograficzny USA/Kanada 2018, reż. Jason Reitman (110 min)
21:50 Rodzaje życzliwości - komedia Irlandia/Wlk. Brytania/USA/Grecja 2024 (160 min)
00:30 Wyzwolenie - dramat obycz. USA 2023, reż. Finn Taylor (100 min)

CINEMAX

12:50 Zielone algi - dramat obycz. Francja/Belgia 2023
14:40 Ziemia naszych braci - dramat obyczajowy Francja/Iran/Holandia 2024
16:15 Wyścig z czasem - film s.f. USA 11, reż. Andrew Niccol
18:05 Opowiadaczka filmów - dramat obycz. Francja/Hiszpania/Chile 2023
20:00 Trzydzieści siedem - thriller Francja 2024
21:35 Pięć minut nieba - dramat krym. Irlandia/Wlk. Brytania 09
23:05 Grindhouse vol. 1 Death Proof - thriller USA 2007

ROMANCE TV

12:25 Weselny strudel i śliwkowe szczęście - komedia romantyczna Niemcy 2020
14:20 Inga Lindström: Skok w szczęście - romans Niemcy 2005, reż. Heidi Kranz
16:15 Rosamunde Pilcher: Róża z Kerrymore - film obyczajowy Niemcy 2001
18:05 Górscy ratownicy (4/6)
19:00 Górski lekarz (16/18)
20:00 Statek marzeń
21:55 Następny zjazd „Szczęście": Najlepsze przyjaciółki - komedia romantyczna Niemcy 2021
23:50 Górski lekarz (16/18)

CANAL+ PREMIUM

08:05 Dahomej - film dok.
09:15 Tam i z powrotem - film sensacyjny Polska 2001 (100 min)
10:55 MTV Unplugged
12:15 Kiler - komedia Polska 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
14:00 Cat's Eyes (3/8) - serial przyg. Francja 2024
15:00 Hollywoodgate
16:35 Call me lala - film krótkom. Polska 24 (25 min)
17:00 Jutro będzie nasze - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi, wyk. Paola Cortellesi (115 min)
18:55 Łapu-Capu
19:00 Notting Hill - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1999, reż. Roger Michell, wyk. Julia Roberts (120 min)
21:00 Klangor II (8/8) - serial krym. Polska 2025
21:50 Tak się poznaliśmy - komedia romantyczna USA 2023, reż. Peter Hutchings (95 min)
23:25 Anioły wojny - film sens. USA/Bułgaria 2024, reż. Martin Campbell, wyk. Eva Green (100 min)
01:05 My, kobiety Iranu

TVN FABUŁA

09:40 Artystki (5)
10:40 Lekarze (13)
12:40 Prawo Agaty V
14:40 Teraz albo nigdy! (1/13)
15:55 Seriaale kultowe
16:00 19+ - serial fab.-dok.
16:30 Magia kina (4) - mag.
16:50 Papiery na szczęście
17:55 Elf - komedia USA 2003
20:00 Lepiej późno niż później - komedia USA 2003
22:45 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, wyk. Tom Cruise
01:15 Witamy na Hawajach - komedia romant. USA 2015

AMC

09:40 Dziewczyny z farmy - film obycz. Wlk. Brytania/Francja 1998, reż. David Leland
11:55 Pożegnanie z miłością - film obycz. USA 2022
13:45 I tak, i nie - komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin
15:35 Dom Latających Sztyletów - film sensacyjny Chiny/Hongkong 2004
17:55 Wojowniczka z Księżycowego Królestwa - film fantasy Chiny 2014
20:00 Przepowiednia - thriller USA 2002, reż. Mark Pellington
22:20 Podziemny krąg - dramat psycholog. USA/Niemcy 99

eprasa.pl c9d1359c24

AXN

08:20 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (13/23)
09:20 Castle II (2,3/24)
11:20 Unforgettable III (6,7/13)
13:15 Rekrut IV (13,14/22)
15:15 FBI (21,22/22)
17:05 Castle II (4,5/24)
19:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (4,5/22)
21:05 W 80 dni dookoła świata - film przygodowy USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004, reż. Frank Coraci
23:25 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszp./Francja 2014

EPIC DRAMA

08:50 Lekarze na start
09:35 Agenci NCIS XVIII (14/16)
10:30 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (7/7)
11:35 Panna Marple V (1/4)
13:35 Lekarze na start
14:15 Agenci NCIS XVIII (14/16)
15:05 Panna Scarlet i komisarz IV (3/6) - serial krym.
16:15 Morderstwo w małym mieście (5/8) - serial krym.
17:10 Sprawy pana Booka
19:25 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVIII (15/16) - serial krym. USA 2021
21:00 Poirot XI (1/4)
23:00 Sprawy pana Booka

TVN STYLE

08:30 Damy i wieśniaczki. PL VIII (11/16) - telenowela dok.
09:30 Życie na kredycie (12, 13)
10:40 Ugotowani (1, 2)
12:45 Kuchenne rewolucje
14:50 Magda gotuje Internet
15:50 Będzie pięknie (7/8)
16:50 Jestem z Polski IV (2,4)
18:50 Kuchenne rewolucje (14, 10) - reality show
20:50 Rajska posiadłość Pameli Anderson (5) - real tv
21:50 Jestem z Polski XIII (2,1)
23:50 Bazary Europy
00:50 Nagi instynkt przetrwania: Elita - serial dok.

TVN TURBO

09:15 Pomoc drogowa 24h (9)
10:00 Złomowisko PL X
11:00 Usterka XVI
12:00 Zawodowi handlarze (8)
12:45 Samochód marzeń: Kup i zrób (9) - magazyn
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Naprawy nie do naprawy
16:30 Mobilni mechanicy (1, 2)
18:00 Raport Turbo (4923)
18:15 Jeździć, obserwować VI
19:00 Nic do zgłoszenia VI
20:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (4923)
22:20 Mobilni mechanicy (5, 6)
23:50 Ciężarówką przez Malezję (7) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Lewis (2) - serial krym.
09:40 Ojciec Brown IV (10/10)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:50 Śmierć z dala od palm II
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown X (9/10)
15:55 Lewis (2) - serial krym.
16:55 My Life is Murder (9/10)
17:55 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XIII (2/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Powrót do raju II (3/6)
23:05 Tajemnice Brokenwood
00:55 Śmierć pod palmami XIII

FX

08:15 Dr House VII (11/23)
09:10 9-1-1 VIII (3/18)
10:05 Kości XI (20,21/22)
11:55 FBI (1,2/22)
13:45 Castle II (5,6/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (18,1/18) - serial krym.
17:25 Tropiciel II (1/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (19,20/25)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (20,21/23)
22:00 Zabójcze umysły XVIII (2/10) - serial krym. USA 2025
22:55 The Hunting Party (6/10) - serial krym. USA 2025
23:50 Zabójcze umysły XII

HGTV

08:20 Kupujemy dom na plaży
09:15 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:10 Pomocy! Mój dom to katastrofa (6) - reality show
11:10 Zarobić na remoncie X
12:05 Na ratunek Las Vegas
13:10 Nieoczywiste miejsca II
14:15 Dorota inspiruje (2)
15:10 Mieszkanie na miarę II
17:05 Polowanie na ogród VI
18:15 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
20:10 Kolorowa rewolucja III
21:10 Dorota was urządzi VI
22:40 House Hunters (7—10)

BBC LIFESTYLE

12:20 Antyki z Francji: na tropie okazji (4) - reality show
13:20 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - program rozrywk.
14:30 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (5/8)
15:35 Bake off: zawodowcy (4)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (3)
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki (8)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - program rozrywk.
21:00 Ekskluzywne hotele
22:00 Wielkie projekty
23:00 Wstydliwe choroby III (4)

COMEDY CENTRAL

08:25 Przyjaciele II (6—12/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (17—22/24)
14:35 Młody Sheldon VI (4,5,6/22) - serial komediowy
16:00 Przyjaciele II (13—19/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu V (23,24,1—4/24) - serial komediowy USA 2011
22:00 The Office PL (1,2/12)
23:00 Comedy Club (5, 6)
00:00 Miasteczko South Park X (2,5/14)
01:00 Pracoholicy (7/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex V (10)
09:15 Rodzinka.pl
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo (4/13)
11:20 Ojciec Mateusz 34 (3)
12:20 Rodzinka.pl XIII (13)
13:35 Ojciec Mateusz XXII
15:30 Komisarz Alex V (11)
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo (5,6/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXII (11,2) - serial krym. Polska 19
21:30 Ranczo (7/13)
22:25 Słowa od serca (9)
22:35 Ranczo (8/13)
23:35 Ojciec Mateusz XXII
00:30 Miś - komedia Polska 81

CANAL+ KUCHNIA

13:25 ABC gotowania – kuchnia francuska (1, 2) - mag.
14:25 Tajemnice indyjskich smaków (1) - program rozrywk.
14:55 Jakubiak rozgryza...
15:55 Javier Peña zjada świat
16:50 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (7, 8)
17:45 Jamie Oliver (1/4)
18:45 m jak mięso (1)
19:10 Jakubiak rozgryza... (13)
19:25 m jak mięso (2, 3)
20:15 ABC gotowania – kuchnia hiszpańska (3, 4) - mag.
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David w Europie (14)

CANAL+ DOMO

12:05 Kupcie sobie zamek! (21)
13:00 Kuchnia i łazienka twoich marzeń III (8) - serial dok.
13:55 Cudotwórcy VII
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Małe-wielkie zmiany
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
20:10 Daleko od miasta XV
21:00 Cudotwórcy VII (11)
22:00 Kuchnia i łazienka twoich marzeń III (7,8) - serial dok.
23:50 Bitwa o wnętrza (4)
00:45 Małe i wspaniałe XI (2/8)

PLANETE+

11:25 Japońskie wyspy z góry
12:35 360° – świat bez granic
13:45 Maremma (1,2/2)
15:50 Niezwykłe podróże koleją VII (7/7) - serial dok.
16:55 Premiera: 360° – świat bez granic XI (13) - serial dok.
18:00 Świat z góry XI (3/14)
18:40 Rolnictwo przyszłości
19:45 Felix Kersten - serial dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją IV (2/6) - serial dok.
22:00 Premiera: Obywatel Bruce Springsteen - film dok.
23:20 Zaginiony lot MH370 (3)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: złoty szlak (5/8) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski II (6/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda
12:00 Fani czterech kółek: w trasie (8) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania III (5,6/9) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Łowcy opali VIII (2/20)
17:00 Celnicy na straży Europy V (2,3/23) - serial dok.
18:00 Zawodowcy
19:00 Złomowisko PL VI
21:00 Truckerki III
22:00 Hazardziści II (4/8)
23:00 Ed Stafford: inicjacja (1)

TVP HISTORIA

10:45 Od Hallera do Pattona
11:45 Fake czy historia?
12:30 Alternatywy 4 (2/9)
13:35 Podziemne Włochy (7/8)
14:40 Wszystkie wojny Rosji
15:40 Królowie
16:10 Sensacje XX wieku
17:20 Diabeł z Katowic
18:20 Wojownicy czasu
19:05 Biała wizytówka
20:10 Odkryć tajemnicę VII - serial dok. Wlk. Brytania 2021
21:10 Kod Dedala - thriller Belgia/Francja 2019
23:00 Rozdroże Cafe - dramat kryminalny Polska 2005

HISTORY

12:10 Na lodowym szlaku XII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (20/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Straż graniczna: USA III
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
21:00 Starożytni kosmici XVII
22:00 Kursk: pierwsza katastrofa Putina (1/2) - serial dok.
23:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (8/9) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 UFO: przełomowe śledztwa (1/5) - serial dok.
14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Alarm na lotnisku III
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (3,4/10) - serial dok.
18:00 Apokalipsa – II wojna światowa (4/6) - serial dok.
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II
20:00 Katastrofa w przestworzach XXI (1/10) - serial dok.
21:00 Historia Związku Radzieckiego (3/3) - serial dok.
22:00 Gułag – system śmierci

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (40)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu X
12:00 Wraki, które zmieniły świat (3/10) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką
16:00 Kryptonim szef XI
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Historia Europy
22:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką
00:00 Korea Północna: w głowie dyktatora: Dylemat (1)

BBC EARTH

12:15 Potęga ssaków (5/6)
13:20 Brutalna planeta
14:15 Azja: kulisy produkcji
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu II
16:30 Zielona planeta (5/5)
17:35 Malownicze trasy kolejowe (6/6) - serial dok.
18:35 Planeta doskonała (3/5)
19:45 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
20:45 Azja: kulisy produkcji
20:55 Życie na pustkowiu: powroty II (4/6) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Huragany widziane z góry

POLSAT VIASAT HISTORY

13:05 Militarny ranking (9/10)
14:15 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
15:10 Życie rzymskiego żołnierza (2/2) - serial dok.
16:15 Pompeje: nowe wykopaliska (3/3) - serial dok.
17:35 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (3/8)
18:45 Linie frontu - serial dok.
19:55 Militarny ranking (9/10)
21:00 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (3/3)
21:55 Królowe, które zmieniły świat (3/6) - serial dok.
23:00 Kuba Rozpruwacz: krwawe szpalty (3/3)

eprasa.pl c9d1359c24

SOBOTA 21.02

Od A do Z

13 GODZIN: TAJNA MISJA W BENGHAZI ★★★
film sens., USA/Malta/Maroko 2016, reż. Michael Bay, wyk. John Krasinski, James Badge Dale, Pablo Schreiber
20:00 | **stopklatka**
Michael Bay o faktach: w trakcie wojny domowej w Libii w 2012 roku sześciu członków ochrony amerykańskiej misji dyplomatycznej w Benghazi musi stawić czoło przeważającym siłom islamskiej milicji.

28 LAT PÓŹNIEJ ★★★
horror, Wlk. Brytania/USA/Kanada 2025, reż. Danny Boyle, wyk. Aaron Taylor-Johnson, Jodie Comer, Alfie Williams
21:35 | **hbo**
Danny Boyle wraca do pomysłu sprzed lat, znajdując inspirację w niedawnej pandemii: Wielka Brytania zamieniona w królestwo zombie, gdzie mutują zarówno zakażeni wirusem. jak i pozornie zdrowi.

AMERYKAŃSKI GANGSTER ★★★
dramat krym., USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Ridley Scott, Josh Brolin, wyk. Denzel Washington, Russell Crowe, Chiwetel Ejiofor
22:40 | **canal+ premium**
W ujęciu Ridleya Scotta: Russell Crowe jako policyjny detektyw, który zagina parol na narkotykowego króla z Manhattanu sprowadzającego narkotyki z Azji w trumnach żołnierzy poległych w Wietnamie.

BAD BOYS FOR LIFE ★★★
film sens., USA 2020, reż. Adil El Arbi, Bilall Fallah, wyk. Will Smith, Martin Lawrence, Vanessa Hudgens
21:50 | **cinemax**
Po 25 latach Will Smith i Martin Lawrence wracają do ról policjantów z Miami, którzy walczą z narkotykowymi kartelami, a przy okazji rozliczają się z błędów młodości (z której do końca nie wyrośli).

DWUNASTU ODWAŻNYCH ★★★
film sens., USA 2018, reż. Nicolai Fuglsig, wyk. Chris Hemsworth, Michael Shannon, Michael Peña
20:00 | **tv puls**
Na faktach: po 11 września i ataku na WTC do Afganistanu zostaje wysłany samodzielny oddział komandosów z zadaniem przygotowania gruntu dla amerykańskiej interwencji w opanowanym przez talibów kraju.

MIASTO KŁAMSTW ★★★
dramat krym., Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Brad Furman, wyk. Johnny Depp, Forest Whitaker, Toby Huss
20:00 | **cinemax**
Oparta na dziennikarskim śledztwie historia detektywa, który chcąc wyjaśnić sprawę policyjnych porachunków trafia na związki z nierozwiązanymi zagadkami morderstw raperów Notorious Biga i Tupaca Shakura.

OPERACJA MINCEMEAT ★★★
dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA 2021, reż. John Madden, wyk. Colin Firth, Matthew Macfadyen, Kelly MacDonald
21:25 | **tvp 1**
65 lat po „Człowieku, którego nie było" kino wraca do akcji brytyjskiego kontrwywiadu, któremu udało się przekonać hitlerowców, że alianci w 1943 roku będą lądować na Bałkanach, a nie na Sycylii.

OSTATNI SAMURAJ ★★★
film przyg., USA/Nowa Zelandia/Japonia 2003, reż. Edward Zwick, wyk. Tom Cruise, Ken Watanabe, Timothy Spall
22:20 | **tvn 7**
Tom Cruise jako bohater wojny secesyjnej, który pomagając modernizować japońską armię, ulega fascynacji kodeksem bushido i wraz z ostatnimi samurajami próbuje przeciwstawić się westernizacji Japonii.

PRAWDZIWE MĘSTWO ★★★
western, USA 1969, reż. Henry Hathaway, wyk. John Wayne, Glen Campbell, Kim Darby
21:50 | **tvp historia**
Jedyny w karierze Oscar dla Johna Wayne'a jako starego wygi spieszącego z pomocą czternastolatce, która szuka zemsty za śmierć ojca. Plus solidna oprawa spod ręki Henry'ego Hathawaya.

SZYBCY I WŚCIEKLI 8 ★★★
film sens., Chiny/USA/Japonia 2017, reż. F. Gary Gray, wyk. Vin Diesel, Jason Statham, Dwayne Johnson
22:10 | **polsat**
Życie po życiu: kontynuacja cyklu mimo śmierci Paula Walkera. Grupa nieustraszonych kierowców i zarazem przyjaciół stawia czoło światowemu terroryzmowi, a przy okazji wyciąga z opresji przywódcę klanu.

W STRONĘ SŁOŃCA ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Danny Boyle, wyk. Cliff Curtis, Cillian Murphy, Michelle Yeoh
23:30 | **hbo**
Danny Boyle próbuje klasycznego s.f.: wobec groźby zgaśnięcia Słońca z Ziemi wyrusza kolejna ekspedycja kosmiczna, której celem jest ożywienie gwiazdy poprzez dokonanie na niej wybuchu jądrowego.

WAŁĘSA. CZŁOWIEK Z NADZIEI ★★★★
film biograficzny, Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
22:30 | **kino polska**
Nakreślona przez Andrzeja Wajdę biografia polityczna i rodzinna Lecha Wałęsy od grudnia '70: może i niejednoznaczna, ale za to z wielkimi kreacjami Roberta Więckiewicza i Agnieszki Grochowskiej.

WRÓG U BRAM ★★
dramat wojenny, USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/Irlandia 2001, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Jude Law, Ed Harris, Rachel Weisz
22:50 | **tv puls**
Obrona Stalingradu oczami Jean–Jacquesa Annauda: jako westernowy pojedynek dwóch snajperów – Rosjanina i Niemca. Rozmach imponujący, ale przesłanie mętnawe, by nie powiedzieć – pokrętne.

ZGADNIJ, KTO PRZYJDZIE NA OBIAD? ★★★
komediodramat, USA 1967, reż. Stanley Kramer, wyk. Spencer Tracy, Sidney Poitier, Katharine Hepburn
23:20 | **tvp kultura**
Dziewczyna z dobrego domu decyduje się na małżeństwo z Murzynem, a Katharine Hepburn (Oscar) i Spencer Tracy (w ostatniej roli) wyrażają na to – po dyskusji – zgodę. Deklaratywne, ale krzepiące.

ZŁOTO PUSTYNI ★★★★
dramat wojenny, USA/Australia 1999, reż. David O. Russell, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Ice Cube
23:50 | **warner tv**

„Podziemny krąg"

23:50 | cinemax
★★★★

David Fincher o stresach japiszonów: młody biznesmen na krawędzi załamania spotyka przewodnika, który pomaga mu zagospodarować skrywaną dotąd agresję. Mroczne, dwuznaczne, kontrowersyjne.

DRAMAT PSYCHOLOGICZNY
USA/NIEMCY 1999, REŻ. DAVID FINCHER, WYK. EDWARD NORTON, BRAD PITT, HELENA BONHAM CARTER

eprasa.pl c9d1359c24

SOBOTA 21.02

TVP1

05:30 Ostatnia Habsburżanka - film dok. Polska 2022
06:20 Balans bieli (124)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1153)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:45 Ranczo VII (13)
09:40 Ojciec Mateusz 31 (7)
10:30 Halo, tu Mediolan
10:45 Studio olimpijskie
10:55 Zimowe Igrzyska Olimpijskie Mediolan-Cortina d'Ampezzo 2026 (na żywo)
15:30 Studio olimpijskie
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Żona dla Polaka (7) - reality show Polska 2025
18:40 Jaka to melodia? (5844)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:25 **Krew z krwi III** (7) - serial sens. Polska 2024
21:25 **Operacja Mincemeat** ★★★ - dramat wojenny Wlk. Bryt./USA 2021, reż. John Madden, wyk. Colin Firth (140 min)
23:45 **RoboCop** - film s.f. ★★ USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman (120 min)
01:45 **Sprawdzamy** (110)
02:10 **Nic śmiesznego** ★★ - komediodramat Polska 1994, reż. Marek Koterski (105 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:20 Walentynki z „M jak miłość" - dramat obyczajowy Polska 2026
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7472) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7472) - mag. Polska 2026
12:10 Postaw na milion (366)
13:05 Panna młoda (27/34)
14:00 Familiada (3105)
14:35 Koło fortuny (2086)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (6) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (28/34) - serial obycz. Turcja 2024
18:20 Va banque (947)
18:50 Słowo na niedzielę (1151) - program religijny
19:05 Informacje kulturalne (4153) - mag. kulturalny
19:30 Studio olimpijskie

19:55 **Zimowe Igrzyska Olimpijskie Mediolan-Cortina d'Ampezzo 2026** (na żywo)
22:35 **Studio olimpijskie**
23:00 **Dziewczyny z wyższych sfer** ★★ - komediodramat USA 2003 (100 min)
00:40 **Księżniczka na Manhattanie** ★★★ - komedia romantyczna USA/Kanada 2022 (100 min)
02:20 **Morderstwa w Chartres** ★★★ - film krym. Francja 2024 (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2613)
11:00 Darek Stolarz – remont w 3 dni (8) - program rozrywk.
12:05 Madagaskar (Madagascar) - film anim. USA/Kanada 2005 (115 min)
14:00 Liga niezwykłych dżentelmenów (The League of Extraordinary Gentlemen) - film fantasy USA/Niemcy/Czechy/Wlk. Bryt. 03 (150 min)
16:30 Diabeł ubiera się u Prady (The Devil Wears Prada) - komedia USA/Francja 2006, reż. David Frankel, wyk. Meryl Streep (140 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (439) - program publicyst.
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo** (138) - kabaret i satyra Polska 2024
22:10 **Szybcy i wściekli 8 (The Fate of the Furious)** ★★★ - film sens. Chiny/USA/Japonia 2017, reż. F. Gary Gray, wyk. Vin Diesel, Jason Statham (175 min)
01:05 **Safe House** - film ★★★ sens. USA/RPA/Japonia 2012, reż. Daniel Espinosa, wyk. Denzel Washington, Ryan Reynolds (155 min)

TVN

05:05 Nauka jazdy (16)
05:55 Uwaga! (7934) - mag.
06:10 Kuchenne rewolucje XXV (6) - reality show
07:10 Magda gotuje Internet (7) - talk-show Polska 2026
07:45 Dzień Dobry TVN (5633)
11:30 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
12:55 Premiery wiosny – show ramówkowe TVN
13:35 Anatomia piękna II (10)
14:50 Psi Patrol: Film (Paw Patrol: The Movie) - film anim. Kanada/USA 2021 (115 min)
16:45 Za duży na bajki - komedia Polska 2022, reż. Kristoffer Rus, wyk. Maciej Karaś, Amelia Fijałkowska, Patryk Siemek (135 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Kroniki Mediolan-Cortina - mag. olimpijski

19:45 **Mam Talent!** (1) - program rozrywkowy Polska 2026
21:50 **Wonder Woman 1984** ★★ - film fantasy USA 20, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig, Pedro Pascal (185 min)
00:55 **Incepcja (Inception)** ★★★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania 2010, reż. Christopher Nolan, wyk. Leonardo DiCaprio, Ellen Page, Ken Watanabe (180 min)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XVI (13,1,1/14) - serial sensacyjny Niemcy 2011
09:00 Taki jest świat (8)
09:25 Wojciech Cejrowski. Boso – Meksyk/Paragwaj (2)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy Polska 2021, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Michał Chorosiński, Jerzy Górski, Agata Szafrańska. Marzeniem 26-letniego Oskara jest prowadzenie dużego, nowoczesnego gospodarstwa. Pomysł nie podoba się jego żonie Lenie, wychowanej na wsi. Postanawia ona jednak dać Oskarowi szansę.
20:00 **Dwunastu odważnych (12 Strong)** ★★★ - film sensacyjny USA 2018, reż. Nicolai Fuglsig, wyk. Chris Hemsworth (170 min)
22:50 **Wróg u bram (Enemy at the Gates)** ★★ - dramat woj. USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Francja/Irlandia 2001 (145 min)
01:15 **Pętla** 18 ★ - film sens. Polska 2020, reż. Patryk Vega, wyk. Antoni Królikowski, Katarzyna Warnke (130 min)

TVN7

05:05 Szkoła (46/72)
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie VI - serial dok.
07:00 Batwheels (13,14/38)
07:30 Alvin i wiewiórki III - film animowany USA 2011
09:15 Ukryta prawda (30,32/60) - serial fab.-dok.
11:20 Mówię Wam (2)
12:35 The Floor (5, 6)
13:50 Pogromcy chaosu (7)
14:50 Władca Pierścieni: Powrót króla (The Lord of the Rings: The Return of the King) - film fantasy USA/Nowa Zelandia 2003, reż. Peter Jackson (250 min)
19:00 Idź na całość (2) - teleturniej Polska 2026
20:00 **Ostatni władca wiatru (Le dernier maître de l'air)** ★★ - film przyg. USA/Wietnam/Wlk. Brytania/Kanada/Dania 2010 (140 min)
22:20 **Ostatni samuraj (The Last Samurai)** ★★★ - film przyg. USA/Nowa Zelandia/Japonia 2003 (195 min)
01:35 **Wesele** 18 ★★★ - dramat obycz. Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Agata Kulesza (145 min)

MEZZO

08:05 Les Siècles, Adrien Perruchon: Ravel
10:00 Georg Friedrich Händel: Juliusz Cezar - opera Francja 22, reż. Yann Proefrock
13:20 Intermezzo
13:45 Gregory Porter na festiwalu Jazzaldia
15:15 Franco Ambrosetti Quintet na Lugano Jazz Estival
16:05 Intermezzo
17:00 Insula Orchestra, Laurence Equilbey: Bruch, Beethoven - muzyka klas.
18:30 Jonas Kaufmann i Ludovic Tézier w Baden-Baden: Verdi, Ponchielli
20:30 Richard Strauss: Arabella - opera Hiszpania 2023, reż. Jérémie Cuvillier
23:20 Joyce DiDonato, Il Pomo d'Oro, Maxim Emelyanychev: Eden

PULS 2

09:55 Jak zostałem samurajem - film anim. USA/Chiny/Wlk. Bryt./Kanada/Polska 22
11:50 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj
13:30 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (13, 14)
15:40 Kapitan Szablozęby i skarb piratów - film przyg. Norwegia/Wlk. Brytania 2015
17:40 Szczęście Hansa - film fantasy Niemcy 2015
19:00 Śnieżna paczka - film animowany Wlk. Brytania/USA/Kanada/Chiny/Japonia/Korea Płd/Indie/Włochy 2019
20:55 Agentka specjalnej troski - komedia sens. Francja/Belgia 2016, reż. Dany Boon, wyk. Alice Pol, Dany Boon
23:00 Intruz - film s.f. USA/Szwajcaria/Wlk. Brytania 2013
01:25 Wstydliwe choroby V

TV4

07:00 Galileo
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (317) - mag. Polska 2026
09:30 Gwiazdy kabaretu (2) - kabaret i satyra Polska 2018
09:40 Galileo - program popularnonaukowy Polska 24
12:45 Bezsenność w Seattle - komedia romantyczna USA 1993, reż. Nora Ephron, wyk. Meg Ryan, Tom Hanks, Ross Malinger, Rita Wilson
14:55 Policjantki i policjanci XXIII (51—55) - serial obycz.
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XIX (45—48/52) - serial krym. Polska 2025, wyk. Marek Włodarczyk, Michał Mrozek, Magdalena Margulewicz
00:00 Gwiazdy kabaretu (34, 35) - kabaret i satyra
02:15 STOP Drogówka (373)

METRO

07:00 Zapukaj do moich drzwi
09:00 SOS. Ekipy w akcji
11:00 Domy na plażach świata (9,11,12/14) - serial dok.
12:30 Dorota was urządzi V (3/12) - serial dok. Polska 2016
13:15 Alarmowy 091 – policjanci z Hiszpanii (12)
14:15 Lotnisko II (6/8)
15:15 Magda gotuje Internet (3) - talk-show Polska 2025
15:45 Milionerzy (591, 592)
16:55 Fani czterech kółek
18:55 Farma Clarksona (1/8)
20:05 Celnicy na straży Europy VII (1/20) - serial dok.
20:35 Reminiscencja - thriller USA 2021, reż. Lisa Joy, wyk. Hugh Jackman
23:00 Koszykówka: NBA: Phoenix Suns – Orlando Magic
01:30 Nie do uwierzenia! VI
02:30 Makłowicz w Polsce (6)

eprasa.pl c9d1359c24

SOBOTA 21.02

STOPKLATKA DVB T

08:00 Komisarz Rex VIII (5,2/13) - serial sens.
10:00 Hudson i Rex III (7,8/16) - serial krym. Kanada 21
12:00 Tajemnica pieczęci smoka ** - film przygodowy Rosja/Chiny/USA 2019, reż. Oleg Stepchenko (160 min)
14:40 K-9 *** - komedia sensacyjna USA 1989, reż. Rod Daniel, wyk. Jim Belushi, Mel Harris, Kevin Tighe, Ed O'Neill (130 min)
16:50 Stawka większa niż życie - serial wojenny
20:00 13 godzin: Tajna misja w Benghazi *** - film sens. USA/Malta/Maroko 2016, reż. Michael Bay, wyk. John Krasinski, James Badge Dale, Pablo Schreiber, David Denman (180 min)
23:00 Psy - film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat, Cezary Pazura (135 min)
01:15 Nocne graffiti * - film sens. Polska 1997, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Marek Kondrat, Kasia Kowalska (145 min)

KINO POLSKA

07:40 Reksio - serial anim.
08:10 Podróż za jeden uśmiech (5) - serial przyg.
09:40 Polska Kronika Filmowa 02A/68 - film dok. Polska 1968
09:50 Polska Kronika Filmowa 11A/71 - film dok. Polska 1971
10:05 Wskrzeszenie - film krótkom. Polska 2022
10:40 Odwyk - film krótkom. Polska 2011
11:05 Pan Wołodyjowski - film historyczny Polska/ZSRR 1968, reż. Jerzy Hoffman
14:35 Krzyż Walecznych - dramat wojenny Polska 1959, reż. Kazimierz Kutz
16:30 Chłopi: Boryna (1) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Władysław Hańcza, Emilia Krakowska
18:25 Chłopi: Jagna (2) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Emilia Krakowska, Krystyna Królówna
20:00 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat
22:30 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz
01:05 Galerianki - dramat obyczajowy Polska 2009, reż. Katarzyna Rosłaniec

ALE KINO+

09:20 Trzej muszkietero-rowie (The Three Musketeers) **** - film przyg. USA/Hiszpania/Panama/Wlk. Brytania 1973 (130 min)
11:30 Troje do pary (Shopgirl) *** - komediodramat USA 2005, reż. Anand Tucker, wyk. Steve Martin (130 min)
13:40 Sekret Madeleine Collins *** - thriller Francja/Belgia/Szwajcaria 21, reż. Antoine Barraud (130 min)
15:50 Patience (3,4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
17:55 Osiem kobiet (8 femmes) *** - komedia kryminalna Francja/Włochy 2002, reż. François Ozon (135 min)
20:10 Sezon na zabijanie (Killing Season) ** - thriller USA/Belgia/Bułgaria 2013, reż. Mark Steven Johnson (115 min)
22:05 6 dni (Six jours) ** - thriller Francja/Belgia 2024, reż. Juan Carlos Medina (115 min)
00:00 Cięcie! (Coupez!) *** - horror Francja/USA/Wlk. Brytania/Japonia 2022 (125 min)

POLSAT FILM

11:35 Kochaj albo rzuć - komedia Polska 1977
14:00 Gruby i chudszy II: Rodzina Klumpów - komedia USA 2000, reż. Peter Segal
16:25 Minionki - film animowany USA 2015
18:20 Piraci z Karaibów: Na nieznanych wodach - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2011
21:00 Wojna o jutro - film s.f. USA 2021, reż. Chris McKay
23:50 Mężczyzna imieniem Otto - komediodramat USA/Szwecja/Kanada/Irlandia/Wlk. Bryt. 2022, reż. Marc Forster

KINO TV

09:05 Stawka większa niż życie - serial wojenny
11:40 Książę i ja - komedia romantyczna USA/Czechy 04
13:55 Beethoven - film familijny USA 1992
15:50 Zakochana złośnica - komedia romant. USA 1999
17:50 Francuski pocałunek - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1995
20:00 Na fali - film sensacyjny Japonia/USA 1991
22:40 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
00:45 Z archiwum X - thriller USA 1998, reż. Rob Bowman

TVP KULTURA DVB T

08:20 Rzecz Polska (3)
08:50 Ukrainian Freedom Orchestra gra IX symfonię Beethovena
10:15 Informacje kulturalne
10:45 Słynny najazd niedźwiedzi na Sycylię **** - film anim. Francja/Włochy/Belgia 2019 (90 min)
12:15 Wenecja, miasto wyrosłe z bagien
13:20 Nad Niemnem (1,2/4)
15:25 Wydarzenie aktualne
16:00 Fontainbleau
17:05 Tamte lata, tamte dni
17:45 Dama z Szanghaju (The Lady from Shanghai) **** - dramat krym. USA 1948, reż. Orson Welles (100 min)
19:25 20 x 20 Lat TVP Kultura (8) - rozmowa
20:00 Na ostrzu szpady (Le bossu) *** - film przyg. Francja/Włochy/Niemcy 1997, reż. Philippe de Broca (135 min)
22:15 Muzyka na dobry wieczór (5)
23:20 Zgadnij, kto przyjdzie na obiad? (Guess Who's Coming to Dinner) *** - komediodramat USA 1967 (120 min)
01:20 Tamte lata, tamte dni

WARNER TV

10:15 Kochaj i tańcz - komedia romantyczna Polska 2008
12:40 Superman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1978
15:40 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Australia 2007
18:10 Rodzinne rewolucje - komedia romant. USA 2014
20:25 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sensacyjny Hongkong 1996, reż. S. Tong
22:00 Wrogie niebo (10,1/10) - serial s.f. USA/Kanada 2011
23:50 Złoto pustyni - dramat wojenny USA/Australia 1999

PARAMOUNT

11:30 Most do Terabithii - film fantasy USA 2007
13:30 Wredne dziewczyny - komedia USA/Kanada 2004
15:40 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
17:50 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia sensacyjna USA 1994, reż. John Landis
20:00 Uprowadzona II - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. Olivier Megaton
22:00 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Bryt./Bułgaria 2016, reż. Babak Najafi
23:50 Pulp Fiction - komedia kryminalna USA 1994

HBO

09:15 Kosmiczny Jet: Obóz Kosmiczny ** - film anim. USA 2023 (85 min)
10:40 Angry Birds Film ** - film animowany Finlandia/USA/Wlk. Brytania/Australia/Kanada/Słowacja 2016 (100 min)
12:20 Karate Kid *** - film przyg. USA/Chiny 2010, reż. Harald Zwart (140 min)
14:40 Milion minut *** - komedia Niemcy 2024 (125 min)
16:45 Dziki kot ** - film biograficzny USA 2023, reż. Ethan Hawke (110 min)
18:35 Jakaś inna kobieta ** - thriller USA/Kajmany 23, reż. Joel Moore, wyk. Ashley Greene (85 min)
20:00 Prawa ludzi ** - dramat wojenny USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane (95 min)
21:35 28 lat później *** - horror Wlk. Brytania/USA/Kanada 2025, reż. Danny Boyle (115 min)
23:30 W stronę słońca *** - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Danny Boyle (110 min)
01:20 Ostatni pojedynek *** - thriller USA/Wlk. Brytania 2021 (150 min)

CINEMAX

12:05 Cisza w koronach drzew - dramat kryminalny Czechy/Słowacja 2024
13:30 Maxine (1,2,3)
15:50 Legalna blondynka - komedia USA 2001
17:30 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
20:00 Miasto kłamstw - dramat krym. Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Brad Furman
21:50 Bad Boys for Life - film sensacyjny USA 2020
23:50 Podziemny krąg - dramat psycholog. USA/Niemcy 1999, reż. David Fincher

ROMANCE TV

07:40 Górscy ratownicy
12:25 Lato na Lazurowym Wybrzeżu - dramat obycz. Niemcy 2024, reż. K. Ahlrichs
14:20 Statek marzeń
16:15 Lato na Long Island - film obycz. Niemcy 2009
18:05 Malibu – Namiot dla trojga - film obycz. Niemcy 22
20:00 Wydział zabójstw Stambuł (8/20) - serial krym.
21:55 Agatha Christie: Kryminalne zagadki: Inscenizacja - film krym. F/Szwajcaria 2021
23:50 Inga Lindström: Na zawsze Sommerlund - film obyczajowy Niemcy 2014

CANAL+ PREMIUM

08:20 Ocean, nasz dom
09:55 Kung Fu Panda II *** - film animowany USA/Kanada 2011 (90 min)
11:25 Larp - film krótkom. Polska 2014 (95 min)
13:00 Łapu-Capu
13:15 Kaskader *** - film sens. USA/Kanada/Australia 2024 (125 min)
15:20 Inwazja - film dok.
16:50 Anna Karenina *** - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Joe Wright, wyk. Keira Knightley, Aaron Taylor-Johnson (125 min)
18:55 Azyl - film biograficzny ** USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017, reż. Niki Caro (125 min)
21:00 Na zaginionych ziemiach ** - film s.f. USA/Kanada/Niemcy/Szwajcaria 2025, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Milla Jovovich (100 min)
22:40 Amerykański gangster *** - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Ridley Scott, Josh Brolin, wyk. Denzel Washington (155 min)
01:15 Sekrety skrajnej prawicy - film dok.

TVN FABUŁA

08:50 Superbohaterowie (6)
09:20 Brzydula - serial obycz.
11:05 Pierścień i róża - film dla młodzieży Polska 1986
13:20 8-bitowe święta - komedia USA/Kanada 2021
15:35 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
17:55 Tajna baza - komedia USA 2022, wyk. Owen Wilson
20:00 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018
23:05 Zakonnica - horror USA 2018, reż. Corin Hardy
01:10 W starym, dobrym stylu - komedia krym. USA 2017

AMC

08:40 Globalna zagłada - film sensacyjny Kanada 2017
10:20 Spokojny Amerykanin - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Wietnam/Australia/Francja/Kanada 02
12:15 Tutanchamon (1,2,3)
17:35 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
20:00 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015, reż. Alan Taylor, wyk. Arnold Schwarzenegger
22:25 Savage Hunt - film przygodowy USA 2025
00:15 Gorączka - film sens. USA 1995, reż. Michael Mann

eprasa.pl c9d1359c24

AXN

08:10 FBI VI (5/13)
09:10 FBI: Most Wanted III (17/22) - serial krym.
10:05 Detektyw Monk II (4—8/16) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (14—18/23)
20:00 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
22:20 Snajper: Duch wojnika - thriller USA 2016
00:15 Snajper: Ostatni strzał - film akcji USA 2017, reż. Claudio Fäh, Carl Goldstein

EPIC DRAMA

09:45 Panna Marple IV (3/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2009
11:40 Morderstwo w małym mieście (1,2,3/8) - serial krym.
15:00 Agenci NCIS XVIII (11—14/16) - serial krym. USA 2021, wyk. Mark Harmon
18:45 Panna Scarlet V (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025, wyk. Kate Phillips
21:00 A.B.C. (1,2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2018, wyk. John Malkovich, Eamon Farren
22:55 Poirot: Tajemnice błękitnego ekspresu X (1/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2005
01:00 Panna Marple IV (2/4)

TVN STYLE

11:30 Kuchenne rewolucje (13)
12:30 Jestem z Polski XIII (9,3/18) - serial dok. Polska 24
15:30 Ostre cięcie (7, 8)
17:00 Bitwa o gości (2)
18:00 Magda gotuje Internet (4, 3) - talk-show Polska 2026
19:05 Kuchenne rewolucje (11, 12) - reality show Polska 17
21:05 Miasta świata w jeden weekend III - serial dok.
22:05 Wakacje dla bogaczy (2/8) - serial dok. Australia 24
23:15 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV (1,2/13)
01:20 Zanim Cię zobaczę (7)

TVN TURBO

08:35 Nic do zgłoszenia VI
09:30 Naprawy nie do naprawy (7) - mag. motoryzacyjny
10:15 Moto kombat (8)
11:00 Ciężarówką przez Malezję (7) - serial dok.
12:00 Wojny samochodowe (8, 1, 2, 10, 11, 12)
18:00 Ciężarówką przez Stany II (5,6,7/10) - serial dok.
20:15 Ciężarówką przez Stany II (8,9,10/10) - serial dok.
22:30 Zawodowi handlarze (14) - mag. motoryzacyjny
23:15 Z drugiej ręki (9) - mag.
00:00 Nic do zgłoszenia VI
01:00 Jeździć, obserwować VI

BBC FIRST

08:25 Moja rodzinka III (9,10,11/14) - serial kom.
10:25 Morderstwa w Midsomer
12:15 Ojciec Brown (6,7,8/10)
15:20 Zagadki doktora Blake'a
17:45 Death Valley (3/6)
18:45 Powrót do raju II (3/6)
19:55 Śmierć pod palmami XIII (3/8) - serial kryminalny
21:00 Punkt wrzenia (1) - miniserial Wlk. Brytania 2023
22:10 Punkt wrzenia (2/4)
23:20 Zbrodnie Saint-Pierre
00:20 Śmierć pod palmami XIII
01:25 Punkt wrzenia (1)

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (12,13/25)
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (12—15/23)
14:10 Tropiciel III - serial krym.
15:05 Genialna Morgan (7/13)
16:00 Terminal - komedia romant. USA 2004, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Hanks
18:35 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015, wyk. Arnold Schwarzenegger
21:10 Negocjator - film sens. USA/Niemcy 1998, reż. F. Gary Gray, wyk. Samuel L. Jackson
00:00 Rambo: Pierwsza krew - film sensacyjny USA 1982

HGTV

08:00 Najdroższe rezydencje Ameryki (8) - serial dok.
10:00 Na ratunek Las Vegas (4) - reality show USA 2025
11:00 Poszukiwacze domów – domy nad wodą - serial dok.
12:05 Odlotowy ogród (2, 3, 4)
13:45 Patent na dom (4, 1, 2)
16:40 House Hunters (10, 1, 2, 3) - reality show
18:55 Zgłoś remont (1)
19:55 Weekendowa metamorfoza (3, 5) - reality show
21:45 Mieszkanie na miarę II (2,3) - serial dok. Polska 2022
23:40 Podzieleni projektami

BBC LIFESTYLE

09:10 Wielkie amerykańskie wypieki (4) - program rozrywk.
10:20 Antyki z Francji: na tropie okazji (5, 6) - reality show
12:25 Ekskluzywne hotele
13:25 Mistrzowie szycia (3)
14:40 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (6/8)
15:40 Mistrzowie ceramiki (5)
16:50 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (4, 5)
18:50 Wielkie amerykańskie wypieki (4, 5)
21:20 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (6/8)
22:30 Oblicza seksu (1/3)
23:30 Wstydliwe choroby II

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu V (2—11/24) - serial kom.
12:33 Teoria wielkiego podrywu V (12,13/24)
13:30 Przyjaciele (9—18/24)
18:30 Przyjaciele (19—21/24)
20:00 Przyjaciele (22—24,1/24) - serial kom. USA 1995, wyk. Jennifer Aniston, Courteney Cox
22:00 The Office PL (3,4/12) - serial kom. Polska 2021
23:00 Comedy Club (7, 8)
00:00 Miasteczko South Park IX (7,8,9/14)

TVP SERIALE

08:25 Słowa od serca (9)
08:30 Na sygnale
10:20 Na dobre i na złe
11:20 U Pana Boga w Królowym Moście (8,9/12)
13:15 Ojciec Mateusz XXII
15:05 Komisarz Alex XXIV (10)
16:05 Ranczo (1,2/13)
18:15 Zmiennicy (12) - serial komediowy Polska 1986
19:30 Ojciec Mateusz 34 (5,7) - serial krym. Polska 2025, wyk. Piotr Polk, Kinga Preis
22:20 Ranczo (3,4/13) - serial komediowy Polska 2006
00:20 Rodzinka.pl XVII (6,7,8) - serial kom. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

14:20 Comfort Food (13,14)
15:15 Zgrillowani (5)
15:40 m jak mięso (2, 3, 4)
16:55 Jamie Oliver - serial dok.
17:55 Jakubiak rozgryza Maderę (1, 2) - mag. kulinarny
18:50 Tajemnice indyjskich smaków (2, 3)
19:50 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (3)
20:45 Podróż przez smaki Chin
21:45 Jakubiak rozgryza... (19)
21:55 Sekrety świata przypraw III (4) - serial dok.
22:45 Donal: święta, post i uczta (2) - program rozrywk.

CANAL+ DOMO

09:40 Kupione i co dalej? (1, 2)
10:40 Ucieczka na wieś XXIV
12:35 Cudotwórcy VI (4/13)
14:15 Kuchnia i łazienka twoich marzeń III (3) - serial dok.
15:05 Colin i Justin: Remont na mrozie (5/6) - serial dok.
16:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (3, 4)
17:05 Room service. Hotele od kuchni (1,2/6) - serial dok.
18:00 Daleko od miasta XIV
19:00 Dom w miesiąc (6, 7)
20:00 Generalna odbudowa II
21:00 Wielkie projekty XXIII
22:00 Kupiliśmy sobie zamek
22:55 Bitwa o wnętrza (5)

PLANETE+

10:20 Afryka z góry (4,1/10)
12:30 Likaony w krainie lwów
13:35 Odchody pod lupą
14:40 Ocalić raj II (2)
15:50 Premiera: Ocalić raj II (3)
17:00 Na targach świata II (2)
18:00 Świat z góry IX (5/14)
18:40 Polska z góry III
19:45 Tintoretto. Człowiek, który zabił malarstwo
20:50 Louis de Funes – król francuskiej komedii - film dok.
21:55 Premiera: Robert De Niro. W centrum uwagi
22:55 Zabić we śnie (2)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota XVI (13)
10:00 Złoto drwali II (2/8)
11:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (3/6) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek: w trasie (8) - serial dok.
13:00 Złomowisko PL X
15:00 Nic do zgłoszenia III (4/8)
16:00 Lotnisko (2/8)
17:00 Porty - serial dok.
18:00 Truckerki III
19:00 Jak oni to robią?
20:00 Hazardziści II (4/8)
21:00 Ed Stafford: inicjacja (1)
22:00 Zatrzymani
23:00 Morze złota XIII (4)
00:00 W oku cyklonu II (2)

TVP HISTORIA

15:35 Polski Broadway, czyli kabaret dwudziestolecia międzywojennego - film dok.
16:40 Irena Santor. Magiczny jeden krok - film dok.
18:00 Z biegiem lat, z biegiem dni - serial obycz. Polska 1980
19:45 Tajemnice szpiegów: nuklearna rozgrywka
20:50 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (10/10) - serial dok.
21:50 Prawdziwe męstwo - western USA 1969
00:05 Zwerbowana miłość - film sens. Polska 2010

HISTORY

09:15 Straż graniczna: USA III
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 Pogromca tajemnic II
12:05 Starożytni kosmici XVII
13:05 Tajemnice ukryte w piasku II (3) - serial dok.
14:00 Wyjaśnić niewyjaśnione
15:00 Straż graniczna: USA II
16:15 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka (3)
17:10 Nostradamus: proroctwa na XXI wiek - film dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Starożytni kosmici: geneza II (3/12) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata V (5,6/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Ekstremalne katastrofy (3,4/8) - serial dok. USA 2022
10:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (2,9,6,5,8,7/10)
16:00 Premiera: Lotnisko: biuro rzeczy znalezionych
18:00 Alarm na lotnisku: Peru III - serial dokumentalny
21:00 Droga do wyzwolenia (3/4) - serial dok. Wlk. Bryt. 24
22:00 Wojna widziana z powietrza III (3/6)
23:00 Norymberga: zaginione zeznania - film dok. USA 2022
00:00 Ciemna strona świata III

FOCUS TV

11:00 Świat z góry. Jedwabny Szlak - serial dokumentalny
12:00 Podglądacze przyrody
13:00 Rolnicy. Podlasie VI
16:00 Najpiękniejsze domy na wsi - serial dok. Polska 2024
17:00 Wielkie wycieczkowce II
18:00 Największe statki świata
19:00 Broń w hollywoodzkich filmach - serial dok. USA 2017
20:00 Poza kontrolą: Pompeje i gniew Wezuwiusza - film dok.
21:00 Historia Europy
22:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (1,2/6) - serial dok.
00:00 Udowodnić niewyjaśnione (5/10) - serial dok.

BBC EARTH

11:05 Naturalnie odmienione życie II - serial dokumentalny
12:10 W okowach mrozu IX
13:10 Wszechświat (2/5)
14:20 Miasta tętniące życiem
15:30 Wędrówki z dinozaurami
16:35 Mroźna planeta II: kulisy
16:50 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
17:55 W okowach mrozu IX
18:55 Huragany widziane z góry - film dok. Wlk. Bryt. 25
19:55 Wielka australijska przygoda (2/6) - serial dok.
21:00 Wszechświat (2/5)
22:05 W okowach mrozu IX

POLSAT VIASAT HISTORY

08:30 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2/4)
09:35 Tajne bazy nazistów IV
10:35 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
11:45 Linie frontu
17:35 Naziści: korzenie zła
18:40 Świta Hitlera (3/6)
19:50 Przywódcy III Rzeszy (3/4) - serial dok. Francja 2021
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:05 Tajne bazy nazistów IV
23:05 II wojna światowa: bombowce (3) - film dokumentalny
00:15 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze

eprasa.pl c9d1359c24

Od A do Z

3000 METRÓW NAD ZIEMIĄ ★★
film sens., USA 2025, reż. Mel Gibson, wyk. Mark Wahlberg, Michelle Dockery, Topher Grace
22:55 | **canal+ premium**
Pani szeryf aresztuje księgowego mafii, by odwieźć go do Nowego Jorku na proces. Pierwszym etapem podróży jest lot awionetką nad Alaską, w trakcie którego okazuje się, że pilot jest gangsterem.

FOXCATCHER ★★★★
dramat obycz., USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell, Channing Tatum, Mark Ruffalo
20:00 | **tvp kultura**
Na faktach: Steve Carrell na poważnie jako John du Pont – amerykański milioner, który próbując przekuć swoje nadmierne ambicje w rzeczywistość założył ośrodek treningowy dla zapaśniczej kadry USA.

MŁODE WILKI ★★
film sens., Polska 1995, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Michelle Cleo Godsey, Jarosław Jakimowicz, Piotr Szwedes
22:40 | **kino polska**
Maturzyści wobec przemian zachodzących w Polsce: spryt, charakter w nogach i łatwy szmal nie muszą być jedyną receptą na sukces. Gładka narracja, ale i zaproszenie do refleksji.

NIESŁUSZNIE OSKARŻONA ★★★
dramat obycz., USA 2013, reż. Karen Moncrieff, wyk. Kate Beckinsale, Nick Nolte, James Cromwell
22:15 | **ale kino+ hd**
Borykająca się z licznymi problemami osobistymi, utalentowana prawniczka podejmuje się ryzyka reprezentowania kobiety, która twierdzi, że została omyłkowo skazana w procesie o morderstwo.

OSZUKAĆ PRZEZNACZENIE: WIĘZY KRWI ★★★
horror, USA/Kanada 2025, reż. Zach Lipovsky, Adam B. Stein, wyk. Kaitlyn Santa Juana, Teo Briones, Richard Harmon
21:50 | **hbo**
Szósty z serii (i ostatni?): dręczona cudzymi koszmarami dziewczyna próbuje rozwikłać rodzinną legendę, jakoby babci udało się oszukać śmierć. Tyle, że śmierci nie można oszukać, czego należało dowieść.

„Ziemia obiecana”

23:40 | tvp historia
★★★★★

Jeden z najwybitniejszych filmów polskich: Andrzej Wajda wg Reymonta o pełnej kontrastów Łodzi przełomu XIX i XX w. na przykładzie Polaka, Niemca i Żyda, spośród których każdy marzy o fortunie. Koniecznie!

DRAMAT OBYCZAJOWY
POLSKA 1975, REŻ. ANDRZEJ WAJDA, WYK. DANIEL OLBRYCHSKI, WOJCIECH PSZONIAK, ANDRZEJ SEWERYN

PEACEMAKER ★★
film sens., USA 1997, reż. Mimi Leder, wyk. George Clooney, Nicole Kidman, Marcel Iures
22:20 | **warner tv**
Nicole Kidman i George Clooney okrążają świat, ścigając złodziei rosyjskiej głowicy nuklearnej, którzy planują wysadzenie gmachu ONZ. Dynamiczne kino z dyskretnym udziałem polskiej jednostki GROM.

PRISCILLA ★★★
film biograficzny, USA/Włochy/Wlk. Brytania 2023, reż. Sofia Coppola, wyk. Cailee Spaeny, Jacob Elordi, Dagmara Dominczyk
20:00 | **hbo**
Rozprawa z mitami popkultury: Sofia Coppola próbuje spojrzeć oczami Priscilli Beaulieu – zakochanej, ale z czasem tracącej złudzenia – na jej chłopaka, narzeczonego i męża, Elvisa Presleya.

PTAKI NOCY (I FANTASTYCZNA EMANCYPACJA PEWNEJ HARLEY QUINN) ★★★
film sens., USA 2020, reż. Cathy Yan, wyk. Margot Robbie, Mary Elizabeth Winstead, Jurnee Smollett
23:05 | **tvn 7**
Babskie kino z kręgu DC Comics: Harley Quinn (żywiołowa Margot Robbie), odtrącona narzeczona Jokera, organizuje kobiecy gang i rzuca wyzwanie zdominowanemu przez mężczyzn światu zbrodni w Gotham City.

SALTBURN ★★★
komediodramat, Wlk. Brytania/USA 2023, reż. Emerald Fennell, wyk. Barry Keoghan, Jacob Elordi, Rosamund Pike
21:30 | **cinemax**
Mający kłopoty z odnalezieniem się w Oksfordzie student trafia do kręgu wyrozumiałego arystokraty, który zaprasza go na wakacje do posiadłości swych rodziców. Tam ujawni się prawdziwe oblicze studenta.

SEKSMISJA ★★★★
komedia, Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna
20:00 | **kino polska**
Poddani hibernacji mężczyźni budzą się w następnym stuleciu - w postapokaliptycznym świecie kobiet, pozbawionym pierwiastka męskiego. Wielki przebój od czasów kinowej premiery: nie starzeje się.

SKAZANI NA SHAWSHANK ★★★★
dramat psychologiczny, USA 1994, reż. Frank Darabont, wyk. Tim Robbins, Morgan Freeman, Bob Gunton
20:00 | **tvn 7**
Stephen King inny niż zwykle: jak przetrwać ciężkie więzienie i ocalić siebie? Plus popisowe partie Tima Robbinsa i Morgana Freemana oraz siedem zasłużonych nominacji do Oscara.

SPOSÓB NA TEŚCIOWĄ ★★★
komedia romantyczna, USA/Niemcy 2005, reż. Robert Luketic, wyk. Jennifer Lopez, Jane Fonda, Michael Vartan
21:30 | **tvn**
Jane Fonda po latach przerwy - z dystansem do siebie i do pokolenia, którego stała się ikoną - jako straszna mieszczka próbująca uchronić swego syna przed mezaliansem z Jennifer Lopez.

TOMB RAIDER ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Roar Uthaug, wyk. Alicia Vikander, Dominic West, Walton Goggins
20:00 | **tv puls**
Alicia Vikander zakłada kostium Angeliny Jolie, by przypomnieć bohaterkę popularnej gry: córka ekscentrycznego podróżnika (i finansowego magnata) wyrusza na poszukiwanie zaginionego przed laty ojca.

TORNADO ★★★
film sens., Wlk. Brytania 2025, reż. John Maclean, wyk. Kôki, Tim Roth, Jack Lowden
20:00 | **cinemax**
Pod koniec XVIII wieku, podróżująca po Anglii Japonka widzi śmierć swego ojca, lalkarza wystawiającego spektakl samurajski, z rąk bandytów. Wychowana w duchu samurajskiej tradycji szuka zemsty.

ZABÓJCZA BROŃ III ★★★
komedia sensacyjna, USA 1992, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Joe Pesci
20:00 | **warner tv**
Mel Gibson i Danny Glover na tropie policjanta, który wybrał mafię i handluje zarekwirowaną przez policję bronią. Karuzela mocnych wrażeń, ale szybko nuży.

eprasa.pl c9d1359c24

NIEDZIELA 22.02

TVP1

06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1069)
08:35 Zmiennicy (9)
09:55 Ojciec Mateusz 34 (5)
10:55 Komisarz Alex XXII (9)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Pielgrzymi Nadziei (37)
13:00 Puszczyk mszarny. Duch poleskich bagien
13:20 Halo, tu Mediolan
13:45 Studio olimpijskie
14:05 Zimowe Igrzyska Olimpijskie Mediolan-Cortina d'Ampezzo 2026 (na żywo)
17:00 Teleexpress
17:35 U Pana Boga w Królowym Moście (10/12)
18:40 Jaka to melodia? (5845)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 U Pana Boga w Królowym Moście (11/12) - serial komediowy Polska 2025
21:25 Żona dla Polaka (8)
22:20 Księga miłości (The Book of Love) - dramat obycz. USA 16, reż. Bill Purple, wyk. Jason Sudeikis (115 min)
00:15 Operacja Mincemeat - dramat wojenny Wlk. Brytania/USA 2021, reż. John Madden, wyk. Colin Firth (130 min)
02:25 Sprawdzamy (111)

MEZZO

10:00 Charles Lloyd Sky Quartet Ljubljana 2024
10:55 Stan Getz Quartet – Berliner Jazztage - koncert
11:40 Manu Dibango: Lugano Jazz Estival - koncert
12:50 Intermezzo
13:30 Pierre Henry
14:20 Jeanine de Bique na Festiwalu Oper Barokowych w Bayreuth - muzyka klas.
15:55 Wielcy muzyczni rywale: Callas vs Tebaldi
16:40 Intermezzo
17:40 Moisiej Wajnberg: Pasażerka - opera Francja 26
20:30 Elisabeth Leonskaja, Quatuor Danel: Chostakovitch, Weinberg – Théâtre du Capitole, Toulouse - muzyka klasyczna
22:30 Festiwal Muzyki Kameralnej w Jerozolimie: Wajnberg, Bruch, Schubert

TVP2

06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7473) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:55 Tańczmy, jak nam miłość gra – koncert walentynkowy - koncert Polska 26
12:55 Czy to już? – jubileusz Haliny Mlynkovej (1) - koncert
14:00 Familiada (3106)
14:35 Koło fortuny (2087)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (9) - show
16:15 Tak to leciało! (76)
17:15 Hrabia Monte Christo (6/8) - serial kostiumowy
18:15 Pan Mama - serial kom.
18:45 Dusigrosz (Radin !) - komedia Francja/Hiszpania 16, reż. Fred Cavayé (90 min)
20:15 Studio olimpijskie

20:25 Zimowe Igrzyska Olimpijskie Mediolan-Cortina d'Ampezzo 2026 (na żywo)
23:05 Studio olimpijskie
23:40 Krucjata. Prawo serii (11/13) - serial krym.
00:35 Psy II. Ostatnia krew - film sens. Polska 1994, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda (115 min)
02:30 Dziewczyny z wyższych sfer (Uptown Girls) - komediodramat USA 03 (100 min)

PULS 2

08:25 Aukcja w ciemno
08:55 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (5—7)
10:45 Fantomas kontra Scotland Yard - komedia kryminalna Francja/Włochy 1967
12:50 Tatuaż - komedia Francja/Włochy 1968, reż. Denys de La Patellière
14:45 Kapryśny książę - film fantasy Czechy 2022
17:10 Rumpelsztyk (Rumpelstiltskin) - film fantasy Niemcy/Austria 2007
18:45 Nowe szaty cesarza - film fantasy Niemcy 2010, reż. Hannu Salonen
20:00 Ania - film dok. Polska 2022, reż. Michał Bandurski, Krystian Kuczkowski
22:00 Dzielnica strachu IX (44,45,46) - serial krym.
01:00 Dzielnica strachu IX (47)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2620)
11:00 Krudowie - film animowany USA 2013, reż. Kirk DeMicco, Chris Sanders
13:10 Mój przyjaciel szpieg (My Spy) - komedia sens. USA/Kanada 2020, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista, Chloe Coleman, Greg Bryk (150 min)
15:40 Jurasic World: Dominion - thriller USA 2022, reż. Colin Trevorrow, wyk. Chris Pratt, Bryce Dallas Howard, Laura Dern, Sam Neill, Jeff Goldblum (190 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:30 Państwo w państwie (601) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Przemysław Talkowski

19:55 Disco Star (16) - program rozrywkowy Polska 2025, program prowadzi Marcin Miller
23:05 Swingersi - komedia Polska/Łotwa 2020, reż. Andrejs Ekis, wyk. Michał Koterski, Antoni Królikowski, Barbara Kurdej-Szatan, Joanna Liszowska, Krzysztof Czeczot (120 min)
01:05 Świat według Kiepskich XXIII (5—7/12) - serial kom. Polska 18, wyk. Andrzej Grabowski

TV4

07:00 Wielkie tajemnice historii IV (4,10/25)
08:50 Ewa gotuje (466)
09:20 Galileo
11:30 Teoria spisku - film sens. USA 1997, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson
14:05 Gra dla dwojga - thriller USA/Niemcy 2009, reż. Tony Gilroy, wyk. Julia Roberts
16:50 I że cię nie opuszczę... - melodramat USA/Kanada 2012, reż. Michael Sucsy, wyk. Rachel McAdams
19:00 Uroczysko III (15,16/52) - serial krym. Polska 2025
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto II (45—48/52) - serial krym. Polska 2025, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman
00:05 STOP Drogówka (374)
01:05 Wielkie tajemnice historii IV (11,13/25)

TVN

05:35 Uwaga! (7692)
05:50 Ukryta prawda (35/60)
06:45 Kuchenne rewolucje XXV (7) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5634)
11:30 Magda gotuje Internet (8) - talk-show Polska 2026
12:05 Co za tydzień (1232)
12:40 Mam Talent! (1)
14:40 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie (Police Academy 7: Mission to Moscow) - komedia USA 1994, reż. Alan Metter (110 min)
16:30 Pinokio (Pinocchio) - film fantasy Włochy/Francja/Wlk. Brytania/Belgia 2019, reż. Matteo Garrone, wyk. Federico Ielapi, Roberto Benigni, Gigi Proietti (150 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Kroniki Mediolan-Cortina - mag. olimpijski

19:45 The Traitors. Zdrajcy (1) - reality show Polska 2026
21:30 Sposób na teściową (Monster-in-Law) - komedia romantyczna USA/Niemcy 2005, reż. Robert Luketic (125 min)
23:35 Człowiek demolka (Demolition Man) - film sensacyjny USA 1993, reż. Marco Brambilla (140 min)
01:55 Największe polskie katastrofy

METRO

07:00 Zapukaj do moich drzwi
08:00 Niezapomniane lata 90.
09:01 Dorota was urządzi V
09:40 Kup pan zamek
10:40 Przystanek Bieszczady
12:40 Tropicielki rodzinnych historii - serial dok. Polska 18
13:40 Złomowisko PL VI
15:40 Milionerzy
17:25 Uwolnić orkę II - film przygodowy USA/Francja/Luksemburg 1995
19:30 Magda gotuje Internet
20:00 Depp kontra Heard: proces dekady - serial dok.
21:05 Śmierć Diany: dwa śledztwa (4/4) - serial dok.
22:05 Focus - komedia kryminalna USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa
00:10 Formuła E: ePrix Jeddah – podsumowanie
01:15 Sekrety życia (40/41)

TV PULS

06:00 Taki jest świat (8)
06:40 Kobra – oddział specjalny XVI (4,3/15) - serial sens.
08:40 Ranczo VII (10—13,1/13) - serial kom. Polska 2013
13:45 Przyjaciel gangstera (Tais-toi!) - komedia kryminalna Francja/Włochy 2003, reż. Francis Veber, wyk. Gérard Depardieu (115 min)
15:40 Ja cię kocham, a ty śpisz (While You Were Sleeping) - komedia romant. USA 1995, reż. Jon Turteltaub (125 min)
17:45 Uciekająca panna młoda (Runaway Bride) - komedia USA 99, reż. Garry Marshall, wyk. Julia Roberts, Richard Gere (135 min)
20:00 Tomb Raider - film przygodowy Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Roar Uthaug, wyk. Alicia Vikander, Dominic West (140 min)
22:20 Boudica: Królowa wojny - dramat historyczny Wlk. Brytania 2023, reż. Jesse V. Johnson (120 min)
00:20 Zenek - film biograficzny Polska 2020, reż. Jan Hryniak, wyk. Krzysztof Czeczot, Jakub Zając (155 min)

TVN7

05:05 Szkoła (47/72)
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie VI
07:00 Batwheels (15/38)
07:15 Anatomia piękna II (10)
08:20 Pan Niania - komedia USA 93, reż. Michael Gottlieb
10:00 Ukryta prawda (34—36/60) - serial fab.-dok.
13:05 Detektywi (19/56)
14:05 The Floor (7, 8)
15:20 Goonies (The Goonies) - film przyg. USA 1985, reż. Richard Donner, wyk. Sean Astin, Josh Brolin (145 min)
17:45 Pan Church (Mr. Church) - dramat obycz. USA 2016, reż. Bruce Beresford, wyk. Eddie Murphy (135 min)
20:00 Skazani na Shawshank - dramat psychologiczny USA 1994, reż. Frank Darabont, wyk. Tim Robbins, Morgan Freeman, Bob Gunton (185 min)
23:05 Ptaki nocy (i fantastyczna emancypacja pewnej Harley Quinn) - film sens. USA 2020, reż. Cathy Yan, wyk. Margot Robbie, Jurnee Smollett (135 min)
01:20 Żyjąc z potworem IV - serial dok. USA

eprasa.pl c9d1359c24

NIEDZIELA 22.02

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex VIII (6,4/13) - serial sens.
10:00 Hudson i Rex III (9,10,11/16) - serial krym.
13:00 K-911 - komedia sensacyjna USA 1999, reż. Charles T. Kanganis, wyk. Jim Belushi, Christine Tucci (120 min)
15:00 A oni dalej grzeszą, dobry Boże! - komedia Francja/Belgia 2021, reż. Philippe de Chauveron, wyk. Christian Clavier, Chantal Lauby (130 min)
17:10 Stawka większa niż życie (5/18) - serial wojenny Polska 1967
20:00 Bez przedawnienia (High Crimes) - thriller USA 2002, reż. Carl Franklin, wyk. Ashley Judd, Morgan Freeman, Jim Caviezel (150 min)
22:30 Zdarzenie (The Happening) - thriller USA/Indie 2008, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Mark Wahlberg (95 min)
00:05 Ostatni gliniarz (Der letzte Bulle) - komedia Niemcy 2019, reż. Peter Thorwarth, wyk. Henning Baum, Maximilian Grill (135 min)

KINO POLSKA

07:45 Reksio - serial anim.
08:15 Podróż za jeden uśmiech (7) - serial przyg.
09:05 Czarne stopy - film przygodowy Polska 1987
11:15 Polska Kronika Filmowa 14A/61 - film dok. Polska 1961
11:40 Polska Kronika Filmowa 10A/71 - film dok. Polska 1971
11:55 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
13:45 Nad Niemnem, cz. 2 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
15:50 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muzyczna Polska 1978, reż. Janusz Rzeszewski, Mieczysław Jahoda
18:00 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiatkowska, Alina Janowska
20:00 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna
22:40 Młode wilki - film sens. Polska 1995, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Michelle Cleo Godsey, Jarosław Jakimowicz
00:45 Misja Afganistan (5,6) - serial wojenny Polska 2012

ALE KINO+

09:25 Czterej muszkieterowie (The Four Musketeers) - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Panama/Hiszpania 1974 (130 min)
11:35 W sieci wojny (Fog of War) - thriller USA 2025 (125 min)
13:40 Pod Starym Dębem (The Old Oak) - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Belgia 2023, reż. Ken Loach (135 min)
15:55 Winnetou III: Ostatnia walka - western Niemcy/F/Włochy/Jugosławia 65 (115 min)
17:50 Niezwyciężony (Stronger) - dramat obycz. USA 17, reż. David Gordon Green, wyk. Jake Gyllenhaal (140 min)
20:10 Patience (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024, wyk. Ali Ariaie
22:15 Niesłusznie oskarżona (The Trials of Cate McCall) - dramat obycz. USA 2013, reż. Karen Moncrieff (110 min)
00:05 Anorgasmia - dramat obycz. Islandia/Kanada/Czechy 2025 (105 min)
01:50 Klangor (7/8)

POLSAT FILM

11:20 Doktor Dolittle i pies prezydenta - komedia USA/Kanada 08, reż. Craig Shapiro
13:00 Mr Deeds, milioner z przypadku - komedia USA 2002, reż. Steven Brill
15:00 Whitney Houston: I Wanna Dance with Somebody - film biograficzny USA 2022
18:00 Robin Hood, książę złodziei - film przyg. USA 1991
21:00 Nikita - film sensacyjny Francja/Włochy 1990
23:30 Jak zostać gwiazdą - komedia erot. Polska 2020
01:55 Ślad II (20/36)

KINO TV

07:45 Stawka większa niż życie - serial wojenny
10:05 Silverado - western USA 1985, reż. Lawrence Kasdan
12:55 Zakochana złośnica - komedia romant. USA 1999
14:55 Klejnot Nilu - film przyg. USA 1985, reż. Lewis Teague
17:05 Zaginione miasto Z - film biograficzny USA 2016
20:00 Hulk - film sensacyjny USA 2003, reż. Ang Lee
22:55 Predator II: Starcie w miejskiej dżungli - film s.f. USA 1990, reż. S. Hopkins
01:05 Szybcy i martwi - western USA/Japonia 1995

TVP KULTURA

08:00 Liturgia prawosławna w Białymstoku
09:00 Niepojęte (21)
09:20 Oblicza piekła
10:00 Fontainbleau
11:05 Rzecz Polska (2)
11:35 Pan wzywał, Milordzie? III (2/7)
12:40 Dobre strony (9)
13:00 Dama z Szanghaju (The Lady from Shanghai) - dramat krym. USA 1948, reż. Orson Welles (95 min)
14:35 Kolekcja (6) - mag.
14:55 Na ostrzu szpady (Le bossu) - film przyg. Francja/Włochy/Niemcy 1997 (140 min)
17:15 Studio Kultura (689)
18:00 Jasminum - komedia Polska 2006, reż. Jan Jakub Kolski (120 min)
20:00 Foxcatcher - dramat obycz. USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell (145 min)
22:25 Kulturalni (6) - mag.
23:20 Teatroteka nocą
00:25 Stagnant - film krótkom. Polska 22 (35 min)
01:00 Moje córki krowy - komediodramat Polska 2015, reż. Kinga Dębska (95 min)

WARNER TV

11:05 Pokerowy blef - komediodramat USA/Niemcy/Australia 2007, reż. C. Hanson
13:30 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
15:10 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
17:05 Superman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1978
20:00 Zabójcza broń III - komedia sens. USA 1992
22:20 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder
00:50 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997

PARAMOUNT

10:50 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
12:55 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
15:20 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
17:30 Iluzja - thriller USA/Francja 13, reż. Louis Leterrier
20:00 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016, reż. Jon M. Chu, wyk. Jesse Eisenberg
22:50 Uprowadzona II - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. Olivier Megaton

HBO

09:30 Vika! - film dok.
10:45 Angry Birds 2: Film - film anim. USA/Finl./Wlk. Brytania/Kanada/Australia 2019 (95 min)
12:20 Karate Kid: Legendy - komedia USA/Kanada 2025 (95 min)
13:55 Kraina Jane Austen - komedia romant. Wlk. Bryt./USA 2013 (95 min)
15:30 Diuna: Część druga - film przyg. USA/Kanada/Arabia Saudyjska/Węgry/Włochy/Nowa Zelandia/Jordania/Gambia 2024 (165 min)
18:15 Saturday Night - film biograficzny USA 2025, reż. Jason Reitman, wyk. Gabriel LaBelle (105 min)
20:00 Priscilla - film biograficzny USA/Włochy/Wlk. Brytania 2023, reż. Sofia Coppola (110 min)
21:50 Oszukać przeznaczenie: Więzy krwi - horror USA/Kanada 2025 (110 min)
23:40 Nóż w Nocnej Ciszy - horror USA/Wlk. Bryt./Kanada 2023 (90 min)
01:10 Bliżej - melodramat USA/Wlk. Bryt. 2004, reż. Mike Nichols (110 min)

CINEMAX

10:35 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
12:15 Trzy rodziny (1,2/2)
14:15 Pod szarym niebem - film biograficzny Polska 2024
15:40 Legalna blondynka II - komedia USA 2003
17:15 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
20:00 Tornado - film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. John Maclean, wyk. Kôki, Tim Roth
21:30 Saltburn - komediodramat Wlk. Brytania/USA 2023
23:40 Kontra (9,10/10)

ROMANCE TV

07:45 Górski lekarz
12:25 Rosamunde Pilcher: Trudna miłość - film obycz. Austria/Niemcy 1999
14:20 Inga Lindström: Po prostu powiedz „tak" - film obycz. Niemcy 2024, reż. Julia Peters
16:15 Zakonnica i komisarz: Upadły anioł - komedia Niemcy 2009, reż. Hajo Gies
18:05 Malibu – Siostrzyczki - film obycz. Niemcy 2023
20:00 Rodzina Andersów (1,2/4) - serial kom. Niemcy 23
23:50 Kryminalne zagadki Mazur - serial krym. Niemcy 24
01:45 Rodzina Andersów (1/4)

CANAL+ PREMIUM

09:00 Megamocny kontra Syndykat Zagłady - film anim. USA/Kanada/Indie 2024, reż. Eric Fogel (85 min)
10:25 Łapu-Capu Extra (2)
10:55 Robin i obrońcy królestwa - film przyg. Wlk. Brytania/Irlandia 2025 (100 min)
12:35 Holiday - komedia romantyczna USA 2006 (130 min)
14:45 Premierowa jazda
15:00 Ultimatum Bourne'a - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Korona Kielce – Lech Poznań (na żywo)
19:35 Liga+ Extra (na żywo)
21:30 Opętany - thriller Włochy/USA 2023, reż. Conor Allyn, wyk. Amber Heard, Eduardo Noriega (85 min)
22:55 3000 metrów nad Ziemią - film sens. USA 2025 (90 min)
00:25 Pszczelarz - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024, reż. David Ayer (105 min)

TVN FABUŁA

08:30 Singielka - telenowela
10:15 Brzydula - serial obycz.
11:30 Elf - komedia USA 2003
13:35 Gniazdo - dramat historyczny Polska 1974
15:45 Gremliny II - film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante
18:00 Wredne dziewczyny II - komedia USA 2011
20:00 Mission: Impossible – Dead Reckoning – Part One - film sensacyjny USA 2023
23:15 Droga powrotna - film sportowy USA/Kanada 2020
01:35 Piekielna zemsta - film sensacyjny USA 2011

AMC

10:30 Wojowniczka z Księżycowego Królestwa - film fantasy Chiny 2014
12:35 Kupiec wenecki - dramat obycz. USA/Włochy/Luks./Wlk. Brytania 2004
15:10 Nasza niania jest agentem - komedia USA 2010
17:00 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
19:35 Dzień zagłady - film katas. USA 1998
22:00 Krwawa rozgrywka - film akcji Chiny/Hongkong/USA 2017, reż. Leo Zhang
00:10 Podziemny krąg - dramat psycholog. USA/Niemcy 99

eprasa.pl c9d1359c24

AXN

08:10 Doktor Larsen (3/10)
09:10 Zabójcza broń II (4/22)
10:05 Detektyw Monk II (9—13/16) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (19—23/23) - serial krym.
20:00 Karate Kid IV: Mistrz i uczennica - dramat obycz. USA 1994, wyk. Hilary Swank
22:25 Sniper: Koniec zabójcy - film sensacyjny USA 2020
00:10 Resident Evil: Domena zła - horror Wlk. Bryt./Niemcy/USA/Japonia/Francja 2002

EPIC DRAMA

08:20 Panna Marple IV (4,1/4)
12:20 Morderstwo w małym mieście (4,5/8) - serial krym.
14:05 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
16:25 Sprawy pana Booka (1,2/6) - serial kryminalny
18:45 Panna Scarlet VI - serial kryminalny Wlk. Brytania 2026, wyk. Kate Phillips
21:00 A.B.C. (3,4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2018
22:55 Poirot: Karty na stół: Karty na stół X (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2006
00:55 Panna Marple IV (4/4) - miniserial Wlk. Brytania 2009

TVN STYLE

11:30 Kuchenne rewolucje (13)
12:30 Bitwa o gości (4)
13:30 Jestem z Polski XIII
16:30 Kobieta na krańcu świata XVI (7/8) - cykl reportaży
17:10 Rajska posiadłość Pameli Anderson (6)
18:10 Magda gotuje Internet
18:45 Kuchenne rewolucje
20:45 Niezwykłe Stany Prokopa V (8/8) - serial dok.
21:45 Wakacje dla bogaczy
22:50 Pojedynek na podróże
23:50 Niezwykłe Stany Prokopa (3,4/5) - serial dok.
00:50 Operacja: LOT II

TVN TURBO

08:00 Usterka XVI
09:00 Raport końcowy (806)
09:30 Moto kombat (9) - mag.
10:15 Wojny samochodowe
12:15 Z drugiej ręki (10)
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny
15:15 Jeździć, obserwować VI
16:00 Mobilni mechanicy
17:30 Nic do zgłoszenia VI (11)
18:30 Raport końcowy (806)
19:00 Ciężarówką przez Malezję (8) - serial dok.
20:00 Wojny samochodowe
22:00 Z drugiej ręki (10)
22:50 Moto kombat (9)

BBC FIRST

08:35 Powrót do raju II (3/6)
09:45 Lewis IV (3,4/8)
11:50 Co ludzie powiedzą? II (1,2,4/11) - serial kom.
13:50 Śmierć pod palmami XIII (3/8) - serial kryminalny
14:55 Zbrodnie Saint-Pierre (3/10) - serial kryminalny
15:55 Tajemnice Brokenwood
17:50 Z pamiętnika położnej
19:50 Śmierć pod palmami XIII (4/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood
22:55 Punkt wrzenia (1, 2)
01:15 Śmierć pod palmami XIII

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (16,17/25)
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (16—19/23)
14:10 Elsbeth II (14/20)
15:05 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015
17:35 Szklana pułapka - film akcji USA 1988, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis
20:10 Liberator - film sens. USA/Francja 1992, reż. Andrew Davis, wyk. Steven Seagal
22:20 Czas zabijania - dramat obyczajowy USA 1996
01:25 The Hunting Party (6/10) - serial krym. USA 2025

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży IX - serial dok. USA 2024
09:00 Nowa Maja w ogrodzie
10:05 Polowanie na ogród VI
11:40 Zamieszkać w zabytkowym domu II - serial dok.
13:35 Kolorowa rewolucja III
14:35 Weekendowa metamorfoza (4, 8) - reality show
16:35 Akcja aranżacja (1)
17:05 House Hunters
19:05 Dorota inspiruje (2, 3)
20:55 Patent na dom (1, 4, 1) - mag. poradnikowy Polska 20
23:45 Najdroższe rezydencje Ameryki (8) - serial dok. USA 22

BBC LIFESTYLE

09:05 Wielkie amerykańskie wypieki (5) - program rozrywk.
10:20 Antyki z Francji: na tropie okazji (6, 7) - reality show
12:25 Sekrety rodziny królewskiej (1/4) - serial dok.
13:25 Mistrzowie szycia (4)
14:40 Ekskluzywne hotele
15:40 Mistrzowie ceramiki (6)
16:45 Wielkie Taneczne show
19:50 Majorka: śródziemnomorskie smaki (4) - mag.
20:30 Mistrzowie ceramiki (6)
21:30 Ekskluzywne hotele
22:30 Seks i miłość dookoła świata — Christiane Amanpour
23:30 Wstydliwe choroby III

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu V (17—24,1,2/24)
12:40 Teoria wielkiego podrywu VI (3,4/24)
13:30 Przyjaciele II (3—12/24)
18:30 Przyjaciele II (13—15/24) - serial kom.
20:00 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 1991, reż. David Zucker, wyk. Leslie Nielsen
22:00 The Office PL (5,6/12) - serial kom. Polska 2021
23:00 Comedy Club (9, 10)
00:00 Miasteczko South Park IX (11,13,14/14)

TVP SERIALE

08:10 Zmiennicy (12)
09:25 Alternatywy 4
11:00 Janosik (1/13)
12:05 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym
14:15 Ojciec Mateusz XXII (7)
15:15 U Pana Boga w Królowym Moście (10/12)
16:15 Ranczo (5/13)
17:25 Janosik (2/13)
18:15 Na sygnale
20:50 Ojciec Mateusz XXII - serial krym. Polska 2019
22:45 Ranczo (6/13)
23:50 Rodzinka.pl XVII (11,12)
01:00 Korona królów

CANAL+ KUCHNIA

14:45 Tajemnice indyjskich smaków (2, 3)
15:40 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (3)
16:40 Dzień dobry, śniadanie
17:30 U sąsiadów w kuchni XIII
18:35 David w Europie (8)
19:05 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (4, 5)
19:55 m jak mięso (5, 6)
20:45 Nie bój ryby! (5, 6)
21:45 W drodze z Carltonem McCoy'em (1/6) - serial dok.
22:40 James Martin (8/20)
23:40 Podróż przez smaki Chin
00:35 Comfort Food (13,14)

CANAL+ DOMO

09:40 Daleko od miasta XV
10:35 Pokochaj swój ogród (5)
11:35 Generalna odbudowa II
12:30 Ucieczka na wieś XXIII
14:20 Wielkie projekty XXIII
15:15 Kupiliśmy sobie zamek
16:10 Najbrzydszy dom na naszej ulicy (1) - reality show
17:05 Bitwa o wnętrza (5)
18:00 Daleko od miasta XIV
18:25 Room service (1/6)
19:00 Ucieczka na wieś XXIV
21:00 Colin i Justin: Remont na mrozie (6/6) - serial dok.
21:55 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show
23:00 Cudotwórcy VI (4/13)

PLANETE+

10:20 Afryka z góry (5,1/10)
12:30 Człowiek okiem orangutana - film dok. Austria 2020
13:35 Dzikie zwierzęta w mieście (1) - film dok. Austria 2018
14:40 Ocalić raj II (3)
15:50 Premiera: Ocalić raj II (4)
17:00 Na targach świata II
18:00 Świat z góry IX (6/14)
18:40 Polska z góry IV (1,2/13)
19:45 Louis de Funes — król francuskiej komedii - film dok.
20:50 Mia Farrow. Cienie sławy
21:50 Superheroes - film dok.
23:35 Lee Murray (4/4)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL X
11:00 Brudna robota — czysty zysk III - serial dok. Polska 20
12:00 Porty - serial dok.
13:00 Jak oni to robią?
14:00 Gorączka złota XVI (13)
15:00 Złoto drwali II (2/8)
16:00 Truckerki III
17:00 Nic do zgłoszenia III
18:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (3/6) - serial dok.
19:00 Psy policyjne (7/10)
20:00 Morze złota XIII (4)
21:00 Gorączka złota XVI (13)
22:00 W oku cyklonu II (2)
23:00 Celnicy na straży Szwecji II (2/14) - serial dok.

TVP HISTORIA

12:55 Góry Europy
14:00 Prawdziwe męstwo - western USA 1969
16:10 Szerokie tory (83)
16:40 Odkryć tajemnicę VII
17:35 Flesz historii (749)
18:10 Z biegiem lat, z biegiem dni - serial obycz.
20:00 Starożytny Egipt — kroniki imperium (4/8)
21:00 Obłoki śmierci. Bolimów 1915 - film dok. Polska 2020
22:15 Gangsterzy i filantropi - komedia Polska 1962
23:55 Ziemia obiecana - dramat obycz. Polska 1975

HISTORY

13:55 Klątwa Wyspy Dębów XIII - serial dok.
14:50 Tajemnice Dolnego Śląska II (2) - serial dok.
15:20 Na lodowym szlaku XII
16:20 II wojna światowa na Pacyfiku (3) - serial dok.
17:15 Najlepsza broń II wojny światowej - film dok.
18:10 Ludzie gór XIV (12)
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Kevin Costner: jak zdobywano Dziki Zachód (7/8)
22:00 Największe tajemnice świata V (11/15) - serial dok.
23:00 Starożytni kosmici XVII (16,15) - serial dok. USA 2025

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Will Smith: wielka wyprawa (4) - serial dok.
15:00 Miasta w liczbach (3/8)
16:00 Inkowie: powstanie i upadek imperium (2)
17:00 Krwawe zagadki przeszłości (3,4/8) - serial dok.
19:00 Krwawe pieniądze: tajemnice nazistowskiej gospodarki - serial dok.
20:00 Odkryć świat (4/6)
21:00 Uwaga, katastrofa! II
22:00 Big data: świat pod kontrolą (2/6) - serial dok.
23:00 Tajemnicze wyspy (3/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie V
09:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (1,2,3,4)
11:00 Z klimatem i z pasją (12)
11:30 Wojny magazynowe II
14:00 Galileo - pr. popularn.
16:00 Kryptonim szef XI (1/9)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII (5,6,7,8) - serial dok. Polska 26
21:00 Wioski wioseczki
21:30 Górale IX - serial dok.
22:00 Korea Północna: w głowie dyktatora - serial dok.
23:00 Pogromcy mafii (4)
00:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie IV

BBC EARTH

13:05 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
14:05 Sekrety długowieczności (5/6) - serial dok.
15:10 David Attenborough i cuda natury II (6/10)
15:40 Fenomeny współczesnego życia (5/6) - serial dok.
16:45 Wszechświat (2/5)
17:50 W okowach mrozu IX
18:50 Naturalnie odmienione życie II - serial dokumentalny
19:55 Miasta tętniące życiem
21:00 Królestwo zwierząt (1/6)
22:05 W okowach mrozu IX
23:05 Morze Śródziemne (4/4)

POLSAT VIASAT HISTORY

13:30 Piramidy w Gizie: sięgnąć do gwiazd - film dok.
14:40 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
15:35 Życie rzymskiego żołnierza (2/2) - serial dok.
16:45 Pompeje: nowe wykopaliska (3/3) - serial dok.
18:00 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (3/3)
19:00 Królowe, które zmieniły świat (3/6) - serial dok.
20:00 Kuba Rozpruwacz: krwawe szpalty (3/3)
21:00 Naziści: korzenie zła
22:05 Świta Hitlera (3/6)
23:15 Przywódcy III Rzeszy

eprasa.pl c9d1359c24

PONIEDZIAŁEK 23.02

Od A do Z

47 RONINÓW ★★★
film fantasy, USA/Wlk. Brytania/Japonia/Węgry 2013, reż. Carl Rinsch, wyk. Keanu Reeves, Hiroyuki Sanada, Rinko Kikuchi
19:05 | canal+ premium
Hollywood powraca do japońskiej legendy o grupie roninów, która postanawia upomnieć się o honor swego pana, naruszony przez bezwzględnego szoguna. Plus Keanu Reeves i cały arsenał efektów.

FOXCATCHER ★★★★
dramat obycz., USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell, Channing Tatum, Mark Ruffalo
22:00 | tvp kultura
Na faktach: Steve Carrell na poważnie jako John du Pont – amerykański milioner, który próbując przekuć swoje nadmierne ambicje w rzeczywistość założył ośrodek treningowy dla zapaśniczej kadry USA.

GENERAŁ NIL ★★★★
film biograficzny, Polska 2009, reż. Ryszard Bugajski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Alicja Jachiewicz, Magdalena Emilianowicz
23:50 | tvp 1
Losy generała Augusta Emila Fieldorfa, w czasie wojny dowódcy Dywersji AK, po jej zakończeniu w wyniku działań komunistów skazanego na śmierć. Wybitna kreacja Olgierda Łukaszewicza.

GOLDFINGER ★★★
film sens., Wlk. Brytania 1964, reż. Guy Hamilton, wyk. Sean Connery, Gert Fröbe, Honor Blackman
20:00 | tvp kultura
James Bond kontra kolejny superzbir z oryginalnej kolekcji Iana Fleminga. Wszystko zgodne z oczekiwaniami, ale Honor Blackman jako Pussy Galore szczególnie smakowita. Plus Sean Connery jako 007.

GRAWITACJA ★★★★★
film s.f., Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Alfonso Cuarón, wyk. Sandra Bullock, George Clooney, Ed Harris
20:00 | tvn 7
Science fiction awansuje do poziomu realistycznego dokumentu: para astronautów traci statek i rozpaczliwie szuka szansy ocalenia w kosmosie. Siedem Oscarów (w tym za film roku i reżyserię).

„Helikopter w ogniu”

21:40 | cinemax
★★★★

Amerykańska interwencja w Somalii w 1993 r.: próba zaprowadzenia porządku wywołuje starcie marines z uzbrojonym tłumem na ulicach Mogadiszu. Dwa Oscary i nominacja za zdjęcia Sławomira Idziaka.

DRAMAT WOJENNY
KRAJ ROK, USA/WLK. BRYTANIA 2001, REŻ. RIDLEY SCOTT, WYK. JOSH HARTNETT, ERIC BANA, EWAN MCGREGO

MAD MAX: NA DRODZE GNIEWU ★★★★★
film s.f., Australia/USA 2015, reż. George Miller, wyk. Tom Hardy, Charlize Theron, Nicholas Hoult
22:00 | warner tv
Po 30 latach George Miller powraca do swego bohatera – bez Mela Gibsona, ale z tą samą energią: Mad Max miesza szyki postapokaliptycznemu satrapie. Kino dynamiczne w stanie czystym.

MRUGNIJ DWA RAZY ★★★
thriller, USA/Meksyk 2024, reż. Zoë Kravitz, wyk. Naomi Ackie, Channing Tatum, Alia Shawkat
21:30 | hbo
Aktorka Zoë Kravitz debiutuje za kamerą: Kelnerka wpada w oko miliarderowi i potentatowi elektronicznemu, który zaprasza ją na imprezę na prywatną wyspę. Czy kierują nim czyste intencje?

PAMIĘĆ ★★★
dramat obycz., USA/Meksyk/Chile/Niemcy 2023, reż. Michel Franco, wyk. Jessica Chastain, Peter Sarsgaard, Merritt Wever
20:00 | cinemax
Nagrodzony w Wenecji Peter Sarsgaard jako cierpiący na zaniki pamięci, który dosiada się na szkolnym zjeździe do koleżanki z ostatniej klasy, obecnie samotnej matki po traumatycznych przejściach.

PIŁSUDSKI ★★
film biograficzny, Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska, Jan Marczewski
20:00 | kino polska
Mniej oficjalny, ale bardziej filmowy życiorys Józefa Piłsudskiego (Borys Szyc) od ucieczki z zakładu psychiatrycznego w 1901 roku do objęcia przywództwa w ruchu niepodległościowym przed wybuchem wojny.

PODWÓJNA TOŻSAMOŚĆ ★★
film sens., USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld, wyk. Paul Walker, Laurence Fishburne, Olivia Wilde
20:10 | ale kino+ hd
Były komandos po przejściach dostaje drugą szansę: opuści więzienie, jeśli przyjmie tożsamość dilera, który ma szansę dotrzeć do narkotykowego bossa, poszukiwanego przez prawo.

SUPERMAN II ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Kanada 1980, reż. Richard Lester, Robert Lynn, David Tomblin, wyk. Christopher Reeve, Gene Hackman, Margot Kidder
19:25 | warner tv
Druga część przygód przybysza z planety Krypton, ale zrealizowana przez Richarda Lestera z materiałów niewykorzystanych w części pierwszej: Superman broni Ziemi przed najazdem swoich trzech ziomków.

SYBERIADA POLSKA ★★★
dramat historyczny, Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska, Adam Woronowicz, Paweł Krucz
22:05 | kino polska
Dokonane przez Janusza Zaorskiego spojrzenie na gehennę Polaków zesłanych na Syberię w czasie II wojny światowej: losy chłopca, któremu wobec okoliczności historycznych przyszło zbyt szybko dorosnąć.

SZKLANA PUŁAPKA III ★★★
film sens., USA 1995, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis, Jeremy Irons, Samuel L. Jackson
21:40 | polsat
Znów Bruce Willis zbawia świat od psychopaty – tym razem na ulicach Nowego Jorku i w okolicach. Efekty zapierają dech, lecz fabuła traci oddech. Ale nadal warto.

WIERNA ★★
film sens., USA 2016, reż. Robert Schwentke, wyk. Shailene Woodley, Theo James, Naomi Watts
22:40 | tvn
Zamknięcie cyklu „Niezgodna” – oszczędnej wersji „Igrzysk śmierci”: stająca na czele rebelii dziewczyna decyduje się na przekroczenie muru, oddzielającego Chicago od reszty nieznanego świata.

ZDRAJCA ★★★
dramat krym., Włochy/Francja/Niemcy/Brazylia 2019, reż. Marco Bellocchio, wyk. Pierfrancesco Favino, Maria Fernanda Cândido, Fabrizio Ferracane
23:45 | tvp 2
Biografia Tomasa Buscetty, jednego z czołowych mafiosów sycylijskiej camorry oraz cosa nostry w Stanach Zjednoczonych, który w 1983 jako pierwszy z szefów zgodził się zeznawać przeciwko mafii.

eprasa.pl c9d1359c24

PONIEDZIAŁEK 23.02

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (420)
08:00 Serwis Info
08:20 Makłowicz w podróży (8)
09:00 Ranczo VIII (1/13)
10:00 Komisarz Alex XXII (10)
11:00 Ojciec Mateusz VI (4/13)
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Kerkini – grecka przystań ptaków - film dok.
14:00 Wichrowe wzgórze
15:00 Serwis Info - mag.
15:15 Reporterzy (469)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:30 Jaka to melodia? (5846)
18:10 Klan - telenowela
18:45 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Ezi** - spektakl teatralny Polska 2026, reż. Janusz Zaorski
21:25 **Postscriptum** (46)
22:00 **Pan Olbrychski** - film dok. Polska 2025
23:05 **Balans bieli** (125)
23:50 **Generał Nil** ★★★★ - film biograficzny Polska 2009, reż. Ryszard Bugajski (130 min)
02:00 **Wykrywacz kłamstw**
02:25 **RoboCop** - film s.f. ★★ USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman (120 min)

TVP2

05:25 M jak miłość
06:20 Rodzina (nie od) święta (27) - program religijny
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7474) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7474) - mag. Polska 2026
11:50 Okrasa łamie przepisy (333) - mag. kulinarny
12:30 Koło fortuny (2087)
13:15 Panna młoda (28/34)
14:05 Va banque (947)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (93) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2088)
16:35 Familiada (3035)
17:20 Panna młoda (29/34) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (948)
18:50 Jeden z dziesięciu (13)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1644)
20:55 **M jak miłość**
21:55 **Na sygnale**
22:55 **Davos. Wojna szpiegów** (6/6) - serial krym. Niemcy/Szwajcaria 23
23:45 **Zdrajca (Il Traditore)** ★★★ - dramat krym. Włochy/Francja/Niemcy/Brazylia 19, reż. Marco Bellocchio (165 min)
02:30 **Instynkt** (8) - serial krym. Polska 2011

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy IV (28,29/65)
09:30 Trudne sprawy XXII (25,26) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XI (25,26,27) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 31 (54)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5842)
16:30 Na ratunek 112 XIV (58/60) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XVIII (70)
18:00 Pierwsza miłość 49 - serial obyczajowy Polska 2025, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (223)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (57) - teleturniej Polska 2025

20:30 **Farma** (156) - reality show Polska 2025
21:40 **Szklana pułapka III (Die Hard with a Vengeance)** ★★★ - film sens. USA 1995, reż. John McTiernan, wyk. Bruce Willis, Jeremy Irons (155 min)
00:15 **Punisher** - film sens. ★★ USA/Niemcy 2004, reż. Jonathan Hensleigh, wyk. Thomas Jane, John Travolta, Will Patton (165 min)
03:00 **Nasz nowy dom** (332)

TVN

05:15 Nauka jazdy (17)
05:35 Uwaga! (7693) - mag. reporterów Polska 2025
05:50 Ukryta prawda (36/60)
06:45 Kuchenne rewolucje XXV (9) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5635)
11:25 Kuchenne rewolucje: Zielona Góra – Hot Italian Pizza 30 (9) - reality show
12:30 Kuchenne rewolucje: Zielona Góra – Kuchnia na Górce 29 (8) - reality show
13:35 Ukryta prawda (28,29/48) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (8/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Detektywi V (50,51) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Anna Potaczek
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7935) - mag.
20:10 Doradca smaku (27)

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:55 **The Floor** (9)
21:35 **Młode gliny** (9/50) - serial krym. Polska 26
22:40 **Wierna (Allegiant)** ★★ - film sens. USA 2016, reż. Robert Schwentke, wyk. Shailene Woodley, Theo James (145 min)
01:05 **Szybcy i wściekli (The Fast and the Furious)** ★★★ - film sens. USA/Niemcy 2001, reż. Rob Cohen, wyk. Paul Walker, Vin Diesel (135 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges IV (24,1/24) - serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVI (3,2/15) - serial sensacyjny Niemcy 2011
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw IX - serial obycz.
16:00 Ranczo VII (10,11/13) - serial kom. Polska 2013
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (53,54) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Protegowana** - film ★★★ sens. USA/Wlk. Brytania/Bułgaria/Rumunia 2021, reż. Martin Campbell (130 min)
22:10 **Pielgrzym (Pilgrim)** ★★★ - film sensacyjny Kanada/Wlk. Brytania/Meksyk 2000, wyk. Ray Liotta (115 min)
00:05 **Krwawa zemsta (Blood Out)** ★★ - film sens. USA 2011, reż. Jason Hewitt, wyk. Luke Goss (115 min)
02:00 **Dzielnica strachu IX**

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (48,56,57/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (30,40,41/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (24/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (36) - serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (27)
17:00 Tajemnice miłości - serial fabularno-dok.
18:00 Zagadki losu III (31) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (5/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 **Grawitacja (Gravity)** ★★★★★ - film s.f. Wlk. Bryt./USA 2013, reż. Alfonso Cuarón, wyk. Sandra Bullock (120 min)
22:00 **Morderstwo doskonałe (A Perfect Murder)** ★★ - film sens. USA 1998, reż. Andrew Davis (135 min)
00:15 **Ścigane (Close)** ★★ - film sens. Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Vicky Jewson, wyk. Noomi Rapace (125 min)
02:20 **Mówię Wam** (2)

MEZZO

10:00 Pierre Henry
10:50 Jeanine de Bique na Festiwalu Oper Barokowych w Bayreuth - muzyka klas.
12:25 Intermezzo
13:00 Jean-Philippe Rameau: Les Indes galantes w Operze Paryskiej - opera Francja 2019
16:15 Intermezzo
16:45 Elina Garanca, Orkiestra Festiwalu w Lucernie, Riccardo Chailly
18:40 Benjamin Bernheim, Filharmonicy Berlińscy, Kirił Petrienko: Koncert Sylwestrowy 2025
20:30 Carl Nielsen: Między niebem a ziemią - film dok.
21:20 Cappella Mediterranea: Amore siciliano – Coups de coeur à Chantilly
22:40 Sigur Rós: The Feeling of Going - balet Szwecja 2018

PULS 2

11:25 Baranek Shaun VI
11:40 Były sobie rzeczy
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Kacze opowieści
14:00 Fineasz i Ferb (18/26)
14:35 Marta mówi! III (8)
15:00 Miraculous IV (21,5/26)
16:00 My Little Pony
17:00 Fineasz i Ferb (20/26)
17:35 Blue III (17,18,19/50)
18:00 Świnka Peppa
18:10 Bing (23,24/78)
18:35 Masza i niedźwiedź V
19:00 Psi patrol V (24/26)
19:35 Pingwiny z Madagaskaru II (39/39) - serial anim.
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (44)
21:00 Dzielnica strachu IX (48,49) - serial kryminalny
23:00 Wstydliwe choroby V - serial dok. Wlk. Brytania 2011
01:00 Dzielnica strachu IX

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom X (12) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (19,20/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVII (3,48) - serial fabularno-dok.
11:55 Trudne sprawy XIX (12,13,14/40) - serial fab.-dok.
14:55 Ktoś tu kłamie? (3/60)
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (241, 242)
18:00 Policjantki i policjanci XXIII (60,61) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (45,46/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XIX (49/52)
22:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto II (49/52) - serial krym.
23:05 Dom na końcu ulicy - thriller USA/Kanada 2012, reż. Mark Tonderai
01:15 Love Island II (30)

METRO

08:00 SOS. Ekipy w akcji
08:55 J.A.G. VII (4/24)
09:55 Dziwaczne potrawy IX
10:25 Niezapomniane lata 90. - serial dok. Polska 2016
11:25 Andrzej Bargiel – Śnieżna Pantera - serial dok.
12:25 Przepis na życie V
13:25 Zapukaj do moich drzwi
14:25 Zapisane w gwiazdach
15:25 Słoneczny patrol III (4/22) - serial przyg. USA 1992
16:25 J.A.G. VII (5/24)
17:25 Milionerzy (596)
18:00 Celnicy na straży Szwecji (2/14) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek
20:00 Kryminalni VII (9/13) - serial krym. Polska 2007
21:00 Farma Clarksona (1/8)
22:10 Nagi instynkt przetrwania: Elita VII (6/10)
00:11 Lotnisko II (6/8)

eprasa.pl c9d1359c24

PONIEDZIAŁEK 23.02

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (51)
09:00 Robert Makłowicz (134, 160) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (6,7/12)
11:55 Wojny kontenerowe (7)
13:00 Katastrofy w przestworzach XX (9,10,6/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VI (10,11/21)
18:00 Hudson i Rex III (7/16)
18:55 Zajazd. Będzie się działo (19)
20:00 Mścicielka (The Assignment) ** - thriller Francja/Kanada/USA 2016, reż. Walter Hill, wyk. Michelle Rodriguez, Tony Shalhoub (120 min)
22:00 Ninja - film sens. ** USA 2009, reż. Isaac Florentine, wyk. Scott Adkins, Tsuyoshi Ihara, Mika Hijii (105 min)
23:45 Szczęśliwego Nowego Jorku * - komediodramat Polska 1997, reż. Janusz Zaorski, wyk. Bogusław Linda (125 min)
01:50 Pan Tadeusz **** - film obyczajowy Polska/Francja 1999, reż. Andrzej Wajda, wyk. Bogusław Linda (195 min)

KINO POLSKA

08:00 Bolek i Lolek (8,9,10/13)
08:40 Polska Kronika Filmowa 09/47 - reportaż Polska 1947
08:55 Akademia Pana Kleksa, cz. 1 : Przygoda księcia Mateusza - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1983
10:45 Akademia Pana Kleksa, cz. 2: Tajemnica golarza Filipa (2) - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1984
12:15 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
13:00 W zawieszeniu - dramat obyczajowy Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek
15:00 Joanna - dramat wojenny Polska 2010, reż. Feliks Falk, wyk. Urszula Grabowska, Sara Knothe, Stanisława Celińska
17:20 Pogranicze w ogniu
18:50 Czterej pancerni i pies (1) - serial wojenny Polska 66
20:00 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska, Jan Marczewski, Maria Dębska
22:05 Syberiada polska - dramat historyczny Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska
00:55 Ogród Luizy - film obycz. Polska 2007, reż. Maciej Wojtyszko, wyk. Patrycja Soliman, Marcin Dorociński

ALE KINO+

09:35 Wyjechać - film krótkom. Francja 21 (40 min)
10:15 Bestia II (5,6/6)
12:15 Vera X (1/4)
14:05 Trzej muszkietero- **** **wie (The Three Musketeers)** - film przygodowy USA/Hiszpania/Panama/Wlk. Brytania 1973 (130 min)
16:15 Houria - dramat obycz. *** Francja/Belgia 2022, reż. Mounia Meddour, wyk. Lyna Khoudri, Rachida Brakni (125 min)
18:20 Vera X (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2020
20:10 Podwójna tożsamość ** **(The Death and Life of Bobby Z)** - film sensacyjny USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld, wyk. Paul Walker, Laurence Fishburne, Olivia Wilde (120 min)
22:10 Sortownia (5,6) - serial krym. Polska 2023, wyk. Andrzej Chyra
00:10 Eternal (For evigt) ** - film s.f. Dania/Islandia/Norwegia 2023, reż. Ulaa Salim, wyk. Simon Sears, Oscar Langer (105 min)
01:55 Klangor (8/8) - serial krym. Polska 2021

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XXIV (1,2)
10:25 Świat według Kiepskich
14:20 Doktor Dolittle i pies prezydenta - komedia USA/Kanada 08, reż. Craig Shapiro
16:00 Piraci z Karaibów: Na nieznanych wodach - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2011
18:50 Zmartwychwstały - dramat historyczny USA 16
21:00 Mężczyzna imieniem Otto - komediodramat USA/Szwecja/Kanada/Irlandia/Wlk. Bryt. 2022, reż. Marc Forster
23:40 65 - film s.f. USA/Kanada/Irlandia/Australia 23

KINO TV

07:30 Kojak IV (23/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12,13/13)
11:00 Poirot (1/11)
13:10 Panna Marple (2/4)
15:20 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1,2/8)
17:50 Poirot: Karty na stół X (2/4) - serial kryminalny
20:00 Surogaci - thriller USA 09, reż. Jonathan Mostow, wyk. Bruce Willis, Radha Mitchell
22:00 Nieuchwytny cel - film sensacyjny USA 1993
23:55 Dom Hemingway - komedia Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Richard Shepard

TVP KULTURA

08:25 Wydarzenie aktualne
09:00 Pogranicze w ogniu
10:10 Poznań '56 - dramat *** hist. Polska 1996, reż. Filip Bajon, wyk. Michał Żebrowski (120 min)
12:10 Wenecja, miasto wyrosłe z bagien
13:05 Muzeum polskiej piosenki (52)
13:25 Sowia odyseja - film anim. Francja/Belgia 2019 (35 min)
14:00 Tamte lata, tamte dni
14:40 Złoto dezerterów * - komedia Polska 1998 (130 min)
16:50 Pogranicze w ogniu
17:55 Tygodnik kulturalny
18:50 Przełomy w muzyce
20:00 Goldfinger - film *** sens. Wlk. Brytania 1964, reż. Guy Hamilton, wyk. Sean Connery, Gert Fröbe (120 min)
22:00 Foxcatcher - dramat **** obycz. USA 2014, reż. Bennett Miller, wyk. Steve Carell (145 min)
00:25 Kobro/Strzemiński. Opowieść fantastyczna - film krótkom. Polska 2018 (60 min)
01:25 Porozmawiajmy szczerze (8) - rozmowa

WARNER TV

08:05 Bajer z Bel-Air III
09:05 Teraz albo nigdy! IV (2,3)
11:00 J.A.G. – Wojskowe Biuro Śledcze V (16,17/25)
12:55 Bajer z Bel-Air III
14:55 Teraz albo nigdy! IV
17:45 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000
19:25 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 1980, wyk. Christopher Reeve
22:00 Mad Max: Na drodze gniewu - film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller
00:30 Cobra - film sensacyjny USA/Izrael 1986

PARAMOUNT

09:10 Guru miłości - komedia Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2008, reż. Marco Schnabel
11:00 Austin Powers – agent specjalnej troski - komedia kryminalna USA/Niemcy 1997
13:00 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
15:20 G.I. Joe: Czas Kobry - film sens. USA/Czechy 2009
17:50 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia sens. USA 1994
20:00 xXx: Reaktywacja - film sens. USA/Chiny/Kanada 2017
22:05 Londyn w ogniu - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016

HBO

08:05 Ciągnie świnki do... wilkołaka - film anim. USA 2011 (10 min)
08:15 Green Book **** - film biograficzny USA/Chiny 2018 (130 min)
10:25 Spider–Man - film s.f. *** USA 2002 (120 min)
12:25 Alita: Battle Angel **** - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019 (120 min)
14:25 DJ Ahmet - komedia **** Czechy/Serbia/Chorwacja 25 (100 min)
16:05 Jojo Rabbit **** - komediodramat USA/Nowa Zelandia/Czechy 2019 (110 min)
17:55 Kraven Łowca * - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Islandia/Kanada 2024 (125 min)
20:00 Branża IV (7/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./USA 25
20:55 Rycerz Siedmiu Królestw (6/6)
21:30 Mrugnij dwa razy *** - thriller USA/Meksyk 2024 (100 min)
23:10 Pułapka - thriller USA/ ** Kanada 2024 (100 min)
00:50 Wciąż tu jestem - dramat **** obycz. Brazylia/Francja 2024, reż. Walter Salles (135 min)

CINEMAX

14:35 Sidonie w Japonii - dramat obycz. Francja/Niemcy/Szwajcaria/Japonia 2023
16:10 Łacina dla wszystkich - komedia Francja/Włochy 24
17:45 Diuna - film s.f. USA/Meksyk 1984, reż. David Lynch
20:00 Pamięć - dramat obycz. USA/Meksyk/Chile/Niemcy 2023, reż. Michel Franco
21:40 Helikopter w ogniu - dramat wojenny USA/Wlk. Brytania 2001
00:00 Czekając na wyrok - dramat psychologiczny USA/Kanada 2001

ROMANCE TV

10:30 Inga Lindström: Róże na piasku - melodramat Niemcy/Szwecja 2021, reż. M. Serafini
12:25 Kryminalne zagadki Mazur (7) - serial krym.
14:20 Szkoła nad morzem: Rodzicielskie radości - dramat obyczajowy Niemcy 2025
16:15 Statek marzeń
18:05 Górscy ratownicy (4/6)
19:00 Górski lekarz (17/18)
20:00 Rodzice kłamią lepiej - komedia Niemcy 2017
21:50 Następny zjazd „Szczęście": Prawdziwy ojciec - komedia Niemcy 2022
23:45 Górski lekarz (17/18)

CANAL+ PREMIUM

08:10 Gdy powieje Harmattan - film dok.
09:35 Historie miłosne **** - dramat obyczajowy Polska 1997 (85 min)
11:00 Król kręgli - komedia ** USA 2024, wyk. D'Arcy Carden (90 min)
12:30 Masz ci los! - komedia *** Polska 2023, reż. M. Głowacki (90 min)
14:00 Cat's Eyes (4/8)
15:00 Prawda czy fałsz. Psychologia trumpizmu - film dok.
16:35 Przesilenie zimowe **** - komediodramat USA 2023, reż. Alexander Payne (130 min)
18:45 Łapu-Capu
18:50 Premierowa jazda
19:05 47 roninów *** - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Japonia/Węgry 2013 (115 min)
21:00 Król i zdobywca (1,2/8) - serial obycz. Wlk. Bryt./Islandia/USA 2025
22:40 Cleaner - film sens. ** Wlk. Brytania 2025, reż. Martin Campbell, wyk. Daisy Ridley (100 min)
00:20 June i John - komedio- ** dramat Francja 2025, reż. Luc Besson (90 min)

TVN FABUŁA

07:35 Superbohaterowie (7)
08:05 Grażyna Torbicka zaprasza (4) - mag. filmowy
08:35 Papiery na szczęście
09:40 Belle Epoque (5/10)
10:35 Lekarze (13,1)
12:40 Prawo Agaty V
14:40 Seriaale kultowe
14:50 Brzydula - serial obycz.
17:45 Kobieta kot - film sens. USA 2004, reż. Pitof
20:00 Batman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1989, reż. Tim Burton, wyk. Michael Keaton
22:50 Reminiscencja - thriller USA 2021, reż. Lisa Joy

AMC

10:50 Archaniol (1) - dramat krym. Wlk. Brytania 2005
11:45 Archaniol (2) - dramat krym. Wlk. Brytania 2005
12:45 Archaniol (3) - dramat krym. Wlk. Brytania 2005
13:40 Osaczeni - film sens. USA/Wlk. Bryt./Niemcy 1999
15:50 Spokojny Amerykanin - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Wietnam/Australia/Francja/Kanada 02
17:45 Tutanchamon (1)
19:40 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
22:00 Szepty mroku IV (2)

eprasa.pl c9d1359c24

AXN

08:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (15/23)
09:35 Castle II (4,5/24)
11:30 Unforgettable III (8,9/13)
13:25 Rekrut IV (15,16/22)
15:20 FBI: International (1,2/21)
17:15 Castle II (6,7/24)
19:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (6,7/22)
21:05 FBI VI (6/13)
22:00 FBI: Most Wanted III (18/22) - serial krym. USA 2022
23:00 Castle II (6,7/24)
00:40 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (6/22)

EPIC DRAMA

09:10 Lekarze na start
09:55 Agenci NCIS XVIII (15/16)
10:50 Wszystkie stworzenia duże i małe (1/6) - serial obycz.
11:55 Panna Marple V (2/4)
13:45 Lekarze na start
14:30 Agenci NCIS XVIII (15/16)
15:30 Panna Scarlet i komisarz IV (4/6) - serial krym.
16:35 Morderstwo w małym mieście (6/8) - serial krym.
17:30 Panna Marple V (3/4)
19:25 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVIII (16/16)
21:00 Próba niewinności (1/3)
22:00 Poirot XI (2/4)
00:00 Lekarze na start

TVN STYLE

08:35 Będzie pięknie (8/8)
09:30 Życie na kredycie
10:40 Ugotowani (4, 5)
12:45 Kuchenne rewolucje
14:50 Ukryta prawda (9/60)
15:50 Zgłoś ogród
16:50 Jestem z Polski III (9)
18:50 Kuchenne rewolucje
20:50 Bitwa o gości (4) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XIII
22:50 Pojedynek na podróże (5) - program rozrywkowy
23:50 EuroPOLKI studentki (5)
00:50 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV - serial dok.

TVN TURBO

09:15 Pomoc drogowa 24h (1)
10:00 Złomowisko PL X
11:00 Usterka XVI
12:00 Zawodowi handlarze (9)
12:45 Samochód marzeń: Kup i zrób (10) - mag
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Naprawy nie do naprawy
16:30 Mobilni mechanicy (3, 4)
18:00 Raport Turbo (4924)
18:15 Zawodowi handlarze (6)
19:00 Duda kontra Szafrański
20:30 Najlepsze premiery motoryzacyjne (11) - mag.
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (4924)
22:20 Wojny samochodowe (1)

BBC FIRST

08:30 Lewis (1/6)
09:35 Ojciec Brown V (1/15)
10:40 Powrót do raju II (3/6)
11:50 Śmierć z dala od palm II
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown X (10/10)
15:50 Lewis (1/6)
16:50 My Life is Murder (10/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIII (5/8) - serial kryminalny
21:00 Powrót do raju II (4/6)
22:05 Zbrodnie Saint-Pierre
23:05 Tajemnice Brokenwood
01:00 Śmierć pod palmami XIII

FX

08:15 Dr House VII (13/23)
09:10 9-1-1 VIII (4/18)
10:05 Kości XI (22,1/22)
11:55 FBI (2,3/22)
13:45 Castle II (7,8/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (1,2/18) - serial krym. USA 24
17:25 Tropiciel II (2/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (21,22/25)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (22,23/23)
22:00 Tropiciel III (3)
22:55 Agenci NCIS: Początki (2/18) - serial krym. USA 2024
23:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (21,22/25)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży IV (5) - serial dok.
10:00 Kolorowa rewolucja III
11:00 Zarobić na remoncie X
11:30 Tu jest pięknie IV (6,7/9)
13:05 Nieoczywiste miejsca II
14:10 Dorota inspiruje (3)
15:05 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VI
18:10 Weekendowa metamorfoza (2, 3) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (4)
21:00 Dorota was urządzi VI (4,5/12) - serial dok. Polska 17
22:30 House Hunters (1—4)

BBC LIFESTYLE

12:20 Wielkie projekty
13:20 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - program rozrywk.
14:30 Majorka: śródziemnomorskie smaki (7, 8) - mag.
15:40 Bake off: zawodowcy
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (5)
17:50 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki (9)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywk.
21:00 Wielkie projekty
22:00 Oblicza seksu (2/3)
23:00 Wstydliwe choroby: online III (5/8) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Przyjaciele II (13—19/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (23,24,1—4/24)
14:35 Młody Sheldon VI (7,8,9/22) - serial kom.
16:00 Przyjaciele II (20—24,1,2/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (5—10/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (7,8/12)
23:00 Comedy Club (11, 12)
00:00 Miasteczko South Park X (6,7/14)
01:00 Pracoholicy (9/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex V (11)
09:15 Rodzinka.pl
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo (5/13)
11:20 M jak miłość
12:15 Rodzinka.pl XIII (13,1)
13:30 Ojciec Mateusz XXII (11)
15:25 Komisarz Alex V (12/13)
16:15 Na sygnale
17:20 Ranczo (6,7/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXII (3) - serial kryminalny Polska 2019, wyk. Artur Żmijewski
21:30 Ranczo (8,9/13) - serial komediowy Polska 2006
23:35 Ojciec Mateusz XXII
00:25 Na sygnale - serial obycz.

CANAL+ KUCHNIA

13:25 ABC gotowania – kuchnia francuska (3, 4) - mag.
14:25 Luke Nguyen w Indiach
14:55 Jakubiak rozgryza Polskę (4, 5) - mag. kulinarny
15:55 Javier Peña zjada świat
16:50 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (8, 9)
17:45 Jamie Oliver (2/4)
18:45 m jak mięso (2)
19:10 Jakubiak rozgryza... (14)
19:25 m jak mięso (3, 4)
20:15 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (3)
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David w Europie (15)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Małe i wspaniałe XI
13:55 Cudotwórcy VII (11)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Meblokreacje (7, 8)
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty XI
20:10 Daleko od miasta XV
21:00 Cudotwórcy VII (12)
22:00 Wielkie projekty XXIII
22:55 Colin i Justin: Remont na mrozie (6/6) - serial dok.

PLANETE+

13:45 O drzewach i lasach
15:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (3/7) - serial dok.
16:55 Premiera: 360° – świat bez granic XI - serial dok.
18:00 Świat z góry XI (4/14)
18:40 Osierocone. Dzieci i wojna (2) - serial dok.
19:45 Pułapki ludzkiego mózgu (2) - serial dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją IV (3/6) - serial dok.
22:00 Premiera: Zaginiona cywilizacja Elamu - film dok.
23:10 Legendarne bitwy (4/4)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski II (7/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda
12:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (3/6) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania III (7,8/11) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Łowcy opali VIII (3/20)
17:00 Celnicy na straży Europy V (4,5/23) - serial dok.
18:00 Zawodowcy
19:00 Złomowisko PL VI
21:00 Nic do zgłoszenia III
22:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (4/6) - serial dok.
23:00 Gorączka złota XVI (13)
00:00 Fani czterech kółek XVII

TVP HISTORIA

13:25 Tajemnice szpiegów: nuklearna rozgrywka
14:30 Góry Europy
15:30 Królowie
16:00 Sensacje XX wieku
17:00 Na początku było Hillside Ave - film dok.
18:00 Ex libris - magazyn
18:25 Flesz historii (749)
19:05 Biała wizytówka (3)
20:15 Antoni Patek – patriota i zegarmistrz - film dok.
21:30 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (10/10) - serial dok.
22:25 Obłoki śmierci - film dok.

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Jak to wyjaśnić III (7/20)
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (21/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Wykute w ogniu (5)
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Na lodowym szlaku XII
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
21:00 Starożytni kosmici XVII
22:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (11/18)
23:00 Straż graniczna: USA III

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Alarm na lotnisku V (1/4)
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (5,6/10) - serial dok.
18:00 Apokalipsa – II wojna światowa (5/6) - serial dok.
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II
20:00 Katastrofa w przestworzach XXI (2/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Katastrofa w przestworzach XXV (5/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XV (10,10/10)
00:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (41)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu X
12:00 Wraki, które zmieniły świat (6/10) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką
16:00 Kryptonim szef XI
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (3,4/6) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici XIV

BBC EARTH

11:10 Malownicze trasy kolejowe - serial dok.
12:10 Potęga ssaków (6/6)
13:20 Fenomeny współczesnego życia (1/6) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu II
16:30 Ameryka Południowa z Nickiem Knowlesem
17:35 Malownicze trasy kolejowe - serial dok.
18:35 Planeta doskonała (4/5)
19:45 Wszechświat (3/5)
20:55 Życie na pustkowiu II
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Tajlandia z Sue Perkins

POLSAT VIASAT HISTORY

11:10 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (4/8)
12:20 Linie frontu - serial dok.
13:30 Militarny ranking (10/10)
14:35 Aleksander Wielki: legendarny zdobywca (3/3)
15:35 Królowe, które zmieniły świat (3/6) - serial dok.
16:35 Kuba Rozpruwacz: krwawe szpalty (3/3)
17:35 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (4/8)
18:45 Linie frontu - serial dok.
19:55 Militarny ranking (10/10)
21:00 Naziści: korzenie zła
22:05 Świta Hitlera (4/6)
23:15 Przywódcy III Rzeszy

eprasa.pl c9d1359c24

WTOREK 24.02

Od A do Z

DZIEWCZYNA NA POŻEGNANIE ★★★★
komedia romantyczna, USA 1977, reż. Herbert Ross, wyk. Richard Dreyfuss, Marsha Mason, Quinn Cummings
20:00 | **warner tv**
Neil Simon uśmiecha się ciepło: samotna matka i aktor, któremu wynajmuje pokój. Happy end plus Oscar dla Richarda Dreyfussa oraz cztery inne nominacje, w tym dla filmu i Marshy Mason.

FIRMA ★★★★
film sens., USA 1993, reż. Sydney Pollack, wyk. Tom Cruise, Jeanne Tripplehorn, Gene Hackman
22:20 | **tvp 1**
Majstersztyk Sydneya Pollacka według prozy Grishama z Tomem Cruise'em, Gene'em Hackmanem i Holly Hunter: jak dobra kancelaria prawna uwiarygodnia amerykańską (czy tylko?) mafię. To się ogląda!

JAK PIES Z KOTEM ★★★★
komediodramat, Polska 2018, reż. Janusz Kondratiuk, wyk. Robert Więckiewicz, Olgierd Łukaszewicz, Bożena Stachura
23:30 | **tvp 2**
Nagrodzone w Gdyni wyznanie reżysera Janusza Kondratiuka o ostatnim okresie życia jego brata Andrzeja. Poruszająca, pełna gorzkiego humoru rekonstrukcja, wybitne aktorstwo plus pean o miłości w tle.

KINGSAJZ ★★★
komedia, Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura
21:55 | **kino polska**
Juliusz Machulski o państwie totalitarnym w tonie utopii negatywnej. Szkoda, że nie jest to „Seksmisja II". Mimo to – ma swoich zwolenników.

KOLIBER ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Jason Statham, Agata Buzek, Vicky McClure
20:30 | **tvp 1**
Jason Statham jako żołnierz po przejściach, który ukrywa się w mrocznych zakamarkach Londynu, korzystając z możliwości zmiany tożsamości, lecz w poczuciu zagrożenia zmienia się w maszynę do zabijania.

„Skandalista Larry Flynt"

21:30 | **cinemax** ★★★★

Milos Forman o istocie amerykańskiej demokracji: pokrętna biografia „króla pornografii", Larry'ego Flynta, który walcząc o wolność wypowiedzi dotarł aż do Sądu Najwyższego USA. Pouczające.

FILM BIOGRAFICZNY
USA 1996, REŻ. MILOŠ FORMAN, WYK. WOODY HARRELSON, COURTNEY LOVE, EDWARD NORTON

LIGA SPRAWIEDLIWOŚCI ★★★
film fantasy, USA/Wlk. Brytania/Kanada 2017, reż. Zack Snyder, wyk. Ben Affleck, Henry Cavill, Amy Adams
22:45 | **tvn**
Kontynuacja komiksowej sagi spod znaku DC Comics. Batman łączy siły z Wonder Woman oraz grupą innych superbohaterów – dla jeszcze bardziej skutecznej obrony świata przed złem.

LUCY ★★★
film s.f., Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson, Morgan Freeman, Min-sik Choi
21:40 | **polsat**
Luc Besson potrafi: przemycająca narkotyki kobieta ulega zatruciu środkiem, który uruchamia drzemiące w mózgu rezerwy, co owocuje nie tylko starciem z mafią, ale też przekazaniem potężnej wiedzy naukowcom.

MISSISIPI W OGNIU ★★★
thriller, USA 1988, reż. Alan Parker, wyk. Gene Hackman, Willem Dafoe, Frances McDormand
22:00 | **stopklatka**
Alan Parker o FBI i napięciach społecznych na amerykańskim Południu w latach 60. XX wieku. Kontrowersyjne wnioski, lecz brawurowe wykonanie, przede wszystkim pod względem aktorskim.

MIZERYKORDIA ★★★
dramat obycz., Włochy 2023, reż. Emma Dante, wyk. Milena Catalano, Tiziana Cuticchio, Fabrizio Ferracane
23:40 | **cinemax**
W duchu neorealizmu: pytanie o rolę kobiet w patriarchalnym społeczeństwie (czy tylko sycylijskim?), zainspirowane losem niepełnosprawnego chłopca, wychowanego przez grono kobiet – ofiar męskiej przemocy.

NINJA: CIEŃ ŁZY ★★★
film sens., Tajlandia/USA 2013, reż. Isaac Florentine, wyk. Scott Adkins, Kane Kosugi, Mika Hijii
20:00 | **stopklatka**
Amerykański mistrz ninjutsu ściga przez pół Azji narkotykowego bossa, odpowiedzialnego za śmierć jego ciężarnej żony. Egzotyczna rutyna na wysokim poziomie.

PTAKI NOCY (I FANTASTYCZNA EMANCYPACJA PEWNEJ HARLEY QUINN) ★★★
film sens., USA 2020, reż. Cathy Yan, wyk. Margot Robbie, Mary Elizabeth Winstead, Jurnee Smollett
22:40 | **tvn 7**
Babskie kino z kręgu DC Comics: Harley Quinn (żywiołowa Margot Robbie), odtrącona narzeczona Jokera, organizuje kobiecy gang i rzuca wyzwanie zdominowanemu przez mężczyzn światu zbrodni w Gotham City.

SALA SAMOBÓJCÓW. HEJTER ★★★★
thriller, Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski, Agata Kulesza, Danuta Stenka
20:00 | **tvn 7**
Rekompensując życiowe (zawinione przez siebie) niepowodzenia, młodzieniec aranżuje hejterską nagonkę na znanego polityka i – doprowadzając swoje dzieło do tragicznego finału – nieźle na tym wychodzi.

TORNADO ★★★
film sens., Wlk. Brytania 2025, reż. John Maclean, wyk. Kôki, Tim Roth, Jack Lowden
20:00 | **cinemax**
Pod koniec XVIII wieku, podróżująca po Anglii Japonka widzi śmierć swego ojca, lalkarza wystawiającego spektakl samurajski, z rąk bandytów. Wychowana w duchu samurajskiej tradycji szuka zemsty.

WOLNOŚĆ ★★★
komedia, Hiszpania/Belgia 2021, reż. Clara Roquet, wyk. Maria Morera, Nicolle García, Vicky Peña
21:30 | **tvp kultura**
Spędzająca wakacje z matką naiwna piętnastolatka poznaje swoją rówieśnicę z Kolumbii mającą szerszy zakres swobody i trzeźwe spojrzenie na świat. Dziewczęta wspólnie ruszają w drogę do dojrzałości.

ZA RZEKĘ, W CIEŃ DRZEW ★★★
dramat wojenny, Wlk. Brytania 2022, reż. Paula Ortiz, wyk. Josh Hutcherson, Liev Schreiber, Matilda De Angelis
22:10 | **ale kino+ hd**
Czytając Ernesta Hemingwaya: amerykański oficer, weteran II wojny, dowiaduje się o swojej śmiertelnej chorobie. Postanawia po raz ostatni odwiedzić Wenecję, gdzie spotyka włoską arystokratkę.

eprasa.pl c9d1359c24

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (705)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Makłowicz w podróży (9)
09:00 Ranczo VIII (2/13)
10:00 Komisarz Alex XXII
11:00 Ojciec Mateusz VI (5/13)
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Opowieści z dzikiego Madrytu - film dok. Hiszp. 23
14:00 Wichrowe wzgórze
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (470)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:30 Jaka to melodia? (5847)
18:10 Klan - telenowela
18:45 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Koliber (Hummingbird)** (★★★) - film sens. Wlk. Bryt./USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Jason Statham (130 min)
22:40 **Firma (The Firm)** (★★★★) - film sens. USA 1993, reż. Sydney Pollack, wyk. Tom Cruise, Jeanne Tripplehorn (160 min)
01:20 **Wykrywacz kłamstw**
01:45 **Księga miłości (The Book of Love)** (★★) - dramat obycz. USA 2016, reż. Bill Purple, wyk. Jason Sudeikis (115 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Miłość i powołanie
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7475) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7475) - mag. Polska 2026
11:55 Rosół polski (24)
12:30 Koło fortuny (2088)
13:15 Panna młoda (29/34)
14:05 Va banque (948)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (94) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2089)
16:35 Familiada (3036)
17:20 Panna młoda (30/34) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (949)
18:50 Jeden z dziesięciu (14) - teleturniej Polska 2025
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1645)
20:55 **M jak miłość**
21:55 **Na sygnale**
22:25 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:30 **Jak pies z kotem** (★★★★) - komediodramat Polska 2018, reż. Janusz Kondratiuk (110 min)
01:20 **Zabić Sekala** (★★★★) - dramat wojenny Czechy/Słowacja/Francja/Polska 1998 (120 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy IV (30,31)
09:30 Trudne sprawy XXII (27,28) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XI (28,29,30)
14:40 Dlaczego ja? 31 (55)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5843)
16:30 Na ratunek 112 XIV (59/60) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XVIII (71) - serial fab.-dok. Polska 2024
18:00 Pierwsza miłość 49 (211) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (224) - program publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (58) - teleturniej Polska 2025

20:30 **Farma** (157) - reality show Polska 2025
21:40 **Lucy** (★★★) - film s.f. Francja/Niemcy/Tajwan/Kanada 2014, reż. Luc Besson (115 min)
23:35 **Jak zostałem gangsterem. Historia prawdziwa** (★★★) - dramat kryminalny Polska 2020 (180 min)
02:35 **Szklana pułapka III (Die Hard with a Vengeance)** (★★★) - film sens. USA 1995, reż. John McTiernan (155 min)

TVN

05:35 Uwaga! (7928)
05:50 Ukryta prawda (37/60)
06:45 Kuchenne rewolucje XXV (10) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5636)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Fang Youn", Ostróda XV (14) - reality show
12:30 Kuchenne rewolucje: Podkowa Leśna – Suliko 29 (9)
13:35 Ukryta prawda (30,31/48) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (9/50) - serial krym. Polska 2026, wyk. Zofia Zborowska
16:50 Detektywi V (52,53) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Anna Potaczek
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:30 Gala Bestsellery Empiku 2025 – zapowiedź
19:55 Uwaga! (7936) - mag.
20:10 Doradca smaku (18)

20:15 **Gala Bestsellery Empiku 2025** - relacja Polska 2026
22:45 **Liga sprawiedliwości (Justice League)** (★★★) - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Kanada 2017, reż. Zack Snyder, wyk. Ben Affleck, Henry Cavill (150 min)
01:15 **Kler** (★★★★) - dramat obycz. Polska 2018, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Robert Więckiewicz, Jacek Braciak (160 min)

TV PULS

06:00 Nash Bridges V (1,2/22) - serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVI (2,14/15) - serial sensacyjny Niemcy 2011
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw IX - serial obycz.
16:00 Ranczo VII (11,12/13) - serial kom. Polska 2013
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (54,55) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Kickboxer: Zemsta (Kickboxer: Vengeance)** (★★) - film sens. USA 2016, reż. John Stockwell (115 min)
21:55 **Hooligans III (Green Street 3: Never Back Down)** (★★) - film sens. Wlk. Brytania/USA 2013 (100 min)
23:35 **Zabójczy cel (Kill Switch)** (★★) - film sens. USA/Kanada 2008, reż. Jeff King, wyk. Steven Seagal (120 min)
01:35 **Dzielnica strachu IX**

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (49,58,59/72)
08:45 Ukryta prawda (31,42,43/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (25/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (37) - serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (28)
17:00 Tajemnice miłości - serial fabularno-dok.
18:00 Zagadki losu III (32) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (6/40) - serial fab.-dok. Polska 2024, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Sala samobójców. Hejter** (★★★★) - thriller Polska 2020, reż. Jan Komasa, wyk. Maciej Musiałowski (160 min)
22:40 **Ptaki nocy (i fantastyczna emancypacja pewnej Harley Quinn)** (★★★) - film sens. USA 2020, reż. Cathy Yan (140 min)
01:00 **Skazani na Shawshank** (★★★★) - dramat psycholog. USA 1994, reż. Frank Darabont, wyk. Tim Robbins, Morgan Freeman (180 min)

MEZZO

12:35 Intermezzo
13:30 György Ligeti: Koncert fortepianowy - muzyka klas.
14:25 Cavalli – Mariana Flores & Leonardo García Alarcón – Bayreuth Baroque Opera Festival - muzyka klas.
15:45 Joyce DiDonato, Il Pomo d'Oro, Maxim Emelyanychev: Eden
17:45 Rachmaninow w nowej odsłonie - film dok.
18:35 Orkiestra Paryska, Esa-Pekka Salonen: Ligeti, Bruckner - muzyka klasyczna
20:30 IX Symfonia Maurice'a Béjarta: Béjart Ballet Lausanne i Balet Tokijski - balet Jap. 2014
21:50 Paco de Lucía: Światło i cień - portret muzyka
22:50 Richard Wagner: Zygfryd - opera Szwajcaria 2024, reż. Michael Beyer

PULS 2

11:25 Baranek Shaun VI
11:40 Były sobie rzeczy
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Kacze opowieści
14:00 Fineasz i Ferb (20/26)
14:35 Marta mówi! III (10)
15:00 Miraculous IV (6,7/26)
16:00 My Little Pony
17:00 Fineasz i Ferb (21/26)
17:35 Blue III (20,21,22/50)
18:00 Świnka Peppa (52,1/52)
18:10 Bing (25,26/78)
18:35 Masza i niedźwiedź V
19:00 Psi patrol V (25/26)
19:35 Pingwiny z Madagaskaru III (1/15) - serial anim.
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (45) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX (49,50) - serial kryminalny
23:00 Pielgrzym - film sens. Kanada/Wlk. Bryt./Meksyk 00
01:00 Dzielnica strachu IX

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (1) - serial dok. Polska 24
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVII (4,49) - serial fabularno-dok.
11:55 Trudne sprawy XIX (15,16,17/40) - serial fab.-dok.
14:55 Ktoś tu kłamie? (4/60)
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (243, 244)
18:00 Policjantki i policjanci XXIII (61,62) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (47,48/52) - serial krym. Polska 2025
21:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XIX (50/52)
22:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto II (50/52) - serial krym.
23:05 Purpurowe rzeki II: Aniołowie apokalipsy - thriller Francja/Włochy/Wlk. Brytania 2004, reż. Olivier Dahan
01:15 Love Island II

METRO

08:55 J.A.G. VII (5/24)
09:55 Dziwaczne potrawy IX
10:25 Tropicielki rodzinnych historii - serial dok. Polska 18
11:25 Nowe życie w starym domu: witajcie we Włoszech
12:25 Przepis na życie V
13:25 Zapukaj do moich drzwi
14:25 Zapisane w gwiazdach
15:25 Słoneczny patrol III (5/22) - serial przyg. USA 1992
16:25 J.A.G. VII (6/24)
17:25 Milionerzy (597)
18:00 Celnicy na straży Szwecji (3/14) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek
20:00 Kryminalni VII (10/13) - serial krym. Polska 2007
21:00 Odwróceni - serial sensacyjny Polska 2007
23:05 Nie do uwierzenia! VI
00:05 Okiem policyjnej kamery IV (7/10) - serial dok.

eprasa.pl c9d1359c24

WTOREK 24.02

STOPKLATKA DVB T

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (52)
09:00 Robert Makłowicz (145, 136) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (7,8/12)
11:55 Wojny kontenerowe (7,8/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XX (10,1,7/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VI (11,12/21)
18:00 Hudson i Rex III (8/16)
18:55 Zajazd. Będzie się działo (20)
20:00 Ninja: Cień łzy (Ninja: Shadow of a Tear) ★★★ - film sens. Tajlandia/USA 2013, reż. Isaac Florentine, wyk. Scott Adkins, Kane Kosugi, Mika Hijii (120 min)
22:00 Missisipi w ogniu (Mississippi Burning) ★★★ - thriller USA 1988, reż. Alan Parker, wyk. Gene Hackman, Willem Dafoe, Frances McDormand (160 min)
00:40 Gotówka (Ca$h) ★★★ - dramat kryminalny USA 2010, reż. Stephen Milburn Anderson, wyk. Sean Bean, Chris Hemsworth (165 min)

KINO POLSKA

08:00 Bolek i Lolek (11,12,13/13) - serial anim.
08:45 Polska Kronika Filmowa 48B/66 - film dok. Polska 1966
08:55 Basia sama w domu - komedia Polska 2021, reż. Marek Rębacz, wyk. Magdalena Zaborniak, Jakub Kucner
10:55 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'ackov Bodo
12:45 Rachunek szczęścia
14:30 Złoty pociąg, cz. 1 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba
16:10 Złoty pociąg, cz. 2 - film sens. Polska/Rumunia 1986, reż. Bohdan Poręba, wyk. Mitică Popescu
17:45 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny
20:00 Motylem jestem, czyli romans czterdziestolatka - komedia Polska 1976, reż. Jerzy Gruza, wyk. Andrzej Kopiczyński, Anna Seniuk
21:55 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr, Katarzyna Figura
00:20 Karate po polsku - dramat obycz. Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Michał Anioł, Edward Żentara

ALE KINO+

09:45 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:15 Bestia III (1,2/6)
12:10 Vera X (2/4)
14:00 Czterej muszkieterowie (The Four Musketeers) ★★★ - film przygodowy Wlk. Brytania/USA/Panama/Hiszpania 1974 (130 min)
16:10 W imię dziecka (The Children Act) ★★★ - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 2017 (130 min)
18:20 Vera X (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2020
20:10 Niebezpieczna miłość (Dis-moi juste que tu m'aimes) ★★★ - thriller Francja/Belgia 2024, reż. Anne Le Ny, wyk. Omar Sy, Elodie Bouchez, Vanessa Paradis (120 min)
22:10 Za rzekę, w cień drzew (Across the River and Into the Trees) ★★★ - dramat woj. Wlk. Brytania 2022, reż. Paula Ortiz, wyk. Josh Hutcherson (130 min)
00:20 Ryzykowny napad (Mikaela) ★★ - film przyg. Hiszpania 2025, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Antonio Resines (105 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (5/7)
08:30 Przyjaciółki XXIV (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
13:40 Zakochani - komedia romantyczna Polska 2000
15:50 Robin Hood, książę złodziei - film przyg. USA 1991
18:50 Salon piękności - komedia USA 2005, reż. Bille Woodruff, wyk. Queen Latifah
21:00 Jak zostać gwiazdą - komedia erot. Polska 2020, reż. Anna Wieczur-Bluszcz
23:30 Chłopak z sąsiedztwa - thriller USA 2015
01:15 Fala zbrodni VII

KINO TV

07:30 Kojak IV (24/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1,2/8)
11:00 Poirot (1,2/10)
13:20 Panna Marple (3/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3,4/8)
17:50 Poirot: Karty na stół X: Po pogrzebie (3) - film kryminalny Wlk. Brytania 2005
20:00 Zdarzenie - thriller USA/Indie 08, wyk. Mark Wahlberg
21:55 Pracująca dziewczyna - komedia romant. USA 1988
00:10 Gunman: Odkupienie - film sens. USA/Hiszpania/Wlk. Brytania/Francja 2015

TVP KULTURA DVB T

08:20 Szlakiem Kolberga (31)
09:00 Pogranicze w ogniu
10:05 Złoto dezerterów ★ - komedia Polska 1998, reż. Janusz Majewski (130 min)
12:15 Przełomy w muzyce
13:20 Mody Polskie: Łódź (1)
14:00 Wydarzenie aktualne
14:30 Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową ★★★★ - dramat psychologiczny Polska/Francja 2000 (110 min)
16:20 Pogranicze w ogniu (5)
17:30 20 x 20 Lat TVP Kultura (8) - rozmowa
18:00 Niepojęte (21) - mag.
18:15 Tratwa Meduzy. Historia prawdziwa
20:00 Dziś wieczór arszenik - spektakl teatralny Polska 1973, reż. Czesław Wołłejko
21:30 Wolność (Libertad) ★★★ - komedia Hiszpania/Belgia 2021, reż. Clara Roquet (120 min)
23:30 Tamte lata, tamte dni
00:10 Jazz.pl (3) - koncert
01:50 Kafarnaum (Capharnaüm) ★★★★ - dramat obycz. Liban/Francja/USA/Wlk. Brytania/Cypr/Katar 2018 (135 min)

WARNER TV

07:35 J.A.G V (16/25)
08:35 Bajer z Bel-Air III
09:35 Teraz albo nigdy! IV (4,5)
11:30 J.A.G. V (17,19/25)
13:25 Bajer z Bel-Air III
15:25 Teraz albo nigdy! IV
18:15 Marsz weselny: Coś starego, coś nowego - komedia romant. USA/Kanada 2018
20:00 Dziewczyna na pożegnanie - komedia romantyczna USA 1977, reż. Herbert Ross
22:10 Geostorm - film sens. USA/Hongkong 2017
00:15 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder

PARAMOUNT

07:30 Elementary IV (3,4,5/24)
10:20 Wolny dzień pana Ferrisa Buellera - komedia USA 1986, reż. John Hughes
12:30 Tin Cup - komedia romantyczna USA 1996
15:40 G.I. Joe: Odwet - film sensacyjny USA 2013
17:55 Starsky i Hutch - film sensacyjny USA 2004
20:00 Iluzja - thriller USA/Francja 2013, reż. Louis Leterrier, wyk. Jesse Eisenberg
22:25 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016
00:55 Pulp Fiction - komedia kryminalna USA 1994

HBO

10:00 Spider–Man II ★★★ - film sens. USA 2004, reż. Sam Raimi, wyk. Tobey Maguire (125 min)
12:05 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (1)
13:05 BlackBerry ★★★★ - film biograficzny Kanada/Finlandia 2023 (120 min)
15:05 Harry Potter i Zakon Feniksa ★★★ - film przyg. Wlk. Bryt./USA 2007, reż. David Yates (140 min)
17:25 Le Mans '66 ★★★★ - film biograficzny USA 2019, reż. James Mangold, wyk. Matt Damon (155 min)
20:00 I tak po prostu... III (8/12) - serial obyczajowy USA 2025, wyk. Mario Cantone
20:35 Ród smoka (2/10) - serial przyg. USA 2022
21:30 The Killer's Game ★★ - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024 (105 min)
23:15 Koszmar minionego lata ★ - horror USA/Australia/Kanada 2025 (110 min)
01:05 28 dni później ★★★ - horror Wlk. Brytania/Hiszpania/USA 2002 (110 min)

CINEMAX

12:15 Głębia - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1977
14:15 Profesor - komediodramat Argentyna/Włochy/Niemcy/Francja/Brazylia 2023
16:05 Kundel - dramat obycz. Tajwan/Singapur/Francja 2024
18:10 Pod otwartym niebem - dramat kryminalny Meksyk/Argentyna 2023
20:00 Tornado - film sens. Wlk. Brytania 2025
21:30 Skandalista Larry Flynt - film biograficzny USA 1996
23:40 Mizerykordia - dramat obyczajowy Włochy 2023

ROMANCE TV

10:20 Omamamia - komedia Niemcy 12, reż. Tomy Wigand
12:25 Toni – akuszer: Niemowlę w koszyku - komedia Niemcy 2024
14:20 Tak łatwo się nie umiera - komedia Niemcy 2019
16:15 Na zawsze lato (1)
18:05 Górscy ratownicy (5/6)
19:00 Górski lekarz (18/18)
20:00 Rosamunde Pilcher: Rocznica ślubu - film obycz. Niemcy 2022, reż. K. Meeder
21:55 Następny zjazd „Szczęście": Pieśń dla wolności - komedia Niemcy 2022
23:50 Górski lekarz (18/18)

CANAL+ PREMIUM

08:20 Łapu-Capu
08:25 Pan Tadeusz ★★★★ - film obyczajowy Polska/Francja 1999 (150 min)
10:55 Łowcy skarbów ★★ - komedia Francja/Belgia 2024 (95 min)
12:30 Miss mokrego podkoszulka - komedia Polska 2002 (55 min)
13:25 Premierowa jazda
13:40 Cat's Eyes (5/8)
14:30 Maria Callas. Nieznane lata
16:15 Mamma Mia! Here We Go Again! ★★★ - musical Japonia/Wlk. Brytania/USA/Chiny/Chorwacja 2018 (110 min)
18:05 Łapu-Capu
18:10 Mamma Mia! ★★★ - komedia muz. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008, reż. Phyllida Lloyd (110 min)
20:00 Coldwater - serial krym. Wlk. Brytania 25, wyk. Andrew Lincoln
20:50 Aktualności filmowe+
21:00 Szkoda, że nareszcie
22:35 Fanatyczka ★★ - horror Kanada 2024, reż. Sheldon Wilson (105 min)
00:20 Tropem mordercy ★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024 (95 min)

TVN FABUŁA

08:35 Papiery na szczęście
09:40 Belle Epoque (6/10)
10:40 Lekarze II (1,2)
12:45 Prawo Agaty V (5,6)
14:45 Teraz albo nigdy! (2/13)
15:55 19+ - serial fab.-dok.
16:25 Magia kina (6)
16:45 Papiery na szczęście
17:45 Gremliny II - film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante
20:00 Powrót Batmana - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1992, reż. Tim Burton
22:45 Plaga - horror USA 2007
00:50 Kobieta kot - film sens. USA 2004, reż. Pitof

AMC

11:15 Wojowniczka z Księżycowego Królestwa - film fantasy Chiny 2014
13:15 Dziewczyny z farmy - film obycz. Wlk. Bryt./F 1998
15:35 Stara miłość nie rdzewieje - komedia romantyczna USA 2006, reż. Jesse Peretz
17:10 Tutanchamon (2/3)
18:55 Papillon. Motylek - dramat obycz. Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer
22:00 Resident Evil: Witajcie w Raccoon City - horror USA/Kanada/Niemcy 2021
00:00 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015

eprasa.pl c9d1359c24

AXN

08:45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (17/23)
09:45 Castle II (6,7/24)
11:40 Unforgettable III (10,11/13) - serial krym.
13:40 Rekrut IV (17,18/22)
15:35 FBI: International (3,4/21) - serial akcji
17:20 Castle II (8,9/24)
19:20 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (8,9/22)
21:05 Rekrut VII (10/18)
22:00 Walker: Strażnik Teksasu III (3/13) - serial krym.
22:55 Castle II (8,9/24)

EPIC DRAMA

09:05 Lekarze na start
09:50 Agenci NCIS XVIII (16/16)
10:50 Wszystkie stworzenia duże i małe (2/6) - serial obycz.
11:50 Panna Marple V (3/4)
13:45 Lekarze na start
14:30 Agenci NCIS XVIII (16/16)
15:25 Panna Scarlet i komisarz IV (5/6) - serial krym.
16:35 Morderstwo w małym mieście (7/8) - serial krym.
17:30 Panna Marple V (4/4)
19:25 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVI (1/24)
21:00 Próba niewinności (2/4)
22:00 Poirot XI (3/4)
00:00 Lekarze na start

TVN STYLE

08:30 Damy i wieśniaczki. PL VIII (15/16) - telenowela dok.
09:30 Życie na kredycie
10:40 Ugotowani (6, 7)
12:45 Kuchenne rewolucje
14:50 Ukryta prawda (10/60)
15:50 Zgłoś ogród
16:50 Jestem z Polski IV (3)
18:50 Kuchenne rewolucje
20:50 Ugotowani (4)
21:50 Jestem z Polski XIII
22:50 Pojedynek na podróże (6) - program rozrywkowy
23:50 EuroPOLKI studentki (6)
00:50 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV (4/13) - serial dok.

TVN TURBO

09:15 Pomoc drogowa 24h (2)
10:00 Złomowisko PL X
11:00 Usterka XVI
12:00 Zawodowi handlarze
12:45 Samochód marzeń: Kup i zrób (1) - magazyn
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Naprawy nie do naprawy
16:30 Mobilni mechanicy (5, 6)
18:00 Raport Turbo (4925)
18:15 Zawodowi handlarze (7)
19:00 Jeździć, obserwować VI
19:45 Naprawy nie do naprawy
20:30 Moto kombat (9) - mag.
21:15 Mobilni mechanicy (4)
22:00 Raport Turbo (4925)
22:20 Wojny samochodowe (2)

BBC FIRST

08:35 Lewis (2/6)
09:40 Ojciec Brown V (2/15)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:50 Śmierć z dala od palm II
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XI (1/10)
15:50 Lewis (2/6)
16:50 My Life is Murder III (1/10)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIII (6/8) - serial kryminalny
21:00 Death Valley (4/6)
22:00 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
23:00 Tajemnice Brokenwood

FX

08:15 Dr House VII (15/23)
09:10 9-1-1 VIII (5/18)
10:05 Kości XII (2,3/12)
11:55 FBI (3,4/22)
13:45 Castle II (9,10/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (2,3/18) - serial kryminalny
17:25 Tropiciel II (3/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (23,24/25)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (1,2/22)
22:00 Rambo II - film sensacyjny USA/Meksyk 1985
00:00 Elsbeth II (14/20)
01:00 Agenci NCIS: Początki (3/18) - serial krym. USA 2024

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie X
11:35 Tu jest pięknie IV (8,9/9)
13:05 Nieoczywiste miejsca II
14:10 Dorota inspiruje (4)
15:05 Mieszkanie na miarę III
17:00 Dorota inspiruje na ogród VI
18:10 Weekendowa metamorfoza (4, 5) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (5)
21:00 Dorota was urządzi VI (8,9/12) - serial dok.
22:30 House Hunters
00:35 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

12:20 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (6/8)
13:20 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywk.
14:30 Mistrzowie ceramiki (5)
15:40 Bake off: zawodowcy (6)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (6)
17:40 Najbardziej tajemnicze domy świata (1)
18:50 Mistrzowie ceramiki (10)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - program rozrywk.
21:00 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (7/8)
22:00 Uwiedzione: sypiając z tajniakiem (1/3) - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Przyjaciele II (20—24,1,2/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (5—10/24) - serial kom.
14:35 Młody Sheldon VI (10,11,12/22) - serial kom.
16:00 Przyjaciele III (3—9/25)
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (11—16/24) - serial kom.
USA 2012, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL (9,10/12)
23:00 Comedy Club (13, 1)
00:00 Miasteczko South Park X (8,9/14)
01:00 Pracoholicy II (1/10)

TVP SERIALE

08:20 Komisarz Alex V (12/13)
09:10 Rodzinka.pl
09:45 Klan - telenowela
10:20 Ranczo (6/13)
11:15 M jak miłość
12:15 Rodzinka.pl XIV (1)
13:30 Ojciec Mateusz XXII (11)
15:25 Komisarz Alex V (13)
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo (7,8/13) - serial komediowy Polska 2006
19:30 Ojciec Mateusz XXII (4) - serial krym. Polska 2019
21:30 Ranczo (9,10/13)
23:35 Ojciec Mateusz XXIII
00:30 Na dobre i na złe - serial obyczajowy Polska 2026

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Z pola na stół II (5)
12:25 Gotuj taniej z Jamiem (2)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 Luke Nguyen w Indiach
14:55 Jakubiak rozgryza Polskę (5, 6) - mag. kulinarny
15:55 Javier Peña zjada świat
16:55 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (9, 10)
17:45 Jamie Oliver (3/4)
18:45 m jak mięso (3)
19:10 Jakubiak rozgryza... (15)
19:25 m jak mięso (4, 5)
20:15 Smaki świata (2)
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David w Europie (16)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Małe i wspaniałe XI (2/8)
13:55 Cudotwórcy VII (12)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Daleko od miasta XIII
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI (4/10) - serial dok.
20:10 Daleko od miasta XV
21:00 Cudotwórcy VII (13)
22:00 Pokochaj lub sprzedaj
22:55 Wiejskie domy do liftingu (4) - reality show

PLANETE+

12:35 360° — świat bez granic
13:45 O drzewach i lasach
15:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (2/7) - serial dok.
16:55 Premiera: 360° — świat bez granic XI - serial dok.
18:00 Świat z góry XI (5/14)
18:40 Obywatel Bruce Springsteen - film dok.
19:45 Asteroidowy szał (2/2)
20:50 Niezwykłe podróże koleją IV (4/6) - serial dok.
22:00 Oumuamua, przybysz z gwiazd - film dok.
23:10 Rolnictwo przyszłości

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: złoty szlak (7) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski II (8/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda
12:00 Fani czterech kółek: w trasie (9/10) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania III (9,1/11) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Łowcy opali VIII (4/20)
17:00 Celnicy na straży Europy V (6,7/23) - serial dok.
18:00 Zawodowcy
19:00 Złomowisko PL VI (13/14)
21:00 W oku cyklonu II (3)
22:00 Hazardziści II (5/8)
23:00 Zatrzymani - serial dok.

TVP HISTORIA

11:30 Wojownicy czasu
12:10 Alternatywy 4 (4/9)
13:15 Starożytny Egipt — kroniki imperium (4/8)
14:15 Tutanchamon (1/3)
15:30 Królowie
16:00 Sensacje XX wieku
17:05 Dlaczego? O Stanisławie Mikołajczyku - film dok.
18:15 Było, nie minęło (378)
18:50 Biała wizytówka (4)
20:00 Dzień, który zmienił Azję - serial dokumentalny
21:05 Historia w postaciach zapisana (3/7) - serial dok.
22:55 Szerokie tory (59)

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Jak to wyjaśnić III (2/20)
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (22/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Ludzie gór XIV
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Tajne kryjówki dyktatorów (1/6) - serial dok.
21:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (4/8)
22:00 Klątwa Wyspy Dębów
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (7/26)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Alarm na lotnisku V
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (7,8/10)
18:00 Apokalipsa — II wojna światowa (6/6) - serial dok.
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II (5/10)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXI (10/10) - serial dok.
21:00 UFO: przełomowe śledztwa II (3/6) - serial dok.
22:00 Prehistoryczne potwory (3/6) - serial dok. Wlk. Bryt. 23
23:00 Tajemnicze wyspy (3/10)

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (42)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu X
12:00 Wraki, które zmieniły świat (8/10) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (3,4/6) - serial dok.
16:00 Kryptonim szef XI
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (5,6/6) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici XIV

BBC EARTH

12:05 Potęga ssaków: kulisy
13:20 Fenomeny współczesnego życia (2/6) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu II
16:30 Wędrówki z dinozaurami
17:35 Malownicze trasy kolejowe (3/6) - serial dok.
18:35 Planeta doskonała (5/5)
19:45 Królestwo zwierząt
20:55 Życie na pustkowiu: powroty II - serial dok.
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Konopie: lek czy narkotyk? - film dok. Wlk. Bryt. 2019
00:00 Chirurdzy - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:35 Przywódcy III Rzeszy
10:40 II wojna światowa — wielkie bitwy w Europie (5/8)
11:50 Linie frontu - serial dok.
13:00 Militarny ranking (1/10)
14:05 Naziści: korzenie zła
15:15 Świta Hitlera (4/6)
16:20 Przywódcy III Rzeszy
17:35 II wojna światowa — wielkie bitwy w Europie (5/8)
18:40 Linie frontu - serial dok.
19:50 Militarny ranking (1/10)
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:00 Tajne bazy nazistów IV
23:05 II wojna światowa: bombowce (4) - film dok.

eprasa.pl c9d1359c24

ŚRODA 25.02

Od A do Z

CHŁOPAKI NIE PŁACZĄ ★★
komedia, Polska 1999, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Maciej Stuhr, Cezary Pazura, Michał Milowicz
23:55 | polsat
Kinowy hit sezonu: student szkoły muzycznej zadziera z mafią, co pociąga łatwe do przewidzenia skutki. Zabawa konwencją na poziomie kabaretowego skeczu, za to w podziwu godnej obsadzie.

CO SIĘ WYDARZYŁO W MADISON COUNTY ★★★★
melodramat, USA 1995, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Meryl Streep, Annie Corley
22:00 | warner tv
Clint Eastwood (także za kamerą) i Meryl Streep jako para dojrzałych kochanków w najbardziej wzruszającej opowieści o miłości z amerykańskiej prowincji. Ściska gardło i twardzielom.

DEMONY WOJNY WG GOI ★★★
dramat wojenny, Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Tadeusz Huk, Olaf Lubaszenko
20:00 | kino polska
Władysław Pasikowski próbuje filmu werbunkowego w stylu hollywoodzkim: polscy komandosi w Bośni – honor nade wszystko. Plus precyzja reżyserii i doborowa obsada.

FUKS ★★★
komedia sensacyjna, Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Agnieszka Krukówna, Maciej Stuhr, Janusz Gajos
23:05 | tvp 1
Przebój sezonu: Maciej Stuhr jako młodzieniec, który burzliwie świętuje 18. urodziny, stając się karzącą ręką społecznej sprawiedliwości. Plus doborowa obsada aktorów i liczne nagrody w Gdyni.

GNIEW OCEANU ★★★
film sens., USA 2000, reż. Wolfgang Petersen, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Diane Lane
20:00 | tvn 7
Z życia: rybacki kuter w sztormie stulecia. Inaczej mówiąc: siły natury kontra prawdziwi mężczyźni i ludzka solidarność. Garść wypróbowanych klisz plus znakomite efekty specjalne: robi wrażenie.

GOLDFINGER ★★★
film sens., Wlk. Brytania 1964, reż. Guy Hamilton, wyk. Sean Connery, Gert Fröbe, Honor Blackman
23:20 | tvp kultura
James Bond kontra kolejny superzbir z oryginalnej kolekcji `Iana Fleminga. Wszystko zgodne z oczekiwaniami, ale Honor Blackman jako Pussy Galore szczególnie smakowita. Plus Sean Connery jako 007.

HOTEL ARTEMIS ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Drew Pearce, wyk. Jodie Foster, Sterling K. Brown, Sofia Boutella
22:35 | tv puls
Jodie Foster przypomina o sobie jako tajemnicza pielęgniarka nadzorująca w nieodległej przyszłości intrygujący, rządzący się specyficznym kodeksem azyl dla przestępców w mrocznym Los Angeles.

INVICTUS: NIEPOKONANY ★★★
dramat historyczny, USA 2009, reż. Clint Eastwood, wyk. Morgan Freeman, Matt Damon, Tony Kgoroge
19:20 | warner tv
Mądrość Nelsona Mandeli: prezydent poleca kapitanowi narodowej drużyny rugby stworzenie drużyny, która sięgnie po mistrzostwo świat – sukces, który zjednoczy rozdarty apartheidem kraj. Do zadumy.

LOMBARDZISTA ★★★★
dramat obycz., USA 1964, reż. Sidney Lumet, wyk. Rod Steiger, Geraldine Fitzgerald, Brock Peters
21:15 | tvp historia
Właściciel nowojorskiego lombardu, który przeżył Auschwitz, gdzie stracił całą rodzinę, po latach na nowo uczy się ludzkich uczuć.

PAN I WŁADCA: NA KRAŃCU ŚWIATA ★★★★
film przyg., USA 2003, reż. Peter Weir, wyk. Russell Crowe, Paul Bettany, James D'Arcy
20:00 | cinemax
Russell Crowe prowadzi brytyjski żaglowiec wokół przylądka Horn, by u wybrzeży Galapagos wydać bitwę Francuzom. Porywająca ekranizacja powieści Patricka O'Briana spod ręki Petera Weira (oklaski!).

PRISCILLA ★★★
film biograficzny, USA/Włochy/Wlk. Brytania 2023, reż. Sofia Coppola, wyk. Cailee Spaeny, Jacob Elordi, Dagmara Dominczyk
20:00 | hbo
Rozprawa z mitami popkultury: Sofia Coppola próbuje spojrzeć oczami Priscilli Beaulieu na jej chłopaka, narzeczonego i męża, Elvisa Presleya.

PSY ★★★★
film akcji, Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat, Cezary Pazura
23:55 | kino polska
Tarantino po polsku: dwaj byli esbecy po różnych stronach prawnej barykady. Cynizm czy eksperyment formalny Władysława Pasikowskiego? Niezależnie od odpowiedzi – kultowa rola Bogusława Lindy.

SEKS, KŁAMSTWA I KASETY WIDEO ★★★★
film obycz., USA 1989, reż. Steven Soderbergh, wyk. Andie MacDowell, James Spader, Peter Gallagher
22:20 | cinemax
Nieoczekiwana Złota Palma w Cannes dla debiutanta Stevena Soderbergha: wiwisekcja zachowań seksualnych, ale i całokształtu obyczaju amerykańskich yuppies lat 80. I doborowa stawka aktorska.

TOŻSAMOŚĆ ★★★
thriller, USA 2003, reż. James Mangold, wyk. John Cusack, Ray Liotta, Amanda Peet
23:35 | stopklatka
W stylu Hitchcocka: noc, deszcz i dziesięć osób w motelu na odludziu w Nevadzie. Na pewno nieprzypadkowych.

WIECZÓR GIER ★★★
komedia, USA 2018, reż. John Francis Daley, Jonathan Goldstein, wyk. Jason Bateman, Rachel McAdams, Kyle Chandler
22:50 | tvn 7
Grupa pasjonatów szarad, quizów i gier planszowych spędza noce na realizowaniu swojej pasji. Ale pewnego dnia przyjdzie im rozwikłać zagadkę kryminalną, od której zależy życie jednego z nich.

WILK Z WALL STREET ★★★★
film biograficzny, USA 2013, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Jonah Hill, Margot Robbie
20:00 | stopklatka
Niezwykła biografia Jordana Belforta, giełdowego rekina i oszusta, który zagarnął co najmniej 110 mln dolarów drobnych graczy, przeniesiona na ekran przez Martina Scorsese. W roli głównej Leonardo DiCaprio.

„Dziedzictwo Bourne'a"

21:50 | canal+ premium
★★★

Odprysk przebojowego cyklu – już bez Matta Damona: kolega Bourne'a na tropie prawdy o nielegalnym programie rządowym, którego celem jest kreowanie superagentów - bezwolnych maszyn do zabijania.

FILM SENSACYJNY
USA/JAPONIA 2012, REŻ. TONY GILROY, WYK. JEREMY RENNER, RACHEL WEISZ, EDWARD NORTON

eprasa.pl c9d1359c24

ŚRODA 25.02

TVP1

08:00 Serwis Info
08:20 Makłowicz w podróży
09:00 Ranczo VIII (3/13)
10:00 Komisarz Alex XXII
11:00 Ojciec Mateusz VI (6/13)
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 Delfiny: Czy nie kochamy ich za bardzo? - film dok.
14:00 Wichrowe wzgórze
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (471)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:30 Jaka to melodia? (5848)
18:10 Klan - telenowela
18:45 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:25 Studio Ligi Mistrzów UEFA (na żywo)

20:55 **Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA** (na żywo)
23:05 **Fuks** - komedia sensacyjna Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Agnieszka Krukówna, Maciej Stuhr, Janusz Gajos (95 min)
00:40 **Wykrywacz kłamstw**
01:05 **Firma (The Firm)** - film sens. USA 1993, reż. Sydney Pollack, wyk. Tom Cruise, Jeanne Tripplehorn, Gene Hackman (165 min)

TVP2

05:25 M jak miłość
06:20 Pożyteczni.pl (371)
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7476) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7476) - mag. Polska 2026
11:50 Gwiazdorska kuchnia Ani (33) - mag. kulinarny
12:30 Koło fortuny (2089)
13:15 Panna młoda (30/34)
14:05 Va banque (949)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (95) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2090)
16:35 Familiada (3037)
17:20 Panna młoda (31/34) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (950)
18:50 Jeden z dziesięciu (15) - teleturniej Polska 2025
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Przepis dnia** (29)
20:55 **Na dobre i na złe**
21:55 **Na sygnale**
22:55 **Peaky Blinders V** (6/6) - serial gangsterski
00:05 **Książę z innej bajki (Why Can't My Life Be a Rom Com?)** - komedia romantyczna USA/Kanada 2023, reż. Rich Newey, wyk. Emily Haine (95 min)
01:40 **Davos. Wojna szpiegów** (6/6) - serial krym.

POLSAT

06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy IV (32,33)
09:30 Trudne sprawy XXII (29) - serial fab.-dok. Polska 2022
11:35 Gliniarze XI (31,32,33) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 31 (56) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5844)
16:30 Na ratunek 112 XIV (60/60) - serial fab.-dok.
17:00 Gliniarze XVIII (72)
18:00 Pierwsza miłość 49 (212) - serial obycz. Polska 25
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (225) - program publicystyczny
19:40 Pogoda - Polska 2026
19:55 Milionerzy (59) - teleturniej Polska 2025

20:30 **Farma** (158) - reality show Polska 2025
21:35 **Wakacyjni przyjaciele 2** - komedia USA 2023, reż. Clay Tarver, wyk. John Cena, Steve Buscemi (140 min)
23:55 **Chłopaki nie płaczą** - komedia Polska 1999, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Maciej Stuhr, Cezary Pazura (125 min)
02:00 **Być jak Kazimierz**
Deyna - komedia PL 12, reż. Anna Wieczur-Bluszcz (160 min)

TVN

05:35 Uwaga! (7929) - mag. reporterów Polska 2026
05:50 Ukryta prawda (38/60)
06:45 Kuchenne rewolucje: Płock – „Sho Sho" XXV (11) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień Dobry TVN (5637) - magazyn Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Pizzeria „Sale & Pepe", Sosnowiec XVI (1) - reality show
12:30 Kuchenne rewolucje: Rawicz – Głodny Polak 29 (10) - reality show Polska 2024
13:35 Ukryta prawda (32—34/48) - serial fabularno-dok. Polska 2024
16:50 Detektywi V (54,55) - serial fabularno-dok. Polska 2025, wyk. Anna Potaczek
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7937) - mag.
20:10 Doradca smaku (11)

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:55 **The Floor** (10)
21:35 **Młode gliny** (10/50) - serial krym. Polska 26
22:40 **Nieuchwytny (The Glimmer Man)** - film sens. USA 1996, reż. John Gray (120 min)
00:40 **Wierna (Allegiant)** - film sens. USA 2016, reż. Robert Schwentke, wyk. Shailene Woodley, Theo James (155 min)
03:15 **Największe polskie katastrofy** (4)

TV PULS

06:00 Nash Bridges V (2,3/22) - serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVI (14,6/14) - serial sensacyjny Niemcy 2011
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw IX - serial obycz.
16:00 Ranczo VII (12,13/13) - serial kom. Polska 2013
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (55,56) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Przynęta (Bait)** - komedia kryminalna Kanada/USA 2000, reż. Antoine Fuqua, wyk. Jamie Foxx, David Morse (155 min)
22:35 **Hotel Artemis** - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Drew Pearce, wyk. Jodie Foster (95 min)
00:10 **Boudica: Królowa wojny** - dramat historyczny Wlk. Brytania 2023 (135 min)
02:25 **Dzielnica strachu IX**

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (50,60,61/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (32,44,45/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (26/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (38) - serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (29)
17:00 Tajemnice miłości - serial fabularno-dok.
18:00 Zagadki losu III (33) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (7/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 **Gniew oceanu (The Perfect Storm)** - film sens. USA 2000, reż. Wolfgang Petersen, wyk. George Clooney (170 min)
22:50 **Wieczór gier (Game Night)** - komedia USA 2018, reż. John Francis Daley, Jonathan Goldstein (120 min)
00:50 **Duma: Podróż do domu** - film przyg. USA 2005, reż. Carroll Ballard, wyk. Alex Michaeletos (130 min)

MEZZO

09:05 Intermezzo
10:00 Marina Viotti – Recital – Bayreuth Festiwal Oper Barokowych - muzyka klas.
11:20 Romeo i Julia
13:00 Intermezzo
13:30 André Midani: za kulisami muzyki brazylijskiej
15:20 Aida Garifullina, Maciej Pikulski: arie romantyczne
16:20 Intermezzo
16:50 Prix de Lausanne: Gala 2026 - balet Szwajcaria 2026
18:20 Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado: Beethoven, Brahms, Dvořák, Verdi
20:30 Georg Friedrich Händel: Kserkses - opera Francja 2023
23:05 Gregory Porter na festiwalu Jazzaldia - koncert Hiszpania 2022
00:35 Franco Ambrosetti Quintet na Lugano Jazz Estival

PULS 2

11:25 Baranek Shaun VI
11:40 Były sobie rzeczy
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Kacze opowieści
14:00 Fineasz i Ferb (21/26)
14:35 Marta mówi! III
15:00 Miraculous IV
16:00 My Little Pony
17:00 Fineasz i Ferb (22/26)
17:35 Blue III (23,24,25/50)
18:00 Świnka Peppa II
18:10 Bing (27,28/78)
18:35 Masza i niedźwiedź V
19:00 Psi patrol V (26/26)
19:35 Pingwiny z Madagaskaru III (2/15)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (46)
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Przyjaciel gangstera - komedia krym. Francja/Włochy 03, reż. Francis Veber
00:50 Dzielnica strachu IX

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (2) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (23,24/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVII (5,50) - serial fabularno-dok.
11:55 Trudne sprawy XIX (18,19,20/40) - serial fab.-dok.
14:55 Ktoś tu kłamie? (5/60)
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (245, 246)
18:00 Policjantki i policjanci XXIII (62,63) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (49,50/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XIX (51/52)
22:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto II (51/52) - serial krym.
23:05 Babylon A.D. - film s.f. Wlk. Brytania/Francja/USA 2008, reż. Mathieu Kassovitz
01:15 Love Island II

METRO

09:55 Dziwaczne potrawy IX
10:25 Polowanie na kuchnie
11:10 Dorota was urządzi VI
11:55 Magda gotuje Internet
12:25 Przepis na życie V
13:25 Zapukaj do moich drzwi
14:25 Zapisane w gwiazdach
15:25 Słoneczny patrol III (6/22) - serial przyg. USA 1992
16:25 J.A.G. VII (7/24)
17:25 Milionerzy (598)
18:00 Celnicy na straży Szwecji (4/14) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek
20:00 Kryminalni VII (11/13)
21:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (18/22)
22:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VII (5) - serial dok.
23:00 W co wierzą Osbournowie (2)
00:00 NASA – archiwum tajemnic IV (1/8) - serial dok.

eprasa.pl c9d1359c24

ŚRODA 25.02

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (53)
09:00 Robert Makłowicz (150, 141) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (8,9/12)
11:55 Wojny kontenerowe (8,9/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXI (5,2,8/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VI (12,13/21)
18:00 Hudson i Rex III (9/16) - serial krym. Kanada 20
18:55 Zajazd. Będzie się działo (21)
20:00 Wilk z Wall Street (The Wolf of Wall Street) **** - film biograficzny USA 2013, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Jonah Hill, Margot Robbie (215 min)
23:35 Tożsamość (Identity) *** - thriller USA 2003, reż. James Mangold, wyk. John Cusack, Ray Liotta, Amanda Peet, Alfred Molina (120 min)
01:35 Bal maturalny (Prom Night) ** - horror USA/Kanada 2008, reż. Nelson McCormick, wyk. Brittany Snow, Scott Porter (120 min)

ALE KINO+

09:35 The Hero - film krótkom. PL 2021 (40 min)
10:15 Bestia III (3,4/6) - serial obycz. Kanada 2025
12:15 Vera X (3/4)
14:05 Osiem kobiet (8 femmes) *** - komedia krym. Francja/Włochy 2002, reż. François Ozon, wyk. Danielle Darrieux (135 min)
16:20 Winnetou III: Ostatnia walka *** - western Niemcy/Francja/Włochy/Jugosławia 1965 (120 min)
18:20 Vera X (4/4) - serial krym. Wlk. Bryt. 2020, wyk. Brenda Blethyn
20:10 Sortownia (8) - serial kryminalny Polska 2023, wyk. Andrzej Chyra, Natalia Jędruś, Olga Goldys, Jaśmina Polak
22:10 Włamywacz (The Locksmith) ** - film sens. USA 2023, reż. Nicolas Harvard, wyk. Ryan Phillippe (110 min)
00:00 Granica zbrodni III (7,8/8) - serial krym. Austria/Niemcy 2023
01:50 Kruk. Szepty słychać po zmroku (2/6) - serial kryminalny Polska 2018

TVP KULTURA

08:20 Mody Polskie (1)
09:00 Pogranicze w ogniu (5)
10:10 Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową **** - dramat psychologiczny Polska/Francja 2000 (110 min)
12:00 Przerwa w podróży
13:35 Niepojęte (21) - mag.
13:55 Rzecz Polska (4)
14:15 Studio Kultura – niedziela z... (689) - mag.
15:10 Pora umierać **** - dramat obyczajowy Polska 2007 (115 min)
17:05 Pogranicze w ogniu (6)
18:15 Którędy po sztukę
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Reżyserzy IV (7/10)
19:45 WTEM (17, 12)
20:00 Żeby nie było śladów *** - dramat obyczajowy Polska/Czechy/Francja 2021, reż. Jan P. Matuszyński (165 min)
22:45 Scena alternatywna x 100 – Koncert Jubileuszowy (106)
23:20 Goldfinger - film sens. *** Wlk. Brytania 1964, reż. Guy Hamilton (125 min)
01:25 Wolność (Libertad) *** - komedia Hiszpania/Belgia 2021, reż. Clara Roquet (120 min)

HBO

10:15 Spider–Man III *** - film akcji USA 2007, reż. Sam Raimi (140 min)
12:35 Pies i Robot - film **** animowany Hiszpania/Francja 2023 (105 min)
14:20 Przedświąteczny napad na bank ** - komedia Wlk. Brytania/Irlandia 2023 (80 min)
15:40 Harry Potter i Książę Półkrwi *** - film fantasy Wlk. Brytania 2009, reż. David Yates, wyk. Daniel Radcliffe (150 min)
18:10 Pewny kandydat. Jak nie zostać prezydentem *** - film biograficzny USA/Kanada 2018, reż. Jason Reitman (110 min)
20:00 Priscilla - film biograficzny *** USA/Włochy/Wlk. Brytania 2023, reż. Sofia Coppola (110 min)
21:50 Branża IV (7/8)
22:45 Rycerz Siedmiu Królestw (6/6)
23:20 Prawa ludzi - dramat ** wojenny USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane (95 min)
00:55 Road House - thriller *** USA 2024, reż. Doug Liman, wyk. Jake Gyllenhaal (120 min)

CANAL+ PREMIUM

08:55 Królowa chmur ** - komedia Polska 2003, reż. Radosław Piwowarski (80 min)
10:15 Święta na opak ** - komedia Francja 23, reż. Clément Michel (85 min)
11:40 Kiler-ów 2-óch *** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
13:35 Cat's Eyes (6/8)
14:30 Riefenstahl - film dok.
16:25 Premierowa jazda
16:40 Jutro będzie nasze **** - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi (115 min)
18:35 Łapu-Capu
18:40 Reagan - film biograficzny *** USA 2024, reż. Sean McNamara, wyk. Dennis Quaid (140 min)
21:00 Para z sąsiedztwa II (2/6) - serial sens.
21:50 Dziedzictwo Bourne'a *** - film sensacyjny USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy (130 min)
00:00 Civil War - film sens. **** USA/Wlk. Brytania/Finlandia 2024, reż. Alex Garland (105 min)
01:45 Tato - dramat obycz. *** Polska 1995, reż. Maciej Ślesicki (115 min)

KINO POLSKA

08:05 Miś Kudłatek (1,2,3)
08:50 Polska Kronika Filmowa 22B/60 - reportaż Polska 1960
09:00 Podróże Pana Kleksa: Wysłannicy Bajdocji (1) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985
10:55 Podróże Pana Kleksa: Wyspa Wynalazców (2) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985
12:45 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
15:20 Syn szczęścia - film krótkom. Polska 2024
15:40 Jeśli serce masz bijące - dramat psychologiczny Polska 1983, reż. Wojciech Fiwek, wyk. Adam Probosz
17:40 Czterej pancerni i pies (2) - serial wojenny Polska 66
20:00 Demony wojny wg Goi - dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Tadeusz Huk, Olaf Lubaszenko
22:00 Misja Afganistan (7,8) - serial wojenny Polska 2012
23:55 Psy - film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat
02:30 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (6/7)
08:30 Przyjaciółki XXIV (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich
14:50 Jumanji - komedia USA 1995, reż. Joe Johnston
16:55 Zmartwychwstały - dramat hist. USA 2016
19:20 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sensacyjny USA 2011
21:00 65 - film s.f. USA/Kanada/Irlandia/Australia 2023, wyk. Adam Driver
22:55 Ava - film sensacyjny USA 2020, reż. Tate Taylor, wyk. Jessica Chastain
00:55 Fala zbrodni VII (1)

KINO TV

07:30 Kojak IV (25/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3,4/8)
11:00 Poirot (3,4/10)
13:10 Panna Marple (4/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5,6/8)
17:50 Poirot X (4/4)
20:00 Łowca błyskawic (Ryzykowna gra, Saperzy, Saper) - film sensacyjny USA 1999, reż. Anthony Hickox
22:00 Surogaci - thriller USA 2009, reż. Jonathan Mostow
23:50 Predator II: Starcie w miejskiej dżungli - film s.f. USA 90, reż. Stephen Hopkins

WARNER TV

09:00 Teraz albo nigdy! IV (6,7)
10:55 J.A.G. V (19,20/25)
12:50 Bajer z Bel-Air III
14:45 Teraz albo nigdy! IV (7)
15:40 Poniedziałki na chirurgii
17:35 Walentynkowa połówka - dramat miłosny USA/Kanada 2020, reż. Christie Will Wolf
19:20 Invictus: Niepokonany - dramat historyczny USA 2009, reż. Clint Eastwood
22:00 Co się wydarzyło w Madison County - melodramat USA 1995
00:35 Ojciec chrzestny - film sensacyjny USA 1972

PARAMOUNT

07:30 Elementary IV (6,7,8/24)
10:15 Pingwiny z Madagaskaru
10:45 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
12:55 Michael - komedia romantyczna USA 1996
15:05 Snake Eyes: Geneza G.I. Joe - film akcji USA 2021
17:50 Norbit - komedia romantyczna USA 2007
20:00 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1995, reż. Howard Deutch
22:05 Stygmaty - horror USA/Meksyk 99, reż. R. Wainwright
00:00 Lęk pierwotny - thriller USA 1996, reż. Gregory Hoblit

CINEMAX

13:05 Morze piasku - dramat obycz. RPA/Arabia Saudyjska/Egipt 23, reż. Abu Bakr Shawky
15:10 Kłopoty rodzinne - komedia Włochy 2024
16:55 Waleria wychodzi za mąż - dramat obycz. Izrael/Ukraina 2022, reż. Michal Vinik
18:10 Club Zero - thriller Austria/Wlk. Bryt./Niemcy/F/Dania/Turcja/USA/Katar/Bośnia-Hercegowina 2023
20:00 Pan i władca: Na krańcu świata - film przyg. USA 2003
22:20 Seks, kłamstwa i kasety wideo - film obycz. USA 1989

ROMANCE TV

08:40 Górscy ratownicy (5/6)
09:30 Górski lekarz (18/18)
10:30 Wydział zabójstw Stambuł (4/21) - serial krym.
12:25 Lato w Tyrolu Południowym - dramat obycz. Niemcy 2021, reż. Karola Meeder
14:20 Rosamunde Pilcher: Niania pilnie potrzebna - film obyczajowy Niemcy 2018
16:15 Na zawsze lato (2)
18:05 Górscy ratownicy (5/6)
19:00 Górski lekarz
20:00 Przyjaźń to coś więcej (1) - serial obycz. Niemcy 2022
23:50 Górski lekarz
00:45 Przyjaźń to coś więcej (1)

TVN FABUŁA

08:40 Papiery na szczęście
09:40 Belle Epoque (7/10)
10:40 Lekarze II (2,3)
12:40 Prawo Agaty V (7,8)
14:40 Teraz albo nigdy! (3/13)
15:40 19+ - serial fab.-dok.
16:10 Seriaale: Rozmowy (2)
16:55 Papiery na szczęście
17:55 Wredne dziewczyny II - komedia USA 2011
20:00 Batman Forever - film fantasy USA/Wlk. Bryt. 1995
22:35 Tammy - komedia USA 2013, reż. Ben Falcone
00:45 Zakonnica - horror USA 2018, reż. Corin Hardy

AMC

09:50 Osaczeni - film sens. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 99
12:05 Wymarzony facet - komedia romant. USA 2002
14:00 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
16:20 Nasza niania jest agentem - komedia USA 2010
18:10 Tutanchamon (3)
20:00 Equilibrium - film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer, wyk. Christian Bale, Sean Bean
22:00 Niebezpieczny związek - thriller Kanada/USA 2000
23:50 Przepowiednia - thriller USA 2002, reż. Mark Pellington

eprasa.pl c9d1359c24

AXN

08:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (19/23)
09:35 Castle II (8,9/24)
11:25 Unforgettable: Zapisane w pamięci III (12,13/13)
13:20 Rekrut IV (19,20/22)
15:20 FBI: International
17:10 Castle II (10,11/24)
19:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (10,11/22)
21:05 Doktor Larsen (4/10)
22:05 Zabójcza broń II (5/22)
23:00 Castle II (10,11/24)
00:45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (10/22)

EPIC DRAMA

10:40 Wszystkie stworzenia duże i małe (3/6) - serial obycz.
11:40 Panna Marple V (4/4)
13:35 Lekarze na start
14:20 Agenci NCIS XVI (1/24)
15:15 Panna Scarlet i komisarz IV (6/6) - serial krym.
16:25 Morderstwo w małym mieście (8/8) - serial krym.
17:20 Panna Marple VI (1/3)
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVI (2/24)
21:00 Próba niewinności (3/3)
22:00 Poirot: Rendez-vous ze śmiercią XI (4) - film kryminalny Wlk. Brytania 2008
00:00 Lekarze na start

TVN STYLE

08:30 Damy i wieśniaczki. PL IX (1/12) - telenowela dok.
09:30 Życie na kredycie
10:40 Ugotowani (8, 9)
12:45 Kuchenne rewolucje
14:50 Ukryta prawda (11/60)
15:50 Zgłoś ogród
16:50 Jestem z Polski V (3,11)
18:50 Kuchenne rewolucje
20:50 Bazary Europy
21:50 Jestem z Polski XIII (14)
22:50 Pojedynek na podróże (7) - program rozrywkowy
23:50 EuroPOLKI studentki (7)
00:50 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV (5/13) - serial dok.

TVN TURBO

09:15 Pomoc drogowa 24h (3)
10:00 Złomowisko PL X
12:00 Zawodowi handlarze
12:45 Samochód marzeń: Kup i zrób (2) - mag. motoryzacyjny
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Naprawy nie do naprawy
16:30 Mobilni mechanicy (7, 8)
18:00 Raport Turbo (4926)
18:15 Zawodowi handlarze (8)
19:00 Wojny samochodowe
20:00 Najlepsze premiery motoryzacyjne (12) - mag.
20:30 Zawodowi handlarze (7)
21:15 Z drugiej ręki (10) - mag.
22:00 Raport Turbo (4926)
22:20 Wojny samochodowe (3)

BBC FIRST

08:35 Lewis (3/6)
09:45 Ojciec Brown V (3/15)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:50 Śmierć z dala od palm II
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:45 Ojciec Brown XI (2/10)
15:45 Lewis (3/6)
16:55 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIII (7/8) - serial kryminalny
21:00 My Life is Murder II (5,6/10) - serial kryminalny
22:55 Tajemnice Brokenwood
00:50 Śmierć pod palmami XIII

FX

08:15 Dr House VII (17/23)
09:10 9-1-1 VIII (6/18)
10:05 Kości XII (4,5/12)
11:55 FBI (4,5/22)
13:45 Castle II (11,12/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (3,4/18) - serial krym.
17:25 Tropiciel II (4/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (25,1/25)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (3,4/22)
22:00 Elsbeth II (15/20)
22:55 Agenci NCIS: Początki (4/18) - serial krym. USA 2024
23:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (25,1/25)

HGTV

08:20 Kupujemy dom na plaży
09:15 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:10 Pomocy! Mój dom to katastrofa (7) - reality show
11:10 Tu jest pięknie V (1,2/8)
12:45 Nieoczywiste miejsca II
13:55 Dorota inspiruje (5)
14:50 Mieszkanie na miarę III
16:45 Polowanie na ogród VII
17:55 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
19:50 Dorota inspiruje (6)
20:45 Dorota was urządzi VI
22:20 House Hunters (3—6)
00:30 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

12:20 Kurorty sławnych i bogatych (5/6) - serial dok.
13:20 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - program rozrywk.
14:30 Mistrzowie ceramiki (6)
15:40 Bake off: zawodowcy (7)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (7)
17:40 Najbardziej tajemnicze domy świata (2)
18:50 Mistrzowie ceramiki (1)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywk.
21:00 Mistrzowie ceramiki (7)
22:00 10 sposobów na 10 lat mniej (3) - serial dok.
23:00 Wstydliwe choroby III

COMEDY CENTRAL

08:25 Przyjaciele III (3—9/25) - serial kom. USA 1996
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (11—16/24) - serial kom.
14:35 Młody Sheldon VI (13,14,15/22) - serial kom.
16:00 Przyjaciele III (10—16/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (17—22/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (11,12/12)
23:00 Comedy Club (2, 3)
00:00 Miasteczko South Park X (10,11/14)
01:00 Pracoholicy II (3/10)

TVP SERIALE

08:20 Komisarz Alex V (13)
09:10 Rodzinka.pl (8)
09:45 Klan - telenowela
10:20 Ranczo (7/13)
11:15 Na dobre i na złe
12:15 Rodzinka.pl XIV
13:30 Ojciec Mateusz XXII
15:25 Komisarz Alex VI (1)
16:15 Na sygnale
17:25 Ranczo (8,9/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIII (5) - serial krym. Polska 2019
21:30 Ranczo (10,11/13) - serial kom. Polska 2006
23:35 Ojciec Mateusz XXIII
00:30 U Pana Boga w Królowym Moście (10/12)

CANAL+ KUCHNIA

12:25 Gotuj taniej z Jamiem (3)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (1) - mag.
14:55 Jakubiak rozgryza Polskę (6, 7) - mag. kulinarny
15:55 Javier Peña zjada świat
16:55 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (10, 11)
17:45 Jamie Oliver (4/4)
18:45 m jak mięso (4) - mag.
19:10 Jakubiak rozgryza... (16)
19:25 m jak mięso (5, 6)
20:15 Smaki świata
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (1)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Małe i wspaniałe XI
13:55 Cudotwórcy VII (13)
14:50 Wielkie projekty XI
16:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6, 7) - mag.
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty XI
20:10 Daleko od miasta X (1,2)
21:00 Cudotwórcy VII (14)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (3) - mag.
22:30 Daleko od miasta XV (9)

PLANETE+

13:45 O drzewach i lasach
15:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (4/7) - serial dok.
16:55 Premiera: 360° – świat bez granic XI - serial dok.
18:00 Świat z góry XI (6/14)
18:40 Pod ciśnieniem
19:50 Eksplozja w Lac Megantic. To nie był wypadek
20:50 Niezwykłe podróże koleją IV (5/6) - serial dok.
22:00 Mała pigułka, wielka rewolucja (1) - film dok.
23:10 Premiera: USA. Batalia o aborcję - film dok. Francja 24

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski II (9/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda II (1/6) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek: w trasie (10/10) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania IV (2,3/16) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Łowcy opali VIII (5/20)
17:00 Celnicy na straży Europy V (8,9/23)
18:00 Zawodowcy
19:00 Złomowisko PL X
22:00 Ed Stafford: inicjacja (2)
23:00 Nagi instynkt przetrwania XI (7/12) - serial dok.
01:00 Zoom na architekturę IV

TVP HISTORIA

10:40 W sercu Ameryki (1)
11:40 Szerokie tory (70)
12:15 Alternatywy 4 (5/9)
13:20 Szrajberka z Auschwitz
14:25 Ukraińska modlitwa
15:25 Królowie
16:00 Sensacje XX wieku
17:05 Michała Bukojemskiego grypsy z interny - film dok.
18:00 Fake czy historia?
18:40 Ex libris - mag.
19:05 Biała wizytówka (5)
20:10 Wszystkie wojny Rosji
21:15 Lombardzista - dramat obyczajowy USA 1964
23:10 Zablokować most

HISTORY

11:15 Klątwa Wyspy Dębów
12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Jak to wyjaśnić III (3/20)
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/10)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (11/18)
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Starożytni kosmici: geneza II - serial dok.
22:00 Pogromca tajemnic III
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (8/26) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Alarm na lotnisku V (3/4)
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (9,10/10)
18:00 Hitler: siła dyktatury
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II
20:00 Katastrofa w przestworzach XXI (9/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Miasta w liczbach (4/8) - serial dok.
22:00 Premiera: Porzucone konstrukcje XIII - serial dok.
23:00 Największe katastrofy budowlane III (2/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (45)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu X
12:00 Wraki, które zmieniły świat (7/10) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (5,6/6) - serial dok.
16:00 Kryptonim szef XI (7,4)
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: taktyka i uzbrojenie
00:00 Starożytni kosmici XIV

BBC EARTH

12:20 Planeta doskonała (1/5)
13:25 Fenomeny współczesnego życia (3/6) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu II
16:30 Miasta tętniące życiem
17:35 Malownicze trasy kolejowe II - serial dok.
18:35 Planeta doskonała: kulisy - serial dok. Wlk. Bryt. 2020
19:45 Na tropie egipskich grobowców (1) - dokument
20:45 Azja: kulisy produkcji
20:55 Życie na pustkowiu III
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Miasta tętniące życiem

POLSAT VIASAT HISTORY

08:50 Tajne bazy nazistów IV
09:55 Zakazana historia VII (4)
10:55 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (6/8)
12:00 Linie frontu - serial dok.
13:10 Militarny ranking (2/10)
14:20 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
15:30 Tajne bazy nazistów IV
16:35 Zakazana historia VII (4)
17:30 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (6/8)
18:40 Linie frontu - serial dok.
19:50 Militarny ranking (2/10) - serial dok. Wlk. Brytania 2016
21:00 Czarni faraonowie
22:10 Grobowce Egiptu (1,2/2)

eprasa.pl c9d1359c24

CZWARTEK 26.02

Od A do Z

13 GODZIN: TAJNA MISJA W BENGHAZI ★★★
film sens., USA/Malta/Maroko 2016, reż. Michael Bay, wyk. John Krasinski, James Badge Dale, Pablo Schreiber
20:00 | **stopklatka**
Michael Bay o faktach: w trakcie wojny domowej w Libii w 2012 roku sześciu członków ochrony amerykańskiej misji dyplomatycznej w Benghazi musi stawić czoło przeważającym siłom islamskiej milicji.

BARDZO POSZUKIWANY CZŁOWIEK ★★★★
thriller, Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2014, reż. Anton Corbijn, wyk. Philip Seymour Hoffman, Rachel McAdams, Robin Wright
21:45 | **tvp 2**
Pojawienie się w Hamburgu syna czeczeńskiego watażki, na którego czeka milionowy spadek po ojcu, katalizuje działania żądnych sukcesu służb specjalnych. Na ekranie Philip Seymour Hoffman.

CWAŁ ★★★★
komedia, Polska 1995, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Maja Komorowska, Bartosz Obuchowicz, Karolina Wajda
21:20 | **tvp historia**
Krzysztof Zanussi o polskim stalinizmie na przykładzie kobiety o barwnym życiorysie, która świadomie wybrała dwójmyślenie. Zabawne i gorzkie zarazem. Maja Komorowska - wspaniała.

DO GRANIC ★★★★
dramat obycz., Hiszpania/Belgia 2022, reż. Alejandro Rojas, Juan Sebastián Vasquez, wyk. Alberto Ammann, Bruna Cusí, Ben Temple
20:00 | **hbo**
Wenezuelczyk i Hiszpanka marzą o nowym życiu w Stanach, ale zostają poddani upokarzającemu przesłuchaniu w biurze imigracyjnym, co podważa nie tylko ich przyszłość, ale i wzajemne relacje. Do refleksji.

DZIKIE ŁOWY ★★★★
komediodramat, Nowa Zelandia 2016, reż. Taika Waititi, wyk. Sam Neill, Julian Dennison, Rima Te Wiata
23:30 | **tv puls**
Osierocony nastolatek bezskutecznie szuka rodziny zastępczej aż przez pomyłkę trafia ludzi, którzy potrafią go zrozumieć. A kiedy władze próbują naprawić błąd, chłopak wraz z opiekunem ucieka w busz.

„Boże Ciało”

22:25 | kino polska
★★★★★

Jedenaście polskich Orłów, nominacja do Oscara oraz inne nagrody dla wziętej z życia historii uciekiniera z poprawczaka (Bartosz Bielenia!), który udając księdza, skraca drogę pewnej społeczności do Boga.

DRAMAT OBYCZAJOWY
POLSKA/FRANCJA 2019, REŻ. JAN KOMASA, WYK. BARTOSZ BIELENIA, ALEKSANDRA KONIECZNA, ELIZA RYCEMBEL

IT ENDS WITH US ★★★
dramat obycz., USA 2024, reż. Justin Baldoni, wyk. Blake Lively, Justin Baldoni, Brandon Sklenar
21:40 | **polsat**
Pani przenosi się do innego miasta, by zerwać z dość ponurą przeszłością. Szansą zdaje się związek z nowym partnerem, gdy nieoczekiwanie na jej drodze pojawia się obiekt jej pierwszej miłości.

JAK NIGDY ★★★
dramat obycz., Francja/Niemcy/Luksemburg/Norwegia 2022, reż. Emily Atef, wyk. Vicky Krieps, Gaspard Ulliel, Bjørn Floberg
20:10 | **ale kino+ hd**
Cierpiąca na wymagającą przeszczepu chorobę płuc kobieta odrzuca optymistyczne diagnozy lekarzy i najbliższych, by szukać wsparcia u ludzi w podobnej sytuacji, szukających recepty na godne umieranie.

JASON BOURNE ★★★
film sens., USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon, Tommy Lee Jones, Alicia Vikander
21:00 | **canal+ premium**
Powrót do zamkniętego już cyklu: były tajny agent CIA do zadań specjalnych odkrywa kolejne stopnie uwikłania w coraz bardziej przerażające – nielegalne – działania agendy rządu USA. Na ekranie oczywiście Matt Damon.

KILL BILL ★★★★
film sens., USA 2003, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine, Lucy Liu
21:35 | **cinemax**
Quentin Tarantino wzorem Sergia Leone majstruje przy kinie sensacyjnym na wzorcach azjatyckich: zawodowa morderczyni budzi się ze śpiączki, by dokonać zemsty na swoim szefie. Majstersztyk.

KILL BILL II ★★★★
film sens., USA 2004, reż. Quentin Tarantino, wyk. Uma Thurman, David Carradine, Michael Madsen
23:25 | **cinemax**
Quentin Tarantino powraca, próbując zrobić dla współczesnego kina sensacyjnego opartego na wzorcach azjatyckich to, czego Sergio Leone dokonał dla westernu: niedoszła panna młoda, zawodowa morderczyni, budzi się ze śpiączki i postanawia zemścić się na człowieku, który nie dopuścił do jej ślubu – swoim szefie. Majstersztyk.

KOLIBER ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Jason Statham, Agata Buzek, Vicky McClure
23:55 | **tvp 1**
Jason Statham jako żołnierz po przejściach, który ukrywa się w mrocznych zakamarkach Londynu, korzystając z możliwości zmiany tożsamości, lecz w poczuciu zagrożenia zmienia się w maszynę do zabijania.

MAXXXINE ★★★
horror, USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024, reż. Ti West, wyk. Mia Goth, Elizabeth Debicki, Moses Sumney
23:00 | **canal+ premium**
Była gwiazda filmów porno, cudem ocalała z krwawej masakry na planie horroru, marzy o karierze w głównym nurcie Hollywood. Bliska spełnienia pragnień staje się celem stalkera - seryjnego mordercy.

WRÓG NUMER JEDEN ★★★★
thriller, USA 2012, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Jason Clarke, Mark Strong, Kyle Chandler
23:00 | **stopklatka**
Nominowana do Oscara Jessica Chastain jako analityczka CIA, która ściga po całym świecie Osamę ben Ladena, by wreszcie po 10 latach wystawić go amerykańskim komandosom. Plus Kathryn Bigelow za kamerą.

Z UST DO UST ★★★
komedia, USA/Niemcy/Australia 2005, reż. Rob Reiner, wyk. Jennifer Aniston, Shirley MacLaine, Kevin Costner
23:45 | **tvn**
Młoda kobieta słyszy plotkę, że film „Absolwent” jest osnuty na losach jej rodziny, więc rusza na poszukiwanie prawdy. Plus Shirley MacLaine w roli domniemanej pani Robinson. Autentycznie zabawne.

eprasa.pl c9d1359c24

CZWARTEK 26.02

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Pełnia wiary (109)
08:00 Serwis Info
08:20 Makłowicz w podróży
09:00 Ranczo VIII (4/13)
10:00 Komisarz Alex XXII (13)
11:00 Ojciec Mateusz VI (7/13)
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:50 Mieszkańcy skandynawskich wód - film dok.
14:00 Wichrowe wzgórze
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (472)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:30 Jaka to melodia? (5849)
18:10 Klan - telenowela
18:45 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Ojciec Mateusz 34** (6) - serial krym. Polska 2025, wyk. Piotr Polk
21:25 **Sprawa dla reportera**
22:25 **Nie znikniemy**
23:25 **Wykrywacz kłamstw**
23:50 **Koliber (Hummingbird)** ★★★ - film sens. Wlk. Bryt./USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Jason Statham (110 min)
01:40 **Fuks** ★★★ - komedia sensacyjna Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Agnieszka Krukówna (100 min)

TVP2

05:25 M jak miłość
06:15 Operacja zdrowie (68)
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7477) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7477) - mag. Polska 2026
12:00 20 x 20 Lat TVP Kultura (11) - rozmowa Polska 2025
12:30 Koło fortuny (2090)
13:15 Panna młoda (31/34)
14:05 Va banque (950)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (96) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2091)
16:35 Familiada (3038)
17:20 Panna młoda (32/34) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (951)
18:50 Jeden z dziesięciu (16) - teleturniej Polska 2025
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:45 **Tak to leciało!** (76)
21:45 **Bardzo poszukiwany człowiek (A Most Wanted Man)** ★★★★ - thriller Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2014, reż. Anton Corbijn (135 min)
00:00 **Morderstwa w Kanionie Verdon (Meurtres à...)** ★★★ - film krym. Francja 2023, reż. Stephan Kopecky, wyk. Bruno Wolkowitch (95 min)
01:35 **Lepsza połowa II** (10)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy IV (34,35)
09:30 Trudne sprawy XXII (31,32) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XI (34,35,36)
14:40 Dlaczego ja? 31 (57)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5845)
16:30 Na ratunek 112 XVII (58) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XVIII (73) - serial fab.-dok. Polska 2024
18:00 Pierwsza miłość 49 (213) - serial obycz. Polska 25
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (226) - program publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (60) - teleturniej Polska 2025

20:30 **Farma** (159) - reality show Polska 2025
21:40 **It Ends With Us** ★★★ - dramat obycz. USA 2024, reż. Justin Baldoni, wyk. Blake Lively, Justin Baldoni (170 min)
00:30 **Oszustki (The Hustle)** ★★ - komedia krym. USA/Hiszpania 2019, reż. Chris Addison (125 min)
02:35 **Przyjaciele z kasą (Friends with Money)** ★★★ - komedia USA 2006, reż. Nicole Holofcener (125 min)

TVN

05:35 Uwaga! (7930) - mag. reporterów Polska 2026
05:50 Ukryta prawda (39/60)
06:45 Kuchenne rewolucje: Spaghetteria, Białystok XXV (12) - reality show Polska 2022
07:45 Dzień Dobry TVN (5638) - magazyn Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ślonsko gościno", Tarnowskie Góry XVI (2)
12:30 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Bistro Rozmaryn 29 (11) - reality show
13:35 Ukryta prawda (35,36/48) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (10/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Detektywi V (56,57) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7938) - mag.
20:10 Doradca smaku (22)

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:55 **The Floor** (11)
21:35 **Młode gliny** (11/50) - serial krym. Polska 26
22:40 **Kuchenne rewolucje: Gorzów Wielkopolski 30** (11) - reality show
23:45 **Z ust do ust (Rumor Has It...)** ★★★ - komedia USA/Niemcy/Australia 2005, reż. Rob Reiner, wyk. Jennifer Aniston, Shirley MacLaine, Kevin Costner (125 min)
01:50 **Szpital św. Anny** (8)

TV PULS

06:00 Nash Bridges V (3,4/22) - serial sens. USA 1999, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVI (6,15/15) - serial sensacyjny Niemcy 2011
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2010
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw IX - serial obycz.
16:00 Ranczo VII (13,1) - serial komediowy Polska 2013
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (56,57) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Wasabi** ★★ - komedia sens. Japonia/Francja 2001, reż. Gérard Krawczyk (120 min)
22:00 **Wielkie kino (Epic Movie)** ★★ - komedia USA 2007, reż. Jason Friedberg, Aaron Seltzer (90 min)
23:30 **Dzikie łowy (Hunt for the Wilderpeople)** ★★★★ - komediodramat Nowa Zelandia 2016, reż. Taika Waititi, wyk. Sam Neill (120 min)
01:30 **Dzielnica strachu IX**

TVN7

05:20 Ten moment (55)
05:55 Szkoła (51,62,63/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (33,46,47/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
14:00 Detektywi (27/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny (39) - serial obycz. Polska 2025
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (30)
17:00 Tajemnice miłości - serial fabularno-dok.
18:00 Zagadki losu III (34) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (8/40) - serial fab.-dok. Polska 2024, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Wytańczyć marzenia (Take the Lead)** ★★ - dramat obyczajowy USA 2006, reż. Liz Friedlander (155 min)
22:35 **Ostatni władca wiatru (Le dernier maître de l'air)** ★★ - film przyg. USA/Wietnam/Wlk. Brytania/Kanada/Dania 2010 (125 min)
00:40 **Pan Church (Mr. Church)** ★★★★ - dramat obycz. USA 2016, reż. Bruce Beresford, wyk. Eddie Murphy (135 min)

MEZZO

09:15 Intermezzo
10:00 Tisseurs de sons: Ludovico Einaudi, Hauschka, Joep Beving, Hania Rani
10:50 „Pasja Adama" – spektakl - program artystyczny
12:25 Intermezzo
13:10 Martin Donner, Claudio Monteverdi: Poppea // Poppea - balet Niemcy 2017
14:25 Les Siècles, Adrien Perruchon: Ravel
16:00 György Ligeti: Koncert fortepianowy - muzyka klas.
17:25 Giacomo Puccini: Tryptyk - opera Belgia/Francja 2022, reż. Jérémie Cuvillier
20:30 Robin Mckelle: Hołd dla Elli Fitzgerald - koncert
21:45 McCoy Tyner: Piano Solo - koncert Niemcy 1983
22:35 Mel Lewis Jazz Orchestra - koncert

PULS 2

11:25 Baranek Shaun VI
11:40 Były sobie rzeczy
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Kacze opowieści
14:00 Fineasz i Ferb (22/26)
14:35 Marta mówi! III (6)
15:00 Miraculous IV (8,9/26)
16:00 My Little Pony
17:00 Fineasz i Ferb (25/26)
17:35 Blue III (26,27,28/50)
18:00 Świnka Peppa II
18:10 Bing (29,30/78)
18:35 Masza i niedźwiedź V
19:00 Psi patrol V (13/26)
19:35 Pingwiny z Madagaskaru III (3/15)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVII (47)
21:00 Dzielnica strachu IX (51,52) - serial krym. Polska 25
23:00 Krwawa zemsta - film sens. USA 11, reż. Jason Hewitt
01:00 Dzielnica strachu IX

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XI (3) - serial dok. Polska 24
08:55 Policjantki i policjanci VII (25,26/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVII (6,51) - serial fabularno-dok.
11:55 Trudne sprawy XIX (21,22,23/40) - serial fab.-dok.
14:55 Ktoś tu kłamie? (6)
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (247, 248)
18:00 Policjantki i policjanci XXIII (63,64) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (51,52/52) - serial krym. Polska 2025
21:05 Sprawiedliwi – wydział krym. XIX (52/52)
22:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto II (52/52) - serial krym.
23:05 Opancerzony - film sensacyjny USA 2009, reż. Nimród Antal, wyk. Matt Dillon
01:00 Love Island II

METRO

07:00 Zapisane w gwiazdach
08:00 SOS. Ekipy w akcji
08:55 J.A.G. VII (7/24)
09:55 Dziwaczne potrawy IX
10:25 Moja wielka włoska przygoda (1/3) - serial dok.
11:25 Łowcy staroci (1)
12:25 Przepis na życie V
13:25 Zapukaj do moich drzwi
14:25 Zapisane w gwiazdach
15:25 Słoneczny patrol III (7/22) - serial przyg. USA 1992
16:25 J.A.G. VII (8/24)
17:25 Milionerzy (599)
18:00 Celnicy na straży Szwecji (5/14) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek
20:00 Jeszcze przed świętami - komedia romantyczna Polska 2022, wyk. Monika Frajczyk
22:10 Batman - film s.f. USA/Wlk. Brytania 1989
00:50 Lotnisko II (6/8)

eprasa.pl c9d1359c24

CZWARTEK 26.02

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (54)
09:00 Robert Makłowicz (153, 142) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (9,10/12)
11:55 Wojny kontenerowe (9,10/16) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXI (3,9) - serial dok.
16:00 MacGyver VI (13,14/21)
18:00 Hudson i Rex III (10/16)
18:55 Zajazd. Będzie się działo (22)
20:00 13 godzin: Tajna misja w Benghazi - film sens. USA/Malta/Maroko 2016, reż. Michael Bay, wyk. John Krasinski, James Badge Dale, Pablo Schreiber (180 min)
23:00 Wróg numer jeden (Zero Dark Thirty) - thriller USA 2012, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Jason Clarke, Mark Strong, Kyle Chandler, Jennifer Ehle (210 min)
02:30 Syberiada polska - dramat hist. Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska, Adam Woronowicz (155 min)

ALE KINO+

09:45 Ciepło - film krótkom. Polska 2023 (30 min)
10:15 Bestia III (5,6/6)
12:15 Vera X (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2020
14:05 Szare śniegi Syberii - dramat historyczny USA/Litwa 2018, reż. Marius A. Markevicius (125 min)
16:10 Sekret Madeleine Collins - thriller Francja/Belgia/Szwajcaria 2021, reż. Antoine Barraud, wyk. Virginie Efira (130 min)
18:20 Vera XI (1/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2021
20:10 Jak nigdy (Plus que jamais) - dramat obycz. Francja/Niemcy/Luksemburg/Norwegia 2022, reż. Emily Atef (165 min)
22:55 Morderstwo na basenie (The Girl in the Pool) - thriller USA 2024, reż. Dakota Gorman, wyk. Freddie Prinze jr. (105 min)
00:40 Igrając z ogniem (Un coup de dés) - thriller Francja/Belgia 2023, reż. Yvan Attal, wyk. Yvan Attal, Maïwenn (95 min)

TVP KULTURA

08:25 Informacje kulturalne
09:00 Pogranicze w ogniu (6)
10:10 Pora umierać - dramat obyczajowy Polska 2007 (115 min)
12:05 Reżyserzy IV (7/10)
13:00 Rozmowy (nie)wygodne (33) - rozmowa
13:35 Informacje kulturalne
14:05 Film dla kosmitów - film dla dzieci Polska 2022 (85 min)
15:30 Romans prowincjonalny - film obycz. Polska 1976 (75 min)
16:45 Pogranicze w ogniu (7)
17:55 Mody Polskie (2)
18:35 Niepojęte (21) - mag.
18:55 Niepoprawny Belmondo (1) - film dok.
20:00 Wstęp do filmu
20:05 Ziemia obiecana - dramat obyczajowy Polska 1975, reż. Andrzej Wajda (170 min)
22:55 Ziemia obiecana – sekrety filmowego planu - reportaż
23:20 The Rolling Stones – życie w rytmie rocka (4) - dokument
00:35 Żeby nie było śladów - dramat obyczajowy Polska/Czechy/Francja 2021 (170 min)

HBO

09:15 Kina i Yuk - film przyg. Francja/Kanada/Włochy 2023 (80 min)
10:35 Życie - dramat obycz. Wlk. Brytania/Japonia/Szwecja/Belgia/Finlandia 2022 (100 min)
12:15 Srebrna Gwiazda - dramat kryminalny USA 2025 (100 min)
13:55 Sąsiedzi II - komedia USA/Chiny 2016 (90 min)
15:25 Harry Potter i Insygnia Śmierci, cz. 1 - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2010 (145 min)
17:50 Across the Universe - musical USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Julie Taymor (130 min)
20:00 Do granic - dramat obyczajowy Hiszpania/Belgia 2022, wyk. Alberto Ammann (75 min)
21:15 Mel Brooks: 99-latek! (2/2) - serial dok. USA 26
22:20 Obcy: Romulus - horror USA/Wlk. Brytania 2024 (115 min)
00:15 Nóż w Nocnej Ciszy - horror USA/Wlk. Bryt./Kanada 2023 (85 min)
01:40 Wciąż tu jestem - dramat obycz. Brazylia/Francja 2024 (135 min)

CANAL+ PREMIUM

08:45 Hollywood Buzz (39)
09:15 Moje pieczone kurczaki - film obycz. Polska 2002 (65 min)
10:20 Łapu-Capu
10:25 47 roninów - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Japonia/Węgry 2013, reż. Carl Rinsch (115 min)
12:20 MTV Unplugged
13:40 Cat's Eyes (7/8)
14:30 Mur - film dok.
16:20 Hollywood Buzz (39)
16:50 Rave - film dok.
18:10 Łapu-Capu
18:15 Krucjata Bourne'a - thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass (105 min)
20:00 Eksperyment: Odsiadka - serial dok.
20:55 Aktualności filmowe+
21:00 Jason Bourne - film sensacyjny USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016, reż. Paul Greengrass (120 min)
23:00 MaXXXine - horror USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024, reż. Ti West, wyk. Mia Goth (100 min)
00:40 David Bowie: ostatni akt - film dok.

KINO POLSKA

08:05 Miś Kudłatek (4,5,6)
08:45 Polska Kronika Filmowa 28B/74 - reportaż Polska 1974
09:00 Ranking Naj Polskiego Kina: Seksbomby (1) - mag.
09:40 Lekarstwo na miłość - komedia Polska 1966, reż. Jan Batory, wyk. Kalina Jędrusik, Wieńczysław Gliński
11:45 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński
13:55 Chłopi: Boryna (1) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Władysław Hańcza, Emilia Krakowska
15:55 Chłopi: Jagna (2) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Emilia Krakowska, Krystyna Królówna
17:45 Czterej pancerni i pies
20:00 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki, Magdalena Koleśnik, Sandra Staniszewska
22:25 Boże Ciało - dramat obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel
00:45 Kochanie, chyba cię zabiłem - film akcji Polska 2014, reż. Jakub Nieścierow, wyk. Zbigniew Zamachowski

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (7/7)
08:30 Przyjaciółki XXIV (7,8)
10:25 Świat według Kiepskich
14:35 Mr Deeds, milioner z przypadku - komedia USA 02
16:40 Salon piękności - komedia USA 2005
18:50 Jak poślubić milionera? - komedia romantyczna Polska 2019, reż. Filip Zylber
21:00 Chłopak z sąsiedztwa - thriller USA 2015, reż. Rob Cohen, wyk. Jennifer Lopez
22:50 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg

KINO TV

07:30 Kojak V (1/22)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5,6/8)
11:00 Poirot (5,6/10)
13:10 Panna Marple II (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7,8/8)
17:50 Poirot XI (1/4)
20:00 Dobry rok - komedio-dramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott
22:35 Zdarzenie - thriller USA/Indie 2008, wyk. Mark Wahlberg, Zooey Deschanel
00:10 Pracująca dziewczyna - komedia romantyczna USA 1988, reż. Mike Nichols

WARNER TV

08:35 Bajer z Bel-Air III
09:40 Poniedziałki na chirurgii
11:25 J.A.G. V (20,21/25)
13:20 Bajer z Bel-Air III
15:15 Poniedziałki na chirurgii
17:55 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
20:00 Akademia Policyjna V – Misja w Miami Beach - komedia USA 88, reż. Alan Myerson
21:45 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
23:20 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie - komedia USA 1994, reż. Alan Metter

PARAMOUNT

09:10 Lemony Snicket – Seria niefortunnych zdarzeń - komedia Niemcy/USA 2004
11:25 Super 8 - film s.f. USA 2011, reż. J.J. Abrams
13:40 Narzeczona dla geniusza - komedia romant. USA 94
15:50 Starsky i Hutch - film sensacyjny USA 2004
17:55 Choć goni nas czas - komediodramat USA 2007
20:00 Smoking - komedia sensacyjna USA 2002
22:05 American Psycho - horror USA/Kanada 2000
00:00 Stygmaty - horror USA/Meksyk 1999

CINEMAX

13:00 Bilet do raju - komedia romantyczna USA/Wlk. Brytania/Japonia 2022
14:45 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
16:40 Dopóki miłość nas nie rozdzieli - dramat obycz. Chiny 2022, reż. Ran LI
18:30 Cichy ryk - dramat obycz. Wlk. Brytania 2023
20:00 Kontra (1,2/10) - serial sens. Wlk. Brytania/USA 2020
21:35 Kill Bill - film sens. USA 2003, reż. Quentin Tarantino
23:25 Kill Bill II - film sens. USA 2004, reż. Quentin Tarantino

ROMANCE TV

10:30 Statek marzeń
12:25 Nowy adres – Raj - komedia romant. Niemcy 2013, reż. Peter Stauch
14:20 Katie Fforde: Ofiarowane lata - dramat obycz. Niemcy 2014
16:15 Statek marzeń
18:05 Górscy ratownicy (6/6)
19:00 Górski lekarz (2/15)
20:00 Inga Lindström: Cud z Sandbergen - film obyczajowy Niemcy 2008
21:55 Toni – akuszer: Skradzione marzenia - komedia Niemcy 2021
23:50 Górski lekarz (2/15)

TVN FABUŁA

09:40 Seriaale kultowe
09:45 Belle Epoque (8/10)
10:40 Lekarze II (3,4)
12:40 Prawo Agaty V
14:40 Teraz albo nigdy! (4/13)
15:40 19+ - serial fab.-dok.
16:10 Magia kina (1)
16:30 Papiery na szczęście
17:41 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
20:00 Batman i Robin - film fantasy USA/Wlk. Bryt. 1997
22:45 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018
01:35 Piekielna zemsta - film sensacyjny USA 2011

AMC

10:30 Papillon. Motylek - dramat obycz. Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer
13:25 Wojowniczka z Księżycowego Królestwa - film fantasy Chiny 2014
15:30 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
17:55 Powiedz „tak" - komedia romantyczna USA/Niemcy 2001, reż. Adam Shankman
20:00 Policja - film krym. Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2002
22:15 Krzyżowy ogień - film sens. USA/Rum./Hongkong 11
00:15 Podziemny krąg - dramat psychol. USA/Niemcy 99

eprasa.pl c9d1359c24

AXN

08:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas IV (21/23)
09:35 Castle II (10,11/24)
11:30 Unforgettable IV (1,2/13)
13:20 Rekrut IV (21,22/22)
15:20 FBI: International (7,8/21) - serial akcji USA 2021
17:15 Castle II (12,13/24)
19:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (12,13/22)
21:05 Agenci NCIS XX (2/22)
22:00 Agenci NCIS: Hawaje
23:00 Castle II (12,13/24)
00:35 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (12/22)

EPIC DRAMA

09:00 Lekarze na start
09:45 Agenci NCIS XVI (2/24)
10:40 Wszystkie stworzenia duże i małe (4/6) - serial obycz.
11:40 Panna Marple VI (1/3)
13:35 Lekarze na start
14:20 Agenci NCIS XVI (2/24)
15:15 Panna Scarlet V (1/6)
16:25 Morderstwo w małym mieście II - serial krym.
17:20 Panna Marple VI (2/3)
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVI (3/24)
21:00 Próba niewinności - miniserial Wlk. Brytania 2018
22:00 Poirot XII (2/4)
00:00 Lekarze na start

TVN STYLE

08:30 Damy i wieśniaczki. PL IX (3/12) - telenowela dok.
09:30 Życie na kredycie (1, 3)
10:40 Ugotowani (10, 11)
12:45 Kuchenne rewolucje
14:50 Ukryta prawda (12/60)
15:50 Zgłoś ogród II
16:50 Jestem z Polski V (4,13)
18:50 Kuchenne rewolucje
20:50 EuroPOLKI studentki
21:50 Jestem z Polski XIII
22:50 Pojedynek na podróże (8) - program rozrywkowy
23:50 EuroPOLKI studentki (8)
00:50 Nagi instynkt przetrwania: Elita IV (6/13) - serial dok.

TVN TURBO

08:15 Farma Clarksona (6/8)
09:15 Pomoc drogowa 24h (4)
10:00 Złomowisko PL X
12:00 Zawodowi handlarze
12:45 Samochód marzeń: Kup i zrób (3) - magazyn
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Naprawy nie do naprawy
16:30 Mobilni mechanicy (1, 2)
18:00 Raport Turbo (4927)
18:15 Zawodowi handlarze
19:45 Moto kombat (9) - mag.
20:30 Mobilni mechanicy (4)
21:15 Jeździć, obserwować VI
22:00 Raport Turbo (4927)
22:20 Wojny samochodowe (4)
23:20 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:40 Lewis (4/6)
09:35 Ojciec Brown V (4/15)
10:35 Śmierć pod palmami XIII
11:45 Śmierć z dala od palm II
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:45 Ojciec Brown XI (3/10)
15:50 Lewis (4/6)
16:45 My Life is Murder III
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIII (8/8) - serial kryminalny
21:00 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
22:00 Ojciec Brown XII (7/10)
23:00 Tajemnice Brokenwood

FX

08:15 Dr House VII (19/23)
09:10 9-1-1 VIII (7/18)
10:05 Kości XII (6,7/12)
11:55 FBI (5,6/22)
13:45 Castle II (13,14/24)
15:35 Agenci NCIS: Początki (4,5/18) - serial krym.
17:25 Tropiciel II (5/20)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami (2,3/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (5,6/22) - serial krym. USA/Kanada 10
22:00 Genialna Morgan (8/13)
22:55 Tropiciel III (3)
23:50 Agenci NCIS: Początki (5/18) - serial krym. USA 2024

HGTV

08:20 Kupujemy dom na plaży
09:15 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:10 Pomocy! Mój dom to katastrofa (8) - reality show
11:10 Zarobić na remoncie X
11:40 Tu jest pięknie V (3,4/8)
13:10 Nieoczywiste miejsca II
14:15 Dorota inspiruje (6)
15:10 Mieszkanie na miarę IV
17:05 Polowanie na ogród VII
18:15 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (7)
21:00 Dorota was urządzi VI
22:30 House Hunters (7—10)

BBC LIFESTYLE

12:25 Antyki z Francji: na tropie okazji (5) - reality show
13:25 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywkowy
14:40 10 sposobów na 10 lat mniej (3) - serial dok.
15:40 Bake off: zawodowcy (8)
16:40 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (8)
17:45 Najbardziej tajemnicze domy świata (3)
18:50 Mistrzowie ceramiki (2)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - program rozrywk.
21:00 Mistrzowie ceramiki: Kanada (3, 4) - teleturniej
23:00 Wstydliwe choroby III

COMEDY CENTRAL

08:25 Przyjaciele III (10—16/25) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu VI (17—22/24)
14:35 Młody Sheldon VI (16,17,18/22) - serial kom.
16:00 Przyjaciele III (17—23/25) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu VI (23,24,1—4/24) - serial komediowy USA 2012
22:00 The Office PL II (1,2)
23:00 Comedy Club (4, 5)
00:00 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy II (5/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex VI (1)
09:15 Rodzinka.pl (9)
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo (8/13)
11:20 Ojciec Mateusz 34 (4)
12:15 Rodzinka.pl XIV (4)
13:30 Ojciec Mateusz XXII
15:30 Komisarz Alex VI (2)
16:20 Na sygnale (10)
17:25 Ranczo (9,10/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIII - serial krym. Polska 2019
20:30 Komisarz Alex XXIV (12) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo (11,12/13)
23:35 Ojciec Mateusz XXIII
00:30 Komisarz Alex XXIV (13)

CANAL+ KUCHNIA

12:25 Gotuj taniej z Jamiem (4)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (2) - mag.
14:55 Jakubiak rozgryza Polskę (7, 8) - mag. kulinarny
15:55 Javier Peña zjada świat
17:00 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (11, 12)
17:45 Jamie Oliver (1, 2)
18:45 m jak mięso (5)
19:10 Jakubiak rozgryza... (17)
19:25 m jak mięso (6, 1)
20:15 Jamie Oliver
21:15 Anthony Bourdain VIII
00:45 David w Europie (2)

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia XI (4/10) - serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Małe i wspaniałe XI
13:55 Cudotwórcy VII (14)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI (5/10) - serial dok.
16:00 Daleko od miasta X
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI (6/10) - serial dok.
20:10 Daleko od miasta X (3,4)
21:00 Cudotwórcy VII (15)
22:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew - serial dok.
23:00 Pokochaj swój ogród (5)

PLANETE+

14:50 Życie na krawędzi przetrwania (1) - film dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (5/7) - serial dok.
16:55 Premiera: 360° – świat bez granic XI - serial dok.
18:00 Świat z góry XI (7/14)
18:40 Zaginiona cywilizacja Elamu - film dok. Francja 2024
19:45 Futbol w Rosji – tajna broń KGB - film dok. Francja 17
20:50 Niezwykłe podróże koleją IV (6/6) - serial dok.
22:00 Premiera: Naziści i rynek sztuki - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Zapomniane kopalnie złota (7/8) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski II (10/16)
11:00 Pojedynki Eda Stafforda II (2/6) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek
13:00 Nagi instynkt przetrwania IV (4,5/16) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VI
16:00 Łowcy opali VIII (6/20)
17:00 Celnicy na straży Europy V (10,11/23)
18:00 Zawodowcy
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Złoto drwali II (3/8)
23:00 Morze złota XIII (5)

TVP HISTORIA

10:45 Ukraińska modlitwa
11:45 Ex libris - mag.
12:15 Alternatywy 4 (6,7/9)
14:25 Dzień, który zmienił Azję - serial dok. Wlk. Bryt. 20
15:30 Królowie
16:05 Sensacje XX wieku
17:05 Halina Konopacka
18:10 Flesz historii (750)
18:35 Szerokie tory (56)
19:10 Biała wizytówka
20:20 Białe Autobusy
21:20 Cwał - komedia Polska 1995, reż. Krzysztof Zanussi
23:10 Historia w postaciach zapisana (3/7) - serial dok.

HISTORY

10:20 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/10) - serial dok.
11:15 Pogromca tajemnic III
12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Jak to wyjaśnić III (4/20)
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata II (19/26)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Tajne kryjówki dyktatorów (1/6) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici II
20:00 Tajne kryjówki dyktatorów (3/6) - serial dok.
21:00 Na lodowym szlaku XII
22:00 Wykute w ogniu (22)
23:55 Jak to wyjaśnić IV (15/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 UFO: przełomowe śledztwa (5/5) - serial dok.
14:00 Strzegąc granic XI
15:00 Alarm na lotnisku: Brazylia V (4/4) - serial dok.
16:00 Laos: miejsce pełne tajemnic (1,2/2) - serial dok.
18:00 Hitler: siła dyktatury
19:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny II (7/10)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXI (7/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Największe katastrofy budowlane III (5/10)
22:00 Euroinżynieria (3/6)

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (46)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XI
12:00 Wraki, które zmieniły świat (5/10) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: taktyka i uzbrojenie
16:00 Kryptonim szef XI
18:00 Rolnicy. Podlasie VI
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Najkrwawsze bitwy drugiej wojny światowej
22:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: taktyka i uzbrojenie
00:00 Starożytni kosmici XIV

BBC EARTH

12:15 Planeta doskonała (2/5)
13:20 Fenomeny współczesnego życia (4/6) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu III
16:30 Wszechświat (3/5)
17:35 Malownicze trasy kolejowe II - serial dok.
18:35 Attenborough i jurajski potwór morski - film dok.
19:45 Dziki połów - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu: powroty III (2) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu IX
22:55 Cała prawda o stresie
00:00 Sekrety długowieczności

POLSAT VIASAT HISTORY

08:10 Grobowce Egiptu (1,2/2)
10:30 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (7/8)
11:40 Linie frontu - serial dok.
12:50 Militarny ranking (3/10)
14:00 Czarni faraonowie
15:10 Grobowce Egiptu (1,2/2)
17:30 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (7/8)
18:35 Linie frontu - serial dok.
19:50 Militarny ranking (3/10)
21:00 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
21:50 Sekretne życie rzymskich cesarzy - film dok.
23:10 Pompeje: nowe wykopaliska (4) - serial dok.

eprasa.pl c9d1359c24

szyfropanorama

nici do haftu		rzymski Eros / nowy fragment tekstu			gruby koc		literaci / rodzaj motyki			dziedzina działania / antylopa z garbem w części nosowej			naczynie bez ucha, na piwo		… Lineker / Jelenia …, miasto					krótka aria
płócienne buty							23	21	spalona z Gomorą	2							pisze o moralności				
odmiana kapusty		Amfiteatr Flawiuszów					22	2	8	7			zwierzyniec		szachowy pat / wysuwana						
							14	9		15								imię z piosenki Perfectu		Agnieszka Radwańska	
medykamenty	2		14		3	9	10	3	9	20	8	4	8		17	8	12				
	8	23	21	Mount …, najwyższy szczyt na Ziemi	laska himalaistów	1	16	8	23	9	20	podstawa żuru	16	9	23	11	9				
ma z mleczkiem spodeczek	23	22	12	8	1	16	8	23			9	10	9	6		23	miejsce mąk Tantala				
zaciśnięta dłoń		10		19		23		9	2	17	5			9	13	9	12				
w Hiszpanii przed euro							Mirosław, zagrał w filmie „Reich”	uosobienie tęczy	18	np. lodowcowa	8	14				mały rozmiar odzieży		ogrody owocowe			
						francuski bar			2	12	10	22	lico złotego								
ptak o żółtym brzuszku		włoski samochód Formuły 1							21	kpiarz	21	10									
						harówka			8	10	9	12	starożytne państwo w Mezopotamii								
powitalny – dłoni		Indianin z Alaski								przeciwsłoneczne											

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

Rozwiązanie krzyżówki

20	9	7	23	9		13	10	17		
20	9		13	21	12	9	10	16	8	

sudoku

	4			9	2			
					8	4		
2		8	7		1		a	
	8						9	7
	2							3
3		1			5		6	
8	7		4		6	1		
					9	6		5
5	1		3	2	7		4	

8	6		3	1				
3							8	4
		2		8		6	1	3
		7	4		6	5	9	
		8			9			
	5		1	7	8			2
					7			
6				2	3			
	2			6		3	b	

Jak rozwiązać szyfropanoramę?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.

W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-23).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać litery do odpowiednich kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z 13 lutego: SŁONE TARTALETKI

Jak rozwiązać sudoku?

W każdym rzędzie, w każdej kolumnie i w każdym małym kwadracie obwiedzionym grubą linią powinno się znaleźć dziewięć różnych cyfr od 1 do 9.

Prawidłowe cyfry z poprzedniego numeru (edycja 13 lutego) a2; b7

Zapraszamy na podcast Sobotni Seans

Podcast prowadzą: Radosław Czyż, Andrzej Kulasek, Maja Staniszewska

Dostępne na platformach Spotify, Apple Podcasts, na YouTubie, TokFM.pl, a także na **Wyborcza.pl/Podcast**
Informacje o serialowych i filmowych nowościach w telewizji i serwisach VoD: Wyborcza.pl/kultura

eprasa.pl c9d1359c24

wyborcza

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 20 lutego 2026 | Redaktor prowadząca **Beata Strąk**

wyborcza.pl

Kolejne samorządy wzywają rząd do budowy trasy S46

Częstochowa uruchomiła domino

Gdyby zapowiedzi z początku wieku się spełniły, dziś S46 przecinałaby Polskę z zachodu na wschód. Plany odłożono na półkę, teraz kolejne samorządy apelują o budowę ekspresówki. Wspierają ich przedsiębiorcy.

Michał Hyra

• **Samorządowcy zwracają uwagę, że na południu Polski brakuje szybkich połączeń na linii wschód-zachód. S46 byłaby alternatywą dla zatłoczonej autostrady A4. Na zdjęciu: bramki na A4 w Krakowie w kierunku Katowic**

FOT. MICHAŁ ŁEPECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sprawa odżyła pod koniec września ubiegłego roku. Podczas sesji częstochowskiej rady miasta przyjęto stanowisko, w którym radni zaapelowali do premiera Donalda Tuska o realizację inwestycji na odcinku Opole – Częstochowa – Kielce. „Zgodnie z obietnicami składanymi w poprzednich latach przez ministerstwo infrastruktury do rozmów w sprawie budowy miano powrócić po roku 2025" – przypomnieli. Tymczasem w żadnym strategicznym dokumencie S46 nie ma.

Argumentów jest wiele

Radni podkreślali, że inwestycja ma duże znaczenie dla bezpieczeństwa. Przypominali, że droga łączyłaby np. zakłady zbrojeniowe Mesko w Skarżysku-Kamiennej z Hutą Częstochowa, która decyzją rządu została uznana za przedsiębiorstwo strategiczne. Mesko produkuje amunicję, zaś huta ma możliwości produkcji blachy, z której bardzo łatwo tłoczyć łuski do amunicji wielkokalibrowej.

Poza argumentami związanymi z bezpieczeństwem częstochowscy radni zwrócili uwagę, że brakuje połączeń równoleżnikowych i S46 byłaby alternatywą dla zatłoczonej autostrady A4. Zgadzają się z tym eksperci. Łukasz Kubiak, zajmujący się planowaniem transportowym, który współpracuje z zespołem parlamentarnym ds. Via Pomerania, czyli drogi łączącej Ustkę z Bydgoszczą, będącej częścią „Paktu dla Bezpieczeństwa Polski – Pomorze Środkowe", wskazuje odcinek Opole – Częstochowa – Kielce jako jeden z najważniejszych korytarzy, który spiąłby istniejącą sieć dróg.

Niedługo po Częstochowie podobną uchwałę przyjęli radni Opola, zachęceni przez władze miasta. – Od lat postępuje komunikacyjne wykluczenie naszego regionu i Szlak Staropolski [tak nazywa się S46 – przyp. red.] zdecydowanie by to zmienił. Tereny objęte powodzią (południe woj. opolskiego) poprawiłyby przy okazji skomunikowanie z samym Opolem, bo Szlak Staropolski łączyłby m.in. Nysę z Opolem, a dalej z Częstochową i Warszawą – podkreślał prezydent Opola Arkadiusz Wiśniewski.

Pod koniec 2025 roku do inicjatywy przyłączył się Kluczbork. Do gry weszli też przedstawiciele Świętokrzyskiego Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, którzy wezwali władze Kielc do działania. „W ostatnich miesiącach temat powrócił na agendę władz samorządowych – zarówno Opola, jak i Częstochowy, które podjęły działania zmierzające do przywrócenia trasy S46 do krajowych planów inwestycyjnych. Jako środowisko przedsiębiorców regionu świętokrzyskiego w pełni popieramy te inicjatywy i apelujemy o włączenie się do nich władz województwa świętokrzyskiego oraz samorządów lokalnych z regionu" – czytamy w stanowisku związku.

Przed tygodniem rezolucję przyjęli kieleccy radni.

Furtka od wiceministra

Zapału samorządów nie ostudził nawet wiceminister infrastruktury Stanisław Bukowiec. W listopadzie w rozmowie z Portalem Samorządowym stwierdził, że „Opole i Częstochowa są już skomunikowane siecią dróg szybkiego ruchu – poprzez autostrady A4 i A1. Ponadto w odległości kilkudziesięciu kilometrów od obu miast powstaje trasa S11, która w istotny sposób poprawi połączenia woj. opolskiego i śląskiego z woj. wielkopolskim".

Szlak Staropolski miał połączyć miasta: Kudowa Zdrój – Opole – Częstochowa – Jędrzejów – Kielce – Kraśnik – Lublin – Dorohusk

Do tego droga nie jest ujęta w Programie Budowy Dróg Krajowych do 2030 roku. Wiceminister zostawił jednak furtkę, mówiąc, że wpływ na to, czy droga znajdzie się w programie, będą mieć m.in. wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu, które poznamy w tym roku. Pierwsza, wstępna publikacja pod nazwą „Synteza wyników GPR 2025 na drogach krajowych" planowana jest w drugim kwartale tego roku, podobnie jak opracowanie wyników dla dróg wojewódzkich. Ostateczny dokument „Ruch Drogowy 2025", opisujący szczegółowo wyniki pomiaru, powinien być dostępny w drugiej połowie 2026 roku.

Idea z początku XXI wieku

Przypomnijmy. Na początku wieku częstochowscy samorządowcy z ówczesnym prezydentem miasta Tadeuszem Wroną przedstawili ideę budowy drogi ekspresowej nr 46. Szlak Staropolski, bo taka była robocza nazwa, miał biec na trasie: Kudowa Zdrój – Opole – Częstochowa – Jędrzejów – Kielce – Kraśnik – Lublin – Dorohusk. Inicjatywę wsparło 30 samorządów, gmin, miast i powiatów południowej Polski leżących wzdłuż planowanej trasy. Powołały nawet stowarzyszenie „Szlak Staropolski".

Wówczas wydawało się, że szansa na budowę jest spora, S46 została ujęta w przygotowywanym przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad „Harmonogramie budowy autostrad i dróg ekspresowych na lata 2007-2013". Nic z tego nie wyszło, tłumaczono to m.in. prognozowanym niskim natężeniem ruchu.

Do idei S46 już nie wrócono, choć połączeń z zachodu na wschód wiele nie ma, a autostrada A4, która stanowi główny korytarz w południowej Polsce, jest przeciążona. Szczególnie w przypadku odcinka Katowice – Kraków. Do tego w kolejnych latach kierowców będą czekać tam wielkie utrudnienia, bo po przejęciu drogi od Stalexportu, któremu kończy się koncesja w 2027 roku, GDDKiA planuje kompleksową rozbudowę trasy. ●

eprasa.pl c9d1359c24

Sąd nie przyznał racji „kolekcjonerom" nazizmu

Twarz Hitlera w garażu

– Wyrok zostaje uchylony – oznajmił sędzia Krzysztof Rachwał. To sukces kieleckiej prokuratury, która od lat przekonuje, że handlarze symbolami Trzeciej Rzeszy to nie kolekcjonerzy, ale propagatorzy nazizmu.

Grzegorz Walczak

• **Jarmark św. Dominika w Gdańsku, 1 sierpnia 2005 r.**
FOT. KAMIL GOZDAN / AG FOT. KAMIL GOZDAN / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wcześniej sądy były jednak innego zdania. – To, że ktoś posiadał hełmy niemieckie, nie świadczy o tym, że propagował faszyzm – przekonywał w listopadzie 2023 roku Sąd Okręgowy w Kielcach.

Prokurator Tomasz Stępień z Prokuratury Rejonowej Kielce-Wschód nie zgadzał się jednak z tą argumentacją. Wskazywał choćby na to, że skala działalności „kolekcjonerów" była olbrzymia, wręcz hurtowa. U samego Jacka R. z Żar, tuż przy granicy polsko-niemieckiej, ABW znalazła niemal 18 tysięcy (!) przedmiotów: przypinki (np. z napisem „Waffen-SS Berlin 1939" czy nawiązujących do olimpiady z 1936 r. w Berlinie), medale (np. „za zasługi dla NSDAP"), sygnety przedstawiające godła dywizji SS, monety z wizerunkami Hitlera, Benita Mussoliniego czy feldmarszałka Erwina Rommela, emblematy, odlewy, dokumenty, beretki wojskowe, a nawet matryce do wyciskania pieczątek z nazistowskimi symbolami...

TAJEMNICZA PACZKA NA OKĘCIU

Cała sprawa zaczęła się na początku 2020 r., gdy funkcjonariuszkę Straży Granicznej Warszawa-Okęcie zainteresowała przesyłka nadana w placówce pocztowej przy ul. Lipowej w Starachowicach.

Nadawcą był Michał B., adresatem Philippe H., zamieszkały w małym miasteczku w Normandii niedaleko Rouen. W paczce znajdowały się metalowe statuetki z wizerunkami orłów, odlewy profili mężczyzn w hełmach, opatrzone swastykami, napisami: „Wehrmacht", „1939", „Waffen-SS". Scyzoryki „Deutschland Erwacht", dwa pudełeczka z naniesionym godłem Trzeciej Rzeszy.

Za sprawą paczki ze Starachowic ABW rozpoczęło duże śledztwo. Przesłuchiwany Michał B. prowadzoną przez siebie działalność nazywał „sprzedażą wysyłkową artykułów kolekcjonerskich". Mówił, że przedmioty kupuje na pchlich targach, głównie w Bytomiu, po to, aby sprzedać je z zyskiem przez internet.

Sprawa zaczęła się, gdy funkcjonariuszkę Straży Granicznej Warszawa-Okęcie zainteresowała przesyłka nadana przy ul. Lipowej w Starachowicach

W jego mieszkaniu ABW znalazło 123 przedmioty, które uznano za „propagujące nazistowski ustrój Trzeciej Rzeszy". Od popiersi z wizerunkiem Hitlera w mundurze wojskowym po klamry do pasków od spodni z symboliką III Rzeszy, ryngrafy z napisami odnoszącymi się do żandarmerii polowej Wehrmachtu, personalne dokumenty wzorowane na nazistowskich po pochodnie z godłem Niemieckiego Frontu Pracy.

Od Michała B. prowadzący śledztwo docierali do kolejnych handlarzy.

FLAGA POLSKI NA PODWÓRKU

Bogdan S., niegdyś górnik, w Cieszynie wykonywał odlewy z piasku formierskiego. Wśród jego specjalności były: kordziki „SS" albo „Hitlerjugend", sztylety upamiętniające dywizje Waffen-SS, przypinki odznak nazistowskich, odlewy z orłami trzymającymi wieńce ze swastykami czy napisami „Blut und Ehre" (krew i honor). Zlecenia miał z Polski, ale też Litwy, Danii, Japonii, Kanady. Z wyrobami jeździł na targi. Tylko jednego dnia potrafił zarobić blisko tysiąc złotych.

– Nie mam takich poglądów, żebym wychwalał nazizm. U mnie na podwórku wisi flaga Polski. To, że ktoś zbiera takie rzeczy, nie oznacza od razu, że jest nazistą – mówił podczas przesłuchania.

Był nawet na marszu z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości. Z biało-czerwoną flagą i opaską AK.

Za Macieja K. spod Poznania (2635 przedmiotów z zakazaną symboliką) ręczyli współpracujący z nim ludzie, na przykład grupa rekonstrukcyjna z Bełchatowa, firma z Żernik Małych, której sprzedawał rekwizyty do zdjęć filmowych, np. do filmu „Miasto 44". Jego adwokat stwierdził, że przedmioty nie propagowały nazizmu, lecz ewentualnie mogłyby być uznane za „nośnik symboliki z tego okresu historycznego".

– a bym dyskutował, czy to jest w ogóle Adolf Hitler – mówił z kolei Artur K., który w Żaganiu zajmował się grawerowaniem. W jego garażu znaleziono 128 przedmiotów z symboliką nazistowską, w tym statuetki przedstawiające twarz podobną do Adolfa Hitlera.

Ci, u których znajdowano przedmioty, opowiadali, że są kolekcjonerami, handlarzami na giełdach staroci.

– Przyznaję, że handlowałem przedmiotami zawierającymi symbolikę nazistowską, natomiast nie przyznaję się do propagowania ustrojów totalitarnych. Wszystko, co oferowałem, to były kopie. Nie mam wiedzy, aby wśród tych przedmiotów był jakiś oryginał – stwierdził stanowczo w trakcie śledztwa Michał B.

I dodawał: – Pewna pani z Australii dostała na przykład grant od państwa na stworzenie jakiejś historycznej gabloty w swojej szkole. Na lekcjach normalnie pokazywała dzieciom takie przedmioty.

SĄDY ZGODZIĆ SIĘ NIE MOGĄ

Sądy początkowo uznawały, że to „kolekcjonerzy" mają rację.

W listopadzie 2023 r. Sąd Okręgowy w Kielcach utrzymał w mocy poprzedni wyrok Sądu Rejonowego w Starachowicach i tym samym uniewinnił prawomocnie ośmiu mężczyzn oskarżonych o posiadanie lub produkcję przedmiotów zawierających treści propagujące ustrój Trzeciej Rzeszy. W przypadku Michała B. dochodził też zarzut wysyłania przesyłek za granicę. W tym do Mohammeda R. z Kuwejtu, któremu miał słać flagi, medale, proporce, zapalniczki, papierośnice, odznaki, mosiężne orły itd.

Sąd zwracał uwagę, że karze podlega ten, kto „w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot" propagujące faszystowski lub inny ustrój totalitarny. – Zachowania oskarżonych nie można oderwać od celów, jakie im przyświecały – tłumaczył sędzia Krzysztof Sójka.

I dodawał: – Ich celem nie było propagowanie faszyzmu, ale przede wszystkim była to działalność kolekcjonerska. Co do części z nich – dydaktyczna. Byli też tacy, którym chodziło o handel. Wskazywali, że chcieli po prostu sobie dorobić.

Prokuratura nie mogła się pogodzić z takim wyrokiem. Złożyła kasację do Sądu Najwyższego.

I zaliczyła pierwszy sukces: SN w legalnym składzie – Marek Pietruszyński, Waldemar Płóciennik, Zbigniew Puszkarski – uchylił wyrok uniewinniający i skierował sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Kielcach. A ten w czwartek 12 lutego zdecydował, że proces musi rozpocząć się od nowa.

PROCES OD NOWA

– Wyrok został uchylony, a sprawa przekazana do Sądu Rejonowego w Starachowicach – informuje Jan Klocek, rzecznik kieleckiego sądu.

Tylko w przypadku jednego z oskarżonych, Ryszarda P., sąd zdecydował się umorzyć postępowanie. – Z uwagi na to, że jego kolekcja z faszystowską symboliką była niewielka, a społeczna szkodliwość czynów znikoma – relacjonuje sędzia Klocek.

Ogłaszający wyrok sędzia Krzysztof Rachwał zwracał uwagę, że jeśli ktoś ma fabrykę, która produkuje kopie falsyfikatów znaczków z napisami z czasów II wojny światowej, to „trudno uznać to za kolekcjonerstwo". Wyliczał, że skala działalności była olbrzymia: dwóch oskarżonych miało przedmioty liczone w tysiącach. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34421298

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Kolej przez uzdrowiska kłodzkie idzie do remontu

Zamiast pociągu będzie autobus

Popularna turystyczna linia kolejowa łącząca Kłodzko z uzdrowiskami w Polanicy, Dusznikach i Kudowie-Zdroju przejdzie remont. Pociągi zastąpi komunikacja autobusowa.

Mateusz Kokoszkiewicz

Na trasie z Kłodzka przez Polanicę-Zdrój, Duszniki-Zdrój do Kudowy-Zdrój kursują przez cały rok regionalne pociągi Kolei Dolnośląskich, a w wakacje również dalekobieżne spółki PKP Intercity. Teraz ta turystyczna linia będzie remontowana przez zarządcę infrastruktury, spółkę PKP Polskie Linie Kolejowe.

– W marcu planujemy rozpoczęcie prac na linii Kłodzko – Kudowa-Zdrój. Robotami zostanie objęty siedmiokilometrowy odcinek. Podniesienie prędkości z 50 do 80 km na godzinę pozwoli maksymalnie skrócić czas podróży o około trzy minuty – podkreśla Marta Pabiańska z PKP PLK.

Nowe perony

W ramach zadania wyremontowane będą tory od okolic Szczytnej do Dusznik-Zdroju. – Odbudujemy również mijankę w Kulinie Kłodzkim, co w przyszłości pozytywnie wpłynie na przepustowość linii. Z myślą o pasażerach wyremontujemy cztery perony: jeden w Polanicy-Zdroju, dwa w Szczytnej i w Kulinie Kłodzkim – zapowiada Pabiańska.

Przedstawiciele kolejowej spółki zastrzegają, że w czasie remontu zamiast pociągów będą kursować autobusy.

Marta Pabiańska: – Ze względu na szeroki zakres prac na odcinku Polanica-Zdrój – Kudowa-Zdrój od marca do października planowane jest wprowadzenie zastępczej komunikacji autobusowej.

Linia kolejowa nr 309 była już remontowana w 2024 roku. Wtedy jednak modernizowano inne odcinki, bliżej Kłodzka, a także stację w Polanicy-Zdroju. Dolnośląski samorząd rozważa też odbudowę istniejącego przed wojną i liczącego nieco ponad cztery kilometry odcinka między Kudową-Zdrojem a Náchodem, co byłoby dalszym ciągiem remontowanej trasy.

• **Przystanek Lewin Kłodzki** FOT. TOMASZ PIETRZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Historyczna linia z zabytkowym wiaduktem

Dawniej nazywano tę linię Koleją Uzdrowiskową. Uruchamiano ją etapami w latach 1900-1905, w złotych czasach turystyki „do wód". Na trasie wybudowano też dwa tunele (jeden o długości ponad pół kilometra) i dwa wiadukty

„To niezwykła trasa, nie tylko dlatego, że łączy te słynne kurorty. Widoki są tu świetne, ponieważ poprowadzono ją między górami Stołowymi a Bystrzyckimi. Od Polanicy do Kudowy to już typowo górska trasa, więc z okien pociągu można podziwiać strome stoki, dolinki, zalesione grzbiety" – pisał Sławomir Szymański z „Wyborczej".

W niewielkim Lewinie Kłodzkim, na linii z Kłodzka do Kudowy-Zdroju, znajduje się przypominający rzymski akwedukt kamienny wiadukt z początku XX wieku. Biegnie nad doliną potoku Klikawy i drogą krajową nr 8, wznosząc się na wysokość 27 m. Malownicza konstrukcja wkomponowana w krajobraz Wzgórz Lewińskich zbudowana została przez włoskich i chorwackich robotników w ciągu zaledwie roku. Na konstrukcję zużyto 500 m sześc. kamienia.

Linia po roku 2000 nie była remontowana i stopniowo niszczała, aż w 2010 roku trzeba było zawiesić przewozy. Zaprotestowali lokalni samorządowcy i Dolnośląska Organizacja Turystyczna, a pieniądze na remont znalazły się w funduszach unijnych przyznanych województwu dolnośląskiemu. Pod koniec 2012 roku rozpoczęły się prace i już w czerwcu 2013 zaczęły tędy kursować pociągi Kolei Dolnośląskich między Kłodzkiem a Polanicą-Zdrój, a od grudnia tego samego roku również do Kudowy. ●

REKLAMA

Szczecin/34418495

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 23 do 28.02.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Orzeszki Treets
różne rodzaje
1 kg = 9,96/11,58 €
n.c. = 2,99 €
cena za opak.
17% TANIEJ
SUPER CENA
2.49

Duplo lub Kinder czekoladki
różne rodzaje
1 kg = 10,93/9,48/9,05 €
n.c. = 3,29 €
opak. 182/210/220 g
19% TANIEJ
SUPER CENA
1.99

Softlan do płukania
różne rodzaje
1 pranie = 0,04/0,03 €
n.c. = 1,89 €
wydajn. 31/45 prań
32% TANIEJ
SUPER CENA
1.29

Kawa Lavazza
ziarnista
różne rodzaje
n.c. = 20,99 €
opak. 1 kg
29% TANIEJ
SUPER CENA
14.99

Żelki Trolli
różne rodzaje
1 kg = 5,27 €
n.c. = 1,09 €
opak. 150 g
28% TANIEJ
SUPER CENA
0.79

Czekolada Ritter Sport
różne rodzaje
1 kg = 12,90 €
n.c. = 1,99 €
opak. 100 g
35% TANIEJ
SUPER CENA
1.29

Chipsy Chipsfrisch lub Pom-Bär
różne rodzaje
1 kg = 16,67/12,50/9,30 €
n.c. = 2,79 €
opak. 120/160/215 g
28% TANIEJ
SUPER CENA
2.00

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

INSTAGRAM
EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00
FACEBOOK
Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

Rodzice przewlekle chorych dzieci w kryzysie

Depresja, lęk, wypalenie

– Codzienność naszej rodziny polega na ciągłym planowaniu, organizowaniu i koordynowaniu terapii, rehabilitacji, wizyt lekarskich oraz badań, a także na dojazdach do wielu specjalistów – mówi Samanta Iwaniuk, mama Oskara i Kornelii.

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Maciej Chołodowski

Oskar i Kornelia mieszkają z rodzicami w podbiałostockich Ignatkach. Oboje są objęci stałą, intensywną opieką medyczną i terapeutyczną. Codzienne funkcjonowanie rodziny jest całkowicie podporządkowane chorobom i niepełnosprawnościom dzieci.

Ich mama, Samanta Iwaniuk, opowiada: – Oskar i Kornelia wymagają stałej, całodobowej opieki oraz pomocy we wszystkich podstawowych czynnościach. Nie są samodzielni i wymagają ciągłego nadzoru z uwagi na zaburzenia neurologiczne, rozwojowe i ruchowe. Nie ma mowy o tym, aby pozostawić ich bez opieki nawet na krótki czas. Ze względu na tę sytuację ani ja, ani mój partner nie mamy możliwości podjęcia pracy w pełnym wymiarze godzin. Nie ma też mowy o jakimś życiu towarzyskim – mówi i dodaje:

– Proces leczenia i diagnostyki naszych dzieci jest długotrwały i rozproszony, co powoduje, że ani ja, ani mój partner nie mamy możliwości odpoczynku, regeneracji ani wyłączenia się z obowiązków opiekuńczych.

Sytuację rodziców dzieci przewlekle chorych i z niepełnosprawnościami w Podlaskiem prześledziła Fundacja Espero-Nadzieja dla Dzieci. Z ankiety, jaką przeprowadziły jej działaczki wśród takich rodziców, wynika, że: największym ich problemem są długie kolejki do specjalistów; rodzice tacy wskazują także na utrudniony dostęp do rehabilitacji; brak rzetelnego źródła informacji o metodach leczenia i przysługujących świadczeniach.

Z obserwacji Fundacji Espero-Nadzieja dla Dzieci wyłania się dramatyczny obraz tego, jak naprawdę wygląda w Polsce rodzicielstwo dzieci przewlekle chorych i niepełnosprawnych. Opiekunowie tych dzieci cierpią na bezsenność, depresję, odczuwają lęk i wypalenie. Rodzice z Podlaskiego zgodnie przyznają, że w ciągu ostatniego roku przeżyli kryzys psychiczny. Podkreślają, że opieka nad ich dziećmi „to praca na cały etat, przez całą dobę, z zerowym wynagrodzeniem, za to wymagająca stuprocentowego poświęcenia".

Dzień takich rodziców wyznaczają godziny podawania leków, rehabilitacji, wizyt u specjalistów i reagowania na nagłe pogorszenia stanu zdrowia dzieci. Bardzo często oznacza to konieczność rezygnacji z pracy zawodowej lub jej znaczące ograniczenie (przynajmniej jednego z rodziców). Z danych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że zdecydowana większość osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne to rodzice, którzy wycofali się z rynku pracy, by sprawować stałą opiekę nad dzieckiem.

BRAK REALNEGO WSPARCIA

Jak zauważają działaczki Fundacji Espero-Nadzieja dla Dzieci, w opiece nad dziećmi przewlekle chorymi lub z niepełnosprawnościami, nie chodzi o stałą obecność przy chorym dziecku, ale o zapewnienie mu specjalistycznej opieki.

Rodzice muszą w przyspieszonym tempie zdobyć umiejętności posiadane przez ratowników medycznych czy pielęgniarki, nauczyć się podstaw farmakologii, rehabilitacji oraz procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych. Równolegle muszą pilnować terminów kolejnych wizyt i każdego dnia szukają środków finansowych na leczenie. Świadczenia, na które mogą liczyć od państwa, są kroplą w morzu potrzeb.

Nic więc dziwnego, że z czasem pojawia się zmęczenie, izolacja społeczna i wypalenie. Z badań, na jakie powołuje się ta fundacja, wynika, że rodzice dzieci z niepełnosprawnościami znacznie częściej doświadczają objawów depresji i chronicznego stresu, a jednocześnie mają ograniczony dostęp do systemowej pomocy psychologicznej.

Mama Oskara i Kornelii wskazuje: – Proces leczenia i diagnostyki naszych dzieci jest długotrwały i rozproszony, co powoduje, że ani ja, ani mój partner nie mamy realnej możliwości odpoczynku, regeneracji ani wyłączenia się z obowiązków opiekuńczych.

Nie kryje: – Czujemy się wyczerpani nie tylko fizycznie, ale również psychicznie z powodu braku systemowego wsparcia oraz ograniczonego dostępu do wystarczającej liczby terapii w ramach NFZ.

Jak mówi, konieczność korzystania z terapii prywatnych, panowania nad terminami i „kombinowania" z dostępnością specjalistów, dodatkowo pogłębia ich zmęczenie. – Odczuwamy wyraźny brak opieki wytchnieniowej, realnego wsparcia organizacyjnego i finansowego, które pozwoliłoby na zapewnienie dzieciom ciągłości terapii, a nam, rodzicom, choć minimalnej możliwości odpoczynku. Obecna sytuacja wymaga od nas stałego funkcjonowania w trybie zadaniowym, bez możliwości normalnego, stabilnego życia rodzinnego i zawodowego.

RZECZNIK, KTÓRY BYŁBY PARTNEREM

Patrycja Rudnicka, prezeska Fundacji Espero-Nadzieja dla Dzieci, zauważa: – W Polsce mamy Rzecznika Praw Dziecka, swojego rzecznika mają również pacjenci. A kto dba o prawa rodziców i opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami? Nikt.

Tłumaczy: – Rodzice mogą liczyć na wsparcie takich organizacji jak nasza, ale brakuje podmiotu, który reprezentowałby rodziców, kluczowych uczestników systemu opieki. Postulujemy powołanie rzecznika rodziców i opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami. Rodzice nie potrzebują zastępstwa w opiece i dbaniu o swoje dzieci, lecz partnera: instytucji, która pomoże im poruszać się po systemie.

Na czym miałaby polegać rola takiego rzecznika? Rodzice dzieci z niepełnosprawnościami nie potrzebują zastępstwa w opiece nad nimi i dbaniu o nie, ale partnera – instytucji, która sprawi, że pomoc udzielana im „będzie spójna, przewidywalna i dostępna w praktyce".

Co drugi rodzic przyznaje, że brak terminu wizyty lub brak koordynacji pogorszył sytuację zdrowotną dziecka

Patrycja Rudnicka wylicza: – Interweniowałby, wymagałby odpowiedzi od szpitali, urzędów, monitorował przestrzeganie praw rodziców, inicjował zmiany legislacyjne.

Rzecznik taki miałby nadzór nad centralnym punktem koordynacji wsparcia (jedno miejsce kontaktu, które kierowałoby poszczególne sprawy dalej) oraz wojewódzkimi punktami, w których rodziny otrzymywałyby realne wsparcie.

– Obecnie my, rodzice dzieci przewlekle chorych i z niepełnosprawnościami, musimy sami organizować i koordynować całą opiekę medyczną, rehabilitacyjną i terapeutyczną, a także walczyć o dostęp do specjalistów, świadczeń i orzeczeń – mówi Samanta Iwaniuk, mama Oskara i Kornelii. Ma ogromną nadzieję, że uda się powołać rzecznika rodziców chorych dzieci. – Rzecznik mógłby służyć bezpośrednim wsparciem w kontaktach z instytucjami, lekarzami i placówkami terapeutycznymi, pomagać w uzyskaniu niezbędnych świadczeń oraz koordynować procedury prawne i medyczne, co jest obecnie ogromnym obciążeniem dla naszej rodziny – mówi o swoich oczekiwaniach i podkreśla: – Ważne jest, abyśmy mieli jedno, rzetelne źródło, z którego moglibyśmy czerpać porady w sprawie rehabilitacji, terapii oraz edukacji naszych dzieci. To ułatwiłoby dostęp do informacji i procedur, które dla nas, rodziców, często są trudne do samodzielnego ogarnięcia. Dzięki temu rodzice mogliby skupić się na rzeczywistej opiece nad dziećmi, a nie na ciągłym „załatwianiu" spraw administracyjnych, co jest obecnie jednym z największych wyzwań w codziennym życiu rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

BRAKUJE SPECJALISTÓW I PORADNI

W wielu regionach Polski brakuje kardiologów dziecięcych, neurologów czy rehabilitantów. Rodzice zmuszeni są do częstych podróży po całym kraju, co generuje dodatkowe koszty i zabiera czas, który mogliby poświęcić dziecku.

W Białymstoku jest tylko jedna specjalistyczna poradnia dla dzieci z autyzmem, przyjmująca w ramach NFZ, przy Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym. Czas kwalifikacji na terapię zajęciową może trwać nawet 6 miesięcy.

Aby ominąć kolejkę, można wybrać placówkę prywatną. Godzina terapii indywidualnej to koszt nawet 220 zł. Dla porównania, wysokość zasiłku pielęgnacyjnego to niecałe 216 zł.

W Białymstoku, w placówkach publicznych pracuje mniej niż 8 kardiologów dziecięcych specjalizujących się we wrodzonych wadach serca. To za mało w stosunku do potrzeb. Problem jest także z innymi specjalizacjami.

Większość dzieci z niepełnosprawnościami w województwie podlaskim czeka nawet 12 miesięcy na wizytę u specjalisty. Co drugi rodzic takich dzieci przyznaje, że brak terminu wizyty lub brak koordynacji pogorszył sytuację zdrowotną dziecka.

Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie na pokrycie części wydatków związanych z zapewnieniem opieki dziecku z niepełnosprawnościami lub przewlekle choremu, wynosi obecnie 215,84 zł miesięcznie. Świadczenie opiekuńcze to 3 287 zł miesięcznie. Mimo podwyższenia tej kwoty w ostatnim czasie, w praktyce rzadko rekompensuje utratę dochodu i nie pokrywa kosztów intensywnej rehabilitacji, prywatnych wizyt lekarskich czy dojazdów do ośrodków specjalistycznych. Świadczenie otrzymują rodzice, którzy rezygnują z pracy lub jej nie podejmują, aby opiekować się dzieckiem. ●

Fundacja Espero-Nadzieja dla Dzieci powstała w styczniu 2021 roku. Pod jej opieką znajduje się obecnie 108 dzieci

eprasa.pl c9d1359c24

Zadecyduj czego chcesz się nauczyć!

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
Województwa Opolskiego

Nie sama teoria, ale również praktyka

Współczesny świat zmienia się szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Nowe technologie, zawody, modele pracy i wyzwania społeczne sprawiają, że wiedza zdobyta kilka czy kilkanaście lat temu często wymaga uzupełnienia. To właśnie dlatego coraz częściej mówimy o kształceniu ustawicznym lub o idei Longlife Learning (LLL). Czym zatem jest to pojęcie? To proces, który trwa przez całe życie, niezależnie od wieku czy dotychczasowej ścieżki edukacyjnej.

W naszym województwie edukacja od lat jest jednym z kluczowych elementów wpływających na jakość życia mieszkańców. To ona pozwala zdobywać nowe kompetencje, odnajdywać się w zmieniającym się świecie i świadomie planować swoją przyszłość. Europejski Budżet Obywatelski - Kształcenie ma znaczenie to inicjatywa, która już we wcześniejszych latach pokazała, że najlepiej sprawdzają się rozwiązania tworzone blisko ludzi i z myślą o ich realnych potrzebach. Dziś projekt wchodzi w kolejny, wyjątkowo ważny etap - etap głosowania.

Od pomysłu do decyzji mieszkańców

Europejski Budżet Obywatelski opiera się na prostym, ale skutecznym założeniu: to organizacje pozarządowe, działające na co dzień wśród mieszkańców, najlepiej wiedzą, jakie formy kształcenia są potrzebne, dlatego to właśnie one stoją za przygotowanymi propozycjami kursów, szkoleń i warsztatów skierowanych do różnych grup wiekowych i społecznych.

Po etapie zgłaszania projektów i ich ocenie, nadeszła ta chwila, w której głos zabierają mieszkańcy województwa opolskiego. To właśnie teraz możecie Państwo zdecydować, które inicjatywy edukacyjne zostaną zrealizowane w najbliższym czasie. Głosowanie jest kluczowym elementem projektu, bo nadaje mu prawdziwie obywatelski charakter.

Głosowanie - realny wpływ na ofertę edukacyjną

Etap głosowania to moment, w którym mieszkańcy mogą aktywnie włączyć się w kształtowanie oferty edukacyjnej w regionie. Oddając głos, wskazują projekty, które ich zdaniem najlepiej odpowiadają na potrzeby lokalnych społeczności. To prosty mechanizm, który pokazuje, że każdy głos ma znaczenie i może przełożyć się na konkretne działania.

Aby wziąć udział w głosowaniu wystarczy wejść na stronę ebo.opolskie.pl, zapoznać się z propozycjami szkoleń, a następnie wybrać te, które są najbliższe własnym oczekiwaniom lub potrzebom. To także dobra okazja, by zainteresować się ofertą edukacyjną przygotowaną przez organizacje z województwa opolskiego. A tam każdy znajdzie coś dla siebie. Szkolenia i kursy z udzielania pierwszej pomocy czy przygotowania do prawa jazdy różnych kategorii, wiele form kształcenia regulujących i podnoszących ogólny dobrostan, rozwój osobisty, rozwój kompetencji miękkich, ale także konkretnych umiejętności lub zawodów, dzięki którym mieszkańcy zyskają lepszą pozycję na rynku pracy.

Wiek nie ogranicza rozwoju

Jednym z filarów projektu Europejski Budżet Obywatelski - kształcenie ma znaczenie jest dostępność. Udział w inicjatywach edukacyjnych mogą brać osoby już od 15. roku życia, bez górnej granicy wieku. To jasny sygnał, że rozwój nie jest zarezerwowany dla wybranej grupy i każdy może znaleźć coś dla siebie, niezależnie od etapu życia.

Edukacja w ramach Europejskiego Budżetu Obywatelskiego to nie obowiązek, lecz szansa na zdobycie nowych umiejętności, zmianę perspektywy, poznanie ludzi i rozwijanie pasji. To inwestycja w siebie zawsze się opłaca, zarówno w krótkiej, jak i długiej perspektywie.

Warto skorzystać z tej możliwości i oddać głos na projekty, które najlepiej odpowiadają na potrzeby rozwojowe Państwa i regionu, bo kształcenie naprawdę ma znaczenie, szczególnie wtedy, gdy o jego kierunku możecie Państwo zadecydować sami.

Europejski Budżet Obywatelski

Więcej dowiesz się na

EBO.KształcenieMaZnaczenie
kapitanebo
@kapitanebo
@EBO-KmZ

Dołącz do drużyny Kapitana EBO!

Fundusze Europejskie dla Opolskiego
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
OPOLSKIE

Projekt pn. „Europejski Budżet Obywatelski – Kształcenie ma znaczenie” realizowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Funduszy Europejskich dla Opolskiego 2021-2027

eprasa.pl c9d1359c24

Zakopane zapchane resztkami jedzenia

Za dużo na talerzu

Przygotowujemy dwa razy więcej jedzenia, niż są w stanie zjeść klienci. Bywa, że wracają do nas całe patery wędlin i serów, których nikt nie tknął – opowiada Kamil, menadżer zakopiańskiej restauracji.

Piotr Starmach

Worki ze śmieciami, opakowania po jedzeniu i resztki posiłków – na takie znalezisko natrafili mieszkańcy Kościeliska, tuż przy granicy z Tatrzańskim Parkiem Narodowym. Sprawą zajęła się miejscowa Straż Gminna. Dochodzenie wykazało, że za odpady wyrzucone w lesie odpowiada jedna z zakopiańskich restauracji, od niedawna działająca przy Krupówkach.

Z KRUPÓWEK DO LASU

Przedsiębiorca został ukarany mandatem 500 zł. Do tego doszły koszty związane z wywozem śmieci w wysokości 200 zł. Dlaczego właściciel karczmy podrzucił zużytą żywność do sąsiedniej gminy? Mężczyzna nie był w stanie udzielić funkcjonariuszom logicznej odpowiedzi.

Strażnicy z Kościeliska przyznają, że podobnych interwencji notują coraz więcej. Odpady – najczęściej pochodzące z zakopiańskich restauracji – trafiały do miejsc oddalonych od zabudowy, często wprost do lasów. Sprawcy ignorują zarówno ryzyko sanitarne, jak i zagrożenie dla dzikich zwierząt. W praktyce chodzi o jedno: unikanie kosztów legalnej utylizacji odpadów gastronomicznych.

Przede wszystkim chodzi o przedsiębiorców z rejonu Krupówek, gdzie ruch turystyczny utrzymuje się niemal przez cały rok. Lokale działające w tym miejscu nie mogą narzekać na brak klientów ani przychodów. Tym trudniej zrozumieć próby „oszczędzania" na czymś, co jest standardowym elementem prowadzenia działalności gastronomicznej.

„Z przykrością informujemy o niepokojącej tendencji, którą w ostatnim czasie coraz częściej obserwujemy na terenie gminy Kościelisko. Nie będziemy udawać, że nic się nie dzieje. Gmina Kościelisko nie jest wysypiskiem" – grzmi w oficjalnym komunikacie tamtejsza Straż Gminna.

OMIJAJĄ PRZEPISY SANITARNE

Wszystkie dotychczas ujawnione przypadki zakończyły się odnalezieniem sprawców i nałożeniem na nich mandatów karnych. Kontrole – zwłaszcza teraz, w okresie ferii zimowych – mają być kontynuowane.

Niepokojącej tendencji pod Tatrami przygląda się Sanepid. Nie zawsze jednak szybko reaguje. Dopiero 5 lutego – czyli dzień po otrzymaniu pytań od „Wyborczej" – zakopiańscy inspektorzy skontaktowali się z władzami Kościeliska, by omówić zdarzenie, do którego doszło z końcem stycznia. Zapowiedzieli interwencję.

– Dane przedsiębiorcy mają zostać przekazane do PSSE w Zakopanem w celu kontroli w obiekcie, w którym prowadzona jest działalność – mówi Piotr Pokrzywa z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie.

W kwestii utylizacji pożywienia przedsiębiorcy nie mogą liczyć na jakąkolwiek samowolkę – polskie prawo w tym przypadku jest bardzo restrykcyjne. Zużyta żywność, resztki po produkcji i odpady z kuchni muszą być traktowane w ściśle określony sposób: od momentu ich powstania aż po odbiór przez wyspecjalizowaną firmę.

Podstawowe zasady są takie:

– odpady żywnościowe nie mogą zalegać w pomieszczeniach, w których przygotowywane lub przechowywane jest jedzenie;

– muszą być usuwane niezwłocznie;

– mają być gromadzone w przeznaczonych do tego, szczelnych i zamykanych pojemnikach, a następnie przekazywane do dalszego zagospodarowania w sposób bezpieczny i higieniczny.

Chodzi nie tylko o porządek, ale przede wszystkim o zapobieganie skażeniom i zagrożeniom sanitarnym.

CO SIĘ DZIEJE Z RESZTKAMI?

Co więcej, każdy lokal gastronomiczny i hotel musi mieć podpisaną umowę na odbiór odpadów z firmą, która zajmuje się ich profesjonalną utylizacją. Podczas kontroli inspektorzy sprawdzają zarówno dokumenty, jak i faktyczny sposób postępowania z odpadami na zapleczu kuchennym.

– Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej mogą nakładać mandaty karne na terenie obiektów za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny wynikający z niewłaściwego postępowania z odpadami, wydawać polecenia oraz prowadzić postępowania administracyjne w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości – tłumaczy Pokrzywa.

– U nas to działa w miarę prosto: praktycznie co tydzień podjeżdża specjalny samochód i odbiera odpady mokre do utylizacji. Zawsze jest tego dużo, co najmniej kilka dużych worków, czasem naprawdę ciężkich. Przy takiej liczbie gości i skali kuchni nie da się tego uniknąć – opowiada nam Kamil, menadżer jednej z restauracji włoskich w Zakopanem.

Jak to wygląda w praktyce? Wszystko, co trafia na nasz talerz w restauracji bądź hotelu, i nie zostaje zjedzone, trafia do utylizacji. Zużyta żywność przewożona jest do punktów przetwarzania. Tam odpadki są ważone i rejestrowane, a następnie segregowane według rodzaju. Część z nich kierowana jest do biogazowni, gdzie podlega obróbce termicznej lub biologicznej. W efekcie powstają biogaz (wykorzystywany do produkcji energii) oraz pozostałości, które po odpowiednim przetworzeniu mogą być używane jako nawóz.

Na przekazanie jedzenia do lodówek społecznych decydują się zazwyczaj mniejsi restauratorzy

Odpady, które nie nadają się do takiego zagospodarowania, trafiają do spalarni lub na składowiska spełniające rygorystyczne normy środowiskowe. Cały proces odbywa się pod nadzorem i musi być udokumentowany, tak aby możliwe było prześledzenie drogi odpadów od kuchni aż do miejsca ich unieszkodliwienia.

KIEDY NIEZDATNA DO SPOŻYCIA?

Kontrowersje pojawiają się w momencie, gdy restauratorzy i hotelarze muszą pozbyć się żywności, która nie została nawet skosztowana. Do takich sytuacji najczęściej dochodzi podczas śniadań w formie bufetu.

– Bywa, że wracają do nas całe patery wędlin, serów, owoców i warzyw, których nikt nie tknął. Człowiek patrzy na to i ma poczucie, że wyrzuca coś, co spokojnie nadawałoby się do zjedzenia. Z jednej strony chciałoby się to oddać, z drugiej jest strach przed konsekwencjami i kontrolą sanepidu – przyznaje Kamil.

FOT. SHUTTERSTOCK

Restauratorzy mają też problem z żywnością, która jest już po dacie wskazanej na etykiecie. Chodzi nie o tygodnie czy miesiące, lecz o zaledwie kilka dni. Co w takiej sytuacji robić? Kucharze wiedzą, że takie produkty nadal nadają się do bezpiecznej konsumpcji, ale ich wykorzystanie z prawnego punktu widzenia jest już nielegalne.

– Jeśli produkt ma oznaczenie 'najlepiej spożyć przed', to po tej dacie nie wolno go wprowadzać do obrotu konsumenckiego, nawet za darmo. Mogę go zjeść prywatnie, ale nie mogę go sprzedać ani podać jako gratisu w restauracji. Dotyczy to także gotowych, zamkniętych produktów, które zachowały jakość i są bezpieczne. Producenci wprost wskazują, że wiele napojów czy dań nadaje się do spożycia nawet kilka miesięcy po tej dacie. A mimo to przedsiębiorca nie może ich legalnie przekazać potrzebującym – przyznaje Karol Wagner, przedstawiciel Tatrzańskiej Izby Gospodarczej.

Jak wskazują eksperci, przedsiębiorcy w takich przypadkach mają do wyboru trzy opcje:

- oddać przeterminowaną, wciąż zdatną do spożycia żywność do utylizacji;
- przekazać do chlewni;
- umieścić w lodówce społecznej.

BEZMYŚLNA KONSUMPCJA

W przypadku Zakopanego i Podhala na przekazanie jedzenia do lodówek społecznych decydują się zazwyczaj mniejsi restauratorzy. Twierdzą, że przy podejmowaniu decyzji kierują się głównie sumieniem; skoro produkt jest bezpieczny, to wyrzucanie go wydaje się niemoralne i nielogiczne. Tym bardziej że z przekazanej żywności mogą skorzystać osoby bezdomne lub znajdujące się w trudnej sytuacji material-

eprasa.pl c9d1359c24

nej. Ze względu na niejasne przepisy i obawy przed konsekwencjami takie działania odbywają się jednak po cichu, najczęściej poza oficjalnymi procedurami.

– Przedsiębiorcy boją się sanepidu, bo kary za wprowadzenie do obrotu produktu po terminie mogą sięgać kilku tysięcy złotych. Nawet przy drobnych uchybieniach trzeba liczyć się z mandatami. To powoduje, że wiele osób woli wyrzucić jedzenie niż ryzykować mandat. System nie rozróżnia dobrej woli od nadużyć. A to skutecznie zniechęca do dzielenia się nadwyżkami żywności – podkreśla Wagner.

Jak twierdzą restauratorzy, skala problemów byłaby mniejsza, gdyby nie sposób, w jaki Polacy konsumują jedzenie podczas wyjazdów urlopowych, zwłaszcza w sezonie wakacyjnym i feryjnym. Dotyczy to przede wszystkim posiłków serwowanych w formie bufetu. To właśnie wtedy na talerze trafiają porcje znacznie większe niż jesteśmy w stanie zjeść.

– W Polsce bufet wciąż uchodzi za luksus. Restauracje muszą produkować nadmiar pożywienia, bo inaczej zostaną uznane za oszczędzające. Średnio na bufecie trzygwiazdkowym przy założeniu, że mamy 60 gości, wykłada się dwa razy więcej pożywienia, niż są w stanie zjeść klienci – mówi ekspert Tatrzańskiej Izby Gospodarczej. I dodaje: – Polacy wciąż nie potrafią częstować się małymi porcjami, delektować się i ewentualnie dobierać to, co im smakuje.

Tylko wedle danych Eurostatu z 2023 roku na jedną osobę korzystającą z polskich restauracji i hoteli przypadało średnio 12 kilogramów wyrzuconej żywności rocznie. W skali kraju przekłada się to na blisko 300 tysięcy ton jedzenia trafiającego do kosza. I są to wyłącznie odpady generowane przez sektor HoReCa.

TAM MARNUJE SIĘ NAJWIĘCEJ

Co istotne, odpady pochodzące z restauracji i hoteli stanowią jedynie około 10 procent całej żywności wyrzucanej co roku w Polsce. Znacznie więcej jedzenia trafia do kosza w domach i mieszkaniach. Statystyki Eurostatu pokazują, że zmarnujemy ponad 4,6 miliona ton żywności. Zdecydowana większość tych odpadów powstała na etapie konsumpcji, a nie w produkcji czy gastronomii.

Na tle innych państw Europy Polacy się nie wyróżniają. Przeciętnie wyrzucamy rocznie około 110 kilogramów jedzenia. To tylko nieznacznie mniej niż średnia unijna, która wynosi około 130 kilogramów na osobę.

W światowych zestawieniach uwagę zwraca natomiast Egipt, który znajduje się w czołówce krajów o najwyższym poziomie marnowania żywności w przeliczeniu na mieszkańca. Tam do kosza trafia średnio około 155 kilogramów jedzenia rocznie na osobę. Eksperci wskazują, że istotny wpływ ma rozbudowana baza hotelowa i masowa turystyka, obsługująca miliony gości z całego świata, często w formule all inclusive i rozbudowanych bufetów.

Co ciekawe, Europejczycy marnują średnio niemal dwa razy więcej żywności, niż mieszkańcy Stanów Zjednoczonych. Według danych Amerykanie wyrzucają do kosza „zaledwie" 71 kilogramów na osobę rocznie.

Szacuje się, że nawet jedna trzecia żywności produkowanej na świecie nigdy nie zostaje zjedzona, co oznacza około 1,3 miliarda ton jedzenia rocznie. W praktyce przekłada się to na blisko miliard posiłków wyrzucanych każdego dnia. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34415988

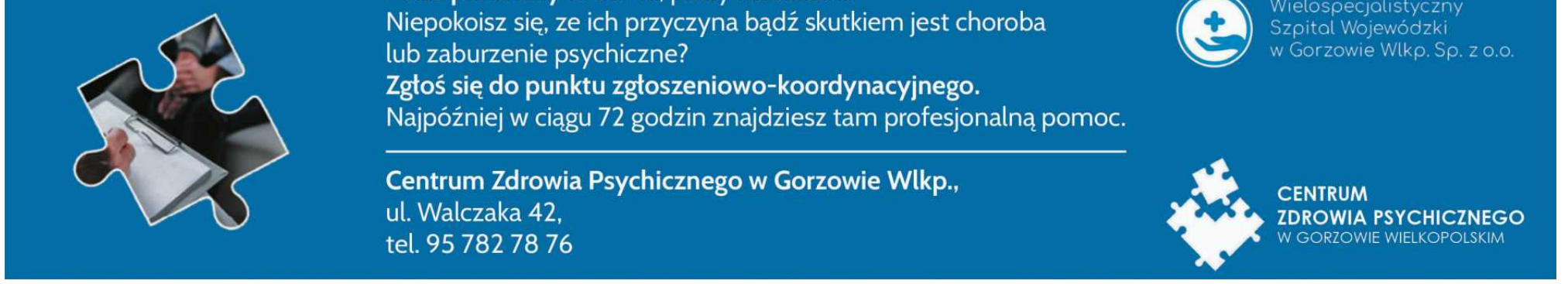

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34420616 OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34421300

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

PREZYDENT MIASTA WŁOCŁAWEK OGŁASZA:

1. **I przetarg ustny nieograniczony na wydzierżawienie nw. nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Miasto Włocławek, położonej we Włocławku przy ul. Południowej 3, oznaczonej jako działka nr 18/1 (Włocławek KM 81) o pow. 18,00 m²**
   Przedmiotowa działka w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek, zatwierdzonym Uchwałą Nr 5/IV/2007 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 stycznia 2007 r., znajduje się w terenie oznaczonym symbolem 15-MN/U/Zp o przeznaczeniu podstawowym terenu: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługowa. Na przedmiotowej nieruchomości zlokalizowany jest garaż tymczasowy stanowiący własność osoby fizycznej.
   Minimalna wywoławcza wysokość czynszu miesięcznego dzierżawy wynosi 60,63 zł (bez podatku VAT)
   Wadium w wysokości 20 % wynosi 12,13 zł.

   Przetarg odbędzie się w dniu 26 marca 2026 r. o godz. 13 ^{00} w Urzędzie Miasta Włocławek, ul. Kościuszki 12, w pokoju nr 104

2. **I przetarg ustny nieograniczony na wydzierżawienie nw. nieruchomości, stanowiącej własność Gminy Miasto Włocławek, położonej we Włocławku przy ul. Nowomiejskiej 17a, oznaczonej jako działka nr 4/10 (Włocławek KM 80) o pow. 28,00 m².**
   Przedmiotowa działka w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek, zatwierdzonym Uchwałą Nr 5/IV/2007 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 stycznia 2007 r., przedmiotowa działka znajduje się w obszarze oznaczonym symbolem 18MW/U o przeznaczeniu podstawowym „zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna".
   Minimalna wywoławcza wysokość czynszu miesięcznego dzierżawy wynosi 40,32 zł (bez podatku VAT)
   Wadium w wysokości 20 % wynosi 8,06 zł.

   Przetarg odbędzie się w dniu 26 marca 2026 r. o godz. 13 ^{10} w Urzędzie Miasta Włocławek, ul. Kościuszki 12, w pokoju nr 104.

Przeprowadzenie przetargu następuje w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r., poz. 2213).

Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 20 % ceny wywoławczej, stanowiącej minimalną wywoławczą wysokość czynszu (bez podatku VAT) na konto Urzędu Miasta Włocławek, Bank PKO B.P S.A. Oddział Centrum we Włocławku Nr 61 1020 5170 0000 1402 0009 0357 w terminie do dnia 23.03. 2026 r. Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone w siedzibie Urzędu Miasta na tablicach informacyjnych oraz opublikowane w BIP na stronie urzędu www.bip.um.wlocl.pl . Bliższych informacji o przetargu udziela Urząd Miasta Włocławek, ul. Kościuszki 12, tel. 54 4144120.

1 RP

eprasa.pl c9d1359c24

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy
z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
(Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.)

PREZYDENT MIASTA LUBLIN

podaje do publicznej wiadomości informację o zamieszczeniu na okres 21 dni, tj. od dnia 20 lutego 2026 r. do dnia 13 marca 2026 r. na elektronicznej tablicy ogłoszeń w siedzibie Prezydenta Miasta Lublin – Ratusz, Plac Króla Władysława Łokietka 1 oraz na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarowania Mieniem i Energią Urzędu Miasta Lublin, ul. Wieniawska 14, VII piętro, a także na stronach internetowych Urzędu Miasta Lublin w Biuletynie Informacji Publicznej wykazu nieruchomości gminnych położonych w Lublinie: przy ul. Eugeniusza Romera, przy ul. Koło, w pobl. ul. Koło, w pobl. ul. Kazimierza Wielkiego, przy ul. Radomskiej przeznaczonych do wydzierżawienia w trybie bezprzetargowym oraz do ustanowienia nieodpłatnego użytkowania na rzecz Wnioskodawców.

Lublin/34421441

OGŁOSZENIE
WÓJTA GMINY NOWINY

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowiny wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 11 pkt 7 w związku z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.), art. 39 ust. 1 pkt 2-5, w związku z art. 3 ust. 1 pkt 14 lit. d oraz art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024r. poz. 1112 ze zm.) oraz Uchwały RG-VII/65/15 Rady Gminy Sitkówka – Nowiny z dnia 27 kwietnia 2015 r w sprawie przystąpienia do sporządzenie zmiany Nr 5 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sitkówka –Nowiny, zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowiny wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od 04 marca 2026 r. do 26 marca 2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy w Nowinach. Z projektem studium (…) oraz prognozą oddziaływania na środowisko będzie można się zapoznać w siedzibie Urzędu Gminy w Nowinach, a także zostanie opublikowany na stronie podmiotowej Urzędu Gminy Nowiny w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem bip.nowiny.com. pl

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie studium odbędzie się w dniu 23 marca 2026 r. w Sali Konferencyjnej budynku Urzędu Gminy Nowiny o godz. 16^{00}.

Zgodnie z art. 11 pkt 8 ustawy, osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej mogą wnosić uwagi do projektu studium (…) oraz prognozy oddziaływania na środowisko.

Uwagi należy składać do Wójta Gminy Nowiny z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 16 kwietnia 2026r.

Ponadto na podstawie art. 39 ust. 1, art. 46 pkt 1, art. 54 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024r. poz. 1112 ze zm.) informuję, że w wyżej wymienionych terminach i miejscach wyłożenia projektu studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu można zapoznać się także z niezbędną dokumentacją sprawy w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym z:

– ww. projektem studium (…),
– prognozą oddziaływania na środowisko.

Dane o wyżej wymienionych dokumentach stanowiących dokumentację sprawy zostały zamieszczone w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2024r. poz. 1112 ze zm.).

Zainteresowani mogą składać uwagi w postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w terminie do dnia 16 kwietnia 2026r.

1. w formie pisemnej w siedzibie Urzędu Gminy w Nowinach, 26-052 Nowiny , ul. Białe Zagłębie 25,
2. ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Gminy w Nowinach, 26-052 Nowiny, ul. Białe Zagłębie 25,
3. za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, na adres: nowiny@nowiny.com.pl

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Nowiny z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy w nieprzekraczalnym terminie do dnia 16 kwietnia 2026r.

Uwagi złożone po upływie określonego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Nowiny.

Obowiązek informacyjny:
Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Nowiny, 26-052 Nowiny, ul. Białe Zagłębie 25. Więcej informacji na temat przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Nowiny znajduje się na stronie internetowej pod adresem: bip.nowiny.com. pl

Kielce/34421380

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BUDOWLANI

OGŁOSZENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa „BUDOWLANI”
w Radomiu ul. Planty 15

tel. 48 36-218-10, 48 36-224-85, mail:przetargi@smbudowlani.radom.pl

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY NA WYKONANIE:

Zadanie I: Remont izolacji termicznej na poziomach c.o. w budynku przy ul. Kosowskiej 20/30

Zadanie II: Remont izolacji termicznej na poziomach c.o. w budynku przy ul. Kosowskiej 40

Wymagany termin realizacji zamówienia : **30.04.2026 r.**

Specyfikację istotnych warunków zamówienia odebrać można osobiście w siedzibie zamawiającego pokój nr 3. Cena formularza – 100 zł.

Oferty należy składać w zamkniętych kopertach w siedzibie zamawiającego w pokoju nr 8 w terminie do dnia **5.03.2026 r. do godz. 12^{30}**. Otwarcie ofert nastąpi w dniu **5.03.2026 r.** o godzinie **13^{00}**.

Wadium w wysokości określonej w specyfikacji należy wpłacać na konto Spółdzielni nr 16 1020 4317 0000 5002 0017 2650 w PKO BP S.A. I/Oddział Centrum Radom.

Upoważniony do kontaktu z oferentami – Adam Serafin poniedziałek – piątek w godzinach 8^{30} – 12^{30}.

Zamawiający zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu lub zmniejszenia zakresu robót bez podania przyczyny.

Radom/34421448

OBWIESZCZENIE

STAROSTY POLICKIEGO

Na podstawie art. 11d ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 311) oraz stosownie do art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j.: Dz. U. z 2025 r., poz. 1691), zawiadamiam, że na wniosek Burmistrza Polic złożony w dniu 9 stycznia 2026 r., wszczęto postępowanie administracyjne o udzielenie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej pn. ***„Budowa drogi gminnej z drogowych płyt żelbetowych w miejscowości Siedlice”*** zlokalizowanej na działkach nr ewid.: 102, 55, 804/11, 804/15, 52/8, 52/16, 52/9 położonych w Siedlicach, obręb 0007 Siedlice, gm. Police.

Działki objęte inwestycją przeznaczone w całości lub w części pod pas drogowy *(w nawiasie numer działki przed podziałem)*:

obręb 0007 Siedlice, gm. Police: 55, 804/16 (804/15), **804/17** (804/15), **804/19** (804/11), **52/8**, **52/21** (52/16)

Działki z ograniczonym sposobem korzystania dla obowiązku budowy/przebudowy sieci uzbrojenia terenu i/lub obowiązku budowy/przebudowy urządzeń wodnych lub urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i/lub obowiązku budowy/przebudowy innych dróg publicznych i/lub obowiązku budowy/przebudowy zjazdów i/lub obowiązku budowy tymczasowych obiektów budowlanych i/lub obowiązku rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych *(w nawiasie numer działki przed podziałem)*:

obręb 0007 Siedlice, gm. Police: 102, 52/9

Jednocześnie, zgodnie z art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego zawiadamiam, że z zebranymi materiałami dotyczącymi tego postępowania można zapoznać się **w terminie 7 dni** od dnia zapoznania się z treścią przedmiotowego obwieszczenia w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Policach, ul. Tanowska 8 w Policach, pok. 226.

Bezpośrednia obsługa klientów Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Policach odbywa się w dniach:

– w poniedziałki w godzinach 7:30 – 15:30
– w środy i czwarki w godzinach 7:30 – 15:00

Kontakt telefoniczny możliwy w poniedziałki, środy i czwarki w godz.: 7:30 – 15:30

Sprawę prowadzi główny specjalista Wojciech Gołębiowski, nr tel. 91 4328107.

Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego obwieszczenie niniejsze uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Szczecin/34421442

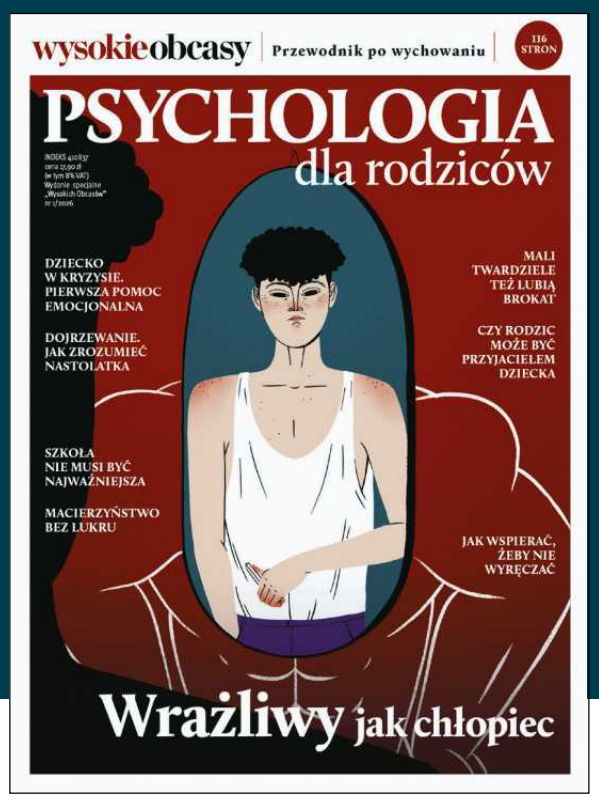

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:
WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC

oraz:

- **Jak pomóc dziecku w kryzysie**
- **Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka**
- **Szkoła nie musi być najważniejsza**
- **Rodzic przyjacielem**

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl c9d1359c24